



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І  
НАУКИ УКРАЇНИ**



**УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР  
ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ**

**Офіційний звіт  
про проведення зовнішнього незалежного  
оцінювання знань випускників  
загальноосвітніх навчальних закладів України  
в 2008 р.**

Київ  
2008

# ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА .....	6
ВСТУП .....	10
1. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ .....	12
1.1. Необхідність запровадження зовнішнього оцінювання навчальних досягнень .....	12
1.2. Світовий досвід .....	13
1.3. Вітчизняний досвід .....	13
1.4. Нормативна база .....	17
1.5. Інформаційна кампанія .....	19
1.6. Підготовка тестів .....	22
1.7. Виготовлення зошитів із тестовими завданнями .....	25
1.8. Реєстрація учасників зовнішнього оцінювання .....	26
1.9. Проведення пробного тестування .....	28
1.10. Підготовка кадрів .....	29
1.11. Організаційно-технологічні складові проведення зовнішнього незалежного оцінювання .....	31
1.12. Громадське спостереження .....	34
1.13. Обробка результатів .....	36
1.14. Заходи, спрямовані на збереження конфіденційної інформації .....	37
1.15. Організація роботи з апеляційними зверненнями .....	39
1.16. Витрати на проведення зовнішнього оцінювання .....	41
2. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗОВНІШНЬОГО ОЦІНЮВАННЯ .....	42
2.1. Українська мова та література .....	42
2.1.2. Статистичні характеристики результатів тестування з української мови та літератури .....	44
2.1.3. Результати за тест з української мови та літератури .....	42
2.1.4. Результати за субтест з української мови .....	42
2.1.5. Аналіз тестових завдань з української мови та літератури .....	44
2.2. Математика .....	62
2.2.1. Характеристика структури та змісту тесту .....	62
2.2.2. Статистичні характеристики результатів тестування .....	63
2.2.3. Результати за тест із математики .....	64
2.2.4. Результати за субтест із математики (ДПА) .....	65
2.2.5. Аналіз тестових завдань із математики .....	67
2.3. Історія України .....	78
2.3.1. Характеристика структури та змісту тесту .....	78
2.3.2. Статистичні характеристики результатів тестування з історії України .....	80
2.3.3. Результати зовнішнього оцінювання з історії України .....	81
2.3.4. Результати за тест з історії України .....	82
2.3.5. Результати за субтест з історії України XX – початку XXI ст. ....	83
2.3.6. Аналіз тестових завдань з історії України .....	84
2.4. Фізика .....	103
2.4.1. Характеристика структури та змісту тесту .....	103
2.4.2. Статистичні характеристики результатів тестування .....	105
2.4.3. Результати зовнішнього оцінювання .....	106
2.4.4. Аналіз тестових завдань із фізики .....	107
2.5. Хімія .....	116
2.5.1. Характеристика структури та змісту тесту .....	116
2.5.2. Статистичні характеристики результатів тестування .....	117
2.5.3. Результати зовнішнього оцінювання .....	118
2.5.4. Аналіз тестових завдань із хімії .....	119
2.6. Біологія .....	132
2.6.1. Характеристика структури та змісту тесту .....	132
2.6.2. Статистичні характеристики результатів тестування з біології .....	133
2.6.3. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з біології .....	134
2.6.4. Аналіз тестових завдань із біології .....	135
2.7. Географія .....	149
2.7.1. Характеристика структури та змісту тесту .....	149
2.7.2. Статистичні характеристики результатів тестування .....	151
2.7.3. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з географії .....	152
2.7.4. Аналіз тестових завдань із географії .....	153
2.8. Основи правознавства .....	168
2.8.1. Характеристика структури та змісту тесту .....	168
2.8.2. Статистичні характеристики результатів тестування .....	170
2.8.3. Результати зовнішнього тестування з основ правознавства .....	171
2.8.4. Аналіз тестових завдань з основ правознавства .....	172
2.9. Основи економіки .....	183

2.9.1. Характеристика структури та змісту тесту .....	183
2.9.2. Статистичні характеристики результатів тестування з основ економіки .....	185
2.9.3. Результати зовнішнього оцінювання з основ економіки .....	186
2.9.4. Аналіз тестових завдань з основ економіки .....	187
2.10. Всесвітня історія .....	199
2.10.1. Характеристика структури та змісту тесту .....	199
2.10.2. Статистичні характеристики результатів тестування із всесвітньої історії .....	201
2.10.3. Результати зовнішнього оцінювання .....	202
2.10.4. Аналіз тестових завдань із всесвітньої історії .....	203
2.11. Зарубіжна література .....	219
2.11.1. Характеристика структури та змісту тесту .....	219
2.11.2. Статистичні характеристики результатів тестування .....	220
2.11.3. Результати зовнішнього оцінювання .....	222
2.11.4. Аналіз тестових завдань із зарубіжної літератури .....	223
3. СТАТИСТИЧНІ МАТЕРІАЛИ .....	236
3.1. Кількість зареєстрованих учасників для проходження зовнішнього незалежного оцінювання .....	237
3.2. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з математики .....	238
3.3. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з історії України .....	239
3.4. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з фізики .....	240
3.5. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з хімії .....	241
3.6. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з основ правознавства .....	242
3.7. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з географії .....	243
3.8. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з біології .....	244
3.9. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з української мови та літератури, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів .....	245
3.10. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з української мови та літератури, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів .....	246
3.11. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з української мови та літератури, які отримали від 150,5 до 179,5 балів за шкалою 100-200 балів .....	247
3.12. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з української мови та літератури, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів .....	248
3.13. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із математики, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів .....	249
3.14. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із математики, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів .....	250
3.15. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із математики, які отримали від 151 до 179 балів за шкалою 100-200 балів .....	251
3.16. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із математики, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів .....	252
3.17. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з історії України, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів .....	253
3.18. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з історії України, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів .....	254
3.19. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з історії України, які отримали від 151 до 179 балів за шкалою 100-200 балів .....	255
3.20. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з історії України, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів .....	256
3.21. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із всесвітньої історії, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів .....	257
3.22. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із всесвітньої історії, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів .....	258
3.23. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із всесвітньої історії, які отримали від 151 до 179 балів за шкалою 100-200 балів .....	259
3.24. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із всесвітньої історії, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів .....	260
3.25. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із фізики, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів .....	261
3.26. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із фізики, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів .....	262
3.27. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із фізики, які отримали від 151 до 179 балів за шкалою 100-200 балів .....	263
3.28. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із фізики, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів .....	264
3.29. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із хімії, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів .....	265
3.30. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із хімії, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-	

200 балів.....	266
3.31. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із хімії, які отримали від 151 до 179 балів за шкалою 100-200 балів.....	267
3.32. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із хімії, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів.....	268
3.33. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із біології, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів.....	269
3.34. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із біології, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів .....	270
3.35. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із біології, які отримали від 151 до 179 балів за шкалою 100-200 балів .....	271
3.36. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із біології, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів.....	272
3.37. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із географії, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів.....	273
3.38. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із географії, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів .....	274
3.39. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із географії, які отримали від 151 до 179 балів за шкалою 100-200 балів .....	275
3.40. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із географії, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів .....	276
3.41. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із зарубіжної літератури, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів.....	277
3.42. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із зарубіжної літератури, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів.....	278
3.43. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із зарубіжної літератури, які отримали від 151 до 179 балів за шкалою 100-200 балів.....	279
3.44. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із зарубіжної літератури, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів .....	280
3.45. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з основ економіки, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів.....	281
3.46. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з основ економіки, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів.....	282
3.47. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з основ економіки, які отримали від 151 до 179 балів за шкалою 100-200 балів.....	283
3.48. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з основ економіки, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів.....	284
3.49. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з основ правознавства, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів.....	285
3.50. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з основ правознавства, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів .....	286
3.51. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з основ правознавства, які отримали від 151 до 179 балів за шкалою 100-200 балів .....	287
3.52. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з основ правознавства, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів.....	288
3.53. Зведені дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів.....	289
3.54. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури .....	290
3.55. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з математики.....	291
3.56. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з історії України .....	292
3.57. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання із всесвітньої історії .....	293
3.58. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з фізики .....	294
3.59. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з хімії .....	295
3.60. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з біології.....	296
3.61. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з географії .....	297
3.62. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання із зарубіжної літератури .....	298
3.63. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з основ економіки.....	299
3.64. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з основ правознавства.....	300
3.65. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури за типами загальноосвітніх навчальних закладів .....	301
3.66. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з математики за типами загальноосвітніх навчальних закладів.....	301
3.67. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з історії України за типами загальноосвітніх навчальних закладів.....	302
3.68. Результати зовнішнього незалежного оцінювання із всесвітньої історії за типами загальноосвітніх	

навчальних закладів.....	302
3.69. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з фізики за типами загальноосвітніх навчальних закладів .....	303
3.70. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з хімії за типами загальноосвітніх навчальних закладів .....	303
3.71. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з біології за типами загальноосвітніх навчальних закладів .....	304
3.72. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з географії за типами загальноосвітніх навчальних закладів.....	304
3.73. Результати зовнішнього незалежного оцінювання із зарубіжної літератури за типами загальноосвітніх навчальних закладів .....	305
3.74. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з основ економіки за типами загальноосвітніх навчальних закладів.....	305
3.75. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з основ правознавства за типами загальноосвітніх навчальних закладів .....	306
3.76. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури (за місцем проживання).....	307
3.77. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з математики (за місцем проживання).....	308
3.78. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з історії України (за місцем проживання) .....	309
3.79. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з біології (за місцем проживання).....	310
3.80. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з хімії (за місцем проживання).....	311
3.81. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з географії (за місцем проживання).....	312
3.82. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з фізики (за місцем проживання) .....	313
3.83. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання із всесвітньої історії (за місцем проживання) .....	314
3.84. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання із зарубіжної літератури (за місцем проживання) .....	315
3.85. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з основ економіки (за місцем проживання) .....	316
3.86. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з основ правознавства (за місцем проживання) .....	317
3.87. Рейтинг регіонів за відсотком учасників тестування, які отримали менше 124 балів з двох і більше предметів .....	318
ВИСНОВКИ .....	319

## ПЕРЕДМОВА

*Подяка блаженному Богові за те,  
що потрібне зробив нетрудним, а  
трудне – непотрібним*

Григорій Сковорода, 1766 р.

Суспільство, в якому освіта й наука є реальними пріоритетами державної політики, завжди, врешті-решт, досягає успіху, оскільки якість життя людей є в прямій залежності від якості здобутих та засвоєних ними знань. Вища освіта саме і покликана виводити кожного, хто бажає здобути її, на такий рівень знання про навколишній світ і людину, з якого можна починати активну працю у вибраній ділянці інтелектуальної діяльності і, зокрема, творити нові знання для забезпечення подальшого поступу.

Вступ до вищого навчального закладу є однією з найголовніших подій у житті молодшої людини, адже під час вступних випробувань вона повинна показати, що рівень її знань, здобутих упродовж шкільних років, сягає тієї необхідної позначки, з якої стартує навчання у вищій школі. І саме ця процедура вимірювання знань випускників шкіл приймальними комісіями вищих навчальних закладів виявилась незахищеною та найвразливішою щодо “схованих параметрів”, деформацій і спотворень фактичного рівня знань кожного абітурієнта, не забезпечувала прозорого, рівного, справедливого й зрозумілого всім доступу до вищої освіти, що породжувало і крах сподівань окремої молодшої людини, яка ступила на дорогу дорослого самостійного життя, і зневіру та деморалізацію вже давно втомленого усім цим суспільства.

Запровадження Міністерством освіти і науки України у 2008 році першого в історії нашої держави всеохопного зовнішнього незалежного оцінювання знань у формі тестування, насамперед, мало на меті виявити

реальний рівень знань випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти та забезпечити рівний і справедливий доступ до навчання у вищих навчальних закладах.

Українська історія запровадження тестових технологій на вступних випробуваннях бере свій початок з 1991/92 років, коли Львівський державний університет імені Івана Франка, а згодом університет Києво-Могилянська академія вперше провели вступні екзамени лише у формі тестів за своїми оригінальними розробками, мінімізуючи або й повністю виключаючи вплив суб'єктивного фактора на процедуру оцінювання знань абітурієнтів. Пізніше цей досвід почали переймати інші вищі навчальні заклади країни. На базі цього досвіду з ініціативи та підтримки Міжнародного фонду “Відродження” у 1999 році було запроваджено експериментальний пілотний проект у Всеукраїнському масштабі з “клаптиковою” участю вже кількох університетів. У 2004 році вийшла перша постанова Кабінету Міністрів України “Деякі питання запровадження зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти”.

Радикальний крок зробив Президент України Віктор Ющенко, який своїм Указом від 4 липня 2005 року “Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні” постановив здійснити протягом 2005-2006 років перехід до проведення вступних випробовувань до вищих навчальних закладів шляхом зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти і передбачити відповідне фінансування цих заходів.

Цьогорічне всеохопне зовнішнє незалежне оцінювання стало випробовуванням не лише для вступників до вищих навчальних закладів, а й для усього українського суспільства. Воно стало свідченням рівня нашої академічної культури та суспільної відповідальності вищих навчальних закладів. Це був іспит на громадянську зрілість, національну гідність і готовність не лише декларувати та пропагувати демократичні зміни, а й діяти на користь національним інтересам своєї держави. За останні роки це найбільш суспільно значуща, як за масштабами, так і за складністю, реформа в українській освіті, яка має стратегічний характер і спричинить глибокі

позитивні зміни в нашому житті.

Усі, хто був залучений до проведення зовнішнього тестування, виявили високий рівень порядності, відповідальності, організованості та глибокого усвідомлення важливості й необхідності запровадження європейської системи оцінювання знань у нашій державі.

Вступники 2008 року довели собі й всій українській громаді, що лише завдяки знанням, здобутим наполегливою працею, постійному самовдосконаленню, вірі у власні можливості і сили можна досягти успіху і бути справжніми авторами усіх досягнень на своїй траєкторії життя. Пройде час і теперішні випускники шкіл зможуть уповні оцінити і багаторічну працю вчителів, які давали їм знання, і внесок батьків, які підтримували прагнення своїх дітей до наукового пізнання світу, забезпечували їм право на освіту і виховували гідних і свідомих громадян України.

“Офіційний звіт про проведення зовнішнього незалежного оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів України у 2008 р.”, який Читач тримає в руках, є важливим і унікальним джерелом інформації, докладний кореляційний аналіз якої дозволить спланувати та провести через створення системи відповідних механізмів подальші науково обґрунтовані і успішні освітні реформи в Україні як на регіональному, так і в загальнонаціональному вимірах. Звіт складається з трьох частин. Перша частина містить матеріали про підготовчий етап та організаційні засади зовнішнього незалежного оцінювання; друга – про характеристики тестових завдань; третя – статистичні дані.

Міністерство освіти і науки України, Український центр оцінювання якості освіти здійснили при незмінній доброзичливій підтримці Президента України Віктора Ющенка, постійній увазі Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко, чітким контролем та допомогою Віце-прем'єр-міністра Івана Васюника цю величезну роботу у співпраці з іншими міністерствами та відомствами (Мінтрансв'язку, МВС, МНС, МОЗ, СБУ, ДСО), керівництвом Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя, керівниками місцевих управлінь освіти і науки, Міжнародним фондом “Відродження”,



десятками громадських організацій, тисячами громадський спостерігачів, у тому числі й зарубіжними, Всеукраїнським комітетом виборців, Громадянською мережею “ОПОРА”, сотнями тисяч педагогів, які самовіддано працювали в пунктах тестування. Складаю усім цим людям щиру подяку, а також батькам, молодим людям, які повірили нам і з гідністю пройшли це випробовування, усім прихильникам цієї важливої державної справи.

Міністр освіти і науки України

Іван Вакарчук

Київ, липень, 2008

## ВСТУП

Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів України, які виявили бажання стати студентами вищих закладів освіти, відбулося 22 квітня – 4 липня 2008 р. За цей час учасники зовнішнього оцінювання склали 1009731 тест.

З метою забезпечення рівного доступу всім громадянам до вищої освіти зовнішнє оцінювання в 2008 р. проводилося впродовж двох сесій – основної та додаткової. Право взяти участь у додатковій сесії зовнішнього оцінювання мали особи, які через об'єктивні причини не змогли пройти тестування під час основної сесії, або не мали можливості у визначені терміни зареєструватися для участі в ній.

Основна сесія зовнішнього оцінювання 2008 року проводилася впродовж 22 квітня – 4 червня. У тестуванні з української мови та літератури взяли участь 461211 осіб (90% від загальної кількості осіб, зареєстрованих для участі в оцінюванні з цього предмета), математики – 226084 (85,5%), історії України – 83464 (85%), біології – 70581 (84%), основ правознавства – 55248 (80%), фізики – 32592 (71%), хімії – 24382 (81%), географії – 24225 (78%), основ економіки – 12111 (59,6%), всесвітньої історії – 5469 (70%), зарубіжної літератури – 2530 (53%).

Додаткову сесію зовнішнього оцінювання було проведено впродовж 26 червня – 4 липня. У тестуванні з української мови та літератури взяли участь 5399 осіб (85 % від загальної кількості осіб, зареєстрованих для участі в оцінюванні з цього предмета), математики – 2631 (80 %), історії України – 1126 (77 %), біології – 789 (80 %), основ правознавства – 921 (78 %), фізики – 267 (66 %), хімії – 303 (77 %), географії – 234 (70 %), основ економіки – 122 (67 %), всесвітньої історії – 93 (75 %), зарубіжної літератури – 28 (72 %).

У 2008 році надано можливість кожному зареєстрованому учасникові зовнішнього оцінювання пройти тестування з трьох навчальних предметів: української мови та літератури (обов'язково) та одного – двох за власним вибором (математика, історія України, біологія, основи правознавства, фізика, хімія, географія, основи економіки, всесвітня історія, зарубіжна література).

Зовнішнє незалежне оцінювання проводилося Українським центром оцінювання якості освіти у тісній співпраці з Міністерством освіти і науки України, органами управління освітою і навчальними закладами.

# **1. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ**

## **1.1. Необхідність запровадження зовнішнього оцінювання навчальних досягнень**

Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів, які виявили бажання стати студентами вищих навчальних закладів, запроваджується в Україні з метою:

- створення умов для реалізації конституційного права громадян України на рівний доступ до вищої освіти;
- визначення рівня навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів, формування на цій основі порівняльної шкали результатів учасників зовнішнього оцінювання, що дає змогу вищим навчальним закладам провести якісний відбір абітурієнтів;
- поєднання вступної кампанії до вищих навчальних закладів та державної підсумкової атестації в загальноосвітніх навчальних закладах, усунення психоемоційних і розумових перевантажень випускників шкіл;
- виконання міжнародних зобов'язань України, зокрема Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні від 11 квітня 1997 р. (Лісабонська конвенція);
- попередження проявів хабарництва й інших протизаконних дій на етапі завершення навчання в загальноосвітній школі та вступу до вищих навчальних закладів.

Запровадження зовнішнього оцінювання навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів здійснюється відповідно до Указів Президента України В.А. Ющенка від 4 липня 2005 р. «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», від 20 березня 2008 р. «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні», рішень урядів України, прийнятих у 2005, 2006, 2007 рр. Перехід до зовнішнього оцінювання навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів є одним із пріоритетних напрямів діяльності Кабінету Міністрів України, очолюваного Ю.В. Тимошенко.

Проведення зовнішнього оцінювання здійснювалося на основі багаторічного вивчення світового досвіду та проведення широкомасштабної експериментальної роботи в Україні.

## **1.2. Світовий досвід**

Зовнішнє оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти та бажаючих вступити до вищих навчальних закладів здійснюється більше як у 150 країнах світу та характеризується розмаїттям підходів. Проте спільним для них є те, що наприкінці загальної середньої освіти іспит для сертифікованого оцінювання випускників старшої школи, як правило, є зовнішнім. Так, у країнах ЄС свідоцтво про повну загальну середню освіту видається учням, які закінчили загальну середню школу і виконали встановлені вимоги. Це свідоцтво є мінімальною вимогою для допуску до здобуття подальшої освіти, зокрема вищої.

У багатьох країнах таке свідоцтво видається на основі кінцевого іспиту, який проводить зовнішня інституція, зокрема в Чехії, Франції, Ірландії, Угорщині, Австрії, Португалії, Словенії, Словаччині, Фінляндії, Румунії та ін. У деяких країнах свідоцтво видається на основі кінцевого іспиту й оцінок, отриманих протягом року (останніх років) (Бельгія, Данія, Німеччина, Греція, Італія, Кіпр, Латвія, Литва, Люксембург, Нідерланди, Польща, Велика Британія, Ісландія, Норвегія, Болгарія та ін.).

Системи зовнішнього оцінювання успішно функціонують у багатьох державах, які раніше входили до складу СРСР (Казахстан, Грузія, Киргизія, Молдова, Узбекистан, Вірменія та ін.).

У процесі формування системи зовнішнього незалежного оцінювання в Україні широко використаний досвід цих та інших країн світу, який у процесі багаторічної експериментальної роботи адаптований до українських умов та діючого законодавства.

## **1.3. Вітчизняний досвід**

Проведення в 2008 р. зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів, які виявили

бажання стати студентами вищих закладів освіти, здійснювалося на основі методологічних та організаційно-технологічних засад, що були напрацьовані в Україні впродовж останніх десятиліть.

Першу спробу запровадження зовнішнього оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів в Україні було здійснено в 1993 р. Через ряд об'єктивних і суб'єктивних чинників вона виявилася невдалою.

У 1999 р. з ініціативи чотирьох провідних університетів – Києво-Могилянської академії, Київського національного університету ім. Т. Шевченка, Львівського національного університету ім. І. Франка, Харківського національного університету ім. В. Каразіна – Міжнародним фондом "Відродження" було започатковано проект "Незалежне тестування", яким передбачалося опрацювання методології вступу до вищих навчальних закладів на основі стандартизованого тестування абітурієнтів. Початковою метою цього проекту було подолання корупції під час вступної кампанії. Проте згодом він набув педагогічного змісту, зокрема в питанні незалежного оцінювання навчальних досягнень учнів, на підставі якого можна здійснювати їх державну атестацію і відбір для подальшого навчання у вищих навчальних закладах.

Після підписання Міжнародним фондом "Відродження" угоди про співпрацю з Міносвіти та АПН України (2001 р.) проект "Незалежне тестування" набув статусу пілотного експерименту з розробки та апробації тестових технологій для незалежного зовнішнього оцінювання навчальних досягнень учнів, які можуть бути покладені в основу їх сертифікації та відбору для продовження навчання у ВНЗ. З цією метою фондом "Відродження" був створений Центр тестових технологій, що став головним виконавцем цього завдання. Упродовж 2001-2005 рр. працівники Центру здійснювали підготовку матеріалів, необхідних для проведення незалежного оцінювання якості знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів. Водночас здійснювався пілотний експеримент з апробації методології та технологій зовнішнього незалежного оцінювання, який став підґрунтям для його масового запровадження в Україні.

У 2003р. Центр тестових технологій Міжнародного фонду «Відродження» спільно з Міністерством освіти і науки України провели тестування 3121 випускника 670 загальноосвітніх шкіл України з математики та історії. Чотири вищі навчальні заклади почали зараховувати результати тестувань як вступні випробування. За бажанням учнів, отримані ними результати могли зараховуватися як державна підсумкова атестація.

У 2004 р. Центр тестових технологій Міжнародного фонду «Відродження» спільно з Міністерством освіти і науки України провели тестування 4485 випускників шкіл міст Києва, Донецька, Львова, Харкова, Одеси з математики, української мови, історії, основ економіки. У 31 вищому навчальному закладі прийнято рішення про зарахування результатів тестування як вступних випробувань.

25 серпня 2004 р. була прийнята постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти», де було передбачено створення Українського центру оцінювання якості освіти, якому доручалося спільно з Міністерством освіти і науки провести в 2006 р. випробування технологій зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти; у 2007-2008 роках – здійснити запровадження зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти, які виявили бажання вступити до вищих навчальних закладів.

У 2005 р. Президент України В.А. Ющенко своїм Указом від 4 липня доручає Міністерству освіти і науки України впродовж 2005-2006 років здійснити перехід до проведення вступних випробувань до вищих навчальних закладів шляхом зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти.

31 грудня 2005 р. Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову «Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти», якою встановлюється, що зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів

системи загальної середньої освіти, які виявили бажання вступити до вищих навчальних закладів, є державною підсумковою атестацією та вступними випробуваннями до цих закладів.

Проводиться тестування 10030 учнів із 1567 загальноосвітніх навчальних закладів України.

У 2006 р. в Державному бюджеті України вперше передбачаються кошти на запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти. Розпочинає функціонувати Український центр оцінювання якості освіти. Створюються 8 регіональних центрів оцінювання якості освіти.

Проводиться тестування 41818 випускників загальноосвітніх шкіл, до якого залучаються 6300 інструкторів, 700 екзаменаторів.

У 2007 р. завершується створення регіональних центрів оцінювання якості освіти. Вони забезпечуються сучасним комп'ютерним, поліграфічним, комунікаційним обладнанням. Розпочинають діяльність технологічний і поліграфічний підрозділи Українського центру. Формується банк тестових завдань. Здійснюється інтенсивна підготовка кадрів, передусім організаторів зовнішнього незалежного оцінювання.

У квітні – травні проводиться зовнішнє незалежне оцінювання понад 116 тисяч випускників із усіх регіонів України, що складає 26% від їхньої загальної кількості. У місті Києві, Харківській і Львівській областях зовнішнім незалежним оцінюванням було охоплено від 64 до 94% випускників закладів освіти.

За результатами вступної кампанії студентами вищих навчальних закладів стали близько 40 тис. абітурієнтів, які подали до приймальних комісій сертифікати зовнішнього незалежного оцінювання.

Проведена в 2006-2007 рр. експериментальна робота, набутий досвід та отримані результати дали підстави Міністерству освіти і науки України в липні 2007 р. прийняти рішення про охоплення зовнішнім оцінюванням у 2008 р. усіх випускників загальноосвітніх навчальних закладів, які виявили бажання стати студентами вищих закладів освіти.



#### **1.4. Нормативна база**

Підготовка і проведення зовнішнього незалежного оцінювання здійснювалися відповідно до вимог діючих законодавчих та нормативних актів України.

Так, згідно з положеннями статті 53 Конституції України держава забезпечує доступність і безоплатність освіти. Право на освіту гарантується кожній людині на принципах рівності, визначених статтею 24 Конституції України. Визнання права на освіту кожної людини відповідає, зокрема, Загальній декларації прав людини (стаття 26), Міжнародному пакту про економічні, соціальні та культурні права (стаття 13).

Статтею 92 Конституції України встановлено, що виключно законами України визначаються засади регулювання питань освіти та виховання. Відповідно до пункту 3 статті 116 Конституції України Кабінет Міністрів України забезпечує проведення державної політики у сфері освіти та науки через систему органів виконавчої влади, до яких належить Міністерство освіти і науки України.

Забезпечуючи дотримання конституційних засад, Кабінетом Міністрів України ухвалено постанови:

від 25 серпня 2004 р. №1095 «Деякі питання запровадження зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти»;

від 31 грудня 2005 р. №1312 «Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти».

Відповідно до абзацу дванадцятого частини першої статті 18 Закону України «Про вищу освіту» спеціально уповноважений орган виконавчої влади у галузі освіти і науки затверджує умови прийому на навчання до вищих навчальних закладів.

Умови прийому на навчання до вищих навчальних закладів у 2008 р. були затверджені наказом Міністра освіти і науки України від 25 грудня 2007 р. № 1172 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2007 р. за №1413/14680.

Зокрема, пунктом 11 цих Умов встановлено, що для вступу на обраний

напрям підготовки (спеціальність) абітурієнт подає заяву, а також документ державного зразка про повну загальну середню освіту (документ про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень або про базову загальну середню освіту) і додаток до нього (оригінал або завірену ксерокопію); сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти (оригінали або завірені копії) з предметів, що відповідають переліку вступних випробувань, поданому в пункті 16 цих Умов, і правилам прийому вищого навчального закладу, для участі у конкурсі щодо вступу на обраний вступником напрям підготовки (спеціальність).

Питання щодо атестації та оцінювання знань учнів (вихованців) урегульовані статтею 34 Закону України "Про загальну середню освіту". Зокрема, у цій статті зазначено, що контроль за відповідністю освітнього рівня учнів (вихованців), які закінчили загальноосвітній навчальний заклад I, II і III ступенів, вимогам Державного стандарту загальної середньої освіти здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Зміст, форми і порядок проведення державної підсумкової атестації визначаються та затверджуються Міністерством освіти і науки України.

Для проведення зовнішнього оцінювання Міністерством освіти і науки України також були розроблені та затверджені:

наказ від 25.12.2007 № 172 "Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України", зареєстрований у Міністерстві юстиції 27.12.2007 за № 1413/14680;

наказ від 24.01.2008 №33 "Про затвердження Порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти", зареєстрований у Міністерстві юстиції 01.02.2008 за №73/14764;

наказ від 21.02.2008 №117 "Про продовження терміну реєстрації учасників зовнішнього незалежного оцінювання", зареєстрований у Міністерстві юстиції 22.02.2008 за № 142/14833;

спільний наказ Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 25.02.2008 №124/95 "Про затвердження Переліку захворювань, що можуть бути перешкодою для проходження громадянами

зовнішнього незалежного оцінювання", зареєстрований у Міністерстві юстиції 07.03.2008 за №189/14880;

наказ від 28.03.2008 №267 "Про оприлюднення результатів зовнішнього незалежного оцінювання", зареєстрований у Міністерстві юстиції 17.04.2008 за №322/15013;

наказ від 01.04.2008 №284 "Про затвердження Положення про громадський контроль за проведенням в Україні зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів і зарахуванням до вищих навчальних закладів", зареєстрований у Міністерстві юстиції 17.04.2008 за № 321/15012.

Таким чином, для проведення зовнішнього оцінювання в державі була сформована необхідна нормативна база.

З метою вдосконалення правового супроводу проведення зовнішнього оцінювання групою фахівців, за підтримки Програми сприяння зовнішньому оцінюванню в Україні, підготовлено проект змін до діючих законодавчих актів у частині, що стосуються імплементації зовнішнього оцінювання в освітню систему держави, посилення відповідальності осіб, які його проводять. Цей законопроект проходить процедуру узгодження в центральних органах виконавчої влади.

### **1.5. Інформаційна кампанія**

Зважаючи на те, що в 2008 р. зовнішнє оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів здійснювалося в Україні в масовому порядку вперше, велика увага була приділена організації інформаційно-роз'яснювальної роботи.

Інформаційно-роз'яснювальна робота проводилася працівниками Міністерства освіти і науки України, Українського та регіональних центрів оцінювання якості освіти, управліннями освіти і науки обласних державних адміністрацій, міст Києва та Севастополя, працівниками обласних (міських) інститутів післядипломної педагогічної освіти, керівниками та педагогічними працівниками загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів, Програмою сприяння зовнішньому оцінюванню в Україні.

У рамках інформаційно-роз'яснювальної кампанії було проведено 5 селекторних нарад із керівниками управлінь освіти і науки, проректорами обласних (міських) інститутів післядипломної педагогічної освіти, відповідальними за пункти тестування, ректорами вищих навчальних закладів; за сприяння обласних управлінь освіти і науки – 27 куштових нарад із керівниками міських і районних відділів освіти, загальноосвітніх навчальних закладів усіх регіонів України.

Українським та регіональними центрами оцінювання якості освіти здійснено три випуски інформаційних бюлетенів «Пам'ятка учасника» (загальний наклад яких – 1,5 млн примірників)<sup>1</sup>, віддруковано календарі для випускників загальноосвітніх навчальних закладів, календарі настільні для вчителів (понад 200 тис. екз.), наклейки на зошити, папки (5 тис. екз.), плакати (70 тис. екз.), інформаційні буклети для вищих навчальних закладів (300 екз.), де висвітлено процедуру проведення зовнішнього незалежного оцінювання в 2008 р., порядок реєстрації учасників, їхні права та обов'язки. Створено сім відео- й анімаційних фільмів, які транслювалися на державних і регіональних каналах телебачення, розміщено рекламні оголошення в метрополітені, трамваях, тролейбусах, автобусах, маршрутних таксі<sup>2</sup>.

Проведено понад 70 прес-конференцій, прес-клубів, у яких взяли участь керівники Українського та регіональних центрів оцінювання якості освіти, близько 700 нарад з актуальних питань зовнішнього незалежного оцінювання, понад 900 зустрічей, тематичних батьківських зборів з учасниками зовнішнього незалежного оцінювання, їхніми батьками, педагогічною громадськістю в усіх регіонах України.

З метою надання інформаційно-консультаційної допомоги громадянам щодо організації та проведення тестування Українським центром оцінювання якості освіти, розпочинаючи з 19 листопада 2007 р., було організовано роботу безкоштовної телефонної «гарячої лінії». За час її функціонування працівниками Українського центру було надано понад 700 тис. відповідей на звернення громадян. Роботу телефонних «гарячих ліній» було також

---

<sup>1</sup> Друк здійснено за кошти Програми сприяння зовнішньому оцінюванню в Україні.

<sup>2</sup> Виготовлено за кошти Програми сприяння зовнішньому оцінюванню в Україні.

організовано в регіональних центрах оцінювання якості освіти.

Питання, пов'язані з організацією та проведенням зовнішнього незалежного оцінювання, висвітлювалися на сайті Міністерства освіти і науки України, Освітньому порталі та порталі «Острів знань».

Важливу роль в інформаційному забезпеченні відігравав офіційний сайт Українського центру оцінювання якості освіти та сайти регіональних центрів, на сторінках яких розміщувалися повідомлення про хід підготовки та проведення зовнішнього незалежного оцінювання, програми з 11-ти навчальних предметів, зразки тестових завдань, роз'яснення з найактуальніших питань, пов'язаних із процесом тестування. Крім того, усі громадяни України мали можливість через сторінку «Звернення громадян» поставити питання або висловити свою думку щодо особливостей запровадження зовнішнього незалежного оцінювання й отримати відповідь від керівників Українського центру. На освітніх сайтах було розміщено банер Українського центру оцінювання якості освіти, а також рекламний банер з інформацією про хід реєстрації учасників зовнішнього оцінювання.

З метою підвищення рівня підготовки осіб, зареєстрованих для участі в зовнішньому оцінюванні, Українським центром оцінювання якості освіти видано збірник інформаційних матеріалів «Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів. 2008 р.» (наклад – 580 тис. екземплярів), який отримали всі учасники тестування за місцем реєстрації.

У цьому збірнику подано загальні відомості про зовнішнє незалежне оцінювання 2008 р., а також перелік тем, визначених програмами з усіх 11-ти предметів тестування, зразки тестових завдань, списки рекомендованої літератури для самопідготовки.

Для підвищення рівня суспільної поінформованості за підтримки Програми сприяння зовнішньому тестуванню в Україні був створений інформаційний центр незалежного оцінювання, що надавав вітчизняним засобам масової інформації достовірну інформацію про організацію та проведення окремих процедур зовнішнього незалежного оцінювання. Було

налагоджено систему створення, розсилки та розміщення за 50-ма адресами новин про перебіг зовнішнього оцінювання в Україні. Упродовж чотирьох місяців інформаційним центром незалежного оцінювання було поширено понад 120 повідомлень, кількість цитувань яких центральними та регіональними засобами масової інформації перевищує 2 тисячі, наприклад, інформаційна агенція УНІАН – 81 раз, Освітній портал – 70 разів тощо.

Інформаційним центром незалежного оцінювання було організовано та проведено чотири прес-конференції: 14 лютого 2008 р. за участю міністра освіти і науки України І. Вакарчука та директора Українського центру оцінювання якості освіти І. Лікарчука на тему "Незалежне тестування та вступна кампанія 2008 року" (кількість акредитованих ЗМІ – 59, серед яких 14 телекомпаній), 22 квітня за участю заступника міністра освіти і науки України П. Полянського та І. Лікарчука на тему "22 квітня – початок зовнішнього тестування-2008" (кількість акредитованих ЗМІ – 28, серед яких 9 інформаційних агенцій і 13 телекомпаній); 19 травня за участю П. Полянського та І. Лікарчука на тему "Результати зовнішнього оцінювання з української мови та літератури" (кількість акредитованих ЗМІ – 32, серед яких 10 інформаційних агенцій і 9 телекомпаній); 12 червня за участю І. Вакарчука, І. Лікарчука, П. Полянського, заступника міністра освіти і науки України В. Шинкарука, директора департаменту вищої освіти Міністерства освіти і науки Я. Болюбаша на тему «Підсумки зовнішнього оцінювання та початок вступної кампанії 2008 року» (кількість акредитованих ЗМІ – 85, серед яких 10 інформаційних агенцій і 18 телекомпаній).

Для представників друкованих та електронних ЗМІ 18 березня 2008 р. було організовано і проведено прес-тур на тему "Пробне тестування – день відкритих дверей для ЗМІ" (кількість акредитованих ЗМІ – 31, серед яких 8 інформаційних агенцій і 18 телекомпаній).

### **1.6. Підготовка тестів**

На основі змістового та статистичного аналізу й узагальнення результатів зовнішнього незалежного оцінювання 2007 р. працівниками відділу змісту Українського центру оцінювання якості освіти було розроблено програми

зовнішнього незалежного оцінювання 2008 р., які затверджено Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11-8535 від 28.11.2007 р.), а також специфікації з 11 навчальних предметів, сформовано по 3 робочі групи для розробки різних варіантів тестів із кожного предмета, організовано подвійне рецензування тестових завдань, здійснено їх переклад мовами національних меншин.

У процесі розроблення специфікацій було враховано вимоги, яким мають відповідати тести для зовнішнього незалежного оцінювання:

- охоплювати повний обсяг змісту, визначений державними стандартами освіти з кожного предмета, тобто бути валідними за змістом. Це досягається повнотою відображення в тестах змісту навчальної програми, її структурних пропорцій;

- надавати надійні результати. Важлива складова забезпечення надійності результатів – наявність у тесті завдань з оптимальними психометричними характеристиками, такими як складність і розподільна здатність.

До розроблення тестів Українським центром оцінювання якості освіти було залучено досвідчених педагогів загальноосвітніх навчальних закладів, наукових співробітників Академії педагогічних наук, викладачів вищих навчальних закладів. Над кожним предметним тестом працювали три групи розробників. Дві групи було сформовано на основі пропозицій, наданих регіональними центрами оцінювання якості освіти. До їхнього складу входили викладачі вищих навчальних закладів, учителі-методисти. Склад третьої групи формувався з фахівців відповідних предметних лабораторій Інституту педагогіки Академії педагогічних наук України, серед яких: 4 доктори наук, 15 кандидатів наук, 3 викладачі вищих та 7 учителів вищої категорії загальноосвітніх навчальних закладів. Кожна група розробила по два паралельні варіанти тесту з кожного предмета. Усього було розроблено 33 варіанти та 495 псевдоваріантів тестів.

Для фахівців, залучених до розроблення тестових завдань, було підготовлено інструктивні матеріали щодо їх створення. Кожне тестове завдання має оцінити досягнення учасником зовнішнього оцінювання основної

освітньої цілі, визначати відповідний рівень засвоєння знань, у тому числі вищі когнітивні рівні. Усе це забезпечило відповідність розроблених тестів специфікаціям. Тести є поліформними, тобто містять завдання різних форм, а саме: завдання закритої форми з вибором однієї правильної відповіді, із вибором кількох правильних відповідей, завдання на встановлення відповідності, завдання на встановлення послідовності, завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Тести з української мови та літератури, математики, історії України містили завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю. Використання різних форм тестових завдань дозволило оцінити знання учасників зовнішнього оцінювання, що відповідають різним рівням навчальних досягнень, уміння їх застосовувати в ускладнених і нестандартних ситуаціях. На основі результатів виконання відкритих завдань із розгорнутою відповіддю здійснено диференціацію учнів, які мають високий рівень навчальних досягнень.

Тестові завдання, розроблені робочими групами, рецензувалися двома незалежними експертами з кожного предмета. До цієї роботи було залучено 22 фахівці. Це відомі науковці, які мають багаторічний досвід науково-педагогічної діяльності. Рецензенти визначали конгруентність тестових завдань елементу змісту, що занесений до специфікації, їхню технологічну якість. Експертами опрацьовано 3000 тестових завдань. Понад 200 завдань було повернуто робочим групам на доопрацювання. Це робилося з метою уточнення їхнього змісту, досягнення чіткості формулювання тощо.

У 2008 році вперше проводилося тестування з української літератури, географії, основ економіки, основ правознавства, всесвітньої історії та зарубіжної літератури. Валідність цих тестів за змістом була забезпечена процедурою їх створення, науково-методичним рецензуванням, апробацією. Після рецензування та доопрацювання предметних тестів було здійснено їхнє літературне редагування.

Усі тести укладалися українською мовою, проте для випускників закладів освіти, навчальний процес у яких здійснювався мовами національних меншин, Український центр оцінювання якості освіти забезпечив переклад тестів



російською, угорською, румунською, молдовською мовами. Випускникам шкіл з польською мовою навчання було надано лексикографічну допомогу.

Паралельно здійснювалася підготовка тестів для проведення зовнішнього незалежного оцінювання в 2009 році з іноземних мов. З цією метою здійснено два етапи апробації тестових завдань з англійської та французької мов.

### **1.7. *Виготовлення зошитів із тестовими завданнями***

У процесі підготовки до проведення зовнішнього незалежного оцінювання 2008 р. було виготовлено понад 1,4 млн тестових зошитів і понад 2,1 млн бланків відповідей.

Основними факторами, що визначали організаційно-технологічні особливості організації комплексу робіт із тиражування тестових матеріалів, були:

- виготовлення великої кількості друкованої продукції в умовах обмеженого часу;
- посилені вимоги до забезпечення умов збереження конфіденційності змісту тестових матеріалів;
- високі вимоги до якості друку;
- максимальна автоматизація процесу друку тестових зошитів, формування аудиторних комплектів;
- швидке налаштування технологічного обладнання на виготовлення різних тестових зошитів, тираж яких – від одного до 35 тис. примірників.

Здійснивши аналіз досвіду організації тиражування тестових матеріалів для зовнішнього оцінювання попередніх років, яке виконувалося зовнішнім виконавцем на умовах закупівлі послуг за кошти державного бюджету, Українським центром оцінювання якості освіти було вжито заходи щодо створення власного поліграфічного комплексу, продуктивність якого – 14,4 тис. відбитків формату А-4 за одну годину роботи.

Інтегрування сучасного технологічного обладнання в єдиний комплекс вдалося здійснити за допомогою унікального конвеєра вітчизняного виробництва, що уможливило друк великої кількості різних варіантів зошитів, формування та пакування комплектів у режимі on-line без використання ручної

праці.

На етапі підготовки тестових матеріалів до друку було розроблено 2970 макетів тестових зошитів, 990 із яких відібрано для тиражування. Усього у процесі підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання 2008 р. надруковано 1225905 тестових зошитів українською мовою загальним обсягом 23336160 сторінок і 191310 тестових зошитів мовами національних меншин загальним обсягом 2025180 сторінок. Виготовлено та скомплектовано 2149080 бланків відповідей 15 різновидів.

Роботи з тиражування та комплектації тестових матеріалів тривали 125 робочих днів у цілодобовому режимі (318 змін) з обмеженою кількістю залучених працівників.

Усього для організації зовнішнього незалежного оцінювання 2008 р. було підготовлено 81727 аудиторних комплектів тестових матеріалів (тестові зошити, бланки відповідей, штрих-коди та пакети для відправки) і 4870 адміністративних пакетів (протоколи проведення зовнішнього незалежного оцінювання, алфавітні та аудиторні списки, індивідуальні наліпки для ідентифікації робочих місць в аудиторіях тестування) та стільки ж пакетів із допоміжними матеріалами (бланки службової документації, технологічні картки тощо).

### **1.8. Реєстрація учасників зовнішнього оцінювання**

Реєстрація учасників основної сесії зовнішнього незалежного оцінювання здійснювалася з 1 листопада 2007 року до 20 лютого 2008 року.

Для проведення реєстрації учасників зовнішнього незалежного оцінювання в навчальних закладах та установах освіти створено 14110 пунктів реєстрації. Переважну більшість пунктів реєстрації було відкрито на базі загальноосвітніх навчальних закладів, у яких мали можливість зареєструватися випускники цих закладів. Реєстрацію випускників минулих років організовано на базі єдиних пунктів реєстрації, що були створені в кожному районі чи місті. Створення розгалуженої мережі пунктів тестування сприяло забезпеченню рівних можливостей усім громадянам для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні. У той же час функціонування розгалуженої мережі потребувало

залучення до роботи значної кількості педагогічних працівників, організації їх навчання, запровадження ефективної системи обміну й обробки отриманої інформації.

Найбільшу кількість осіб було зареєстровано в єдиному пункті реєстрації, створеному на базі Національного транспортного університету (м.Київ) – 2681 учасник. У 113 пунктах зареєстровано лише по одному учаснику.

Реєстрація здійснювалася за допомогою спеціального комплексу програмних засобів Українського центру оцінювання якості освіти. Створенню такого комплексу передувала робота Українського та регіональних центрів оцінювання якості освіти з формування довідників навчальних закладів системи загальної середньої освіти.

Обробку реєстраційних відомостей кожної особи, внесення їх до зведеної бази даних Українського центру оцінювання якості освіти здійснювали регіональні центри оцінювання якості освіти. За час проведення реєстрації учасників основної сесії зовнішнього незалежного оцінювання Українським центром оцінювання якості освіти було отримано понад 98 тисяч файлів інформації від регіональних центрів оцінювання якості освіти, загальна кількість інформаційних рядків у цих файлах становить понад 3 мільйони.

Характерною особливістю процесу реєстрації учасників зовнішнього незалежного оцінювання був нерівномірний розподіл у часі робочого навантаження. Зокрема, у листопаді-грудні 2007 р. реєстрація майже не відбувалася, натомість у лютому 2008 р. у багатьох пунктах реєстрації довелося залучати додаткові ресурси, щоб забезпечити своєчасну реєстрацію осіб, які виявили бажання вступити до вищих навчальних закладів.

Зважаючи на чисельні звернення громадян, наказом Міністерства освіти і науки України від 21.02.2008 р. № 117 «Про продовження терміну реєстрації учасників зовнішнього незалежного оцінювання» термін реєстрації було продовжено до 1 березня. Основними причинами, що призвели до продовження реєстрації, були:

- затвердження лише наприкінці грудня 2007 р. Умов прийому до вищих навчальних закладів у 2008 році;

- неадекватне сприйняття частиною абітурієнтів інформації про нові підходи до організації вступу до вищих навчальних закладів;
- зволікання вищих навчальних закладів із прийняттям переліків навчальних предметів, результати оцінювання з яких враховуватимуться під час конкурсного відбору.

Несвоєчасне оголошення вищими навчальними закладами переліків навчальних предметів, а також недостатня відповідальність осіб, які здійснювали реєстрацію, призвели до збільшення обсягів навантаження під час реєстрації на 23%. До бази реєстраційних даних було внесено понад 162 тисячі змін, що стосувалися предметів тестування або даних про особу. Кожному учасникові тестування було надано змогу перевірити свої реєстраційні дані на сайті Українського центру оцінювання якості освіти.

Усього для участі в основній сесії зовнішнього незалежного оцінювання 2008 р. зареєструвалася 512591 особа. 49066 (9,6 %) учасників зовнішнього незалежного оцінювання обрали для тестування один предмет (українська мова та література), 268173 (52,3 %) – два, 195352 (38,2 %) – три.

Випускники навчальних закладів мали можливість самостійно обирати мову для складання тестів (крім тесту з української мови та літератури). Українською мовою виявили бажання пройти зовнішнє незалежне оцінювання 482948 осіб (73,3 %), російською – 173903 (26,4 %), угорською – 874 (0,13 %), румунською – 666 (0,1 %), молдовською – 255 (0,04 %).

Після закінчення реєстрації було сформовано базу даних учасників зовнішнього незалежного оцінювання, для яких було виготовлено 1,17 млн оригінальних запрошень.

### **1.9. Проведення пробного тестування**

У 2008 р. вперше для бажаючих ознайомитися з правилами проходження зовнішнього незалежного оцінювання та визначити власний рівень навчальних досягнень було проведено пробне тестування, у якому взяли участь 152816 осіб.

Для пробного тестування було розроблено тести з 11-ти навчальних предметів. За структурою вони не були відмінними від тих, що використовувалися під час зовнішнього оцінювання.

Пробне тестування проводилося регіональними центрами оцінювання якості освіти, які самостійно визначали форму проведення, графік тестування та його процедуру. Наприклад, Івано-Франківський та Донецький регіональні центри розробили спеціальну комп'ютерну програму і проводили тестування за допомогою інформаційних технологій, що дозволило охопити значну кількість випускників шкіл, навіть у найвіддаленіших районах. У такому тестуванні взяли участь 24 тис. осіб.

22 тисячі випускників взяли участь у кореспондентському пробному тестуванні, яке проводив журнал «ТІМО» («Тестування і моніторинг в освіті»). Завдання для цього тестування були розроблені працівниками Українського центру оцінювання якості освіти. Редакція журналу надсилала тестові завдання всім зареєстрованим учасникам, а також повідомлення про отримані ними результати.

У лютому – березні 2008 року був проведений ще один етап пробного тестування, у якому взяли участь понад 106 тис. осіб. Український центр оцінювання якості освіти уклав угоди з 24-ма освітніми установами – 19-ма обласними інститутами післядипломної педагогічної освіти та 5-ма вищими навчальними закладами з усіх регіонів України, які й проводили таке тестування за тестовими матеріалами, наданими Українським центром оцінювання якості освіти.

Майбутні абітурієнти мали можливість ознайомитися з різними формами тестових завдань, виконати завдання у тестових зошитах і набути навички заповнення бланків відповідей.

Після завершення тестування кожен учасник мав змогу самостійно проаналізувати свої результати та спланувати подальшу підготовку до участі в зовнішньому незалежному оцінюванні.

### **1.10. Підготовка кадрів**

До організації та проведення зовнішнього незалежного оцінювання 2008 р. було залучено 96 тис. 449 педагогічних і науково-педагогічних працівників. Уперше таку роботу виконували 51 тис. 466 осіб. Усі вони пройшли навчання та отримали відповідні сертифікати Українського центру оцінювання якості

освіти.

Навчання відповідальних за пункти тестування, їхніх помічників, старших інструкторів пунктів тестування та екзаменаторів проводили представники регіональних центрів спільно з науково-педагогічними працівниками обласних (міських) інститутів післядипломної педагогічної освіти за сприянням управлінь (відділів) освіти і науки.

Для навчання осіб, залучених до проведення зовнішнього незалежного оцінювання, Українським центром оцінювання якості освіти було розроблено Положення про підготовку фахівців для проведення зовнішнього оцінювання, навчальні плани та програми, методичні рекомендації.

Під час навчання основна увага приділялася розгляду питань, пов'язаних із регламентацією дій відповідальних за пункти тестування, інструкторів, чергових. Проводилися практичні заняття, заняття-тренінги з використанням технологічних карт, здійсненням аналізу позаштатних ситуацій.

Українським центром проведено інструктивні наради для старших екзаменаторів з питань оцінювання відкритих завдань з української мови, історії України та математики. Для проведення навчання екзаменаторів розроблено інформаційні та презентаційні матеріали, якими забезпечено всі регіональні центри.

Під час підготовки екзаменаторів значну увагу було приділено засвоєнню ними схем і критеріїв оцінювання, умінь виконувати роботу в повній відповідності до встановлених правил.

Для осіб, які вже набули досвід роботи під час проведення зовнішнього незалежного оцінювання в попередні роки й отримали сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти, проведено інструктажі, про що зроблено відповідні записи. Загалом у 2008 р. навчання та сертифікацію пройшли 760 31 осіб, серед яких 2 тис. 927 – відповідальні за пункти тестування, їхні помічники, 33 тис. 346 – старші інструктори, 32 тис. 927 – інструктори, 6 тис. 948 – екзаменатори.

Більше 40 тисяч залучених осіб, які пройшли навчання та отримали сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти в 2007 році, пройшли

інструктаж щодо особливостей проведення тестування в поточному році.

Допомогу в підготовці фахівців для проведення зовнішнього незалежного оцінювання Український центр отримав від Програми сприяння зовнішньому тестуванню в Україні. За участю міжнародних консультантів Програми проведено семінари з питань адміністрування зовнішнього незалежного оцінювання та семінари для фахівців, відповідальних за підготовку екзаменаторів.

### **1.11. Організаційно-технологічні складові проведення зовнішнього незалежного оцінювання**

За основу організаційно-технологічного забезпечення зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року було взято стандартизоване оцінювання у вигляді педагогічного тестування.

У 2008 році були сформовані нормативні вимоги до проведення зовнішнього незалежного оцінювання у формі відповідного Порядку, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.01.2008 р. №33 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.02. 2008 р. за №73/14764.

Тестування було організовано з одинадцяти предметів, що були визначені наказом Міністерства освіти і науки України від 25.12.2007 р. № 1171 «Про зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти, які виявили бажання вступати до вищих навчальних закладів у 2008 році». Графік проведення тестувань розроблено з урахуванням виконання навчальних планів і програм у загальноосвітніх навчальних закладах, структури навчального року, тижневого навантаження педагогічних працівників, які залучалися до перевірки робіт як екзаменатори, а також звернень громадських і релігійних організацій.

Зовнішнє оцінювання проводилося в пунктах тестування, що, як правило, створювалися на базі загальноосвітніх навчальних закладів. Вимоги до створення та організації діяльності пунктів тестування визначено у відповідному Положенні, затвердженому наказом Українського центру оцінювання якості освіти.

Мережа пунктів тестування формувалася залежно від кількості учасників зовнішнього оцінювання. Зокрема, пункти тестування з української мови та літератури (1888), математики (1083) були створені в кожному районі чи місті обласного підпорядкування. Для проведення зовнішнього оцінювання з історії України (420 пунктів тестування), біології (356), основ правознавства (280), фізики (194), хімії (131), географії (127), основ економіки (91), всесвітньої історії (34), зарубіжної літератури (30) були створенні пункти тестування, до яких спрямовувалися учасники тестування з кількох районів і міст області. Вирішення питань, пов'язаних з організацією безпечної та своєчасної доставки учасників зовнішнього незалежного оцінювання з числа випускників загальноосвітніх навчальних закладів 2008 року до місць проведення тестування, було покладено на місцеві органи управління освітою та місцеві підрозділи Державтоінспекції. Усього для організованого підвезення учасників зовнішнього незалежного оцінювання до пунктів тестувань було залучено 5,7 тис. транспортних засобів.

Основною структурною одиницею організації роботи пунктів тестування були аудиторії тестування. Наповнюваність аудиторій була такою ж, як і в минулі роки, – до 15 осіб. Робочі місця учасників зовнішнього незалежного оцінювання були розподілені відповідно до стандартних схем розташування. Інформація про персональний розподіл учасників тестування між аудиторіями в пункті тестування оприлюднювалася не раніше дев'ятої години ранку дня проведення зовнішнього оцінювання.

Зважаючи на те, що в 2008 році пункти тестування були організовані й у вищих навчальних закладах, апробовувалася практика використання великих аудиторій, у яких можна розмістити до 45 учасників тестування. Великі аудиторії мали два або три сектори, у кожному з яких виконували тестові завдання 15 осіб. Розташування учасників тестування в межах кожного з секторів було аналогічним розташуванню у звичайній аудиторії.

Аудиторії тестування об'єднували учасників, які проходили зовнішнє оцінювання однією і тією ж мовою, заявленою ними під час реєстрації.

У 2008 році використано традиційну логістичну схему супроводу



учасника зовнішнього незалежного оцінювання (персональне запрошення – алфавітні списки учасників у пункті тестування – аудиторні списки при вході до пункту тестування – протокол проведення зовнішнього незалежного оцінювання в аудиторії тестування), яку підсилено введенням індивідуальної інформаційної наліпки на робочому місці, де зазначено номер місця в аудиторії (протоколі), прізвище, ім'я, ім'я по батькові учасника тестування, серія та номер паспорта або свідоцтва про народження. Як наслідок, учасниками зовнішнього незалежного оцінювання не допущено помилок під час визначення робочих місць. Усі документи, що визначали логістику процесу зовнішнього оцінювання, надсилалися до пунктів тестування у вигляді адміністративних пакетів. Усього підготовлено та надіслано до пунктів тестування 4870 адміністративних пакетів. Інформація, вміщена в них, до дев'ятої години ранку дня проведення тестування не розголошувалася.

Роботу в аудиторії з учасниками тестувань організовували два працівники – старший інструктор та інструктор. Роботу у великій аудиторії тестування забезпечували один старший інструктор та два – три інструктори. Закріплення старших інструкторів, інструкторів за аудиторіями тестування здійснювалося до оголошення аудиторних списків учасників зовнішнього оцінювання, що укладалися шляхом жеребкування у присутності уповноваженої особи Українського або регіонального центру оцінювання якості освіти, громадських спостерігачів. Усього до організації тестувань було залучено близько 219 тис. педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Високий рівень стандартизації дій персоналу пунктів тестування був зумовлений використанням у процесі проведення зовнішнього оцінювання технологічних карт, розроблених Українським центром оцінювання якості освіти. Усього було підготовлено 44 різновиди таких карт. Тиражування та доставку до пунктів тестування технологічних карт, бланків службових документів здійснювали регіональні центри оцінювання якості освіти.

Тестові матеріали доставлялися до пунктів тестування за допомогою Державного підприємства спеціального зв'язку з дотриманням умов збереження їхньої конфіденційності. За період проведення зовнішнього

оцінювання 2008 року було здійснено адресну доставку 11160 поштових відправлень із тестовими матеріалами загальною масою 78,5 тонн. Під час організації тестування з української мови та літератури, математики Державним підприємством спеціального зв'язку було запроваджено окремі графіки та маршрути доставки матеріалів тестування із залученням додаткової кількості персоналу і транспортних засобів. Усі матеріали до пунктів тестування були доставлені своєчасно та в повному обсязі.

З метою створення вступникам до вищих навчальних закладів України рівних умов зовнішнє незалежне оцінювання проводилося під час двох сесій – основної та додаткової. Право на участь у додатковій сесії зовнішнього оцінювання мали особи, які через об'єктивні причини не змогли пройти тестування під час основної сесії, або не мали можливості у визначені терміни зареєструватися для участі в ній. Розгляд заяв громадян щодо участі в додатковій сесії зовнішнього незалежного оцінювання здійснювали регламентні комісії регіональних центрів оцінювання якості освіти. Усього розглянуто 11334 звернення, позитивне рішення прийнято за наслідками розгляду лише 7888, що становить 69,6 %.

Організаційно-технологічні особливості проведення додаткової сесії зовнішнього оцінювання були зумовлені незначною кількістю учасників та обмеженим часовим проміжком. Зокрема, пункти тестування формувалися виключно в обласних центрах, графіком проведення зовнішнього оцінювання було передбачено щоденні тестування з двох предметів, які відбувалися в першій та другій половині дня.

### **1.12. Громадське спостереження**

Під час підготовки та проведення зовнішнього оцінювання велике значення надавалося формуванню системи громадського спостереження за цим процесом та створенню максимально сприятливого режиму роботи для спостерігачів.

З цією метою Міністерством освіти і науки України видано наказ від 01.04.2008 р. № 284, яким було затверджено Положення про громадський контроль за проведенням в Україні зовнішнього незалежного оцінювання

навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів і зарахуванням до вищих навчальних закладів. Цей документ пройшов реєстрацію в Міністерстві юстиції України від 17.04.2008 р. за № 321/15012.

Громадське спостереження за проведенням зовнішнього незалежного оцінювання на всіх етапах його організації та проведення здійснювали представники громадських організацій, засобів масової інформації, батьківських комітетів, піклувальних рад навчальних закладів, які зареєструвалися в Українському або регіональних центрах оцінювання якості освіти.

Реєстрація громадських спостерігачів тривала до 20 квітня 2008 року. У здійсненні громадського контролю взяли участь понад 80 громадських організацій і батьківських комітетів. Спільну всеукраїнську кампанію спостереження проводили Громадянська мережа «ОПОРА» (1650 спостерігачів), Всеукраїнське громадське об'єднання «Комітет виборців України» (700 спостерігачів), Міжнародна благодійна організація «Центр тестових технологій і моніторингу якості освіти». Загалом участь у спостереженні за процесом зовнішнього оцінювання взяли понад 6500 представників громадських організацій, 300 представників засобів масової інформації та 90 працівників Міністерства освіти і науки України, Державної інспекції навчальних закладів Міністерства освіти і науки України, Інституту інноваційних технологій і змісту навчання. Контроль за проведенням тестування здійснювали міністр освіти і науки та його заступники.

Громадські спостерігачі здійснювали контроль за дотриманням правил проведення тестування як з боку його учасників, так й інструкторів та організаторів.

За тестуванням з української мови та літератури спостерігали понад 6000 громадських спостерігачів і 200 представників засобів масової інформації.

Проведення зовнішнього оцінювання з математики та історії України здійснювалося під контролем близько 3000 громадських спостерігачів і 170 представників засобів масової інформації.

Після завершення тестування з кожного предмета громадські спостерігачі

надсилали до Українського та регіональних центрів оцінювання якості освіти свої зауваження, які бралися до уваги під час проведення наступних тестувань.

Загалом тестування з 11-ти предметів основної сесії зовнішнього оцінювання проходило за участю 11300 громадських спостерігачів та 460 представників засобів масової інформації.

### **1.13. Обробка результатів**

Для обробки результатів зовнішнього незалежного оцінювання в 2008 р. було створено дев'ять технологічних ліній при кожному з регіональних центрів оцінювання якості освіти (у 2006 р. – один, 2007 р. – чотири). Для забезпечення роботи технологічних ліній залучено 314 працівників, які пройшли відповідне навчання.

Обробка бланків відповідей учасників зовнішнього незалежного оцінювання, підрахунок суми тестових балів здійснювалися без будь-яких ознак їх персоналізації.

За весь період роботи технологічних ліній було проведено первинну реєстрацію 1768656 бланків відповідей і 80534 аудиторних протоколів, відскановано та верифіковано 4080933 сторінки бланків відповідей. Порівняно з попередніми роками значно зросла швидкість обробки результатів тестування, що забезпечено шляхом зменшення кількості складних для верифікації рукописних знаків (букви, числа), які використовувалися для позначення відповідей. У процесі розгляду апеляцій не виявлено жодного випадку неправильної (некоректної) верифікації знаків і символів, що вносилися учасниками зовнішнього незалежного оцінювання до бланків відповідей.

Результати зовнішнього незалежного оцінювання з усіх предметів інтерпретовані в оцінки за шкалою 100-200 балів. Інтерпретацію проведено з використанням методу еквіпроцентилів.

З української мови та літератури, математики, історії України додатково здійснено інтерпретацію результатів за шкалою 1-12 балів. Інтерпретацію здійснено відповідно до таблиць переведення тестових балів, що були розроблені експертними комісіями Українського центру оцінювання якості освіти.

За підсумками обробки результатів зовнішнього незалежного оцінювання сформовано зведену електронну базу даних, до структури якої включено електронну базу реєстрації учасників тестування, базу даних із результатами обробки бланків відповідей, інтерпретації кількісних характеристик виконання тестів у шкалах оцінювання.

Усі результати зовнішнього незалежного оцінювання зафіксовано у відповідних протоколах на паперових носіях.

Кожному учасникові зовнішнього незалежного оцінювання надіслано іменні сертифікати з результатами, отриманими з кожного предмета. Усього надруковано 997897 сертифікатів, що розіслані для вручення до 12539 пунктів реєстрації. На сайті Українського центру оцінювання якості освіти створено окрему сторінку для перевірки достовірності інформації, внесеної до сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання.

Фактів утрат бланків відповідей, нерозпізнаних чи неперевічених робіт не зафіксовано.

#### ***1.14. Заходи, спрямовані на збереження конфіденційної інформації***

Фактором успішного проведення зовнішнього незалежного оцінювання 2008 р. було збереження конфіденційної інформації, пов'язаної з організацією та проведенням зовнішнього незалежного оцінювання, зокрема змісту тестових завдань. З цією метою в Українському центрі оцінювання якості освіти було розроблено комплекс організаційних і технічних заходів щодо запобігання несанкціонованому використанню конфіденційної інформації.

Зокрема, до розроблення тестових матеріалів було залучено значну кількість фахівців, відповідно сформовано більше варіантів тестів. Переклад тестових завдань мовами національних меншин, наукове, літературне редагування завдань здійснювалося окремими блоками, до яких були включені надлишкові завдання. Такий підхід до організації роботи з розроблення тестових завдань дав можливість значно скоротити коло осіб, яким було відомо остаточний варіант тесту, що використовувався під час зовнішнього незалежного оцінювання. Сприяло збереженню інформації встановлення

суворого контролю за рухом інформації про зміст тестів на всіх технологічних етапах їхньої підготовки, визначення обмеженого кола відповідальних працівників (3-4 особи), які мали право доступу до варіантів тестів.

Усі роботи, пов'язані з підготовкою тестових завдань, виконувалися за допомогою комп'ютерних засобів, що були захищені від несанкціонованого зняття інформації.

Тиражування тестових матеріалів здійснювалося на обладнанні з високим ступенем автоматизації робіт, під постійним відеоспостереженням. Типографський комплекс, на якому тиражувалися тестові матеріали, був обладнаний лічильником аркушів паперів на початку технологічної лінії та лічильником готової продукції з маркуючим пристроєм на виході з неї. Здійснювався ретельний облік виготовлених тестових матеріалів.

У всіх приміщеннях, де здійснювалася підготовка тестових матеріалів, їх тиражування та зберігання, запроваджено суворий режим обмеженого доступу, недопущення до об'єкта осіб з пристроями копіювання, зберігання та відтворення інформації у будь-якому вигляді.

Для забезпечення ефективного захисту тестових матеріалів під час тиражування, комплектації, транспортування було використано 11788 пластикових пломб, 2040 метрів стрічки для опломбування, 168324 захищених пакетів.

Доставка тестових матеріалів до пунктів тестувань і бланків відповідей учасників зовнішнього оцінювання до центрів обробки здійснювалася Державним підприємством спеціального зв'язку України.

З метою організації надійної фізичної охорони об'єктів Українського та регіональних центрів оцінювання якості освіти, пунктів тестування було внесено зміни до переліку об'єктів, що підлягають обов'язковій охороні підрозділами Державної служби охорони при МВС України (постанова Кабінету Міністрів України від 09.04.2008 р. № 321).

У період проведення зовнішнього незалежного оцінювання 2008 р. підрозділами ДСО при МВС України забезпечено охорону 4459 пунктів тестування, територіальними підрозділами внутрішніх справ – 218 об'єктів. З

метою оперативного реагування на повідомлення про можливі правопорушення в місцях проведення зовнішнього незалежного оцінювання організовано чергування 400 цілодобових і 90 нічних груп швидкого реагування. Усього підрозділами Міністерства внутрішніх справ України відпрацьовано в процесі проведення зовнішнього незалежного оцінювання 158,5 тис. людино-годин робочого часу.

Здійснювався постійний моніторинг інформаційного простору, у першу чергу в мережі Інтернет. У співпраці з правоохоронними підрозділами вживалися адекватні заходи щодо попередження випадків шахрайства.

Усі ці заходи забезпечили збереження конфіденційної інформації та створили умови для об'єктивного визначення результатів учасників тестувань. У процесі проведення зовнішнього оцінювання не встановлено жодного факту розголошення змісту тестових завдань.

#### ***1.15. Організація роботи з апеляційними зверненнями***

Розгляд апеляційних заяв здійснювався відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 09.04.2008 р. № 305 «Про затвердження Положення про апеляційну комісію Українського центру оцінювання якості освіти, Положення про регламентні комісії регіональних центрів оцінювання якості освіти, Порядку розгляду апеляцій учасників зовнішнього незалежного оцінювання».

Для виконання такої роботи були створені апеляційна комісія Українського центру оцінювання якості освіти та дев'ять регламентних комісій регіональних центрів оцінювання якості освіти. З метою проведення апеляційних експертиз виконання тестових завдань було створено 4 фахові групи: одна група (7 осіб) для здійснення технічної експертизи (розпізнавання роботи, верифікація символів після сканування) та 3 предметні групи, які проводили повторну перевірку бланків Б з української мови та літератури (15 осіб), математики (10 осіб) та історії України (6 осіб).

На розгляд апеляційної комісії Українського центру оцінювання якості освіти надійшло 2820 заяв, що становить 0,28 % від усієї кількості тестувань під час основної сесії (997897 тестувань з 11-ти предметів). Варто зазначити, що у

світовій практиці вважається прийнятним показник апеляцій до 1% від кількості тестувань. Кількість апеляцій, поданих з того чи іншого предмета, є такою: українська мова і література – 1358 заяв (48,16 % від загальної кількості апеляційних заяв); математика – 1080 заяв (38,3 %); історія України – 135 заяв (4,79 %); зарубіжна література – 4 заяви (0,18%); всесвітня історія – 7 заяв (0,25%); хімія – 35 заяв (1,28%); біологія – 23 заяви (0,82%); основи економіки – 5 заяв (0,18%); географія – 31 заява (1,13%); основи правознавства – 115 заяв (4,11%); фізика – 23 заяви (0,82%).

Усі роботи учасників тестування, які подали апеляційні заяви, розпізнано та ідентифіковано, фахівцями предметних груп проведено повторну перевірку відповідей, виконаних на бланках Б.

Зважаючи на висновки технічної та предметної експертиз виконання тестових завдань, 2808 учасникам відмовлено в задоволенні апеляційної заяви щодо результатів зовнішнього незалежного оцінювання, 12 учасникам рішенням апеляційної комісії результати підвищено (0,43% від загальної кількості апелянтів і лише 0,0012% від усіх тестувань), 4 учасникам відмовлено в розгляді апеляційних заяв, тому що не було вказано предмет апеляції, про що заявникам надіслано відповідні повідомлення.

Зміни результатів тестування зумовлені тим, що під час перевірки робіт екзаменатори визначили власне висловлювання учасника тестування з української мови та літератури як таке, що не відповідає темі, тобто перевірили лише за одним критерієм. У роботах з математики не було враховано те, що окремі задачі мали нестандартні розв'язки.

Незважаючи на обмежений термін подання та прийняття апеляційних заяв, визначений відповідним Порядком, заяви учасників, оформлені належним чином, приймалися до розгляду впродовж усього часу роботи комісії – до 22 липня 2008 року. Учасники мали змогу отримати для ознайомлення копію власної тестової роботи.

Членами апеляційної комісії визначено окремі чинники, що значно ускладнювали роботу, збільшували час розгляду апеляційних заяв. Серед таких, зокрема, нерозбірливе написання прізвищ, імен та імен по батькові апелянтів;



орфографічні помилки, що спотворювали написання прізвищ; неправильно вказані номери сертифіката, а також документа, що посвідчує особу.

Регламентними комісіями регіональних центрів оцінювання якості освіти розглянуто вісім апеляційних заяв щодо порушень умов проведення зовнішнього незалежного оцінювання.

#### ***1.16. Витрати на проведення зовнішнього оцінювання***

Фактичні видатки на проведення зовнішнього оцінювання в 2008 р. (крім капітальних видатків, оплати праці штатних працівників, видатків на поточне утримання Українського та регіональних центрів оцінювання якості освіти) склали 56227,45 тис. грн. У тому числі видатки на підготовку тестових матеріалів – 243 тис. грн., виготовлення запрошень – 248 тис. грн., друк сертифікатів – 1 млн 41 тис. грн., виготовлення та пакування тестових зошитів, бланків відповідей – 1 млн 225 тис. грн., оплату праці залучених працівників – 46 млн 413 тис. грн., інформаційне забезпечення – 215 тис. грн., доставку матеріалів до пунктів тестування – 5 млн 104 тис. грн., охорону пунктів тестування, обробку та перевірку результатів – 2 млн 996 тис. грн., друк збірника «Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів. 2008 р.» – 1 млн 400 тис. грн.

Таким чином, середня вартість одного тестування склала 50 грн.

## **2. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗОВНІШНЬОГО ОЦІНЮВАННЯ**

### **2.1. Українська мова та література**

#### **2.1.1. Характеристика структури та змісту тесту**

Тестування проводилося 22 квітня 2008 року. Фактично взяли участь у тестуванні 461 211 осіб (90 % від загальної кількості осіб, які зареєструвалися для проходження зовнішнього незалежного оцінювання з цього предмета).

На виконання тестових завдань було відведено 180 хвилин. Кожен учасник тестування отримав індивідуальний тестовий зошит, що складався з трьох частин (Частина 1, Частина 2 та Частина 3). Частина 1 містила завдання з української мови різних форм, а саме: завдання з вибором однієї правильної відповіді, завдання на встановлення відповідності, завдання з вибором кількох правильних відповідей, відкриті завдання з короткою відповіддю, завдання на інтерпретацію прочитаного тексту; Частина 2 – завдання з української літератури з вибором однієї правильної відповіді та з вибором кількох правильних відповідей; Частина 3 містила відкрите завдання з розгорнутою відповіддю з української мови.

Також кожен учень отримав два бланки відповідей до тесту. Бланк А – для відповідей на завдання Частини 1 та Частини 2 тестового зошита та Бланк Б – для виконання завдання з розгорнутою відповіддю.

Тест розроблено на основі Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року з української мови та літератури, затвердженої Міністерством освіти і науки України (лист від 28.11.2007 р. №1/11-8546). Завдання тесту відображали зміст усіх тематичних блоків навчальних програм з української мови та літератури. Розподіл завдань відповідно до розділів програми наведено в таблицях 2.1.1 і 2.1.2.

Таблиця 2.1.1

№	Розділи програми	Кількість завдань	Відсоток завдань кожного розділу від загальної кількості завдань
1	Фонетика. Графіка	1	2,5
2	Лексикологія. Фразеологія	5	12,5
3	Морфологія	7	17,5
4	Синтаксис	9	22,5
5	Стилістика	2	5
6	Лінгвістика тексту	1	2,5
7	Орфоепія	1	2,5
8	Орфографія	6	15
9	Пунктуація	4	10
10	Розвиток мовлення	4	10
	РАЗОМ	40	100

Таблиця 2.1.2

№	Розділи програми	Кількість завдань	Відсоток завдань кожного розділу від загальної кількості завдань
1	Усна народна творчість	2	8
2	Давня українська література	2	8
3	Література кін. XVIII – поч. XX століть	16	64
4	Література XX століття	3	12
5	Сучасний літературний процес	1	2,5
6	Творчість українських письменників-емігрантів	1	2,5
	РАЗОМ	25	100

Співвідношення кількісних характеристик завдань представлено в таблиці 2.1.3.

Таблиця 2.1.3

№	Частини зошита	Форми завдань	Кількість завдань	Бали за завдання кожної форми	Відсоток балів за завдання кожної форми від загальної кількості балів
1	Частина 1	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	31	31	30
		Завдання на встановлення відповідності	5	20	19
		Завдання з вибором кількох правильних відповідей	3	3	3
2	Частина 2	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	21	21	21
		Завдання з вибором кількох правильних відповідей	4	4	4
3	Частина 3	Відкрите завдання з розгорнутою відповіддю	1	24	23
УСЬОГО			65	103	100

Кожне завдання з вибором однієї правильної відповіді складається з незакінченого твердження та п'яти варіантів його продовження, серед яких тільки один – правильний. Виконання завдань на встановлення відповідності полягало у сполученні понять або прикладів, названих і розміщених в одній колонці, з поняттями, прикладами тощо, названими й розміщеними в іншій колонці. Завдання з вибором кількох правильних відповідей мали сім варіантів відповіді, з яких правильними міг бути один, два або більше варіантів. Заповнений учасниками тестування бланк А перевірявся шляхом комп'ютерної обробки.

Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю (власне висловлення) використовується для перевірки найскладніших умінь (аналіз, порівняння, узагальнення, наведення переконливих аргументів на підтвердження висловлених тез тощо). Завдання з розгорнутою відповіддю перевіряли спеціально підготовлені екзаменатори з урахуванням критеріїв змісту та мовленнєвого оформлення згідно з розробленою і затвердженою схемою оцінювання.

Максимальна кількість балів, яку можна було набрати, правильно виконавши всі завдання зошита з української мови та літератури, – 103.

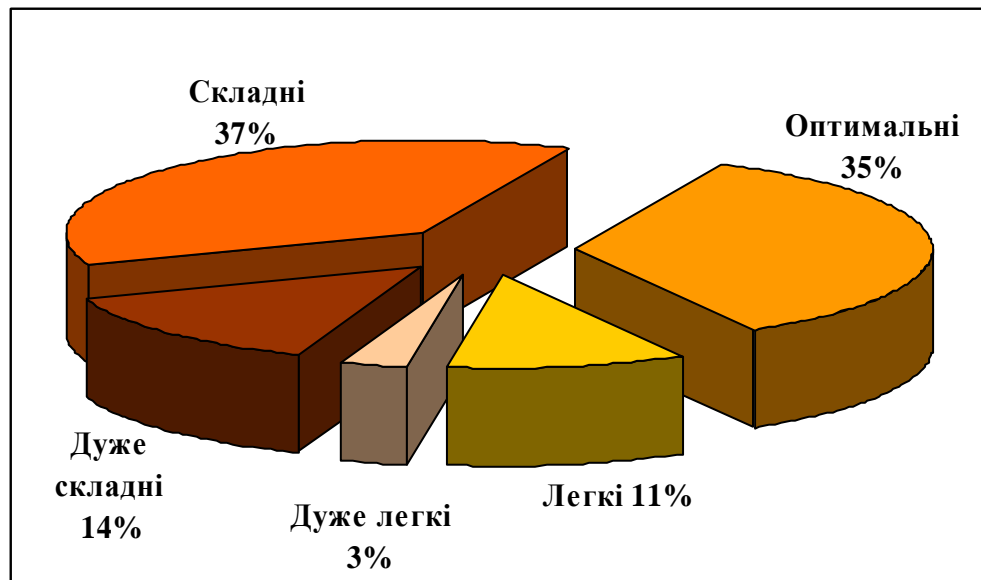
### **2.1.2. Статистичні характеристики результатів тестування з української мови та літератури**

Статистичні характеристики результатів тестування з української мови та літератури наведено в таблиці 2.1.4.

*Таблиця 2.1.4*

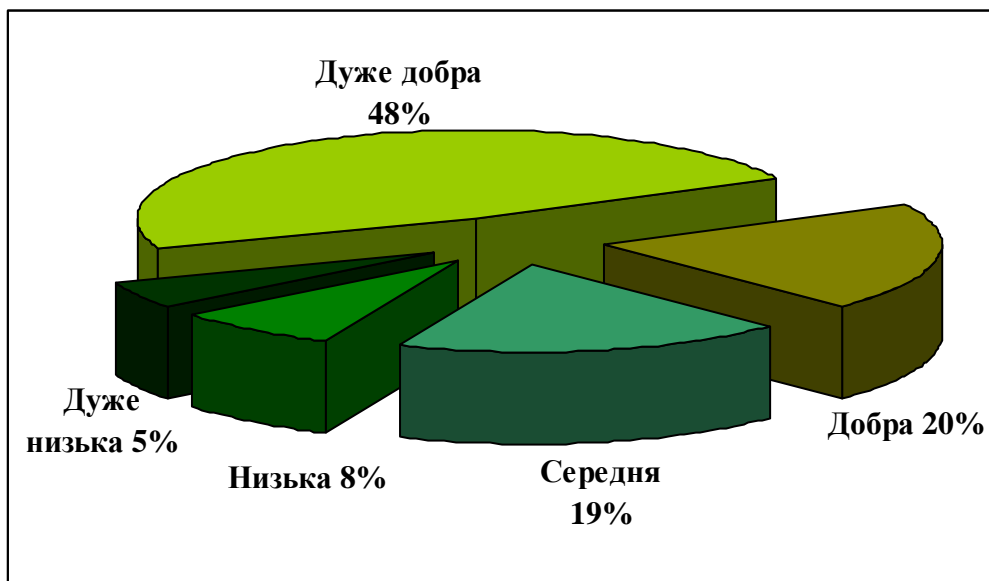
Назва характеристики	Кількісне значення
Кількість учасників	461 211
Максимально можливий бал	103
Максимально набраний бал	99
Середній набраний бал	37,61
Стандартне відхилення	15,96
Середня складність завдань тесту, у %	38,91
Середній індекс розподільної здатності завдань тесту	0,35
Коефіцієнт $\alpha$	0,88

На діаграмі 2.1.1 показано розподіл тестових завдань за індексом складності.



Діаграма 2.1.1. Розподіл тестових завдань з української мови та літератури за коефіцієнтом складності

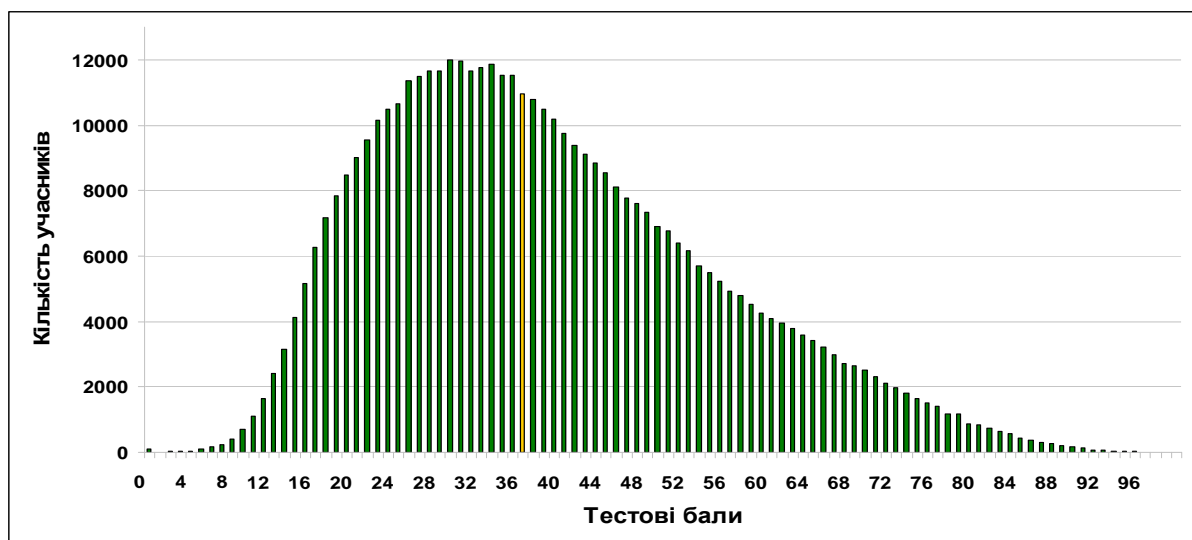
На діаграмі 2.1.2 показано розподіл тестових завдань за індексом розподільної здатності.



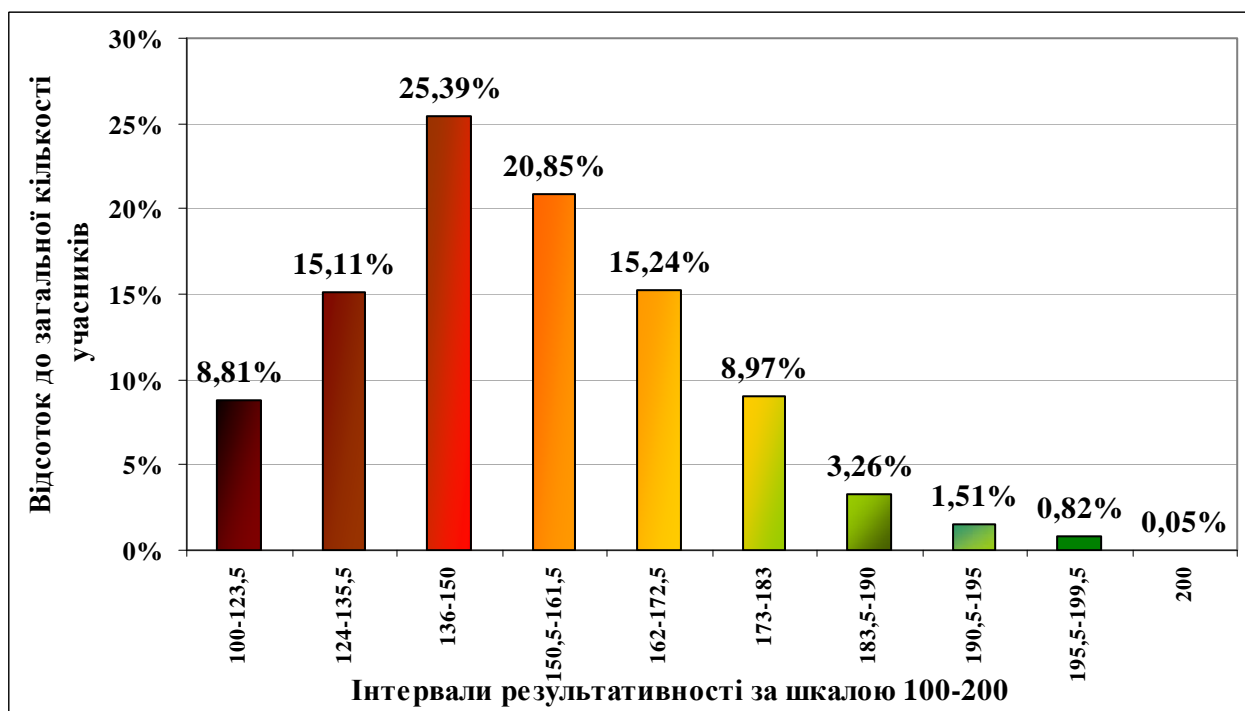
Діаграма 2.1.2. Розподіл тестових завдань з української мови та літератури за коефіцієнтом розподільної здатності.

### 2.1.3. Результати за тест з української мови та літератури

Результати зовнішнього незалежного оцінювання в тестових балах і за шкалою 100-200 балів відображено на діаграмах 2.1.3, 2.1.4.



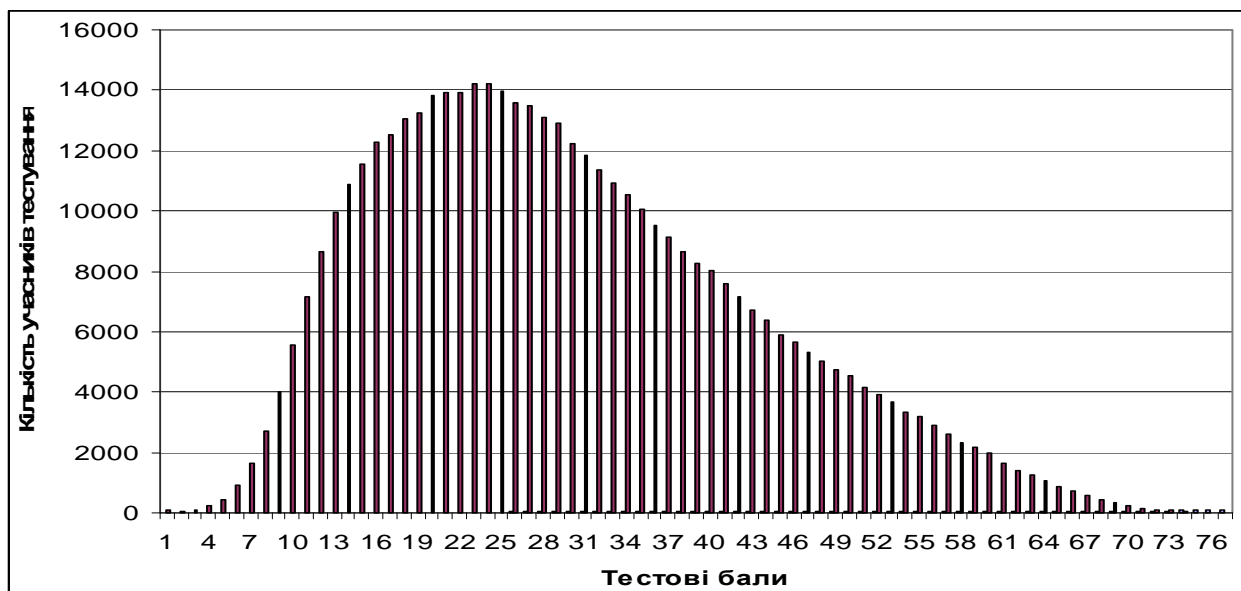
Діаграма 2.1.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури



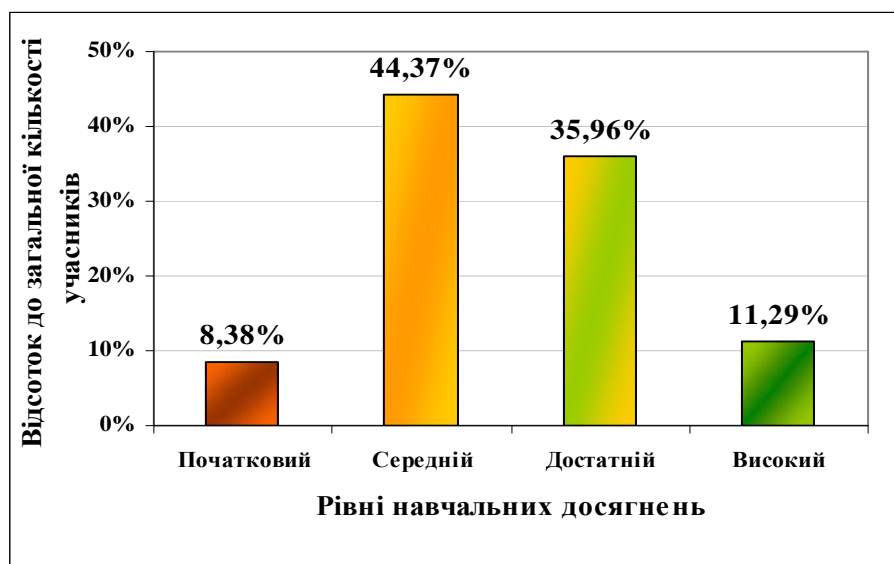
Діаграма 2.1.4. Розподіл учасників тестування за результатами за 100–200-бальною шкалою оцінювання

### 2.1.4. Результати за субтест з української мови

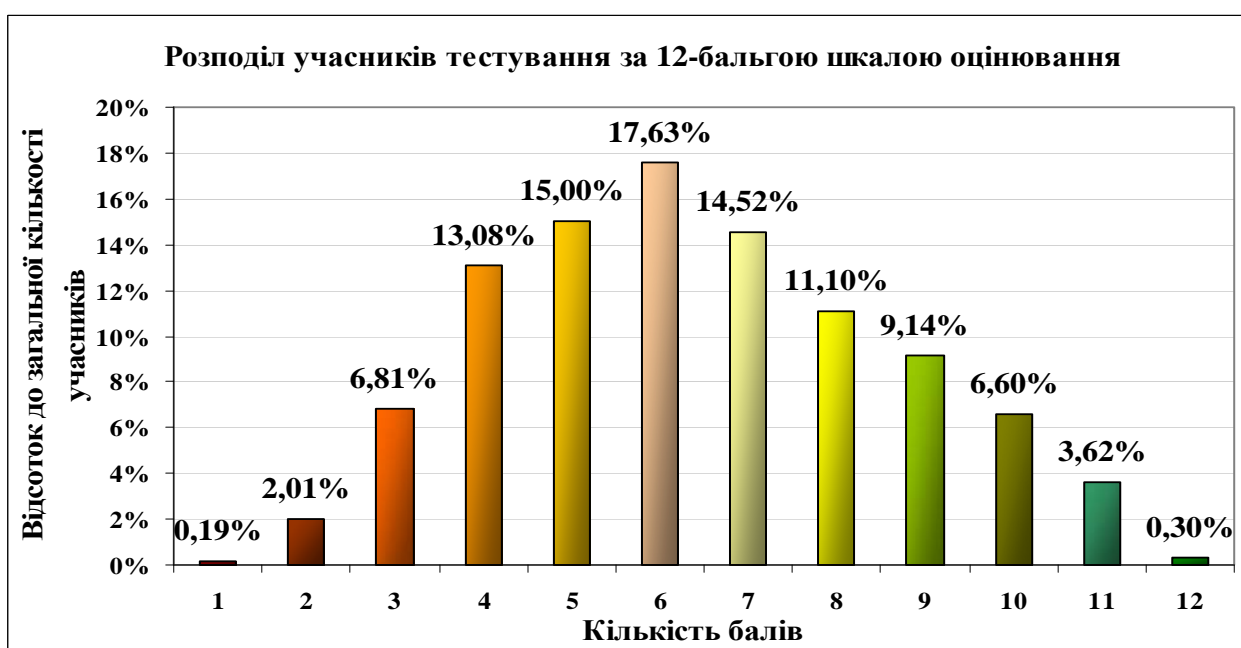
Результати зовнішнього оцінювання (субтест з української мови) у тестових балах, за рівнями навчальних досягнень і за шкалою від 1 до 12 балів відображено на діаграмах 2.1.5, 2.1.6, 2.1.7.



Діаграма 2.1.5. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з української мови.



Діаграма 2.1.6. Розподіл учасників тестування за рівнями навчальних досягнень



Діаграма 2.1.7. Розподіл учасників тестування за 12-бальною шкалою оцінювання

### 2.1.5. Аналіз тестових завдань з української мови та літератури

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену у процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	легкі
40-59%	оптимальні
20-39%	складні
Менше 20%	дуже складні

Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	хороша
21-30%	середня
11-20%	низька
10% і менше	дуже низька

Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу  $[-1,1]$ . Чим більше значення кореляції, тим завдання краще.



**Частина 1**  
**Українська мова**  
**Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді,**  
**серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ.**

**1. Антоніми вжито в прислів'ї**

- А** Добро далеко розходиться, а зло ще далі.  
**Б** Не говори, що знаєш, але знай, що говориш.  
**В** Птицю знати по пір'ю, а чоловіка по бесіді.  
**Г** Коли хочеш щось сказати – перш подумай.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	0,39	70,74	57,23	0,43
70,74	14,26	9,43	5,18				

**2. Фразеологічний зворот ужито в реченні**

- А** За Дніпром небо ясно палало всіма кольорами веселки.  
**Б** Минає день, тиждень, місяць і півроку збігло за водою.  
**В** Життя людське багатогранне, і кожна його пора по-своєму прекрасна.  
**Г** Буду я навчатись мови золотої у трави-веснянки, у гори крутої.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	0,84	45,69	52,30	0,40
7,25	45,69	19,07	27,14				

**3. Простим є речення**

- А** По діброві вітер виє, гуляє по полю, край дороги гне тополлю до самого долу.  
**Б** На узліссі і галявині зеленіє перший ряст і цвітуть проліски та сон-трава.  
**В** Шелестить пожовкле листя, по діброві гуляють хмари.  
**Г** Пам'ять могла б убити нас, коли б не мала рятівної властивості забувати.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	0,51	33,97	56,35	0,48
33,97	18,56	16,86	30,10				

**4. Числівник є в реченні**

- А** Лінивий двічі ходить, скупий двічі платить.  
**Б** Майнули в повітрі десятки крил – і голубина згряя знялась у блакить.  
**В** Дуб уже ріс кількадесят років.  
**Г** Стокілометрову відстань подолали дуже швидко.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>	0,58	27,39	31,41	0,28
36,57	20,36	27,39	15,10				

\* позначення правильного варіанта відповіді

**Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7.**

(1)*Щороку* під кінець травня земля набирається сили і її живлющі соки *до схочу* напоюють зело. (2)Саме під цю пору на Поліссі починає густо цвісти азалія. (3)Її жовтий цвіт мовби велетенське мереживо свічок, виготовлених із ярого воску, освітлює найтемніші закутки лісових хащ. (4)Душа від того яскравого суцвіття наповнюється бадьорим настроєм, веселішає, усе *довкола* набирає особливої урочистості. (5)Великі з жовтим відблиском пелюстки густо вигойдуються на тендітних ниточках, бутончики нагадують підвішену *догори* парасолю.

**5. Орфографічну помилку допущено у слові**

- А** щороку
- Б** до схочу
- В** довкола
- Г** догори

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	0,36	71,06	47,43	0,36
10,99	71,06	4,86	12,73				

**6. Пунктуаційну помилку допущено в реченні**

- А** першому
- Б** третьому
- В** четвертому
- Г** п'ятому

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	0,77	24,71	18,83	0,17
41,39	24,71	14,29	18,85				

**7. Відокремленим означенням ускладнено речення**

- А** перше
- Б** друге
- В** третє
- Г** п'яте

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>	0,9	60,13	41,25	0,29
8,98	9,49	60,13	20,50				

**Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ.**

**8. Апостроф пишеться в усіх словах рядка**

- А** відв..язати, п..юре, Лук..яненко, м..ята
- Б** верф..ю, транс..європейський, кон..юнктура, дзв..якати
- В** к..юрі, інтерв..ю, пів..Єгипту, з..явитись
- Г** тім..я, пів..ягняти, возз..єднання, ін..екція
- Д** М..юнхен, під..юджувати, верб..я, подвір..я

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>	<b>Д</b>	0,51	51,43	55,12	0,41
24,99	6,49	8,13	51,43	8,44				

9. Подвоєння літер відбувається в усіх словах рядка

- А від..аль, старан..ий, нал..ю
- Б узбереж..я, розкіш..ю, ніжніст..ю
- В числен..ість, розріс..я, священ..ик
- Г стат..ею, безсон..ий, вирощен..ий
- Д бов..аніти, нескінчен..ий, ..вічливий

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	0,50	44,72	46,20	0,34
44,72	6,77	23,89	13,19	10,93				

10. Правильно поєднано іменники з числівниками в рядку

- А двадцять два футболісти
- Б три з половиною сантиметрів
- В двадцять чотири учня
- Г півтори літри
- Д сім цілих і вісім десятих відсотків

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	0,6	26,91	15,89	0,13
26,91	6,11	36,91	14,00	15,47				

11. Літеру *и* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А ц..стерна, д..намо, х..рург
- Б Амер..ка, мерс..., соц..ологія
- В ..луєт, д..плом, Шексп..р
- Г бр..гада, реж..м, арх..в
- Д реч..татив, такс..ст, Лейпц..г

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г	Д*	0,38	72,51	43,96	0,33
11,81	4,54	3,46	7,29	72,51				

12. Правильно узгоджено прикметники з іменниками в усіх словах рядка

- А красиве панно, багатолюдний Делі, широка Міссурі, веселий месє
- Б маленьке какаду, змістовне лібрето, високе Кіліманджаро, струнка міс
- В сонячна Перу, золоте кольє, сіре кашне, дивакуватий маестро
- Г ліричне інтермецо, козацький бароко, старе піаніно, цікаве кіно
- Д смачне манго, новий фортепіано, далека Чилі, біле жабо

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	0,99	22,55	12,72	0,12
20,91	23,42	22,55	25,21	6,92				

13. Закінчення *-у (-ю)* у формі родового відмінка мають усі іменники в рядку

- А Крим, зошит, театр
- Б Байкал, університет, понеділок
- В продукт, характер, сік
- Г Тернопіль, вид, вишняк
- Д ромб, Казахстан, президент

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	0,97	46,51	60,62	0,44
15,25	7,07	46,51	16,86	13,35				

**14. Неправильно побудовано словосполучення**

- А** п'ятнадцять хвилин десятого  
**Б** зараз одинадцята  
**В** за п'ять хвилин сьома  
**Г** пів на першу  
**Д** буду після дев'ятої

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	<b>Д</b>	0,58	41,19	47,54	0,36
41,19	11,32	27,26	10,90	8,74				

**15. Прийменник у на місці пропуску слід уживати в усіх словах рядка**

- А** висновок ... статті, експонат ... музеї, птах ... небі, участь ... форумі  
**Б** поїхати ... відрядження, наймиліше ... світі, покласти ... узголів'я, здали ... архів  
**В** побувати ... Львові, квітник ... саду, залишитися ... спогадах, купити ... аптеці  
**Г** вишня ... цвіту, мешкала ... Індії, оселя ... рушниках, віра ... безсмертя  
**Д** перебував ... Ватикані, запевнили ... добросусідстві, приведення ... відповідність, заявити ... відповідь

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	<b>Д</b>	0,56	41,62	42,21	0,32
41,62	4,05	10,45	4,18	39,13				

**16. Разом пишуться всі слова в рядку**

- А** напів/автомат, авіа/промисловість, режисер/постановник  
**Б** північно/кримський, міні/автомобіль, навчально/виховний  
**В** одно/разовий, давньо/український, загально/державний  
**Г** жовто/гарячий, жовто/блакитний, жовто/дзьобий  
**Д** теле/апаратура, пів/години, крем/брюле

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>	<b>Д</b>	0,49	70,87	43,29	0,33
3,82	4,73	70,87	10,23	9,86				

**17. Правильно вжито дієслівну форму в реченні**

- А** Чи ти дасиш мені олівець?  
**Б** Стань у центрі кімнати.  
**В** Парламент ухвалє це рішення.  
**Г** Давай зустрінемося о шостій.  
**Д** Ходімо на вулицю.

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	<b>Д</b>	0,61	49,10	51,21	0,36
13,37	49,10	13,04	14,65	9,23				

**18. Вставне слово, що вказує на послідовність і зв'язок думок, ужито в реченні**

- А** Отже, сполучники поділяємо на сурядні й підрядні.  
**Б** Кожна наукова теза, безперечно, вимагає доказів.  
**В** Такі експерименти, очевидно, необхідно продовжувати.  
**Г** Зміст цього поняття, на мою думку, треба уточнити.  
**Д** Вирішити проблему допоміг би, мабуть, такий експеримент.

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	<b>Д</b>	0,88	38,12	30,87	0,23
38,12	19,86	11,18	20,09	9,87				

**19. Кома НЕ СТАВИТЬСЯ в реченні (розділові знаки пропущено)**

- А** Пройшла гроза і ніч промчала і знову день шумить кругом.  
**Б** Важким холодним сном спала земля а високо над нею притаїлись зорі.  
**В** Тепло було й вишні цвіли рясно.  
**Г** Дощ пройшов і світлі ручаї в синє море виливають воду.  
**Д** В одну мить розсунувся простір і стали ближчими зорі.

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г	Д*	0,63	32,95	28,99	0,24
6,33	5,60	44,04	10,45	32,95				

**20. Граматичну помилку допущено в реченні**

- А** Листки, кружляючи й шарудячи, падають додолу.  
**Б** Читаючи цей роман, у моїх очах з'явилися сльози.  
**В** Дівчина йшла по дорозі, весело наспівуючи бадьюру пісеньку.  
**Г** Безмежно зрадівши, Оксана закружляла в танку.  
**Д** Виходячи на світанку зі своєї печери, прадавня людина передусім бачила дерева.

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	0,7	26,99	37,34	0,34
36,98	26,99	11,69	11,41	12,23				

**21. Правильно утворені всі форми дієприкметників у рядку**

- А** накреслений, зшитий, роблячий, побачений  
**Б** лежачий, посивілий, зліплений, нафарбований  
**В** зацікавлений, помолодівший, уславлений, змарнілий  
**Г** розвалений, посміхаючийся, палаючий, знайдений  
**Д** оформлений, випечений, потемнівший, забутий

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	0,33	30,08	19,35	0,15
13,26	30,08	18,05	9,74	27,54				

**22. Поширеним є речення**

- А** Хай кожен із вас заспіває.  
**Б** Гостям весело.  
**В** Дідусь буде відпочивати.  
**Г** Хлопець виявився не ликом шитий.  
**Д** Край неба жеврів.

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	0,67	13,89	2,23	0,05
19,61	13,89	9,88	46,25	9,70				

**23. Правильну вимову слів відображено в рядку**

- А** кар'єра [карийєра], берізка [бе"р'іска], кігті [к'іхт'і]  
**Б** сміється [см'ійєс':а], рядно [рйадно], діжка [д'іжка]  
**В** ллється [л':єц':а], розпитати [розпи"тати], сьомий [с'омий]  
**Г** грати [грати], дев'ять [дєвійат'] джміль [джм'іл']  
**Д** беззаконня [бе"з:акон':а], шука [шч'юка], ніч [н'іч']

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	0,73	34,50	37,44	0,28
17,04	7,02	34,50	29,26	11,45				

**Завдання 24–28 мають на меті встановлення відповідності.**

**24.**     *Підрядне речення*

- 1**    з'ясувальне
- 2**    обставинне умови
- 3**    обставинне причини
- 4**    обставинне допустове

*Приклади*

- А** Мені завжди здавалося, що в Греції навіть статуї теплі.
- Б** Тому веселиками звуться журавлі, що прилітають до веселої землі.
- В** Якби Данило був маляром, то змалював би дівчину із сонцем на плечі.
- Г** Нехай будинок не дуже затишний, та теплішого в них немає.
- Д** Візерунки, що густо заповнюють тло тканини, властиві вишивкам Галичини і Буковини.

Ключ	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1А, 2В, 3Б, 4Г</b>	26,01	30,12	19,59	11,36	12,92	38,76	49,31	0,55

**25.**     *Речення*

- 1**    односкладне безособове
- 2**    односкладне означено-особове
- 3**    односкладне неозначено-особове
- 4**    двоскладне неповне

*Приклади*

- А** Ясенець – дуже гарна рослина.
- Б** Не можна пройти повз привабливі білі або рожеві пелюсткові квітки, зібрані у китицеподібні суцвіття.
- В** Має цупке листя, схоже формою на листочки ясеня.
- Г** Мабуть, тому і назвали його лагідним словом ясе-нець.
- Д** Тож, ідучи полем, зверни увагу на цю цікаву росли-нку.

Ключ	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1Б, 2Д, 3Г, 4В</b>	39,76	33,51	16,45	7,53	2,74	24,99	32,65	0,49

**26.**

*Складне речення*

- 1**    складносурядне
- 2**    складнопідрядне
- 3**    безсполучникове
- 4**    складне з різними видами зв'язку

*Приклади*

- А** Ще сніг кругом, ще голі віти дуба, і не курличуть в небі журавлі.
- Б** З високих круч луна орлиний клекіт, лиш тихі води все стоять мовчазно.
- В** О, дзвени голосніш, розвивайся повніш, казко-пісне майової ночі!
- Г** Як вечір рожевий на землю злетить, я вийду самотній у гай.
- Д** Розкішно вбраний, сад густий стоїть, і ллється спів пташок дзвінкий.

Ключ	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1Д, 2Г, 3Б, 4А</b>	31,03	31,02	20,61	7,85	9,49	33,44	43,39	0,52

## 27. Розділовий знак

- 1 тире між підметом і присудком
- 2 тире перед узагальнювальним словом
- 3 тире при відокремленій прикладці
- 4 тире в безсполучниковому реченні

## Приклади

- А Тонкі брови, русьві дрібні кучері, рум'яні губи – усе це дихало молодою парубоцькою красою.
- Б Здобути волю – то мій рай.
- В Я тільки тепер побачив село – нужденну купку солом'яних стріх.
- Г Від малих дітей голова болить, а від великих – серце.
- Д Прийде осінь – у засіках буде хліб золотий.

Ключ	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1Б, 2А, 3В, 4Д	29,71	28,33	18,77	8,17	15,02	37,62	55,32	0,61

28. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово).  
Правічну (1)думу думають ліси, вгрузають в мох (2)столітні дідугани. Переметнеться заєць (3)навскоси — горить асфальт у (4)нього під ногами.

- А іменник
- Б прикметник
- В числівник
- Г займенник
- Д дієслово
- Е прислівник

Ключ	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1А, 2Б, 3Е, 4Г	13,84	18,57	20,49	9,97	37,13	59,50	68,10	0,63

**Завдання 29–31 передбачають вибір речення, що містить певне мовне явище (розділові знаки пропущені). Виберіть правильні варіанти відповіді (їх може бути один, два, три або більше).**

(А) Коли Пабло Пікассо побачив картини Катерини Білокур кажуть він довго стояв біля них мов заіпнотизований а потім назвав її геніальною й порівняв із Серафін Луїз відомою художницею яка вславилася в наївному мистецтві. (Б) І додав Якби в нас була такого рівня художниця ми змусили б світ заговорити про неї. (В) На більшості з полотен художниці стоїть напис Малювала з натури Катерина Білокур. (Г) Справді природа була її головним учителем а квіти найулюбленишими мотивами. (Д) Квіти як і люди живі мають душу казала художниця й тому ніколи не зривала їх а змальовувала бо вважала що зірвана квітка вже не квітка. (Е) Дослідники творчості Катерини Білокур одностайно визначають високу філософську наснаженість її творів глибоке осмислення життя. (Є) Зображені на її картинах квіти осяяні надзвичайним чуттям кольору майстрині оживлені її філігранною майстерністю і сприймаються як величний гімн природі.

## 29. Речення з прямою мовою

Ключ	Відповіді учасників (%)		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1			
БВД	80,57	19,43	19,43	37,14	0,36

### 30. Речення зі вставним словом

Ключ	Відповіді учасників (%)		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1			
АГ	74,20	25,80	25,80	56,70	0,51

### 31. Тире треба поставити в реченнях

Ключ	Відповіді учасників (%)		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1			
АГД	94,43	5,57	5,57	14,78	0,29

## Читання й аналіз тексту

**Прочитайте уважно текст (цифри в дужках позначають номери рядків). Виконайте завдання 32—39 до нього. З чотирьох варіантів відповідей виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**

### Учитися жити

(1-13) Дорогий сину, я обіцяв тобі переказати прецікаву статтю Абдуса Саяма про останній задум Ейнштейна. Автор пише, що Ейнштейн – найбільший геній двадцятого століття, а можливо, і всіх часів, скільки існує людина. Однак Ейнштейна могло б і не бути, він міг би і не виявитися, коли б народився в малорозвиненій країні. Він, розумний надто зі школи, народився в Німеччині, де був цвіт учених світу. Але і тут, вступаючи до Цюрихського політехнікуму, він «провалився» на іспиті й не став інженером. На велике щастя для науки, інакше був би інженер Ейнштейн, а не геній. Цей технікум він таки закінчив, але вчителі не вважали його здібним студентом. Перебиваючись із хліба на воду, бідуючи, 1901 року він написав наукову працю – її взяв кращий фізичний журнал світу, а ось Цюрихський університет визнав її незрілою. Ейнштейн живе в біді, працює в якомусь бюро, не маючи ні добрих бібліотек, ні оточення, а після роботи розробляє свою геніальну теорію про єдність простору і часу. Від мрії стати доктором філософії він відмовився – через серію невдалих спроб. Слава Богу, що він не став доктором: інакше не було б генія.

(14-18) Пишу я все це для того, щоб ти зрозумів: шкільна наука – нудна, цікава – в кінці подорожі, а не спочатку. Хочеш домогтися цікавого, іди дорогою, долаючи нудний початок, знаючи, що нудного буде багато, аж поки доберешся до цікавого. І другий висновок: нудне – тільки охололе цікаве. Те, що вчора було цікаве, сьогодні стало нудне, бо повторювалося не раз і занудніло. Цікаве – гаряче, свіже, нове, щойно створене, зроблене, народжене.

(19-26) Тепер про статтю. Автор пише, що Ейнштейн об'єднав поняття простору й часу. Усі тіла рухаються і всі взаємодіють. Який простір руху вони мають? Орбітальний, тобто кривий (прямої лінії руху немає). За той самий умовний відтинок часу тіла проходять різні відстані. Отож людина, звикла до земної течії часу, буде інакше чути цю течію на інших орбітах. На великій орбіті можна прожити значно довше життя за той самий умовний земний день. Так, до речі, і в житті: чим наповненіше життя трудом, роботою, зусиллям, тим воно довше. І – навпаки. Отож вирішення проблеми подовження життя – не втрачати часу, а наповнювати його роботою, працею, зусиллям.

(27-37) Напиши, чи то цікаво тобі і чи зрозуміло я пишу. Пишучи, про стилістику не дбай, а намагайся висловлюватися точно – то є найкраща стилістика. Ти не знаєш, що то є стилістика? Це вміння висловлюватися по-своєму і водночас «письменно», «освічено». Спочатку вчать освічено (це поганий стиль), а потім – по-своєму, от як розмовляють неосвічені люди: містко, влучно, гарно, скупі. Це саме скажу парадоксом: спочатку розламують старовинну стіну (мур), бо її клали нефахові муляри, потім складають за наукою – виходить погано; нарешті перекладають ще раз – але вже за такою доброю наукою, коли можна скласти мур майже так добре, як було складено спочатку. Бо неосвічений муляр працював, як приро-



да, – вільно, легко, граючись, а не тужачись. Отож, Дмитрику, за стилістику не дбай, але, звичайно, щоб навчитися не дбати, треба спочатку добре дбати. Треба добре знати мову – і літературну, і народну.

(38-46) Дорогий сину, ти мусиш швидко дорослішати. Убережися зараз від багатьох зваб. У твоєму тілі, у душі твоїй заговорять нові голоси – багато всіляких бажань. Треба бути готовим до цієї крутії – і триматися так, аби потім не було соромно, що не встояв, що піддався звабі. Треба жити, виборюючи самого себе з лінощів, бездіяльності, безінтересу. Учися жити – то високе мистецтво, якого чимало людей так і не навчилося, хоч прожили життя. Але тут і дивуватися ніяк: хто вчить жити? Для багатьох це – прибільшувати свою власну порожнечу всякими набутками – купимо те чи те. Це наївна спроба втекти від життя на луки задоволення. Життя не є насолода. І не є задоволення. Воно має свій насущний житній, із остюками, смисл. У тому насущникові – міра життя.

За В. Стусом  
602 слова

32. Тлумачення слова, виділеного в реченні «*Це саме скажу **парадоксом**: спочатку розламують старовинну стіну (мур), бо її клали нефахові муляри, потім складають за наукою – виходить погано; нареши́ті перекладають ще раз – але вже за такою доброю наукою, коли можна скласти мур майже так добре, як було складено спочатку*» подано в рядку

- А дстава, доказ, обґрунтування, підтвердження чого-небудь  
Б думка, що різоче розходитьсЯ з усталеними поглядами, начебто суперечить здоровому глузду, хоч насправді може й не бути хибною  
В безглуздість, нісенітницЯ  
Г складний, заплутаний випадок

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	1,15	53,25	26,07	0,17
20,77	53,25	13,90	10,94				

33. Антоніми використано в реченні

- А І другий висновок: нудне – тільки охололе цікаве.  
Б ...Наукову працю ... взяв кращий фізичний журнал світу, а ось Цюріхський університет визнав її незрілою.  
В Отож людина, звикла до земної течії часу, буде інакше чути цю течію на інших орбітах.  
Г Спочатку вчатьсЯ освічено (це поганий стиль), а потім – по-своєму, от як розмовляють неосвічені люди...

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	1,3	52,36	59,29	0,42
52,36	9,01	13,20	24,13				

34. До фразеологізму **перебиватися із хліба на воду**, використаного в реченні «*Перебиваючись із хліба на воду, бідуючи, 1901 року він написав наукову працю...*» НЕ МОЖЕ БУТИ синонімом фразеологізм

- А перебиватися з юшки на квас  
Б перебиватися з копійки на копійку  
В зводити кінці  
Г зводити рахунки  
Д зводити кінці з кінцями

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*	0,99	42,07	52,82	0,39
19,60	20,57	16,78	42,07				

**35. Метафора є в реченні**

- А** Бо неосвічений муляр працював, як природа, – вільно, легко, граючись, а не тужачись.  
**Б** У твоєму тілі, у душі твоїй заговорять нові голоси – багато всіляких бажань.  
**В** Це наївна спроба втекти від життя на луки задоволення.  
**Г** Але тут і дивуватися ніяк: хто вчить жити?

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>	1,43	22,38	5,09	0,01
34,29	34,01	22,38	7,88				

**36. Тему тексту, що об'єднує окремі його мікротеми, сформульовано в рядку**

- А** Шкільна наука – нудна, цікава – в кінці подорожі, а не спочатку.  
**Б** «...Спроба втекти од життя на луки задоволення» – наївна.  
**В** Життя не є насолода. І не є задоволення. Воно має свій насущний життій, із остюками, смисл.  
**Г** ...Чим наповненіше життя трудом, роботою, зусиллям, тим воно довше.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>	1,21	51,97	30,89	0,20
18,57	6,56	51,97	21,69				

**37. Головну думку автора подано в рядку**

- А** Хочеш домогтися цікавого, іди дорогою, долаючи початок нудний, знаючи, що нудного буде багато, аж поки доберешся до цікавого.  
**Б** ...Не губити часу, а наповнювати його роботою, працею, зусиллям.  
**В** Треба жити, виборюючи самого себе з лінощів, бездіяльності, безінтересу.  
**Г** Учися жити – то високе мистецтво, якого чимало людей так і не навчилося, хоч прожили життя.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>	1,19	49,34	10,74	0,04
19,52	11,42	18,53	49,34				

**38. І адресант, і адресат мовлення вказані в рядку**

- А** Дорогий сину, ти мусиш швидко дорослішати.  
**Б** Ти не знаєш, що то є стилістика?  
**В** Отож, Дмитрику, за стилістику не дбай, але, звичайно, щоб навчитися не дбати, треба спочатку добре дбати.  
**Г** Напиши, чи то цікаво тобі і чи зрозуміло я пишу.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>	1,14	53,22	41,22	0,27
21,07	4,92	19,65	53,22				

**39. Відрізняється від інших за стилістичними особливостями речення**

- А** На велике щастя для науки, інакше був би інженер Ейнштейн, а не геній.  
**Б** Однак Ейнштейна могло б і не бути, він міг би і не виявитися, коли б народився в малорозвиненій країні.  
**В** Усі тіла рухаються і всі взаємодіють.  
**Г** Треба бути готовим до цієї крутії – і триматися так, аби потім не було соромно, що не встояв, що піддався звабі.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>	1,37	47,83	38,18	0,26
11,83	13,92	47,83	25,05				

**Частина 2**  
**Українська література**  
**Завдання 40–60 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише**  
**ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ.**

**40.** Рядки

*Радуйся, ой радуйся, земле –  
 Син Божий народився*

взято з твору, що належить до

- А** календарно-обрядових пісень
- Б** родинно-побутових пісень
- В** соціально-побутових пісень
- Г** балад
- Д** історичних пісень

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	<b>Д</b>	0,44	87,38	22,85	0,23
87,38	3,02	1,79	2,07	5,31				

**41.** Висловлення зі «Слова про Ігорів похід» *«Браття і дружино! Лучче ж би потятим бути, аніж полоненим бути. Так всядьмо, браття, на свої бистрії коні та на Дін синій поглянем»* належить

- А** Ростиславові
- Б** Святославові
- В** Володимирові
- Г** Ігореві
- Д** Олегові

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>	<b>Д</b>	0,73	66,34	23,16	0,14
1,91	16,05	9,41	66,34	5,56				

**42.** Мораль у байках Григорія Сковороди названа автором

- А** «мудрість»
- Б** «висновок»
- В** «повчання»
- Г** «сила»
- Д** «настанов»

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>	<b>Д</b>	0,93	9,95	19,75	0,31
22,94	6,49	50,38	9,95	9,31				

**43.** Характеристика *«Золото – не дівка! [...] Окрім того, що красива, розумна, моторна і до всякого діла дотепна - яке у неї добре серце, як вона поважає матір свою, шанує всіх старших за себе, яка трудяща, яка рукодільниця, що й себе і матір свою на світі держить...»* стосується

- А** Марусі («Маруся» Григорія Квітки-Основ'яненка)
- Б** Устини («Інститутка» Марка Вовчка)
- В** Наталки («Наталка Полтавка» Івана Котляревського)
- Г** Мелашки («Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького)
- Д** Марічки («Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського)

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>	<b>Д</b>	0,85	40,40	33,74	0,26
27,84	7,71	40,40	15,65	7,54				

44. «Енеїда» Івана Котляревського написана

- А ямбом
- Б хореем
- В дактилем
- Г амфібрахієм
- Д анапестом

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	1,49	35,16	34,02	0,27
35,16	27,67	11,57	12,25	11,85				

45. П'єса Івана Котляревського «Наталка Полтавка» починається пісню

- А «Віють вітри, віють буйні...»
- Б «Ой під вишнею, під черешнею...»
- В «Всякому городу нрав і права...»
- Г «Де згода в сімействі...»
- Д «Віє вітер горою...»

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	1,12	25,31	6,82	0,04
25,31	39,08	12,90	6,72	14,87				

46. Прочитайте уривок поезії Тараса Шевченка, визначте, кому він присвячений.

...Замовк неборака, сиротами кинув  
І гори, і море, де вперше витав,  
Де ватагу пройдисвіта  
Водив за собою, -  
Все осталося, все сумує,  
Як руїни Трої.  
Все сумує, - тільки слава  
Сонцем засіяла.  
Не вмере кобзар, бо навіки  
Його привітала.

- А Іванові Вишенському
- Б Григорієві Сковороді
- В Іванові Котляревському
- Г Григорієві Квітці-Основ'яненку
- Д Пантелеймонові Кулішу

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	1,18	31,70	15,62	0,10
16,12	27,44	31,70	12,44	11,12				

47. Прочитайте уривок, визначте автора та використані поетичні фігури.

Народе мій, замучений, розбитий,  
Мов паралітик той на роздоріжжю,  
Людським презирством, ніби струпом, вкритий!  
Твоїм будучим душу я тривожу,  
Від сорому, який нащадків пізніх  
Палитиме, заснути я не можу.

- А Тарас Шевченко, інверсія, тавтологія
- Б Леся Українка, інверсія, оксиморон
- В Іван Франко, інверсія, риторичне звертання
- Г Микола Вороний, інверсія, антитеза
- Д Олександр Олесь, інверсія, анафора

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	1,02	58,08	25,16	0,17
15,84	12,77	58,08	6,08	6,21				

**48.** Рядки з поеми Тараса Шевченка «Кавказ» «*Слава! Хортам, і гончим, і псарям, і нашим батюшкам царям Слава*» пройняті

- А захватом величчю царської особи
- Б вірнопідданськими почуттями до царя
- В їдким сарказмом
- Г легкою іронією
- Д урочистим пафосом

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	0,78	37,95	41,33	0,31
11,62	15,32	37,95	14,68	19,65				

**49.** «Чорна рада» Пантелеймона Куліша

- А історичний роман
- Б роман у новелах
- В біографічний роман
- Г пригодницький роман
- Д соціально-психологічний роман

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	0,81	72,22	46,69	0,36
72,22	9,95	2,40	3,99	10,64				

**50.** Боротьба за гетьманську булаву в романі Пантелеймона Куліша «Чорна рада» точиться між

- А Хмельницьким і Барабашем
- Б Остряницею і Черкесом
- В Пушкарем і Шибалистом
- Г Сомком і Брюховецьким
- Д Туром і Шраменком

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*	Д	1,17	37,45	50,89	0,40
41,41	5,75	5,05	37,45	9,16				

**51.** Справжні ім'я та прізвище Марка Вовчка

- А Лариса Косач
- Б Марія Вілінська
- В Панас Рудченко
- Г І ван Білик
- Д Михайло Драгоманов

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	1,89	48,35	60,13	0,44
20,51	48,35	14,49	6,43	9,33				

52. Слова «чоловік гордий та жорстокий, з його буде добрий посіпака» характеризують Героя «Кайдашевої сім'ї» Івана Нечуя-Левицького

- А Омеляк
- Б осавулу
- В волосного
- Г Лавріна
- Д Карпа

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г	Д*	1,14	40,35	22,61	0,16
13,54	8,77	7,20	29,00	40,35				

53. Співавтором роману Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» був

- А Пантелеймон Куліш
- Б Михайло Драгоманов
- В Микола Костомаров
- Г Михайло Павлик
- Д Іван Білик

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г	Д*	1,22	23,88	49,13	0,48
41,92	15,03	13,32	4,63	23,88				

54. Кульмінацією новели Михайла Коцюбинського «Intermezzo» є

- А звільнення письменника від залізних обійм міста
- Б зустріч митця із селянином
- В звернення героя до сонця
- Г пісня жайворонка
- Д прощання з нивами

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	1,56	24,13	17,85	0,17
27,88	24,13	18,06	15,43	12,94				

55. У романі Василя Барки «Жовтий князь» символом невмирущості народу виступає

- А церковна чаша
- Б бабуся
- В хлібина
- Г срібний ланцюжок
- Д вишитий рушник

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	1,17	40,88	28,05	0,21
40,88	6,33	18,28	6,17	27,17				

**Прочитайте поезію Івана Франка та виконайте завдання 56–60 до неї.**

*Як почуєш вночі край свого вікна,  
Що щось плаче і хлипає важко,  
Не тривожся зовсім, не збавляй собі сна.  
Не дивися в той бік, моя пташко!*

*Се не та сирота, що без мами блука,  
Не голодний жебрак, моя зірко;  
Се розпука моя, невтишима тоска,  
Се любов моя плаче так гірко.*

**56.** Твір належить до

- А** громадянської лірики
- Б** філософської лірики
- В** пейзажної лірики
- Г** інтимної лірики
- Д** медитативної лірики

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>	<b>Д</b>	0,67	68,48	55,61	0,41
9,61	12,01	6,91	68,48	2,32				

**57.** Поезія включена до збірки

- А** «З вершин і низин»
- Б** «Зів'яле листя»
- В** «Мій Ізмарагд»
- Г** «Давнє й нове»
- Д** «Із днів журби»

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	<b>Д</b>	1,17	44,55	44,16	0,32
11,18	44,55	7,43	4,80	30,85				

**58.** Говорячи у другій строфі про свою любов, поет використовує

- А** антитезу
- Б** тавтологію
- В** риторичне звертання
- Г** риторичне запитання
- Д** оксиморон

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	<b>Д</b>	1,17	27,87	17,38	0,14
27,87	21,74	34,82	5,38	9,03				

**59.** Віршовий розмір твору

- А** хорей
- Б** ямб
- В** дактиль
- Г** амфібрахій
- Д** анапест

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>	<b>Д*</b>	1,37	18,61	26,02	0,31
24,40	32,43	12,90	10,30	18,61				

60. У творі використано
- А паралельне римування
  - Б перехресне римування
  - В кільцеве римування
  - Г білий вірш
  - Д моно риму

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	1,28	49,64	52,63	0,39
26,69	49,64	10,43	6,87	5,09				

**Завдання 61–64 мають по сім варіантів відповіді, серед яких правильним може бути ОДИН, ДВА або БІЛЬШЕ варіантів. Вам слід вибрати всі правильні варіанти**

61. Жанрові ознаки народної думи
- А ліро-епічний характер;
  - Б речитативність;
  - В строфічна будова;
  - Г рівноскладові рядки;
  - Д дієслівне римування;
  - Е наявність заспіву;
  - Є супровід кобзи, бандури або ліри.

Ключ	Відповіді учасників (%)		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1			
АБДЕЄ	99,46	0,54	0,54	1,26	0,09

62. До модернізму належать художні напрями
- А орнаменталізм
  - Б романтизм
  - В сентименталізм
  - Г реалізм
  - Д символізм
  - Е імпресіонізм
  - Є екзистенціалізм

Ключ	Відповіді учасників (%)		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1			
ДЕЄ	96,42	3,58	3,58	9,59	0,25

63. В уривку з поезії Павла Тичини “Арфами, арфами...”

*Арфами, арфами –  
 золотими, голосними обізвалися гаї  
 самодзвонними:  
 йде весна  
 запашина,  
 квітами-перлами  
 закосичена, -*

використані такі художні засоби

- А монориму;
- Б синекдоху;
- В метафору;
- Г неологізм;
- Д оксиморон;
- Е епітет;
- Є інверсію.



Ключ	Відповіді учасників (%)		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1			
<b>ВГЕС</b>	98,68	1,32	1,32	3,25	0,18

**64.** Прочитайте уривок з кіноповісті Олександра Довженка “Зачарована Десна” та визначте, які художні засоби використав письменник для створення образу дядька Самійла. *“Він був косар. Він був такий великий косар, що сусіди забули навіть його прізвище і звали його Самійло-косар, а то й просто Косар. Орудював він косою, як добрий маляр пензлем чи ложкою, – легко і вправно. Коли б його пустити з косою просто, він обкосив би всю земну кулю, аби тільки була добра трава та хліб і каша”.*

- А** іронія;
- Б** порівняння;
- В** гротеск;
- Г** оксиморон;
- Д** метонімія;
- Е** гіпербола;
- Є** епітет.

Ключ	Відповіді учасників (%)		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1			
<b>БДЕЄ</b>	99,07	0,93	0,93	2,17	0,10

### Частина 3 ВЛАСНЕ ВИСЛОВЛЕННЯ

*Підтримайте або спростуйте думку: «До майбутнього ми йдемо, озираючись на минуле».*

Сформулюйте тезу, наведіть два-три переконливі аргументи, які найкраще підтвердять Ваші міркування. Проілюструйте Ваші думки прикладами з художньої літератури (зазначте назву твору, укажіть проблему, порушену письменником, художній образ, за допомогою якого проблему розкрито, наведіть цитату з твору тощо), історичними фактами або випадками з життя. Не переказуйте змісту, не давайте повної характеристики образів. Сформулюйте висновки.

Роботу запишіть у відведеному місці тестового зошита. У разі потреби використовуйте чернетку.

Орієнтовний обсяг роботи – 1 сторінка тестового зошита (200–250 слів). Текст обсягом до 100 слів екзаменатори не перевірятимуть.

## 2.2. Математика

### 2.2.1. Характеристика структури та змісту тесту

Тестування відбулося 29 квітня 2008 року. В ньому взяли участь 226084 осіб (85,5% від загальної кількості осіб, які зареєструвалися).

На виконання тестових завдань було відведено 3 години (180 хвилин). Тест розроблено на основі Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року з математики, затвердженої Міністерством освіти і науки України (лист від 28.11.2007 р. № 1/11 – 8532).

Розподіл завдань за змістовими лініями наведено у таблиці 2.2.1.

Таблиця 2.2.1

Навчальний предмет	Зміст	Кількість завдань			
		Частина 1	Частина 2	Частина 3	%
Алгебра і початки аналізу	Числа і вирази	7	1	–	22,2
	Рівняння і нерівності	6	3	1	27,8
	Функції	6	1	1	22,2
	Елементи комбінаторики, початки теорії ймовірностей та елементи статистики	2	1	–	8,3
Геометрія	Планіметрія	2	1	–	8,3
	Стереометрія	2	1	1	11,2

Тестовий зошит містив завдання різних форм, а саме: завдання з вибором однієї правильної відповіді, завдання відкритої форми з короткою відповіддю та відкритої форми з розгорнутою відповіддю.

У Частині 1 тесту з математики запропоновано завдання з вибором однієї правильної відповіді. Для кожного тестового завдання такої форми подано п'ять варіантів відповідей. Усі завдання Частини 2 – з короткою відповіддю. Правильність розв'язання завдань Частини 1 та 2 перевірялася способом комп'ютерної обробки заповнених учасниками тестування бланків відповідей А. Завдання Частини 3 – це відкриті завдання з розгорнутою відповіддю, розв'язання яких учасники тестування записували на бланку Б. Розв'язання завдань з розгорнутою відповіддю оцінювали спеціально підготовлені екзаменатори згідно з розробленими й затвердженими критеріями та схемами оцінювання.

Максимальна кількість балів, яку можна було набрати, правильно розв'язавши всі завдання зошита з математики, – 55. За кожне правильно виконане завдання Частини 1 учасник тестування одержував 1 бал, Частини 2 – 2 бали. За правильно розв'язані завдання Частини 3 учасник тестування одержував 14 балів (за завдання № 34 (з геометрії) та 35 (з алгебри і початків аналізу) – від 0 до 4 балів, за завдання № 36 з алгебри і початків аналізу – від 0 до 6 балів).

### 2.2.2. Статистичні характеристики результатів тестування

Статистичні показники тесту з математики наведено у таблиці 2.2.2.

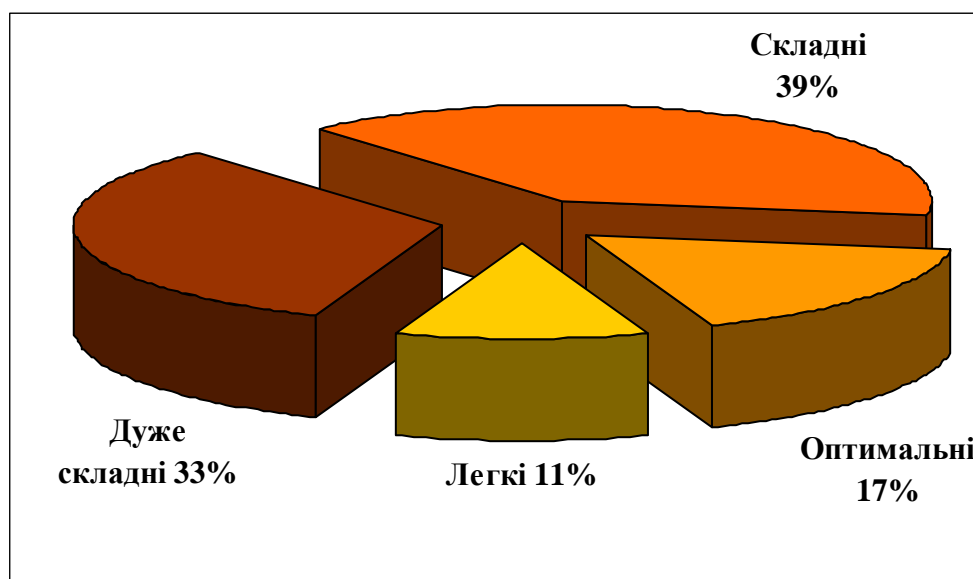
Таблиця 2.2.2

Статистичні характеристики тесту ЗНО з математики

Характеристика	Кількісне значення
Кількість	226084
Максимально можливий бал	55
Максимально набраний бал*	55
Середній набраний бал	11,06
Середнє квадратичне відхилення	7,91
Середня складність завдань тесту (%)	29,0
Середній коефіцієнт розподільної здатності завдань тесту	0,39
$\alpha$ – Кронбаха	0,80

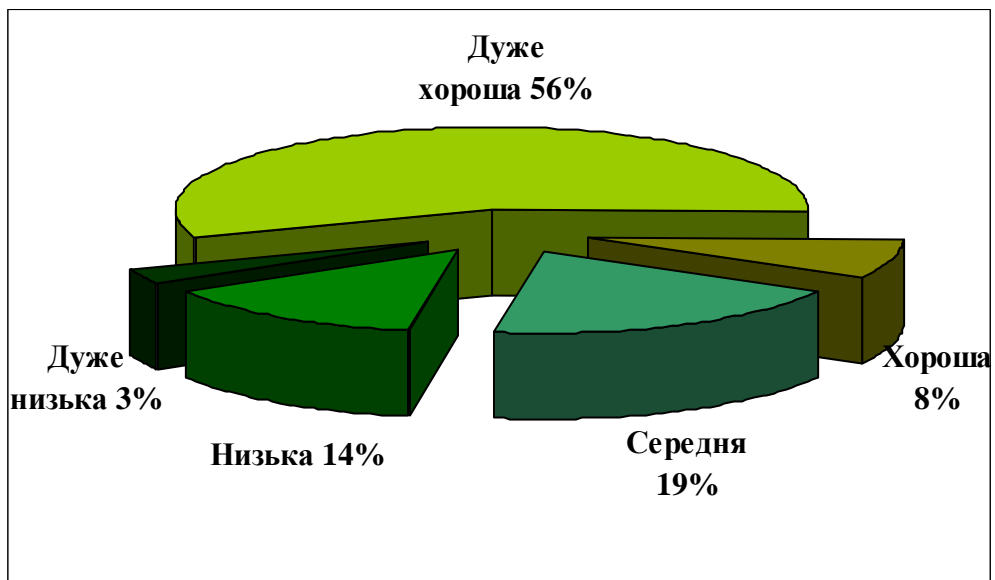
\* - максимальний бал набрали дванадцять учасників

На діаграмі 2.2.1 показано розподіл тестових завдань з математики за коефіцієнтом складності.



Діаграма 2.2.1. Розподіл тестових завдань з математики за коефіцієнтом складності

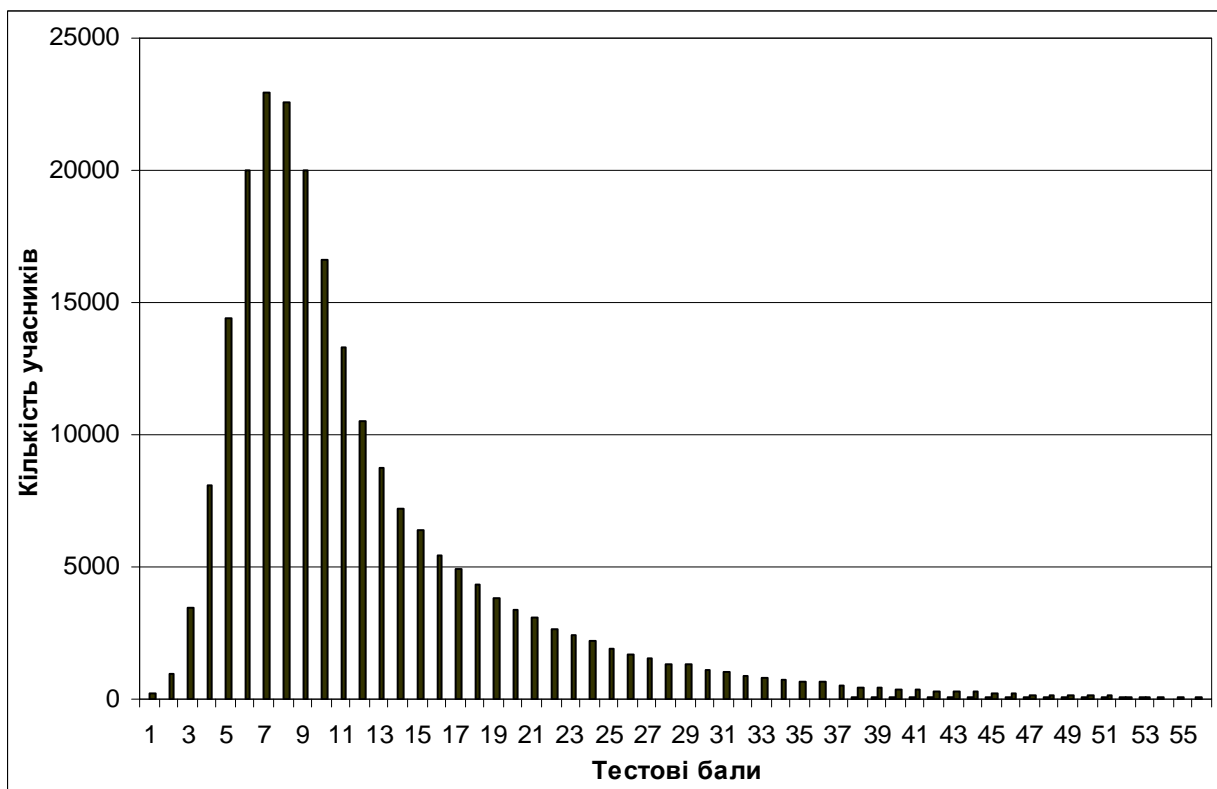
Розподіл тестових завдань з математики за коефіцієнтом розподільної здатності подано на діаграмі 2.2.2.



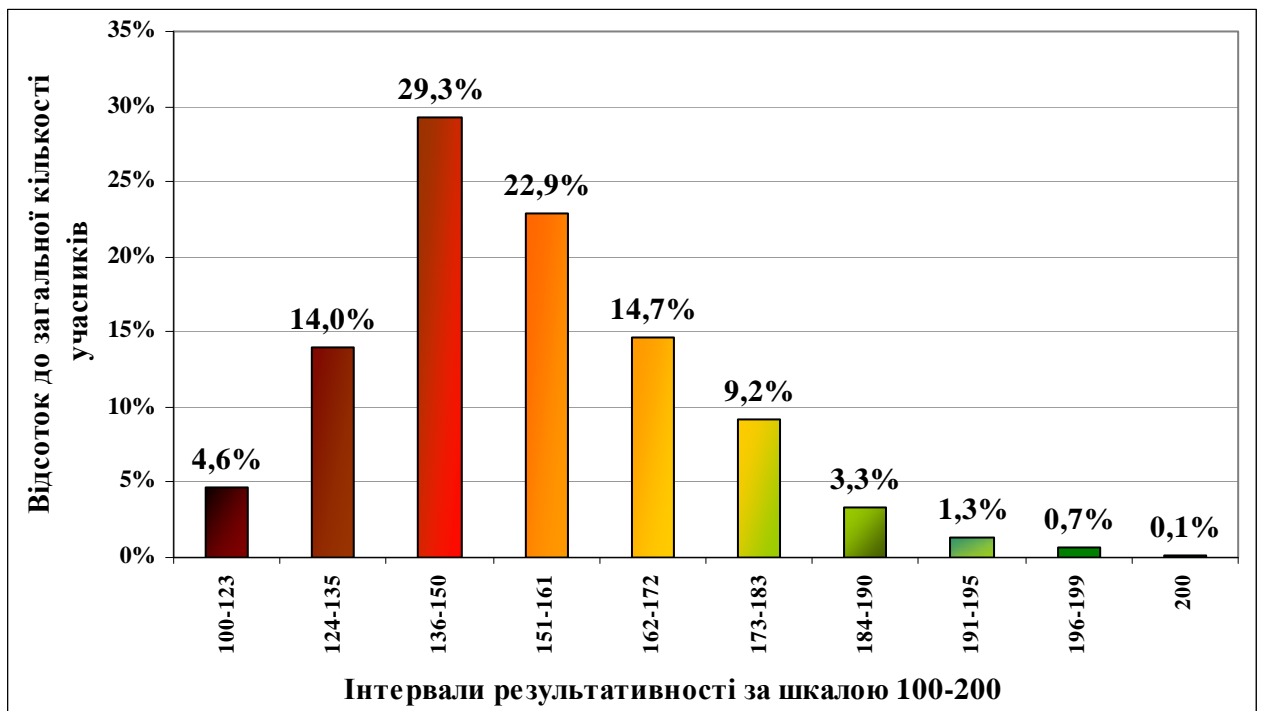
Діаграма 2.2.2. Розподіл тестових завдань з математики за коефіцієнтом розподільної здатності

### 2.2.3. Результати за тест із математики

Результати зовнішнього оцінювання у тестових балах і за шкалою 100-200 балів відображено на діаграмах 2.2.3, 2.2.4.



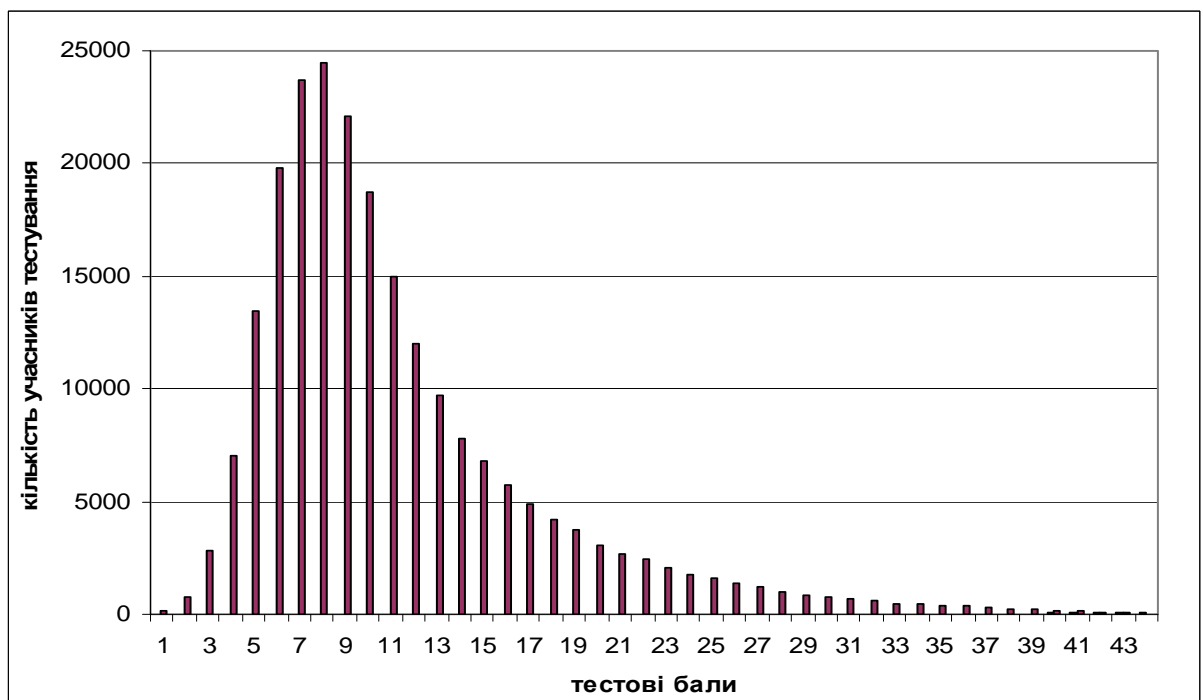
Діаграма 2.2.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з математики



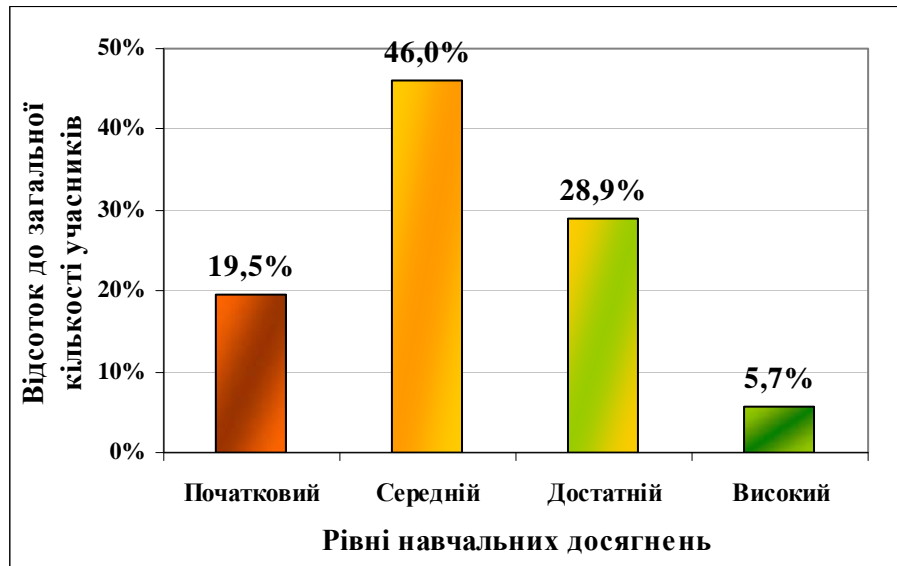
Діаграма 2.2.4. Розподіл учасників тестування за результатами за 100-200-бальною шкалою оцінювання математики

#### 2.2.4. Результати за субтест із математики (ДПА)

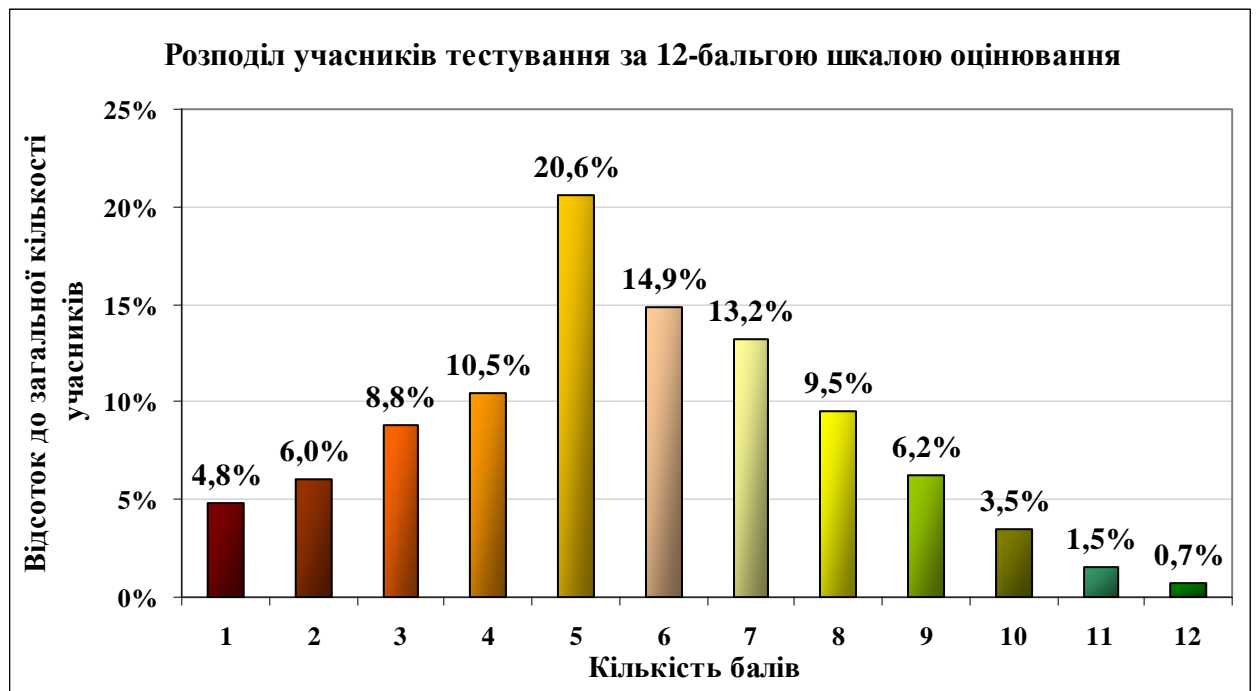
Результати зовнішнього оцінювання (субтест з математики) у тестових балах, за рівнями навчальних досягнень і за шкалою 1-12 балів відображено на діаграмах 2.2.5, 2.2.6, 2.2.7.



Діаграма 2.2.5. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання за субтест з математики



Діаграма 2.2.6. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання за субтест з математики за рівнями навчальних досягнень



Діаграма 2.2.7. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання за субтест з математики за 12-бальною шкалою оцінювання

### 2.2.5. Аналіз тестових завдань із математики

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену в процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	легкі
40-59%	оптимальні
20-39%	складні
Менше 20%	дуже складні

Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	Хороша
21-30%	Середня
11-20%	Низька
10% і менше	дуже низька

Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу  $[-1,1]$ . Чим більше значення кореляції, тим завдання краще.

## Тест

1. Знайдіть натуральне, одноцифрове число  $N$ , якщо відомо, що сума  $510 + N$  ділиться на 9 без остачі.

А	Б	В	Г	Д
1	3	5	6	9

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	0,28	72,65	54,37	0,34
3,43	72,65	7,79	9,13	6,72				

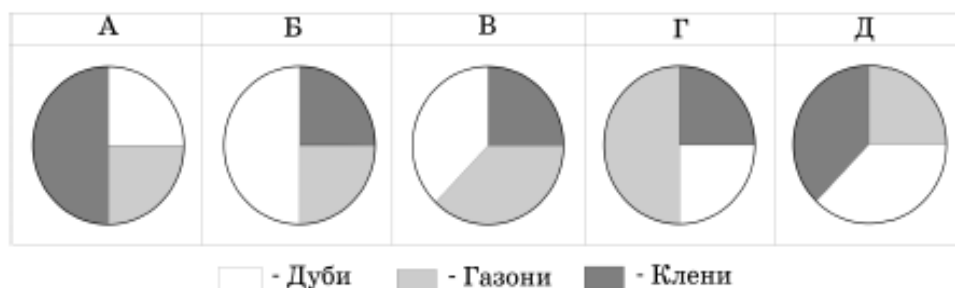
\* позначення правильного варіанта відповіді

2. Визначте кількість усіх дробів із знаменником 28, які більші за  $\frac{4}{7}$ , але менші від  $\frac{3}{4}$ .

А	Б	В	Г	Д
шість	чотири	три	два	один

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	0,70	36,66	51,35	0,40
10,17	36,66	23,34	18,01	11,12				

3. Під час закладання нового парку 25% його площі відвели під посадку кленів, 50% площі, що залишилася, – під посадку дубів, а решту площі – під газони. Вкажіть, на якій із діаграм правильно показано розподіл посадок:



Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	0,14	21,47	40,99	0,39
4,75	69,31	21,47	3,17	1,16				

4. Розв'яжіть нерівність  $\frac{x^2 + 64}{x - 5} > 0$ .

А	Б	В	Г	Д
$(-\infty; 5) \cup (8; +\infty)$	$(-\infty; 5) \cup (5; +\infty)$	$(5; 8)$	$(5; +\infty)$	$(-\infty; 5)$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*	Д	0,37	36,04	56,23	0,43
24,16	13,96	20,21	36,04	5,27				



5. Якщо  $F = \frac{GMm}{R^2}$  і  $R > 0$ , то  $R =$

А	Б	В	Г	Д
$\sqrt{FGMm}$	$\sqrt{\frac{Mm}{GF}}$	$\sqrt{\frac{GF}{Mm}}$	$\sqrt{\frac{F}{GMm}}$	$\sqrt{\frac{GMm}{F}}$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г	Д*	0,22	62,83	66,96	0,41
14,75	3,65	4,40	14,15	62,83				

6. В уривку художнього твору 47 слів мають різну кількість букв. Укажіть моду (мода – це те значення випадкової величини, яке зустрічається найчастіше) даного розподілу за допомогою зображеного на рисунку полігона частот.



А	Б	В	Г	Д
2	4	5	8	10

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	0,32	55,95	40,69	0,22
5,77	9,50	55,95	15,38	13,09				

7. Укажіть правильну рівність, якщо  $a = 5\sqrt{2}$ ,  $b = 7$ ,  $c = \sqrt{51}$ .

А	Б	В	Г	Д
$b < a < c$	$a < b < c$	$c < a < b$	$a < c < b$	$b < c < a$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	0,12	31,24	46,22	0,37
31,24	36,28	13,14	10,48	8,74				

8. Обчисліть  $\cos^4 \frac{\pi}{12} - \sin^4 \frac{\pi}{12}$ .

А	Б	В	Г	Д
1	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	Інша відповідь

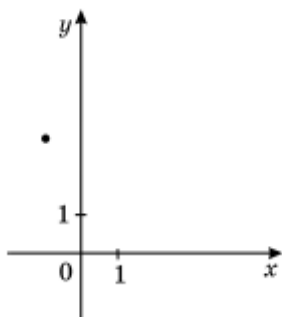
Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	0,64	27,17	33,01	0,29
28,16	27,17	20,01	13,67	10,34				

9. Укажіть найменший додатний період функції  $y = 2\operatorname{ctg} 3x$ .

А	Б	В	Г	Д
$2\pi$	$\pi$	$\frac{\pi}{3}$	$\frac{2\pi}{3}$	$\frac{\pi}{2}$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	0,51	27,89	30,08	0,24
10,71	15,77	27,89	31,31	13,81				

10. На рисунку зображено точку, через яку проходить графік функції  $y = f(x)$ . Укажіть функцію  $f(x)$ .



А	Б	В	Г	Д
$f(x) = -x$	$f(x) = \sqrt{x}$	$f(x) = \log_2 x$	$f(x) = x^3$	$f(x) = \left(\frac{1}{3}\right)^x$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г	Д*	0,48	26,68	51,13	0,48
34,09	15,31	11,17	12,28	26,68				

11. Розв'яжіть рівняння  $\sin x - \sqrt{3} \cos x = 0$ .

А	Б	В	Г	Д
$-\frac{\pi}{6} + \pi, n \in \mathbb{Z}$	$-\frac{\pi}{3} + \pi, n \in \mathbb{Z}$	$\frac{\pi}{6} + \pi, n \in \mathbb{Z}$	$\frac{\pi}{3} + \pi, n \in \mathbb{Z}$	$\frac{\pi}{2} + \pi, n \in \mathbb{Z}$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*	Д	0,62	33,58	39,95	0,32
10,42	23,83	21,36	33,58	10,18				

12. Обчисліть  $\log_a \sqrt{ab}$ , якщо  $\log_a b = 7$ .

А	Б	В	Г	Д
$\frac{2}{3}$	2	3	$\frac{7}{2}$	4

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г	Д*	0,53	22,87	56,68	0,58
9,99	9,77	11,41	45,44	22,87				

13. Укажіть, скільки можна скласти різних правильних дробів, чисельниками і знаменниками яких є числа 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

А	Б	В	Г	Д
28	56	70	112	Інша відповідь

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	0,41	36,96	41,94	0,27
36,96	26,86	7,71	11,02	17,04				

14. Розв'яжіть нерівність  $\log_{0,5} 5 < \log_{0,5} x$ .

А	Б	В	Г	Д
$(-5; 0)$	$(0; 5)$	$(5; +\infty)$	$(0,5; 5)$	$(-\infty; 5)$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	0,32	17,27	22,31	0,29
6,43	17,27	44,00	9,09	22,90				

15. Укажіть корінь рівняння  $|x^2 - 6x| = 9$ , який належить проміжку  $(-2; 1]$ .

А	Б	В	Г	Д
$3 - 3\sqrt{2}$	$3 - \sqrt{2}$	1	2	$4 - 2\sqrt{2}$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	0,65	46,57	62,86	0,43
46,57	20,84	15,85	7,29	8,81				

16. Розв'яжіть рівняння:  $3^x = \frac{2\sqrt{3}}{6}$ .

А	Б	В	Г	Д
рівняння не має коренів	$x = -1$	$x = -0,5$	$x = 0,5$	$x = 1$

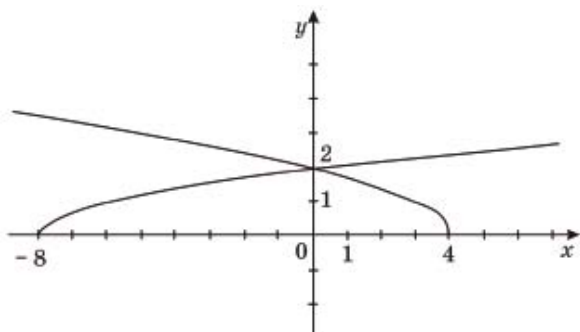
Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	0,39	31,44	66,21	0,54
28,48	9,98	31,44	15,58	14,13				

17. Укажіть область значень функції  $y = \sqrt{x^2 + 9} - 6$ .

А	Б	В	Г	Д
$[9; +\infty)$	$[0; +\infty)$	$[3; +\infty)$	$[-3; +\infty)$	$(-\infty; +\infty)$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*	Д	0,30	26,21	17,61	0,15
7,84	7,39	34,38	26,21	23,89				

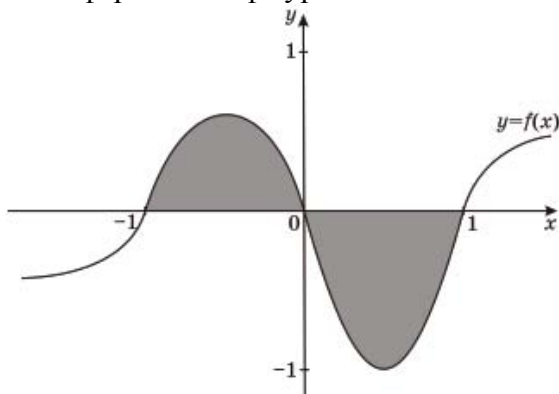
18. На рисунку зображено графіки функцій  $g(x) = \sqrt{4-x}$  і  $f(x) = \frac{\sqrt{2}}{2}\sqrt{x+8}$ . Укажіть проміжок, на якому виконується нерівність  $f(x) \leq g(x)$ .



А	Б	В	Г	Д
$(-\infty; 0]$	$[-8; +\infty)$	$[0; +\infty)$	$[0; 4]$	$[-8; 0]$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г	Д*	0,34	31,28	45,63	0,34
12,23	27,35	9,79	19,01	31,28				

19. На рисунку зображено графік функції  $y = f(x)$ . Укажіть формулу для обчислення площі зафарбованої фігури.



А	Б	В	Г	Д
$\int_{-1}^1 f(x)dx$	$\int_{-1}^0 f(x)dx - \int_0^1 f(x)dx$	$\int_0^1 f(x)dx - \int_{-1}^0 f(x)dx$	$2 \int_{-1}^0 f(x)dx$	$2 \int_0^1 f(x)dx$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	0,41	39,29	26,63	0,13
24,91	39,29	26,33	5,77	3,28				

20. Знайдіть значення виразу  $\frac{\sqrt{9+a^2-6a}}{a-3}$  при  $a = 2,5$ .

А	Б	В	Г	Д
-1	-0,5	0	0,5	1

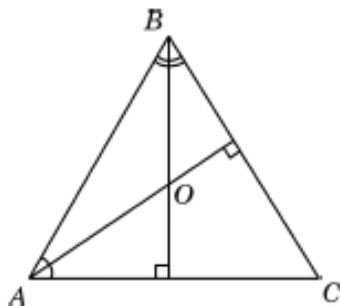
Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	0,31	29,61	47,61	0,39
29,61	26,11	8,43	17,21	18,33				

21. Тіло рухається прямолінійно за законом  $s(t) = \frac{2}{3}t^3 - 2t^2 + 4t$  (час  $t$  вимірюється в секундах, шлях  $s$  – в метрах). Визначте прискорення його руху в момент  $t = 10$  с.

А	Б	В	Г	Д
$164 \text{ м/с}^2$	$60 \text{ м/с}^2$	$36 \text{ м/с}^2$	$20 \text{ м/с}^2$	$10 \text{ м/с}^2$

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	0,63	34,15	27,16	0,19
23,83	20,97	34,15	12,43	8,01				

22. У трикутнику ABC  $\angle A = 59^\circ$ ,  $\angle B = 62^\circ$ . Із вершин цих кутів проведено висоти, що перетинаються в точці О. Визначте величину кута АОВ.



А	Б	В	Г	Д
$98^\circ$	$121^\circ$	$144^\circ$	$149^\circ$	$154^\circ$

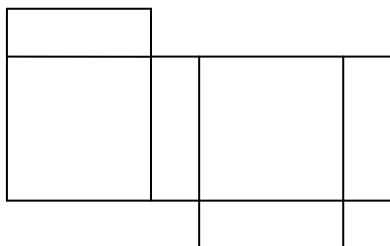
Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г	Д	0,23	77,12	36,47	0,24
8,36	77,12	6,39	5,88	2,02				

23. Сторони трикутника, одна з яких на 8 см більша за другу, утворюють кут  $120^\circ$ , а довжина третьої сторони дорівнює 28 см. Знайдіть периметр трикутника.

А	Б	В	Г	Д
84 см	72 см	64 см	60 см	56 см

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*	Д	1,20	15,50	18,11	0,24
14,77	21,59	26,53	15,50	20,40				

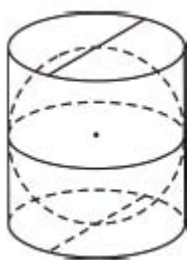
24. На рисунку зображено розгортку поверхні тіла, складеного з двох квадратів і чотирьох однакових прямокутників, довжина сторін яких – 3см і 6см. Визначте об'єм цього тіла.



А	Б	В	Г	Д
108см <sup>3</sup>	54см <sup>3</sup>	144см <sup>3</sup>	36см <sup>3</sup>	Інша відповідь

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г	Д	0,34	40,07	61,42	0,43
40,07	15,01	20,33	15,25	9,01				

25. У склянці циліндричної форми, наповнену водою по самі вінця, поклали металеву кульку, що дотикається до дна склянки та стінок (див. рисунок). Визначте відношення об'єму води, яка залишилась у склянці, до об'єму води, яка вилася зі склянки.



А	Б	В	Г	Д
1 : $\pi$	2 : $\pi$	1 : 2	2 : 3	1 : 3

Відповіді учасників (%)					Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г	Д	0,46	32,47	16,00	0,13
9,96	12,49	32,47	19,47	25,14				

## ЧАСТИНА 2

Розв'яжіть завдання 26-33. Запишіть відповідь у зошит і БЛАНК А.

26. Обчисліть  $2\sqrt{13} \cos\left(\arctg \frac{2}{3}\right)$ .

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
6	94,37	5,63	5,63	17,34	0,42

27. Обчисліть суму членів нескінченно спадної геометричної прогресії, у якої  $v_n = 5 \cdot 3^{-n}$ .

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
2,5	94,62	5,38	5,38	16,96	0,41

28. Розв'яжіть рівняння  $x - 5 + \sqrt{2x^2 - 14x + 13} = 0$ .

Якщо рівняння має кілька коренів, то у відповідь запишіть їх **добуток**.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
-2	90,73	9,27	9,27	29,58	0,50

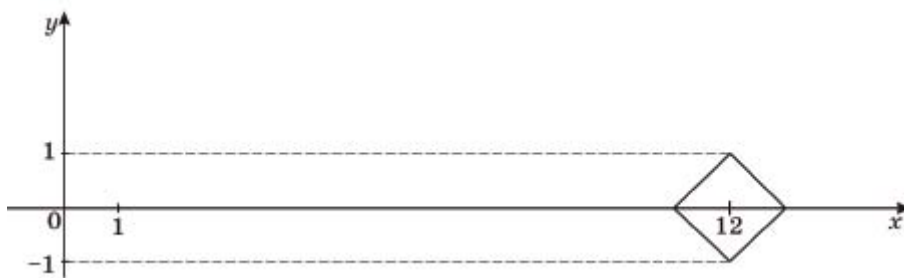
29. Маємо два водно-солевих розчини. Концентрація солі в першому розчині становить 0,25, а в другому – 0,4. На скільки більше треба взяти кілограмів одного розчину, ніж другого, щоб отримати розчин масою 50 кілограмів, концентрація солі в якому – 0,34.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
10	91,00	9,00	9,00	28,07	0,49

30. У коробці є 80 цукерок, з яких 44 з чорного шоколаду, а решта – з білого. Визначте ймовірність того, що навімання взята цукерка з коробки буде з білого шоколаду.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
0,45	76,65	23,35	23,35	67,77	0,60

31. Використовуючи графік рівняння  $|y| = 1 - |x - 12|$  (див. рисунок), знайдіть усі значення параметра  $a$ , при яких система  $\begin{cases} |x - 12| + |y| = 1, \\ (x - a)^2 + y^2 = 4 \end{cases}$  має єдиний розв'язок. У відповідь запишіть їх суму.

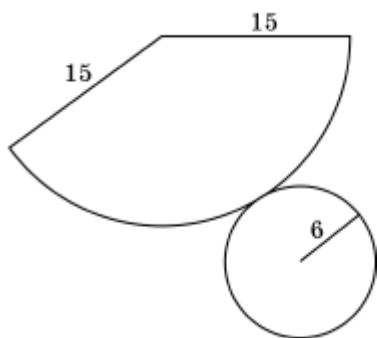


Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
48	98,24	1,76	1,76	5,65	0,28

32. Визначте кут між векторами  $\vec{a}$  і  $\vec{b} + \vec{c}$  у градусах, якщо відомо, що  $\vec{a} (2; 2)$ ,  $\vec{b} (2; 4)$  і  $\vec{c} (-2; -6)$ .

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
135	93,58	6,42	6,42	20,88	0,47

33. На рисунку зображено розгортку конуса. Визначте відношення площі повної поверхні цього конуса до площі його бічної поверхні.



Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
1,4	87,25	12,75	12,75	40,78	0,53

### ЧАСТИНА III

Розв'язання завдань 34-36 повинно мати обґрунтування. Запишіть послідовні логічні дії та пояснення, спираючись на математичні факти, з яких випливає те чи інше твердження. Якщо потрібно, проілюструйте розв'язання завдань схемами графіками, таблицями.

**УВАГА! Розв'язання завдань 34-36 запишіть у бланку Б.**

34. У правильній трикутній піраміді  $SABC$  з основою  $ABC$  бічне ребро вдвічі більше за сторону основи. Точки  $K$  і  $L$  є серединами ребер  $AC$  і  $BC$  відповідно. Через пряму  $KL$ , паралельно до ребра  $SC$ , проведено площину  $\alpha$ . Знайдіть кут  $\varphi$  між площиною  $\alpha$  і площиною  $(ABC)$ .

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
0	1	2	3	4			
97,02	1,34	0,86	0,56	0,23	1,41	5,23	0,47



35. Розв'яжіть систему нерівностей 
$$\begin{cases} \frac{(x+3)(x-2)}{x^2-1} \leq 1, \\ 4^{\sqrt{9-x^2}} \leq 0,25^{x-3}. \end{cases}$$

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримі- нація (D-index)	Кореляція (Rir)
0	1	2	3	4	5,79	21,43	0,64
84,64	10,45	3,14	0,65	1,12			

36. Задано функцію  $f(x) = 3x^4 - 4x^3 - 12x^2$ .

1. Знайдіть проміжки зростання та спадання функції, екстремуми функції.
2. Побудуйте ескіз графіка функції  $f(x)$ .
3. Знайдіть кількість коренів рівняння  $f(x) = a$ , де  $a \in R$ , залежно від значення параметра  $a$ .

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів							Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
0	1	2	3	4	5	6	4,73	17,52	0,65
87,65	5,15	2,97	1,78	1,05	0,66	0,74			

## 2.3. Історія України

### 2.3.1. Характеристика структури та змісту тесту

Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів з історії України проводилося в письмовій формі 7 травня 2008 року. У тестуванні взяли участь 83464 осіб (85,5% від загальної кількості зареєстрованих для проходження зовнішнього оцінювання з цього предмета).

На виконання тестових завдань було відведено 120 хвилин. Кожний учасник тестування отримав індивідуальний комплект, що складався з тестового зошита, бланків відповідей А – для завдань закритої форми – та Б – для завдань з розгорнутою відповіддю.

Тестові завдання було складено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року з історії України, затвердженої Міністерством освіти і науки України (лист №1/11 – 8535 від 28. 11. 2007 р.).

Кількісний розподіл завдань за розділами програми наведено в таблиці 2.3.1.

Таблиця 2.3.1

№ пор.	Розділи програми	Кількість завдань бланка А	Кількість завдань бланка Б
Історія України від найдавніших часів до 1914 р.			
1	Від найдавніших часів – перша половина XVI ст.	8	–
2	Друга половина XVI ст. – перша половина XVIII ст.	10	–
3	Друга половина XVIII ст. – 1914 р.	10	–
Історія України 1914 р. – початок XXI ст.			
4	1914–1939 рр.	13	1
5	1939 р. – початок XXI ст.	17	1
Усього		58	2

Завдання тесту стосувалися різних аспектів вітчизняної історії: державного, політичного, суспільного, культурного розвитку, економіки, соціальних відносин, зовнішньополітичних стосунків.

Тестовий зошит містив завдання різних форм: з вибором однієї правильної відповіді, на встановлення відповідності та правильної хронологічної послідовності, завдання з розгорнутою відповіддю.

Кількісний розподіл завдань за формами наведено в таблиці 2.3.2.

Таблиця 2.3.2

Форми тестових завдань	Кількість завдань за розділами програми					Усього
	Від найдавніших часів – перша половина XVI ст.	Друга половина XVI ст. – перша половина XVIII ст.	Друга половина XVIII ст. – 1914 р.	1914–1939 рр.	1939 р. – початок XXI ст.	
З вибором однієї правильної відповіді	7	9	8	12	14	50
На встановлення відповідності	1	1	–	–	2	4
На встановлення правильної послідовності	–	–	2	1	1	4
З розгорнутою відповіддю	–	–	–	1	1	2
Усього	8	10	10	14	18	60

Завдання з вибором однієї правильної відповіді використовувалися для перевірки знань дат історичних подій, хронологічних меж явищ і процесів; періодів та етапів історії України; знань історичних фактів (подій, явищ, процесів) – місць, обставин, учасників, результатів; понять і термінів; передумов, причин, приводів, сутності, наслідків і значення історичних подій та явищ. Також вони були спрямовані на перевірку вміння конкретизувати (співвідносити дати, події з відповідними історичними періодами й епохами, визначати належність місцевості до певних регіонів, співвідносити події та явища з певним історичним процесом, конкретних осіб, груп людей з певними етнічними, соціально-економічними, політичними утвореннями); виділяти головне (характерні риси, зміни в житті людей, політиці, економіці та суспільстві, виокремлювати етнічні, соціальні, політичні групи); групувати історичну інформацію за вказаною ознакою; аналізувати та оцінювати істинність висловлювань, спираючись на власні історичні знання; працювати з історичними джерелами та документами (отримувати інформацію з джерела, застосовувати набуті знання в зв'язку зі змістом джерела). За виконання кожного завдання можна було отримати 0 або 1 бал.

За допомогою завдань на встановлення відповідності перевірялися вміння систематизувати історичну інформацію на основі запропонованого контексту, встановлюючи відповідність між подіями та історичними діячами, причетними до них; подіями та роками; історичними періодами (епохами) та висловлюваннями, що були характерними для них; поняттями та їхнім основним змістом. За виконання кожного такого завдання можна було отримати від 0 до 4 балів.

Наступна форма завдань – на встановлення правильної послідовності – використовувалася для перевірки вмінь встановлювати хронологічну послідовність подій, спираючись на знання історичних епох. За виконання кожного такого завдання можна було отримати від 0 до 2 балів.

У завданнях відкритої форми з розгорнутою відповіддю було подано фрагмент історичного джерела, карикатура та запитання до них. Цими завданнями перевірялися вміння отримувати (виокремлювати) інформацію з джерела, застосовувати набуті знання у зв'язку з його змістом, узагальнювати отриману інформацію, робити висновки, використовуючи знання з теми відповідного періоду історії України, висловлювати власну думку стосовно описаних подій, явищ, процесів. За виконання кожного такого завдання можна було отримати від 0 до 10 балів.

### **2.3.2. Статистичні характеристики результатів тестування з історії України**

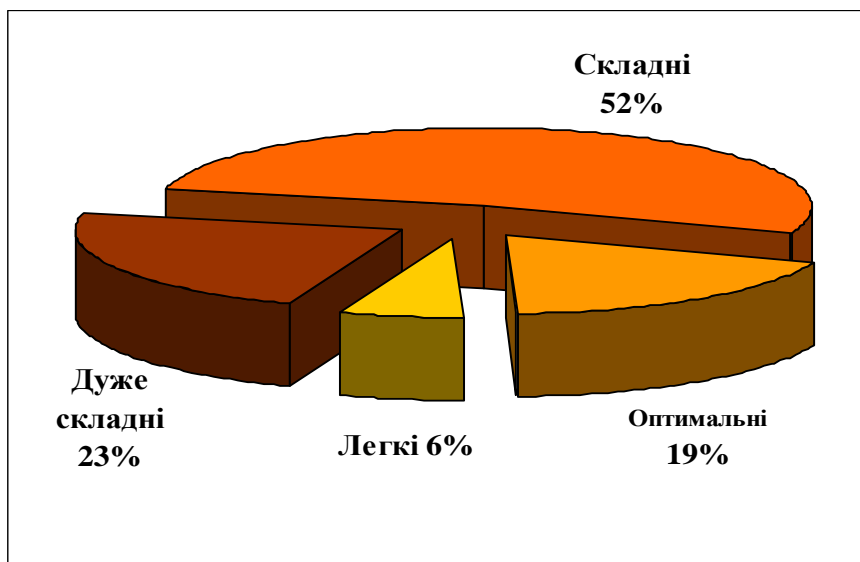
Статистичні характеристики результатів тестування з історії України наведено в таблиці 2.3.3.

*Таблиця 2.3.3*

Назва характеристики	Кількісне значення
Кількість учасників тестування	83464
Максимально можливий бал	94
Максимально набраний бал*	87
Середній набраний бал	27
Стандартне відхилення	11
Середня складність завдань тесту (%)	31,38
Середній коефіцієнт розподільної здатності тесту	0,27

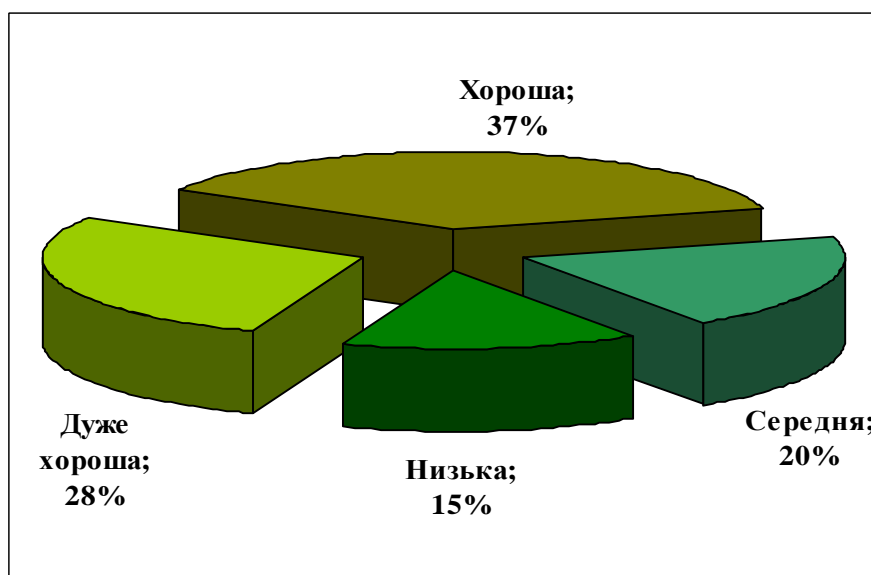
\* – максимальний бал набрав один учасник тестування

На діаграмі 2.3.1 показано розподіл тестових завдань з історії України за коефіцієнтом складності.



Діаграма 2.3.1. Розподіл тестових завдань з історії України за коефіцієнтом складності

На діаграмі 2.3.2 показано розподіл тестових завдань з історії України за коефіцієнтом розподільної здатності.



Діаграма 2.3.2. Розподіл тестових завдань з історії України за коефіцієнтом розподільної здатності

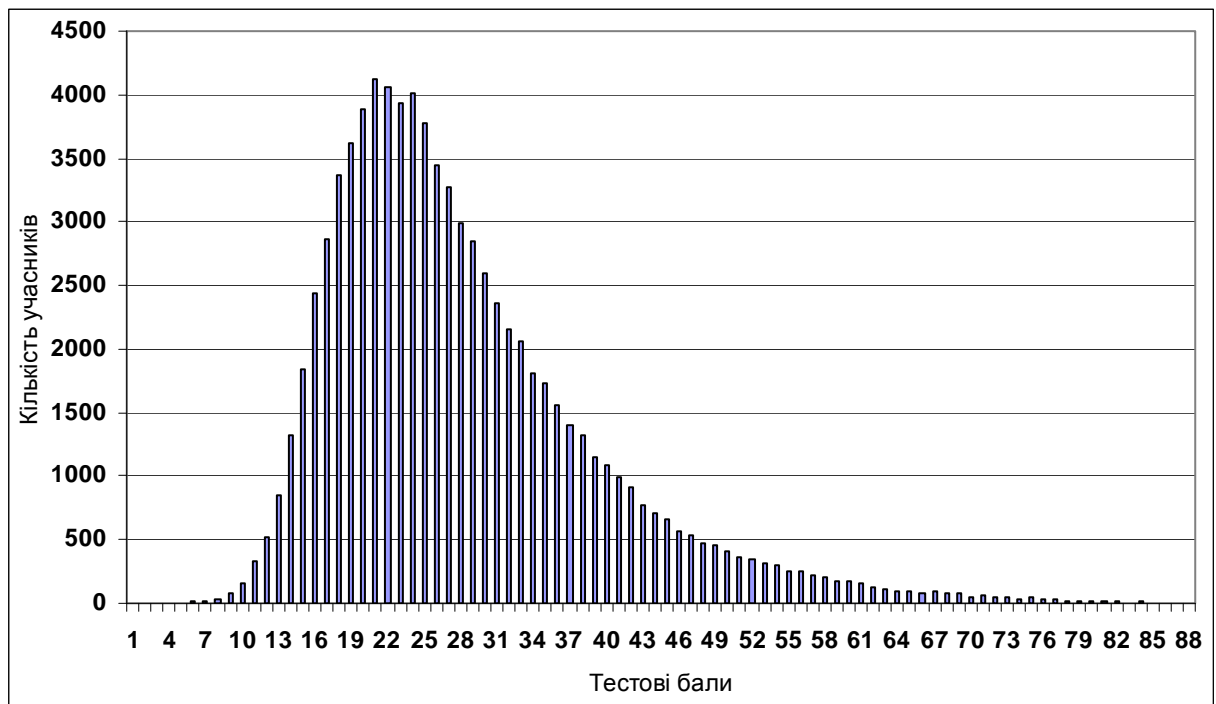
### 2.3.3. Результати зовнішнього оцінювання з історії України

Результати тестування з історії України за шкалою 100–200 балів, підтверджені сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти, зараховуються як вступні випробування до вищих навчальних закладів.

Результати тестування з історії України XX – початку XXI ст. за 12-бальною шкалою оцінювання учасники тестування з числа випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти за бажанням могли використати як результати державної підсумкової атестації за курс повної загальної середньої освіти.

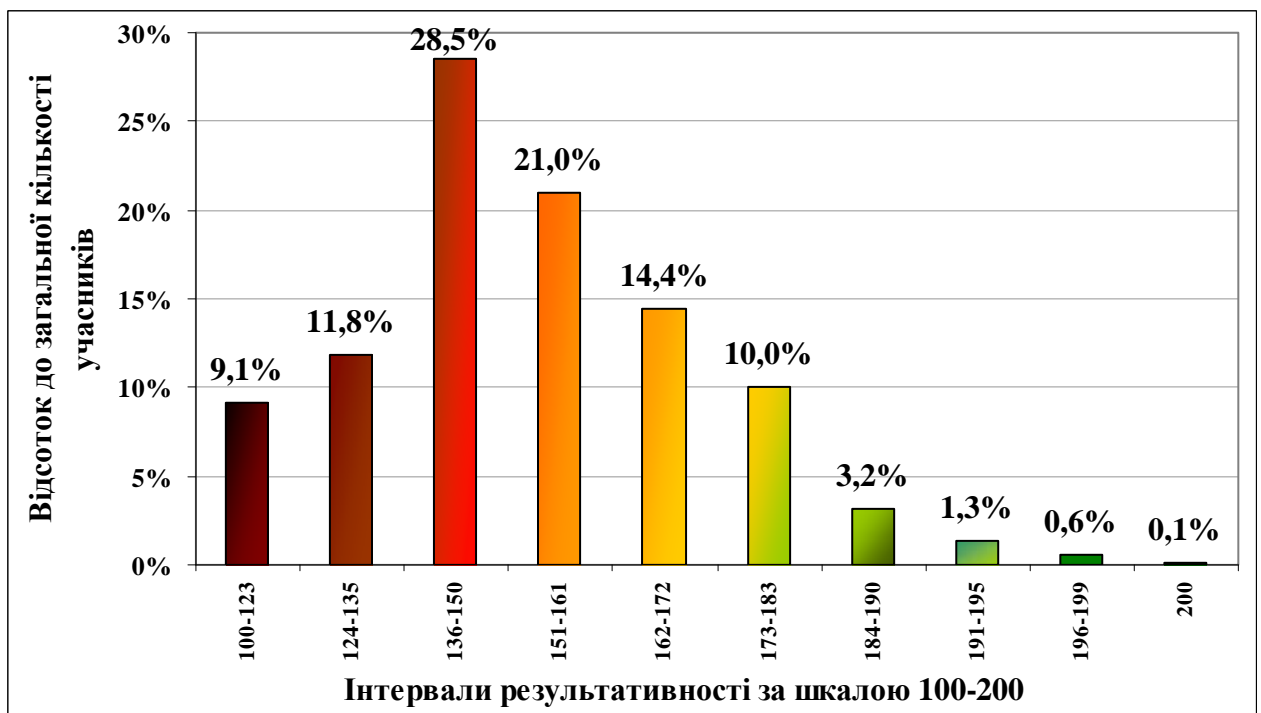
### 2.3.4. Результати за тест з історії України

На діаграмі 2.3.3 показано розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з історії України.



Діаграма 2.3.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з історії України

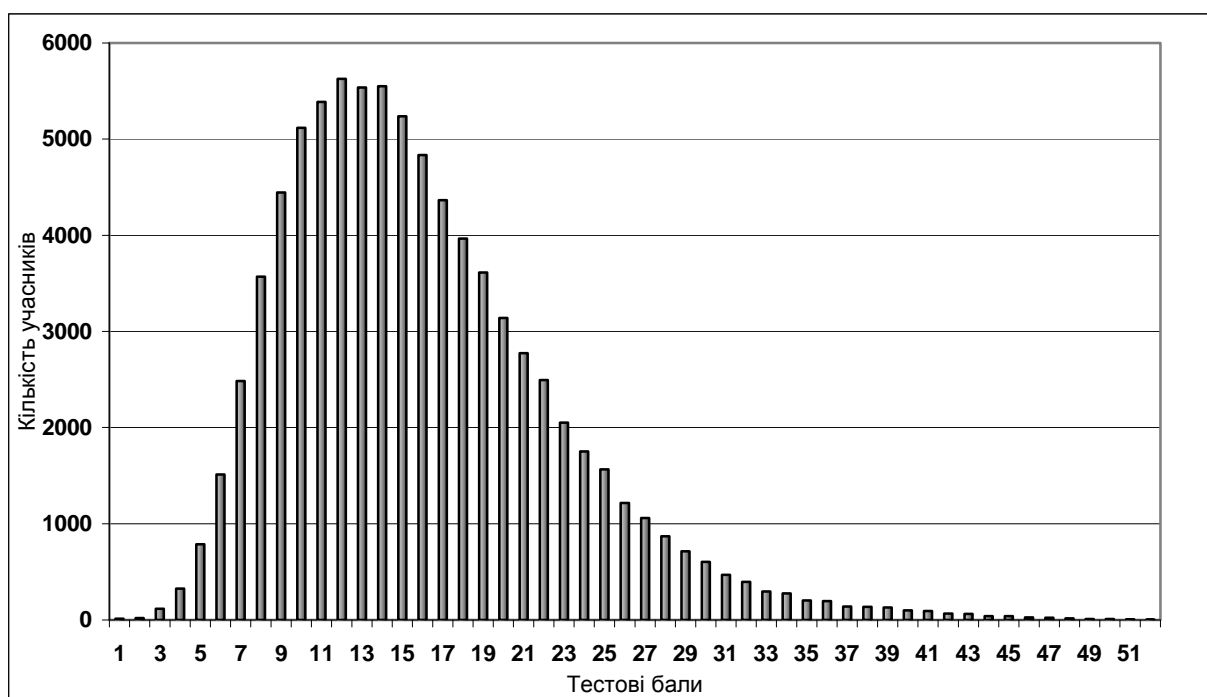
На діаграмі 2.3.4 показано розподіл учасників тестування за результатами за 100–200-бальною шкалою оцінювання.



Діаграма 2.3.4. Розподіл учасників тестування за результатами оцінювання за 100–200-бальною шкалою

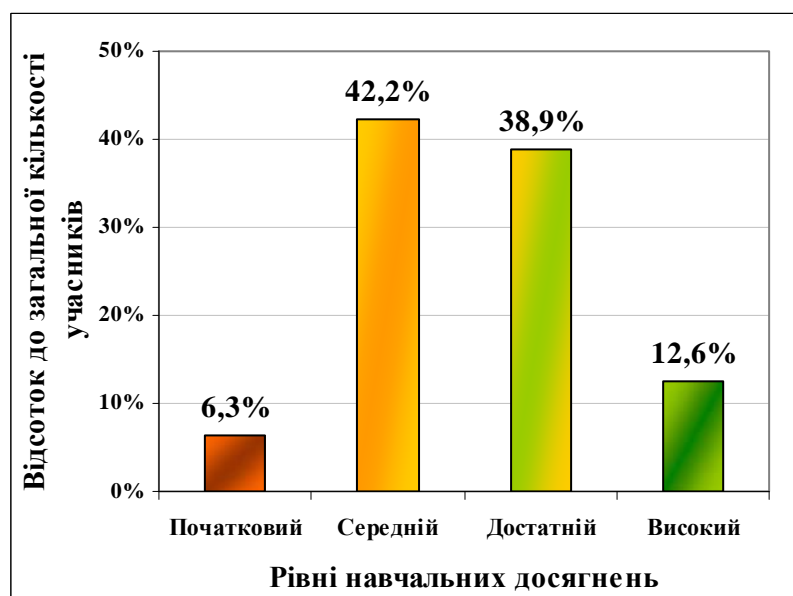
### 2.3.5. Результати за субтест з історії України XX – початку XXI ст.

На діаграмі 2.3.5 показано розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з історії України XX – початку XXI ст.



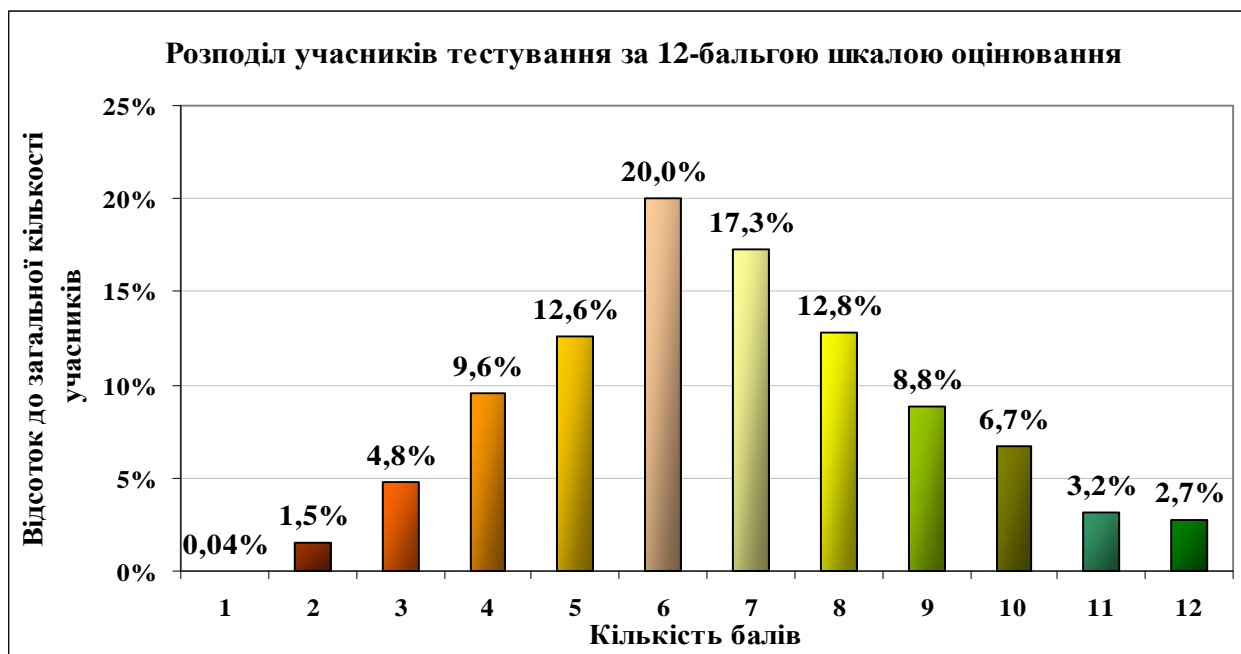
Діаграма 2.3.5. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з історії України XX – початку XXI ст.

На діаграмі 2.3.6. показано розподіл учасників тестування за рівнями навчальних досягнень за результатами виконання завдань субтесту з історії України XX – початку XXI ст.



Діаграма 2.3.6. Розподіл учасників тестування за рівнями навчальних досягнень

На діаграмі 2.3.7 показано розподіл учасників тестування за 12-бальною шкалою оцінювання за результатами виконання завдань субтесту з історії України XX – початку XXI ст.



Діаграма 2.3.7. Розподіл учасників тестування за 12-бальною шкалою оцінювання

### 2.3.6. Аналіз тестових завдань з історії України

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену у процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	легкі
40-59%	оптимальні
20-39%	складні
Менше 20%	дуже складні

Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	хороша
21-30%	середня
11-20%	низька
10% і менше	дуже низька



Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу [-1,1]. Чим більше значення кореляції, тим завдання краще.

### Тест

1. Які заняття людей були основою ведення привласнюючого господарства?

- А** землеробство, скотарство, рибальство;
- Б** мисливство, збиральництво, рибальство;
- В** збиральництво, тваринництво, рибальство;
- Г** землеробство, збиральництво, мисливство.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
42,85	29,76	10,04	17,12	0,23	29,76	46,13	0,39

\* позначення правильного варіанта відповіді

2. Чи правильне твердження?

Проникнення сарматів в степи Північного Причорномор'я на межі III–II ст. до н. е. супроводжувалося витісненням скіфів:

- 1) у межах річчя Дону та Кубані;
- 2) у пониззя Дніпра та на Кримський півострів.

- А** обидва варіанти правильні;
- Б** тільки 1-й варіант правильний;
- В** тільки 2-й варіант правильний;
- Г** обидва варіанти не правильні.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
7,40	30,78	55,43	6,09	0,29	55,43	8,74	0,01

3. Укажіть назви племінних об'єднань давніх слов'ян, які вживаються в працях візантійських і готських істориків:

- 1) алани;
- 2) венеди;
- 3) роксолани;
- 4) анти;
- 5) склавини;
- 6) авари.

Варіанти відповіді:

- А** 1, 3, 4;
- Б** 2, 4, 6;
- В** 1, 3, 5;
- Г** 2, 4, 5.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
16,86	40,81	14,19	27,91	0,23	27,91	35,71	0,31

4. Чи стосуються події, описані літописцем, діяльності князя Святослава Ігоревича?
1. «Хозари вийшли супроти нього з каганом, князем своїм. І зступилися війська битися, і сталася битва межі ними, і одолів він хозар і город їхній столицю Ітіль, і город Білу Вежу взяв. І ясів він переміг, і касогів, і прийшов до Києва».
  2. «А було ж печенігів без числа. Виступив тоді він із города, приготував до бою дружину. Зійшлися вони на місці, де ото нині свята Софія стоїть, митрополія руська. І сталася січа люта, і ледве одолів він печенігів під вечір».
- А** так, обидві події стосуються;  
**Б** тільки 1-ша подія стосується;  
**В** тільки 2-га подія стосується;  
**Г** ні, жодна з подій не стосується.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
19,77	34,62	38,60	6,72	0,29	34,62	32,97	0,26

5. Яку з указаних пам'яток давньоруської літератури було створено раніше за інші?
- А** «Слово про закон і благодать»;  
**Б** «Повість минулих літ»;  
**В** «Києво-Печерський патерик»;  
**Г** «Слово о полку Ігоревім».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
22,17	38,79	10,44	28,38	0,22	22,17	6,41	0,03

6. Чи правильне твердження?
- Сходження князя Володимира Всеволодовича Мономаха на київський стіл:
- 1) стало реалізацією вотчинного права Всеволодовичів на Київ згідно з рішенням Любецького з'їзду князів;
  - 2) відбулося за запрошенням міського віча під час повстання киян 1113 року.
- А** обидва варіанти правильні;  
**Б** тільки 1-й варіант правильний;  
**В** тільки 2-й варіант правильний;  
**Г** обидва варіанти не правильні.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
15,83	44,00	29,18	10,71	0,27	29,18	29,31	0,24

7. Прочитайте уривок з історичного джерела та дайте відповідь на запитання.
- «...государ Ягайло, великий князь, з усіма своїми ще нехрещеними братами, ближніми, ...що проживають на його землях, жагуче бажає й просить прийняти їх у католицьку віру святої римської церкви... Нарешті, князь Ягайло обіцяє свої литовські й руські землі навік приєднати до королівства Польського».
- В якій угоді були зазначені ці умови?
- А** Кревській унії 1385 р.;  
**Б** Городельській унії 1413 р.;  
**В** Люблінській унії 1569 р.;  
**Г** Берестейській унії 1596 р.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
32,39	10,20	44,23	12,89	0,29	32,39	41,55	0,33

8. Чи правильне твердження?

На карті заштриховано територію:

- 1) українських земель, які увійшли до складу Польського королівства внаслідок укладення Люблінської унії 1569 р.;
- 2) української козацької держави – Гетьманщини – відповідно до умов Зборівського мирного договору 1649 р.

- А** обидва варіанти правильні;  
**Б** тільки 1-й варіант правильний;  
**В** тільки 2-й варіант правильний;  
**Г** обидва варіанти не правильні.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
6,31	30,87	50,98	11,54	0,30	30,87	-0,35	-0,02

9. Укажіть прізвище діяча, з яким пов'язане відновлення в XVII ст. вищої православної церковної ієрархії в Речі Посполитій:

- А** М. Смотрицький;  
**Б** П. Могила;  
**В** Й. Борецький;  
**Г** Ф. Прокопович.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
28,24	42,19	16,90	12,33	0,34	16,90	20,64	0,23

10. Укажіть українські книжки надруковані в другій половині XVI – першій половині XVII ст.:

- 1) Пересопницьке Євангеліє;
- 2) «Грамати́ка словенська» Л. Зизанія;
- 3) Острозька Біблія;
- 4) «Хроні́ка з літописців старо́давніх» Ф. Софоновича;
- 5) «Історія Русів»;
- 6) «Ключ царства небесного» Г. Смотрицького;
- 7) «Лексикон славенороський» П. Беринди.

Варіанти відповіді:

- А** 1, 3, 4, 6;  
**Б** 2, 4, 5, 7;  
**В** 1, 3, 5, 6;  
**Г** 2, 3, 6, 7.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
30,20	18,55	34,16	16,79	0,30	16,79	8,11	0,04

11. Упродовж якого періоду тривало козацько-селянське повстання під проводом С. Наливайка?

- А 1576–1578 рр.;
- Б 1594–1596 рр.;
- В 1616–1622 рр.;
- Г 1637–1638 рр.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
17,71	35,88	22,33	23,59	0,50	35,88	32,09	0,28

12. «Ординацією Війська Запорозького реєстрового, що перебуває на службу Речі Посполитої» 1638 р. було передбачено:

- А утворення реєстрового козацтва з правом на незалежність від польської адміністрації, звільненого від державних податків та повинностей;
- Б збільшення козацького реєстру до 10 тис. чол., надання козакам права землеволодіння, власної судової влади, володіння містом Трахтемирів;
- В скасування реєстру та зрівняння в правах усіх козаків в Речі Посполитій, повернення прав та майна православній церкві;
- Г зменшення козацького реєстру до 6 тис. чол., ліквідацію виборності козацької старшини, скасування козацького судочинства.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
22,78	25,94	20,20	30,77	0,32	30,77	37,75	0,30

13. Який варіант заповнення пропусків у поданому нижче твердженні є правильним?

«У жовтні 1656 р. переговори завершилися підписанням \_\_\_\_\_ між Річчю Посполитою та \_\_\_\_\_. Це викликало обурення \_\_\_\_\_. І він вступає у воєнний союз з Трансільванією та \_\_\_\_\_».

- А Андрусівського перемир'я, Московською державою, гетьмана П. Дорошенка, Османською імперією;
- Б Гадяцького договору, Гетьманщиною, царя Олексія Михайловича, Кримським ханством;
- В Віленського перемир'я, Московською державою, гетьмана Б. Хмельницького, Швецією;
- Г «Вічного миру», Московською державою, султана Магомета IV, Гетьманщиною.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
32,73	20,29	37,09	9,50	0,38	37,09	32,14	0,26

14. Прочитайте уривок з історичного джерела та дайте відповідь на запитання.

«...За кілька днів після приєднання козацького головнокомандувача графа Мазепи до шведів князь Менишков на чолі численного війська й артилерії пішов на Батури́н, резиденцію гетьмана Мазепи... Здобувши місто силою, Менишков віддав усе живе мечу та вогню...»

Коли відбулися описані події?

- А перша половина XVII ст.;
- Б друга половина XVII ст.;
- В перша половина XVIII ст.;
- Г друга половина XVIII ст.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
17,01	39,75	35,70	7,23	0,30	35,70	41,17	0,34

**15. Чи правильне твердження?**

У квітні 1722 р. Петро I своїм указом:

- 1) ліквідував посаду гетьмана, а для управління Гетьманщиною створив Малоросійський приказ на чолі з П. Рум'янцевим;
  - 2) створив Малоросійську колегію для нагляду за виборами гетьмана П. Полуботка.
- А** обидва варіанти правильні;  
**Б** тільки 1-й варіант правильний;  
**В** тільки 2-й варіант правильний;  
**Г** обидва варіанти не правильні.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
14,61	31,87	39,78	13,47	0,37	13,47	3,47	0,03

**16. Який із поданих історико-літературних творів не належить до козацьких літописів?**

- А** «Літопис Самовидця»;  
**Б** «Хроніка з літописців стародавніх» Ф. Софоновича;  
**В** Літопис Г. Граб'янки;  
**Г** Літопис С. Величка.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
22,26	42,99	17,44	17,04	0,27	42,99	34,83	0,24

**17. У 1768 р. Коліївщиною були охоплені райони:**

- А** Правобережної України;  
**Б** Лівобережної України;  
**В** Слобідської України;  
**Г** Південної України.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
38,38	26,81	25,45	8,87	0,50	38,38	38,99	0,30

**18. Прочитайте уривок з історичного джерела та дайте відповідь на запитання.**

*«Бувають в історії народів дати, які немовби розривають надвоє їхнє життя й кладуть межу високу посеред рівного шляху історичних подій... Ми маємо таку історичну дату – це... рік 1798-й. Того року прилетіла перша ластівка українського національного відродження – невеличка книжка, од якої початок нового українського письменства рахуємо...»*

Про який твір йдеться?

- А** «Сад божественних пісень» Г. Сковороди;  
**Б** «Енеїда» І. Котляревського;  
**В** «Кобзар» Т. Шевченка;  
**Г** «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
18,22	41,04	20,79	19,68	0,28	41,04	51,87	0,39

19. Які з наведених подій відбулися впродовж першої половини ХІХ ст.?

- 1) заснування Кирило-Мефодіївського братства;
- 2) реформи Марії-Терезії та Йосифа II в Австрійській імперії;
- 3) видання «Руською трійцею» альманаху «Русалка Дністровая»;
- 4) спорудження залізниці від Балти до Одеси;
- 5) утворення «Товариства об'єднаних слов'ян»;
- 6) скасування панщини на західноукраїнських землях;
- 7) упровадження на Наддніпрянській Україні єдиної системи початкової освіти.

Варіанти відповіді:

- А** 1, 2, 4, 5;  
**Б** 2, 4, 6, 7;  
**В** 1, 3, 5, 6;  
**Г** 2, 4, 5, 7.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
15,68	18,78	52,45	12,81	0,27	52,45	31,06	0,21

20. Яке з поданих нижче тверджень є правильним?

- А** У травні 1848 р. українці Галичини створюють у Львові власний орган – Головну руську раду на противагу польській Центральній раді народів;
- Б** Демократизація суспільного життя імперії під час революції 1848–1849 рр. сприяла виданню Я. Головацьким альманаху «Русалка Дністровая»;
- В** Унаслідок утисків влади, в парламенті імперії, скликаному в липні 1848 р., українці не мали жодного депутата, це спричинило Львівське збройне повстання;
- Г** Під проводом Л. Кобилиці «холерні бунти» селян Закарпаття впродовж 1848–1849 рр. набули організованого характеру; учасниками було висунуто чіткі економічні вимоги.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
30,78	28,78	17,72	22,24	0,48	30,78	25,14	0,24

21. 1863 р. та 1876 р. в історії України пов'язані з:

- А** упровадженням земств та єдиної системи початкової освіти;
- Б** створенням перших гуртків хлопоманів та народників;
- В** заснуванням товариства «Просвіта» та Літературного товариства ім. Т. Шевченка;
- Г** заборонаю друкування та завезення з-за кордону книг українською мовою.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
15,90	9,78	34,16	39,91	0,25	39,91	22,37	0,20

22. Який варіант заповнення пропусків у поданому нижче твердженні є правильним?

«Напівлегальні об'єднання української інтелігенції – \_\_\_\_\_ – відновили свою діяльність у \_\_\_\_\_ роках ХІХ ст. Найбільше об'єднання того часу \_\_\_\_\_. У 1897 р. за ініціативи \_\_\_\_\_ було засновано Загальноукраїнську безпартійну організацію».

- А** громади, 70-х, Київська громада, В. Антоновича;
- Б** товариства, 80-х, Товариство українських поступовців, М. Грушевського;
- В** братства, 90-х, Братство тарасівців, Б. Грінченка;
- Г** партії, 90-х, Русько-Українська радикальна партія, І. Франка.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
21,57	36,88	24,47	16,75	0,33	21,57	20,99	0,21

23. На карті заштриховано районну спеціалізацію наприкінці XIX – на початку XX ст.:

- А товарного садівництва;
- Б товарного бурякового виробництва;
- В товарного виноробства;
- Г товарного зернового виробництва.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
11,28	32,21	8,68	47,60	0,23	32,21	34,89	0,26

24. Прочитайте уривок з історичного джерела та дайте відповідь на запитання.

*«На початку XX ст. на оперних сценах світу царювали четверо чоловіків – Баттістіні, Карузо, Тітто Руффо, Шаляпін. І лише одна жінка спромоглася сягнути їхніх висот і стати врівень з ними. Найвимогливіші критики світу називали її «Незабутньою Аїдою», «Найчарівнішою Чіо-Чіо-Сан», «Вражаючою Валькірією».*

Про якого митця йдеться?

- А Г. Борисоглібську;
- Б С. Крушельницьку;
- В М. Садовську-Барілотті;
- Г М. Заньковецьку

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
7,02	32,26	29,78	30,66	0,27	32,26	25,17	0,20

25. Яким було ставлення російської влади до українського національного руху на Наддніпрянській Україні під час Першої світової війни?

- А підтримувала його патріотичні настрої;
- Б не звертала уваги на його існування;
- В посилювала репресії проти нього;
- Г надавала додаткові можливості для його розвитку.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
11,00	14,25	63,62	10,82	0,31	63,62	28,33	0,13

26. Які документи, цитовані нижче, були оприлюднені у липні–серпні 1917 р.?

- 1) «На час до вирішення справи... Установчими Зборами по справах місцевого врядування Україною вищим органом Тимчасового уряду є Генеральний Секретаріат, котрого призначає ...уряд по пропозиціям Центральної Ради»;
- 2) «Неможливо одночасно визнавати право на самовизначення і водночас робити грубий замах на це право, накладаючи свої форми політичного ладу, як це робить Рада Народних Комісарів Великої Росії щодо Народної Української Республіки»;
- 3) «...визнаючи, що доля всіх народів Росії міцно зв'язана..., ми рішуче ставимось проти замірів самовільного здійснення автономії України до Всеросійського Учредительного Зібрання»;
- 4) «У Петрограді зчинилися криваві події... Частина людності Петрограда за приводом більшовиків повстала озброєно проти Тимчасового правительства і хоче накинати свою волю всій Російській республіці»;
- 5) «Хай буде Україна вільною. Не oddіляючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям».

Варіанти відповіді:

А 1, 3;

Б 2, 4;

В 1, 5;

Г 3, 4.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
30,55	20,11	36,20	12,75	0,40	30,55	24,63	0,20

27. Листопад 1917 р. – квітень 1918 р., листопад 1918 р. – листопад 1920 р. – це періоди:

А першої та другої воєн радянської Росії проти Української Народної Республіки;

Б першого та другого Зимових походів Армії Української Народної Республіки;

В українсько-польської та радянсько-польської воєн;

Г існування Української Народної Республіки за часів Центральної Ради та Директорії.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
20,35	14,19	20,92	44,15	0,40	44,15	19,76	0,09

28. Чи правильне твердження?

Восени 1918 р. на Катеринославщині діяли повстанські загони Н. Махна проти:

1) гетьманських військ, німецьких та австрійських окупаційних військ;

2) військ Директорії УНР та наступаючих частин Червоної й Добровольчої армій.

А обидва варіанти правильні;

Б тільки 1-й варіант правильний;

В тільки 2-й варіант правильний;

Г обидва варіанти не правильні.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
16,52	29,65	41,98	11,52	0,33	29,65	3,11	-0,01



29. Перебіг яких подій відображено на карті

- А** витіснення у 1919 р. арміями Н. Махна та М. Григор'єва військ Антанти з Півдня України та Криму;
- Б** контрнаступу Червоної Армії та розгрому військ генерала А. Денікіна на Сході та Півдні України в 1919 р.;
- В** контрнаступу Червоної Армії та розгрому військ генерала П. Врангеля на Півдні України та в Криму в 1920 р.;
- Г** придушення в 1921 р. антибільшовицьких селянських повстань Півдня України та Криму військами Південного фронту М. Фрунзе.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
16,88	23,83	42,67	16,18	0,44	42,67	32,27	0,21

30. В яких містах у жовтні 1918 р. було створено два українських державних університети?

- А** Київ, Львів;
- Б** Львів, Харків;
- В** Харків, Кам'янець-Подільський;
- Г** Кам'янець-Подільський, Київ.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
37,85	40,81	10,44	10,69	0,21	10,69	13,64	0,24

31. Які з наведених подій відбулися в період нової економічної політики?

- 1) відновлення діяльності університетів у Харкові, Києві, Одесі та Дніпропетровську;
- 2) заснування М. Хвильовим Вільної академії пролетарської літератури (ВАПЛІТЕ);
- 3) створення Державної української мандрівної капели (ДУМКА)
- 4) організація в Києві театру «Березіль» на чолі з Л. Курбасом;
- 5) заснування в м. Києві Української академії наук;
- 6) утворення Української автокефальної православної церкви (УАПЦ);
- 7) заснування товариства «Геть неписьменність!».

Варіанти відповіді:

- А** 1, 2, 4, 5;
- Б** 2, 4, 6, 7;
- В** 1, 3, 5, 6;
- Г** 2, 4, 5, 7.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
32,04	23,64	23,27	20,70	0,35	23,64	17,14	0,18

32. Чи відображають подані нижче уривки історичних джерел окремі аспекти життя українського суспільства 1920-х років?

1. «До одноосібників, які... саботують хлібозаготівлі, негайно застосувати репресії... До одноосібників, що... не виконують плану... та про яких... відомо, що продавали хліб за спекулятивними цінами на ринку... застосувати штраф...»;
2. «...при перших же ознаках протидії збиранню продподатку негайно вживати... заходів примусового характеру, вводячи в села військові частини, ...спрямовувати туди виїзні сесії ревтрибуналів [революційних трибуналів]».

- А** так, обидва уривки відображають;  
**Б** тільки 1-й уривки відображають;  
**В** тільки 2-й уривок відображає;  
**Г** ні, жоден з уривків не відображає.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
47,26	22,79	20,06	9,60	0,29	20,06	3,75	0,01

33. Яке з поданих понять є зайвим в цьому логічному ланцюжку: «Союз визволення України», «Шахтинська справа», «Спілка визволення України», «Український національний центр»?

- А** «Союз визволення України»;  
**Б** «Шахтинська справа»;  
**В** «Спілка визволення України»;  
**Г** «Український національний центр».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
5,68	60,64	7,56	25,92	0,19	5,68	-0,32	-0,02

34. Конституція Української РСР 1937 р. законодавчо закріплювала:

- А** входження республіки до складу СРСР без права виходу з його складу, функції її органів державної влади та управління;  
**Б** перемогу соціалізму та побудову основ соціалістичного суспільства;  
**В** диктатуру трудящих мас, завданням якої є здійснення переходу від буржуазного ладу до соціалізму шляхом проведення соціалістичних перетворень;  
**Г** побудову розвиненого соціалістичного суспільства та керівну роль комуністичної партії в суспільному і державному житті.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
26,25	11,31	19,60	42,37	0,47	11,31	2,15	0,02

35. Який варіант заповнення пропусків у поданому нижче твердженні є правильним?

«У \_\_\_\_\_ році Рада послів \_\_\_\_\_ в Парижі надала Польщі всі юридичні права на володіння \_\_\_\_\_. Рада офіційно визнала східні кордони Польської держави, встановлені \_\_\_\_\_».

- А** 1919, Великої Британії та Франції, Східною Галичиною та Західною Волинню, по «лінії Керзона»;  
**Б** 1920, Антанти, Західною Галичиною, Варшавським договором;  
**В** 1921, Великої Британії, Франції та США, Західною Волинню, Сен-Жерменським договором;  
**Г** 1923, Антанти, Східною Галичиною, Ризьким договором.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
31,57	32,47	19,39	16,18	0,39	16,18	6,65	0,08

36. Прочитайте уривок історичного джерела та дайте відповідь на запитання.

«Уряд СРСР та Німецький Уряд після розпаду колишньої Польської держави розглядають ...як своє завдання відновити мир... на цій території... З цією метою вони дійшли згоди в наступному:  
**Стаття I.** Уряд СРСР та Німецький Уряд встановлює в якості кордону... на території колишньої Польської держави лінію, яка нанесена на додану до цього карту та більш докладно буде описана в додатковому протоколі».

Коли було укладено цей документ?

- А 23 серпня 1939 р.;
- Б 17 вересня 1939 р.;
- В 28 вересня 1939 р.;
- Г 28 червня 1940 р.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
36,56	25,15	25,77	12,15	0,38	25,77	7,02	0,02

37. Чи правильне твердження?

Економіка СРСР часів Великої Вітчизняної війни базувалася:

- 1) на праці евакуйованих та місцевих жителів східних районів;
- 2) на експлуатації сотень тисяч в'язнів ГУЛАГу.

- А обидва варіанти правильні;
- Б тільки 1-й варіант правильний;
- В тільки 2-й варіант правильний;
- Г обидва варіанти не правильні.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
30,68	29,71	22,15	17,19	0,27	30,68	29,70	0,23

38. На карті позначено лінію фронту часів Великої Вітчизняної війни станом на:

- А вересень 1941 р.;
- Б листопад 1942 р.;
- В березень 1943 р.;
- Г жовтень 1943 р.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
21,78	35,82	28,91	13,07	0,43	28,91	8,60	0,02

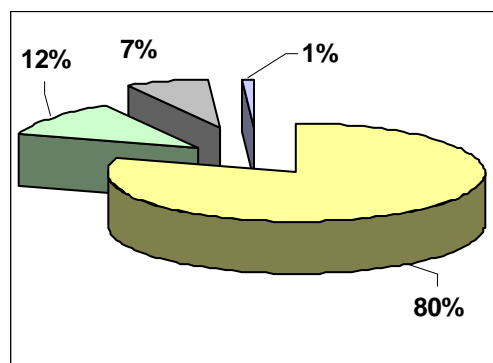
39. Хронологічні рамки якого явища історії України є зайвими в цьому ланцюжку: 1921–1923 рр., 1932–1933 рр., 1941–1945 рр., 1946–1947 рр.?

- А 1921–1923 рр.;
- Б 1932–1933 рр.;
- В 1941–1945 рр.;
- Г 1946–1947 рр.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
19,26	9,50	46,92	24,07	0,25	46,92	61,81	0,43

40. Спираючись на діаграму, визначте домінуючу за рівнем капіталовкладень галузь народного господарства УРСР у роки післявоєнної відбудови:

- А легка промисловість;  
Б важка промисловість;  
В сільське господарство;  
Г харчова промисловість.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
12,83	50,36	28,96	7,62	0,25	50,36	58,23	0,40

41. Укажіть перелік ключових термінів і понять, які використовуються для характеристики процесу радянської заходів західних областей України після Другої світової війни:

- А індустріалізація, колективізація, «культурна революція», депортації, репресії;  
Б індустріалізація, кооперація, волюнтаризм, «культурна революція», депортації;  
В раднаргоспи, колективізація, депортації, прискорення, політичні реабілітації;  
Г операція «Вісла», розкуркулювання, мобілізація, голодомор, «саморозпуск» УГКЦ.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
31,97	12,36	28,91	26,56	0,19	31,97	27,24	0,21

42. Яке з поданих нижче тверджень є правильним?

- А ХХ з'їзд КПРС започаткував процес реабілітації необґрунтовано репресованих осіб, але через опір сталіністів він не відзначався масштабністю й системністю проведення;  
Б В УРСР до кінця 1959 р. реабілітували 58% загальної кількості засуджених, при цьому реабілітації не підлягали жертви політичних репресій до 1 грудня 1934 р.;  
В 1954 р. став першим роком деєгалінізації – Президія Верховної Ради СРСР ухвалила рішення про повернення на батьківщину незаконно депортованих кримських татар;  
Г Упродовж другої половини 1950-х рр. в Україні влада водночас із реабілітацією жертв політичних репресій продовжувала боротьбу з «безрідним космополітизмом».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
28,85	25,44	30,37	14,90	0,43	25,44	8,32	0,03

43. Деєгалінізація управління промисловістю в другій половині 1950-х рр. відбулася внаслідок:

- А створення вільних економічних зон на базі республіканських підприємств;  
Б ліквідації директивного планування й впровадження госпрозрахунку на підприємствах;  
В впровадження системи рад народного господарства (раднаргоспів);  
Г ліквідації союзних і утворення республіканських галузевих міністерств.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
11,94	21,27	51,01	15,31	0,47	51,01	23,52	0,13

44. У яких роках в українській науці відбулися описані нижче зрушення?

*«В Інституті надтвердих матеріалів виготовлено перші штучні алмази, у Фізико-технічному інституті побудовано найбільший у світі на той час прискорювач електронів, в Інституті фізики розгорнулися дослідження в галузі фізики атомного ядра завдяки уведенню в дію ядерного реактора».*

**А** 1950-х рр.;

**Б** 1960-х рр.;

**В** 1970-х рр.;

**Г** 1980-х рр.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
13,21	40,47	28,27	17,71	0,34	40,47	18,66	0,09

45. Укажіть прізвища «шістдесятників» в українській літературі:

1) О. Гончар;

2) В. Симоненко;

3) А. Малишко;

4) Л. Костенко;

5) А. Горська;

6) І. Драч;

7) І. Світличний.

Варіанти відповіді:

**А** 1, 2, 4, 5;

**Б** 2, 4, 5, 7;

**В** 1, 2, 3, 6;

**Г** 2, 4, 6, 7.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
15,49	11,40	37,61	35,30	0,21	35,30	32,92	0,22

46. Прочитайте уривок зі спогадів режисера Ю. Ілленка та дайте відповідь на запитання.

*«Увечері 4 вересня 1965 року у кінотеатрі «Україна» зібралася вся еліта Києва. Фільм був розкручений... тому його й використали організатори акції протесту. ...Із зали піднімається \_\_\_\_\_ з букетом. Говорить теплі слова, вручає квіти, раптом повертається і звертається до зали: «Почалися арешти, повторюється 37-й рік...» ...Вскакує \_\_\_\_\_ і кричить українською крізь гул запущеної чекістами сирени: «Хто проти тиранії – встаньте!»*

Прізвища яких громадських діячів пропущено в уривку?

**А** І. Дзюба, В. Стус;

**Б** В. Стус, Л. Лук'яненко;

**В** Л. Лук'яненко, В. Чорновіл;

**Г** В. Чорновіл, М. Руденко.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
28,80	28,56	27,81	14,43	0,40	28,80	23,23	0,17

**47. Чи правильне твердження?**

Піднесення опозиційного руху в Україні в другій половині 1960-х – на початку 1970-х рр. було передусім спричинено:

- 1) подіями в Чехословаччині, які отримали назву «Празька весна»;
  - 2) інтервенцією СРСР в Афганістан та згортанням міжнародної політики «розрядки».
- А** обидва варіанти правильні;  
**Б** тільки 1-й варіант правильний;  
**В** тільки 2-й варіант правильний;  
**Г** обидва варіанти не правильні.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
13,59	44,67	21,34	20,08	0,32	20,08	7,64	0,02

**48. У якому році в СРСР, завдяки активності церкви та віруючих, відбулося святкування тисячоліття хрещення Русі?**

- А** 1980 р.;  
**Б** 1985 р.;  
**В** 1988 р.;  
**Г** 1990 р.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
14,81	17,98	60,58	6,31	0,32	60,58	61,93	0,41

**49. Які обставини спричинили появу цитованої нижче постанови?**

*«Розглянувши висновки Тимчасової комісії Президії Верховної Ради України по перевірці діяльності... посадових осіб органів влади, управління, громадських об'єднань... Президія Верховної Ради України постановляє: 1. Відповідно до частини другої статті 7 та керуючись пунктом 6 статті 106 Конституції України, заборонити діяльність Компартії України».*

- А** бойкот і саботаж Компартією України другого туру виборів до Верховної Ради України у березні 1990 р.;  
**Б** підтримка керівництвом Компартії України спроби державного перевороту 19–21 серпня 1991 р. та сприяння його здійсненню в Україні;  
**В** засудження вищим партійним керівництвом республіки Акта проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р.;  
**Г** блокування місцевими партійними органами республіки підготовки до всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 р.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
27,23	31,81	20,45	19,85	0,66	31,81	20,73	0,14

**50. Назва якого державного органу пропущена в цитованому нижче документі?**

*«...контроль за дотриманням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захист прав кожного на території України і межах її юрисдикції здійснює Уповноважений \_\_\_\_\_ з прав людини, який в своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, чинними міжнародними договорами...»*

- А** Верховна Рада України;  
**Б** Президент України;  
**В** Кабінет Міністрів України;  
**Г** Конституційний Суд України.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
12,58	10,00	10,78	66,36	0,28	12,58	7,25	0,11

**51.** Установіть відповідність між заходами та діями, причетними до них.

- |   |  |          |                          |
|---|--|----------|--------------------------|
| 1 | створення перших осередків центральної князівської влади на місцях – «погостів»; | <b>А</b> | князь Данило Галицький;  |
| 2 | запровадження християнства як державної релігії;                                 | <b>Б</b> | князь Володимир Мономах; |
| 3 | укладення першої писаної збірки руських законів;                                 | <b>В</b> | княгиня Ольга;           |
| 4 | організація з'їзду князів в Любечі.  | <b>Г</b> | князь Ярослав Мудрий;    |
|   |  | <b>Д</b> | князь Володимир Великий. |

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1В, 2Д, 3Г, 4Б</b>	24,04	25,92	22,18	14,38	13,48	41,60	56,85	0,57

**52.** Установіть відповідність між подіями та роками.

- |   |   |          |                |
|---|---|----------|----------------|
| 1 | видання Ш. Фіолем у Кракові кирилицею «Часослова», «Октоїха»; | <b>А</b> | 1574 р.;       |
| 2 | створення Пересопницького Євангелія;                          | <b>Б</b> | 1674р.;        |
| 3 | видання І. Федоровим у Львові «Апостола» та «Букваря»;        | <b>В</b> | 1556–1561 pp.; |
| 4 | перше видання друкарнею Києво-Печерської лаври «Синопису».    | <b>Г</b> | 1581 р.;       |
|   |   | <b>Д</b> | 1491 р.        |

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1Д, 2В, 3А, 4Б</b>	43,77	33,37	15,51	5,08	2,27	21,50	18,89	0,31

**53.** Установіть відповідність між назвами періодів та висловлюваннями, що були характерними для них.

- |   |                          |          |  |
|---|--------------------------|----------|--|
| 1 | «післявоєнна відбудова»; | <b>А</b> | «Той хто оволодіє кукурудзою, той зможе добитися піднесення у тваринництві. Той, хто займатиме щодо цієї культури консервативну позицію, буде викинутий життям з сідла»; |
| 2 | «відлига»;               | <b>Б</b> | «Прискорення, гласність та «очищення» соціалізму від негативних нашарувань минулого. Ось головні завдання. Так вимагає час і іншої альтернативи для нас немає»;          |
| 3 | «застій»;                | <b>В</b> | «Зворотній бік буржуазного націоналізму – безрідний космополітизм, який проявляється в плазуванні перед буржуазною культурою і в низькопоклонстві перед іноземщиною»;    |
| 4 | «перебудова».            | <b>Г</b> | «Замість цивілізованого переходу до ринку варварськими методами відбувається первісне нагромадження капіталу. Відбувається тотальна криміналізація суспільного життя»;   |
|   |                          | <b>Д</b> | «Основою партійного підходу розв'язання економічних проблем розвинутого соціалізму є незмінна вимога – все в ім'я людини, все для блага людини».                         |

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1В, 2А, 3Д, 4Б</b>	38,84	33,21	18,16	6,84	2,96	25,40	30,32	0,44

**54.** Установіть відповідність між поняттями та їхнім основним змістом.

- |   |                |          |  |
|---|----------------|----------|--|
| 1 | волюнтаризм;   | <b>А</b> | теорія і практика, основою яких є ставлення до людини як до найвищої цінності, захист її права на свободу, розвиток її здібностей; |
| 2 | консерватизм;  | <b>Б</b> | практика, згідно з якою головним чинником досягнення мети є суб'єктивні бажання та довільні рішення осіб, які її здійснюють;       |
| 3 | дисидентство;  | <b>В</b> | морально-політична опозиція до існуючого державного (політичного) ладу, панівних у суспільстві ідеологій та цінностей;             |
| 4 | космополітизм. | <b>Г</b> | теорія і практика, в основі якої лежить теза про пріоритетність загальнолюдських цінностей над цінностями окремої нації;           |
|   |                | <b>Д</b> | теорія і практика, що орієнтується на збереження та підтримання традиційних суспільних цінностей і морально-правових норм.         |

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1Б, 2Д, 3В, 4Г</b>	34,14	31,54	18,16	8,10	8,06	33,75	44,60	0,48

**55.** Установіть хронологічну послідовність подій, які відображено в цитованих документах:

- А** «...Прибув до Києва святийший патріарх єрусалимський Феофан. ...поставив і висвятив на митрополію Київську чоловіка гідного й чесного іменем Йов Борецький...»;
- Б** «...Генералісимус Василь Голіцин сказав козакам, що царі, згідно зі старим звичаєм, дозволили їм обрати вільними голосами гетьмана... Згодом почулися голоси, що хочуть вибрати Мазепу...»;
- В** «...Через рік після перемоги під Берестечком повністю загинуло польське військо. ...господарю ж Василю довелося влаштовувати весілля своєї дочки Розанди з Тимошем, сином гетьмана Хмеля...»;
- Г** «Хортиця – місцевість на Борисфені. Тут князь Вишневецький поставив колись фортецю... Середину цього місця оточив муром та огорожею з дубів, зміцнених природою та Богом....»

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>ГАВБ</b>	69,16	19,25	11,60	20,60	40,61	0,51

**56.** Установіть хронологічну послідовність подій, які відображено в цитованих документах:

- А** «Кирило-мефодіївські братчики, повернені з заслання, зібралися в Петербурзі. Жваву діяльність виявив Куліш, який із Білозерським розпочинає видавати український місячник «Основа»;
- Б** «Після звільнення від нас графа Розумовського... для належного управління в Малій Росії створити Малоросійську колегію, у якій бути головним... графу Рум'янцеву»;
- В** «Тут же склався гурток із чотирьох душ... Поїхали Дніпром на могилу Тараса Шевченка... Молодь дала на могилі Тараса клятву не зраджувати Україні та все життя оддати їй...»;
- Г** «...Засноване політичне товариство «Головна Рада» мало обстоювати перед центральним правительством... національні потреби українців; його органом стала газета «Зоря Галицька».

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>БГАВ</b>	72,78	15,55	11,67	17,40	30,10	0,33

**57.** Установіть хронологічну послідовність подій:

- А** заснування у Києві Української академії наук;
- Б** проголошення Центральною Радою незалежності УНР;
- В** проголошення радянської влади в Україні Всеукраїнським з'їздом рад у Харкові;
- Г** схвалення Центральною Радою проекту Конституції УНР.

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>ВБГА</b>	78,02	12,28	9,70	14,77	15,47	0,15

**58.** Установіть хронологічну послідовність подій, які відображено в цитованих документах:

- А** «Необхідно підтримати ініціативну групу по переходу до православ'я, підтримати священиків, які переходять від уніатства до православної віри»;
- Б** «Засідання рекомендує, щоб Українська РСР та Білоруська РСР були запрошені стати членами-засновниками пропонованої Міжнародної Організації»;
- В** «Своїм головним завданням Група вважає ознайомлення світової громадськості з фактами порушень на терені України Загальної Декларації прав людини...»;
- Г** «...ліквідувати Українську Раду народного господарства. Визнати за необхідне ліквідувати Ради народного господарства економічних районів УРСР».



Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>БАГВ</b>	85,47	11,06	3,47	13,03	9,24	0,21

**59.** Прочитайте фрагмент документа та дайте відповідь на запитання.

**Із листа українського дипломата М. Галагана до міністра закордонних справ Української Народної Республіки А. Ніковського.**

«...Оцінивши з можливою об'єктивністю все те, свідком чого я сам був особисто, або про що довідався від певних осіб, я став ще більше переконаний, що союз з Польщею, під знаком якого має проводитись політика теперішнього уряду УНР, не піде на добро українського народу і не скріпить української державності.

Я причисляю себе до прихильників думки про необхідність порозуміння з сусідніми державами, розуміючи, що при певних умовах порозуміння з сусідом можна досягти тільки шляхом більших чи менших уступок і навіть втрат одної сторони на користь другої. Але я не можу згодитись з поглядом уряду, що союз з Польщею є в інтересах визволення і національно-державного відродження українського народу та що через те союз той заслуговує таких великих жертв з боку українського народу, які він мав би перенести на користь Польщі згідно з договором квітня цього року. Уступки імперіалістичним цілям Польщі щодо території України і її природних багатств, не можна виправдати ніякими міркуваннями реальної політики.

Польща не є такою міцною, сильною і сконсолідованою державою, яка була-б в стані не тільки боронити своє власне існування, а ще й давати поміч Україні. ...Я переконаний, що коли Польща за допомогою Франції (не Англії), відіб'є більшовицьку навалу, то вона постарается негайно помириться з Москвою, а українська армія із союзнаї обернеться, в кращому разі, в полонених, а то й буде видана на поталу московсько-більшовицькій владі».

**1.** Про який договір йдеться в листі? Укажіть представників Польщі та «теперішнього уряду УНР», за безпосередньої участі яких він був розроблений? **(2 бали)**

**2.** Спираючись на документ, визначте принципи, на яких уряд УНР намагався будувати відносини з Польщею і проти яких виступив М. Галаган. **(2 бали)**

**3.** Визначте, які «імперіалістичні цілі» Польщі мав на увазі автор листа? **(2 бали)**

**4.** Про які «великі жертви з боку українського народу», що їх передбачав польсько-український договір, писав М. Галаган? Як цей договір було сприйнято українським суспільством? **(2 бали)**

**5.** Чи справдилися передбачення М. Галагана стосовно польсько-радянського порозуміння за рахунок України. Свою думку обґрунтуйте умовами відповідного договору. **(2 бали)**

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів											Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
53,22	14,3	12,9	8,9	5,4	2,7	1,4	0,7	0,4	0,2	0,1	11,87	29,29	0,42

60. Уважно розгляньте карикатуру та дайте відповідь на запитання.



Карикатура А. Юна – Громадяни, не стійте, імпордне взуття закінчується

1. Які явища життя українського суспільства відображає карикатура? Чи були вони характерними для того часу? Свою відповідь обґрунтуйте. **(2 бали)**
2. Чи вплинули на моральний клімат радянського суспільства ці явища? Свою відповідь обґрунтуйте. **(2 бали)**
3. Обслуговуванню якої черги надає перевагу продавець? Поясніть чому? **(2 бали)**
4. Що, крім грошей, треба було мати пересічній радянській людині, щоб купити імпортні товари? **(2 бали)**
5. Чим можна пояснити бажання радянських людей купувати саме імпортні товари? Чи у всіх громадян була така можливість? Поясніть чому? **(2 бали)**

Розподіл учасників (%) за кількістю набраних балів											Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
24,1	11,1	13,5	14,3	13,5	10,8	6,9	3,6	1,6	0,5	0,1	27,39	50,92	0,42

## 2.4. Фізика

### 2.4.1 Характеристика структури та змісту тесту

Зовнішнє незалежне оцінювання з фізики проводилося в письмовій формі 26 травня 2008 року. У тестуванні взяли участь 32592 осіб (71% від загальної кількості зареєстрованих для проходження зовнішнього оцінювання з цього предмета).

На виконання тестових завдань було відведено 150 хвилин.

Кожний учасник тестування отримав індивідуальний комплект тестових матеріалів, що складався з тестового зошита і бланка відповідей А.

Тестові завдання було складено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року з фізики, затвердженої Міністерством освіти і науки України (лист від 28.11.2007 р. № 1/11 – 8534).

Тест із фізики включає завдання різних форм, а саме: завдання з вибором однієї правильної відповіді; завдання на встановлення відповідності (логічні пари); завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Відповідно до специфікації тест складався з 35 завдань. Кількісний розподіл завдань за формами наведено в таблиці 2.4.1.

Таблиця 2.4.1

№ пор.	Форми завдань	Кількість завдань
1	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	25
2	Завдання на встановлення відповідності (логічні пари)	3
3	Завдання відкритої форми з короткою відповіддю	7
Усього		35

Тестовий зошит містить п'ять тематичних блоків, кількість завдань у яких визначається орієнтовними співвідношеннями (у відсотках до загальної кількості завдань тесту). Розподіл завдань тесту з фізики подано в таблиці 2.4.2.

Таблиця 2.4.2

Тематичні блоки	Кількість завдань	Відсоток завдань тематичного блоку до загальної кількості завдань
Механіка	8	22,9
Молекулярна фізика та термодинаміка	6	17,1
Електрика та магнетизм	9	25,7
Коливання та хвилі. Оптика	8	22,9
Квантова фізика. Елементи теорії відносності	4	11,4
Усього	35	100

У тесті представлено розрахункові, графічні, якісні, експериментальні, комбіновані завдання.

До тесту з фізики включено завдання трьох форм.

Кожне завдання з вибором однієї правильної відповіді складається із запитання та чотирьох варіантів відповідей, серед яких потрібно вибрати один правильний. За виконання завдання можна отримати 0 або 1 бал. Завдання вважається виконаним правильно, якщо обрано та позначено у бланку А правильний варіант відповіді.

Завдання на встановлення відповідності (логічні пари) складається з інструкції та поданої у двох колонках інформації, яку позначено цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Під час виконання завдання необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами і буквами, й утворити логічні пари між прізвищами вчених, фізичними величинами, назвами формул, пристроїв, названими та розміщеними в одній колонці, з науковим доробком учених, формулами, визначеннями, твердженнями, характеристиками тощо, названими і розміщеними в іншій колонці. За кожен правильно позначену логічну пару можна отримати 1 бал. Максимальна кількість балів за правильно виконане завдання становить 4 бали.

У результаті виконання завдання відкритої форми з короткою відповіддю потрібно вписати отриманий числовий результат у бланк відповідей відповідно до вимог його заповнення. Розв'язання завдань у чернетці не перевіряються і до уваги не беруться. До бланка відповідей вписується лише числова відповідь тієї розмірності, яку вказано в умові завдання. За виконання кожного такого завдання можна отримати 0 або 2 бали.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно розв'язавши всі завдання тесту з фізики, становить 51 бал.

## 2.4.2. Статистичні характеристики результатів тестування

Статистичні показники тесту з фізики наведено у таблиці 2.4.3.

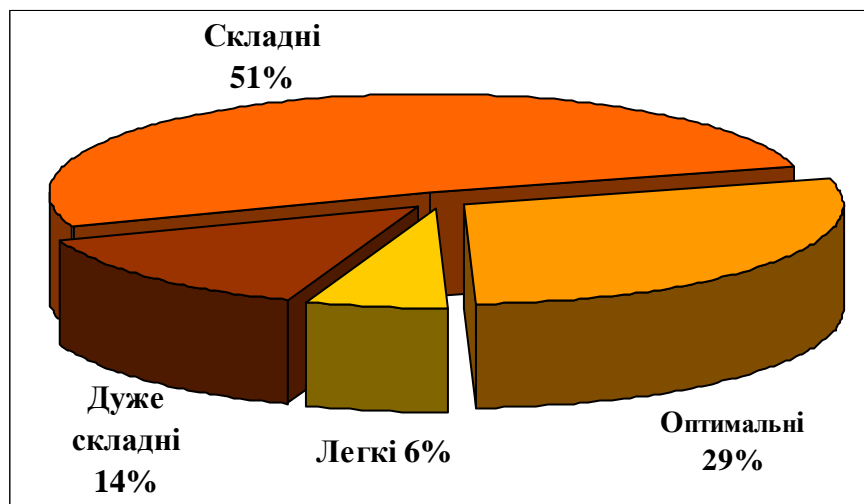
Таблиця 2.4.3

### Статистичні характеристики тесту зовнішнього незалежного оцінювання з фізики

Назва характеристики	Кількісне значення
Кількість учасників тестування	32592
Максимально можливий бал	51
Максимально набраний бал	50
Середній набраний бал	18,3
Стандартне відхилення	8,78
Середня складність завдань тесту (%)	34,3
Середній індекс розподільної здатності завдань тесту	0,38

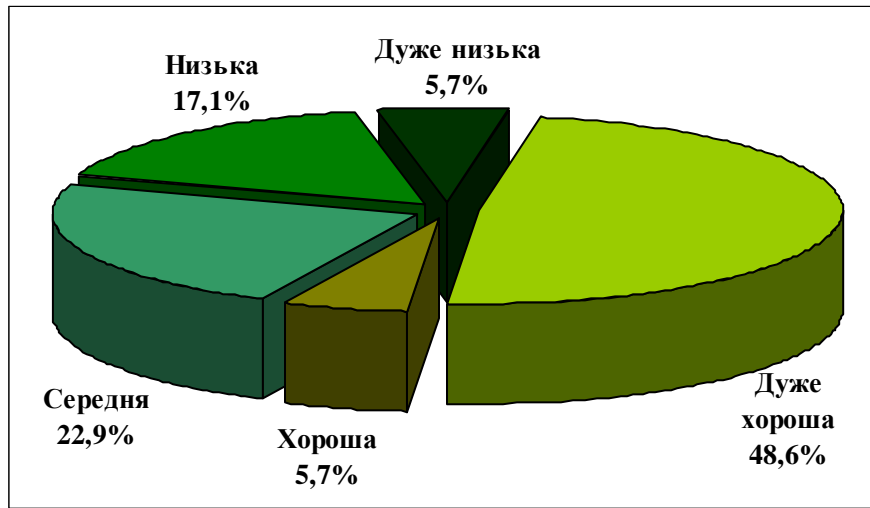
Надійність результатів тестування, яка використовується для характеристики точності вимірювання, обчислено за узагальненою формулою Кронбаха (коефіцієнт  $\alpha$ ). Отримані статистичні дані показали, що коефіцієнт надійності (коефіцієнт  $\alpha$ ) результатів тестування з фізики зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року становить 0,81.

На діаграмі 2.4.1. показано розподіл тестових завдань з фізики за коефіцієнтом складності.



Діаграма 2.4.1. Розподіл тестових завдань з фізики за коефіцієнтом складності

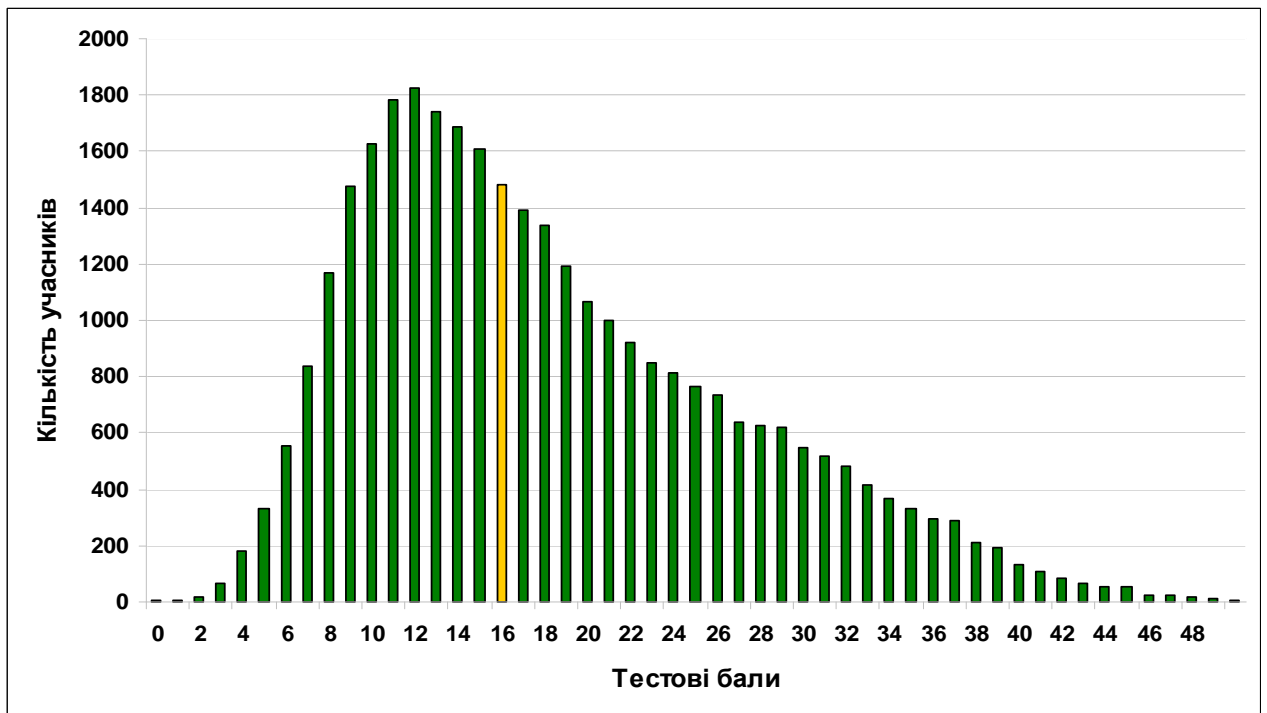
Розподіл тестових завдань з фізики за коефіцієнтом розподільної здатності подано на діаграмі 2.4.2.



Діаграма 2.4.2. Розподіл тестових завдань з фізики за коефіцієнтом розподільної здатності

### 2.4.3. Результати зовнішнього оцінювання

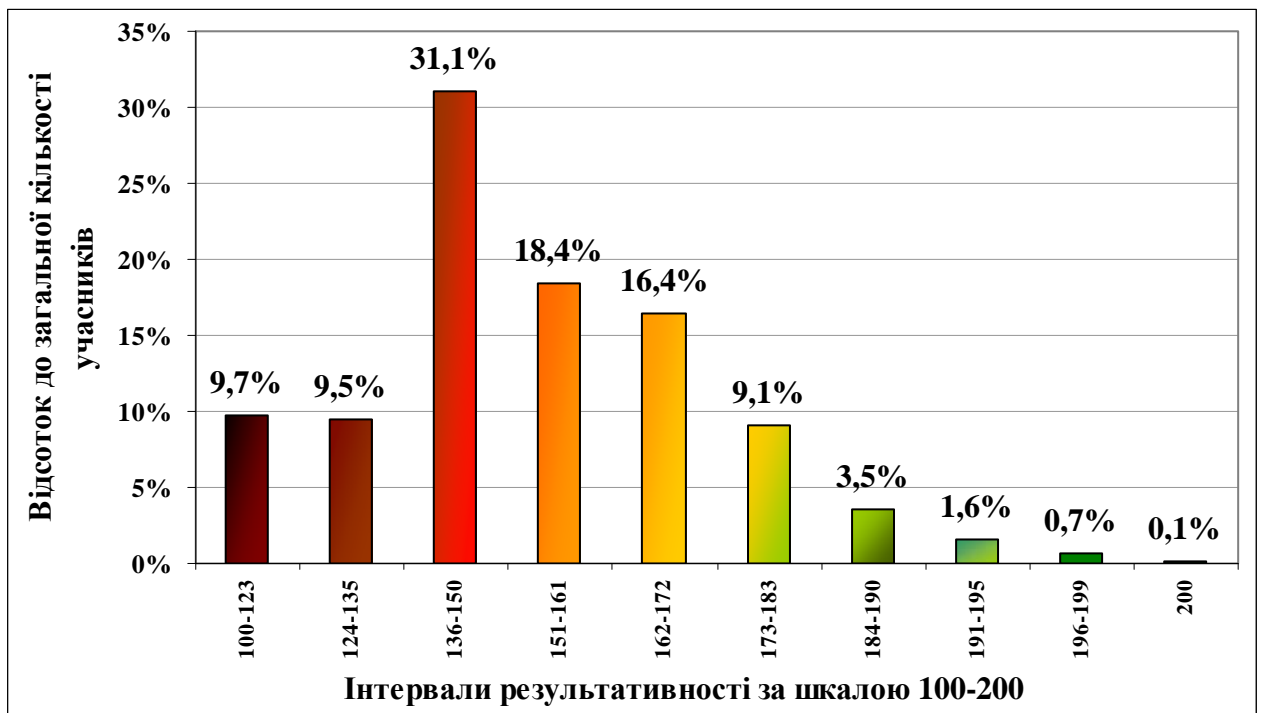
На діаграмі 2.4.3 показано розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з фізики.



Діаграма 2.4.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з фізики

Тест виявився важким для цієї вибірки учасників, однак він виявив вступників з достатнім рівнем підготовки з даного предмета, які зможуть успішно навчатися у вищих навчальних закладах.

На діаграмі 2.4.4 показано розподіл учасників тестування за результатами за 100–200-бальною шкалою оцінювання.



Діаграма 2.4.4. Розподіл учасників тестування за результатами за 100–200-бальною шкалою оцінювання з фізики

#### 2.4.4. Аналіз тестових завдань із фізики

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену у процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	легкі
40-59%	оптимальні
20-39%	складні
Менше 20%	дуже складні

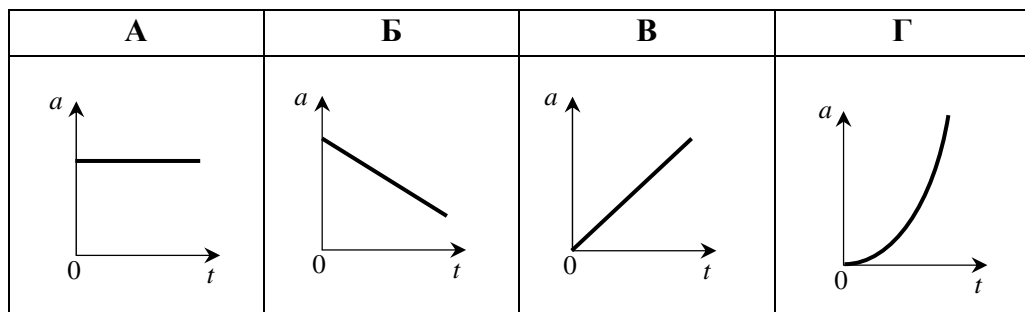
Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	хороша
21-30%	середня
11-20%	низька
10% і менше	дуже низька

Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу  $[-1,1]$ . Чим більше значення кореляції тим завдання краще.

### Тест

1. Установіть, який із графіків залежності прискорення тіла від часу, що рухається прямо-лінійно, відповідає рівноприскореному руху.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
37,68	5,50	49,73	6,93	0,16	37,68	27,18	0,22

2. Під час ремонту будинку шматки штукатурки падають з третього поверху. Визначте, з якого поверху шматки штукатурки падають удвічі довше. Висота, з якої падають шматки, визначається кількістю нижніх поверхів під тим, з якого вони впали. Опором повітря знехтуйте.

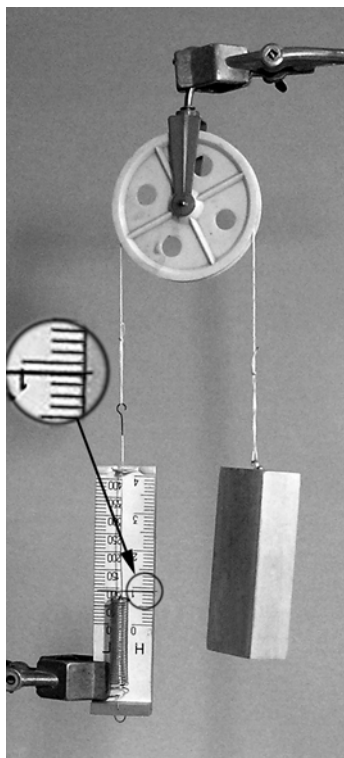
А	Б	В	Г
З четвертого	З шостого	З дев'ятого	З дванадцятого

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
8,94	43,56	30,66	16,66	0,18	30,66	2,77	-0,02

\* позначення правильного варіанта відповіді



3. Визначте масу бруска, що висить на нитці. Вважайте, що  $g = 10 \text{ м/с}^2$ .



А	Б	В	Г
180 г	110 г	90 г	45 г

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
8,69	26,29	59,16	5,61	0,25	59,16	37,24	0,23

4. Визначте, як зміниться гравітаційна сила взаємодії двох тіл однакової маси, якщо половину маси першого тіла перенести на друге.

А	Б	В	Г
Зменшиться на 50%	Зменшиться на 25%	Збільшиться на 50%	Збільшиться на 25%

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
16,37	31,62	26,92	24,87	0,22	31,62	45,43	0,39

5. На коротке плече важеля довжиною 16 см діє сила 100 Н. Щоб підняти вантаж, до довгого плеча довжиною 80 см було прикладено силу 25 Н. Визначте ККД важеля.

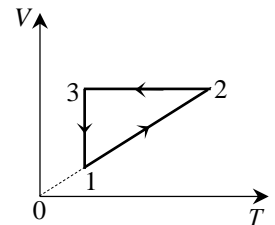
А	Б	В	Г
65 %	75 %	80 %	90 %

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
15,37	37,03	41,24	5,87	0,49	41,24	62,46	0,48

6. Тепловою рівновагою називають такий стан системи, при якому:
- А робота, яку виконує система, дорівнює отриманій кількості теплоти;
  - Б усі параметри системи за відсутності зовнішніх впливів залишаються незмінними;
  - В система здійснює роботу, а її внутрішня енергія залишається без змін;
  - Г система отримує певну кількість теплоти, але не виконує роботу;

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
54,95	25,43	14,33	5,14	0,15	25,43	21,59	0,18

7. На рисунку в системі координат  $V, T$  зображено замкнутий цикл  $1231$ , здійснений газом сталої маси. Визначте, який вигляд має графік цього циклу в системі координат  $p, V$ .



А	Б	В*	Г

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
23,26	16,88	39,15	20,47	0,24	39,15	63,18	0,49

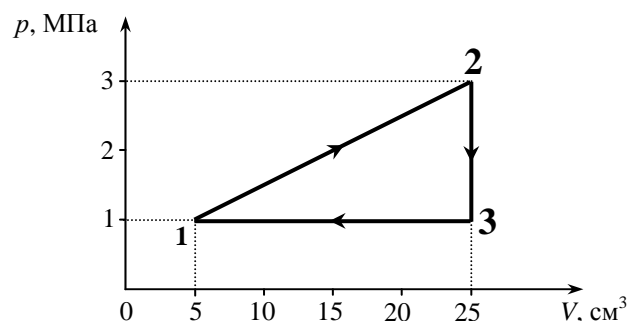
8. Визначте, яку швидкість повинна мати свинцева куля, щоб унаслідок удару в сталеву плиту куля нагрілась до температури плавлення. Температура кулі до удару дорівнювала  $127^{\circ}\text{C}$ , температура плавлення свинцю  $327^{\circ}\text{C}$ . Питома теплоємність свинцю дорівнює  $121 \text{ Дж}/(\text{кг}\cdot\text{K})$ . Вважайте, що вся кінетична енергія витрачається на нагрівання кулі.

А	Б	В	Г
150 м/с	220 м/с	340 м/с	430 м/с

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
7,34	44,59	34,10	12,76	1,21	44,59	58,36	0,43

9. На рисунку зображено робочий цикл теплового двигуна. Визначте корисну роботу, яку здійснює двигун за один цикл.

- А 20 Дж
- Б 20 МДж
- В 40 Дж
- Г 40 МДж



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
20,76	32,29	26,40	20,01	0,54	20,76	14,94	0,16

10. У електронагрівачі, через який тече постійний струм, за певний час виділяється кількість теплоти, що дорівнює  $Q$ . Визначте кількість теплоти, що виділиться за удвічі більший час у електронагрівачі з удвічі більшим опором за умови, що величина струму залишається тією самою, що і в першому випадку.

А	Б	В	Г
$8Q$	$4Q$	$2Q$	$Q$

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
8,28	48,76	19,43	23,40	0,13	48,76	44,15	0,32

11. При електролізі  $ZnSO_4$  виділилось 68 г цинку. Визначте затрачену при цьому енергію, якщо напруга на затискачах електролітичної ванни становить 10 В. Електрохімічний еквівалент цинку дорівнює  $34 \cdot 10^{-8}$  кг/Кл.

А 2000 МДж	Б 2 МДж	В 50 кДж	Г 20 кДж
------------	---------	----------	----------

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
12,90	36,51	26,99	22,89	0,71	36,51	40,10	0,31

12. Магнітний потік усередині контуру з площею поперечного перерізу  $10 \text{ см}^2$  становить 0,2 мВб. Визначте перпендикулярну складову індукції магнітного поля всередині контуру. Поле вважайте однорідним.

А	Б	В	Г
0,02 Тл	5 Тл	0,5 Тл	0,2 Тл

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
33,54	16,53	20,33	29,26	0,34	29,26	47,78	0,42

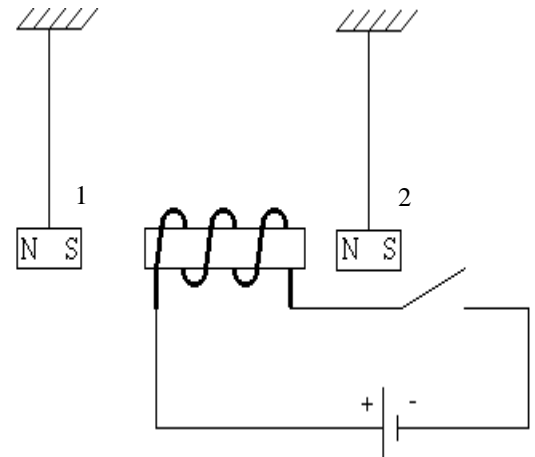
13. У магнітне поле зі сталою магнітною індукцією влітає електрон. Визначте, яка сила діє на електрон.

А	Б	В	Г
Сила Ампера	Сила Лоренца	Сила Архімеда	Сила Кулона

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
18,93	56,68	3,30	20,93	0,16	56,68	52,78	0,37

14. Установіть, взаємодію чого спостерігав Ерстед у своєму фундаментальному досліді.

- А** взаємодію двох провідників із струмом;  
**Б** взаємодію намагнічених голок із зарядженим ебонітовим диском;  
**В** взаємодію магнітної стрілки зі струмом, що протікає в електроліті;  
**Г** взаємодію магнітної стрілки з магнітним полем провідника, по якому тече струм.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
16,46	27,66	20,03	35,12	0,74	35,12	18,38	0,12

15. Поряд з котушкою, намотаною алюмінієвим дротом на немагнітному каркасі, підвішені на нитках два магніти (1 і 2). Визначте, що відбуватиметься з магнітами після замикання вимикача в електричному колі.

- А** обидва магніти притягнуться до котушки;  
**Б** обидва магніти відштовхнуться від котушки;  
**В** магніти спочатку повернуться на 180°, потім притягнуться до котушки;  
**Г** магніт 1 притягнеться до котушки, магніт 2 відштовхнеться від неї.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
32,43	17,67	15,14	34,56	0,20	32,43	10,90	0,04

16. Провідник, кожен метр якого має масу 10 г, завис в однорідному магнітному полі перпендикулярно до його силових ліній. Визначте індукцію магнітного поля, коли сила струму в провіднику дорівнює 10 А. Вважайте, що  $g = 10 \text{ м/с}^2$ .

А	Б	В	Г
0,1 Тл	1 Тл	0,001 Тл	0,01 Тл

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
26,12	26,97	15,46	31,03	0,41	31,03	46,62	0,40

17. Плаваючий буй за 45 с піднявся на гребнях хвиль 15 разів. Визначте швидкість хвиль, якщо відстань між їхніми гребнями дорівнює 3 м.

А	Б	В	Г
0,33 м/с	1 м/с	3 м/с	9 м/с

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
7,59	54,03	20,14	18,13	0,12	54,03	58,94	0,42

18. Частота вільних електромагнітних коливань у контурі дорівнює 20 кГц. Визначте частоту, якщо конденсатор ємністю 0,2 мкФ замінити конденсатором ємністю 5 мкФ.

А	Б	В	Г
400 кГц	4 кГц	800 Гц	8 кГц

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
28,98	37,90	20,47	12,22	0,43	37,90	25,95	0,21

19. Електромагнітна хвиля поширюється у просторі. Виберіть правильне твердження.

- А Швидкість електромагнітних хвиль у вакуумі залежить від довжини хвилі.
- Б Вектор магнітної індукції поля хвилі напрямлений у бік її поширення.
- В Електромагнітна хвиля є поперечною хвилею.
- Г Для поширення електромагнітних хвиль потрібне пружне середовище.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
26,65	36,89	25,51	10,57	0,39	25,51	28,42	0,25

20. Відомо, що трансформатор під навантаженням гуде. Причиною виникнення звуку є:

- А зміна довжини дроту при нагріванні;
- Б коливання витків обмоток унаслідок магнітної взаємодії;
- В коливання пластинок осердя при перемагнічуванні;
- Г розширення повітря при нагріванні.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
5,44	44,56	39,32	10,34	0,33	39,32	19,05	0,10

21. Взаємне посилення чи послаблення двох когерентних світлових хвиль називається:

- А дифракцією світла;
- Б інтерференцією світла;
- В відбиванням світла;
- Г заломленням світла.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
36,10	49,47	6,72	7,47	0,24	49,47	51,19	0,36

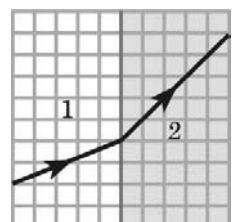
22. Максимальна відстань виявлення об'єкта локатором становить 150 км. Визначте частоту випромінювання високочастотних імпульсів цим радіолокатором. Максимальна відстань виявлення не залежить від потужності радіолокатора. Швидкість світла дорівнює  $3 \cdot 10^8$  м/с.

- А 1000 імпульсів за секунду;
- Б 2000 імпульсів за секунду;
- В 4000 імпульсів за секунду;
- Г 8000 імпульсів за секунду.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
16,51	42,27	30,59	10,06	0,56	16,51	11,87	0,13

23. Світловий промінь переходить із середовища 1 в середовище 2 (див. рисунок). Виберіть правильне твердження.

- А Промінь переходить із середовища 1 у середовище 2, не заломлюючись.
- Б Кут падіння променя більший від кута заломлення.
- В Швидкість світла в середовищі 1 менша, ніж у середовищі 2.
- Г Довжина світлової хвилі в середовищі 2 менша від довжини хвилі в середовищі 1.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
4,22	43,79	29,25	22,58	0,17	29,25	22,07	0,17

24. Ядро  ${}^{59}_{26}\text{Fe}$  випроменило нейтрон. Укажіть число нуклонів у новому ядрі.

А	Б	В	Г
26	58	25	59

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
20,43	39,61	25,77	13,88	0,31	39,61	36,51	0,27

25. Ізотоп якого елемента утворюється при електронному  $\beta$ -розпаді  ${}^{239}_{93}\text{Np}$ .

А	Б	В	Г
${}^{233}_{91}\text{Pa}$	${}^{239}_{92}\text{U}$	${}^{239}_{94}\text{Pu}$	${}^{240}_{93}\text{Np}$

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
12,63	32,81	28,57	25,59	0,39	28,57	29,65	0,25

26. Установіть відповідність між фізичним законом та формулою, що його описує:

- закон збереження імпульсу;
- другий закон динаміки Ньютона;
- третій закон динаміки Ньютона;
- закон всесвітнього тяжіння.

А  $F = G \frac{m_1 m_2}{r^2}$ ;

Б  $\vec{F}_{12} = -\vec{F}_{21}$ ;

В  $F = \rho g V$ ;

Г  $m_1 \vec{v}_1 + m_2 \vec{v}_2 = m_1 \vec{u}_1 + m_2 \vec{u}_2$ ;

Д  $\vec{a} = \frac{\vec{F}}{m}$ .

Відповіді учасників (%)						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2Д, 3Б, 4А	17,18	20,92	17,57	9,54	34,79	55,96	72,45	0,62

27. Установіть відповідність між назвами приладів для реєстрації радіоактивного випромінювання та фізичними процесами, на яких ґрунтується робота цих приладів:

- лічильник Гейгера-Мюллера;
- бульбашкова камера;
- камера Вільсона;
- фотоемальний лічильник.

- іонізація молекул рідини;
- випромінювання квантів світла люмінофором, на який потрапляють частинки;
- іонізація молекул фотоемальї;
- утворення центрів конденсації за рахунок іонізації молекул газу;
- газовий розряд унаслідок іонізації молекул газу.

Відповіді учасників (%)						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Д, 2А, 3Г, 4В	16,49	37,17	25,94	14,99	5,41	38,92	26,83	0,28

28. Установіть відповідність між назвами одиниць фізичних величин і фізичними величинами, для вимірювання яких вони використовуються:

- електроємність;
  - магнітна індукція;
  - електричний заряд;
  - сила струму.
- тесла;
  - вольт;
  - ампер;
  - кулон;
  - фарад.

Відповіді учасників (%)						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Д, 2А, 3Г, 4В	10,83	16,26	15,26	11,88	45,76	66,37	69,03	0,59

29. Рух тіла описується рівнянням  $x = -5 + 2t + 9t^2$ , де всі величини виражені в одиницях СІ. Визначте (у м/с<sup>2</sup>) прискорення, з яким рухається тіло.

Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	2			
18	68,31	31,69	31,69	81,12	0,65

30. Два хлопці розтягують гумовий джгут у протилежні боки, прикріпивши до його кінців динамометри. Визначте (у ньютонх) силу пружності, що виникає в джгуті, коли обидва динамометри показують 10 Н.

Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	2			
10	84,22	15,78	15,78	27,31	0,25

31. Температура в нагрівачі теплового двигуна дорівнює 227 °С, температура холодильника дорівнює 27 °С. Визначте (у відсотках) максимально можливе значення ККД теплового двигуна.

Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	2			
40	86,91	13,09	13,09	40,80	0,51

32. У капілярі, зануреному одним кінцем у воду, вода піднімається на висоту 10 мм. Визначте (у міліметрах), якої максимальної довжини (висоти) стовпчик води може втримати вертикальний капіляр з обома відкритими в повітрі кінцями.

Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	2			
20	88,93	11,07	11,07	8,02	0,05

33. Два конденсатори з'єднані послідовно. На одному з них написано "1 мкФ, 6 В", на другому написано "2 мкФ, 6 В". Визначте (у вольтх), яку максимально допустиму напругу можна прикласти до цієї ділянки кола.

Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	2			
9	95,05	4,95	4,95	11,88	0,24

34. Період вертикальних коливань тягара на пружині дорівнює 3,6 с. Визначте (у секундах), яким буде період коливань, якщо масу тягара збільшити у 8 разів, а жорсткість пружини збільшити в 2 рази.

Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	2			
7,2	76,15	23,85	23,85	67,67	0,62

35. Укажіть період піврозпаду радіоактивного елементу (в добах), якщо кількість його атомів зменшилась у 8 разів за 15 діб.

Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	2			
5	80,28	19,72	19,72	57,22	0,58

## 2.5. Хімія

### 2.5.1. Характеристика структури та змісту тесту

Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів з хімії проводилося в письмовій формі 16 травня 2008 року. У тестуванні взяли участь 24382 осіб ( 81% від загальної кількості зареєстрованих для проходження зовнішнього оцінювання з цього предмета).

На виконання тестових завдань було відведено 150 хвилин. Кожний учасник отримав індивідуальний комплект тестових матеріалів, що складався з тестового зошита і бланка відповідей А.

Тестові завдання було складено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року з хімії, затвердженої Міністерством освіти і науки України ( лист від 28. 11.2007р. № 1/ 11-8539).

Тест складався відповідно до чинної програми та специфікації з трьох тематичних блоків і 60 завдань. Структуру тесту подано в таблиці 2.5.1.

Таблиця 2.5.1

**Розподіл завдань тесту з хімії за розділами програми**

№ пор.	Тематичні блоки	Кількість завдань	Відсоток від загальної кількості завдань
1	Загальна хімія	18	30
2	Неорганічна хімія	21	35
3	Органічна хімія	21	35
	Усього	60	100

Кожен учень отримав індивідуальний тестовий зошит, що містив завдання різних форм, а саме: з вибором однієї правильної відповіді, на встановлення правильної відповідності (логічні пари) та правильної послідовності, завдання відкритої форми з короткою відповіддю.

Максимальна кількість балів, яку можна було набрати, правильно розв'язавши всі завдання тесту з хімії, – 95.

Кількісні показники тесту з хімії наведено у таблиці 2.5.2.



Таблиця 2.5.2

**Кількісні характеристики завдань тесту зовнішнього оцінювання з хімії**

№ пор.	Форми завдань	Кількість завдань
1	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	35
2	Завдання на встановлення правильної відповідності (логічні пари)	5
3	Завдання на встановлення правильної послідовності	10
4	Завдання відкритої форми з короткою відповіддю	10
	Усього	60

Кожне завдання з вибором однієї правильної відповіді складалося з питання та чотирьох варіантів відповідей, з яких тільки один – правильний.

За виконання кожного такого завдання можна було отримати 0 або 1 бал. Виконання завдань наступної форми (логічні пари) полягало у встановленні відповідності між речовинами, властивостями, схемами, характерними реакціями тощо, логічно пов'язаними між собою, але розташованими в різних групах довільним чином. За виконання такого завдання можна було отримати 0 або 4 бали. Завдання на встановлення правильної послідовності складалося із запитання та назв чотирьох певних дій (понять, формул, характеристик), позначених літерами. У завданні передбачалося розташувати певні дії у правильній послідовності. За виконання такого завдання можна було отримати 0 або 2 бали. Під час виконання завдань відкритої форми з короткою відповіддю потрібно було вписати отриманий числовий результат до бланка відповідей. У цьому разі розв'язання до уваги не береться і чернетка не перевіряється. За виконання такого завдання можна було отримати 0 або 2 бали. Перевірку бланка було здійснено за допомогою програмно-технічних засобів.

**2.5.2. Статистичні характеристики результатів тестування**

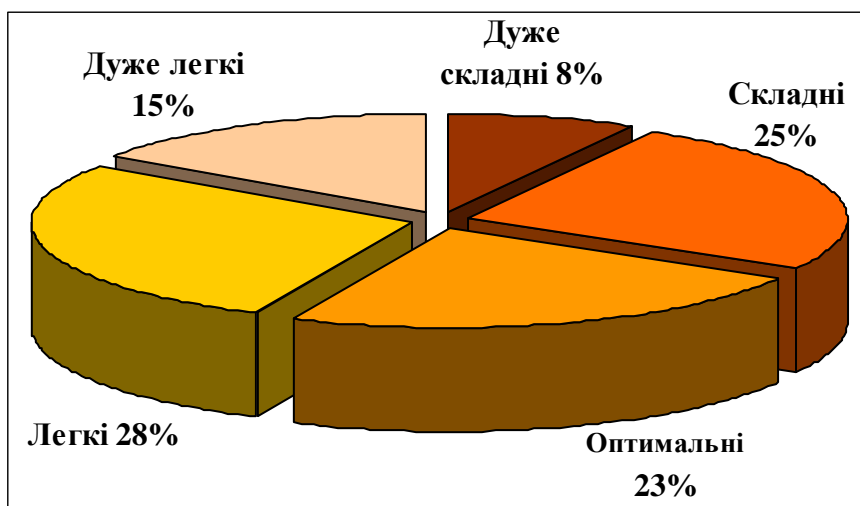
Таблиця 2.5.3

**Статистичні характеристики тесту зовнішнього оцінювання з хімії**

№ пор.	Назва характеристики	Кількісне значення характеристики
1	Максимально можливий бал	95
2	Максимально набраний бал*	95
3	Середній набраний бал	48,98
4	Стандартне відхилення	20,12
5	Середня складність завдань тесту (%)	52,55
6	Середній коефіцієнт розподільної здатності завдань тесту	0,54
7	$\alpha$ - Кронбаха	0,93

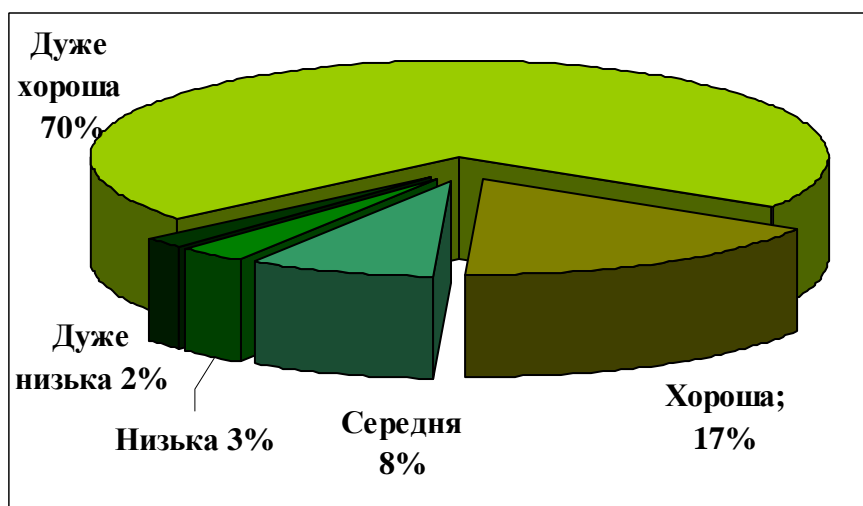
\*95 балів набрали п'ять учасників тестування

На діаграмі 2.5.1 показано розподіл тестових завдань за коефіцієнтом складності.



Діаграма 2.5.1. Розподіл тестових завдань з хімії за коефіцієнтом складності

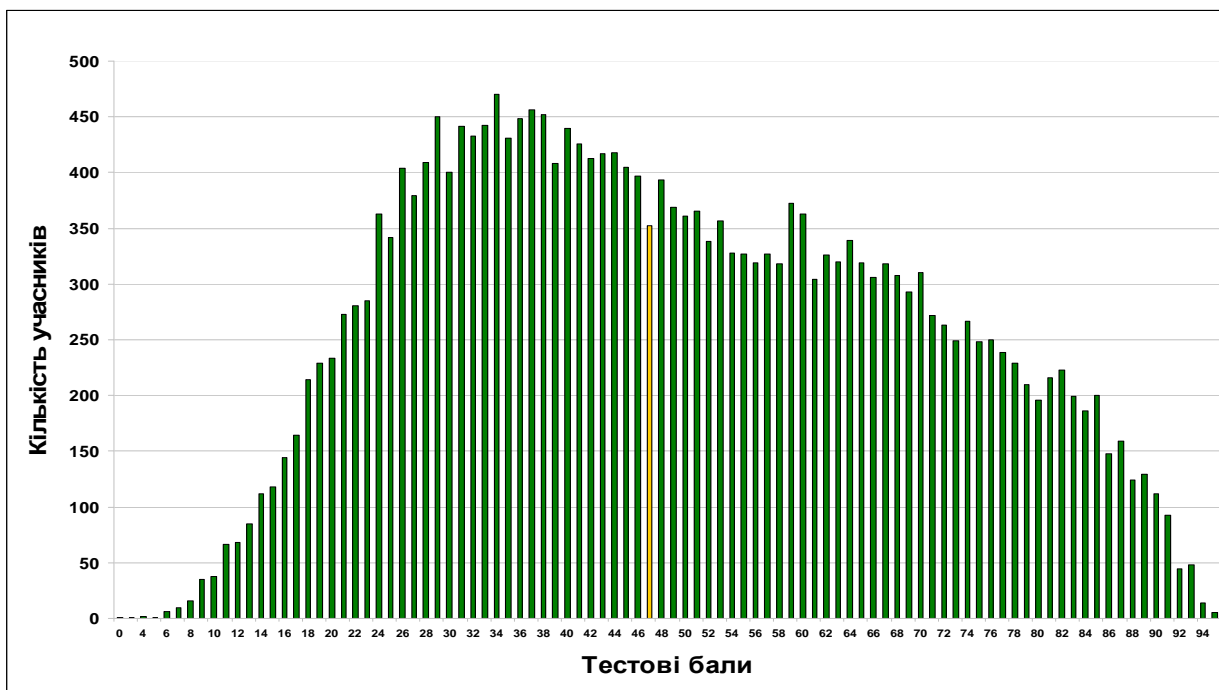
На діаграмі 2.5.2 показано розподіл тестових завдань з хімії за коефіцієнтом розподільної здатності.



Діаграма 2.5.2. Розподіл тестових завдань з хімії за коефіцієнтом розподільної здатності

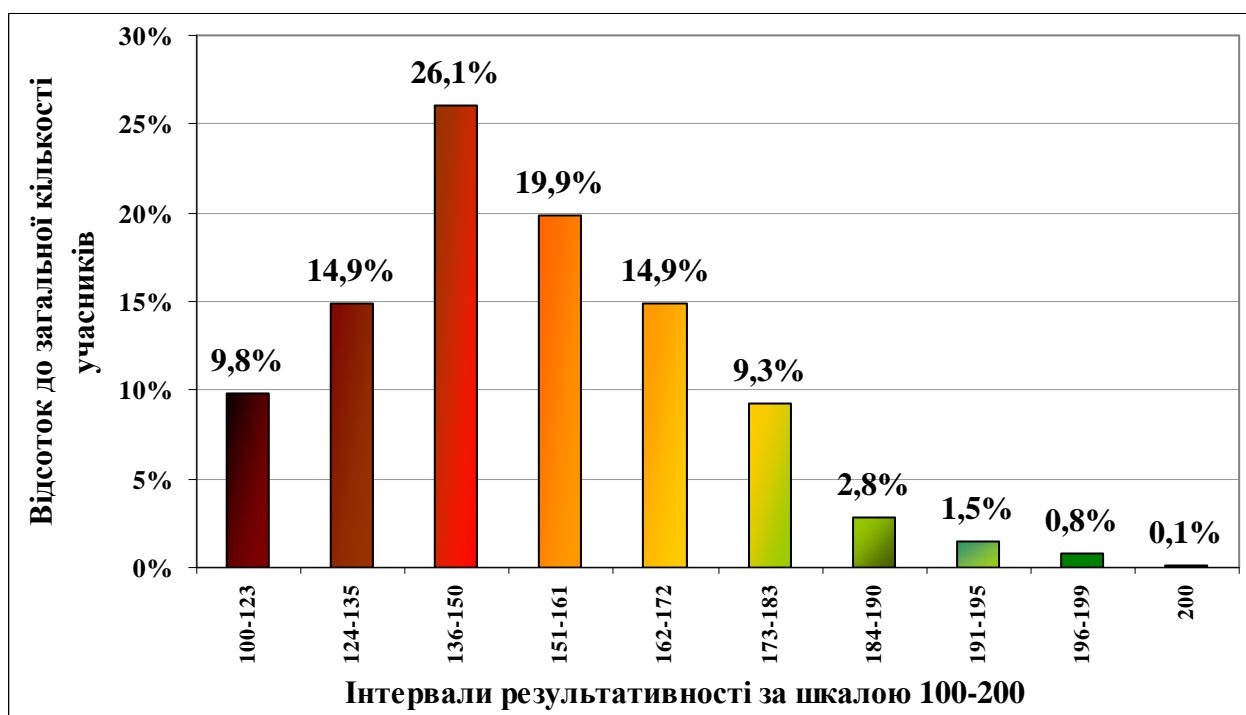
### 2.5.3. Результати зовнішнього оцінювання

На діаграмі 2.5.3 показано розподіл учасників тестування за результатами оцінювання з хімії.



Діаграма 2.5.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з хімії

На діаграмі 2.5.4 показано результати зовнішнього оцінювання за шкалою від 100 до 200 балів.



Діаграма 2.5.4. Розподіл учасників тестування за результатами оцінювання з хімії за 100-200-бальною шкалою

#### 2.5.4. Аналіз тестових завдань із хімії

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників

тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену у процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	легкі
40-59%	оптимальні
20-39%	складні
Менше 20%	дуже складні

Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	хороша
21-30%	середня
11-20%	низька
10% і менше	дуже низька

Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу [-1,1]. Чим більше значення кореляції, тим завдання краще.

### Тест

#### 1. Виберіть формулювання закону сталості складу речовин:

- А** «в однакових об'ємах різних газів за однакових умов міститься однакова кількість молекул»;
- Б** «об'єми газів, що вступають у реакцію, відносяться один до одного й до об'ємів газуватих продуктів реакції як невеликі цілі числа»;
- В** «загальна маса речовин, які вступили в хімічну реакцію, дорівнює загальній масі речовин, які утворилися внаслідок реакції»;
- Г** «якісний і кількісний склад речовин молекулярної будови завжди сталий і не залежить від місцезнаходження і способів добування».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
15,34	8,33	38,05	37,58	0,70	37,58	38,33	0,31

\* - правильний варіант відповіді.

2. Визначте формулу складної речовини:

- А  $\text{H}_2\text{O}$ ;  
 Б  $\text{N}_2$ ;  
 В  $\text{O}_2$ ;  
 Г  $\text{H}_2$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
84,11	11,19	2,84	1,77	0,06	84,11	44,19	0,44

3. Укажіть рядок сполук, в яких ступінь окиснення Сульфуру однакова:

- А  $\text{H}_2\text{S}$ ;  $\text{SO}_2$ ;  $\text{K}_2\text{SO}_4$ ;  
 Б  $\text{H}_2\text{SO}_4$ ;  $\text{SO}_3$ ;  $\text{Na}_2\text{SO}_4$ ;  
 В  $\text{Na}_2\text{S}$ ;  $\text{H}_2\text{SO}_3$ ;  $\text{Na}_2\text{SO}_3$ ;  
 Г  $\text{K}_2\text{S}$ ;  $\text{MgSO}_3$ ;  $\text{CaSO}_4$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
9,21	62,51	22,66	5,10	0,51	62,51	62,94	0,50

4. Визначте правильне твердження щодо молекули води:

- А містить два атоми Гідрогену і два атоми Оксигену;  
 Б складається з одного атома Гідрогену і двох атомів Оксигену;  
 В складається з двох атомів Гідрогену та одного атома Оксигену;  
 Г складається з двох атомів одного хімічного елемента.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
3,90	7,50	84,32	4,19	0,06	84,32	42,14	0,42

5. Визначте формулу газу, важчого за повітря:

- А  $\text{CH}_4$ ;  
 Б  $\text{O}_2$ ;  
 В  $\text{H}_2$ ;  
 Г  $\text{N}_2$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
40,57	32,20	5,81	20,81	0,55	32,20	46,00	0,39

6. Укажіть молярну масу сульфатної кислоти (г/моль):

- А 58;  
 Б 68;  
 В 78;  
 Г 98.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
9,78	13,52	8,26	68,06	0,34	68,06	79,61	0,63

7. Визначте рядок елементів, утворений лише з тих елементів, що входять до головної підгрупи періодичної системи Д.І. Менделєєва:

- А F; Mn; I;  
 Б Li; Na; K;  
 В Al; Ag; S;  
 Г Cr; Ca; Hg.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
5,59	84,44	6,46	3,36	0,10	84,44	29,20	0,30

8. За електронною формулою атома виберіть елемент, який утворює просту речовину, для якої характерні властивості типового неметалу.

- А  $1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$ ;  
 Б  $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$ ;  
 В  $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^5$ ;  
 Г  $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
20,28	13,36	51,45	14,42	0,43	51,45	57,95	0,44

9. Визначте символ хімічного елемента, атом якого містить стільки ж електронів, скільки і йон бром.

- А Р;  
 Б Se;  
 В Kr;  
 Г Хе.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
16,14	44,21	33,34	5,41	0,85	33,34	36,06	0,30

10. Визначте рядок, утворений лише з тих елементів, що входять великого періоду періодичної системи Д.І. Менделєєва:

- А С; Si; Mg;  
 Б Р; Cl; Ar;  
 В Si; P; Sn;  
 Г Ca; Cr; Mn.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
8,19	14,00	6,18	71,37	0,18	71,37	54,22	0,45

11. Визначте рядок сполук, для яких характерний йонний зв'язок.

- А  $N_2$ ;  $NH_3$ ;  $NO_2$ ;  
 Б  $PCl_3$ ;  $O_2$ ;  $CO$ ;  
 В  $Cl_2$ ;  $NaCl$ ;  $HCl$ ;  
 Г  $KF$ ;  $NaBr$ ;  $CaCl_2$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
17,30	6,07	25,87	50,25	0,43	50,25	79,47	0,62

12. Визначте подані пари йонів, які не можуть знаходитись одночасно в розчині.

- А  $2Na^+$  і  $SO_4^{2-}$ ;  
 Б  $3Ba^{2+}$  і  $2PO_4^{3-}$ ;  
 В  $Na^+$  і  $Cl^-$ ;  
 Г  $K^+$  і  $OH^-$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
6,35	80,35	7,10	5,86	0,27	80,35	34,88	0,31

13. Укажіть схему реакції йонного обміну у водному розчині, під час якої утворюється осад.

- А  $\text{AgNO}_3 + \text{KCl} \longrightarrow$ ;  
 Б  $\text{NaNO}_3 + \text{KCl} \longrightarrow$ ;  
 В  $\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{K}_2\text{CO}_3 \longrightarrow$ ;  
 Г  $\text{H}_3\text{PO}_4 + \text{KOH} \longrightarrow$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
60,77	9,97	15,96	13,06	0,22	60,77	79,75	0,62

14. Визначте йони, що утворюються у водному розчині при дисоціації барій хлориду:

- А  $\text{Ba}^{2+}$  і  $2\text{OH}^-$ ;  
 Б  $\text{Ba}^{2+}$  і  $2\text{NO}_3^-$ ;  
 В  $\text{Ba}^{2+}$  і  $2\text{Cl}^-$ ;  
 Г  $\text{Ba}^{2+}$  і  $\text{Cl}^-$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
11,98	4,73	80,97	2,12	0,17	80,97	30,93	0,30

15. Укажіть хімічну формулу речовини, яка у водному розчині дисоціює з утворенням гідроксид йонів.

- А  $\text{Na}_2\text{SO}_4$ ;  
 Б  $\text{NaOH}$ ;  
 В  $\text{Na}_3\text{PO}_4$ ;  
 Г  $\text{NaCl}$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
8,45	77,64	6,33	7,33	0,23	77,64	45,78	0,40

16. Укажіть хімічну формулу основного оксиду.

- А  $\text{SO}_3$ ;  
 Б  $\text{CaO}$ ;  
 В  $\text{CO}_2$ ;  
 Г  $\text{P}_2\text{O}_5$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
9,55	63,97	15,69	10,61	0,16	63,97	73,84	0,57

17. Укажіть хімічну формулу кислотного оксиду.

- А  $\text{SO}_2$ ;  
 Б  $\text{ZnO}$ ;  
 В  $\text{BaO}$ ;  
 Г  $\text{CaO}$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
83,94	5,80	5,03	5,04	0,16	83,94	39,87	0,40

18. Укажіть хімічну формулу лугу.

- А AgOH;  
Б NaOH;  
В Cu(OH)<sub>2</sub>;  
Г Fe(OH)<sub>2</sub>.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
5,92	69,64	16,06	8,21	0,12	69,64	66,53	0,54

19. Укажіть хімічну формулу кислоти.

- А Ca(OH)<sub>2</sub>;  
Б CaO;  
В HNO<sub>3</sub>;  
Г SO<sub>3</sub>.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
6,54	2,64	80,74	10,02	0,05	80,74	53,45	0,50

20. Виберіть загальну електронну формулу зовнішнього електронного шару атомів лужно-земельних металів.

- А  $ns^2np^2$ ;  
Б  $ns^2$ ;  
В  $ns^2np^1$ ;  
Г  $ns^1$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
24,10	38,27	24,03	13,17	0,42	38,27	39,28	0,31

21. Визначте речовину, з якою взаємодіє кальцій(II) оксид:

- А хлоридна кислота;  
Б натрій гідроксид;  
В натрій оксид;  
Г натрій сульфат.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
57,30	15,44	10,51	16,50	0,18	57,30	54,27	0,41

22. Укажіть речовину, з якою водень реагує як окисник.

- А хлор ;  
Б азот ;  
В натрій;  
Г кисень.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
22,73	23,31	29,30	24,23	0,36	29,30	36,06	0,31

23. Визначте метал, який утворює з хлором сіль складу MeCl<sub>3</sub>.

- А Al;  
Б Mn;  
В Ag;  
Г Cu.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
65,14	14,81	9,40	10,36	0,25	65,14	73,25	0,59



24. Визначте речовину, яка при взаємодії з водою утворює луги.

- А вуглець;
- Б натрій;
- В купрум(II) оксид;
- Г фосфор.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
6,49	61,71	26,53	5,08	0,18	61,71	65,89	0,51

25. Визначте метал, який взаємодіючи з водою при кімнатній температурі, виділяє водень.

- А цинк;
- Б калій;
- В мідь;
- Г залізо.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
25,06	50,33	14,59	9,70	0,28	50,33	29,06	0,22

26. Укажіть загальну формулу алканів:

- А  $C_nH_{2n}$ ;
- Б  $C_nH_{2n+2}$ ;
- В  $C_nH_{2n-2}$ ;
- Г  $C_nH_{2n-6}$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
23,30	65,19	8,50	2,87	0,10	65,19	65,21	0,52

27. Укажіть хімічну формулу альдегіду:

- А  $CH_3OH$ ;
- Б  $CH_3-CH_2-COOH$ ;
- В  $C_6H_5OH$ ;
- Г  $HCN$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
8,13	24,72	9,45	57,26	0,43	57,26	75,79	0,59

28. Укажіть хімічну формулу алкану:

- А  $C_5H_{10}$ ;
- Б  $C_5H_{12}$ ;
- В  $C_5H_8$ ;
- Г  $C_5H_{12}O$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
17,30	63,24	11,82	7,34	0,25	63,24	70,66	0,57

29. Визначте назву речовини, яка має хімічну формулу  $CH_2 = CH_2$ :

- А бензен;
- Б етан;
- В етен;
- Г етин.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
10,04	22,05	57,83	9,85	0,20	57,83	72,66	0,57

30. Укажіть формулу глюкози:

- А  $C_{12}H_{22}O_{11}$ ;  
 Б  $C_6H_{12}O_6$ ;  
 В  $C_6H_5OH$ ;  
 Г  $C_6H_5NH_2$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
11,73	77,78	6,30	4,01	0,13	77,78	50,73	0,45

31. Укажіть речовину, що вступає в реакцію приєднання:

- А пропанол;  
 Б етен;  
 В метан;  
 Г етанол.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
12,82	40,26	29,39	17,18	0,31	40,26	71,44	0,57

32. Визначте клас органічних сполук, до якого можна віднести бутанол:

- А алкани;  
 Б спирти;  
 В альдегіди;  
 Г алкени.

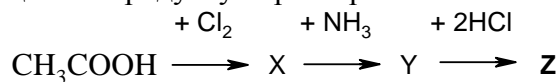
Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
9,93	63,60	18,05	8,20	0,17	63,60	70,07	0,56

33. Визначте схему рівняння реакції, в результаті якої утвориться етанол:

- А  $C_2H_6 + Br_2 \rightarrow$   
 Б  $C_2H_5OH + HBr \rightarrow$   
 В  $C_2H_4 + H_2O \rightarrow$   
 Г  $C_2H_2 + H_2O \rightarrow$

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
7,14	15,85	62,18	14,28	0,50	62,18	60,22	0,47

34. Визначте формулу кінцевого продукту перетворень



- А  $Cl-CH_2-COOH$ ;  
 Б  $HO-CH_2-COOH$ ;  
 В  $HCl \cdot H_2N-CH_2-COOH$ ;  
 Г  $H_2N-CH_2-COOH$ .

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
21,90	7,59	57,33	12,42	0,71	57,33	12,26	0,08

35. Визначте клас органічних сполук, для яких характерне утворення біполярних йонів.

- А альдегіди;  
Б спирти;  
В амінокислоти;  
Г естери.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
15,72	9,33	44,78	29,54	0,63	44,78	29,79	0,23

36. Установіть відповідність між рівняннями хімічних реакцій та їх типами.

- |   |  |   |               |
|---|--|---|---------------|
| 1 | $K_2O + H_2O = 2KOH$ ;                 | А | обміну ;      |
| 2 | $3NaOH + H_3PO_4 = Na_3PO_4 + 3H_2O$ ; | Б | заміщення;    |
| 3 | $2AgCl = 2Ag + Cl_2$ ;                 | В | сполучення;   |
| 4 | $2Na + 2H_2O = 2NaOH + H_2$ .          | Г | розкладу      |
|   |  | Д | полімерізації |

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1В, 2А, 3Г, 4Б	7,25	7,56	22,68	10,07	52,44	73,22	53,39	0,59

37. Установіть відповідність між назвами електролітів та йонами , на які вони дисоціюють у водних розчинах:

- |   |                    |   |                         |
|---|--------------------|---|-------------------------|
| 1 | нітратна кислота;  | А | $H^+ + NO_3^-$ ;        |
| 2 | алюміній сульфат;  | Б | $Ba^{2+} + 2Cl^-$ ;     |
| 3 | барій хлорид;      | В | $K^+ + OH^-$ ;          |
| 4 | калій гідроксид; . | Г | $2Al^{3+} + 3SO_4^{2-}$ |
|   |                    | Д | $Zn^{2+} + 2Cl^-$ .     |

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1А, 2Г, 3Б, 4В	2,43	2,55	2,21	2,59	90,23	93,91	20,66	0,38

38. Установіть відповідність між назвами неорганічних та органічних сполук і найважливішими галузями їх використання:

- |   |                  |   |  |
|---|------------------|---|--|
| 1 | барій сульфат;   | А | для виробництва барвників;                   |
| 2 | анілін ;         | Б | для рентгеноскопії шлунку;                   |
| 3 | глауберова сіль; | В | «будівельний матеріал» для живих організмів; |
| 4 | білки.           | Г | у медицині як проносний засіб;               |
|   |                  | Д | фенолформальдегідних пластмас                |

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1Б, 2Д, 3Г, 4В	6,23	14,33	31,90	17,31	30,22	62,74	39,00	0,46

39. Установіть відповідність між хімічними формулами та назвами неорганічних сполук:

- |   |             |   |                       |
|---|-------------|---|-----------------------|
| 1 | $HCl$ ;     | А | кальцій оксид;        |
| 2 | $H_3PO_4$ ; | Б | хлоридна кислота;     |
| 3 | $CaO$ ;     | В | фосфор (V) оксид;     |
| 4 | $P_2O_5$ .  | Г | ортофосфатна кислота; |
|   |             | Д | кальцій гідроксид.    |

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1Б, 2Г, 3А, 4В</b>	2,37	3,64	6,58	4,93	82,48	90,38	30,22	0,48

**40.** Установіть відповідність між хімічними формулами та класами органічних сполук:

- |  |                             |
|--|-----------------------------|
| <b>1</b> CH <sub>3</sub> - COOH;                   | <b>А</b> альдегіди;         |
| <b>2</b> CH <sub>3</sub> - OH;                     | <b>Б</b> спирти;            |
| <b>3</b> NH <sub>2</sub> - CH <sub>2</sub> - COOH; | <b>В</b> амінокислоти;      |
| <b>4</b> H - CON.                                  | <b>Г</b> карбонові кислоти; |
|  | <b>Д</b> естери.            |

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1Г, 2Б, 3В, 4А</b>	16,99	17,93	17,82	5,76	41,50	59,21	75,50	0,74

**41.** Установіть послідовність фізичних операцій розділення суміші кухонної солі, залізних ошукрок та річкового піску:

- А** випарювання;  
**Б** фільтрування;  
**В** дія магнітом;  
**Г** розчинення.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>ВГБА</b>	50,12	21,06	28,81	39,35	50,20	0,44

**42.** Установіть послідовність зростання відновних властивостей хімічних елементів, які мають певну електронну конфігурацію атомів.

- А** 1s<sup>2</sup>2s<sup>2</sup>2p<sup>6</sup>3s<sup>2</sup>3p<sup>6</sup>4s<sup>1</sup>  
**Б** 1s<sup>2</sup>2s<sup>1</sup>  
**В** 1s<sup>2</sup>2s<sup>2</sup>2p<sup>6</sup>3s<sup>1</sup>  
**Г** 1s<sup>2</sup>2s<sup>2</sup>2p<sup>6</sup>3s<sup>2</sup>3p<sup>6</sup>3d<sup>10</sup>4s<sup>2</sup>4p<sup>6</sup>4d<sup>10</sup>5s<sup>1</sup>

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>ГБВА</b>	96,95	1,56	1,50	2,27	1,04	0,04

**43.** Установіть генетичний ланцюжок добування барій нітрату з поданих речовин:

- А** нітроген(II) оксид;  
**Б** амоніак;  
**В** нітратна кислота;  
**Г** нітроген(IV) оксид.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>БАГВ</b>	59,72	10,70	29,57	34,93	60,76	0,51

**44.** Установіть генетичний ланцюжок добування метанової кислоти з поданих речовин:

- А** метаналь;  
**Б** метан;  
**В** хлорметан;  
**Г** метанол.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>БВГА</b>	49,68	17,01	33,31	41,82	78,22	0,68

45. Установіть генетичний ланцюжок добування амінооцтової кислоти з поданих речовин:

- А етиловий спирт;
- Б хлороцтова кислота;
- В оцтова кислота;
- Г оцтовий альдегід.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
АГВБ	51,50	17,30	31,20	39,85	72,73	0,63

46. Установіть послідовність розташування гомологів алканів у гомологічному ряду вуглеводнів:

- А етан;
- Б метан;
- В бутан;
- Г пропан.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
БАГВ	27,43	18,02	54,55	63,56	76,63	0,67

47. Встановити послідовність утворення продуктів під час відновленні заліза в доменній печі з червоного залізняку:

- А FeO;
- Б Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub>;
- В Fe<sub>3</sub>O<sub>4</sub>;
- Г Fe.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
БВАГ	43,18	49,63	7,18	32,00	36,94	0,46

48. Установіть послідовність зростання рівня організації структури білка (послідовно від первинної до четвертинної структури).

- А білкова глобула;
- Б α-спіраль;
- В комплекс субодиниць;
- Г поліпептидний ланцюг.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
ГБАВ	78,14	11,10	10,77	16,31	26,75	0,33

49. Розташуйте послідовно схеми хімічних рівнянь реакцій згідно з поданим ланцюжком: реакція обміну між електролітами не відбувається до кінця – реакція обміну між електролітами з утворенням осаду - реакція обміну між електролітами з утворенням слабого електроліту (води) - реакція обміну між електролітами з утворенням газуватого продукту реакції.

- А Ba(NO<sub>3</sub>)<sub>2</sub> + K<sub>2</sub>SO<sub>4</sub> —→ ;
- Б Na<sub>2</sub>SO<sub>4</sub> + KCl —→ ;
- В HNO<sub>3</sub> + Na<sub>2</sub>SO<sub>3</sub> —→ ;
- Г H<sub>2</sub>SO<sub>4</sub> + KOH —→ .

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
БАГВ	44,19	17,28	38,54	47,17	75,66	0,63

50. Установіть послідовність посилення неметалічних властивостей атомів хімічних елементів
- А Нітроген;  
 Б Карбон;  
 В Бор;  
 Г Оксисен

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
ВБАГ	42,68	8,28	49,04	53,18	75,61	0,59

51. Обчисліть об'єм (л) азоту (н.у.), який необхідний для добування амоніаку об'ємом бл .

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
3	71,62	28,38	28,38	63,58	0,54

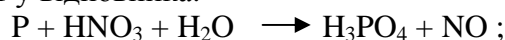
52. Укажіть число структурних ізомерів вуглеводня складу  $C_5H_{12}$  .

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
3	67,26	32,74	32,74	60,63	0,49

53. Атом елемента має на 2 електрона більше, ніж йон калію. Назвіть протонне число елемента.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
20	79,36	20,64	20,64	55,00	0,54

54. Методом електронного балансу розставте коефіцієнти в рівнянні окисно-відновної реакції. Укажіть коефіцієнт у відновника.



Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
3	66,44	33,56	33,56	59,95	0,47

55. При взаємодії лужного металу з водою одержали розчин лугу масою 500г з масовою часткою лугу 2,8% і водень об'ємом 2,8 л (н.у.). Укажіть порядковий номер цього металу у періодичній таблиці Д.І. Менделєєва.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
19	83,58	16,42	16,42	42,69	0,47

56. При взаємодії етанової (оцтової) кислоти масою 3г з надлишком етанолу утворився естер масою 4,18 г. Обчисліть масову частку ( у %) естеру від теоретично можливого виходу.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
95	88,87	11,13	11,13	37,87	0,51

57. Обчисліть загальну суму коефіцієнтів у рівнянні реакції алюміній гідроксиду та сульфатної кислоти з утворенням середньої солі.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
12	69,42	30,58	30,58	71,03	0,59

- 58.** Обчисліть масу продукту реакції (г), який утворюється під час реакції водню масою 4г та бромом масою 160г, якщо вихід від теоретично можливого дорівнює 50%..

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	<b>0</b>	<b>2</b>			
<b>81</b>	85,16	14,84	14,84	46,28	0,51

- 59.** Обчисліть масу водню (г), добутого при взаємодії цинку кількістю речовини 3 моль з хлоридною кислотою

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	<b>0</b>	<b>2</b>			
<b>6</b>	67,36	32,64	32,64	74,89	0,61

- 60.** Серед наведених речовин: метанол, карбон (IV) оксид, сахароза та фенол визначити не отруйну. Укажіть число атомів Оксигену в цій речовині.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	<b>0</b>	<b>2</b>			
<b>11</b>	66,76	33,24	33,24	70,25	0,57

## 2.6. Біологія

### 2.6.1. Характеристика структури та змісту тесту

Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів з біології проводилося в письмовій формі 28 травня 2008 року. У тестуванні взяли участь 70581 особа, що становить 84,2 % від загальної кількості зареєстрованих для проходження зовнішнього оцінювання з біології.

Завдання тесту було складено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року з біології, затвердженої Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11-8533 від 28.11.2007р.).

Розподіл завдань відповідно до розділів програми наведено в таблиці 2.6.1.

Таблиця 2.6.1.

Розділи програми	Кількість завдань	Відсоток від загальної кількості завдань
Вступ. Методи біологічних досліджень	1	2
Молекулярний рівень організації життя	5	8
Клітинний рівень організації життя	9	15
Організменний рівень організації життя	33	55
Надорганізменні рівні життя	10	17
Історичний розвиток органічного світу	2	3
Усього	60	100

Зовнішнє оцінювання з біології проходило в письмовій формі. Тестування тривало 120 хвилин. Тест з біології складався із 60 завдань різних форм.

Завдання 1-50 – з вибором лише однієї правильної відповіді. Вони складаються із запитання та чотирьох варіантів відповіді, серед яких тільки один є правильним. За правильне виконання кожного такого завдання можна було отримати 1 бал.

Завдання 51-58 – на встановлення відповідності й утворення логічних пар. У завданнях пропонується співвіднести матеріал двох колонок, позначених цифрами та літерами. За правильне виконання такого завдання можна було отримати від 0 до 4.

Завдання 59-60 – на встановлення правильної послідовності. У завданнях пропонується розташувати назви подій або етапів, позначених літерами, в



правильній послідовності, де назва першої події (етапу) має відповідати цифрі 1, другої – 2, третьої – 3 і т.д. . За правильне виконання такого завдання можна було отримати від 0 до 2.

Співвідношення кількісних характеристик завдань за формами подано в таблиці 2.6.2.

Таблиця 2.6.2

Форми завдань	Кількість завдань	Бали за завдання кожної форми	Відсоток балів за завдання кожної форми
Завдання з вибором однієї правильної відповіді	50	50	58
Завдання на встановлення відповідності	8	32	37
Завдання на встановлення послідовності	2	4	5
Усього	60	86	100

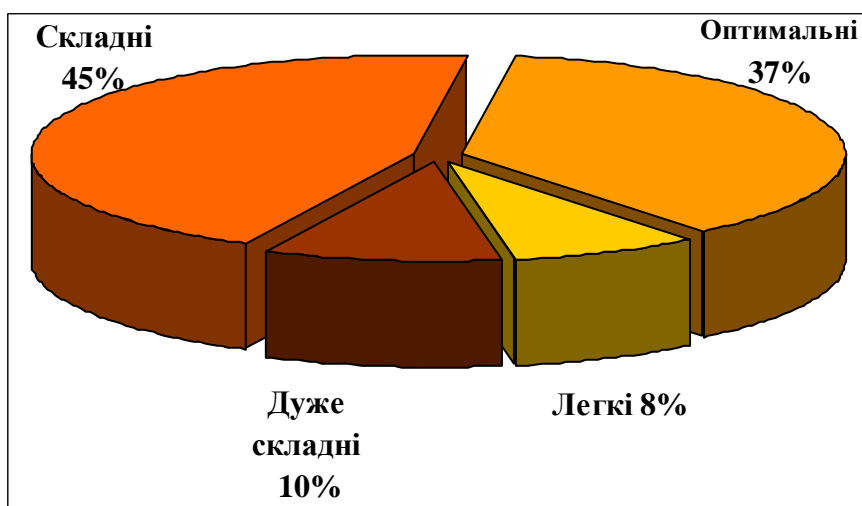
Максимальна кількість балів, яку можна було набрати, виконавши правильно всі завдання тесту, – 86.

## 2.6.2. Статистичні характеристики результатів тестування з біології

Назва характеристики	Кількісне значення
Кількість учасників	70581
Максимально можливий бал*	86
Максимально набраний бал	85
Середній набраний бал	34,38
Стандартне відхилення	12,57
Середня складність завдань тесту (%)	38,1
Середній індекс розподільної здатності завдань тесту	0,31
Коефіцієнт $\alpha$	0,84

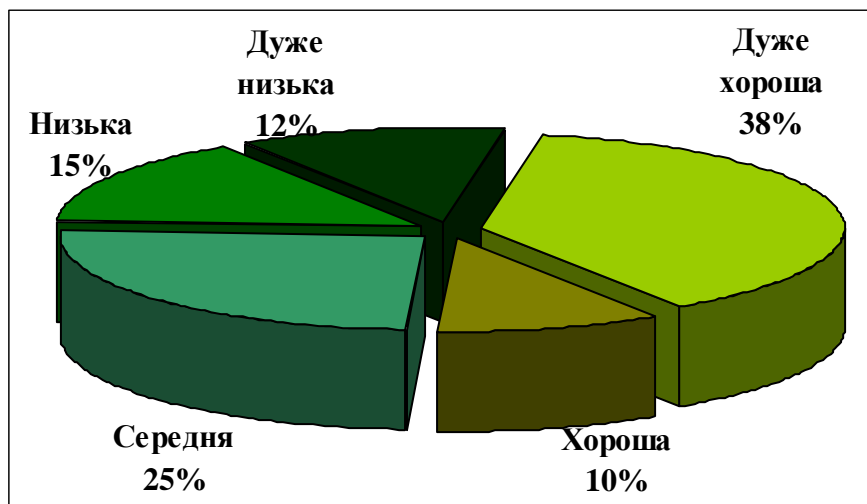
\* – 85 балів набрали шість учасників тестування

На діаграмі 2.6.1 показано розподіл тестових завдань за коефіцієнтом складності.



Діаграма 2.6.1. Розподіл тестових завдань із біології за коефіцієнтом складності

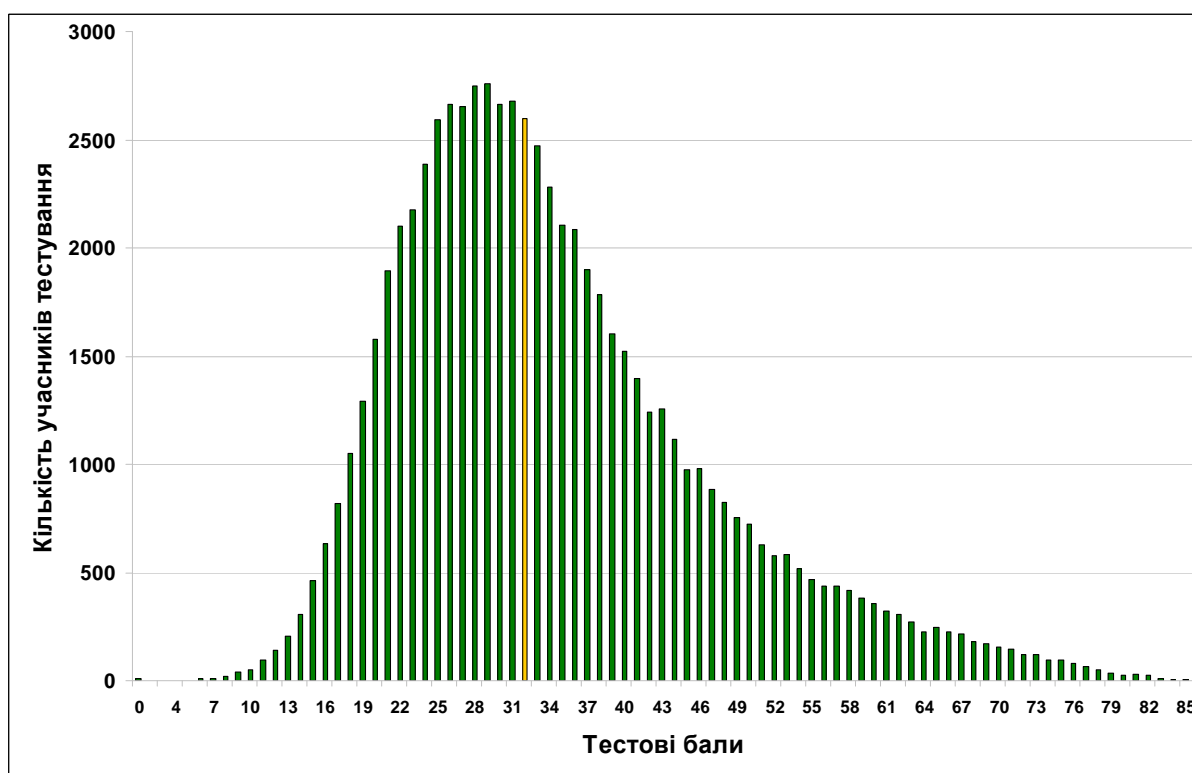
На діаграмі 2.6.2 показано розподіл тестових завдань за коефіцієнтом розподільної здатності.



Діаграма 2.6.2. Розподіл тестових завдань із біології за коефіцієнтом розподільної здатності

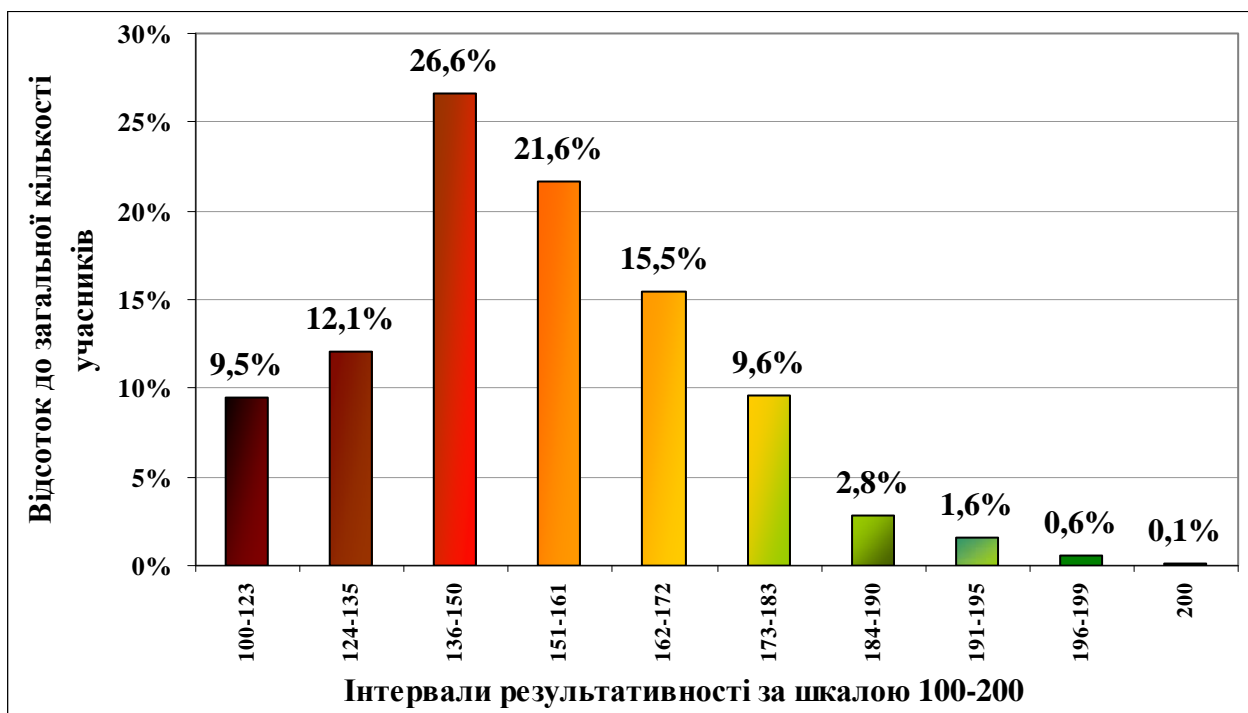
### 2.6.3. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з біології

На діаграмі 2.6.3 показано розподіл учасників за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з біології.



Діаграма 2.6.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з біології

На діаграмі 6.4 показано розподіл результатів учасників тестування за 100-200-бальною шкалою оцінювання.



Діаграма 2.6.4. Розподіл учасників тестування за результатами оцінювання за 100-200-бальною шкалою

#### 2.6.4. Аналіз тестових завдань із біології.

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену у процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	легкі
40-59%	оптимальні
20-39%	складні
Менше 20%	дуже складні

Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	хороша
21-30%	середня
11-20%	низька
10% і менше	дуже низька

Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу  $[-1,1]$ . Чим більше значення кореляції, тим завдання краще.

### Тест

1. Укажіть, на якому рівні організації живої матерії здійснюється кругообіг речовин між біотичною та абіотичною частинами природної системи:

- А** організменому;
- Б** популяційно-видовому;
- В** біогеоценотичному;
- Г** клітинному.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
14,22	12,28	47,99	25,20	0,27	47,99	36,73	0,27

\* позначення правильного варіанта відповіді

2. Укажіть хімічний елемент, йони якого стимулюють дію ферментів:

- А** Калій;
- Б** Магній;
- В** Фосфор;
- Г** Нітроген.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
29,75	25,74	22,32	21,89	0,23	25,74	6,92	0,04

3. Укажіть, за рахунок яких зв'язків стабілізується вторинна структура білка:

- А** йонних;
- Б** водневих;
- В** дисульфідних;
- Г** пептидних.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
20,05	33,38	9,51	36,86	0,12	33,38	25,10	0,23

4. Укажіть, до якого класу органічних сполук належать целюлоза та глікоген:

- А** полісахариди;
- Б** полінуклеотиди;
- В** моносахариди;
- Г** дисахариди.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
51,64	9,45	28,29	10,38	0,14	51,64	31,74	0,24

5. Визначте кількість гуанінових нуклеотидів у молекулі ДНК, якщо тимінові нуклеотиди становлять 42 % від загальної кількості:
- А 84 %;
  - Б 42 %;
  - В 16 %;
  - Г 8 %.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
18,45	26,77	30,83	23,60	0,28	23,60	41,70	0,43

6. Визначте, який процес називають плазмолізмом:

- А Відокремлення цитоплазми від клітинної стінки внаслідок того, що концентрація солей за межами клітини висока, з неї витікає вода.
- Б Надходження води у клітину внаслідок того, що концентрація солей за її межами низька;
- В Надходження води у клітину внаслідок того, що концентрація солей за її межами висока;
- Г Відокремлення цитоплазми від клітинної стінки внаслідок того, що концентрація солей за межами клітини низька, з неї витікає вода.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
35,14	17,45	18,30	28,66	0,41	35,14	23,24	0,16

7. Укажіть надмембранну структуру рослинної клітини:

- А цитоплазматична мембрана;
- Б клітинна стінка;
- В глікокалікс;
- Г ядерна мембрана.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
29,55	45,96	16,50	7,81	0,10	45,96	29,97	0,20

8. Визначте функцію глікокаліксу:

- А синтез білків;
- Б опора;
- В формування мітотичного веретена;
- Г сприйняття подразнень.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
26,13	17,24	34,35	21,87	0,34	21,87	7,30	0,07

9. Визначте, яка з органічних кислот є продуктом процесу гліколізу:

- А лимонна;
- Б янтарна;
- В піровиноградна;
- Г щавлева.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
37,46	9,44	34,29	18,53	0,20	34,29	50,02	0,40

**10.** Визначте, яка кількість хромосом і молекул ДНК буде в кожній дочірній клітині після мітозу, якщо перед поділом клітина мала 24 хромосоми і 48 молекул ДНК:

- А** 24 хромосоми і 48 молекул ДНК;
- Б** 12 хромосом і 24 молекули ДНК;
- В** 24 хромосоми і 24 молекули ДНК;
- Г** 12 хромосом і 48 молекул ДНК.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
21,28	55,49	12,38	10,61	0,20	12,38	-6,28	-0,08

**11.** Визначте, який процес відбувається на внутрішній мембрані мітохондрій:

- А** синтез ДНК;
- Б** синтез іРНК;
- В** синтез тРНК;
- Г** синтез АТФ.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
17,14	25,91	14,71	41,96	0,20	41,96	46,99	0,36

**12.** Укажіть, яку форму мають тилакоїди хлоропластів:

- А** видовжені складки;
- Б** порожнисті пухирці;
- В** видовжені трубочки;
- Г** сплюснені мішечки.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
17,44	21,92	37,28	23,08	0,26	23,08	17,08	0,17

**13.** Визначте речовину, що входить до складу оболонки простих вірусів:

- А** ДНК;
- Б** білок;
- В** ліпід;
- Г** вуглевод.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
23,78	31,18	33,40	11,39	0,16	31,18	42,03	0,35

**14.** Укажіть назву кулястих замкнених структур клітин водоростей, у яких містяться фотосинтезуючі пігменти:

- А** вакуолі;
- Б** мітохондрії;
- В** комплекс Гольджі;
- Г** хлоропласти.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
21,63	13,87	12,70	51,60	0,13	51,60	62,87	0,45

**15.** Квашені овочі зберігаються значно краще, ніж подрібнені свіжі тому, що:

- А** зруйнувалися вітаміни і ферменти;
- Б** утворюється молочна кислота, що унеможливило життєдіяльність гнильних бактерій;
- В** у розсолі висока концентрація неорганічних солей, які виконують роль консервантів;
- Г** розсіл збагачений спеціями.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
6,65	26,70	63,90	2,56	0,09	26,70	17,27	0,13

**16.** Лишайником називають:

- А організми, тіло яких складається з гриба та симбіотичних найпростіших;
- Б захворювання шкіри, викликане паразитичними грибами;
- В організм, тіло якого складається з гриба та водорості;
- Г взаємовигідне співжиття гриба з коренем рослини.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
29,87	22,32	36,57	11,10	0,06	36,57	59,99	0,49

**17.** Укажіть, від чого залежить частота пульсації скоротливих вакуолей найпростіших:

- А концентрації солей у навколишньому середовищі;
- Б кількості неперетравлених решток у клітині;
- В руху цитоплазми в клітині;
- Г генетичного коду особин певного виду.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
21,01	20,77	46,80	10,98	0,35	21,01	24,93	0,28

**18.** Визначте гриб, який належать до пластинчастих:

- А лисичка;
- Б білий гриб;
- В маслюк;
- Г підберезник.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
50,53	15,18	17,33	16,68	0,14	50,53	27,41	0,18

**19.** Укажіть ознаки, що характерні для водоростей, які належать до нижчих спорових рослин:

- А малі за розмірами, розмножуються спорами;
- Б розмножуються спорами, їхні тіла поцленовані на органи;
- В розмножуються спорами, їхні тіла мають корені та стебла;
- Г розмножуються спорами, їхні тіла не поцленовані на стебла, корені та листки.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
25,69	10,29	21,57	42,24	0,15	42,24	44,90	0,34

**20.** Визначте тканину, що утворена як живими так і мертвими клітинами з потовщеними зде-рев'янілими стінками, які надають органам рослини міцності та пружності:

- А основна;
- Б механічна;
- В провідна;
- Г сполучна.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
32,03	39,47	10,19	18,11	0,11	39,47	42,29	0,32

**21.** Укажіть тип вегетативного розмноження, у результаті якого виникають колонії:

- А брунькування;
- Б утворення вусів;
- В поділ куща;
- Г живцювання.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
46,22	24,96	17,01	11,69	0,06	46,22	16,49	0,15

22. Визначте причину гігроскопічності сфагнуму:

- А посилене виділення води тілом;
- Б заповнення водою мертвих клітин тіла;
- В утворення води в процесі фотосинтезу;
- Г інтенсивне заповнення водою живих фотосинтезуючих клітин.

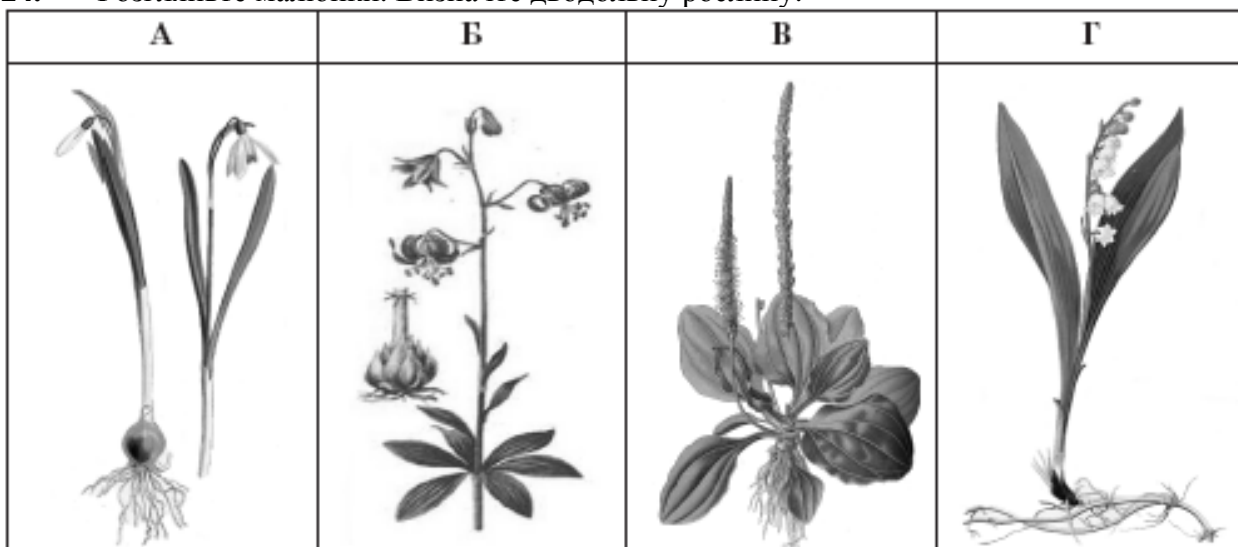
Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
14,53	28,09	20,14	36,78	0,39	28,09	15,78	0,16

23. Укажіть причину розміщення санаторно-оздоровчих закладів у хвойних лісах:

- А хвоя виділяє антибіотики, які вбивають мікроорганізми;
- Б хвоя захищає від надмірного сонячного опромінення;
- В хвойні рослини виділяють більшу кількість кисню, ніж листяні;
- Г хвоя виділяє фітонциди, які пригнічують діяльність мікроорганізмів.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
8,87	4,80	41,64	44,51	0,09	44,51	50,75	0,38

24. Розгляньте малюнки. Визначте дводольну рослину.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
19,04	25,44	33,17	21,96	0,29	33,17	1,86	0,01

25. Укажіть збудника малярії:

- А малярійний комар;
- Б людина, хвора на малярію;
- В малярійний плазмодій;
- Г личинка малярійного комара.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
40,03	4,80	44,86	10,11	0,09	44,86	59,44	0,45



**26.** Вам відомо, що в зародку насінини поряд із брунькою є зародковий корінець. Укажіть, на який вид кореня він перетвориться під час проростання:

- А** головний;
- Б** бічний;
- В** додатковий;
- Г** дихальний.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
48,99	19,86	20,09	10,85	0,15	48,99	40,57	0,30

**27.** Визначте систему органів тварин, яка здійснює транспортну та захисну функції:

- А** ендокринна;
- Б** дихальна;
- В** кровоносна;
- Г** видільна.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
34,94	9,53	44,65	10,64	0,09	44,65	47,27	0,37

**28.** З екто-, енто- і мезодерми розвиваються тканини й органи тваринного організму. Визначте, яка з наступних комбінацій є правильною:

	<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>
Ектодерма	Головний і спинний мозок	Органи чуття	Шкіра	Епідерміс
Мезодерма	Кров	Товстий кишечник	Кістки	Печінка
Ентодерма	Легені	М'язи	Нирки	Серце

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
24,86	18,95	32,12	23,49	0,49	24,86	-4,18	-0,05

**29.** Визначте функцію жирового тіла членистоногих:

- А** утворює хітиновий покрив;
- Б** виконує роль внутрішнього скелета;
- В** вилучає з гемолімфи продукти обміну;
- Г** виділяє травні соки.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
35,77	21,98	25,69	16,19	0,29	25,69	14,33	0,17

**30.** Прочитайте текст, де пропущено окремі слова та словосполучення, що позначені цифрами. Виберіть правильний варіант відповіді.

Жаба трав'яна має голу (1)\_\_\_, з шкірними залозами, які виділяють (2)\_\_\_ . Шкіра відіграє значну роль у (3)\_\_\_ . Органами нюху є (4)\_\_\_, сполучені з ніздрями; органами зору є очі, які мають (5)\_\_\_ й опуклу рогівку та три (6)\_\_\_ . Орган слуху складається з (7)\_\_\_ вуха.

- А** 1 – вологу шкіру, 2 – піт, 3 – живленні, 4 – пара ніздрів з нервовими закінченнями, 5 – плоский кришталик, 6 – оболонки, 7 – внутрішнього і середнього;
- Б** 1 – суху шкіру, 2 – жир, 3 – живленні, 4 – носові порожнини, 5 – кулястий кришталик, 6 – повіки, 7 – внутрішнього, середнього і зовнішнього;
- В** 1 – шкіру, 2 – піт і жир, 3 – дихання, 4 – носові порожнини, 5 – опуклий кришталик, 6 – повіки, 7 – внутрішнього, середнього та зовнішнього;
- Г** 1 – вологу шкіру, 2 – слиз, 3 – дихання, 4 – парні нюхові капсули, 5 – лінзоподібний кришталик, 6 – повіки, 7 – внутрішнього і середнього.

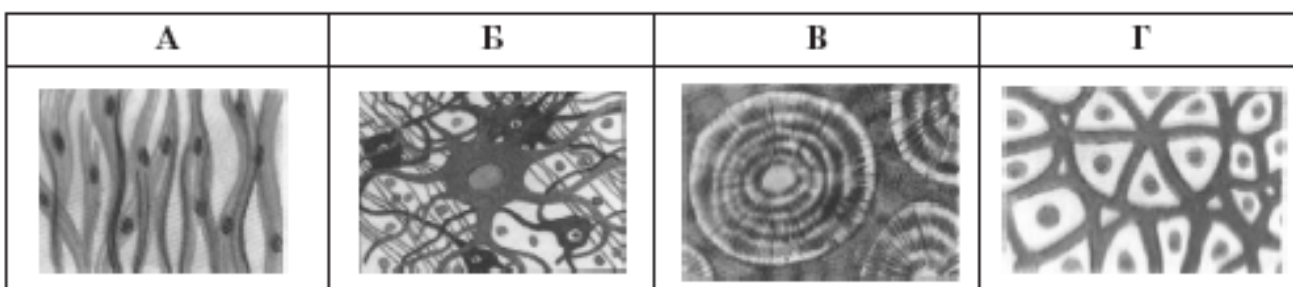
Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
8,03	6,92	16,10	68,55	0,30	68,55	42,24	0,31

**31.** Укажіть м'яз, наявність якого є особливою ознакою ссавців:

- А найширший;
- Б діафрагма;
- В міжреберний;
- Г розгинач задньої кінцівки.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
11,17	41,37	16,77	30,54	0,10	41,37	42,96	0,34

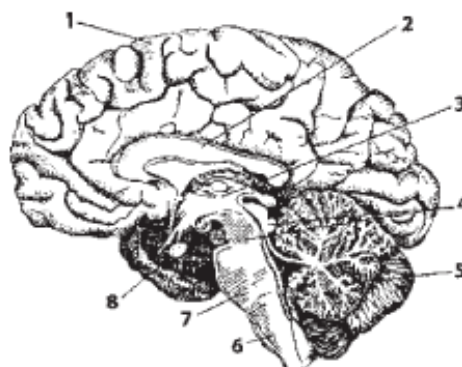
**32.** Визначте, на якому з малюнків зображено сполучну тканину:



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
32,45	25,19	19,72	22,32	0,20	19,72	25,09	0,27

**33.** Укажіть цифри, якими на малюнку позначено півкулю великого мозку та проміжний мозок:

- А 1, 2 – півкуля великого мозку, 4 – проміжний мозок;
- Б 5 – півкуля великого мозку, 6, 7 – проміжний мозок;
- В 1 – півкуля великого мозку, 3 – проміжний мозок;
- Г 1 – півкуля великого мозку, 8 – проміжний мозок.



Головний мозок людини

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
10,56	6,34	58,65	24,08	0,29	58,65	40,43	0,28

**34.** Укажіть гормон, який сприяє перетворенню глюкози на глікоген печінки:

- А адреналін;
- Б інсулін;
- В тироксин;
- Г прогестерон.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
14,46	50,86	21,91	12,55	0,14	50,86	31,01	0,23

**35.** Укажіть речовину, яка надає кісткам пружності:

- А** фібрин;
- Б** альбумін;
- В** колаген;
- Г** гемоглобін.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
26,17	12,50	43,04	18,10	0,14	43,04	33,19	0,25

**36.** Визначте формені елементи крові, скориставшись поданою характеристикою. Безбарвні, мають ядро, утворюються в червоному кістковому мозку, селезінці, лімфатичних вузлах, руйнуються в селезінці та місцях запалення.

- А** лейкоцити;
- Б** еритроцити;
- В** тромбоцити;
- Г** антитіла.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
48,92	17,75	16,19	16,91	0,13	48,92	45,34	0,34

**37.** Визначте, завдяки чому здійснюється транспортування газів із капілярів до альвеол:

- А** різниці парціальних тисків газів;
- Б** різниці артеріальних тисків крові;
- В** різниці осмотичних тисків;
- Г** різниці парціального та артеріального тисків.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
16,23	32,50	16,84	34,08	0,29	16,23	9,48	0,12

**38.** Укажіть, які речовини всмоктуються з ворсинок тонкого кишечника в лімфу:

- А** вуглеводи;
- Б** амінокислоти;
- В** жири;
- Г** нуклеотиди.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
24,13	38,12	24,78	12,68	0,17	24,78	10,17	0,11

**39.** Укажіть, як відбувається терморегуляція шкіри, якщо температура навколишнього середовища знижується:

- А** виділення поту;
- Б** звуження кровоносних судин;
- В** розширення кровоносних судин;
- Г** розслаблення м'язів.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
8,75	68,28	17,55	5,26	0,06	68,28	31,83	0,22

**40.** Від схрещування породистої самки кроля чорного кольору з породистим самцем білого кольору отримали потомство чорного кольору. Молоду самку чорного кольору з цього потомства схрестили з тим самим самцем. Яке потомство щодо фенотипу варто очікувати внаслідок даного схрещування?

- А** 3 чорних і 1 білий;
- Б** всі чорні;
- В** 1 чорний і 1 білий;
- Г** 1 чорний і 3 білих.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
34,71	21,10	26,79	17,16	0,17	26,79	23,24	0,24

**41.** Визначте компонент середовища, який належить до абіотичних екологічних факторів:

- А** атмосферний тиск;
- Б** вирубування тропічних лісів;
- В** коменсалізм;
- Г** конкуренція за особин протилежної статі.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
46,72	36,17	11,30	5,66	0,11	46,72	25,91	0,21

**42.** Визначте характеристику, яка вказує на високу стійкість біогеоценозу:

- А** коливання кількісних та якісних показників продуктивності;
- Б** велике видове різноманіття;
- В** взаємозв'язки організмів між собою та навколишнім середовищем;
- Г** здатність популяцій відтворювати свою чисельність.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
8,63	18,14	41,54	31,30	0,28	18,14	7,00	0,07

**43.** Укажіть групу, до якої належать організми, що оселяються на різних субстратах у товщі води (на гідротехнічних спорудах, днищах кораблів):

- А** планктон;
- Б** нейстон;
- В** бентос;
- Г** перифітон.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
48,30	13,34	21,95	16,10	0,21	16,10	17,38	0,22

**44.** Визначте природну зону, яка є найменш продуктивною у континентальній частині біосфери:

- А** тундра;
- Б** степ;
- В** тропічний ліс;
- Г** тайга.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
46,28	23,72	9,78	19,97	0,11	46,28	29,24	0,18

**45.** Визначте процес, який є наслідком виникнення фотосинтезу:

- А** диференціація клітин та утворення тканин;
- Б** розвиток багатоклітинних організмів;
- В** накопичення вуглекислого газу в атмосфері;
- Г** накопичення кисню в атмосфері.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
14,42	16,97	37,60	30,78	0,15	30,78	24,60	0,20

46. Використовуючи спрощену схему кругообігу Нітрогену в екосистемі, визначте групу бактерій, які беруть участь у перетворенні білків на амоніак ( $\text{NH}_3$ ):

- А денітрифікуючі;
- Б бактерії гниття;
- В хемосинтезуючі;
- Г фотосинтезуючі.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
25,26	33,81	20,45	20,19	0,23	33,81	10,80	0,06

47. Використовуючи правило екологічної піраміди, визначте, на скільки збільшилася маса куниці, якщо протягом дня вона з'їла 20 мишей (маса однієї миші – 10 г). Візьміть до уваги, що масова частка води в організмі становить 70 % від загальної маси.

- А 2 г;
- Б 6 г;
- В 10 г;
- Г 20 г.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
13,06	35,03	23,47	28,03	0,37	35,03	27,88	0,23

48. Визначте птаха, якого занесено до Червоної книги України:



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
30,55	15,53	2,18	51,35	0,17	51,35	22,16	0,14

49. Укажіть тварину, яка, реагуючи на зниження температури та відсутність їжі впадає у сплячку:

- А білка звичайна;
- Б їжак європейський;
- В заєць білий;
- Г миша польова.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
8,88	68,11	5,07	17,69	0,16	68,11	28,89	0,20

**50.** Укажіть правильну послідовність основних таксономічних одиниць царства Рослини сучасної системи органічного світу, починаючи з нижчої:

- А** тип – клас – порядок – родина – рід – вид;  
**Б** вид – рід – родина – порядок – клас – відділ;  
**В** відділ – клас – ряд – родина – рід – вид;  
**Г** вид – рід – родина – ряд – клас – тип.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
16,11	24,89	23,64	34,92	0,39	24,89	22,72	0,23

**51.** Установіть відповідність між класами органічних сполук і речовинами, які до них належать:

- 1** ліпіди; **А** РНК;  
**2** білки; **Б** гліцерин;  
**3** вуглеводи; **В** віск;  
**4** нуклеїнові кислоти. **Г** хітин;  
**Д** актин.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
<b>1В, 2Д, 3Г, 4А</b>	27,93	35,78	20,57	12,26	3,46	31,89	36,21	0,51

**52.** Установіть відповідність між органелами та їхніми функціями:

- 1** пластиди; **А** внутрішньоклітинне травлення;  
**2** рибосоми; **Б** синтез ліпідів і гормонів ліпідної природи;  
**3** незерниста ендоплазматична сітка; **В** регуляція внутрішньоклітинного тиску;  
**4** лізосоми. **Г** фотосинтез;  
**Д** синтез білка.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
<b>1Г, 2Д, 3Б, 4А</b>	33,09	31,68	19,03	7,54	8,67	31,76	45,72	0,59

**53.** Установіть відповідність між органами та системами органів, до яких вони належать:

- 1** аорта; **А** нервова;  
**2** нирка; **Б** опорно-рухова;  
**3** велика гомілкорова кістка; **В** кровоносна;  
**4** печінка. **Г** видільна;  
**Д** травна.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
<b>1В, 2Г, 3Б, 4Д</b>	4,22	8,95	15,67	8,75	62,41	79,04	47,92	0,48

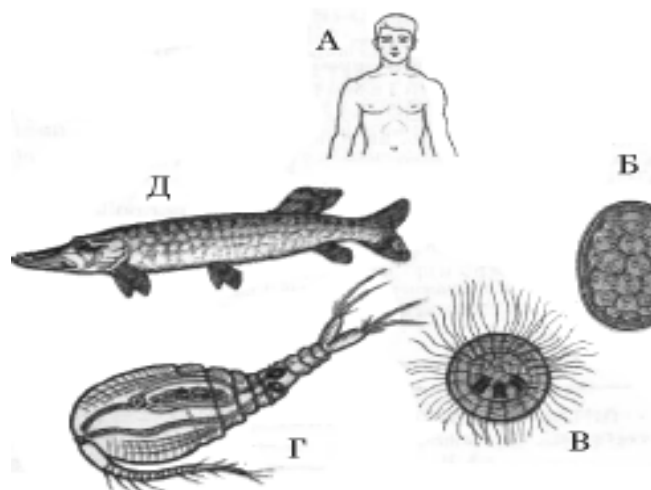
**54.** Установіть відповідність між складовими сенсорних систем і видами рецепторів:

- 1** смакові рецептори слизової оболонки піднебіння; **А** фоторецептори;  
**2** холодні рецептори шкіри; **Б** хеморецептори;  
**3** палички сітківки ока; **В** механорецептори;  
**4** рецептори півколових каналів. **Г** терморецептори;  
**Д** електрорецептори.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
<b>1Б, 2Г, 3А, 4В</b>	11,82	13,32	23,37	14,67	36,82	62,84	54,45	0,47

55. Установіть відповідність між назвами стадій життєвого циклу стьожака широкого та їхніми зображеннями на малюнку:

- 1 – яйце стьожака
- 2 – перший проміжний хазяїн
- 3 – остаточний хазяїн
- 4 – личинка стьожака



Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Б, 2Г, 3А, 4В	6,74	22,64	27,76	31,64	11,22	54,49	25,12	0,29

56. У помідорів ген червоного забарвлення плодів (А) домінує над геном жовтого забарвлення (а), ген, що відповідає за високе стебло (В), – над геном карликовості (b). Установіть відповідність між схемою схрещування помідорів та розщепленням ознак за фенотипом у потомстві.

1 АaBb x AABV;

2 АaBb x aabb;

3 АaBb x АaBb;

4 Аabb x aabb.

А 9 (червоні високі) : 3 (червоні карликові) : 3 (жовті високі) : 1 (жовті карликові);

Б усі жовті карликові;

В 1 (червоні карликові) : 1 (жовті карликові);

Г усі червоні високі;

Д 1 (червоні високі) : 1 (червоні карликові) : 1 (жовті високі) : 1 (жовті карликові).

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2Д, 3А, 4В	35,76	29,51	16,62	4,12	13,99	32,76	48,22	0,55

57. Установіть відповідність між організмами та трофічними рівнями, на яких вони знаходяться:

1 сокіл;

2 короїд;

3 дуб;

4 синиця.

А первинний продуцент;

Б консумент першого порядку;

В консумент другого порядку;

Г консумент третього порядку;

Д редуцент.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2Б, 3А, 4В	28,49	25,17	14,71	10,38	21,25	42,68	56,16	0,52

58. Установіть відповідність між доказами еволюції в галузі порівняльної анатомії та прикладами, які їх ілюструють:

1 гомологічні органи;

2 аналогічні органи;

3 рудименти;

4 атавізми.

А поява багатососковості в людини;

Б недорозвинені очі в крота;

В захисне забарвлення коника;

Г передня кінцівка кота та рука людини;

Д крило птаха та крило метелика.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D- index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
<b>1Г, 2Д, 3Б, 4А</b>	32,94	27,94	21,67	6,28	11,17	33,71	42,37	0,49

**59.** Установіть послідовність етапів біосинтезу білка:

- А** відокремлення молекули білка від рибосоми;
- Б** транспортування амінокислот до рибосоми;
- В** транскрипція;
- Г** утворення поліпептидного ланцюга.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D- index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2			
<b>ВБГА</b>	77,08	17,34	5,58	14,25	19,61	0,35

**60.** Установіть послідовність фізичних явищ процесу вдиху:

- А** піднімаються ребра, діафрагма набуває горизонтального положення, збільшується об'єм грудної порожнини;
- Б** тиск у легенях стає нижчим, повітря проходить до альвеол;
- В** скорочення міжреберних м'язів і діафрагми;
- Г** збудження дихального центру довгастого мозку.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D- index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2			
<b>ГВАБ</b>	64,80	15,78	19,42	27,31	41,90	0,36



## **2.7. Географія**

### **2.7.1. Характеристика структури та змісту тесту**

Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів з географії проводилося в письмовій формі 23 травня 2008 року. У тестуванні взяли участь 24225 осіб, що становить 78% від загальної кількості зареєстрованих для проходження зовнішнього оцінювання з географії.

На виконання тестових завдань було відведено 120 хвилин. Кожний учасник тестування отримав індивідуальний комплект тестових матеріалів, що складався з тестового зошита та бланка відповідей А.

Завдання тесту було складено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року з географії, затвердженої Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11-8537 від 28.11.2007р.).

Кількісний розподіл завдань за розділами програми наведено в таблиці 2.7.1.

*Таблиця 7.1*

№ пор.	Назва розділів	Кількість завдань, %
1	Загальна географія	16,5
2	Географія материків і океанів	16,5
3	Географія України	42
4	Економічна і соціальна географія світу	25

Тест з географії складався із 60 завдань різних форм: з вибором однієї правильної відповіді, на встановлення відповідності та правильної послідовності.

Завдання в межах кожної з форм розташовані в логічній послідовності за змістовими блоками та лініями: географічний простір, регіональні географічні системи, просторова організація життя та діяльності людини, методи географічних досліджень, взаємодія людини і природи.

Кількісний розподіл завдань за формами та змістовими блоками наведено в таблиці 2.7.2.

Таблиця 2.7.2

Змістовий блок	Кількість завдань			
	з вибором однієї правильної відповіді	на встановлення відповідності	на встановлення правильної пос- лідовності	Усього
Загальна географія	7	1	2	10
Географія материків і океанів	7	1	2	10
Географія України	16	6	3	25
Економічна і соціальна географія світу	10	2	3	15
Усього	40	10	10	60

Відповідно до програми, яка визначає зміст тесту з географії зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року, перевірі підлягали такі складові географічної підготовки випускника загальноосвітніх навчальних закладів, як знання та уміння. Зокрема, знання географічних понять та термінів; компонентів природи та їхніх характеристик; географічних об'єктів, географічних подій, персоналій; геосфер, їхньої будови та процесів і явищ, що в них відбуваються; закономірностей природи; чинників розміщення населення і господарства; елементів географічної карти, а також уміння визначати за описом приналежність географічного об'єкта до певного регіону, явищ і процесів до певної геосфери, групи населення, галузей господарства; виділяти головне (характерні риси природного комплексу, регіональні особливості материків і океанів, економічних районів, країн; групувати географічну інформацію за вказаною ознакою або систематизувати на основі власного контексту; встановлювати взаємозв'язки між процесами, що відбуваються в географічній оболонці; аналізувати та оцінювати економічні та геополітичні процеси в країнах, спираючись на власні географічні знання; працювати з різноманітними джерелами географічної інформації; застосовувати набуті знання в нових умовах.

Збільшення кількості завдань у змістових блоках «загальна географія», «географія материків і океанів», «географії України», зменшення їх у змістовому блоці «економічна і соціальна географія світу» зумовлено потребою враховувати час вивчення, обсяг окремих курсів та кількість годин, відведених на їхнє вивчення.

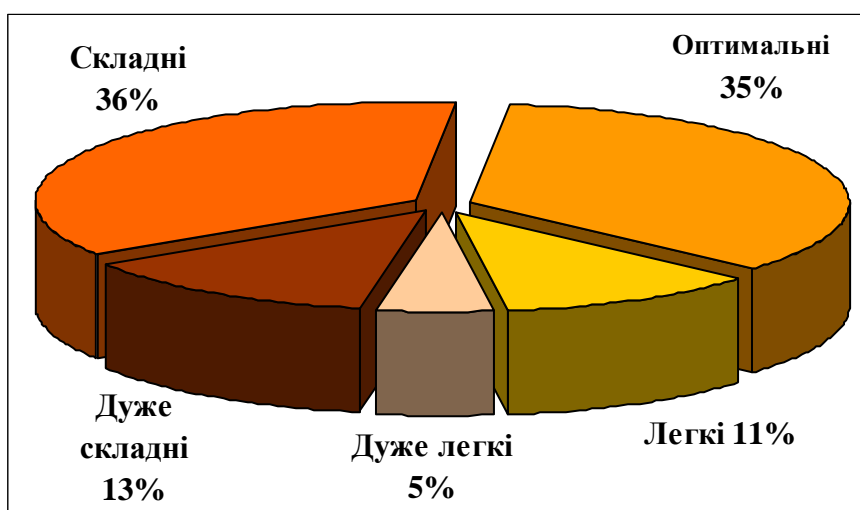
## 2.7.2. Статистичні характеристики результатів тестування

Статистичні показники тесту з географії наведено в таблиці 2.7.3.

Таблиця 2.7.3

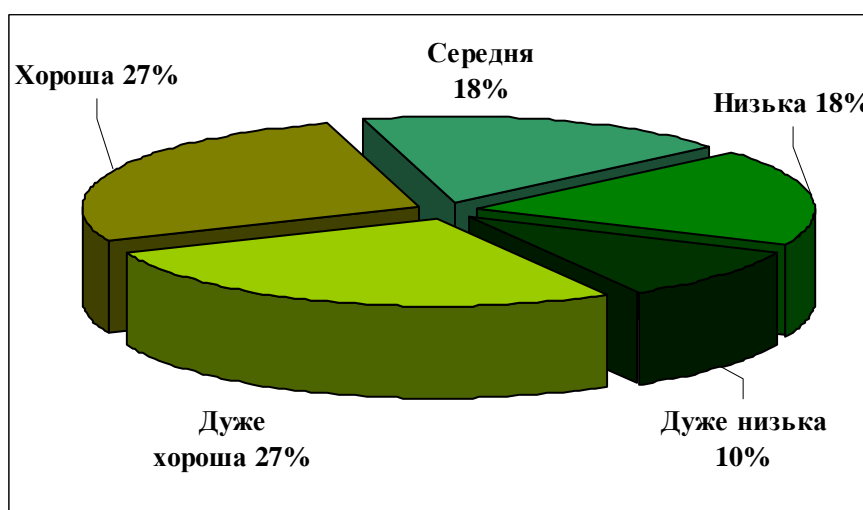
Назва характеристики	Кількісне значення
Кількість учасників тестування	24225
Максимально можливий бал	100
Максимально набраний бал	99
Середній набраний бал	40,37
Стандартне відхилення	13,81
Середня складність завдань тесту (%)	42,8
Середній індекс розподільної здатності завдань тесту	0,31

На діаграмі 2.7.1 показано розподіл тестових завдань з географії за коефіцієнтом складності.



Діаграма 2.7.1. Розподіл тестових завдань з географії за коефіцієнтом складності

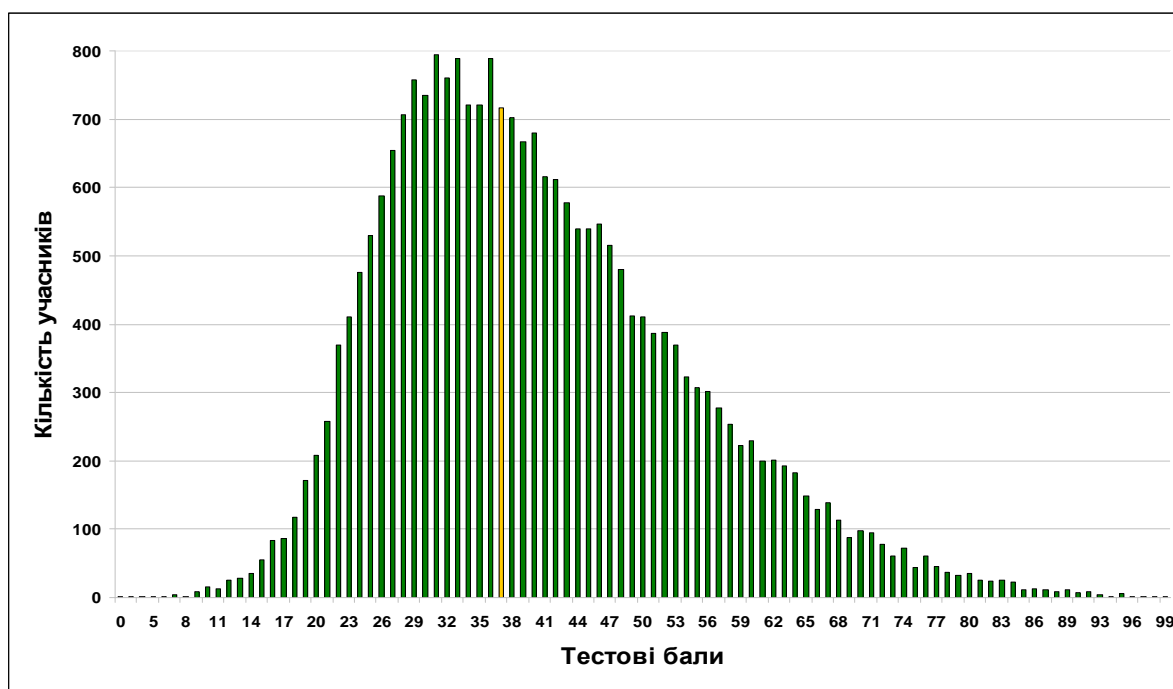
На діаграмі 2.7.2 показано розподіл тестових завдань за розподільною здатністю.



Діаграма 2.7.2. Розподіл тестових завдань з географії за коефіцієнтом розподільної здатності

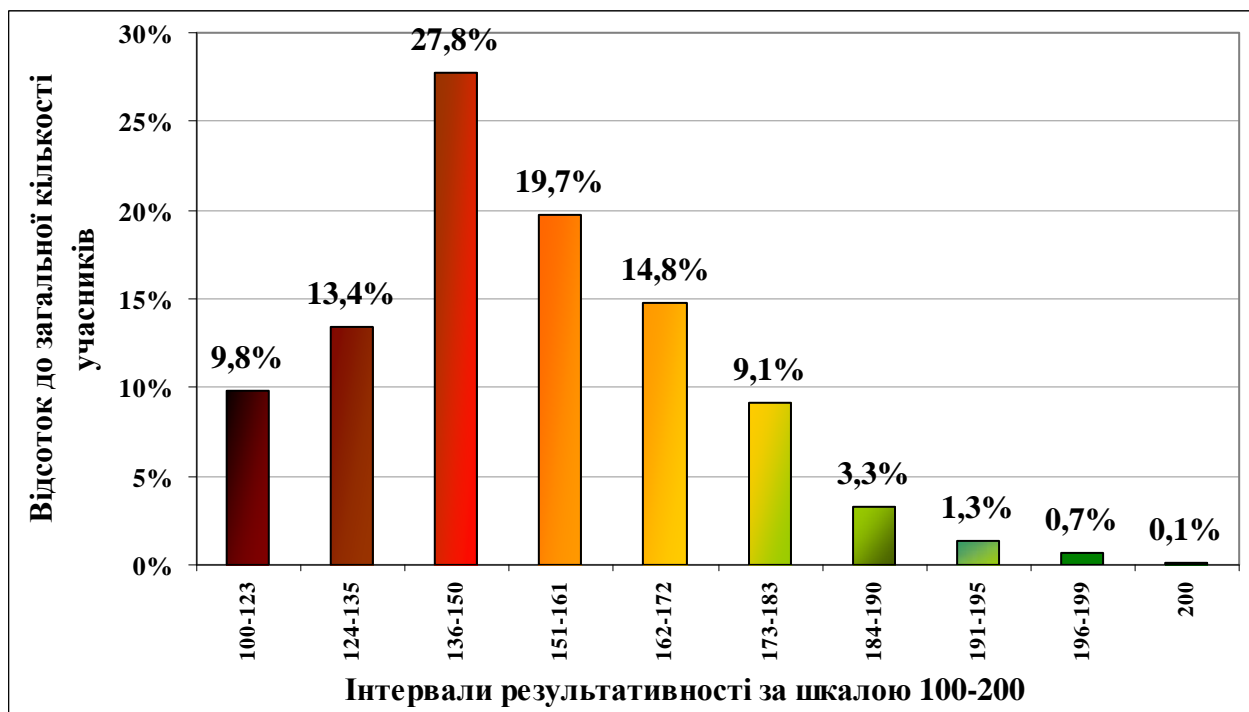
### 2.7.3. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з географії

На діаграмі 2.7.3 показано розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з географії.



Діаграма 2.7.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з географії

На діаграмі 2.7.4 показано розподіл результатів учасників тестування за 100-200-бальною шкалою оцінювання.



Діаграма 2.7.4. Розподіл результатів учасників тестування з географії за 100-200-бальною шкалою оцінювання

#### 2.7.4. Аналіз тестових завдань із географії

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену у процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	легкі
40-59%	оптимальні
20-39%	складні
Менше 20%	дуже складні

Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	хороша
21-30%	середня
11-20%	низька
10% і менше	дуже низька

Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу  $[-1,1]$ . Чим більше значення кореляції, тим завдання краще.

#### Тест

1. Укажіть твердження, що є визначенням поняття «географія».

- А наука про склад, будову, властивості та перетворення речовин;
- Б наука про загальний розвиток того чи іншого народу, країни або всього суспільства;
- В наука про природу земної поверхні, розміщення населення та господарства;
- Г наука про просторові відношення та форми реального світу.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
1,26	2,68	91,14	4,78	0,13	91,14	14,65	0,17

\* позначення правильного варіанта відповіді

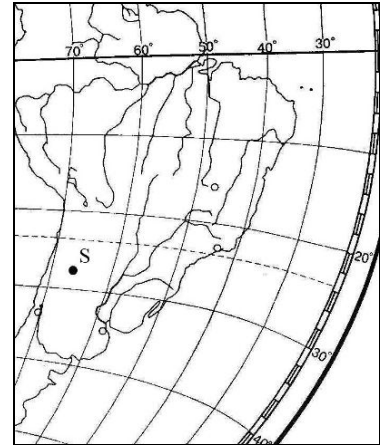
2. Укажіть напрямок обертання Землі навколо своєї осі.

- А із заходу на схід;
- Б із півдня на північ;
- В зі сходу на захід;
- Г залежить від пори року чи від часу доби.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
50,28	5,16	36,39	7,99	0,18	50,28	18,10	0,11

3. Визначте географічні координати точки S.

- А 27° пд. ш. і 66° зх. д.;
- Б 27° пд. ш. і 74° сх. д.;
- В 33° пн. ш. і 66° сх. д.;
- Г 33° пн. ш. і 74° зх. д.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
71,56	15,06	9,09	4,13	0,14	71,56	37,59	0,29

4. Що є основним чинником утворення яру?

- А робота вітру;
- Б робота текучих вод;
- В вплив льодовика;
- Г вулканізм і землетруси.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
12,29	69,56	3,76	14,28	0,12	69,56	26,79	0,21

5. Якому поняттю відповідає визначення: «стадія щорічного водного режиму річок, який характеризується найбільшою водністю, високим і тривалим підняттям рівня води, що супроводжується затопленням заплави»?

- А повінь;
- Б паводок;
- В межень;
- Г приплив.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
47,83	25,63	5,79	20,53	0,19	47,83	20,67	0,13

6. Які ґрунти є найбільш поширеними в зоні лісостепів помірного поясу?

- А коричневі та сіро-коричневі ксерофітних лісів і чагарникових степів;
- Б чорноземи;
- В дерново-підзолисті;
- Г бурі лісові

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
21,38	30,37	31,86	16,18	0,18	30,37	12,06	0,10

7. Що сприяє розвитку «парникового ефекту»?
- А збільшення кількості вуглекислого газу в атмосфері;
  - Б зменшення товщини озонового шару в стратосфері;
  - В зменшення кількості кисню в нижньому шарі тропосфери;
  - Г збільшення кількості азоту в атмосфері.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
51,10	20,96	13,05	14,61	0,24	51,10	33,55	0,24

8. Укажіть течію, що переміщується над Південноатлантичним, Західноіндійським хребтами, та Східнотихоокеанським підняттям.

- А Гольфстрім;
- Б Західних вітрів;
- В Північна пасатна;
- Г Куросіо.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
36,27	38,98	11,33	13,19	0,23	38,98	32,70	0,26

9. Визначте **неправильне** твердження про природу материка.

- А Африка – серед форм рельєфу переважають плоскогір'я;
- Б Антарктида – найбільшим хижаком є білий ведмідь;
- В Євразія – омивається морями чотирьох океанів;
- Г Австралія – немає діючих вулканів.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
26,61	17,30	14,27	41,62	0,21	17,30	19,59	0,23

10. Укажіть, для якої природної країни Євразії характерні мусонні ліси.

- А Фенноскандія;
- Б Східна Азія;
- В Балканський півострів;
- Г Західна Азія.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
11,56	43,19	27,50	17,49	0,24	43,19	24,23	0,19

11. Укажіть озеро, що **не** є залишковим та безстічним.

- А Аральське море;
- Б Ейр;
- В Ері;
- Г Чад.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
22,51	28,43	19,08	29,65	0,30	19,08	5,32	0,06

12. Укажіть правильне твердження про населення материка Австралія.

- А темпи природного приросту населення більші, ніж в Південній Америці;
- Б найвищий рівень урбанізації серед усіх материків;
- В корінне населення належить до австралоїдної гілки монголоїдної раси;
- Г аборигени становлять 20% населення материка.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
11,44	22,29	34,17	31,86	0,22	22,29	5,03	0,05

**13.** На фрагменті космічного знімка Середземномор'я буквами позначені чотири райони. Оберіть букву (А, Б, В чи Г), якою позначений район найінтенсивнішого зрошувального землеробства.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
26,10	13,56	37,48	22,59	0,26	37,48	35,94	0,28

**14.** Укажіть материк, де засновано заповідники: Ноатак, Долина Смерті, Великий Каньйон.

- А Північна Америка;
- Б Євразія;
- В Австралія;
- Г Південна Америка.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
57,82	7,96	12,26	21,71	0,21	57,82	59,76	0,44

**15.** Із якою країною Україна має морську ділянку державного кордону?

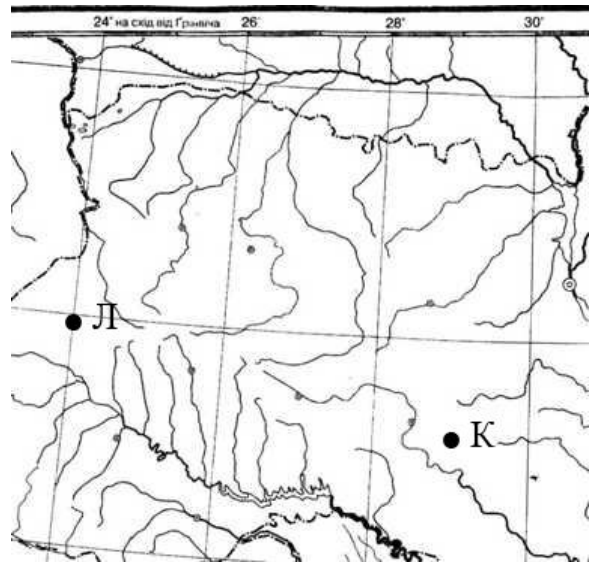
- А Болгарія;
- Б Грузія;
- В Румунія;
- Г Туреччина.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
10,64	7,25	24,23	57,74	0,12	24,23	15,97	0,17



16. Розгляньте картосхему. Визначте місцевий час у пункті Л, якщо в пункті К за місцевим часом у цей момент 11 година 04 хвилини.

- А 10 год 44 хв;  
Б 11 год 24 хв;  
В 10 год 59 хв;  
Г 11 год 09 хв.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
41,51	27,16	20,63	10,39	0,31	41,51	26,19	0,20

17. На якій платформі розташований Український кристалічний щит?

- А Західноєвропейська;  
Б Східноєвропейська;  
В Сибірська;  
Г Скіфська.





Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
27,48	55,30	4,21	12,92	0,08	55,30	44,54	0,33

18. До якої ери відноситься антропогеновий геологічний період?

- А протерозойська;  
Б палеозойська;  
В мезозойська;  
Г кайнозойська.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
11,68	31,21	28,80	27,98	0,28	27,98	38,65	0,35

19. Яким умовним знаком, яким на карті позначають родовища: Бориславське, Бугруватівське, Долинське.

- А   
Б   
В   
Г 

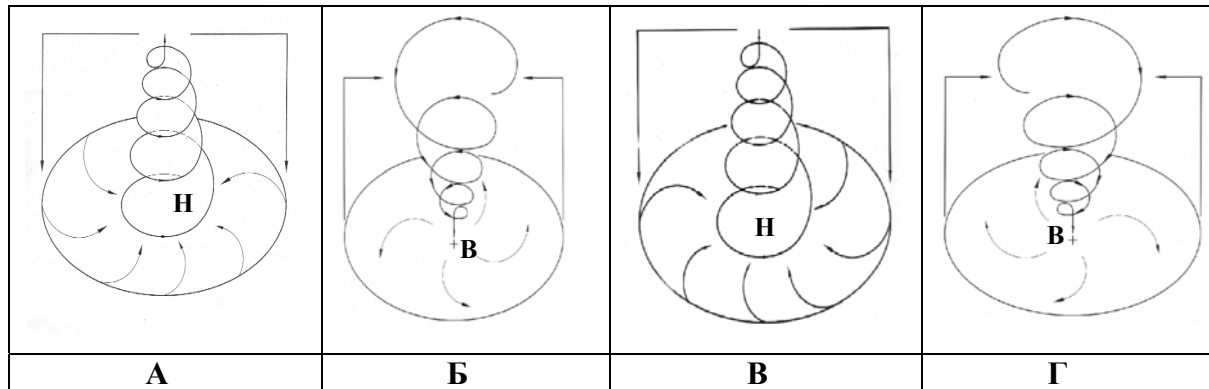
Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
34,32	25,98	25,32	13,83	0,51	34,32	0,79	0,01

20. Знайдіть **неправильне** твердження щодо використання метеорологічного приладу.

- А термометром вимірюють температуру повітря;  
Б барометром вимірюють випаровуваність;  
В флюгером визначають напрямок і силу вітру;  
Г гігрометром вимірюють вологість повітря.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
5,97	74,13	7,70	12,06	0,12	74,13	45,82	0,37

21. Розгляньте схеми, позначені буквами й визначте, яка із них відображає процес, що формує в Україні взимку мінливу вітряну погоду з відлигами і опадами.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
21,38	23,93	29,43	24,69	0,50	21,38	14,88	0,13

22. До басейну якої річки відносяться притоки Тетерів, Рось, Псел, Інгулець?

- А Дністер;  
Б Дунай;  
В Дон;  
Г Дніпро.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
20,65	20,53	12,88	45,76	0,14	45,76	41,26	0,32

23. Укажіть форму організації виробництва, що має визначення: «поєднання на одному підприємстві всіх стадій переробки певної сировини, що забезпечує мало- або безвідходність виробництва».

- А кооперування;  
Б спеціалізація;  
В концентрація;  
Г комбінування.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
20,88	15,78	17,21	45,93	0,18	45,93	8,40	0,03

24. Визначте правильний варіант ланцюга (галузь → підприємство → основний чинник розміщення) для столиці України.

- А харчова промисловість → кондитерська фабрика «Світоч» → споживач;  
Б машинобудування → авіазавод КНТК «Антонов» → кваліфіковані кадри;  
В лісова промисловість → швейна фабрика «Каштан» → трудові ресурси;  
Г хіміко-фармацевтична промисловість → фармацевтична фірма «Дарниця» → вода.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
13,28	44,88	13,37	28,34	0,10	44,88	45,11	0,33

25. Укажіть порт на Азовському морі.

- А Іллічівськ;
- Б Очаків;
- В Генічеськ;
- Г Феодосія.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
37,75	15,93	24,79	21,47	0,04	24,79	26,15	0,24

26. Визначте, який із позначених буквами на картосхемі районів України за агрокліматичними умовами найбільш придатний для вирощування соняшника.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
9,99	27,71	4,98	57,13	0,15	57,13	33,36	0,23

27. Укажіть варіант, де обидва виробництва є спеціалізацією Північно-Східного, Донецького та Придніпровського районів.

- А металообробка, лісозаготівля;
- Б тонкорунне вівчарство, виноградарство;
- В важке машинобудування, металургія;
- Г нафтопереробка, льонарство.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
9,59	2,11	80,26	7,86	0,13	80,26	35,83	0,30

28. Визначте, які транспортні шляхи було прокладено між Львовом і Перемишлем у 1861р. і між Одесою та Балтою в 1865р.

- А судноплавні канали;
- Б залізничні колії;
- В трубопроводи;
- Г шосейні дороги.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
13,96	63,53	15,06	7,07	0,27	63,53	25,94	0,19

29. Укажіть **неправильне** твердження щодо зовнішньоекономічних зв'язків України.

- А 10% імпорتنих витрат припадає на нафту та природний газ;
- Б основною часткою міжнародних послуг України є транспортні для країн СНД;
- В найбільше товарів експортується до Росії, Німеччини, Туреччини, Китаю;
- Г природно-історичний чинник відіграє значну роль у наданні туристичних послуг.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
25,95	21,21	40,97	11,62	0,23	25,95	14,45	0,11





30. Укажіть міста України, що стали курортами завдяки лікувальним властивостям мінеральних джерел.

- А Макіївка, Охтирка, Шостка;  
 Б Чугуїв, Черкаси, Чернівці;  
 В Слов'янськ, Моршин, Саки;  
 Г Джанкой, Ізмаїл, Маріуполь.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
4,84	3,80	85,16	6,14	0,04	85,16	27,97	0,27

31. На фотографіях зображено визначні об'єкти чотирьох столиць країн світу.

Укажіть об'єкт тієї столиці, яка за кількістю населення **не** є найбільшим містом у своїй країні.

			
А	Б	В	Г

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
34,55	9,91	44,03	11,30	0,18	44,03	48,59	0,36

32. Обчисліть, якою стала кількість населення 100-мільйонної країни через рік, якщо показники руху населення в цьому році були такими: народжуваність – 35 ‰, смертність – 18 ‰, еміграція – 3 ‰, імміграція – 1 ‰.

- А 100,5 млн осіб;  
 Б 101,5 млн осіб;  
 В 102,5 млн осіб;  
 Г 103,5 млн осіб.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
13,25	50,50	21,55	14,32	0,36	50,50	32,98	0,23

33. У якому рядку вказано країну, що не входить до складу ЄС?

- А Австрія, Швейцарія, ФРН;  
 Б Греція, Італія, Фінляндія;  
 В Швеція, Данія, Латвія;  
 Г Болгарія, Угорщина, Польща.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
24,51	25,21	21,83	28,36	0,06	24,51	4,27	0,06

34. Який регіон Росії спеціалізується на нафтовидобутку та нафтопереробці?

- А Східний Сибір;  
 Б Західний Сибір;  
 В Центральне Чорнозем'я;  
 Г Північ Далекого Сходу.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
27,76	34,71	19,76	17,66	0,10	34,71	23,00	0,19

35. Укажіть, завдяки якому чиннику хімічна промисловість США, Японії, ФРН знаходиться в авангарді світового господарства.

- А забезпеченість дешевою електроенергією;
- Б вигідне економіко-географічне положення;
- В забезпеченість різноманітною власною мінеральною сировиною;
- Г високий рівень науково-дослідної бази.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
5,95	9,95	15,47	68,39	0,17	68,39	40,25	0,29

36. Визначте **неправильне** твердження щодо лідерства країни в Латинській Америці:

- А Чилі – за запасами мідної руди;
- Б Аргентина – за експортом зерна;
- В Бразилія – за виробництвом автомобілів;
- Г Еквадор – за імпортом бананів.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
10,36	16,10	57,20	16,19	0,12	16,19	5,22	0,08

37. Укажіть країну, природні умови якої дозволяють вирощувати в промислових масштабах цукровий буряк і цукрову тростину.

- А Єгипет;
- Б Росія;
- В Франція;
- Г США.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
27,05	26,61	18,18	27,91	0,17	27,91	25,00	0,21

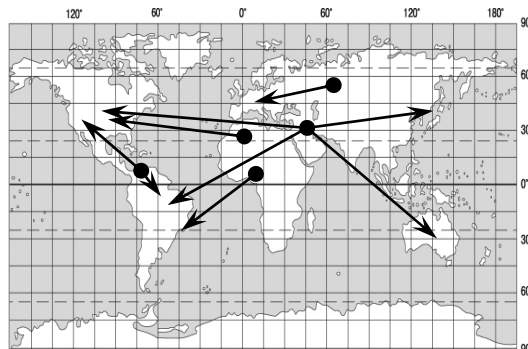
38. У якому рядку вказані курорти Африки:

- А Баден-Баден, Карлові Вари, Балеарські острови;
- Б Анталія, Дубаї, Мальдівські острови;
- В Санта Барбара, Лас-Вегас, Гавайські острови;
- Г Хургада, Шарм-ель-Шейх, Сейшельські острови.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
25,41	18,85	6,86	48,69	0,18	48,69	39,93	0,29

39. Розгляньте картосхему. За напрямками міжнародних вантажопотоків визначте корисну копалину.

- А кам'яне вугілля;
- Б боксити;
- В залізна руда;
- Г нафта.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
11,07	13,03	13,69	62,10	0,09	62,10	46,25	0,35

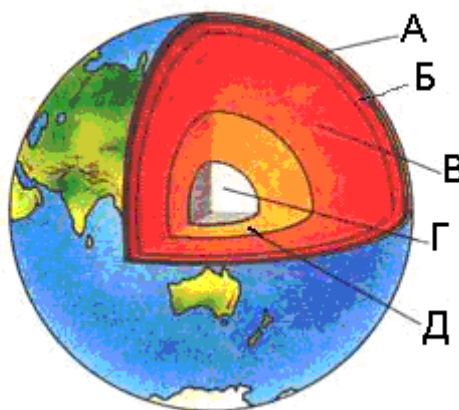
40. Укажіть державу, на території якої знаходяться визнані ЮНЕСКО об'єкти культурно-історичної спадщини: храм Сонця в Конараку, мавзолей Тадж-Махал.

- А Перу;
- Б Японія;
- В Австралія;
- Г Індія.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
12,02	11,39	3,13	73,24	0,22	73,24	41,58	0,32

41. Установіть відповідність між шарами внутрішньої будови Землі та буквами, якими вони позначені на малюнку.

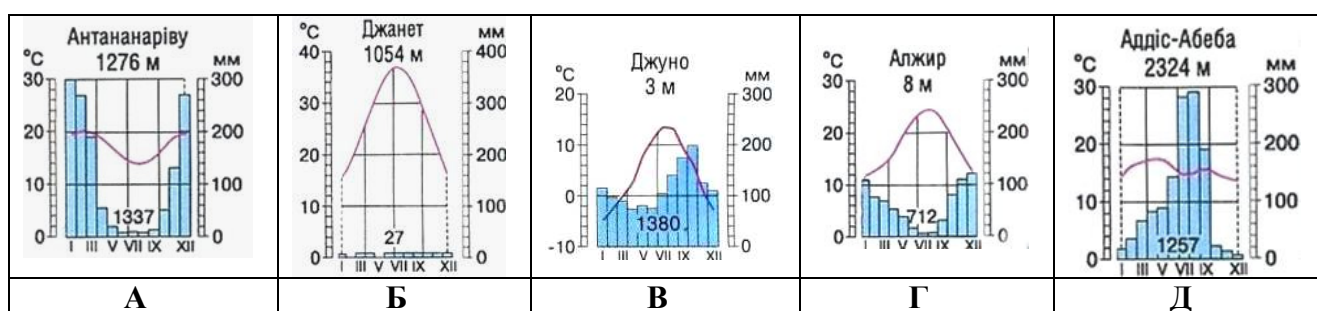
- 1 астеносфера;
- 2 земна кора;
- 3 внутрішнє ядро;
- 4 мантия.



Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1Б, 2А, 3Г, 4В	4,31	14,66	34,93	15,45	30,65	63,36	36,95	0,43

42. Установіть відповідність між типами клімату та кліматограмами.

- 1 субтропічний середземноморський Північної півкулі;
- 2 морський помірний Північної півкулі;
- 3 субекваторіальний Південної півкулі;
- 4 тропічний пустельний Північної півкулі.



Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1Г, 2В, 3А, 4Б	31,88	33,91	20,93	8,83	4,44	30,01	31,27	0,43

**43.** Установіть відповідність між назвами творів, де подано географічний опис України, та часом їхнього написання.

- |  |                           |
|--|---------------------------|
| <b>1</b> «Географія» в 17-ти томах грецького мислителя Страбона;   | <b>А</b> 1989 – 1993 рр.; |
| <b>2</b> «Труды этнографическо-статистической экспедиции в Западно-Русский край» у 7-ми томах етнографа Павла Чубинського;     | <b>Б</b> 1872 – 1879 рр.; |
| <b>3</b> «Українська географічна енциклопедія» в 3-х томах (за редакцією члена-кореспондента НАН України Олександра Маринича); | <b>В</b> 1932 р.;         |
| <b>4</b> «Географія України і сумежних земель» картографа Володимира Кубійовича.   | <b>Г</b> Х ст.;           |
|  | <b>Д</b> I ст. до н. е.   |

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1Д, 2Б, 3А, 4В</b>	17,60	29,17	22,21	14,55	16,46	45,77	46,71	0,50

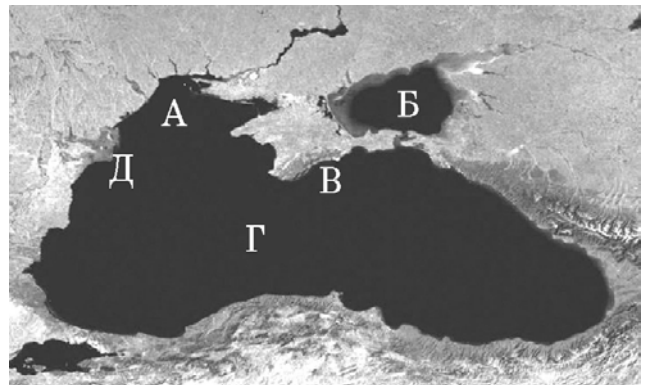
**44.** Знайдіть відповідність між рівнинами на території України та формами земної поверхні, що характерні для цих рівнин.

- |                                    |                                     |
|------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>1</b> Поліська низовина;        | <b>А</b> моренні горби;             |
| <b>2</b> Придніпровська низовина;  | <b>Б</b> конуси грязьових вулканів; |
| <b>3</b> Донецька височина;        | <b>В</b> терикони;                  |
| <b>4</b> Причорноморська низовина. | <b>Г</b> поди, блюдця;              |
|                                    | <b>Д</b> соляні куполи.             |

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1А, 2Д, 3В, 4Г</b>	46,47	34,03	16,42	2,34	0,74	19,22	10,94	0,18

**45.** Розгляньте космічний знімок. Установіть відповідність між інформацією про певні акваторії (позначена цифрами), та акваторіями (позначені на космічному знімку буквами).

- біля берегів України влітку тут найтепліша вода, проте взимку море в цьому районі може замерзати;
- солоність води в цьому районі перевищує 18‰;
- шельфова зона тут вузька, глибини моря стрімко збільшуються неподалік від берега;
- червону водорість (філофору) збирають тут у великій кількості.

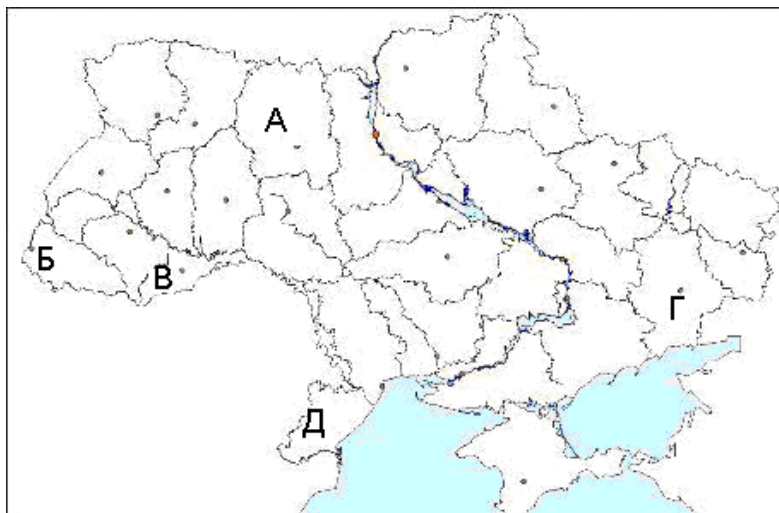


Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1Б, 2Г, 3В, 4А</b>	22,21	34,89	27,25	10,61	5,05	35,35	19,76	0,23



46. Установіть відповідність між національними меншинами України та районами їхнього компактного проживання, що позначені на картосхемі буквами.

- 1 болгари;
- 2 кримські татари;
- 3 угорці;
- 4 поляки.



Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1Д, 2Г, 3Б, 4А	6,54	24,35	35,32	15,31	18,49	53,72	39,71	0,49

47. Установіть відповідність між назвами атомних станцій та їхніми містами-супутниками.

- |                       |                  |
|-----------------------|------------------|
| 1 Хмельницька;        | А Енергодар;     |
| 2 Рівненська;         | Б Южноукраїнськ; |
| 3 Запорізька;         | В Кузнецовськ;   |
| 4 Південноукраїнська. | Г Прип'ять;      |
|                       | Д Нетішин.       |

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1Д, 2В, 3А, 4Б	19,72	31,99	30,33	8,28	9,68	39,05	32,11	0,38

48. Установіть відповідність між областями України та туристськими об'єктами.

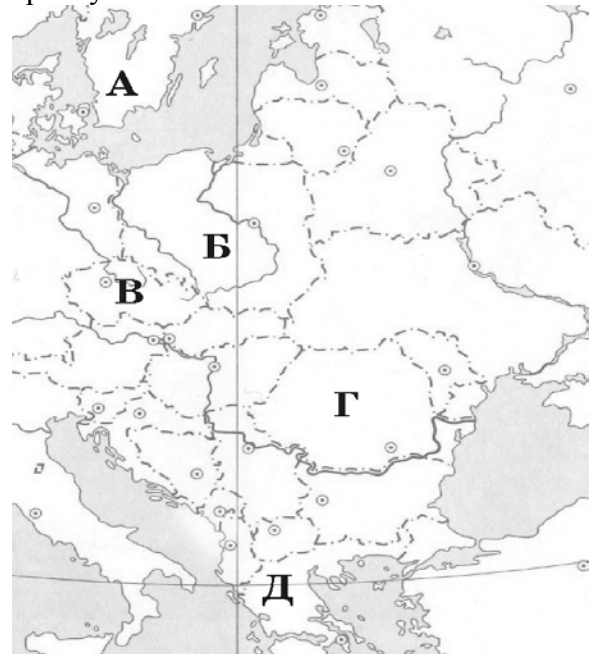
- |                      |                          |
|----------------------|--------------------------|
| 1 Тернопільська;     | А Святогірська лавра;    |
| 2 Івано-Франківська; | Б Луцький замок;         |
| 3 Черкаська;         | В Дендропарк «Софіївка»; |
| 4 Волинська.         | Г печера «Кришталева»;   |
|                      | Д гора Говерла.          |

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1Г, 2Д, 3В, 4Б	20,92	27,97	23,25	18,75	9,12	41,80	43,43	0,50



49. Розгляньте картосхему. Установіть відповідність між інформацією, що характеризує ту чи іншу державу, та державою, що позначена на карті буквою.

- 1 населення країни утворює окрему групу індоєвропейської мовної сім'ї; панівною є православна віра; столиця – одне з найдавніших міст світу;
- 2 у країні переважає гірський рельєф; її територією протікає друга за довжиною ріка Європи; 49% населення зайнято в промисловості;
- 3 країна – член ЄС, але не входить до НАТО; багата на лісові ресурси; виробляє автомобілі «Вольво»; населення мешкає переважно на півдні країни;
- 4 країна, населення якої становить 38,6 млн осіб; експортує вугілля, мідь, продукцію машинобудування й АПК; має значний товарообіг з Україною (>1 млрд доларів США).



Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1Д, 2Г, 3А, 4Б	29,62	32,76	19,84	11,04	6,74	33,13	41,67	0,52

50. Установіть відповідність між назвами міжнародних організацій та наведеними про них фактами.

- |   |        |   |   |
|---|--------|---|---|
| 1 | ООН;   | А | об'єднує США, Канаду, Мексику для реалізації угоди про зону вільної торгівлі;             |
| 2 | НАФТА; | Б | організація країн, що є експортерами нафти;   |
| 3 | СОТ;   | В | серед засновників організації була Україна (на той час УРСР);                             |
| 4 | ОПЕК;  | Г | головна мета діяльності – охорона природних екосистем;                                    |
|   |        | Д | економічна організація (понад 150 країн-членів), що регулює правила міжнародної торгівлі. |

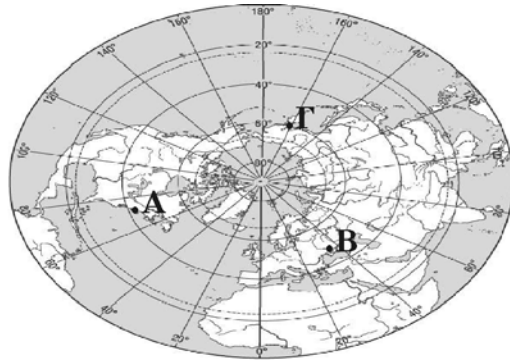
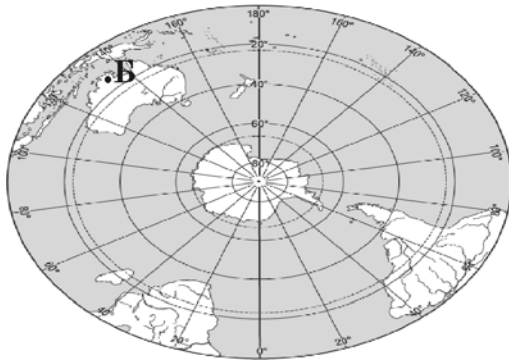
Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1В, 2А, 3Д, 4Б	32,42	27,91	23,52	5,34	10,80	33,55	49,22	0,60

51. Розташуйте географічні об'єкти в тій послідовності, в якій вони були відкриті європейцями.

- А Нова Зеландія;  
Б Мис Доброї Надії;  
В Антарктичний півострів;  
Г Магелланова протока.

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
БГАВ	67,35	22,05	10,61	21,63	38,42	0,45

52. Розташуйте позначені на обох півкулях буквами географічні об'єкти в порядку настання в цих точках нової доби.



Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
ГБВА	78,90	7,20	13,89	17,49	32,02	0,36

53. Розташуйте послідовно назви водних мас Індійського океану (від острова Ява до берегів Антарктиди).

- А тропічні;  
Б екваторіальні;  
В полярні;  
Г помірні.

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
БАГВ	38,53	19,45	42,01	51,74	67,54	0,53

54. Розташуйте послідовно (з півночі на південь) природні зони Східноєвропейської рівнини.

- А степ;  
Б мішані ліси;  
В лісостеп;  
Г тайга.

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
ГБВА	46,67	5,93	47,39	50,36	77,07	0,56

55. Розташуйте послідовно одиниці регіональної класифікації ландшафтів України, починаючи від найбільшої за рангом.

- А область;  
Б зона;  
В край;  
Г країна.

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
ГБВА	69,00	20,58	10,41	20,70	26,15	0,26

56. Установіть послідовність перетину природних областей Українських Карпат, якщо рухатись у напрямку з північного сходу на південний захід.

- А Полонинсько-Чорногірська;  
Б Зовнішньокарпатська;  
В Вулканічно-Карпатська;  
Г Вододільно-Верховинська.

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>БГАВ</b>	80,10	14,03	5,87	12,89	14,93	0,22

**57.** Розташуйте послідовно види транспорту України за показником вантажообігу (починаючи від найменшого).

- А** річковий;
- Б** трубопровідний;
- В** залізничний;
- Г** автомобільний.

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>АГВБ</b>	75,32	15,11	9,57	17,12	26,93	0,30

**58.** Розташуйте країни за ВВП на душу населення, починаючи від найменшого.

- А** Китай;
- Б** Польща;
- В** Ефіопія;
- Г** Канада.

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>ВАБГ</b>	56,46	25,31	18,23	30,89	45,91	0,44

**59.** Обчисліть середню густоту (щільність) населення країн, зазначених у таблиці. Розташуйте їх послідовно від найбільшого до найменшого показника.

	Країна	Кількість населення (млн осіб)	Площа (тис.км <sup>2</sup> )
<b>А</b>	Індія	1092	3288
<b>Б</b>	Бразилія	186	8512
<b>В</b>	Нідерланди	16,5	41,9
<b>Г</b>	Єгипет	79	1001

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>ВАГБ</b>	73,52	15,20	11,27	18,88	30,19	0,33

**60.** Установіть у хронологічній послідовності події (починаючи від найдавнішої), наслідком яких є антропогенні зміни в природі.

- А** початок будівництва каскаду водосховищ на Дніпрі, що призвело до втрати значних площ родючої землі;
- Б** початок переселення з Америки в Європу рослин-ендемів, що стали поширеними сільськогосподарськими культурами;
- В** початок переселення тварин із Європи в Австралію, що стало справжнім лихом для місцевої фауни;
- Г** прийняття законів України «Про охорону навколишнього середовища» та «Про зону надзвичайної екологічної ситуації», спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в державі.

Ключ	Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2			
<b>БВАГ</b>	33,32	27,67	39,01	52,84	56,00	0,46

## **2.8. Основи правознавства**

### **2.8.1. Характеристика структури та змісту тесту**

Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів з історії України проводилося в письмовій формі 2 червня 2008 року. У тестуванні взяли участь 55248 осіб, що становить 80% від загальної кількості зареєстрованих для проходження зовнішнього оцінювання з цього предмета.

Тестові завдання було складено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року з основ правознавства, затвердженої Міністерством освіти і науки України (лист від 28.11.2007 р. № 1/11 – 8752).

На виконання тестових завдань було відведено 90 хвилин. Кожний учасник тестування отримав тестовий зошит та бланк відповідей А. Учасники, які виявили бажання пройти тестування мовами національних меншин, отримали тестові зошити українською мовою та переклад тестового зошита відповідною мовою національної меншини (російською, румунською, молдавською, угорською).

Кількісний розподіл завдань за розділами програми наведено в таблиці 2.8.1.

*Таблиця 2.8.1*

**Розподіл завдань за розділами програми**

№ пор.	Розділ програми	Кількість завдань
1	Теорія держави і права	10
2	Основні засади конституційного ладу України	17
3	Найважливіші положення окремих галузей законодавства України	18
	Усього	45

У тесті учасникам тестування було запропоновано завдання трьох різних форм: з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих (39 завдань), на встановлення правильної послідовності (3 завдання) та на встановлення відповідності (3 завдання). Усі відповіді учасників, позначені в бланку А, перевірялися за допомогою спеціальної комп'ютерної програми.

Розподіл завдань за формами наведено в таблиці 2.8.2.

## Розподіл завдань за формами

№ пор.	Розділ програми	Кількість тестових завдань		
		з вибором однієї правильної відповіді	на встановлення правильності послідовності	на встановлення відповідності
1	Теорія держави і права	8	1	1
2	Основні засади конституційного ладу України	15	1	1
3	Найважливіші положення окремих галузей законодавства України	16	1	1
	Усього	39	3	3

За допомогою тестових завдань перевірялися різні компетенції, формування яких передбачено програмою шкільного курсу правознавства.

Завдання з вибором однієї відповіді використовувалися для перевірки знань юридичних понять, основних положень Конституції України й інших нормативних актів України, вмінь застосовувати набуті юридичні знання для аналізу життєвих ситуацій, розв'язання юридичних задач. За виконання цих завдань учасники могли отримати 0 або 1 бал.

Завдання на визначення відповідності давали можливість перевірити вміння співвідносити правопорушення та види можливої юридичної відповідальності, справи та суди, які мають їх вирішувати, визначати відповідність між поняттями та їхніми визначеннями. За виконання завдання цієї форми учасники могли отримати від 0 до 4 балів.

Завдання на встановлення послідовності застосовувалися для перевірки розуміння учасниками логіки певних правових процесів (законодавчого, кримінального), а також – вміння встановлювати хронологічну послідовність створення основних правових актів нашої держави. За виконання цього завдання можна було отримати від 0 до 2 балів.

## 2.8.2. Статистичні характеристики результатів тестування

Статистичні характеристики тесту з правознавства наведено в таблиці

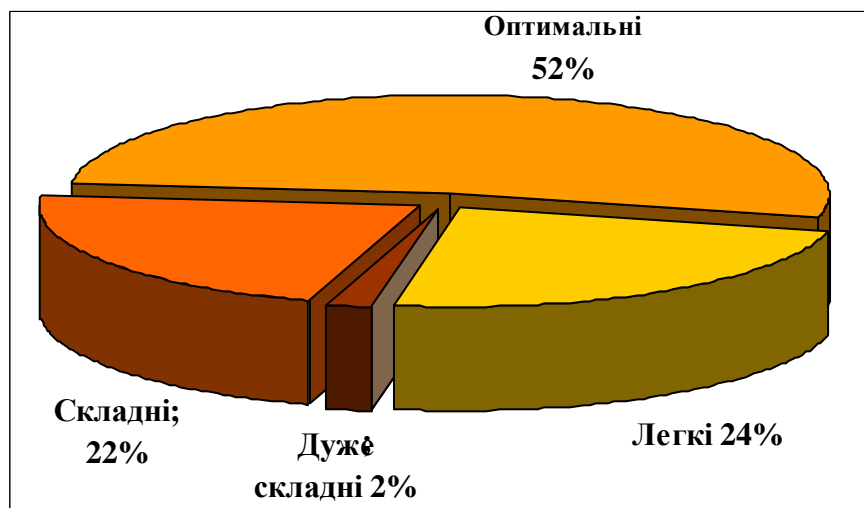
2.8.3.

Таблиця 2.8.3.

Назва характеристики	Кількісне значення
Кількість учасників	55248
Максимально можливий бал	57
Максимально набраний бал	57*
Середній набраний бал	28,62
Середнє відхилення	8,46
Середня складність завдань тесту (%)	48,94
Середній коефіцієнт розподільної здатності	0,34
Коефіцієнт $\alpha$	0,8

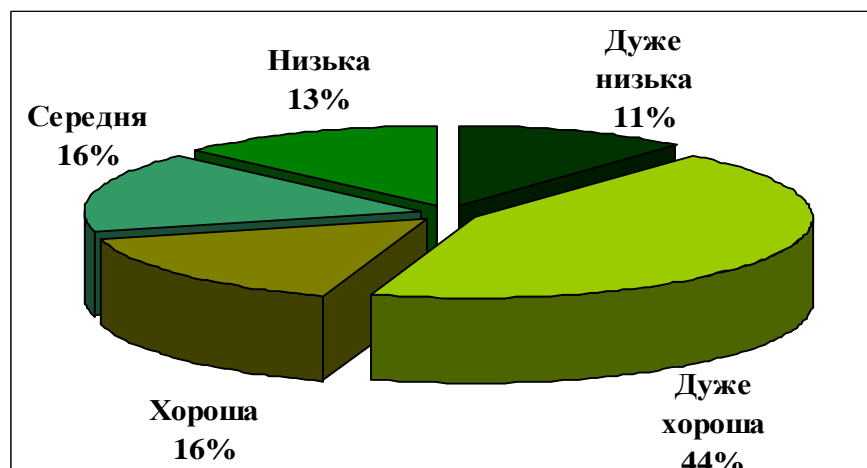
\* Максимальний бал набрали п'ять учасників тестування

Розподіл завдань з основ правознавства за рівнями складності показано на діаграмі 2.8.1.



Діаграма 2.8.1. Розподіл тестових завдань з основ правознавства за коефіцієнтом складності

Розподіл завдань з основ правознавства за рівнем розподільної здатності показано на діаграмі 2.8.2.

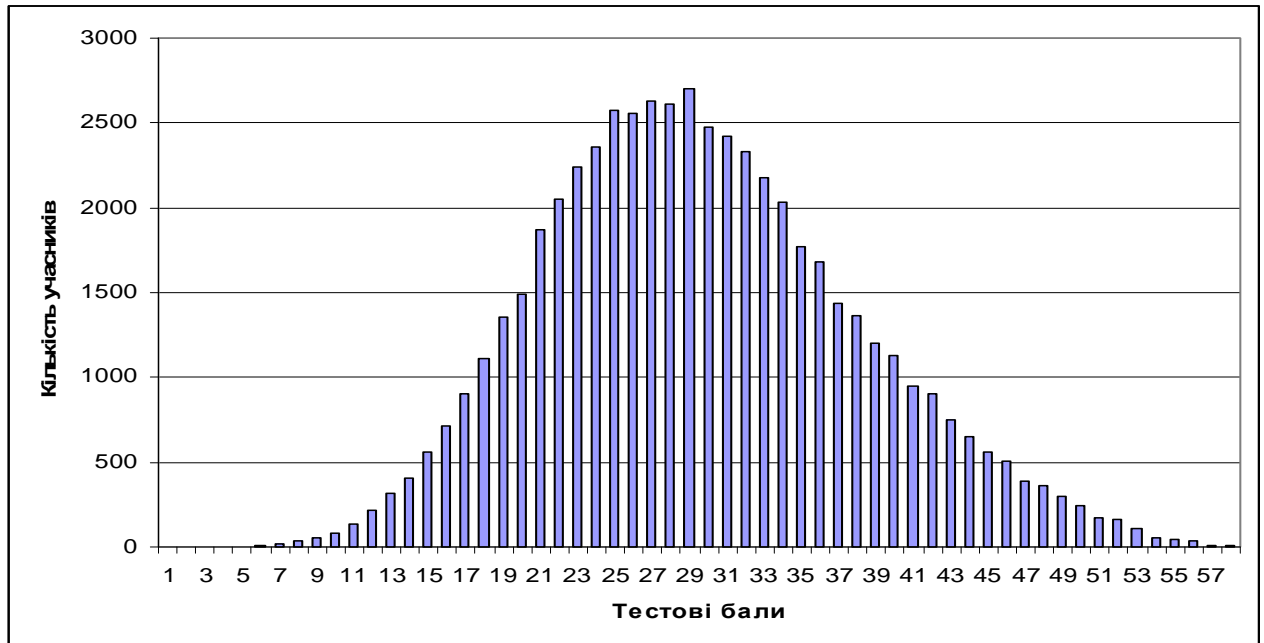


Діаграма 2.8.2. Розподіл тестових завдань з основ правознавства за коефіцієнтом розподільної здатності

### 2.8.3. Результати зовнішнього тестування з основ правознавства

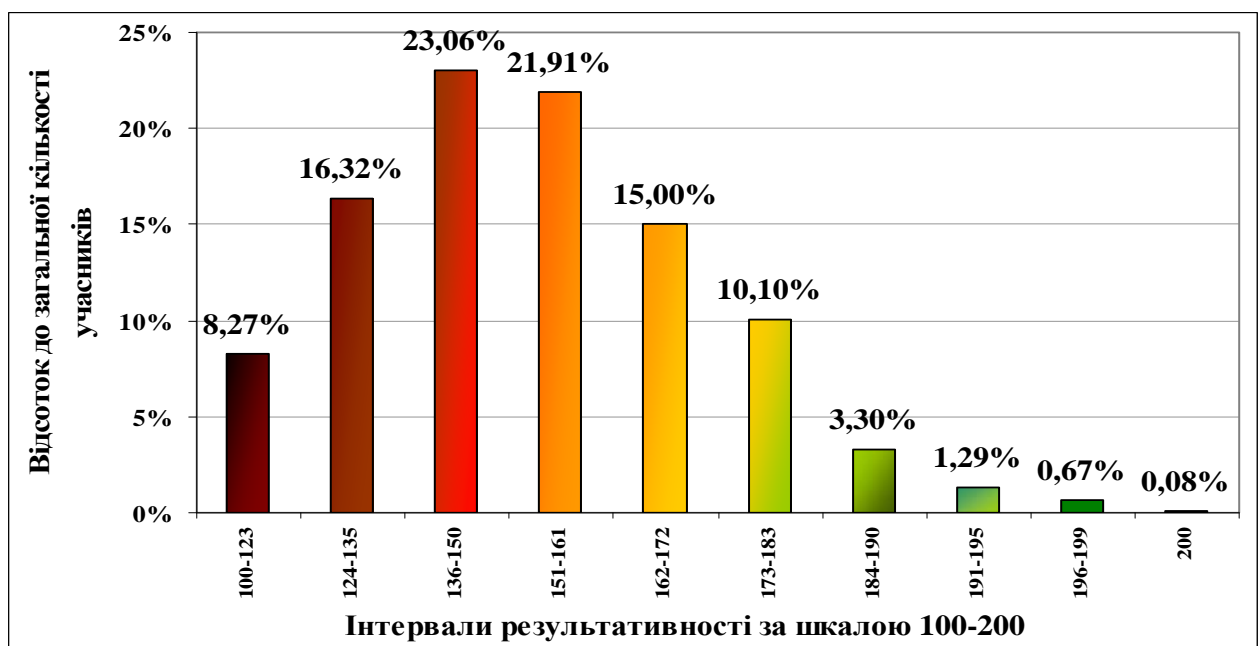
Результати тестування з основ правознавства за шкалою 100-200 балів, підтверджені сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти, зараховуються як вступні випробування до вищих навчальних закладів.

На діаграмі 2.8.3 показано розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з основ правознавства.



Діаграма 2.8.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з основ правознавства

На діаграмі 2.8.4 показано розподіл учасників тестування за результатами оцінювання за 100-200-бальною шкалою.



Діаграма 2.8.4. Розподіл учасників тестування за результатами оцінювання за 100-200-бальною шкалою

#### 2.8.4. Аналіз тестових завдань з основ правознавства

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену у процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	Легкі
40-59%	Оптимальні
20-39%	Складні
Менше 20%	дуже складні

Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	Хороша
21-30%	Середня
11-20%	Низька
10% і менше	дуже низька

Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу [-1,1]. Чим більше значення кореляції, тим завдання краще.

#### Тест

1. Визначте, яка з зазначених ознак є обов'язковою для держави:
- А** наявність державних символів;
  - Б** передача влади у спадщину;
  - В** наявність території;
  - Г** загальні збори дорослих членів співтовариства.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
15,19	41,42	17,45	25,60	0,05	41,42	68,94	0,50

\* позначення правильного варіанта відповіді



2. Визначте, яке з пропонованих визначень найповніше відповідає поняттю функції держави:
- А** способи здійснення державної влади;
  - Б** роль держави у суспільстві;
  - В** основні напрямки діяльності держави;
  - Г** складова частина владних структур держави.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
21,57	17,07	54,39	6,73	0,05	54,39	47,32	0,33

3. Визначте, ознакою якого політичного режиму є всебічний і всеохоплюючий контроль держави над суспільством, підкорення і поглинення його державою; існування загальнодержавної ідеології:

- А** авторитарного режиму;
- Б** демократичного режиму;
- В** ліберального режиму;
- Г** тоталітарного режиму.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
12,54	24,81	6,72	55,65	0,03	55,65	58,62	0,40

4. Визначте, яка теорія походження держави пояснює її появу розвитком шлюбно-сімейних відносин та поширенням цих відносин на все суспільство:

- А** договірна;
- Б** патріархальна;
- В** психологічна;
- Г** соціально-економічна (марксистська).

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
23,70	54,18	11,02	10,89	0,05	54,18	59,14	0,41

5. Визначте, які з пропонованих правових актів є індивідуальним правовим актом:

- А** Рішення Мукачівської міської ради про виділення земельної ділянки для спорудження житлового будинку;
- Б** Сімейний кодекс України;
- В** Указ Президента України «Про встановлення Дня благодійництва в Україні»;
- Г** Рішення Одеської міської ради «Про порядок надання земельних ділянок в користування».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
39,36	28,37	22,98	9,02	0,04	39,36	46,25	0,33

6. Громадянин Р., погрожуючи пістолетом, відібрав у касира магазину гроші, виручені від продажу товарів. Визначте, яка з зазначених обставин є підставою для звільнення продавця від юридичної відповідальності в цій ситуації:

- А** необхідна оборона;
- Б** дії в умовах виправданого ризику;
- В** виконання наказу чи розпорядження;
- Г** дії під впливом фізичного або психічного примусу.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
10,89	14,77	3,92	70,28	0,05	70,28	24,64	0,17

7. Країну М-ландію розділено на 95 департаментів, в кожному з яких існують органи самоврядування, обрані населенням та префекти, призначені цими органами за погодженням з центральним урядом. Існує єдина податкова та судова система, єдине громадянство. Визначте форму державного устрою цієї держави:

- А** федерація;
- Б** конфедерація;
- В** імперія;
- Г** унітарна держава.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
40,62	13,95	6,46	38,65	0,06	38,65	23,88	0,17

8. Визначте в якому із зазначених випадків мало місце правопорушення:

- А** Громадянин А., захищаючись від збройного нападу, завдав тяжких тілесних ушкоджень одному з нападників;
- Б** Громадянин Б. відмовився брати участь в голосуванні під час виборів Президента України;
- В** Громадянин В. взяв участь в мітингу протесту проти прийняття нового закону Верховною Радою України;
- Г** Громадянин Г. відмовився сплатити податок, посиляючись на фінансову труднощі, які у нього виникли.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
14,15	5,11	6,02	74,51	0,08	74,51	31,89	0,24

9. Визначте, яке з зазначених міст відповідно до Конституції України має спеціальний статус:

- А** Сімферополь;
- Б** Севастополь;
- В** Львів;
- Г** Донецьк.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
28,07	62,29	4,92	4,36	0,07	62,29	47,14	0,33

10. Визначте, який з наведених органів належить до органів законодавчої влади:

- А** Конституційний Суд України;
- Б** Верховна Рада України;
- В** Верховна Рада Автономної республіки Крим;
- Г** Міністерство освіти і науки України.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
19,48	74,61	2,57	3,19	0,07	74,61	49,95	0,40

11. Визначте, до якої групи прав людини відноситься право на недоторканність житла:

- А** особистих (громадянських) прав;
- Б** політичних прав;
- В** соціально-економічних прав;
- Г** культурних прав.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
73,75	4,44	20,61	1,04	0,04	73,75	12,38	0,08

**12.** Визначте, якою є конституційна кількість народних депутатів України:

- А** 226 депутатів;
- Б** 300 депутатів;
- В** 450 депутатів;
- Г** 500 депутатів.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
39,42	41,77	12,02	6,61	0,03	41,77	36,74	0,26

**13.** Визначте, який строк повноважень сільських, селищних, міських голів передбачено Конституцією України:

- А** 4 роки;
- Б** 5 років;
- В** 7 років;
- Г** 9 років.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
42,21	47,96	7,55	2,13	0,05	42,21	9,37	0,03

**14.** Визначте, який з зазначених судів є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції:

- А** Конституційний Суд України;
- Б** Вищий Адміністративний Суд України;
- В** Апеляційний Суд України;
- Г** Верховний Суд України.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
25,50	4,95	3,55	65,91	0,05	65,91	32,54	0,23

**15.** Визначте, в якій мінімальній кількості областей України мають бути зібрані підписи про проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою (не менше ніж 100 тисяч в кожній):

- А** 1/4 від загальної кількості областей;
- Б** 1/3 від загальної кількості областей;
- В** 1/2 від загальної кількості областей;
- Г** 2/3 від загальної кількості областей.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
10,24	28,45	18,85	42,16	0,04	42,16	45,97	0,33

**16.** Визначте, яке з зазначених тверджень є правильним:

- А** суддя Конституційного Суду України призначається (обирається) на 9 років без права бути призначеним на повторний строк;
- Б** суддя Конституційного Суду України призначається на 10 років без права бути призначеним на повторний строк;
- В** суддя Конституційного Суду України призначається на 15 років без права бути призначеним на повторний строк;
- Г** суддя Конституційного Суду України призначається безстроково.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
50,35	17,81	6,04	25,53	0,03	50,35	55,02	0,38

**17.** Визначте, в якому варіанті відповіді правильно та вичерпно визначено суб'єктів, які відповідно до Конституції України мають право законодавчої ініціативи:

- А** Президент України та Кабінет Міністрів України;
- Б** Президент України та народні депутати України;
- В** Президент України, народні депутати України та Кабінет Міністрів України;
- Г** Президент України, народні депутати України, Кабінет Міністрів України і Національний банк України.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
24,36	24,90	39,59	10,96	0,04	39,59	16,55	0,11

**18.** Визначте, яке з зазначених конституційних прав і свобод не може бути обмежене навіть в умовах воєнного або надзвичайного стану:

- А** право на недоторканність житла;
- Б** право на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції;
- В** право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань;
- Г** право на правову допомогу.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
9,26	10,31	51,41	28,78	0,10	28,78	9,02	0,04

**19.** Визначте, яке із зазначених повноважень належить Президенту України:

- А** прийняття рішень про припинення громадянства України;
- Б** визначення засади внутрішньої і зовнішньої політики;
- В** затвердження бюджету України та звіту про його виконання;
- Г** координація роботи міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
29,15	27,22	12,80	30,54	0,14	29,15	47,59	0,39

**20.** Визначте, яка з зазначених функцій належить прокуратурі України:

- А** захист власності від протиправних посягань;
- Б** захист державного суверенітету України;
- В** представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом;
- Г** надання консультацій та роз'яснень з юридичних питань.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
15,98	13,36	62,97	7,42	0,06	62,97	44,45	0,31

**21.** Визначте, хто із вказаних осіб має право бути членом політичної партії в Україні

- А** громадянин України, 28 років, працює лікарем в державній поліклініці;
- Б** громадянка України, 17 років, студентка педагогічного коледжу ;
- В** громадянин Росії, 32 роки, працює в Україні дизайнером;
- Г** громадянка України, 25 років, слідчий районної прокуратури.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
56,06	7,24	2,19	34,32	0,12	56,06	60,08	0,42

- 22.** Визначте, в якому з зазначених випадків громадянин підлягає призову на строкову військову службу до Збройних сил України:
- А** громадянин О., 27 років, щойно закінчив навчання в вищому навчальному закладі
  - Б** громадянин П., 22 роки, навчається в професійно-технічному училищі
  - В** громадянин Р., 23 роки, працює токарем, обраний депутатом сільської ради;
  - Г** громадянин Т., 23 роки, працює бухгалтером, має двох семирічних синів-близнюків.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
28,98	40,06	21,29	9,48	0,09	40,06	5,64	-0,01

- 23.** Визначте, в якому з зазначених випадків Президент України має право достроково припинити повноваження Верховної Ради України:
- А** коли Верховна Рада не затвердила у встановлений строк бюджет України на наступний рік;
  - Б** коли у Верховній Раді протягом 60 днів не було сформовано коаліцію депутатських фракцій, до складу якої входить більшість народних депутатів України;
  - В** коли Верховна Рада тричі підряд не схвалила пропонувану Президентом України кандидатуру Прем'єр-Міністра України;
  - Г** коли протягом 30 днів однієї чергової сесії не можуть розпочатися пленарні засідання Верховної Ради.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
9,84	24,93	7,47	57,53	0,07	57,53	47,12	0,33

- 24.** Визначте максимальну тривалість робочого часу для 14-річного учня середньої школи, який працевлаштовується кур'єром у вільний від навчання час протягом навчального року:
- А** 40 годин на тиждень;
  - Б** 36 годин на тиждень;
  - В** 12 годин на тиждень;
  - Г** 24 години на тиждень.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В*</b>	<b>Г</b>				
2,44	16,46	34,77	46,23	0,04	34,77	9,59	0,04

- 25.** Визначте, в якому з зазначених варіантів відповіді правильно вказано час, з якого фізична особа набуває повної цивільної дієздатності:
- А** з моменту народження;
  - Б** з часу реєстрації шлюбу фізичної особи, яка не досягла повноліття;
  - В** з моменту досягнення особою шістнадцяти років;
  - Г** з моменту отримання особою повної загальної середньої освіти.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
16,72	28,64	46,07	8,41	0,07	28,64	56,68	0,47

- 26.** Визначте, за який з зазначених злочинів підлягають кримінальній відповідальності особи, що вчинили злочин у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років:
- А** хуліганство;
  - Б** вбивство з необережності;
  - В** мародерство;
  - Г** давання хабара.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
25,34	47,02	26,02	1,45	0,11	25,34	-5,19	-0,07

**27.** Визначте, який з зазначених податків (зборів) належить до місцевих податків (зборів):

- А** податок на нерухоме майно;
- Б** податок на додану вартість;
- В** акцизний збір;
- Г** ринковий збір.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
35,94	13,39	10,07	40,36	0,09	40,36	31,15	0,22

**28.** Визначте, в якому з зазначених випадків є підстави для розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу

- А** поновлення на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу;
- Б** нез'явлення на роботі протягом двох місяців підряд внаслідок тимчасової непрацездатності;
- В** призов працівника на строкову військову або альтернативну службу;
- Г** закінчення строку трудового договору.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
16,52	16,56	25,06	41,65	0,10	16,52	30,02	0,31

**29.** Визначте, яке з наведених тверджень відповідає законодавству України:

- А** суд може обмежити цивільну дієздатність фізичної особи, якщо вона зловживає спиртними напоями, наркотичними засобами тощо і тим ставить себе чи свою сім'ю у скрутне матеріальне становище;
- Б** суд може обмежити цивільну дієздатність фізичної особи, якщо вона відсутня у місці свого постійного проживання протягом одного року;
- В** суд може обмежити цивільну дієздатність фізичної особи, якщо вона внаслідок хронічного, стійкого психічного розладу не здатна усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними;
- Г** суд може обмежити цивільну дієздатність фізичної особи, якщо вона відсутня у місці свого постійного проживання протягом трьох років.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А*</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
24,20	4,73	62,66	8,09	0,13	24,20	16,66	0,14

**30.** Визначте, яке з наведених тверджень відповідає діючому законодавству:

- А** адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення чотирнадцятирічного віку;
- Б** особа, яка діяла у нетверезому стані не підлягає адміністративній відповідальності;
- В** закони, які пом'якшують або скасовують відповідальність за адміністративні правопорушення, не мають зворотної сили;
- Г** адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
32,15	4,56	10,60	52,44	0,06	52,44	25,23	0,17

**31.** Визначте, яке із зазначених кримінальних покарань може застосовуватися і як основне, так і як додаткове покарання?

- А** штраф;
- Б** громадські роботи;
- В** конфіскація майна;
- Г** арешт.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
45,08	20,65	20,01	14,01	0,19	45,08	18,21	0,11

**32.** Визначте, в якій з наведених ситуацій цивільно-правова відповідальність настає навіть за відсутності вини:

- А** збитки товариству з обмеженою відповідальністю було завдано внаслідок несвоєчасного виконання договірних зобов'язань приватним підприємством;
- Б** шкода завдано внаслідок травмування однієї з них неповнолітніх осіб, які влаштували між собою бійку;
- В** шкоду завдано внаслідок дорожньо-транспортної пригоди – наїзду автомобіля на пішохода;
- Г** шкоду завдано внаслідок несвоєчасного виконання зобов'язань за договором купівлі-продажу між фізичною особою та державним магазином.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
28,83	15,92	25,68	29,25	0,07	25,68	1,31	-0,02

**33.** Визначте, в якому варіанті найбільш точно та вичерпно визначено види дисциплінарних стягнень передбачені Кодексом законів про працю України:

- А** догана, сувора догана, звільнення;
- Б** догана, сувора догана;
- В** догана, звільнення ;
- Г** догана, попередження про неповну службову відповідність, звільнення.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
44,13	7,66	21,39	26,65	0,07	21,39	25,46	0,23

**34.** Визначте, як з наведених тверджень відповідає законодавству України:

- А** приватизація здійснюється шляхом безоплатної передачі громадянам квартир з розрахунку 21 м<sup>2</sup> житлової площі на наймача і кожного члена його сім'ї та додатково 10 м<sup>2</sup> на сім'ю;
- Б** приватизація здійснюється шляхом безоплатної передачі громадянам квартир з розрахунку 21 м<sup>2</sup> загальної площі на наймача і кожного члена його сім'ї та додатково 10 м<sup>2</sup> на сім'ю;
- В** приватизація здійснюється шляхом безоплатної передачі громадянам квартир з розрахунку санітарної норми 10 м<sup>2</sup> загальної площі на наймача і кожного члена його сім'ї та додатково 21 м<sup>2</sup> на сім'ю;
- Г** приватизація здійснюється шляхом безоплатної передачі громадянам квартир з розрахунку санітарної норми 21 м<sup>2</sup> житлової площі на наймача і кожного члена його сім'ї.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
20,27	40,37	18,93	19,83	0,06	40,37	33,76	0,24

**35.** Визначте кваліфікацію описаних подій: громадянин В. намагався непомітно витягти гаманець з сумочки громадянки А., але вона помітила його дії, та за допомогою свідків затримала В.

- А** скоєно крадіжку, злочин завершено;
- Б** скоєно грабіж, злочин завершено;
- В** скоєно замах на крадіжку;
- Г** скоєно замах на грабіж.

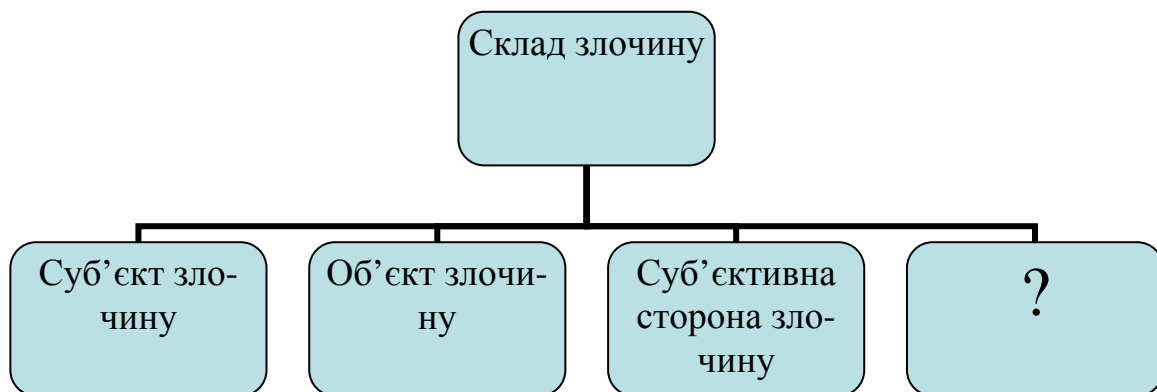
Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
8,43	3,48	71,69	16,30	0,04	71,69	15,61	0,09

36. Визначте, в якому з зазначених випадків мати, батько можуть бути позбавлені судом батьківських прав:

- А** якщо вони вступили в шлюб з іншою особою, яка не є батьком, матір'ю дитини;
- Б** жорстоко поводяться з дитиною;
- В** визнані судом недієздатними;
- Г** засуджені за вчинення тяжкого умисного злочину.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
0,73	67,35	19,29	12,32	0,24	67,35	23,57	0,16

37. Визначте, який елемент необхідно доповнити в пропоновану схему:



- А** зміст злочину;
- Б** об'єктивна сторона злочину;
- В** пом'якшуючі та обтяжуючі обставини;
- Г** особа, яка досягла віку притягнення до кримінальної відповідальності.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
13,66	71,40	8,50	6,20	0,05	71,40	39,79	0,30

38. Визначте, в якому з зазначених випадків шлюб визнається недійсним судом:

- А** шлюб, укладений без вільної згоди чоловіка;
- Б** шлюб осіб, одна з яких визнана судом недієздатною;
- В** шлюб між тіткою та племінником;
- Г** шлюб осіб, одна з яких засуджена до позбавлення волі строком на вісім років.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
38,58	11,83	44,19	5,17	0,10	38,58	10,62	0,04

39. Укажіть організаційно-правову форму господарського товариства, що має статутний фонд, поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства:

- А** товариство з обмеженою відповідальністю;
- Б** товариство з додатковою відповідальністю;
- В** повне товариство;
- Г** акціонерне товариство.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
23,89	6,58	5,88	63,41	0,03	63,41	29,40	0,19



**40.** Встановіть відповідність між зазначеними діями особи та видом юридичної відповідальності, до якого вона може бути притягнута:

- |                           |   |
|---------------------------|---|
| <b>1</b> кримінальна      | <b>А</b> несвоєчасне отримання паспорту особою, яка досягнула 16-річного віку;            |
| <b>2</b> цивільно-правова | <b>Б</b> порушення водієм Правил дорожнього руху, яке потягнуло за собою загибель людини; |
| <b>3</b> адміністративна  | <b>В</b> поява працівника на роботі в нетверезому стані;                                  |
| <b>4</b> дисциплінарна    | <b>Г</b> відмова члена партії від сплати членських внесків;                               |
|                           | <b>Д</b> несвоєчасне виконання умов договору займу (затримка повернення грошей).          |

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
<b>1Б, 2Д, 3А, 4В</b>	3,06	13,07	34,75	17,92	31,20	65,28	41,34	0,48

**41.** Встановіть відповідність між поняттями та їх визначеннями:

- |                           |   |
|---------------------------|---|
| <b>1</b> виконавець       | <b>А</b> умисна спільна участь декількох суб'єктів злочину у вчиненні умисного злочину;   |
| <b>2</b> суб'єкт злочину; | <b>Б</b> особа, що досягла на момент скоєння злочину визначеного законом віку, з якого настає кримінальна відповідальність;   |
| <b>3</b> співучасть;      | <b>В</b> особа, яка умовлянням, підкупом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення злочину  |
| <b>4</b> підбурювач       | <b>Г</b> особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь сприяла вчиненню злочину;   |
|                           | <b>Д</b> особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами злочину безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила злочинне діяння. |

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
<b>1Д, 2Б, 3А, 4В</b>	9,84	22,36	23,19	22,19	22,42	56,25	50,71	0,52

**42.** Установіть відповідність між судами та справами, які вони повинні розглядати:

- |                                      |   |
|--------------------------------------|---|
| <b>1</b> Загальний суд;              | <b>А</b> справу про скасування рішення М-ської облради щодо виділення ділянки землі для будівництва офісного комплексу;                               |
| <b>2</b> Адміністративний суд;       | <b>Б</b> справу про додержання конституційної процедури розслідування й розгляду справи про усунення Президента України в порядку з поста імпідменту; |
| <b>3</b> Господарський суд;          | <b>В</b> справу про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "КМН";  |
| <b>4</b> Конституційний Суд України. | <b>Г</b> справу про замах на вбивство кандидата в Президенти України;   |
|                                      | <b>Д</b> справу про припинення громадянства щодо особи, яка стала військовослужбовцем армії Лівану.   |

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
<b>1Г, 2А, 3В, 4Б</b>	12,93	39,33	31,37	6,89	9,48	40,17	37,77	0,47

**43.** Пропоновані нормативні акти розташуйте в порядку їх прийняття:

- А** Закон України „Про правонаступництво України”;
- Б** Конституційний договір між Президентом і Верховною Радою України „Про основні засади організації та функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні”;
- В** Декларація про державний суверенітет України;
- Г** Акт проголошення незалежності України.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2			
<b>ВГАБ</b>	44,73	33,71	21,56	38,42	49,45	0,44

**44.** Розташуйте стадії законодавчого процесу у правильній послідовності:

- А** законодавча ініціатива;
- Б** підписання закону Президентом України;
- В** офіційне оприлюднення закону;
- Г** обговорення законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2			
<b>АГБВ</b>	22,88	16,10	61,02	69,07	64,92	0,52

**45.** Розташуйте стадії кримінального процесу у послідовності, передбаченій законодавством

- А** судовий розгляд;
- Б** апеляційне провадження;
- В** досудове слідство;
- Г** порушення кримінальної справи.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2			
<b>ГВАБ</b>	21,69	15,98	62,34	70,32	47,12	0,37

## 2.9. Основи економіки

### 2.9.1. Характеристика структури та змісту тесту

Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів з основ економіки проводилося в письмовій формі 3 червня 2008 року. У тестуванні взяли участь 12111 осіб, що становить 58,9 % від загальної кількості зареєстрованих для проходження зовнішнього оцінювання з основ економіки.

На виконання тестових завдань було відведено 120 хвилин. Кожний учасник тестування отримав індивідуальний комплект, що складався з тестового зошита та бланка відповідей А.

Тестові завдання було складено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року з основ економіки, затвердженої Міністерством освіти і науки України (лист від 28.11.2007 р. № 1/11 – 8531).

Кількісний розподіл завдань за розділами програми наведено в таблиці 2.9.1.

Таблиця 2.9.1

№ пор.	Тематичні блоки	Кількість завдань	Відсоток від загальної кількості завдань
1	Фундаментальні поняття економіки	10	20
2	Економіка домашнього господарства та підприємства	20	40
3	Національна економіка	15	30
4	Світова економіка	5	10
	Усього	50	100

Завдання тесту стосувалися фундаментальних понять економіки, основ економіки домашнього господарства та підприємства, національної та світової економіки. Тест містив завдання різних форм: з вибором однієї правильної відповіді, на встановлення відповідності, завдання відкритої форми з короткою відповіддю.

Кількісний розподіл завдань тесту за формами наведено в таблиці 2.9.2.

Таблиця 2.9.2

№ пор.	Форми тестових завдань	Кількість завдань
1	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	34
2	Завдання на встановлення правильної відповідності (логічні пари)	5
3	Завдання відкритої форми з короткою відповіддю	11
	Усього	50

Завдання з вибором однієї правильної відповіді використовувалися для перевірки знань і розуміння сутності основних економічних термінів та понять, вміння приймати раціональні економічні рішення, виявляти причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між економічними явищами та процесами, пояснювати та порівнювати принципи функціонування різних економічних систем та різних типів ринкових структур, розуміти зміст економічної політики держави, розрізняти та характеризувати методи державного регулювання економіки. За виконання кожного завдання можна було отримати 0 або 1 бал.

Завдання на встановлення відповідності дають змогу перевірити вміння систематизувати та аналізувати економічну інформацію, здійснювати розрахунки конкретних економічних показників, аналізувати економічні події, економічну інформацію, представлену в графічній формі, характеризувати методи та інструменти економічної політики держави. За виконання кожного такого завдання можна було отримати від 0 до 4 балів.

За допомогою завдань відкритої форми з короткою відповіддю перевірялися вміння оцінювати економічні явища та процеси на різних рівнях (мікро-, макро-, мега-), виконувати економічні розрахунки, застосовувати набуті знання в процесі аналізу економічних подій, економічної та статистичної інформації, представленої в графічній, табличній і текстовій формах. За виконання кожного такого завдання можна було отримати 0 або 2 бали.

Перевірку бланка було здійснено за допомогою комплексу програмно-технічних засобів. Максимальна кількість балів, яку можна було отримати, правильно виконавши всі завдання тесту з основ економіки, – 76.

## 2.9.2. Статистичні характеристики результатів тестування з основ економіки

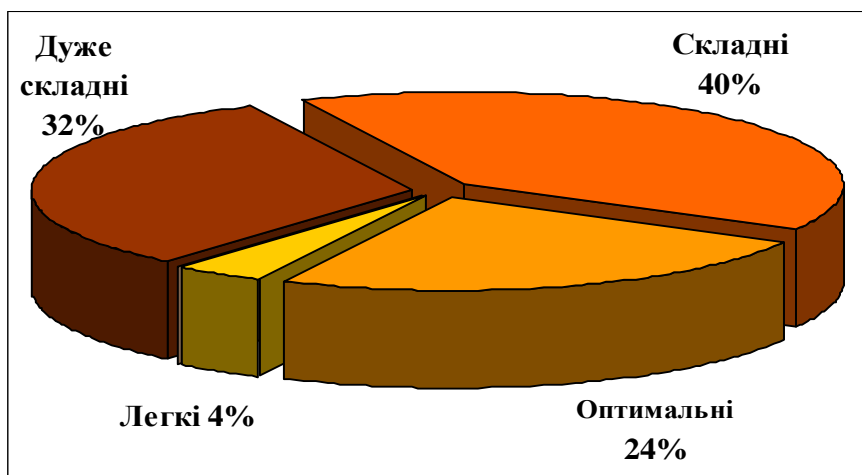
Статистичні характеристики результатів тестування з основ економіки наведено у таблиці 2.9.3.

Таблиця 2.9.3

№ пор.	Назва характеристики	Кількісне значення
1	Кількість учасників тестування	12111
2	Максимально можливий бал	76
3	Максимально набраний бал*	74
4	Середній набраний бал	19,67
5	Стандартне відхилення	9,82
6	Середня складність завдання тесту (%)	28,51
7	Середній коефіцієнт розподільної здатності завдань тесту	27,52

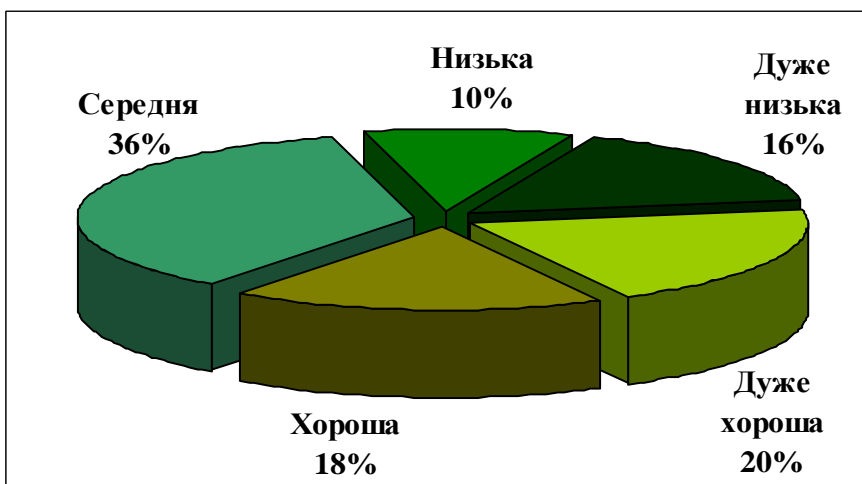
\* 74 бали набрав один учасник тестування

На діаграмі 2.9.1 показано розподіл тестових завдань за коефіцієнтом складності.



Діаграма 2.9.1. Розподіл тестових завдань з основ економіки за коефіцієнтом складності

На діаграмі 2.9.2 показано розподіл тестових завдань з основ економіки за коефіцієнтом розподільної здатності.

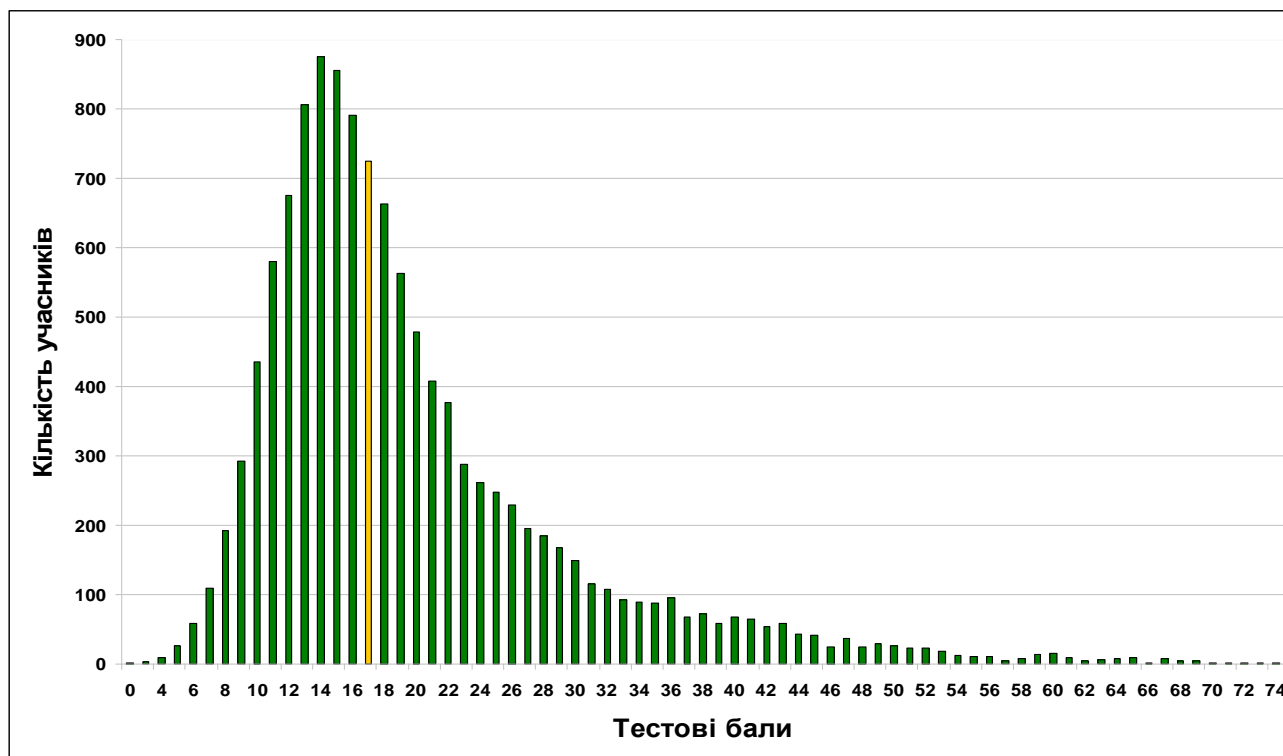


Діаграма 2.9.2. Розподіл тестових завдань з основ економіки за коефіцієнтом розподільної здатності

### 2.9.3. Результати зовнішнього оцінювання з основ економіки

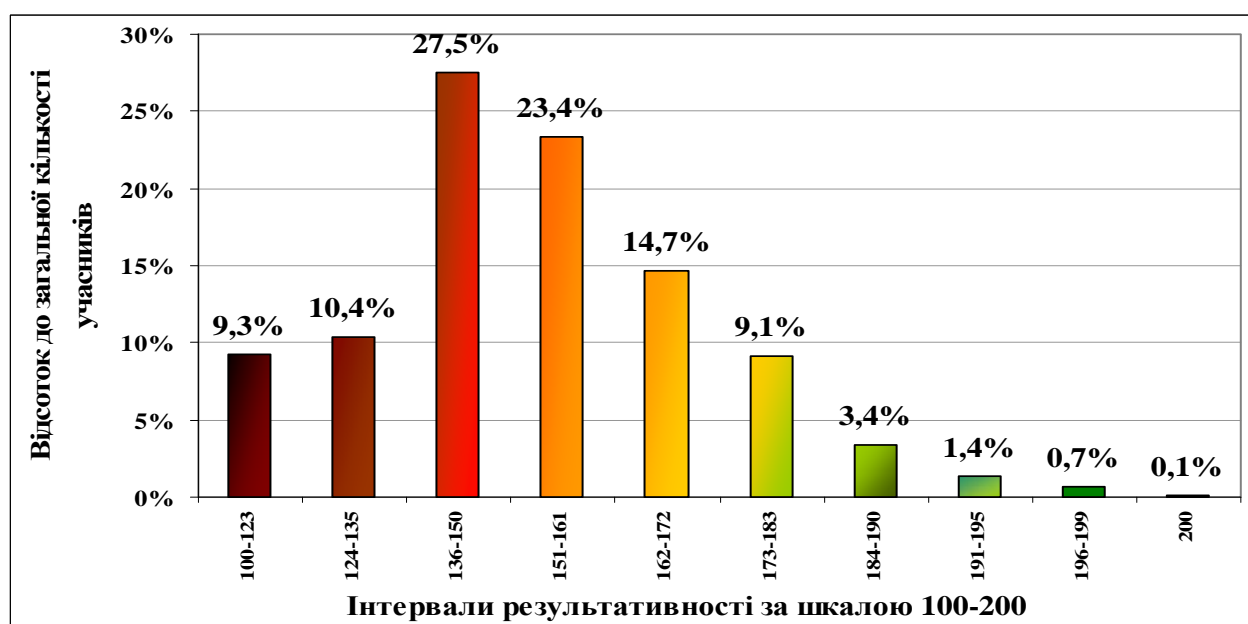
Результати тестування з основ економіки за шкалою 100–200 балів, підтверджені сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти, зараховуються як вступні випробування до вищих навчальних закладів.

На діаграмі 2.9.3 показано розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з основ економіки.



Діаграма 2.9.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання з основ економіки

На діаграмі 9.4 показано розподіл учасників тестування за результатами оцінювання за 100-200-бальною шкалою.



Діаграма 2.9.4. Розподіл учасників тестування за результатами оцінювання за 100–200-бальною шкалою

#### 2.9.4. Аналіз тестових завдань з основ економіки

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену у процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	легкі
40-59%	оптимальні
20-39%	складні
Менше 20%	дуже складні

Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	хороша
21-30%	середня
11-20%	низька
10% і менше	дуже низька

Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу  $[-1,1]$ . Чим більше значення кореляції, тим завдання краще.

#### Тест

1. Укажіть характеристику людських потреб:

- А вичерпність;
- Б безмежність;
- В сталість;
- Г обмеженість.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
7,22	71,08	10,65	10,87	0,17	71,08	44,05	0,29

\* позначення правильного варіанта відповіді

2. Визначте, що не є засобами праці:

- А нафто-, газопроводи;
- Б сировина, матеріали;
- В інструменти, обладнання;
- Г виробничі будівлі.

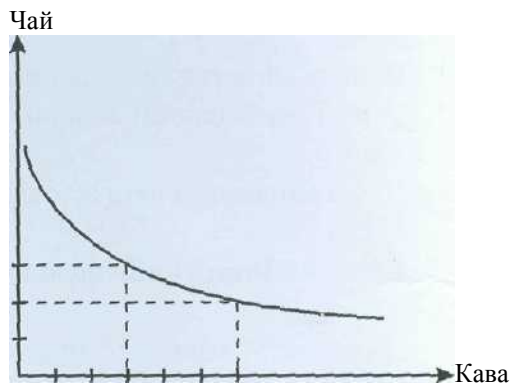
Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
34,48	27,48	5,83	31,96	0,25	27,48	27,47	0,23

3. Укажіть, у чому полягає сутність роздержавлення:

- А ліквідація монополії держави на власність;
- Б ліквідація державного регулювання економіки;
- В передання приватної власності в державну;
- Г безкоштовне передання державної власності в приватну власність.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
27,34	24,84	7,14	40,26	0,42	27,34	28,57	0,23

4. На рисунку зображено криву байдужості споживача N. Визначте, споживанню якого продукту він віддає перевагу.



- А чай;
- Б кава та чай;
- В кава;
- Г визначити не можна.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
23,21	10,92	58,97	6,72	0,17	23,21	- 8,33	- 0,09

5. Укажіть найбільш поширений спосіб конкурентної боротьби на ринку монополістичної конкуренції.

- А цінова конкуренція;
- Б нецінова конкуренція;
- В недобросовісна конкуренція;
- Г міжгалузева конкуренція.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
54,23	17,38	9,57	18,59	0,25	17,38	36,63	0,42



6. Визначте, як змінилася процентна ставка в поточному році порівняно з попереднім, коли відомо, що в поточному році на акцію номіналом 100 грошових одиниць було виплачено дивіденди на 20% вищі, ніж у попередньому році. Курс акції за цей період збільшився на 100% .
- А збільшилася на 20%;  
Б збільшилася на 40%;  
В зменшилася на 20%;  
Г зменшилася на 40%.

Відповіді учасників (%)				Не виконали за- вдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
39,40	36,48	13,84	9,66	0,62	9,66	21,34	0,42

7. Укажіть, що є елементом організаційно-технічної інфраструктури ринку.
- А інформаційно-консультаційні фірми;  
Б фондові та валютні біржі;  
В рекламні агентства;  
Г товарні біржі та аукціони.

Відповіді учасників (%)				Не виконали за- вдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
25,23	21,38	24,17	28,77	0,44	28,77	9,34	0,03

8. Визначте, за яких обставин гроші виконують функцію міри вартості
- А робітник отримує заробітну плату;  
Б покупець розраховується у крамниці чеком;  
В банк приймає від вкладника певну суму грошей;  
Г покупець і продавець торгуються на ринку.

Відповіді учасників (%)				Не виконали за- вдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
21,82	14,85	11,52	51,63	0,17	51,63	28,75	0,18

9. Визначте, що не буде враховано в процесі обчислення валового внутрішнього продукту (ВВП).
- А плата за оренду автомобіля;  
Б витрати на охорону громадського порядку;  
В виграш 1000 грн у лотерею;  
Г проценти на державні облігації.

Відповіді учасників (%)				Не виконали за- вдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
11,64	11,79	65,79	10,65	0,12	65,79	11,63	0,02

10. Визначте рівень циклічного безробіття в умовній країні, потенційний ВВП якої становить 100 млрд грошових одиниць, фактичний ВВП дорівнює 95 млрд грошових одиниць, коефіцієнт Оукена становить 2,5.
- А 2%;  
Б 2,5%;  
В 5%;  
Г 25%.

Відповіді учасників (%)				Не виконали за- вдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
31,64	25,98	31,88	10,16	0,35	31,64	44,32	0,40

11. Укажіть, що характеризує стагфляцію:

- А одночасне зростання інфляції та безробіття;
- Б одночасне зниження інфляції та безробіття;
- В одночасне зростання інфляції та зниження безробіття;
- Г одночасне зниження інфляції та зростання безробіття.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
42,19	20,51	20,02	16,88	0,39	42,19	32,51	0,23

12. Укажіть, яким було оподаткування доходів фізичних осіб в Україні в 2007 р.:

- А прогресивне;
- Б пропорційне;
- В регресивне;
- Г прогресивне та регресивне.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
29,66	38,66	18,69	12,73	0,27	38,66	36,36	0,25

13. Укажіть, які дійові особи ринкової економіки представлено в моделі кругообігу економічної діяльності:

- А домогосподарства, підприємства;
- Б підприємці, наймані працівники;
- В виробники, торговці, банкіри.
- Г власники, менеджери, акціонери.

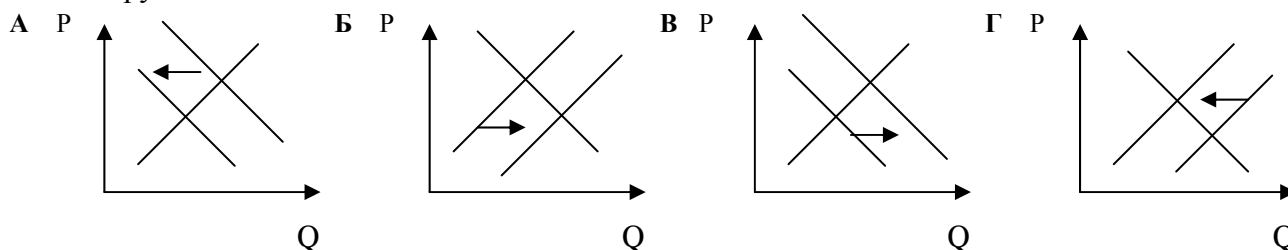
Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
44,46	16,66	25,28	13,52	0,07	44,46	65,29	0,47

14. Визначте нетарифний торговельний бар'єр.

- А мито на імпорт;
- Б ліцензування;
- В фіскальне мито;
- Г протекціоністське мито.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
14,90	43,77	18,93	22,24	0,14	43,77	39,38	0,30

15. Визначте, на якому з графіків часткової ринкової рівноваги правильно відображено зміни, що відбулися на ринку яблук у короткотерміновому періоді за умови підвищення ціни груш



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
15,50	32,90	38,51	12,78	0,32	38,51	37,09	0,30

16. Визначте, за якої умови може збільшитися виручка фірми, яка зменшить пропозицію товару.
- А пропозиція нееластична за ціною;
  - Б попит нееластичний за ціною;
  - В пропозиція еластична за ціною;
  - Г попит еластичний за ціною.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
16,73	25,73	25,53	31,69	0,32	25,73	20,51	0,16

17. Визначте організаційно-економічну форму підприємства, коли відомо, що кілька його учасників несуть повну відповідальність за зобов'язаннями цього підприємства всім своїм майном. Для решти учасників ризик збитків обмежується лише внеском у майно, товариства.
- А товариство з повною відповідальністю;
  - Б акціонерне товариство;
  - В командитне товариство;
  - Г товариство з обмеженою відповідальністю.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
18,07	27,21	21,08	33,32	0,32	21,08	23,17	0,21

18. Укажіть, що відбудеться, коли чисельність споживачів суспільного блага збільшиться на одного:
- А це суспільне благо стане менш доступним для інших споживачів;
  - Б це суспільне благо буде так само доступним для інших споживачів;
  - В це суспільне благо стане дорожчим для інших споживачів;
  - Г це суспільне благо стане дешевшим для інших споживачів.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
30,47	39,79	19,77	9,81	0,14	39,79	15,57	0,12

19. Яку кількість продукції буде продано на ринку після введення державної дотації виробникам у розмірі 100 грн на одиницю продукції, якщо криву попиту на цю продукцію задано функцією  $Q_D = 2220 - 3P$ , а криву пропозиції – функцією  $Q_S = 3P - 300$ .
- А 1110;
  - Б 1060;
  - В 470;
  - Г 370.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В*	Г				
24,96	38,63	24,81	10,55	1,04	24,96	6,69	0,11

20. Укажіть, що відбувається в період циклічного спаду:
- А зменшення потенційного та збільшення фактичного ВВП;
  - Б зменшення потенційного ВВП;
  - В зменшення фактичного та потенційного ВВП;
  - Г зменшення фактичного ВВП.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
17,75	17,25	37,77	26,96	0,27	26,96	28,02	0,25

21. Визначте, які заходи фіскальної політики найбільше сприяють зменшенню бюджетного дефіциту:

- А збільшення податкових надходжень і зменшення трансфертів;
- Б зменшення податкових надходжень і збільшення трансфертів;
- В збільшення податкових надходжень і трансфертів;
- Г зменшення податкових надходжень.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
44,09	16,41	28,55	10,36	0,59	44,09	16,41	28,55

22. На якому етапі розвитку міжнародної валютної системи купівлю-продаж золота здійснювали лише центральні банки за фіксованою ціною 35 доларів за унцію:

- А система золотого стандарту;
- Б система золотовалютного стандарту;
- В система регульованих плаваючих курсів;
- Г Ямайська валютна система.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
19,33	55,98	12,56	11,86	0,27	55,98	24,82	0,13

23. Укажіть, чому сприятиме запровадження в країні протекціоністського мита:

- А виграшу національних споживачів і національних виробників;
- Б виграшу національних споживачів і програшу національних виробників;
- В виграшу національних виробників і програшу національних споживачів;
- Г програшу національних споживачів і національних виробників.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
20,07	23,41	42,34	13,72	0,47	42,34	40,84	0,31

24. Визначте умову збільшення альтернативної вартості залізничного квитка.

- А підвищення попиту на залізничні квитки;
- Б підвищення ціни авіаквитків;
- В зниження ціни залізничних квитків;
- Г зниження ціни авіаквитків.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
36,75	39,59	8,38	15,08	0,2	15,08	25,55	0,30

25. Визначте, до складу яких ресурсів входять капітальні ресурси:

- А природних;
- Б інформаційних;
- В виробничих;
- Г фінансових.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
5,07	2,60	30,13	62,09	0,12	30,13	37,91	0,34

26. Визначте країну, яка має порівняльну перевагу у виробництві товару А, коли відомо, що в країні Сандії кожний робітник за годину може виробити 13 одиниць товару А або 19 одиниць товару Б, а в країні Ландії кожний робітник за годину може виробити 5 одиниць товару А або 4 одиниці товару Б.

А Ландія;  
 Б Сандія;  
 В Ландія та Сандія;  
 Г визначити не можна.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
30,00	61,84	3,95	4,13	0,07	30,00	36,36	0,32

27. Як зміниться рівень безробіття, коли лікар, який працює в районній лікарні, вийде на пенсію. Інші умови залишилися незмінними.

А зменшиться;  
 Б збільшиться;  
 В не зміниться;  
 Г визначити не можна.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г*				
23,33	15,30	56,90	4,33	0,14	15,30	7,69	0,10

28. Визначте суму грошей, яку Центральний банк умовної країни вилучив з обігу протягом року, якщо сумарна вартість проданих за рік товарів і послуг становила 600 млрд грошових одиниць, середня швидкість обігу грошей дорівнювала 8. Грошова маса на початок року становила 80 млрд грошових одиниць.

А 75 млрд грошових одиниць;  
 Б 40 млрд грошових одиниць;  
 В 5 млрд грошових одиниць;  
 Г 10 млрд грошових одиниць.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
19,67	45,18	16,88	17,10	1,16	16,88	17,49	0,22

29. На скільки збільшиться кількість безробітних, якщо держава встановить мінімальну ставку заробітної плати в розмірі 30 грошових одиниць. Криву ринкового попиту на працю задано функцією  $LD = 50 - W$ , ринкової пропозиції праці:  $LS = 2W - 25$ , де  $L$  - чисельність робочої сили (тис. осіб),  $W$  - денна ставка заробітної плати (грошові одиниці).

А 35 тис. осіб;  
 Б 25 тис. осіб;  
 В 20 тис. осіб;  
 Г 15 тис. осіб;

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
12,58	25,75	17,28	43,94	0,44	43,94	46,25	0,35

30. Яке рішення повинна прийняти конкурентна фірма, що виробляє обсяг продукції, за якого ціна дорівнює 12 грошових одиниць, а граничні витрати становлять 8 грошових одиниць.

А збільшити обсяг виробництва;  
 Б зменшити обсяг виробництва;  
 В підвищити ціну продукції;  
 Г знизити ціну продукції.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
38,83	7,74	22,61	30,43	0,4	38,83	26,19	0,18

**31.** Визначте, до чого призведе підвищення ціни енергоносіїв у економіці, яка наближається до повної зайнятості. Інші умови залишилися незмінними.

- А загальний рівень цін і рівень безробіття знизяться;
- Б загальний рівень цін і рівень безробіття підвищаться;
- В загальний рівень цін підвищиться, а рівень безробіття знизиться;
- Г загальний рівень цін знизиться, а рівень безробіття підвищиться.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
6,30	37,96	49,46	6,06	0,22	37,96	21,43	0,15

**32.** Визначте зміну пропозиції грошей, якщо Центральний банк продасть облігації внутрішньої державної позики на суму 20 000 грошових одиниць.

- А зменшиться на 2 000 грошових одиниць;
- Б зменшиться на 20 000 грошових одиниць;
- В збільшиться на 2 000 грошових одиниць;
- Г збільшиться на 20 000 грошових одиниць.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
7,54	43,30	12,85	36,09	0,22	43,30	26,83	0,20

**33.** Визначте стан державного бюджету умовної країни, в якій витрати на оборону становлять 280 млн доларів, утримання державного апарату — 75 млн доларів, освіту та науку — 100 млн доларів, виплату соціальної допомоги — 50 млн доларів, виплату процентів на державні облігації – 20 млн доларів. При цьому прибуток державних підприємств дорівнює 20 млн доларів, податок на прибуток фірм — 185 млн доларів, податки з продажу становлять 170 млн доларів, акцизи — 15 млн доларів, внески на соціальне забезпечення — 200 млн доларів.

- А профіцит = 65 млн доларів;
- Б дефіцит = 65 млн доларів;
- В профіцит = 85 млн доларів;
- Г дефіцит = 85 млн доларів.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
51,85	21,40	16,98	9,49	0,27	51,85	49,18	0,31

**34.** Визначте правильне твердження.

- А ефект Гіффена виникає, коли підвищення ціни товару призводить зменшення попиту на нього;
- Б ефект Гіффена виникає, коли підвищення ціни товару призводить до збільшення попиту на нього;
- В ефект Гіффена виникає, коли підвищення ціни товару призводить до зменшення обсягу попиту на нього;
- Г ефект Гіффена виникає, коли підвищення ціни товару призводить до збільшення обсягу попиту на нього.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
20,24	26,99	30,00	22,29	0,47	22,29	22,89	0,23

35. Установіть відповідність між формалізацією економічних законів та їхніми назвами

- |                                      |  |
|--------------------------------------|--|
| 1 $MU_X / P_X = MU_Y / P_Y$ ;        | А закон оптимальної комбінації ресурсів;   |
| 2 $\Delta Y = \gamma(U'_F - U'_P)$ ; | Б закон максимізації корисності споживача; |
| 3 $MR = MC$ ;                        | В закон максимізації прибутку фірми;       |
| 4 $MPL / W = MPK / i$ .              | Г закон попиту;                            |
|                                      | Д закон Оукена.                            |

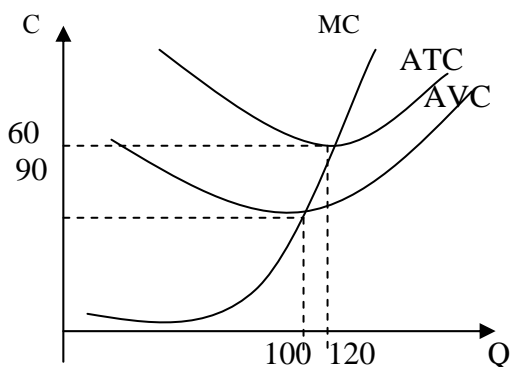
Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1Б, 2Д, 3В, 4А	31,41	32,62	20,56	4,92	10,48	32,61	42,42	0,52

36. Установіть відповідність між економічними показниками та їхніми значеннями, якщо початкові криві попиту та пропозиції товару задано функціями:  $Q_D = 8 - P$ ;  $Q_S = P - 1$ . Через деякий час попит на цей товар зменшився на 25%, а пропозиція залишилася незмінною.

- |   |        |
|---|--------|
| 1 рівноважна ціна до зменшення попиту;      | А 3;   |
| 2 рівноважний обсяг до зменшення попиту;    | Б 3,5; |
| 3 рівноважна ціна після зменшення попиту;   | В 4;   |
| 4 рівноважний обсяг після зменшення попиту. | Г 4,5; |
|   | Д 5.   |

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1Г, 2Б, 3В, 4А	34,33	21,85	20,93	5,59	17,30	37,42	56,50	0,53

37. На рисунку подано графіки витрат фірми, що діє на ринку досконалої конкуренції. Установіть відповідність між економічними показниками та їхніми числовими значеннями.



- |  |                      |
|--|----------------------|
| 1 ціна, за якої фірма буде отримувати нульовий економічний прибуток; | А $P < 60$ ;         |
| 2 ціна, за якої фірма прийме рішення про зупинення виробництва;      | Б $P > 0$ ;          |
| 3 ціна, за якої фірма матиме економічний прибуток;                   | В $P = 90$ ;         |
| 4 ціна, за якої фірма мінімізуватиме збитки.                         | Г $P > 90$ ;         |
|  | Д $60 \leq P < 90$ . |

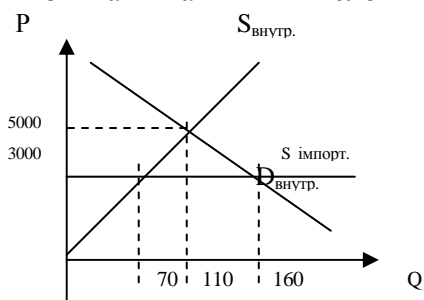
Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
1В, 2А, 3Г, 4Д	26,45	28,94	23,46	8,97	12,18	37,88	36,15	0,35

38. Установіть відповідність між інструментами монетарної і фінансової політики та прикладами їхнього застосування.

- |  |  |
|--|--|
| <p>1 операції на відкритому ринку цінних паперів;</p> <p>2 зміна норми обов'язкових банківських резервів;</p> <p>3 зміна облікової процентної ставки;</p> <p>4 зміна трансфертів</p> | <p><b>А</b> продаж акцій приватних фірм на фондовій біржі на суму 100 тис. грошових одиниць;</p> <p><b>Б</b> підвищення процентної ставки, за якою Центральний банк надає кредити комерційним банкам, з 7 до 8%;</p> <p><b>В</b> зменшення частки коштів, які не можуть бути надані в кредит комерційними банками, з 10 до 8%;</p> <p><b>Г</b> збільшення на 10% допомоги в зв'язку з безробіттям;</p> <p><b>Д</b> продаж Центральним банком облігацій внутрішньої державної позики на суму 100 тис. грошових одиниць.</p> |
|--|--|

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1Д, 2В, 3Б, 4Г</b>	22,32	26,79	21,28	20,49	9,12	41,83	47,83	0,50

39. На рисунку подано графік взаємодії попиту та пропозиції на ринку автомобілів за умов закритої та відкритої малої економіки. Установіть відповідність між економічними показниками та їхніми числовими значеннями.



- |  |   |
|--|---|
| <p>1 кількість автомобілів, реалізованих на внутрішньому ринку в закритій економіці;</p> <p>2 обсяг імпорту автомобілів у відкритій економіці;</p> <p>3 кількість автомобілів, реалізованих на внутрішньому ринку у відкритій економіці;</p> <p>4 обсяг пропозиції національних виробників за ціною світового ринку.</p> | <p><b>А</b> 50 автомобілів;</p> <p><b>Б</b> 110 автомобілів;</p> <p><b>В</b> 70 автомобілів;</p> <p><b>Г</b> 90 автомобілів;</p> <p><b>Д</b> 160 автомобілів.</p> |
|--|---|

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	1	2	3	4			
<b>1Б, 2Г, 3Д, 4В</b>	42,59	35,07	15,89	3,29	3,16	22,34	23,88	0,41

40. Використовуючи подані в таблиці дані обчисліть максимальну кількість робітників, яких може найняти фірма. Зважте на те, що кількість робітників - це єдиний змінний фактор виробництва. Ціна одиниці продукції фірми — 20 грошових одиниць. Держава встановила мінімальну заробітну плату в розмірі 520 грошових одиниць.

Кількість робітників	1	2	3	4	5	6
Обсяг випуску	40	78	104	124	138	148

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>3</b>	87,96	12,04	12,04	22,71	0,27



- 41.** Обчисліть максимальну кількість сарафанів, яку можуть пошити працівники швейної фабрики, які виготовляють 100 блузок, коли відомо, що на пошив цих виробів використано 900 м ситцю. При цьому на пошив одного сарафана витрачається 3 м ситцю, а його альтернативна вартість дорівнює 2 блузкам.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>250</b>	88,21	11,79	11,79	29,49	0,38

- 42.** На скільки відсотків зросте продуктивність праці на фірмі, яка виробляє 1300 одиниць продукції за чисельності робітників 100 осіб, якщо встановлення сучасного автоматизованого устаткування дозволить збільшити виробництво цієї продукції на 1200 одиниць, а чисельність робітників збільшиться на 25%. Відповідь округліть до цілих.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>54</b>	92,98	7,02	7,02	22,16	0,45

- 43.** Обчисліть у гривнях величину граничних витрат (MC) фірми, яка виробляє 10 одиниць продукції, коли відомо, що криву середніх витрат цієї фірми задано функцією.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>45</b>	96,12	3,88	3,88	13,19	0,46

- 44.** Обчисліть у гривнях суму, сплачену покупцем за телевізор, придбаний у кредит. Ціна телевізора становить 950 грошових одиниць. Термін погашення кредиту - 1 рік. Перший внесок дорівнював 150 грошових одиниць, решту суми кредиту необхідно погашати рівними частинами в кінці кожного кварталу. Кредитна ставка дорівнює 12% річних, проценти за кредит нараховуються і сплачуються щоквартально.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>1010</b>	98,67	1,33	1,33	4,40	0,25

- 45.** Обчисліть у грошових одиницях зміну реального ВВП умовної країни, коли відомо, що протягом двох років обсяг номінального ВВП збільшився з 250 млрд грошових одиниць до 280 млрд грошових одиниць. Дефлятор ВВП за цей період підвищився зі 125 до 140%.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>0</b>	89,40	10,60	10,60	35,62	0,59

- 46.** Розрахуйте фактичний рівень безробіття, коли відомо, що загальна чисельність населення умовної країни становить 200 млн осіб; чисельність зайнятих — 112 млн осіб; чисельність населення працездатного віку — 160 млн осіб, фрикційне безробіття - 6 млн осіб; структурне безробіття - 2 млн осіб; циклічне безробіття - 5 млн осіб.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>10,4</b>	97,26	2,74	2,74	10,07	0,47

- 47.** Скільки одиниць продукції виробила та продала конкурентна фірма, залежність загальних витрат (ТС) якої від величини випуску (Q) задано функцією  $TC = 15Q^2 + 10Q + 4335$ . Фірма прагнула отримати максимальний прибуток, однак не отримала прибутку взагалі, хоч і не мала збитків. Середні загальні витрати фірми (АТС) становлять 520 гривень.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>17</b>	91,40	8,60	8,60	27,29	0,53

- 48.** На скільки відсотків збільшився за три роки реальний дохід на акцію, якщо відомо, що дивіденди за цей період збільшились у 6,72 рази. Загальний рівень цін за перший рік підвищився на 40% , за другий рік - знизився на 20% , за третій рік - знизився на 40% .

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>900</b>	98,62	1,38	1,38	5,13	0,38

- 49.** Обчисліть коефіцієнт Оукена для країни з чисельністю населення 275 млн осіб. Відомо, що чисельність працездатного населення у цій країні становить 250 млн осіб, зайнятих — 175 млн осіб, фрикційних безробітних — 9 млн осіб, структурних безробітних — 6 млн осіб, циклічних безробітних — 10 млн осіб. Фактичний ВВП цієї країни становить 1770 млрд грошових одиниць, а потенційний ВВП 2000 млрд грошових одиниць.

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>2,3</b>	97,08	2,92	2,92	9,16	0,37

- 50.** Обчисліть курс американського долара щодо фунта стерлінгів на кінець 1998 р., зважаючи на те, що зміна валютного курсу визначається виключно темпами інфляції. Курс американського долара щодо англійського фунта стерлінгів у кінці 1997 р. становив 1,6 доларів за 1 фунт стерлінгів, в 1998 р. темп інфляції у США дорівнював 10,25% , у Великій Британії - 5% .

Ключ	Розподіл учасників (%) за кількістю балів		Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
	0	2			
<b>1,68</b>	96,89	3,11	3,11	9,34	0,32

## **2.10. Всесвітня історія**

### **2.10.1. Характеристика структури та змісту тесту**

Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів із всесвітньої історії проводилося в письмовій формі 14 травня 2008 року. У тестуванні взяли участь 5469 осіб, що становить 71,3 % від загальної кількості зареєстрованих для проходження зовнішнього оцінювання з цього предмета.

На виконання тестових завдань було відведено 90 хвилин.

Кожний учасник тестування отримав індивідуальний комплект тестових матеріалів, що складався з тестового зошита та бланка відповідей А.

Тестові завдання було складено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року із всесвітньої історії, затвердженої Міністерством освіти і науки України (лист від 28.11. 2007 р. № 1/11– 8534).

Розподіл завдань за розділами програми наведено в таблиці 2.10.1.

*Таблиця 2.10.1*

№ пор.	Розділи програми	Кількість завдань
1	Життя людей у первісні часи. Історія Стародавнього світу	6
2	Історія середніх віків. Ранній новий час (кінець XV – перша половина XVII ст.)	10
3	Новий час: перший період (друга половина XVII – XVIII ст.); другий період (кінець XVIII – XIX ст.)	12
4	Новітній період (початок XX ст. – 1939 р.)	14
5	Новітній період (1939 р. – початок XXI ст.)	18
	Усього	60

Завдання тесту стосувалися різних аспектів всесвітньої історії: державного, політичного, суспільного, культурного розвитку, економіки, соціальних відносин, зовнішньополітичних стосунків.

Тест містив завдання різних форм: з вибором однієї правильної відповіді, на встановлення відповідності та правильної хронологічної послідовності.

Розподіл завдань у тесті за формами наведено в таблиці 2.10.2.

Таблиця 2.10.2

Розділи програми	Кількість завдань			
	з вибором однієї відповіді	на встановлення відповідності	на встановлення послідовності	Разом
Життя людей у первісні часи. Історія Стародавнього світу	6	—	—	6
Історія середніх віків. Ранній новий час (кінець XV – перша половина XVII ст.).	7	1	1	10
Новий час: перший період (друга половина XVII – XVIII ст.; другий період (кінець XVIII – XIX ст.	10	1	1	12
Новітній період (початок XX ст. – 1939 р.)	12	2	—	14
Новітній період (1939 р. – початок XXI ст.)	13	2	2	18
Усього	50	6	4	60

До кожного із завдань з вибором однієї правильної відповіді пропонувалося чотири варіанти відповіді, з яких лише один – правильний. За виконання такого завдання можна отримати 0 або 1 бал.

Виконання завдання на встановлення відповідності полягало у встановленні відповідності між частинами матеріалу, позначених буквами (ліворуч), і частинами матеріалу, позначених цифрами (праворуч). За виконання завдання можна отримати від 0 до 4 балів.

Завдання на встановлення правильної послідовності складається з інструкції та назви чотирьох подій, позначених буквами. У завданні потрібно розташувати події в правильній послідовності: перша подія повинна відповідати цифрі 1, друга – цифрі 2, третя – 3, четверта – 4. За виконання завдання можна отримати від 0 до 2 балів.

Бланк А перевірявся за допомогою комп'ютерної програми.

Тест складався з 60 завдань.

## 2.10.2. Статистичні характеристики результатів тестування із всесвітньої історії

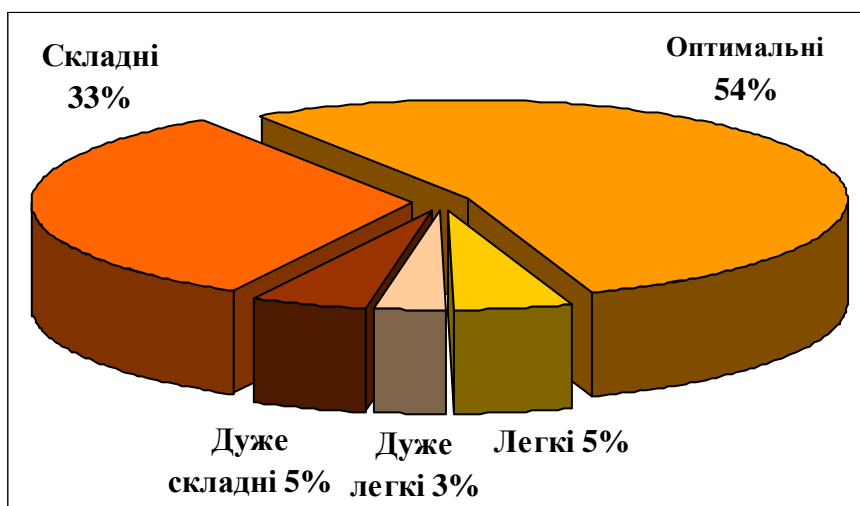
Статистичні характеристики результатів тестування із всесвітньої історії наведено в таблиці 2.10.3.

Таблиця 2.10.3

Назва характеристики	Кількісне значення
Кількість учасників тестування	5469
Максимально можливий бал	82
Максимально набраний бал*	82
Середній набраний бал	33,61
Стандартне відхилення	12,91
Середня складність завдань тесту (%)	42,95
Середній рівень розподільної здатності завдань тесту	35,1
Коефіцієнт $\alpha$	0,87

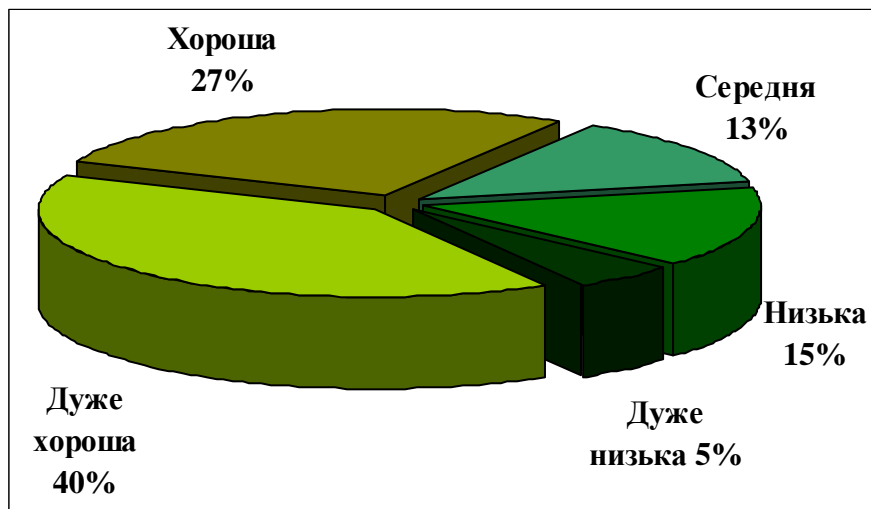
\* Максимальний бал набрали два учасники тестування

На діаграмі 2.10.1 показано розподіл тестових завдань із всесвітньої історії за коефіцієнтом складності.



Діаграма 2.10.1. Розподіл тестових завдань із всесвітньої історії за коефіцієнтом складності

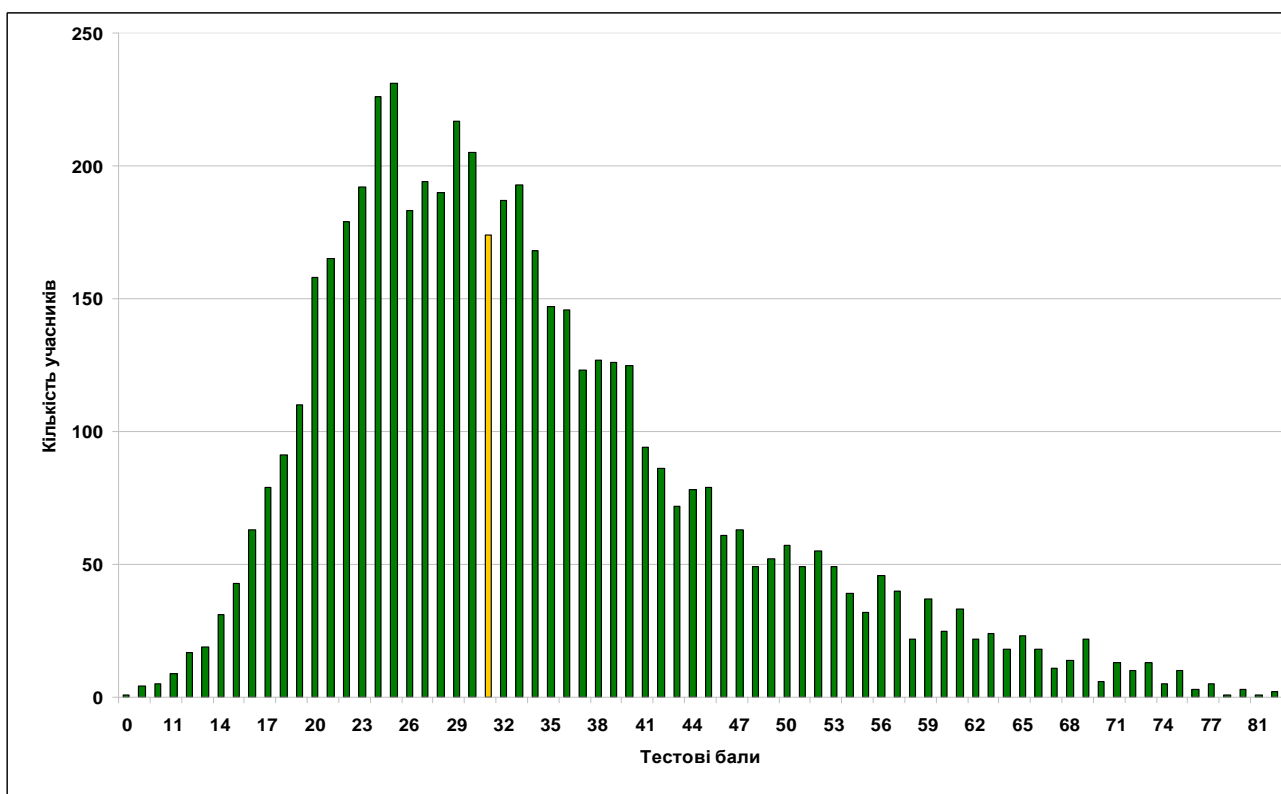
На діаграмі 2.10.2 показано розподіл тестових завдань із всесвітньої історії за коефіцієнтом розподільної здатності.



Діаграма 2.10.2. Розподіл тестових завдань за коефіцієнтом розподільної здатності

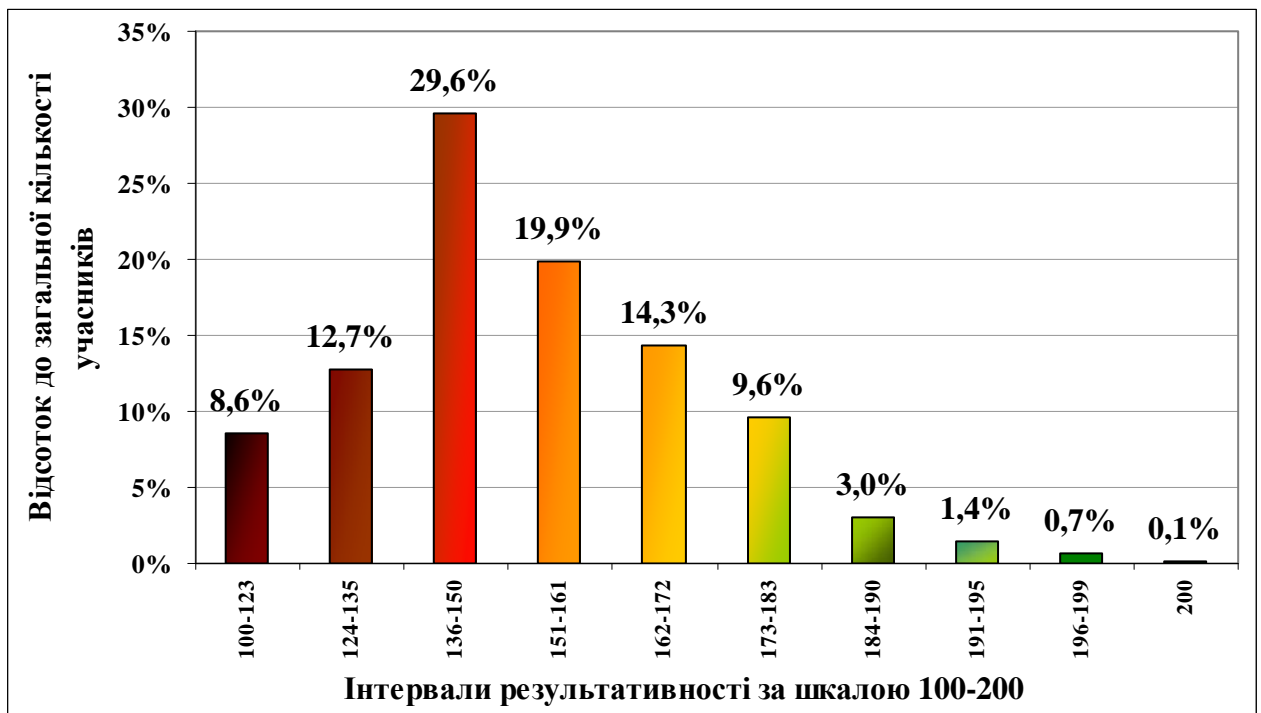
### 2.10.3. Результати зовнішнього оцінювання

На діаграмі 2.10.3 показано розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання із всесвітньої історії.



Діаграма 2.10.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання із всесвітньої історії

На діаграмі 2.10.4 показано розподіл учасників тестування за результатами оцінювання за 100-200- бальною шкалою.



Діаграма 2.10. 4. Розподіл учасників тестування за результатами оцінювання за 100-200-бальною шкалою

#### 2.10.4. Аналіз тестових завдань із всесвітньої історії

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену у процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	легкі
40-59%	оптимальні
20-39%	складні
Менше 20%	дуже складні

Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	хороша
21-30%	середня
11-20%	низька
10% і менше	дуже низька

Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу [-1,1]. Чим більше значення кореляції, тим завдання краще.

### Тест

1. Визначте історичну епоху, з якою вчені пов'язують виникнення скотарства та орного землеробства:

- А палеоліт;
- Б мезоліт;
- В неоліт;
- Г залізний вік.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
20,52	24,77	39,60	14,54	0,58	39,60	40,84	0,32

\* позначення правильного варіанта відповіді

2. Укажіть давню цивілізацію, невід'ємною частиною релігійних уявлень якою були зображені на малюнку персонажі:

- А Давній Вавілон;
- Б Давній Єгипет;
- В Давній Китай;
- Г Давній Рим.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
3,10	94,31	0,72	1,87		94,31	14,25	0,19

3. Укажіть документ, витяг з якого подано нижче:

*„Коли Мардук послав мене управляти народом ... я вклав правду і справедливість в уста країни, і дав благоденство народові. Віднині:*

*... Якщо чоловік учинить грабіж і буде спійманий, - його слід убити.*

*Якщо він виб'є зуб у мушкенума, він повинен відважити 1/3 міни срібла.”*

- А закони Ману;
- Б закони XII таблиць;
- В закони царя Хаммурапі;
- Г „Золота булла” Карла IV.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
22,39	10,66	57,60	8,78	0,58	57,60	36,46	0,25

4. Хто з перських царів здійснив спробу підкорити греків у 480 р. до н. е.?

- А Кір II;
- Б Дарій I;
- В Ксеркс;
- Г Дарій III.

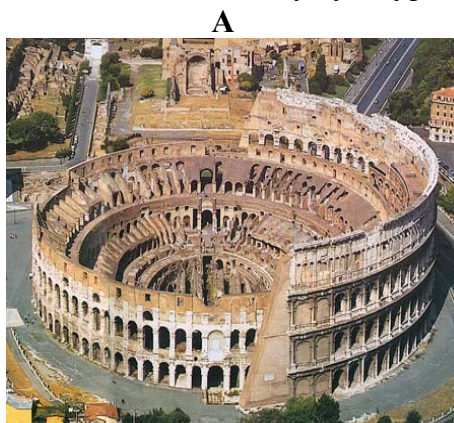
Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
11,23	35,71	41,61	11,23	0,14	41,61	10,55	0,09

5. Укажіть видатного реформатора Греції, який скасував боргове рабство в VI ст. до н. е.:

- А Перікл;
- Б Лікурґ;
- В Фемістокл;
- Г Солон.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
35,21	14,40	21,24	28,80	0,36	28,80	29,20	0,27

6. Укажіть пам'ятку культури Стародавнього Риму.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
89,63	2,59	1,66	5,90	0,14	89,63	21,01	0,22

7. Визначте причини заснування середньовічних міст:

- А домінування натурального господарства, розвиток освіти, зміцнення королівської влади;
- Б удосконалення знарядь праці, відокремлення ремесла від сільського господарства, малоземелля у селян;
- В зміцнення королівської влади, прагнення сеньйорів до розкоші, розвиток торгівлі;
- Г домінування натурального господарства, прагнення сеньйорів до розкоші, зміцнення королівської влади.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
22,10	34,34	14,04	29,01	0,51	34,34	14,04	0,12

8. Яке поняття відповідає визначенню: «надання королем чи великим землевласником васалові у довільне користування землі як винагороди за службу у Західній Європі періоду раннього Середньовіччя».

А домен;  
Б марка;  
В бенефіції  
Г феми.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
34,27	13,97	38,88	12,53	0,35	38,88	13,97	0,11

9. Визначте історичну особу, про яку йдеться в літописі (XVI ст.):

*„Війська зійшлися на Чудському озері; було тих і других величезна кількість. І було в Олександра багато хоробрих, сильних і міцних [воїнів], і всі сповнилися войовничим духом. ... І на сході сонця зійшлися обидва війська. І була тут люта й велика січа для німців і чуді, і доносився тріск від списів, які ламалися, і лід на замерзлом озері підломився...”*

А Олександр Македонський;  
Б Олександр Суворов;  
В Олександр Невський;  
Г Олександр І.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
12,74	11,95	56,30	18,79	0,14	56,30	69,55	0,50

10. Який князь очолював об'єднані руські війська в Куликовській битві?

А Михайло Ярославич;  
Б Дмитрій Іванович;  
В Іван Калита;  
Г Василь І.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
12,81	36,86	31,39	18,72	0,14	36,86	47,48	0,39

11. Посилення королівської влади у Франції відбулося внаслідок:

А Столітньої війни;  
Б Реконквісти;  
В гуситських воєн;  
Г війни Червоної та Білої Троянд.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
46,87	16,70	9,86	26,21	0,29	46,87	25,37	0,23

12. Визначте правильне твердження.

Грюнвальдська битва:

- 1) підірвала військову могутність Тевтонського ордену;
- 2) поклала край німецькому «натиску на Схід».

Варіанти відповіді:

А обидва варіанти правильні;  
Б тільки перший варіант правильний;  
В тільки другий варіант правильний;  
Г обидва варіанти неправильні.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
32,04	35,57	27,29	4,82	0,22	32,04	49,27	0,43

**13.** Визначте фактори, які характеризують соціально-економічні наслідки Великих географічних відкриттів:

- 1) надання переваги веденню натурального господарства;
- 2) зростання видобутку золота й інших благородних металів;
- 3) різке підвищення цін на товари;
- 4) розквіт стародавніх цивілізацій майя, ацтеків, інків;
- 5 поширення работоргівлі;
- 6 утворення рицарських орденів;
- 7 прискорення первісного нагромадження капіталу.

Варіанти відповіді:

- А** 1, 3, 5, 7;  
**Б** 2, 3, 5, 7;  
**В** 1, 2, 4, 6;  
**Г** 2, 4, 5, 7.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
11,88	56,88	11,88	19,08	0,22	56,88	53,73	0,38

**14.** Про яку верству населення Західної Європи XVI ст. йдеться в поданому уривку?

*«Одні з них в імператорських містах підлеглі імператору, інші – князям, треті, в Швейцарії і вільних містах, незалежні. Їх ремесла різноманітні і стоять на вищому ступені розвитку, аніж у будь-якого іншого народу на Землі. Будучи варварами, народом незграбним, неосвіченим, диким, неприборканим, войовничим, вони стали тепер мудрими і майстерними, заповзятливими».*

- А** селяни;  
**Б** дворяни;  
**В** городяни;  
**Г** священики.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
36,50	16,27	40,96	6,19	0,07	40,96	57,18	0,42

**15.** Яка подія в історії Англії відбулася в 1640 р.?

- А** битва при Нейзбі;  
**Б** реставрація Стюартів;  
**В** ухвалення парламентом «Білля про права»;  
**Г** скликання Карлом I Довгого парламенту.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
19,08	24,33	26,28	29,95	0,36	29,95	16,09	0,16

**16.** Як називали селян Англії XVI ст., які були вільними орендарями землі у дворян?

- А** роялісти;  
**Б** копігольдери;  
**В** кавальєри;  
**Г** фригольдери.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
20,66	24,48	21,89	32,54	0,36	24,48	-3,73	-0,06

**17. Визначте правильне твердження.**

Рафаель Санті був:

- 1) одним із найвідоміших діячів італійського Відродження;
- 2) автором полотен «Нічний дозір», «Повернення блудного сина».

Варіанти відповіді:

- А** обидва варіанти правильні;  
**Б** тільки перший варіант правильний;  
**В** тільки другий варіант правильний;  
**Г** обидва варіанти неправильні.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
32,11	51,98	11,45	4,25	0,14	51,98	33,24	0,25

**18. В XVI ст. територія сучасної Перу була завойована:**

- А** Іспанією;  
**Б** Великою Британією;  
**В** Португалією;  
**Г** Нідерландами.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
46,15	17,35	30,31	5,98	0,22	46,15	38,96	0,27

**19. Визначте назву документа, уривок з якого подано нижче:**

*«Ми, представники Сполучених Штатів Америки, які зібралися на загальний конгрес... оголошуємо від імені і за уповноваженням народу цих колоній, що ці сполучені колонії... звільняються від буд-якого підданства британській колонії...»*

- А** «Білль про права»;  
**Б** Статті Конфедерації і вічного союзу;  
**В** Конституція США 1787 р.;  
**Г** «Декларація незалежності».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
12,53	9,36	8,57	69,33	0,07	69,33	38,03	0,29

**20. Укажіть прізвище історичної особи, про яку йдеться в уривку документа:**

*«За час цієї ... італійської війни з її перемогами... у молодого генерала була одна безсонна ніч, протягом якої він ставив собі питання: невже йому й надалі доведеться завойовувати країни для Директорії?»*

- А** Наполеон Бонапарт;  
**Б** Нельсон;  
**В** О. Суворов;  
**Г** М. Кутузов.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
55,65	24,41	12,24	7,63	0,07	55,65	41,59	0,33

21. Визначте правильне твердження:

- 1) наполеонівські війни мали несправедливий і загарбницький характер;
- 2) війни Наполеона підживляли сили феодально-абсолютистських монархій Європи, сприяли розвитку демократичних інституцій влади на уламках старих феодальних імперій.

Варіанти відповіді:

- А** обидва варіанти правильні;  
**Б** тільки перший варіант правильний;  
**В** тільки другий варіант правильний;  
**Г** обидва варіанти неправильні.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
31,75	44,64	17,42	5,83	0,29	31,75	12,81	0,12

22. Видатний російський художник першої половини XIX ст., автор картини, репродукцію якої подано нижче:

- А** О.Г. Венеціанов;  
**Б** К.П. Брюллов;  
**В** О.П. Іванов;  
**Г** П.А. Федотов.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
15,62	58,60	10,01	15,48	0,14	58,60	37,34	0,25

23. Визначте положення, у яких розкрито мету створення у 1815 р. Священного Союзу:

- 1) збереження непорушності рішень Віденського конгресу;
- 2) поширення абсолютистсько-монархічних ідей в Європі;
- 3) придушення національно-визвольних рухів в Європі;
- 4) поширення республіканських ідей в Європі;
- 5) установа нових кордонів європейських держав;
- 6) спроба затримати розвиток республіканського та демократичного рухів в Європі;
- 7) проголошення декларації про створення об'єднаної Німеччини.

Варіанти відповіді:

- А** 1, 3, 5, 6;  
**Б** 4, 5, 6, 7;  
**В** 1, 2, 3, 6;  
**Г** 2, 4, 5, 7.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
28,29	16,56	40,75	14,18	0,22	40,75	23,46	0,17

24. Яку країну в 50-60-ті рр. XIX ст. називали «майстернею світу»?

- А США;
- Б Голландію;
- В Францію;
- Г Велику Британію.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
27,21	12,89	12,96	46,65	0,29	46,65	62,59	0,45

25. Укажіть країну, яка переслідувала перераховані нижче цілі у Першій світовій війні:

- 1) не допустити проникнення Німеччини в Східну та Південно-Східну Африку;
- 2) зберегти імперію, над якою «ніколи не заходить сонце».

- А Франція;
- Б Велика Британія;
- В Росія;
- Г Італія.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
23,69	45,72	18,50	12,02	0,07	45,72	34,43	0,27

26. Уривок якого мирного договору подано нижче:

«... Стаття 59. Австрія відмовляється ... на користь Румунії від усіх прав на частину колишнього герцогства Буковинського...»

- А Тріанонського;
- Б Сен-Жерменського;
- В Севрського;
- Г Нейського.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
18,72	53,56	17,13	10,37	0,14	53,56	33,69	0,25

27. 18 поправкою до Конституції США у 1920 році було введено:

- А Закон про відновлення національної економіки;
- Б «сухий закон»;
- В Закон про відновлення промисловості;
- Г Закон про соціальне забезпечення.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
15,77	45,43	17,28	21,09	0,36	45,43	19,77	0,13

28. Визначте основні прояви та особливості світової економічної кризи у США:

- А почалася пізніше, ніж в інших країнах, характеризувалася нетривалими періодами незначного зростання виробництва;
- Б запровадження адміністративно-командних методів керівництва та директивного планування;
- В відносно незначний, порівняно з іншими країнами спад економіки;
- Г тривала 1929–1933 рр., глибина падіння виробництва не мала аналогів в усьому світі.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
23,04	10,66	21,17	44,42	0,43	44,42	49,07	0,39

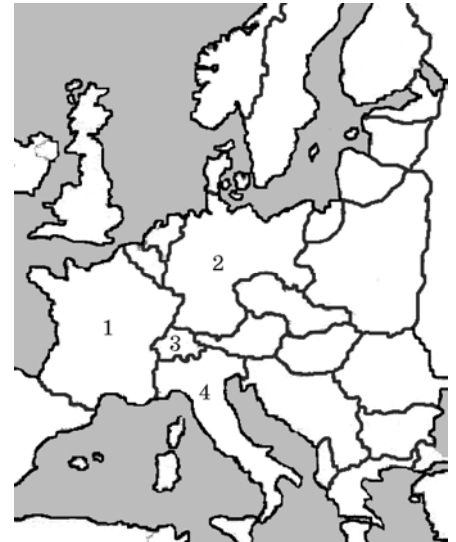
29. Яка подія, з перелічених нижче, в історії Росії – СРСР відбулася раніше?

- А початок індустріалізації;
- Б утворення СРСР;
- В заколот генерала Корнілова;
- Г запровадження політики «воєнного комунізму».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
12,17	21,67	50,11	15,84	0,07	50,11	52,25	0,37

30. Якою цифрою позначено на карті країну, де в грудні 1939 р. відбулася подія, що увійшла в історію під назвою «кришталева ніч»?

- А 1;
- Б 2;
- В 3;
- Г 4.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
21,53	41,11	19,94	17,13	0,22	41,11	41,14	0,33

31. Зміст якої політики більшовиків розкривають поняття: «продовольчий податок», «свобода торгівлі», «оренда землі», «оренда підприємств» ?

- А воєнний комунізм;
- Б нова економічна політика;
- В колективізація;
- Г індустріалізація.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
5,18	67,67	11,74	15,26	0,07	67,67	50,51	0,37

32. Визначте одну з основних ознак режиму М. Горті в Угорщині:

- А зосередження в руках регента широких владних повноважень;
- Б зосередження всієї повноти влади в руках монарха;
- В участь у Малій Антанті;
- Г утвердження комунізму як офіційної державної ідеології.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
33,41	19,73	21,24	25,49	0,14	33,41	32,16	0,28

33. Про яку країну Східної Європи йдеться в документі?

*«Серед держав, які нажилися на Версалі, вона була найненажерливішою і найвойовничішою. Вона напала на Україну, відібрала Східну Галичину.... Вона вміло грала на страху Британії перед більшовизмом і на бажанні Франції знову віднайти могутнього партнера на сході після смерті свого царського союзника».*

- А Румунія;
- Б Польща;
- В Чехо-Словаччина;
- Г Угорщина.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
12,53	55,29	11,23	20,59	0,29	55,29	33,15	0,25

34. Визначте форму державного правління, яка була впроваджена в Туреччині внаслідок реформ К. Ататюрка:

- А обмежена монархія;
- Б теократична монархія;
- В світська республіка;
- Г абсолютна монархія.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
26,64	18,57	26,85	27,72	0,22	26,85	31,13	0,32

35. Укажіть прізвище винахідника телефону:

- А Т.-А. Едісон;
- Б В. Зворикін;
- В Д.-Л. Бердт;
- Г А.-Г. Белл.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
29,23	13,68	9,86	46,94	0,22	46,94	60,54	0,42

36. Визначте документ, витяг із якого наведено нижче:

*“Німеччина, Сполучене Королівство, Франція та Італія, згідно з уже принципово досягнутою угодою відносно поступки Судето-німецької області, домовилися про такі умови і форми цієї поступки...:*

*4). Поетапне заняття німецькими військами районів із переважним німецьким населенням починається з 1 жовтня, інша область, що має здебільшого німецький характер,... буде зайнята німецькими військами до 10 жовтня”.*

- А секретний додатковий протокол до Антикомінтернівського пакту;
- Б пакт Бріана-Келлога;
- В Мюнхенська угода;
- Г Берестейський мирний договір.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
17,64	12,74	60,40	8,93	0,29	60,40	39,06	0,29

37. Яка подія передувала німецькій агресії проти Норвегії:

- А напад Німеччини на Польщу;
- Б напад Німеччини на Голландію, Бельгію, Люксембург;
- В напад Німеччини на СРСР;
- Г капітуляція Франції.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
24,41	49,10	8,93	17,21	0,29	24,41	21,25	0,23

**38.** «План Маршалла» був затверджений Конгресом США і почав втілюватися в життя:

- А 1947р.;
- Б 1948р.;
- В 1949р.;
- Г 1955р.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
45,79	23,69	21,31	9,00	0,22	23,69	-6,81	-0,07

**39.** Укажіть прізвище державного діяча, якого вважають архітектором німецького «економічного дива»:

- А К. Аденауер;
- Б Г. Коль;
- В Е. Хоннекер;
- Г Л. Ерхард.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
29,01	30,31	12,10	28,29	0,22	28,29	1,64	0,03

**40.** У чому полягає суть «нової східної політики» канцлера ФРН В. Брандта:

- А нормалізація відносин ФРН із СРСР і країнами «соціалістичного табору»;
- Б розміщення на території ФРН американських військових баз;
- В порозуміння з НДР завдяки знищенню Берлінської стіни;
- Г досягнення ФРН позаблокового статусу.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
44,78	12,10	32,76	10,08	0,22	44,78	36,47	0,28

**41.** Визначте правильне твердження:

- А промислове й сільськогосподарське виробництво європейських держав у 50-ті рр. ХХ ст. зросло порівняно з довоєнним рівнем без фінансової підтримки США;
- Б «план Маршалла» поширився на всі європейські держави, стабілізував національні валюти, сприяв розвитку демократичних інститутів;
- В завдячуючи плану Маршалла, економіка країн Західної Європи перевищила довоєнний рівень, посилювалися інтеграційні процеси;
- Г «план Маршалла» сприяв євразійській інтеграції, зміцненню економіки європейських держав, передусім Польщі та Чехословаччини.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
11,74	22,25	50,11	15,62	0,14	50,11	51,67	0,37

42. Повоєнна відбудова економіки в СРСР характеризується:

- 1) скасуванням карткової системи;
- 2) лібералізацією цін;
- 3) проведенням грошової реформи;
- 4) отриманням допомоги за планом Маршалла;
- 5) децентралізацією управління, демонтаж командно-адміністративної системи;
- 6) підвищенням норм хлібозаготівлі.

Варіанти відповіді:

- А 1, 2, 4;  
 Б 1, 3, 6;  
 В 2, 4, 5;  
 Г 3, 5, 6.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
11,60	50,62	13,45	24,27	0,06	50,62	47,34	0,36

43. Укажіть республіки СРСР, що були безпосередніми учасниками міжнародного конфлікту в Нагірно-Карабахській автономній області наприкінці 1980-х рр.:

- А Вірменія, Азербайджан;  
 Б Грузія, РРФСР;  
 В РРФСР, Азербайджан;  
 Г Грузія, Вірменія.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
37,37	19,94	15,41	27,07	0,14	37,37	29,30	0,26

44. Укажіть цифру, якою позначено на карті країну Східної Європи, в якій у 1956 р. війська СРСР придушили повстання демократичних сил:

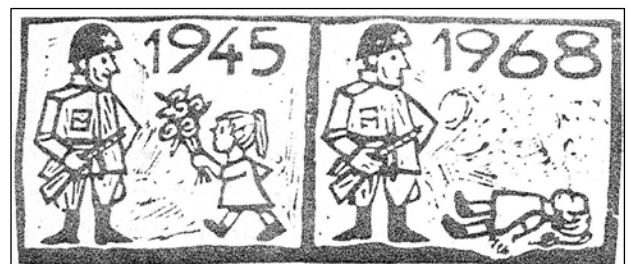
- А 1;  
 Б 2;  
 В 3;  
 Г 4.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
12,60	31,32	27,65	28,29	0,07	28,29	28,63	0,31

45. У якій із країн «соціалістичного табору» відбулися події, що зображені на політичному малюнку?

- А Чехословацька Соціалістична Республіка;  
 Б Угорська Народна Республіка;  
 В Польська Народна Республіка;  
 Г Німецька Демократична Республіка.



Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
45,64	17,13	14,33	22,68	0,14	45,64	44,87	0,34

46. Укажіть назву організації, створеної 1989 року в Чехо-Словаччині, яку очолив В. Гавел:

- А «Солідарність»;
- Б «Громадський форум»;
- В Союз вільних демократів
- Г Фронт національного порятунку.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б*	В	Г				
26,85	24,62	30,67	17,71	0,14	24,62	20,89	0,24

47. Визначте правильне твердження:

- А за формою державного правління Японія є парламентською республікою;
- Б після Другої світової війни Японія вкладала значні кошти у військово-промисловий комплекс;
- В Японія має територіальні претензії до Росії;
- Г формувати уряд в Японії може лише одна політична партія.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В*	Г				
16,27	22,17	45,79	15,62	0,07	45,79	56,64	0,43

48. Визначте, які заходи здійснювались американською окупаційною владою в Японії впродовж 1945–1951рр.:

- 1) стягнення репарацій;
- 2) декартелізація, розпуск дзайбацу;
- 3) встановлення свободи слова, друку, зборів;
- 4) запровадження політики «відкритих дверей»;
- 5) ліквідація поміщицького землеволодіння;
- 6) реформування податкової та фінансової систем;
- 7) посилення влади імператора.

Варіанти відповіді:

- А 2, 3, 5, 6;
- Б 1, 2, 4, 6;
- В 3, 4, 5, 7;
- Г 1, 5, 6, 7.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
29,81	43,27	12,81	13,89	0,22	29,81	26,05	0,24

49. Які з указаних країн були засновницями Організації Варшавського договору:

- 1) Норвегія;
- 2) Фінляндія;
- 3) Швеція;
- 4) Радянський Союз;
- 5) Німецька Демократична Республіка;
- 6) Польська Народна Республіка;
- 7) Соціалістична Республіка Румунія.

Варіанти відповіді:

- А 1, 2, 3, 6;
- Б 2, 3, 4, 5;
- В 1, 5, 6, 7;
- Г 4, 5, 6, 7.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А	Б	В	Г*				
15,98	14,18	12,46	57,24	0,14	57,24	56,39	0,42

50. Укажіть представників екзистенціалізму в літературі другої половини XX ст.:

- А Ж.-П. Сартр, А. Камю;  
 Б А. Крісті, Ж. Сіменон;  
 В А. Азімов, А. Кларк;  
 Г Ч. Сноу, Е. Хемінгуей.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
А*	Б	В	Г				
41,25	13,68	16,49	28,22	0,36	41,25	31,60	0,24

51. Установіть відповідність між прізвищами художників та картинами, авторами яких вони є:

- 1 Рембрандт Ван Рейн;  
 2 В. Тиціан;  
 3 А. Дюрер;  
 4 П. Рубенс.



А



Б



В



Г



Д

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Б, 2А, 3Г, 4В	33,33	33,41	23,97	1,08	8,21	29,36	27,56	0,34

52. Установіть відповідність між країнами та реформами, які були в них проведені:

- 1 Російська імперія; А ліквідація феодальних повинностей селян у 1793 р.;  
 2 Австрійська імперія; Б часткова ліквідація феодальних повинностей та скасування кріпосного права в 1848 р.;  
 3 США; В скасування кріпосного права в 1861 р.;  
 4 Франція. Г заборона рабства в 1863 р.;  
 Д парламентська реформа 1832 р.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1В, 2Б, 3Г, 4А	13,46	22,89	22,82	24,69	16,13	51,78	54,33	13,46

53. Установіть відповідність між подіями та датами:

- |  |            |
|--|------------|
| 1 утворення СРСР;  | А 1922 р.; |
| 2 установлення авторитарного режиму Ф. Франко в Іспанії;           | Б 1926 р.; |
| 3 прийняття закону про розпуск «антинаціональних» партій в Італії; | В 1933 р.; |
| 4 підпал нацистами рейхстагу в Німеччині.                          | Г 1936 р.; |
|  | Д 1939 р.  |

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1А, 2Д, 3Б, 4В	23,33	36,29	22,25	12,53	5,62	35,21	45,31	23,33

54. Установіть відповідність між міжнародними угодами та країнами, які їх підписали:

- |                                |   |
|--------------------------------|---|
| 1 пакт Бріана-Келлога;         | А Німеччина, Японія, Італія;                    |
| 2 Антикомінтернівський пакт;   | Б Велика Британія, Франція, Німеччина, Італія;  |
| 3 «пакт Молотова-Ріббентропа»; | В Чехо-Словаччина, Румунія, Франція, Югославія; |
| 4 Мюнхенська угода.            | Г Німеччина, СРСР;                              |
|                                | Д Франція, США.                                 |

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Д, 2А, 3Г, 4Б	13,89	24,62	25,27	18,00	18,21	50,50	53,16	0,57

55. Установіть відповідність між подіями та датами (періодами):

- |   |                  |
|---|------------------|
| 1 «Уотергейтська справа»;                             | А 1947 р.;       |
| 2 установлення дипломатичних відносин США з Україною; | Б 1950 р.;       |
| 3 прийняття закону Тафта – Хартлі;                    | В 1969 р.;       |
| 4 висадження астронавтів на Місяць.                   | Г 1972–1974 рр.; |
|   | Д 1992 р.        |

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2Д, 3А, 4В	17,78	23,76	21,81	25,41	11,23	47,14	52,55	0,56

56. Установіть відповідність між локальними конфліктами, війнами та країнами, що брали в них участь:

- |   |                                    |
|---|------------------------------------|
| 1 Карибська криза;  | А Аргентина, Велика Британія;      |
| 2 «шестиденна війна»;   | Б Ірак, Кувейт;                    |
| 3 війна у Перській затоці;  | В Ізраїль, Сирія, Йорданія Єгипет; |
| 4 воєнний конфлікт щодо приналежності<br>Фолклендських (Мальвінських) островів. | Г СРСР, США;                       |
|   | Д Ірак, Іран.                      |

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів						Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2В, 3Б, 4А	24,62	23,61	26,85	9,43	15,48	41,88	59,21	0,63

57. Установіть хронологічну послідовність подій XVI–XVII ст., що відбулися у Франції:

- А повстання в Парижі за часів Генріха III;  
Б початок громадянських («релігійних») війн;  
В Варфоломійська ніч;  
Г видання Нантського едикту.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2			
<b>БВАГ</b>	71,85	18,93	9,22	18,68	18,43	0,21

**58.** Установіть хронологічну послідовність подій:

- А** громадянська війна в США;
- Б** франко-пруська війна;
- В** війна наполеонівської Франції проти Росії;
- Г** Кримська війна.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2			
<b>ВГАБ</b>	81,50	9,07	9,43	13,97	30,99	0,50

**59.** Установіть хронологічну послідовність подій завершального етапу Другої світової війни:

- А** беззастережна капітуляція Німеччини;
- Б** визволення Праги;
- В** відкриття «другого фронту» в Європі;
- Г** Берлінська операція.

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2			
<b>ВГАБ</b>	81,64	10,08	8,28	13,32	22,20	0,36

**60.** Установіть хронологічну послідовність подій в історії СРСР:

- А** проведення «косигінської» економічної реформи;
- Б** початок освоєння цілинних земель;
- В** розроблення нового Союзного договору;
- Г** прийняття Конституції, яка декларувала побудову суспільства «розвинутого соціалізму».

Розподіл учасників (%) по кількості набраних балів				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (Rir)
Ключ	0	1	2			
<b>БАГВ</b>	68,54	20,01	11,45	21,45	28,58	0,36

## 2.11. Зарубіжна література

### 2.11.1. Характеристика структури та змісту тесту

Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень вступників до вищих навчальних закладів із зарубіжної літератури проводилося в письмовій формі 4 червня 2008 року. У тестуванні взяли участь 2530 осіб, що становить 53% від загальної кількості зареєстрованих для проходження зовнішнього оцінювання з цього предмета.

На виконання тестових завдань було відведено 90 хвилин. Кожний учасник отримав індивідуальний комплект, що складався із тестового зошита та бланка відповідей А.

Тестові завдання було складено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року із зарубіжної літератури, затвердженої Міністерством освіти і науки України, лист № 1/11–8536 від 28.11.2007 р.)

Кількісний розподіл завдань за розділами програми наведено в таблиці 2.11.1.

Таблиця 2.11.1

№ пор.	Розділ програми	Кількість завдань
1	Із античної літератури	4
2	Із літератури Середньовіччя	3
3	Із персько-таджицької лірики	1
4	Із літератури доби Відродження	3
5	Із літератури бароко	1
6	Із літератури класицизму	3
7	Із літератури Просвітництва	4
8	Із літератури романтизму.	6
9	Із літератури реалізму	5
10	Із літератури раннього модернізму	3
11	Із літератури першої половини ХХ століття	3
12	Із літератури другої половини ХХ століття	3
13	Із літератури постмодернізму	1
14	Теоретико-літературні поняття (терміни)	4
15	Українська перекладацька школа	1
Усього		45

Завдання тесту стосувалися різних аспектів вивчення зарубіжної літератури: розвитку літературного процесу, змісту літературних творів, біографічних відомостей про письменників, теорії та історії літератури, взаємозв'язків як у межах однієї культурної епохи, так і в контексті так званого «діалогу культур». Тест був спрямований на перевірку знань, аналіз та

інтерпретацію художнього твору та літературних процесів.

Тест містив завдання різних форм: з вибором однієї правильної відповіді, на встановлення відповідності, на встановлення правильної послідовності.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді були зорієнтовані на перевірку знання тексту літературного твору, програмових відомостей із теорії та історії літератури, вміння співвідносити певні літературні явища з епохами, родами та жанрами літератури; виокремлювати в тексті головне, групувати літературну інформацію за певними ознаками, аналізувати та оцінювати істинність висловлювання, спираючись на власні літературні компетенції. За виконання кожного завдання можна було отримати 0 або 1 бал.

Завдання на встановлення відповідності спрямовані на перевірку вміння систематизувати літературознавчу інформацію на основі запропонованого контексту, встановлюючи відповідності між фрагментами тексту та епохами, жанрами та авторами творів; між авторами та епохами, персонажами та назвами творів; поняттями та їхнім основним змістом. За виконання кожного такого завдання можна було отримати від 0 до 4 балів.

Завдання на встановлення правильної послідовності дають змогу перевірити вміння визначати хронологічну послідовність певних фактів і подій як у літературному процесі (виникнення художніх стилів та епох), так і в межах художнього твору (правильна послідовність розвитку сюжету). За виконання кожного такого завдання можна було отримати від 0 до 2 балів.

### **2.11.2. Статистичні характеристики результатів тестування**

Статистичні характеристики результатів тестування наведено в таблиці 2.11.2.

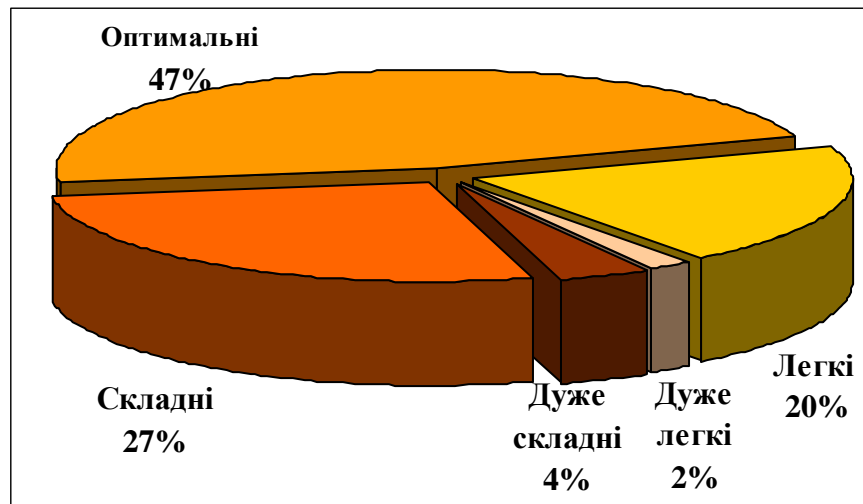
*Таблиця 2.11.2*

Назва характеристики	Кількісне значення
Кількість учасників	2 465
Максимально можливий бал	95
Максимально набраний бал*	94
Середній набраний бал	47,5
Стандартне відхилення	17,46
Середня складність завдань тесту (%)	47,4 (оптимальна)
Середній коефіцієнт розподільної здатності тесту	0,38 (хороша)
$\alpha$ - Кронбаха	0,9

\* – Максимальний бал набрав один учасник тестування

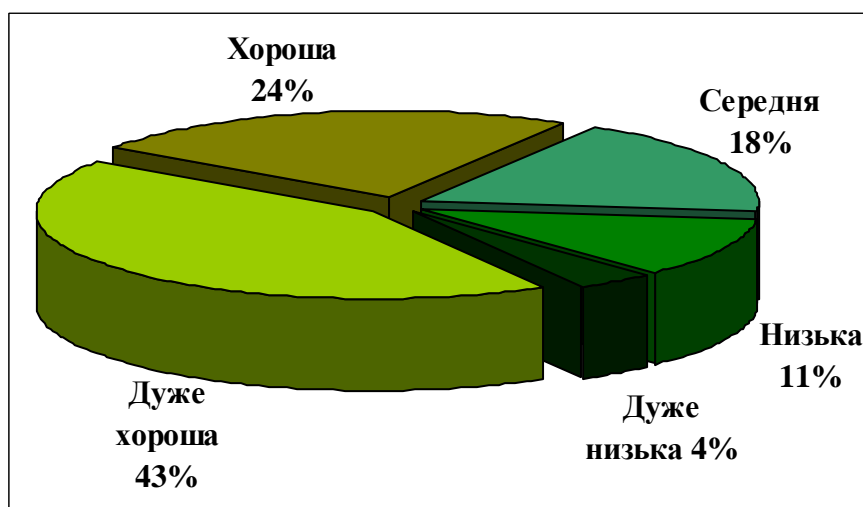


На діаграмі 2.11.1 показано розподіл тестових завдань із зарубіжної літератури за коефіцієнтом складності.



Діаграма 2.11.1. Розподіл тестових завдань із зарубіжної літератури за коефіцієнтом складності

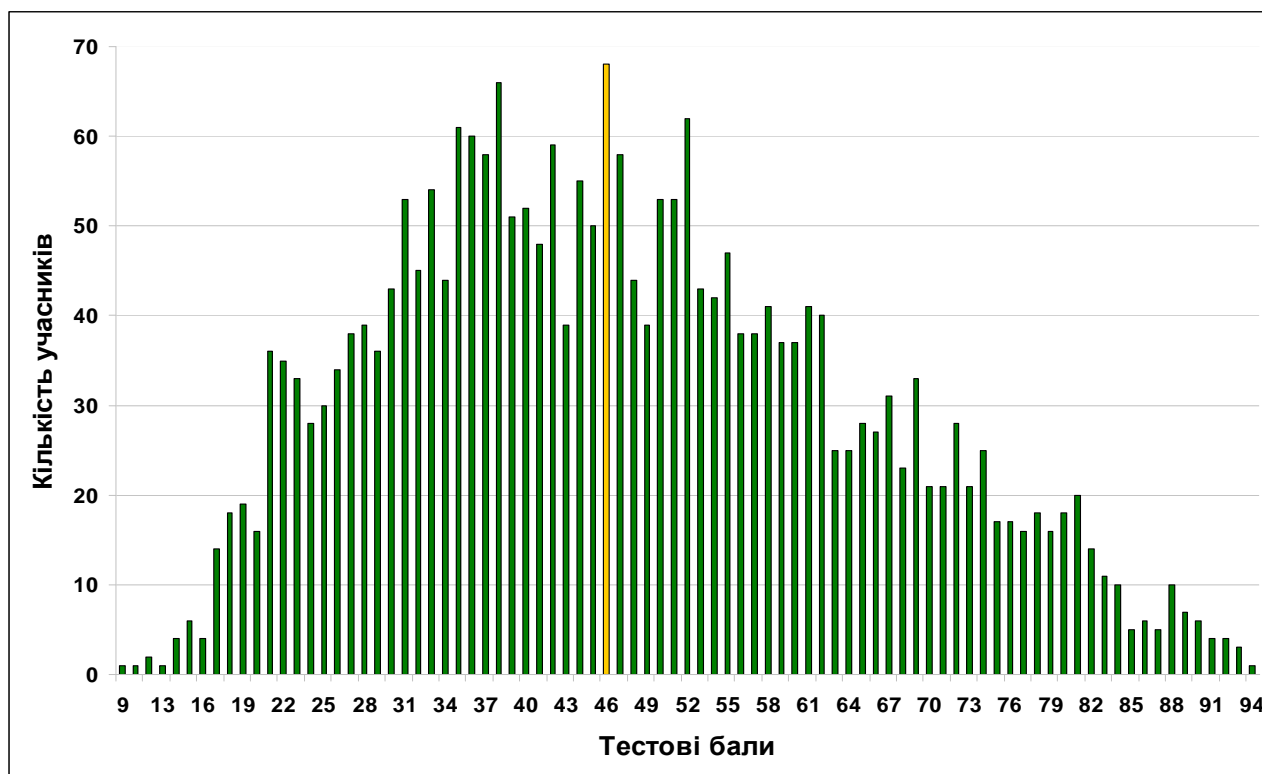
На діаграмі 2.11.2 показано розподіл тестових завдань із зарубіжної літератури за коефіцієнтом розподільної здатності.



Діаграма 2.11. 2. Розподіл тестових завдань із зарубіжної літератури за коефіцієнтом розподільної здатності

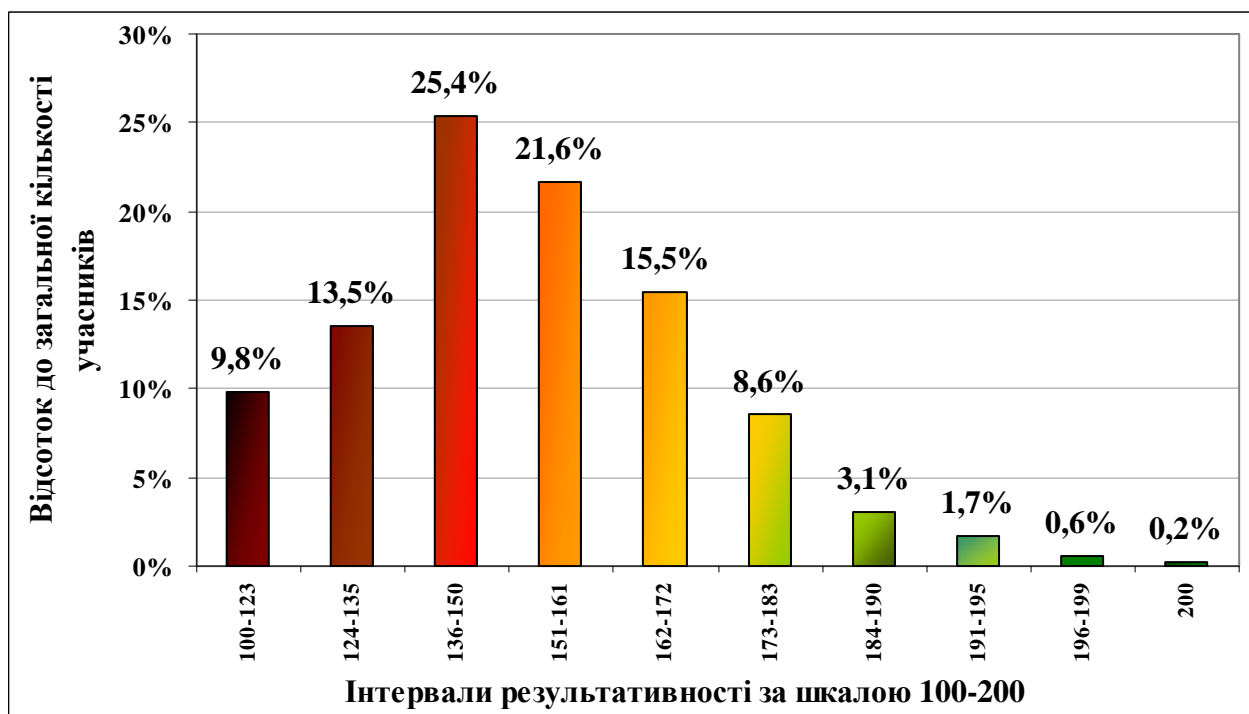
### 2.11.3. Результати зовнішнього оцінювання

На діаграмі 2.11.3 показано розподіл результатів зовнішнього незалежного тестування із зарубіжної літератури.



Діаграма 2.11.3. Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання

На діаграмі 2.11.4 показано розподіл учасників тестування за результатами за 100-200-бальною шкалою оцінювання.



Діаграма 2.11.4. Розподіл учасників тестування за результатами оцінювання за 100–200-бальною шкалою

#### 2.11.4. Аналіз тестових завдань із зарубіжної літератури

Статистичні характеристики тестових завдань визначаються окремо для кожного типу тестових завдань.

Складність тестового завдання (P-value) – успішність учасників тестування у виконанні цього завдання. Визначається як відношення кількості балів, що набрали всі учасники тестування за виконання даного завдання до максимальної кількості балів, яку вони могли б отримати за його виконання, виражену у процентах.

Інтервал значення	Характеристика завдання
Понад 80%	дуже легкі
60-79%	легкі
40-59%	оптимальні
20-39%	складні
Менше 20%	дуже складні

Дискримінативність – характеризує здатність тестового завдання відділяти учасників тестування з різним рівнем навчальних досягнень. Дискримінативність завдання визначають як різницю складності завдання для сильної і слабкої груп.

Інтервал значення	Характеристика завдання
41-100%	дуже хороша
31-40%	хороша
21-30%	середня
11-20%	низька
10% і менше	дуже низька

Кореляція – узгодженість результату за виконання тестового завдання з результатом виконання тесту в цілому. Значення кореляції належить інтервалу [-1,1]. Чим більше значення кореляції, тим завдання краще.

#### Тест

1. Який з-поміж перелічених творів починається рядками: «Гнів оспівай, о богине, нащадка Пелея Ахілла згубний, що дуже багато ахеем лиха накоїв...»?
- А «Іліада»;  
Б «Одіссея»;  
В «Божественна комедія»;  
Г «Енеїда».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А*	Б	В	Г	0	56,42	52,98	0,41
56,42	23,73	5,21	14,65				

\* позначення правильного варіанта відповіді

2. До якого жанру належить твір, герой якого виголосив: «Не думайте, що то з сваволі й гордошів мовчу я, – в грудях серце розривається, коли погляну на оцю ганьбу свою!»?
- А епічна поема;  
 Б комедія;  
 В трагедія;  
 Г сонет.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
37,29	2,42	53,03	7,26	0	53,03	7,81	0,04

3. Який з-поміж запропонованих поетичних фрагментів написаний гекзаметром?
- А «Так музики ж всякчас і знов! Щоб вірш твій завше був крилатий, щоб душу поривав – шукати нову блакить, нову любов»;
- Б «Аж моторошно робиться самому, коли згадаю праліс той заклятий, бір непрохідний в мороці страшному! Зі смертю лиш це можна порівняти. Та знову долю я знайшов щасливу, а як – про те ви будете читати»;
- В «Шукай людину скрізь: на бідному постой, у закутку нужди, й у пишному покої. Одна душа жива за сто Кааб дорожча! Чому ж ідеш до них? Шукай душі живої!»
- Г «Всяких людей надивився, міста їх і звичаї бачив, в морі ж багато біди і тілом зазнав, і душею, щоб і себе врятувати, і друзів додому вернути».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
11,38	33,29	26,51	28,33	0,48	28,33	40,55	0,39

4. Визначте рядок, де постійний епітет ужито правильно:
- А шоломосейний Одисей;  
 Б прудконогий Одисей;  
 В велемудрий Одисей;  
 Г ніжний Одисей.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
11,38	30,02	48,43	10,17	0	48,43	25,26	0,20

5. Який з-поміж названих персонажів вважається «вічним образом»?
- А Харон;  
 Б Агамемнон;  
 В Ахілл;  
 Г Прометей.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
3,87	1,69	4,48	89,95	0	89,95	29,60	0,35

6. Яка історична подія лягла в основу «Пісні про Роланда»?
- А похід іспанців у мавританські землі;  
 Б похід маврів у іспанські землі;  
 В похід іспанців у франкські землі;  
 Г похід франків у іспанські землі.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
28,45	25,30	16,71	29,18	0,36	29,18	44,59	0,41

7. Яка з перелічених тем є провідною в «Пісні про Роланда»?
- А боротьба за руку і серце чарівної дами;  
 Б боротьба за зачаровані скарби;

- В** боротьба за рідну віру;  
**Г** боротьба проти злих сил природи.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
27,00	7,51	56,05	9,44	0	56,05	56,56	0,45

**8.** Хто додав епітет «божественна» до первісної назви («Комедія») поеми Данте?

- А** Мольєр;  
**Б** Боккаччо;  
**В** Шіллер;  
**Г** Вольтер.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
40,92	35,71	14,41	8,96	0	35,71	61,10	0,52

**9.** Який з-поміж запропонованих поетичних фрагментів написаний терциною?

- А** «Немов кадило, цвіт димує в тишині, і серце скрипки десь тремкоче стоголосне. Меланхолійний вальс та очманіння млосьне, як віттар, небеса високі і смутні»;  
**Б** «І юних, і старих – всіх поглинає час, і невеликий нам дається днів запас. Ніщо не вічне тут: ми підемо так само, як ті, що вже пішли й що прийдуть після нас»;  
**В** «Я вже стояв під самою горою, коли пантера бистра, розшаліла, із шкурою плямистою, рябою, мене в моєму русі зупинила. Прогнать її – було і думать годі, і далі йти зробилося несила»;  
**Г** «Несіть мене звідсіль, вагони і фрегати! Тут обертаються всі людські сльози в твань! Чи правда, що не раз печальний дух Агати говорить: покидай світ злочину й страждань?»

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
14,29	27,72	35,47	21,67	0,85	35,47	32,49	0,26

**10.** Кому з перелічених поетів належать ці рядки: «У кого кожний день в запасі півкоржа. У кого свій садок і хата не чужа, хто в рабстві не родивсь і сам рабів не має, у того світлий зір і радісна душа»?

- А** Данте;  
**Б** Вергілій;  
**В** Петрарка;  
**Г** Омар Хайям.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
14,41	12,71	26,03	46,85	0	46,85	45,41	0,36

**11.** Який з-поміж запропонованих поетичних фрагментів належить до жанру рубаї?

- А** «Сказано хлюпали припливи океанські, а я, колись глухий, як мозок дітвори, все за водою плив! І заколот гігантський зняли півострови, простори і вітри»;  
**Б** «Відходив день, і всі земні тварини звільняв вечірній присмерк від утоми; і тільки я, на всій землі єдиний, вів боротьбу самотнього сіроми з дорогою, а водночас з журбою, про що й скажу, в правдивості свідомий»;  
**В** «В твоєму погляді – і присмерк, і світання, як вечір грозивий, приносиш аромат. Німим стає герой з твого причарування, і сміливішає дитина во сто крат»;  
**Г** «І юних, і старих – всіх поглинає час, і невеликий нам дається днів запас. Ніщо не вічне тут: ми підемо так само, як ті, що вже пішли й що прийдуть після нас».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
15,50	19,49	18,89	45,88	0,24	45,88	56,15	0,43

12. Хто з перелічених героїнь є персонажем твору літератури Відродження?

- А Лорелея;
- Б Гретхен;
- В Пенелопа;
- Г Офелія.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
22,03	12,95	12,47	52,06	0,48	52,06	32,41	0,26

13. Хто з літературних персонажів прагнув у світі «зло знищити, беззаконня скасувати, сваволю впинити, помилки виправити»?

- А Роланд;
- Б Дон Кіхот;
- В Гамлет;
- Г Санчо Панса.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
15,38	68,52	9,93	6,05	0,12	68,52	50,70	0,39

14. По скільки рядків мають строфи, з який складається цей вірш: «Де погляд ніжний, де чарівний вид; де постать горда, де струнка постава, де мова та бентежна й величава, що завдає негідникові встид? Де сміх, що жалить того, хто набрид? Де та душа, що, мов зоря яскрава, висока й гідна владарського права, небесний нам осяяла блакит? Я вами ди-хаю, для вас палаю, я народивсь для вашого єства, без вас мені нема й не треба раю; як радість відійшла моя жива, в словах надію я плекав безкраю, та вітер порозвіював сло-ва»?

- А 2+3+3+2;
- Б 4+4+3+3;
- В 3+3+4+4;
- Г 4+4+4+2.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
20,46	38,50	18,77	21,67	0,61	38,50	39,18	0,31

15. Кого Гамлет називає “літописцями століть”?

- А історіографів;
- Б акторів;
- В королів;
- Г могильників.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
22,52	24,94	17,92	34,62	0	24,94	20,02	0,14

16. Якому літературному напрямку були притаманні: прагнення вразити читача, пишна метафоричність, підкреслена схильність до контрасту й антитези?

- А романтизму;
- Б символізму;
- В бароко;
- Г реалізму.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
22,64	24,46	43,58	9,20	0,12	43,58	49,45	0,38

17. Що означає слово “класицизм” у перекладі з латини?

- А правильний;
- Б гармонійний;
- В зразковий;
- Г урівноважений.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
27,60	24,21	40,92	7,26	0	40,92	33,81	0,26

18. Мистецтво якої доби представники класицизму вважали взірцем художньої досконалості?

- А бароко;
- Б античності;
- В Відродження;
- Г Середньовіччя.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
16,10	40,56	30,99	12,23	0,12	40,56	56,62	0,45

19. Визначте літературний напрям, представникам якого адресована порада: «Сюжет високий ви обрали чи жартливий – уму коритися повинні завжди співи, бо римі з розумом не слід ворогувати. Вона – невільниця і мусить послух мати»?

- А реалізм;
- Б романтизм;
- В бароко;
- Г класицизм.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
22,64	24,70	16,22	36,20	0,24	36,20	28,90	0,25

20. У якому рядку перелічені письменники доби Просвітництва?

- А Шіллер, Гете, Гюго;
- Б Шіллер, Гете, Мольєр;
- В Шіллер, Гете, Вольтер;
- Г Шіллер, Гете, Буало.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
26,39	32,69	32,81	7,75	0,36	32,81	23,09	0,21

21. Герой якого твору виголошує фразу, яка стала крилатою: «Теорія завжди, мій друже, сіра, а древо життя – золоте»?

- А «Фауст»;
- Б «Божественна комедія»;
- В «Гамлет»;
- Г «Пісня про Роланда».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А*	Б	В	Г				
65,01	16,46	11,86	6,66	0	65,01	42,66	0,34

22. У якому творі літератури ХХ ст. є відлуння образу Мефістофеля з трагедії «Фауст»?

- А «Старий і море»;
- Б «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»;
- В «Чума»;
- Г «Майстер і Маргарита».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
8,72	8,96	7,38	74,82	0,12	74,82	60,10	0,49

**23.** Який з-поміж названих персонажів вважається «вічним образом»?

- А Санчо Панса;
- Б Гектор;
- В Журден;
- Г Фауст.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
14,53	9,81	8,60	67,07	0	67,07	19,41	0,10

**24.** Укажіть рядок із характерною ознакою романтизму:

- А широке використання звукопису, навіювання певного настрою;
- Б суворе дотримання чітких правил і норм;
- В наявність мотивів світової скорботи;
- Г відмова від усталених норм, нестримне експериментаторство.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
60,29	5,81	19,37	14,41	0,12	19,37	27,17	0,30

**25.** Яка характерна риса романтизму втілена у вірші Гейне «Не знаю, що стало зо мною...»?

- А наявність байронічного героя;
- Б наявність фольклорного персонажа;
- В наявність мотиву романтичного бунту;
- Г наявність мотиву самотності.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
19,01	10,90	27,12	42,86	0,12	10,90	12,46	0,20

**26.** Яка з перелічених рис романтизму втілена в «Крихітці Цахесі» Гофмана?

- А наявність головного героя – похмурого одинака із загадковим минулим;
- Б протиставлення двох світів: філістерів та ентузіастів;
- В провідна роль мотивів національної туги;
- Г домінування мотивів світової скорботи.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
39,47	48,18	6,90	5,33	0,12	48,18	44,07	0,36

**27.** Визначте автора твору, де є такий портрет-гротеск: «Голова в потвори глибоко запала між плечима, на спині виріс горб, як гарбуз, а зразу ж від грудей звисали тонкі, немов ліщинові палички, ноги, тож весь він був схожий на роздвоєну редьку»?

- А Байрон;
- Б Гофман;
- В Пушкін;
- Г Лермонтов.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
13,56	79,66	2,78	4,00	0	79,66	40,37	0,39



28. Прочитайте твердження і дайте відповідь на запитання:

1. Письменники-романтики ігнорували національний колорит й орієнтувалися на зразки античного мистецтва.
  2. Письменники-романтики використовували фольклорні мотиви.
- А правильним є перше твердження;  
 Б правильним є друге твердження;  
 В правильними є обидва твердження;  
 Г обидва твердження є неправильними.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
22,03	44,92	15,01	17,92	0,12	44,92	31,54	0,24

29. Хто є автором цього вірша: «Великі та німі Гирейв двір і сад! По ганках, що мели покірних баш тюрбани, через потуги трон і любовців дивани літає сарана, повзе холодний гад. Повився темний плющ і дикий виноград по вікнах, по стіні подобою альтани; «руїна» – пише тут на мурах гість незнаний, як Валтасарові, на віковичний згад. А в залі ще стоїть окраса мармурова: гарему то фонтан. Сльоза його перлова спадає по сльозі і промовля щомить: “О де ви, де тепер, любов, можуть й славо, що мали у віках сіяти величаво? Ганьба! Немає вас, а джерело дзвенить”»?

- А Пушкін;  
 Б Лермонтов;  
 В Гейне;  
 Г Міцкевич.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
8,72	14,77	25,91	50,36	0,24	50,36	26,15	0,23

30. Укажіть рядок із характерними ознаками реалізму:

- А наявність героя – носія однієї домінуючої пристрасті;  
 Б порушення всіх норм і правил, герой – самотній бунтівник;  
 В правдоподібне зображення життя людини та суспільства, аналіз законів суспільного розвитку;  
 Г настанова на музичність і нечіткість сенсу фрази, широке використання звукопису, навіювання певного настрою.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
4,00	12,23	80,02	3,51	0,24	80,02	38,59	0,35

31. Що складає основу сюжету повісті “Мертві душі”?

- А історія життя шахрая Чичикова;  
 Б подорож Чичикова російською провінцією;  
 В знайомство героя з поміщиками, чиновниками;  
 Г шахрайська операція з купівлі “мертвих душ”.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
13,92	11,38	11,99	62,59	0,12	62,59	20,76	0,15

32. Яким зображує Гобсека Бальзак?

- А служником золота і водночас філософом, що провидів потаємну суть буржуазного суспільства;  
 Б жалюгідним скнарою, що не вміє дотримувати слова і цінує лише прибутки;  
 В злим генієм, позбавленим почуття справедливості;  
 Г добродійцем, який позичає гроші під низькі проценти і цим допомагає клієнтам.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А*	Б	В	Г				
48,43	40,92	6,30	4,12	0,24	48,43	49,88	0,37

33. Визначте провідну думку повісті “Гобсек”:

- А світом правлять гроші, адже за них можна придбати практично все;
- Б влада грошей навіть непересічну людину перетворює на вексель, автомат;
- В золото приносить владу та достаток, тому його накопичення є шляхом до незалежності;
- Г золото є «душею» капіталістичного суспільства, влада грошей навіть непересічну людину перетворює на вексель, автомат.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
22,76	56,66	9,93	10,53	0,12	56,66	37,79	0,25

34. Що є головною причиною злочину Родіона Раскольникова?

- А прагнення до збагачення шляхом привласнення майна старої лихварки;
- Б задоволення почуття помсти за злиденне життя та постійні приниження;
- В намагання перешкодити шлюбу «за розрахунком» сестри Дуні з Лужиним, якого вона не кохала;
- Г спроба перевірити теорію на практиці.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
18,28	19,25	12,95	49,03	0,48	49,03	66,44	0,50

35. У якому творі висловлено думку: «Розкрити себе і втаїти митця – цього прагне мистецтво»?

- А «Анна Кареніна»;
- Б «Війна і мир»;
- В «Злочин і кара»;
- Г «Портрет Доріана Грея».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
9,56	4,84	10,77	74,70	0,12	74,70	43,08	0,35

36. Хто є автором рядків: «О Капітан! мій Капітан! Позаду путь трудна, всі бурі корабель здолав, і слава нам луна»?

- А Рембо;
- Б Вітмен;
- В Рільке;
- Г Бодлер.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
35,59	31,23	16,34	16,34	0,48	31,23	23,57	0,22

37. Хто є автором рядків: «Я блискавицями роздерте небо знаю, прибої, течії, смеркання голубі, світанки, збуджені, мов голубині зграї, і те, що може лиш примаритись тобі»?

- А Бодлер;
- Б Верлен;
- В Рембо;
- Г Вітмен.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
24,94	35,47	25,30	13,92	0,36	25,30	12,42	0,12

38. Хто з поетів ХХ століття є автором вірша, що починається словами: «Ось дерево звелось. О виростання! О спів Орфея! Співу повен слух. І змовкло все, та плине крізь мовчання новий початок, знак новий і рух...»?
- А Блок;  
Б Ахматова;  
В Рільке;  
Г Пастернак.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
17,55	11,50	51,33	19,49	0,12	51,33	61,05	0,49

39. Що символізує червоний колір у фіналі вірша Аполлінера «Зарізана голубка й водограй»: «...Олеандри всі в крові і сонце ранене в траві на багрянистім горизонті»?
- А схильність поета до розгляду екологічних проблем;  
Б захоплення поета імпресіоністичним живописом;  
В співчуття поета до жертв кривавої війни;  
Г поетизацію краси природи шляхом оспівування палахкотіння заходу сонця.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
1,57	8,23	70,70	19,01	0,48	70,70	31,45	0,27

40. Що вважає М.Булгаков найгіршою людською вагою, зображуючи єршалаїмський світ?
- А брехня;  
Б підлість;  
В боягузтво;  
Г жадібність.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В*	Г				
13,80	29,42	43,22	13,44	0,12	43,22	50,35	0,39

41. Епіграфом до якого твору став вислів Даніеля Дефо: «Якщо вільно зобразити ув'язнення через інше ув'язнення, то й вільно зобразити будь-який реально існуючий предмет через щось зовсім неіснуюче»?
- А «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»;  
Б «Старий і море»;  
В «Перевтілення»;  
Г «Чума».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б	В	Г*				
15,62	6,90	52,78	24,58	0,12	24,58	36,11	0,34

42. Від твору якої літератури походить назва оповідання Белля «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»?
- А давньоримської;  
Б давньогрецької;  
В персько-таджицької;  
Г іспанської.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
А	Б*	В	Г				
31,36	42,74	9,08	16,83	0	42,74	7,41	0,05

43. Хто з героїв літератури ХХ ст. каже: «Людина створена не для поразки..., людину можна знищити, а здолати не можна»?
- А Піє;

- Б** Сантьяго;  
**В** Рамбер;  
**Г** безіменний герой «Подорожнього...».

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
17,31	43,46	11,99	26,76	0,48	43,46	46,31	0,36

**44.** У якому рядку перелічені письменники-постмодерністи?

- А** Павич, Еко, Хемінгуей;  
**Б** Павич, Еко, Зюскінд;  
**В** Павич, Еко, Камю;  
**Г** Павич, Еко, Кафка.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
<b>А</b>	<b>Б*</b>	<b>В</b>	<b>Г</b>				
17,80	49,27	16,34	16,46	0,12	49,27	74,92	0,55

**45.** Хто здійснив повний переклад поем «Іліада» і «Одіссея» українською мовою?

- А** Микола Лукаш;  
**Б** Григорій Кочур;  
**В** Леонід Первомайський;  
**Г** Борис Тен.

Відповіді учасників (%)				Не виконали завдання (%)	Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
<b>А</b>	<b>Б</b>	<b>В</b>	<b>Г*</b>				
49,27	17,19	15,74	17,68	0,12	17,68	23,18	0,26

**46.** Установіть відповідність між письменниками та літературними жанрами, у яких вони досягли найбільших успіхів:

- |                     |                        |
|---------------------|------------------------|
| <b>1</b> Петрарка;  | <b>А</b> комедія;      |
| <b>2</b> Сервантес; | <b>Б</b> роман;        |
| <b>3</b> Мольєр;    | <b>В</b> трагедія;     |
| <b>4</b> Вергілій.  | <b>Г</b> сонет;        |
|                     | <b>Д</b> епічна поема. |

	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>			
<b>1Г, 2Б, 3А, 4Д</b>	13,92	22,15	20,10	12,71	31,11	56,23	69,43	0,71

**47.** Установіть відповідність між персонажем і твором, де він діє:

- |                   |  |
|-------------------|--|
| <b>1</b> Вагнер;  | <b>А</b> «Божественна комедія»;          |
| <b>2</b> Гектор;  | <b>Б</b> «Не знаю, що стало зо мною...»; |
| <b>3</b> Лорелея; | <b>В</b> «Фауст»;                        |
| <b>4</b> Данте.   | <b>Г</b> «Малюк Цахес»;                  |
|                   | <b>Д</b> «Іліада».                       |

	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>			
<b>1В, 2Д, 3Б, 4А</b>	15,25	21,43	20,82	23,12	19,37	52,48	59,72	0,65

48. Установіть відповідність між літературними творами та національними літературами, до яких вони належать:

- |   |                 |
|---|-----------------|
| 1 «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»; | А французька;   |
| 2 «Злочин і кара»;                        | Б російська;    |
| 3 «Альбатрос»;                            | В італійська;   |
| 4 «Старий і море».                        | Г німецька;     |
|   | Д американська. |

	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2Б, 3А, 4Д	9,93	23,97	24,70	17,43	23,97	55,39	59,92	0,69

49. Установіть відповідність між жанром і назвою твору:

- |                 |   |
|-----------------|---|
| 1 трагедія;     | А «Міщанин-шляхтич»;                    |
| 2 комедія;      | Б «Фауст»;                              |
| 3 сонет;        | В «Як не любов, то що це бути може...»; |
| 4 епічна поема. | Г «Малюк Цахес»;                        |
|                 | Д «Пісня про Роланда».                  |

	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Б, 2А, 3В, 4Д	7,26	11,26	14,89	14,04	52,54	73,34	59,21	0,60

50. Установіть відповідність між типом літературного героя та літературним напрямом (добою):

- |   |                  |
|---|------------------|
| 1 носій однієї домінуючої пристрасті, риси характеру;                 | А Просвітництво; |
| 2 незвичайна особистість, одинак зі страдницькою душею;               | Б реалізм;       |
| 3 типовий представник певного суспільного прошарку, конкретної епохи; | В романтизм;     |
| 4 природна людина, вихована за законами розуму та природи.            | Г класицизм;     |
|   | Д бароко.        |

	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2В, 3Б, 4А	22,64	29,78	25,06	8,72	13,80	40,31	46,77	0,54

51. Установіть відповідність між поетичними фрагментами та їх авторами:

- |  |           |
|--|-----------|
| 1 «Природа – храм живий, де символів ліси спостерігають нас і наші всі маршрути»;  | А Рільке; |
| 2 «Себе я оспівую – просту, окрему особу, проте вживаю слово “Демократичність” і термін “Людський загаль”»;  | Б Бодлер; |
| 3 «Так музики ж всякчас і знов! Щоб вірш твій завше був крилатий, щоб душу поривав – шукати нову блакить, нову любов»;   | В Рембо;  |
| 4 «А чорне, біле Е, червоне І, зелене У, синє О – про вас я нині б розповів: А – чорних мух корсет, довкола смітників кружляння їх прудке, дзижчання тороплене». | Г Вітмен; |
|  | Д Верлен. |

	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Б, 2Г, 3Д, 4В	34,14	31,96	17,92	7,87	8,11	30,96	37,43	0,47

52. Установіть відповідність між назвами віршів і прізвищами поетів:

- |  |                |
|--|----------------|
| 1 «Визначення поезії»;                   | А Блок;        |
| 2 «Довкола жовтий вечір ліг»;            | Б Маяковський; |
| 3 «Весно, весно, без меж і без краю...»; | В Ахматова;    |
| 4 «А ви змогли б?».                      | Г Пастернак;   |
|  | Д Рільке.      |

	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2В, 3А, 4Б	28,21	28,57	22,76	4,12	16,34	37,95	50,03	0,57

53. Установіть відповідність між персонажем і автором твору:

- |             |              |
|-------------|--------------|
| 1 Рамбер;   | А Белль;     |
| 2 Сантьяго; | Б Шоу;       |
| 3 Пікерінг; | В Булгаков;  |
| 4 Берліоз.  | Г Камю;      |
|             | Д Хемінгуей. |

	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2Д, 3Б, 4В	11,26	18,64	17,92	14,41	37,77	62,20	66,29	0,67

54. Установіть відповідність між твором і його жанром:

- |                                 |                     |
|---------------------------------|---------------------|
| 1 «Прометей прикутий»;          | А епічна поема;     |
| 2 «Пігмаліон»;                  | Б історичний роман; |
| 3 «Собор Паризької Богоматері»; | В комедія;          |
| 4 «Іліада».                     | Г трагедія;         |
|                                 | Д сонет.            |

	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2В, 3Б, 4А	12,83	22,64	21,79	8,84	33,90	57,08	63,39	0,64

«

55. Установіть відповідність між персонажами та авторами творів:

- |                 |                 |
|-----------------|-----------------|
| 1 Ріє;          | А Вергілій;     |
| 2 Еней;         | Б Достоєвський; |
| 3 Ієшуа;        | В Верлен;       |
| 4 Раскольников. | Г Камю;         |
|                 | Д Булгаков.     |

	Відповіді учасників (%)					Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2	3	4			
1Г, 2А, 3Д, 4Б	7,87	9,32	12,71	15,25	54,84	74,97	62,45	0,66

56. Установіть послідовність виникнення літературних напрямів:

- |                    |
|--------------------|
| А експресіонізм;   |
| Б класицизм;       |
| В екзистенціалізм; |
| Г романтизм.       |

	Відповіді учасників (%)				Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2				
БГАВ	39,47	20,46	40,07		50,30	66,66	0,55

57. Установіть послідовність написання творів:

А «Собор Паризької Богоматері»;

Б «Дон Кіхот»;

В «Іліада»;

Г «Анна Кареніна».

	Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2			
<b>ВБАГ</b>	18,89	27,00	54,12	67,62	57,88	0,54

58. Установіть послідовність написання творів, де діють такі герої:

А Рамбер;

Б Сібіл Вейн;

В Журден;

Г Олів'єр.

	Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2			
<b>ГВБА</b>	59,81	21,19	19,01	29,60	58,22	0,60

59. Установіть послідовність відвідин Чичиковим поміщиків:

А Плюшкін;

Б Манілов;

В Собакевич;

Г Коробочка.

	Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2			
<b>БГВА</b>	70,94	14,29	14,77	21,91	39,03	0,44

60. Установіть послідовність написання творів, що починаються такими рядками:

А «Стомившись, вже смерті я благаю...»;

Б «Шукай людину скрізь: на бідному постой, у закутку нужди, й у пишному покої...»;

В «Під мостом Мірабо струмує Сена так і любов біжить у тебе в мене журба і втіха крутнява шалена...»;

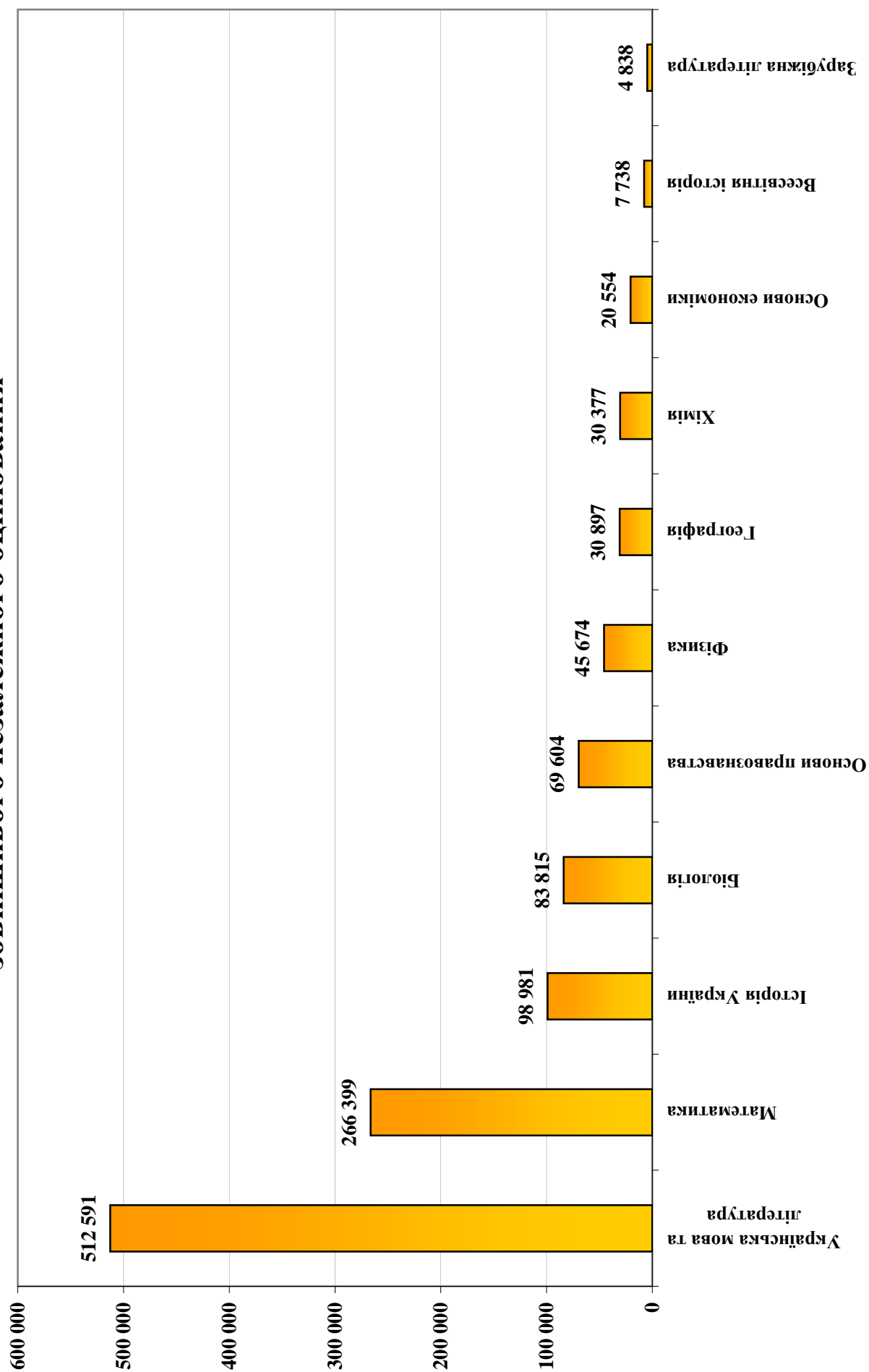
Г «Найперше – музика у слові! Бери ж із розмірів такий, що плине, млистий і легкий, а не тяжить, немов закови...».

	Відповіді учасників (%)			Складність (P-value)	Дискримінація (D-index)	Кореляція (RIR)
Ключ	0	1	2			
<b>БАГВ</b>	70,22	18,77	11,02	20,40	34,79	0,41

### **3. СТАТИСТИЧНІ МАТЕРІАЛИ**



### 3.1. Кількість зареєстрованих учасників для проходження зовнішнього незалежного оцінювання

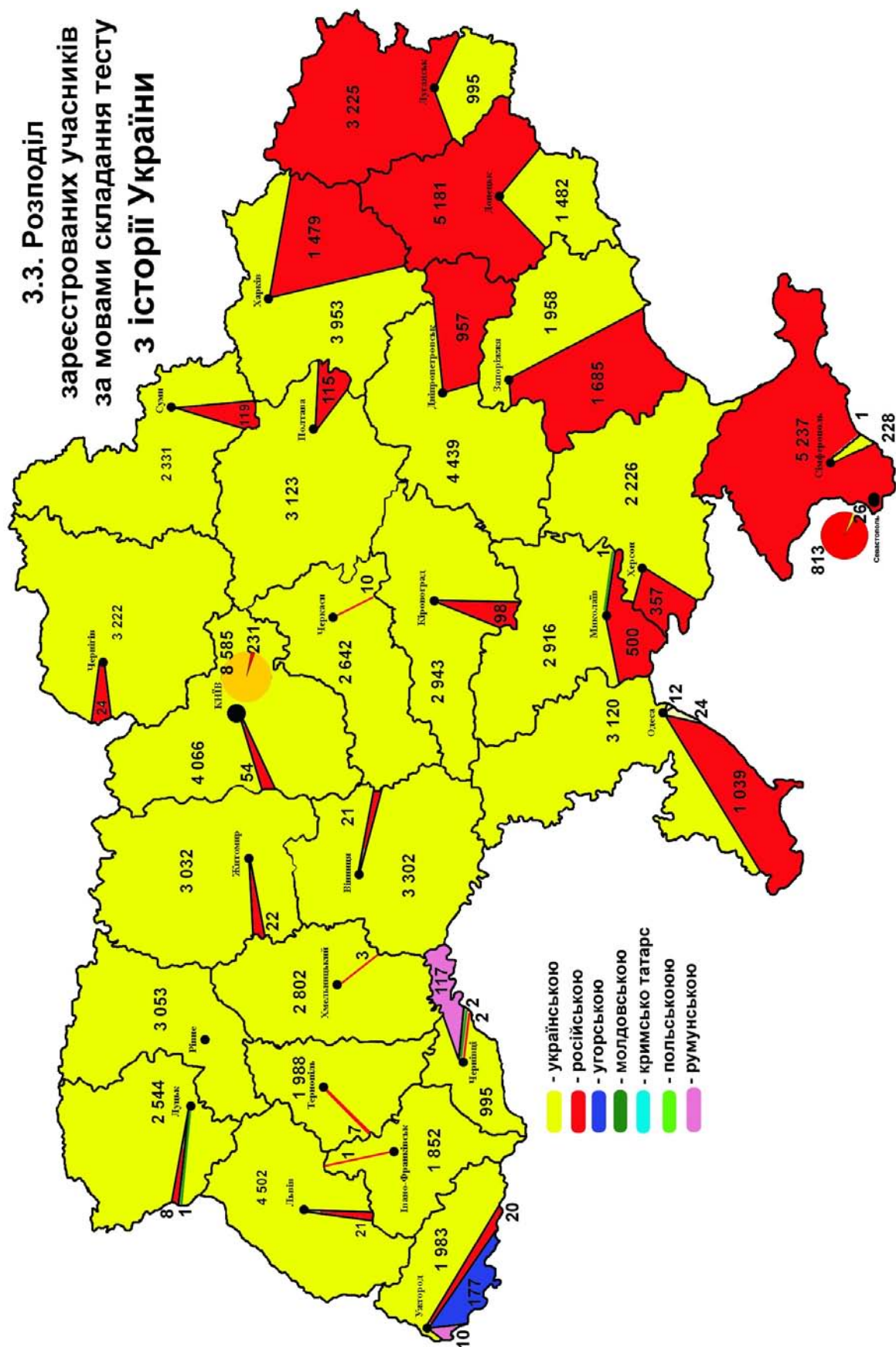


### 3.2. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з математики

Легенда:

- українською
- російською
- угорською
- молдовською
- кримськотатарською
- польською
- румунською

### 3.3. Розподіл zareєстрованих учасників за мовами складання тесту з історії України



### 3.4. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з фізики

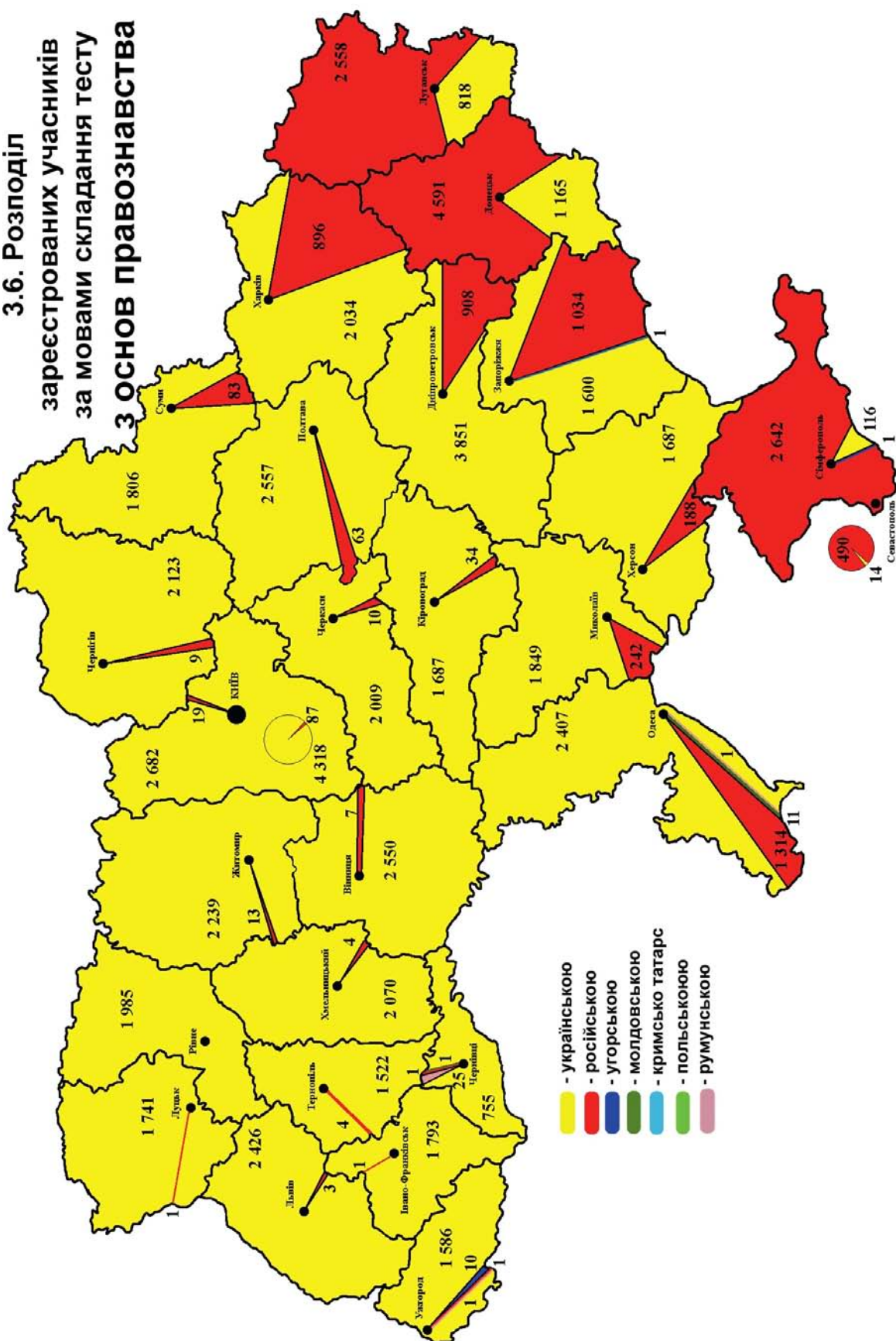


### 3.5. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту 3 хімії

Легенда:

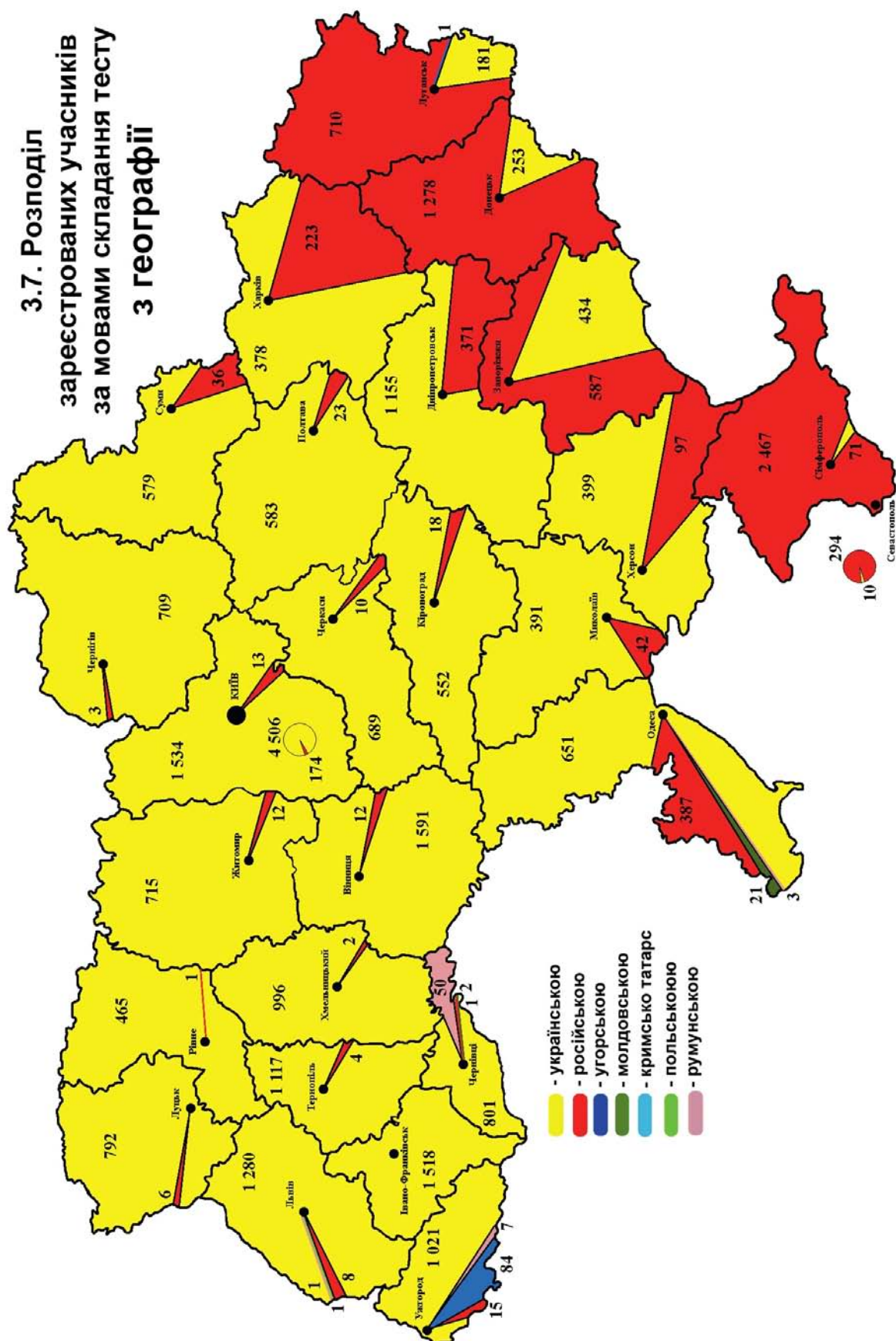
- українською
- російською
- угорською
- молдовською
- кримськотатарською
- польською
- румунською

### 3.6. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з основ правознавства

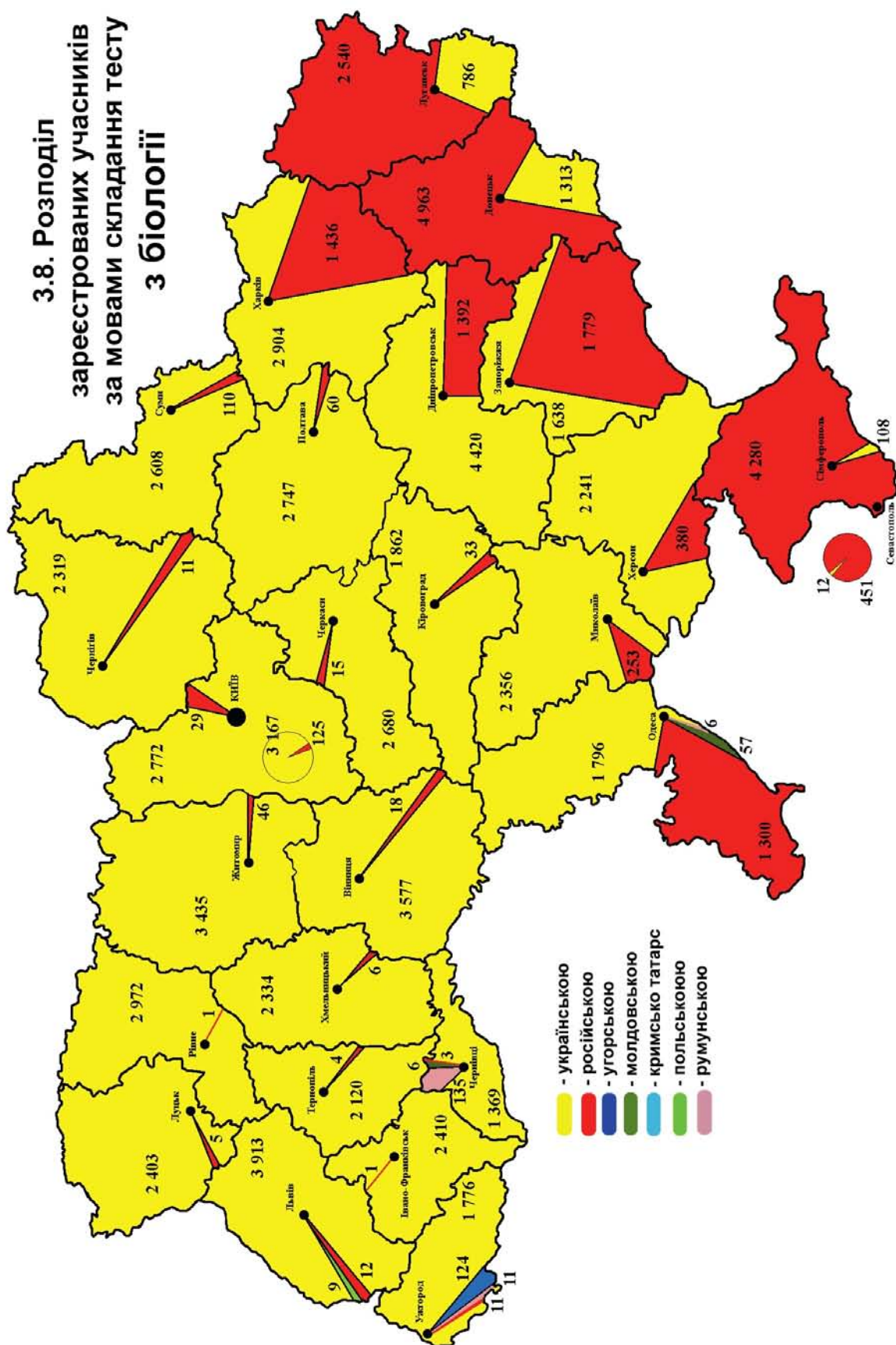




### 3.7. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з географії

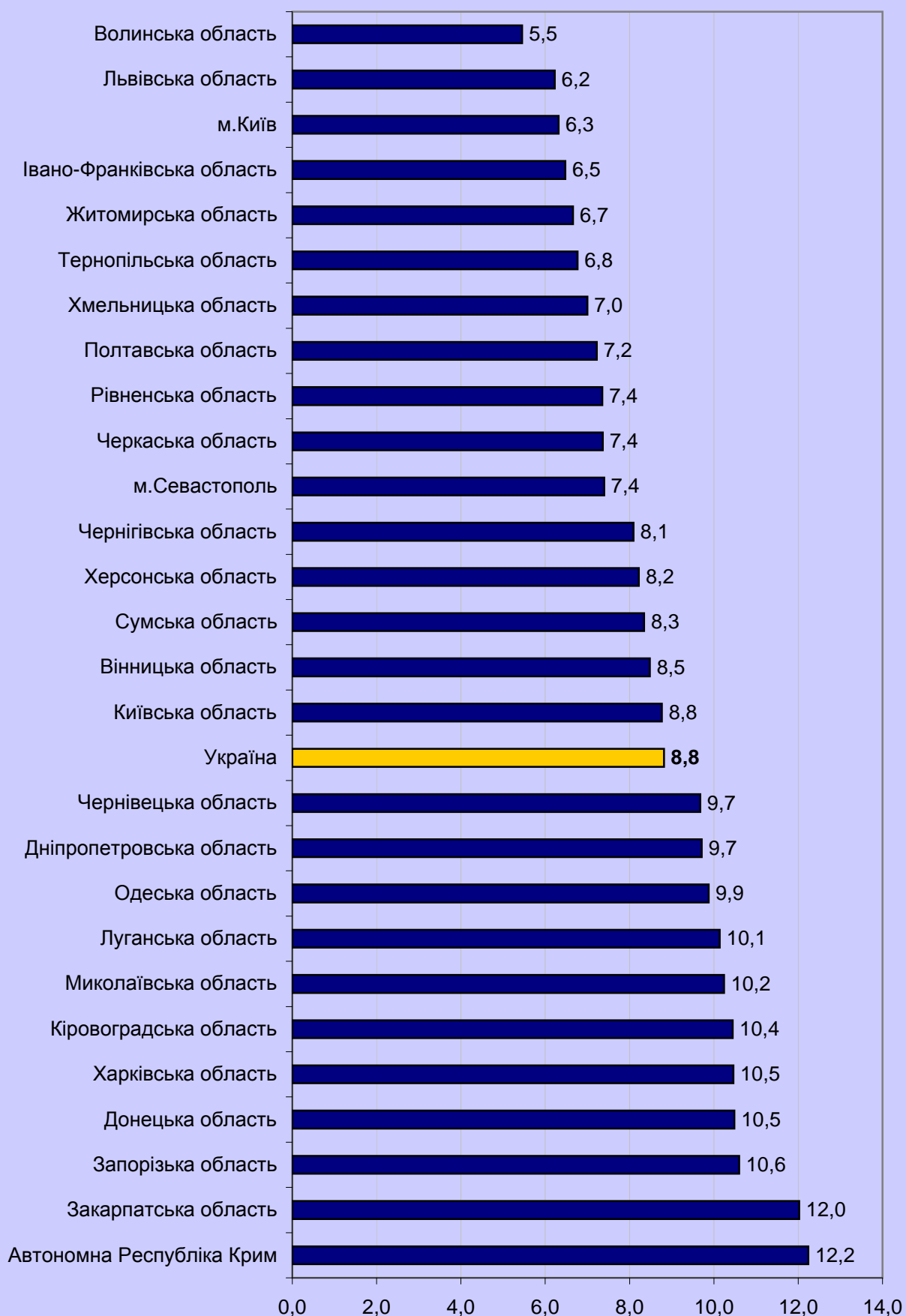


### 3.8. Розподіл зареєстрованих учасників за мовами складання тесту з біології

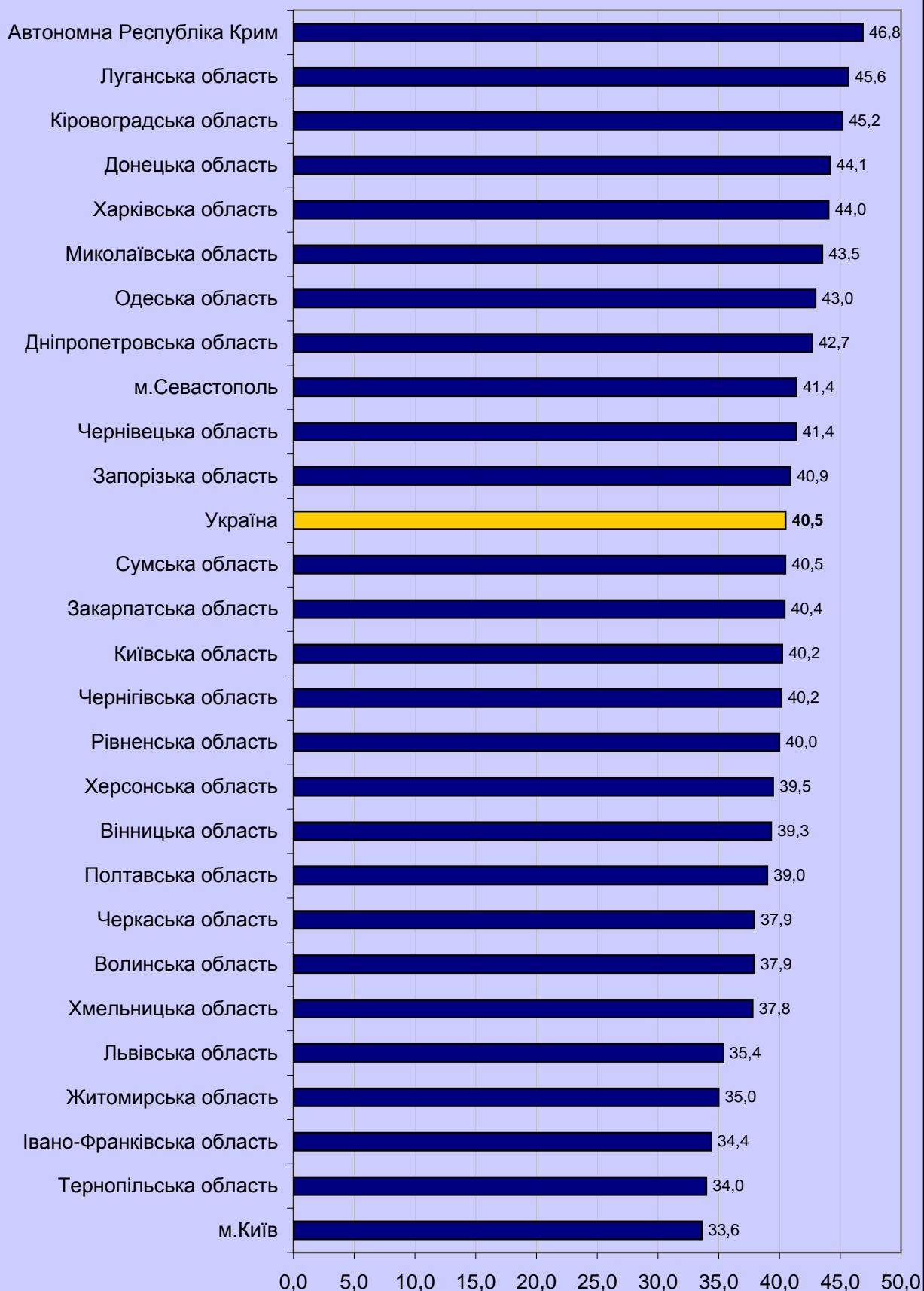




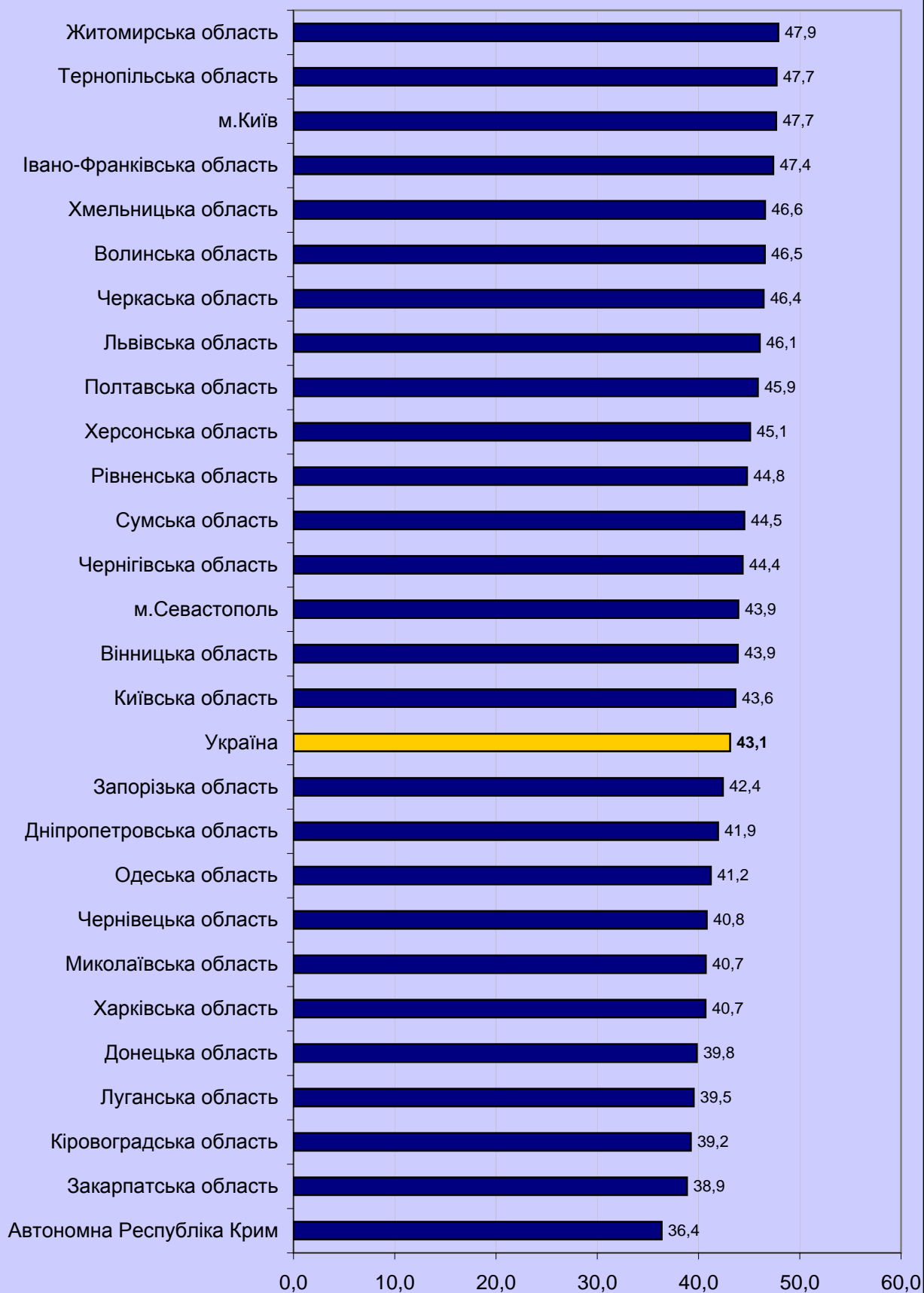
### 3.9. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з української мови та літератури, які отримали менше 124 балів за шкалою 100-200 балів



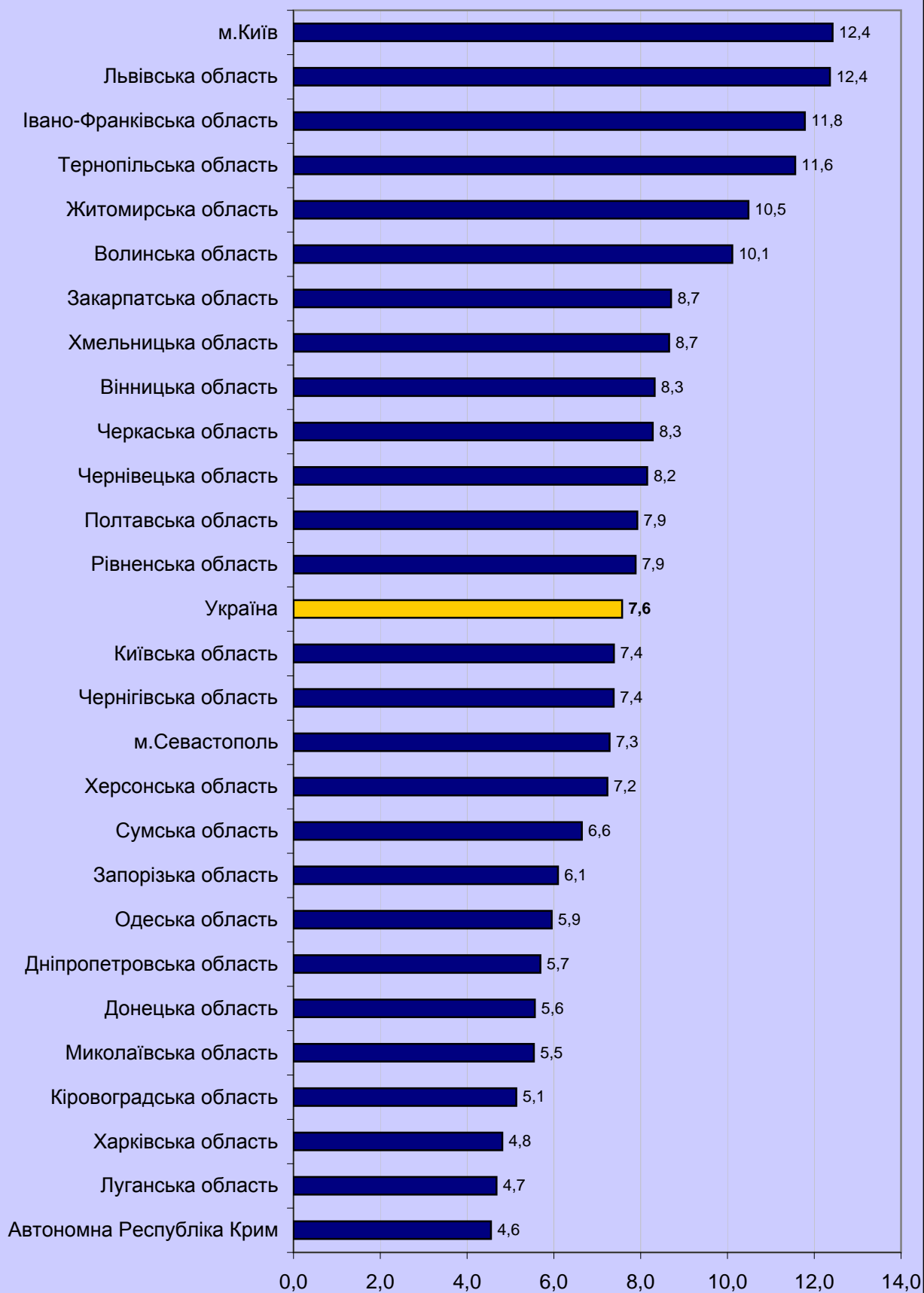
### 3.10. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з української мови та літератури, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів



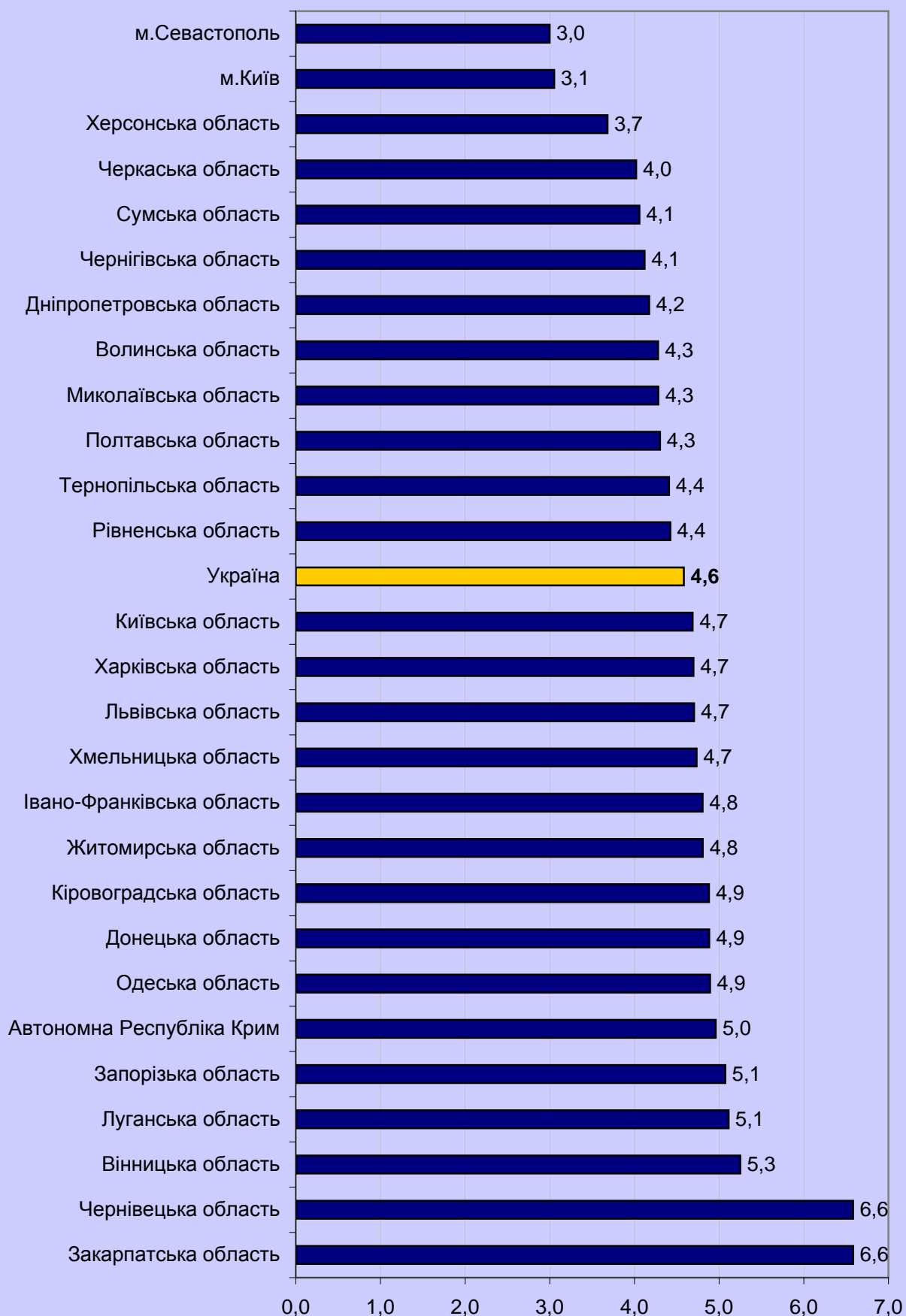
**3.11. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з української мови та літератури,  
які отримали від 150,5 до 179,5 балів  
за шкалою 100-200 балів**



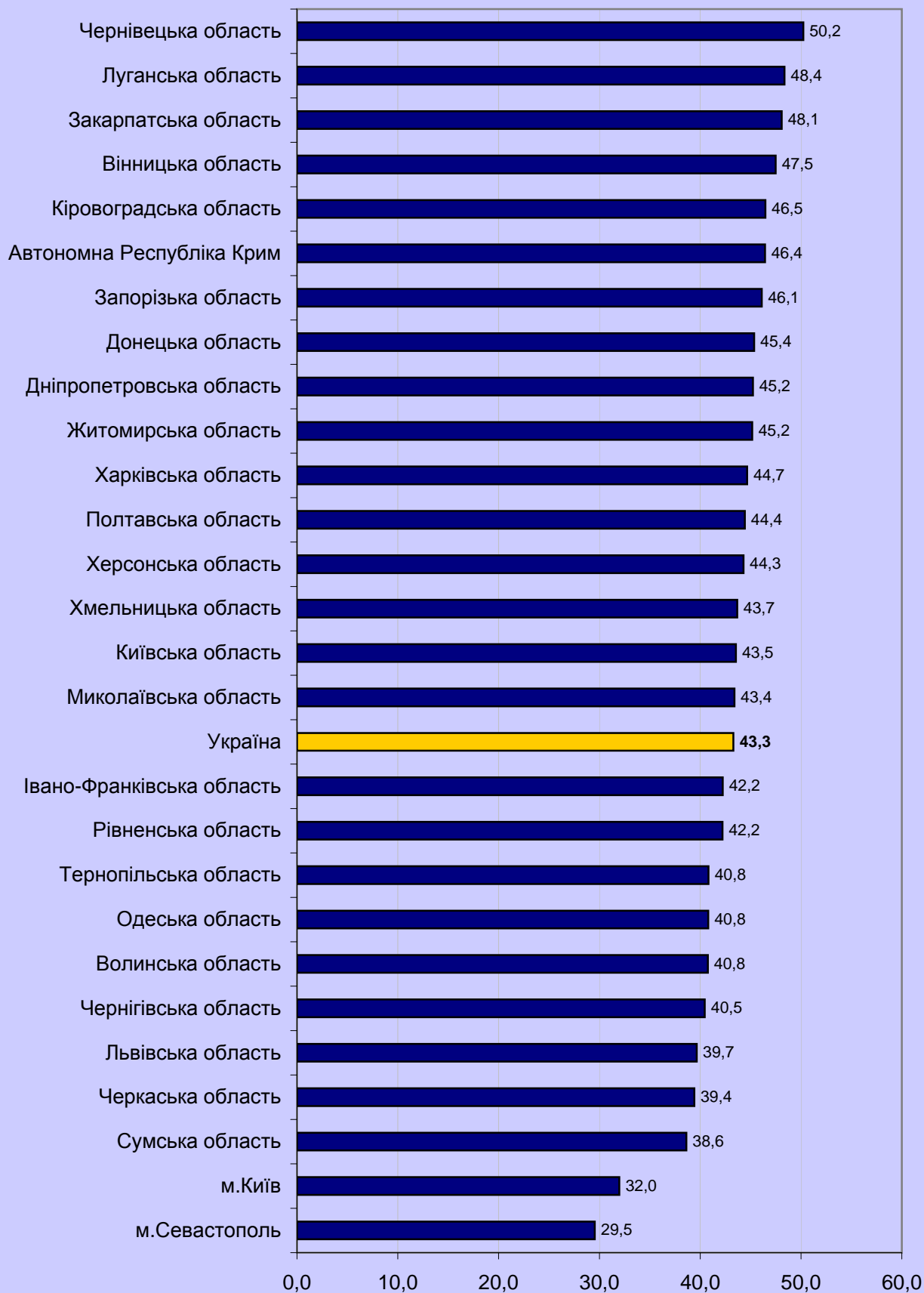
### 3.12. Рейтинг регіонів за відсотком учасників з української мови та літератури, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів



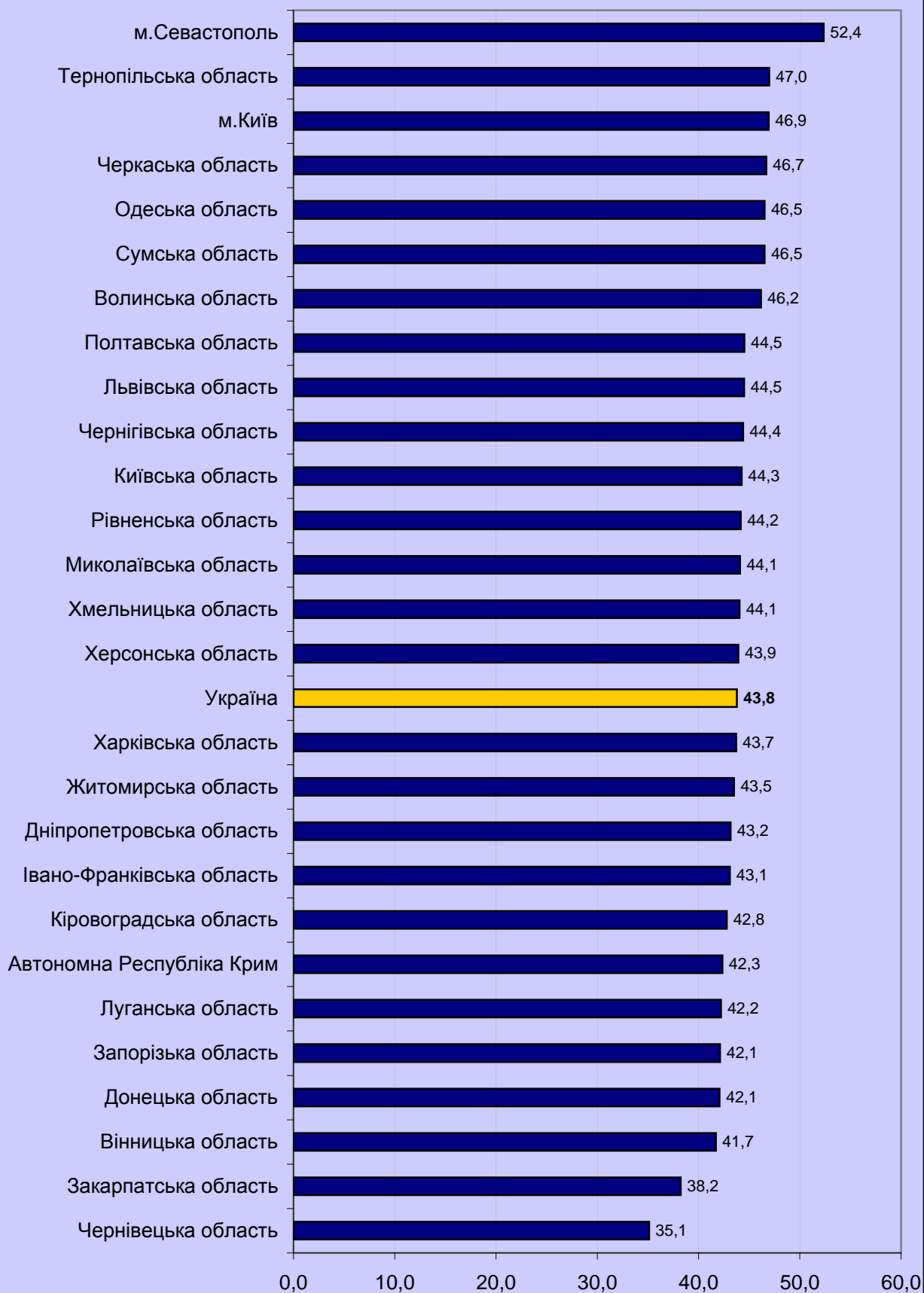
**3.13. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із математики,  
які отримали менше 124 балів  
за шкалою 100-200 балів**



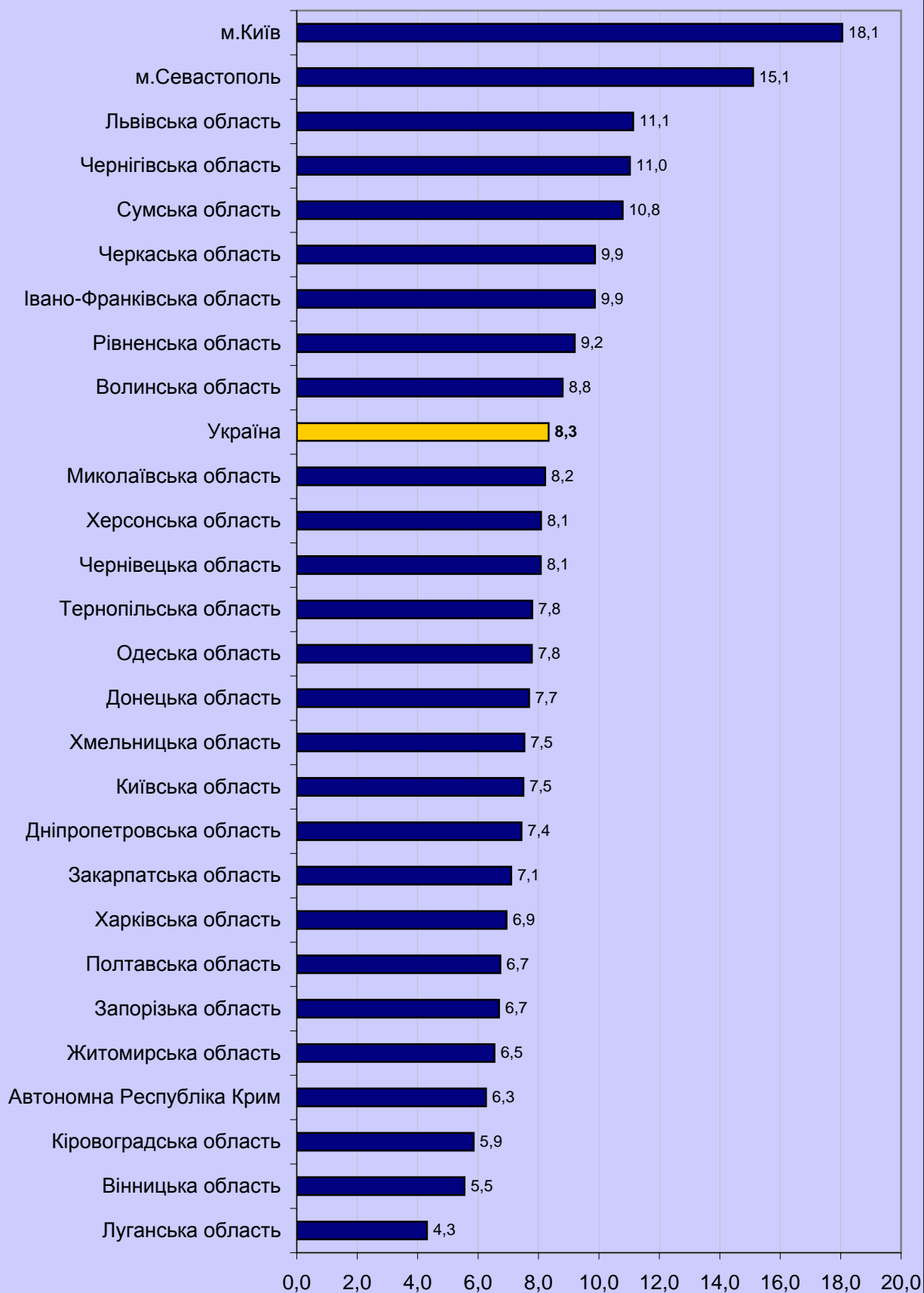
### 3.14. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із математики, які отримали від 124 до 150 балів за шкалою 100-200 балів



**3.15. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із математики,  
які отримали від 151 до 179 балів  
за шкалою 100-200 балів**

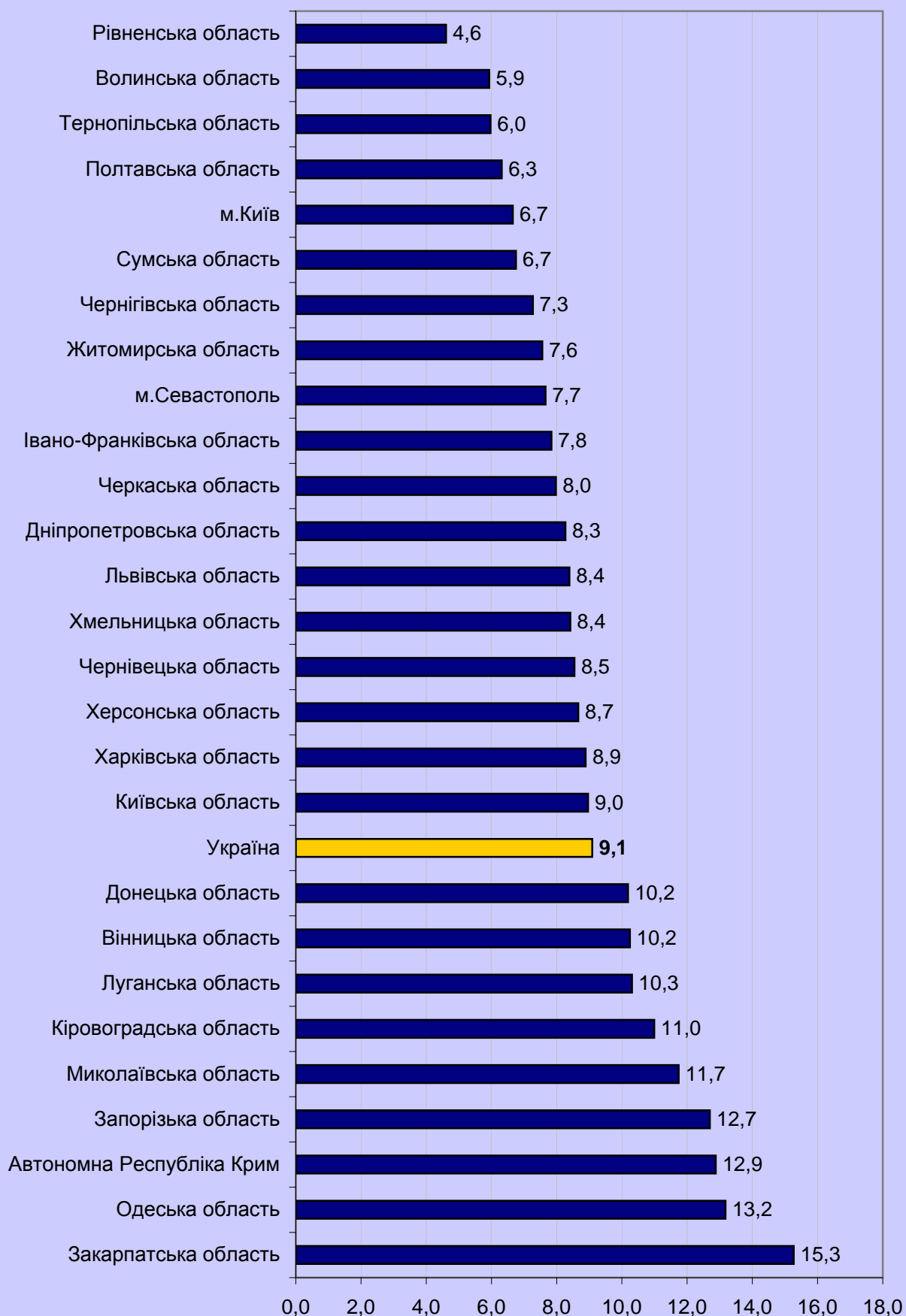


**3.16. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із математики,  
які отримали 180 і більше балів  
за шкалою 100-200 балів**

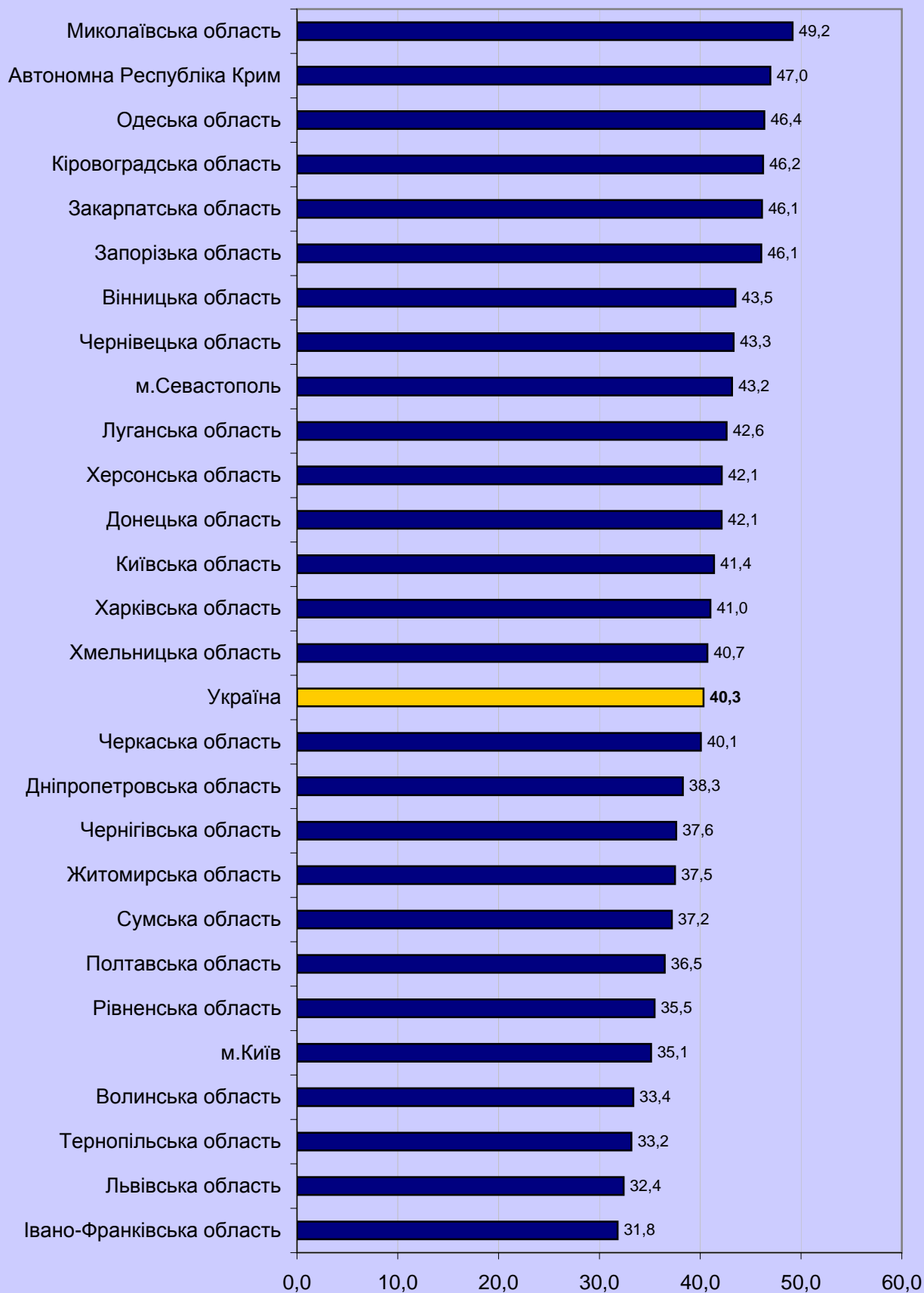




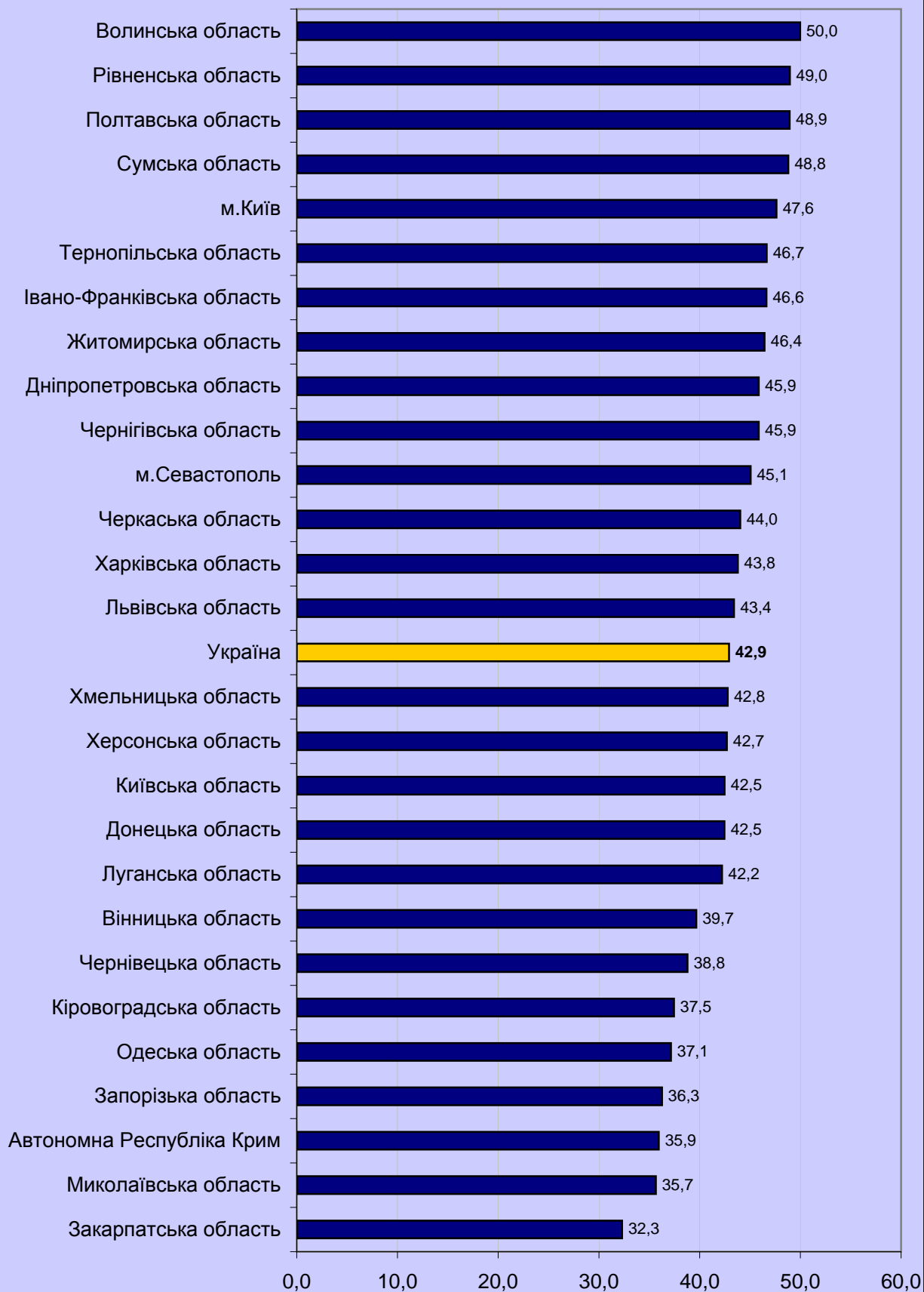
**3.17. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з історії України,  
які отримали менше 124 балів  
за шкалою 100-200 балів**



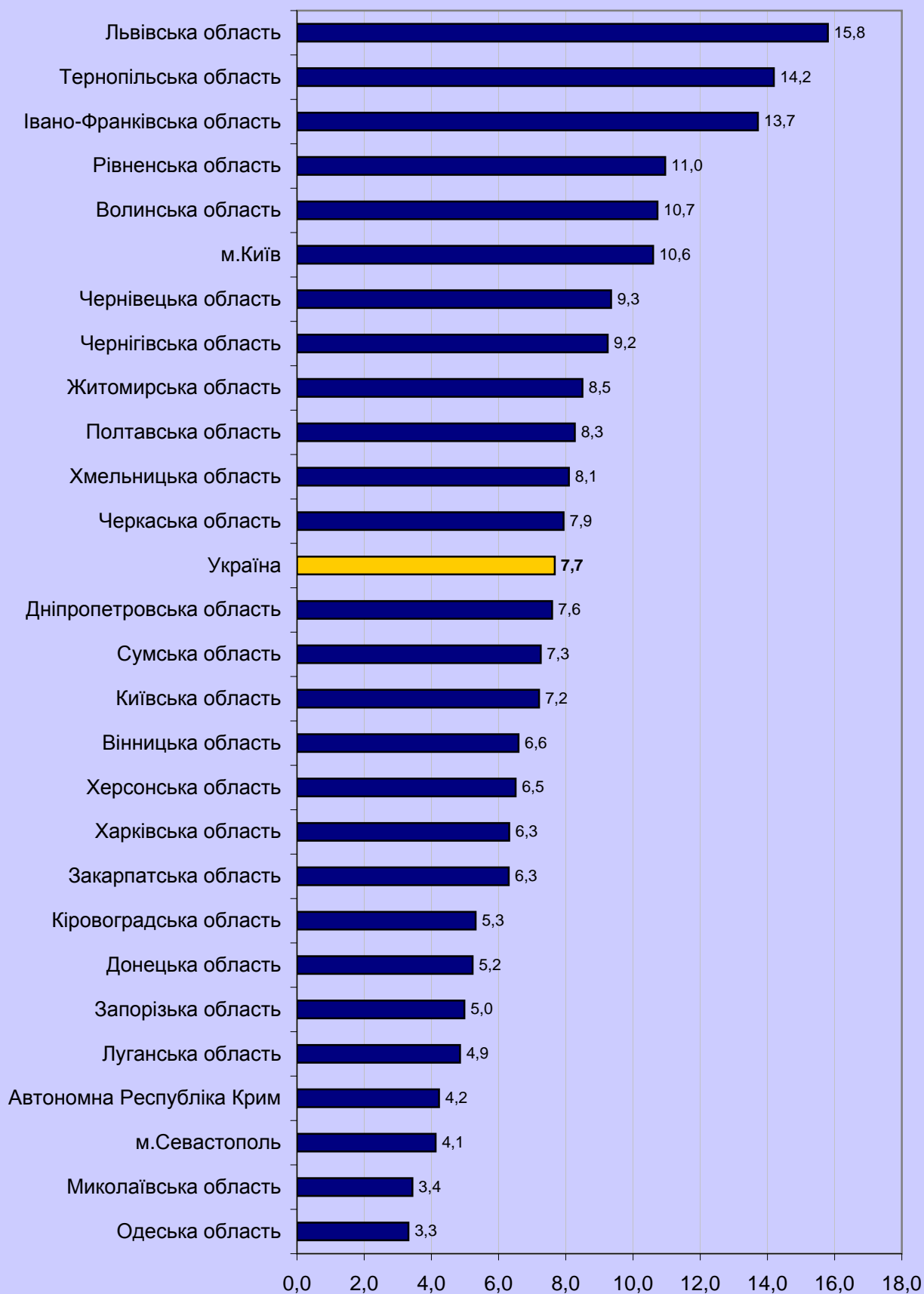
**3.18. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з історії України,  
які отримали від 124 до 150 балів  
за шкалою 100-200 балів**



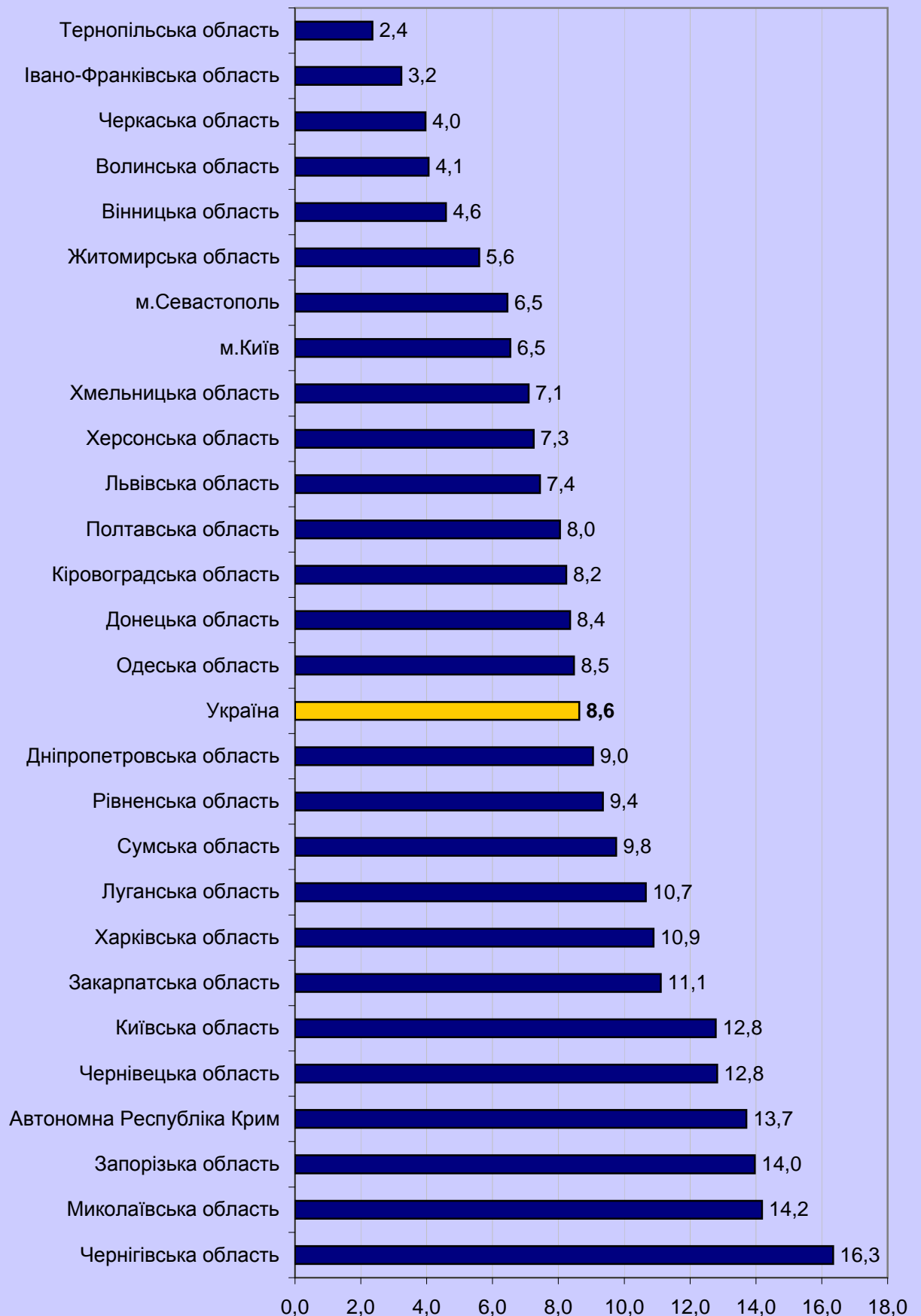
**3.19. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з історії України,  
які отримали від 151 до 179 балів  
за шкалою 100-200 балів**



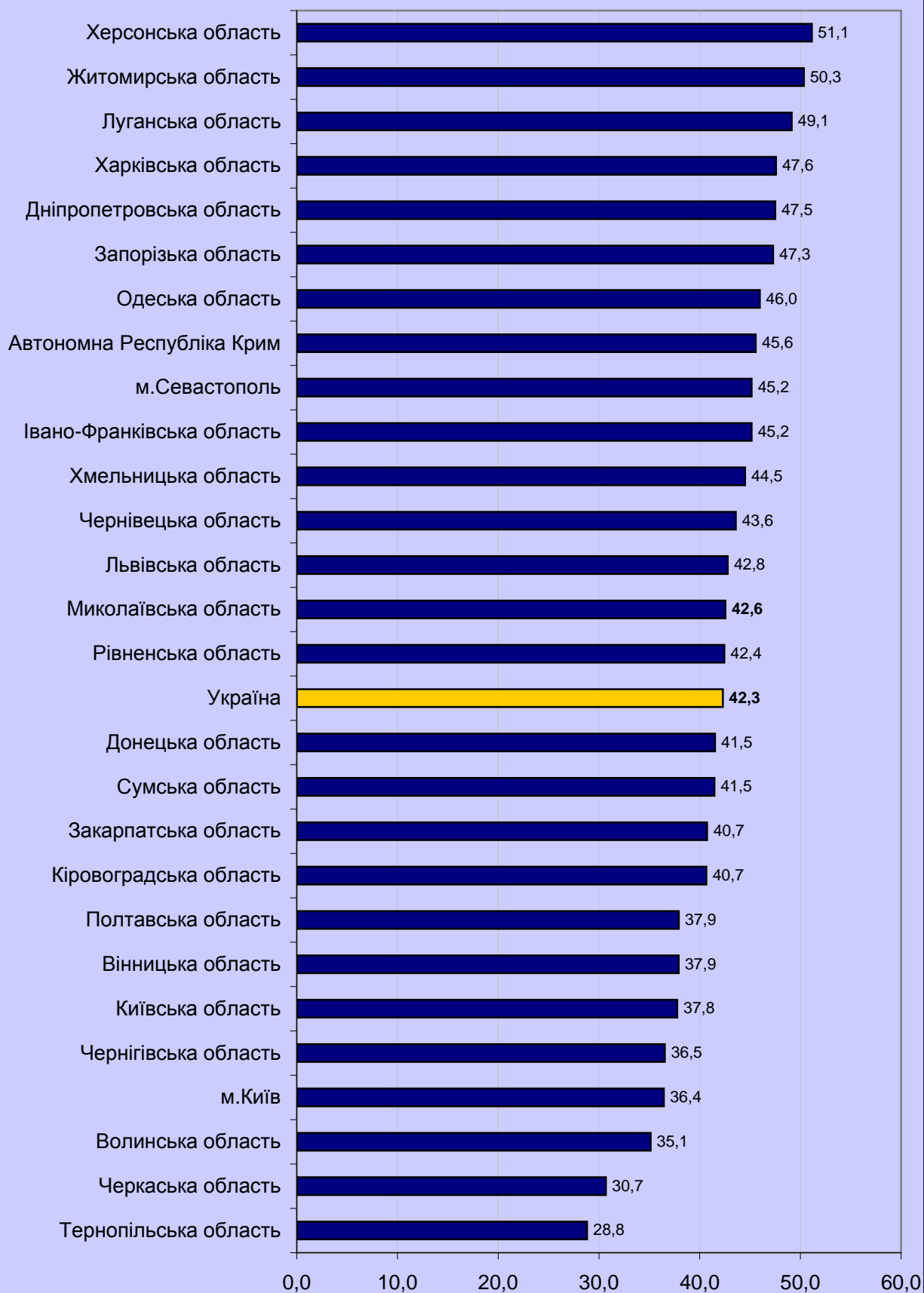
**3.20. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з історії України,  
які отримали 180 і більше балів  
за шкалою 100-200 балів**



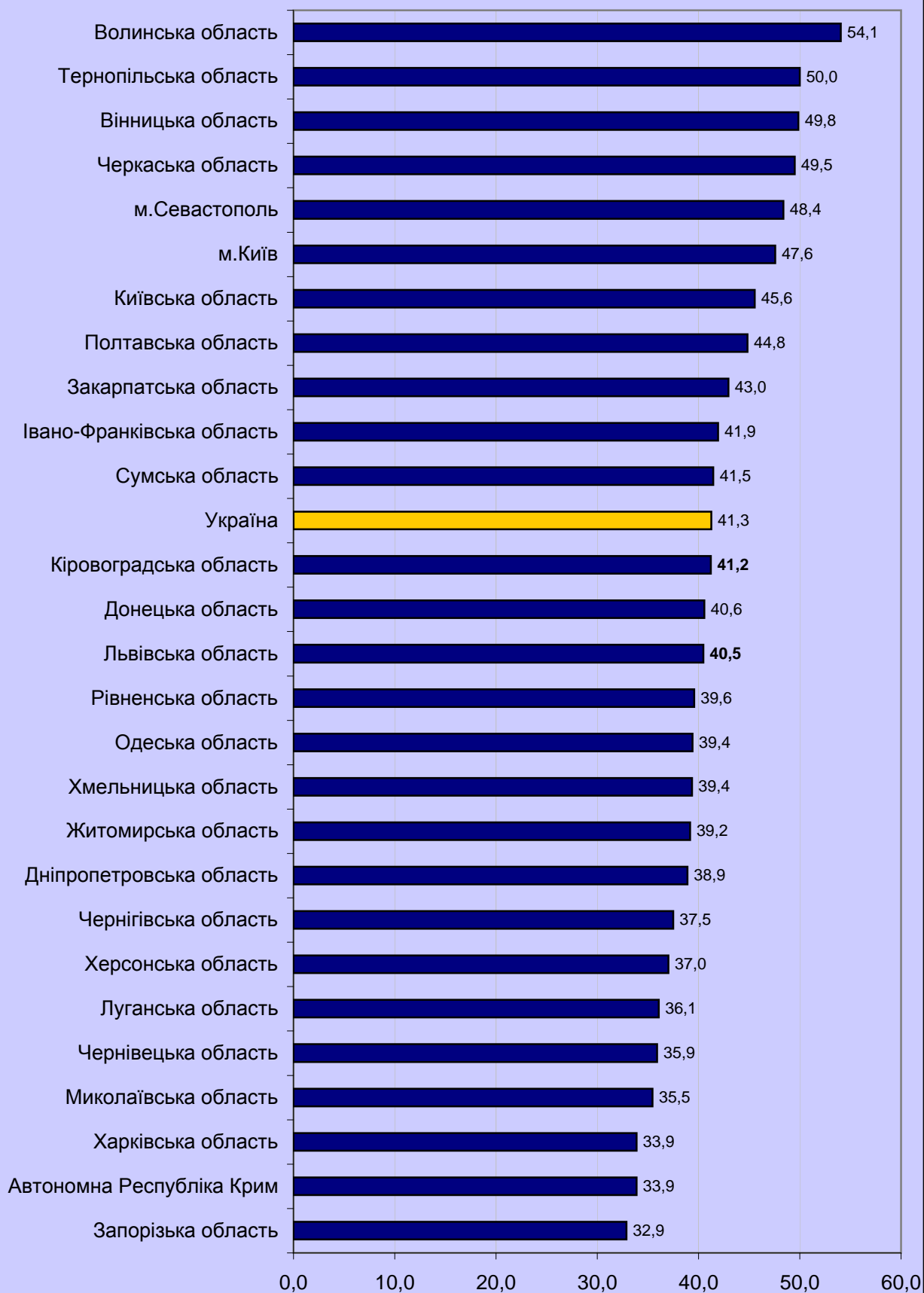
**3.21. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із всесвітньої історії, які отримали менше 124 балів  
за шкалою 100-200 балів**



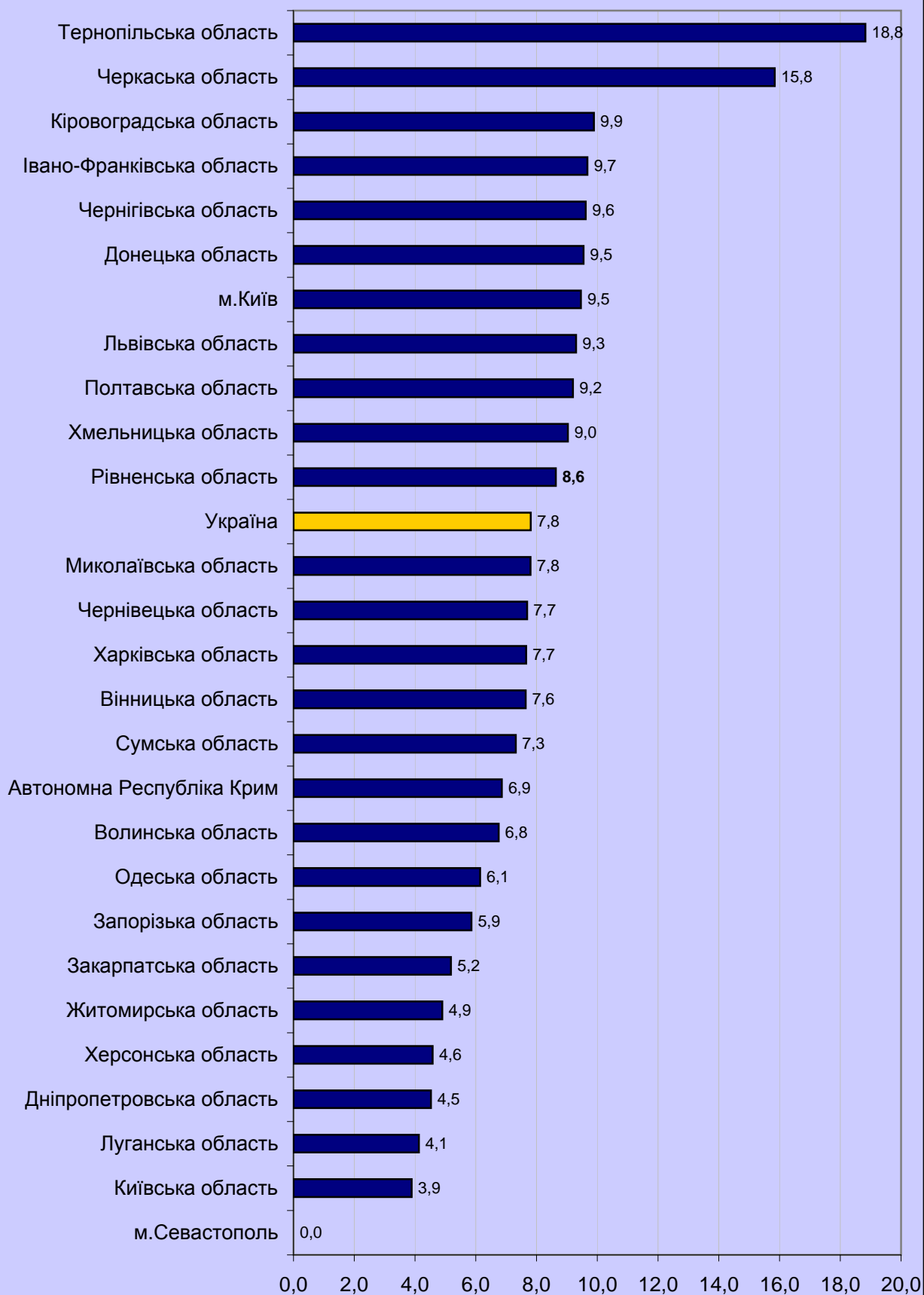
**3.22. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із всесвітньої історії,  
які отримали від 124 до 150 балів  
за шкалою 100-200 балів**



**3.23. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із всесвітньої історії,  
які отримали від 151 до 179 балів  
за шкалою 100-200 балів**

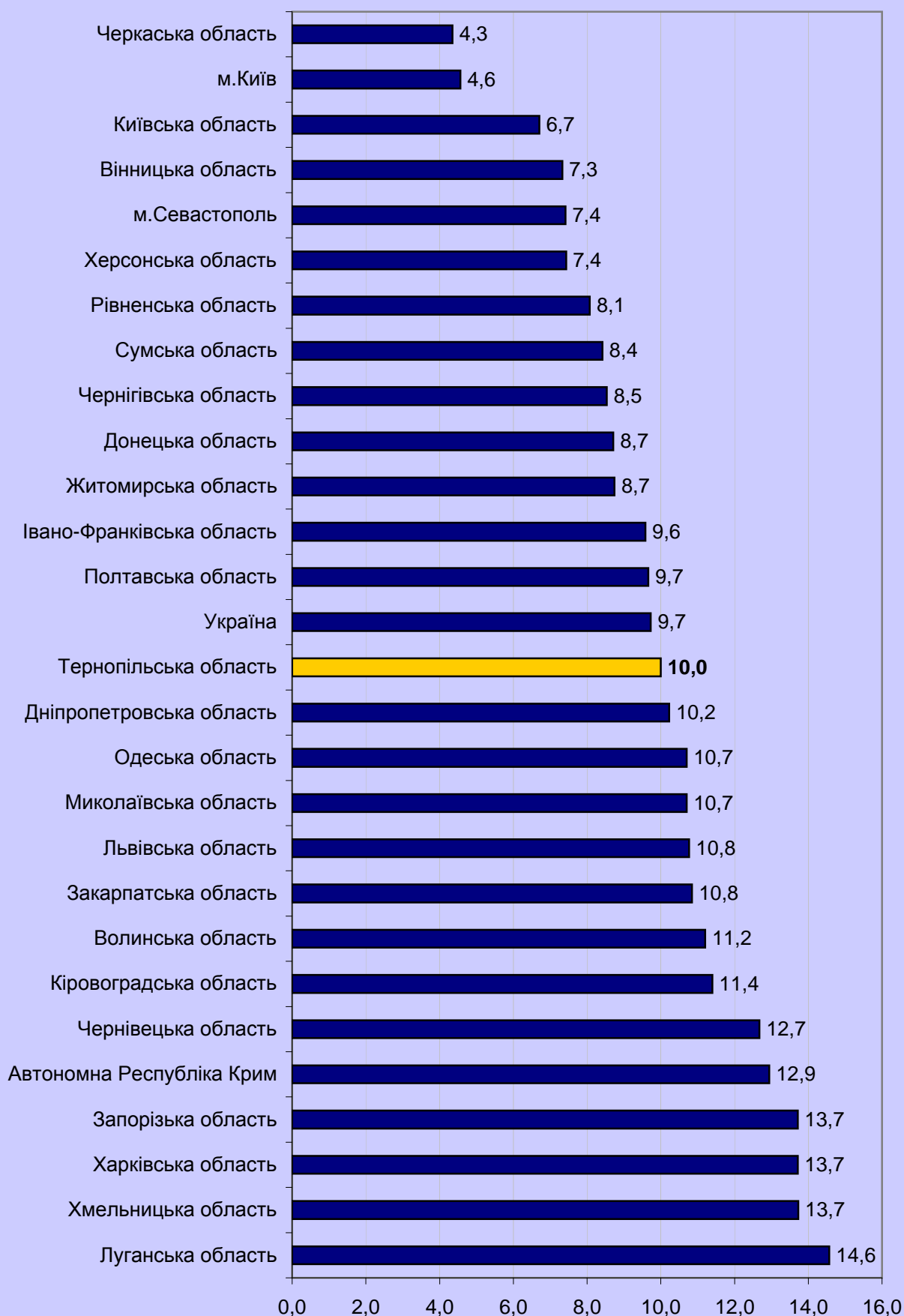


**3.24. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із всесвітньої історії,  
які отримали 180 і більше балів  
за шкалою 100-200 балів**

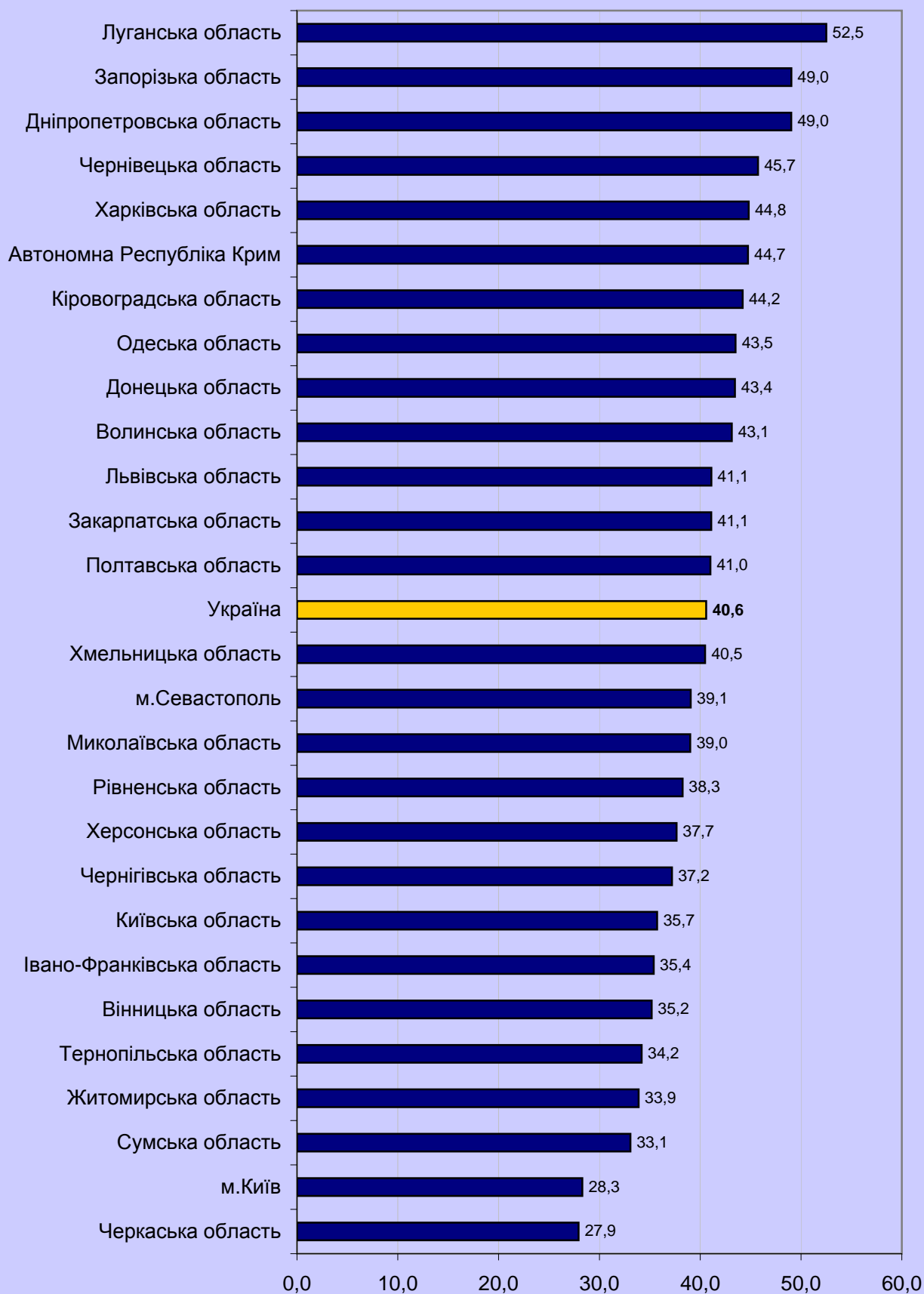




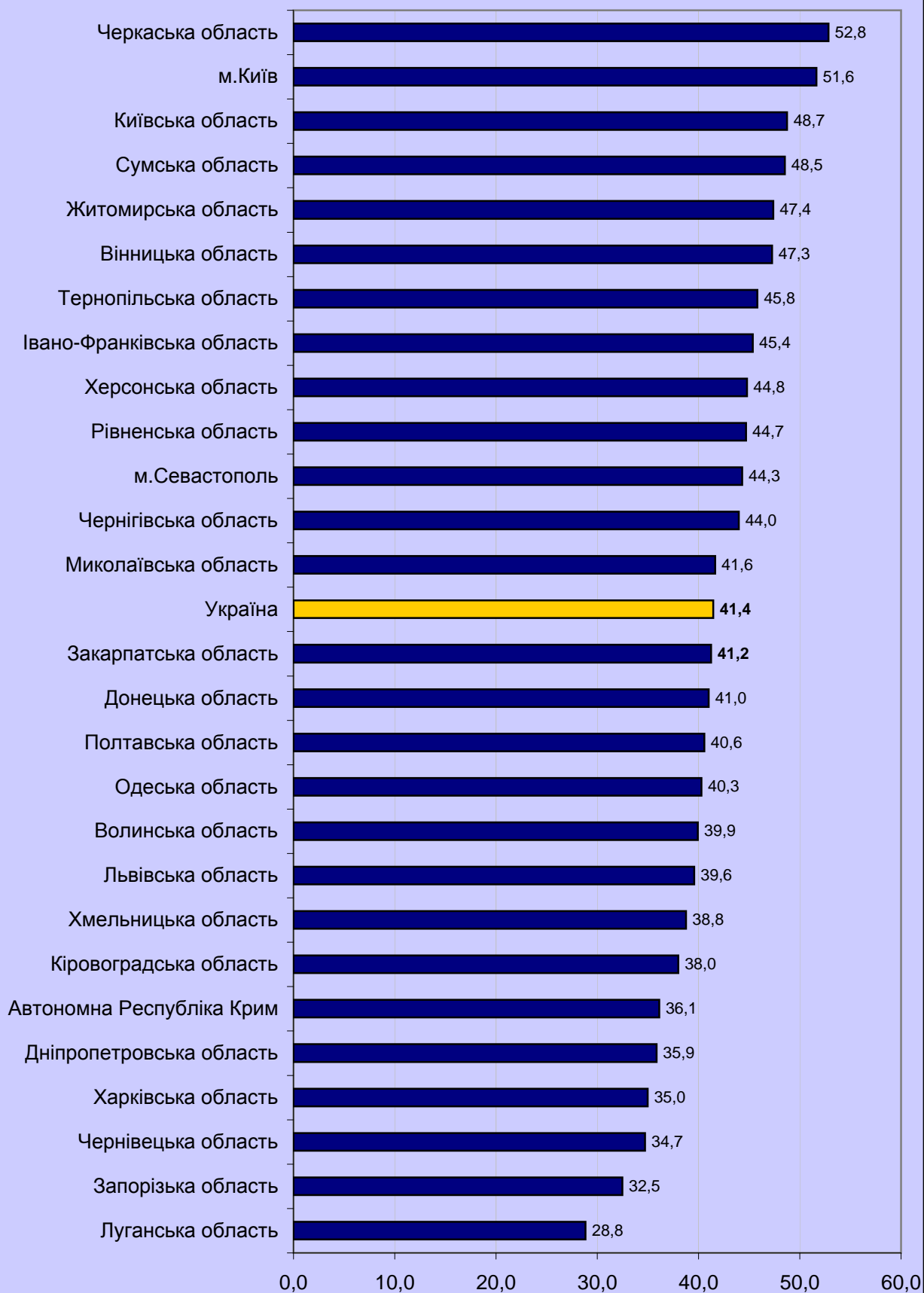
**3.25. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із фізики,  
які отримали менше 124 балів  
за шкалою 100-200 балів**



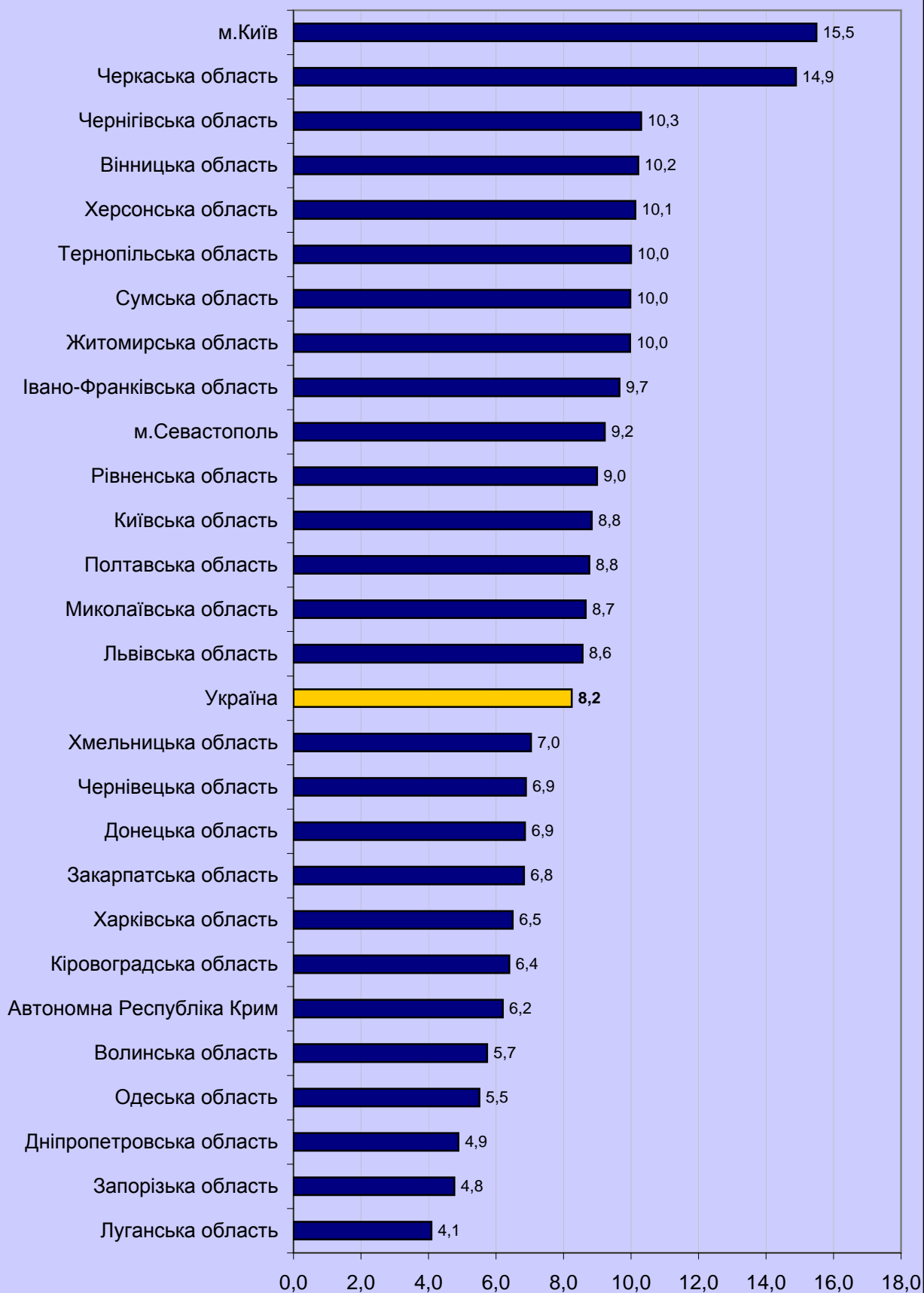
**3.26. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із фізики,  
які отримали від 124 до 150 балів  
за шкалою 100-200 балів**



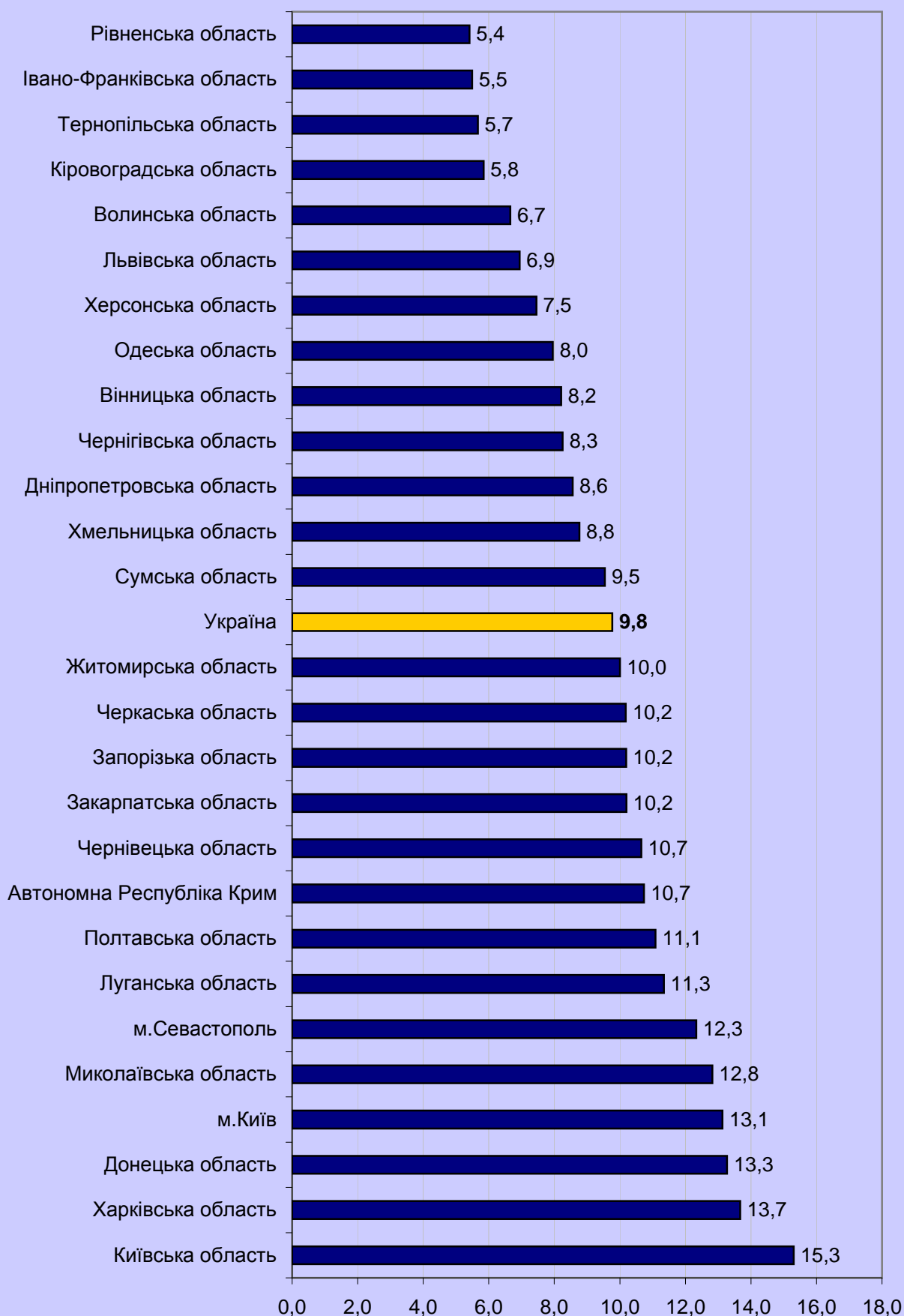
**3.27. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із фізики,  
які отримали від 151 до 179 балів  
за шкалою 100-200 балів**



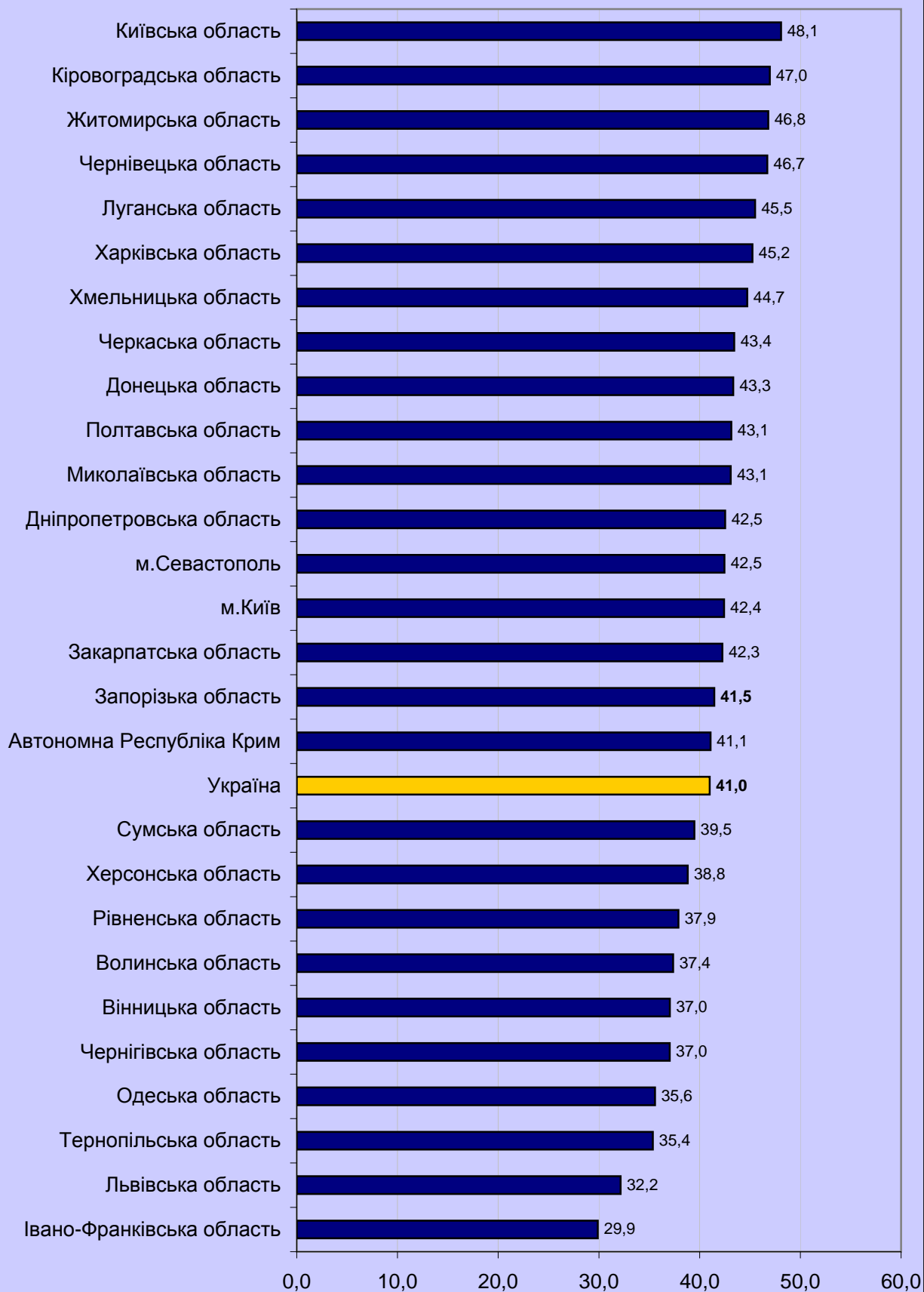
**3.28. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із фізики,  
які отримали 180 і більше балів  
за шкалою 100-200 балів**



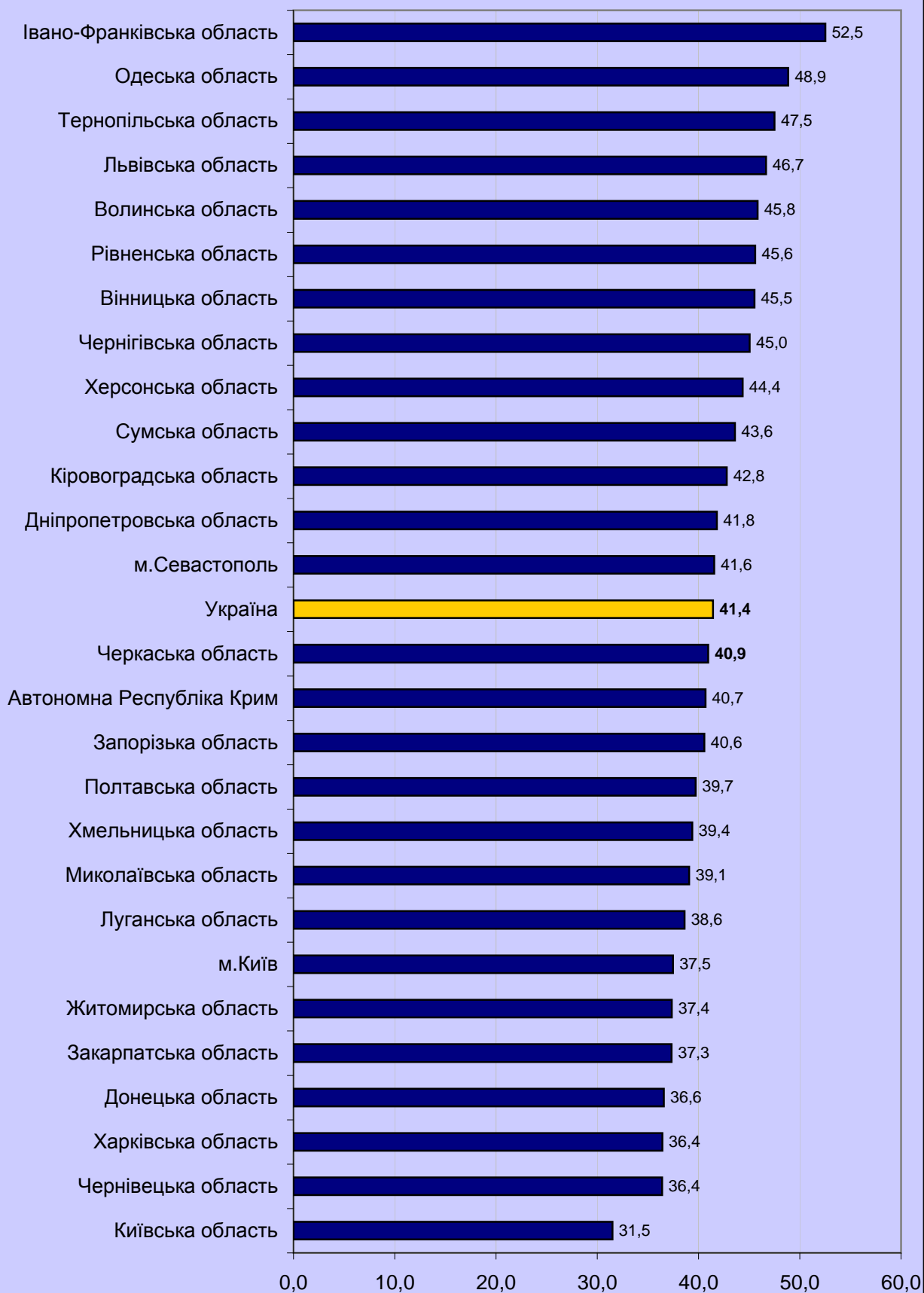
**3.29. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із хімії,  
які отримали менше 124 балів  
за шкалою 100-200 балів**



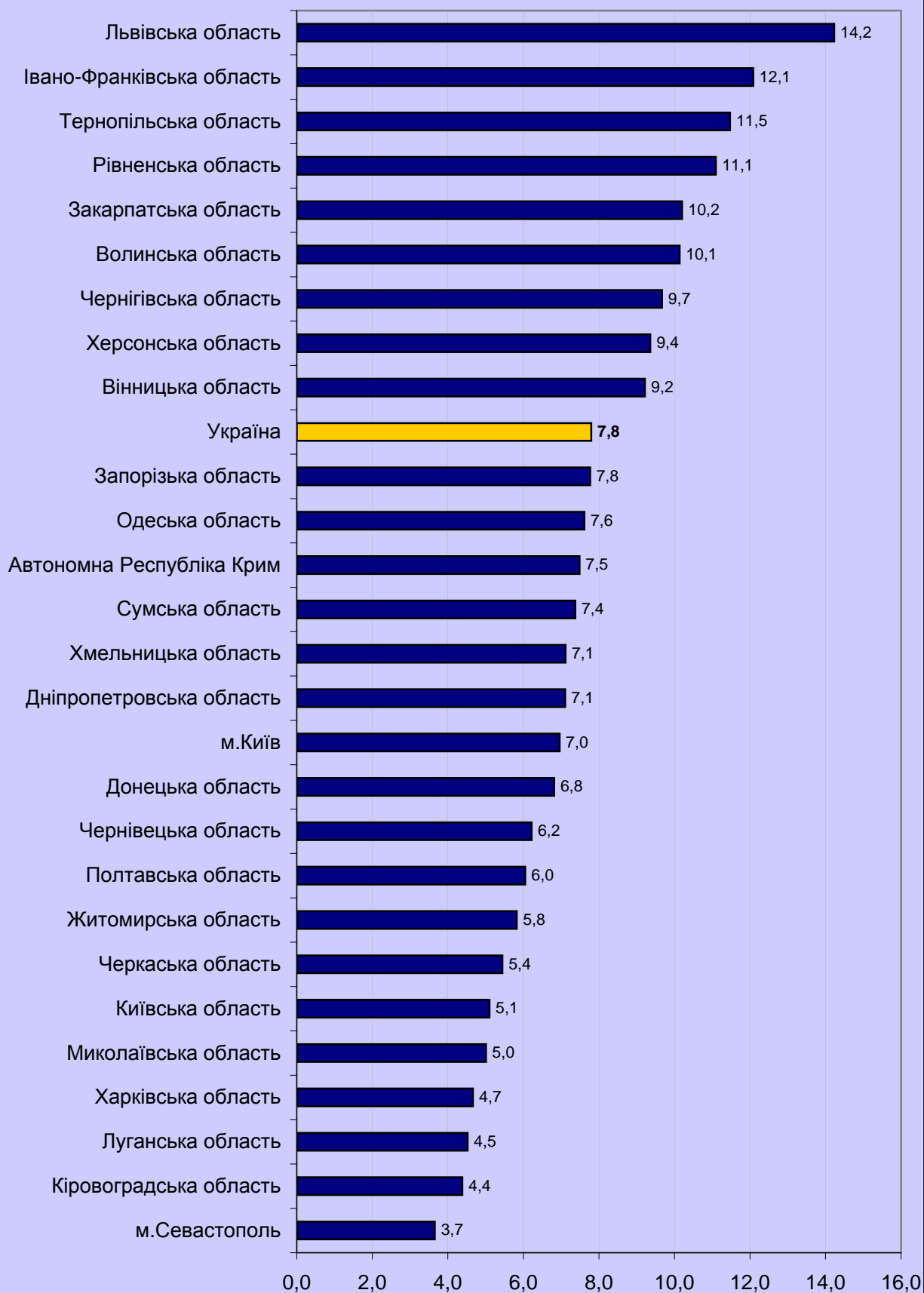
**3.30. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із хімії,  
які отримали від 124 до 150 балів  
за шкалою 100-200 балів**



**3.31. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із хімії,  
які отримали від 151 до 179 балів  
за шкалою 100-200 балів**

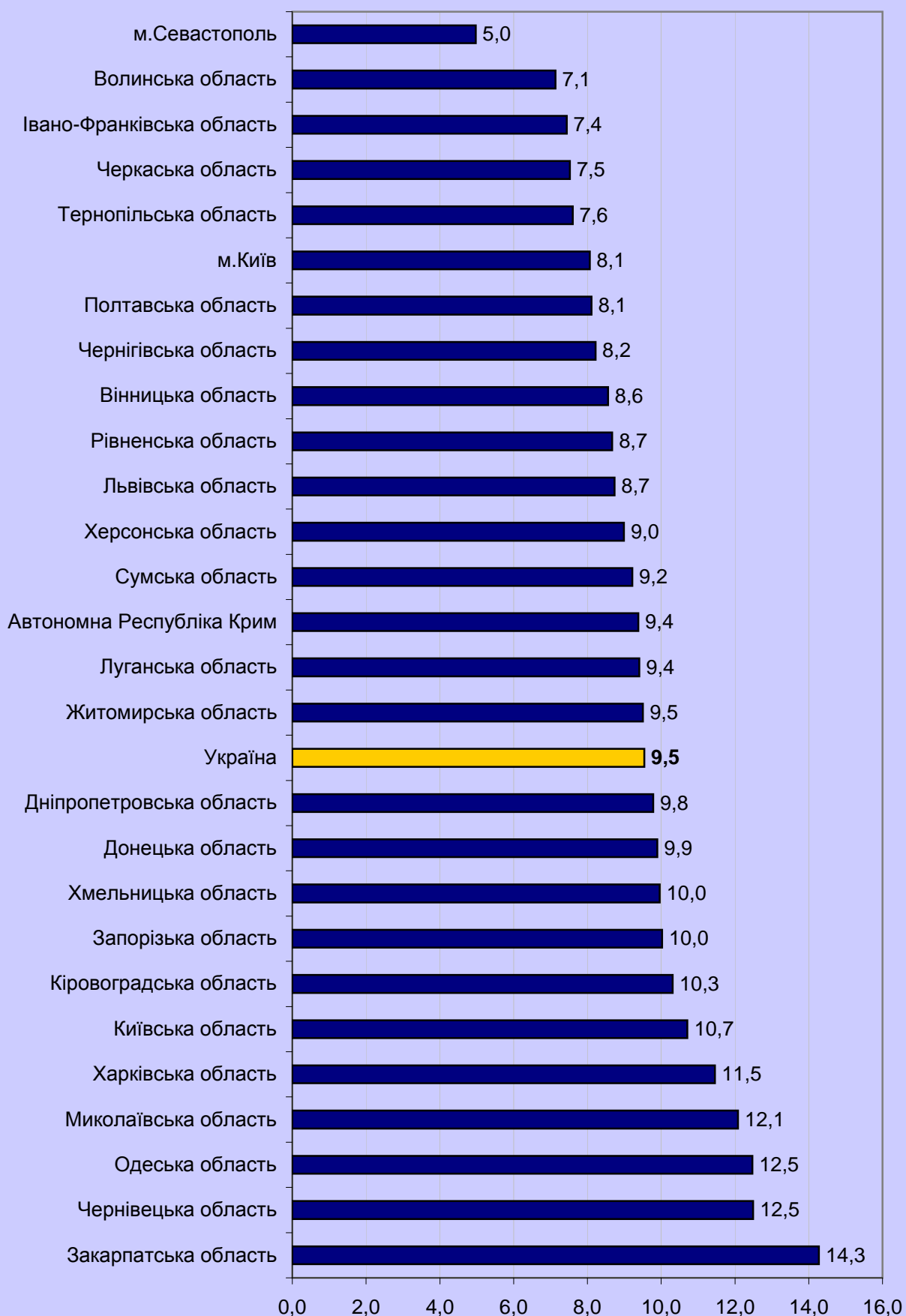


**3.32. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із хімії,  
які отримали 180 і більше балів  
за шкалою 100-200 балів**

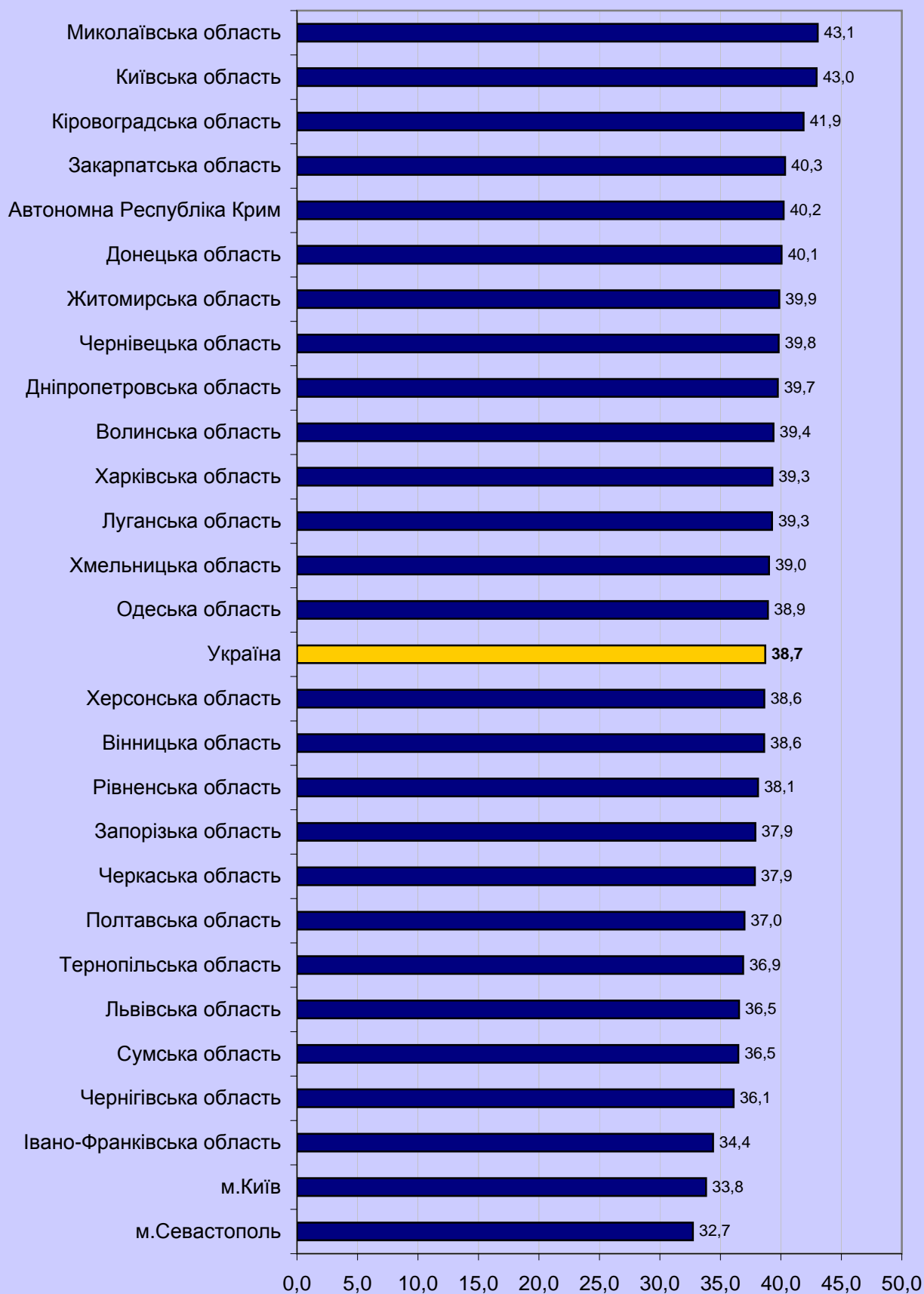




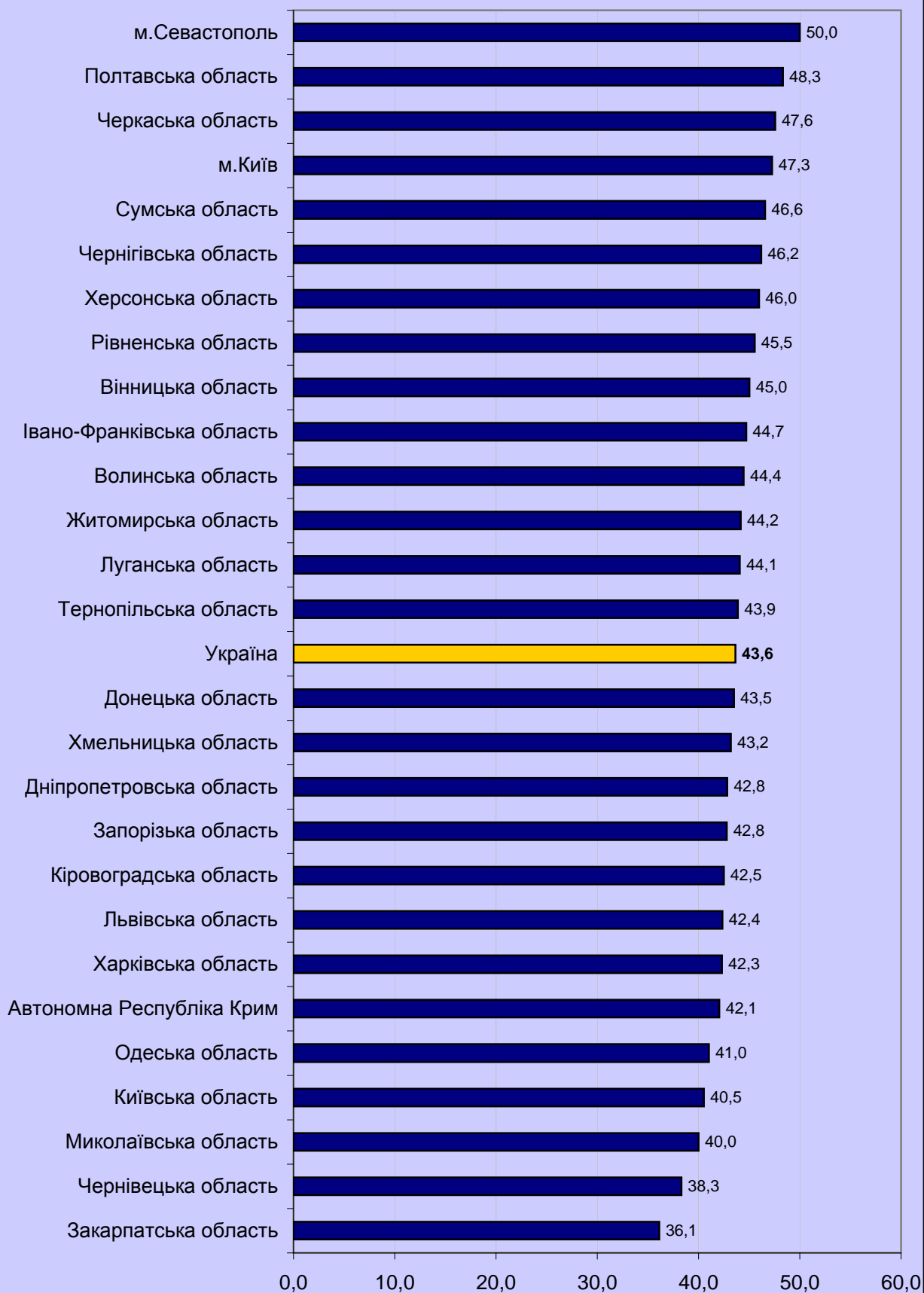
**3.33. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із біології,  
які отримали менше 124 балів  
за шкалою 100-200 балів**



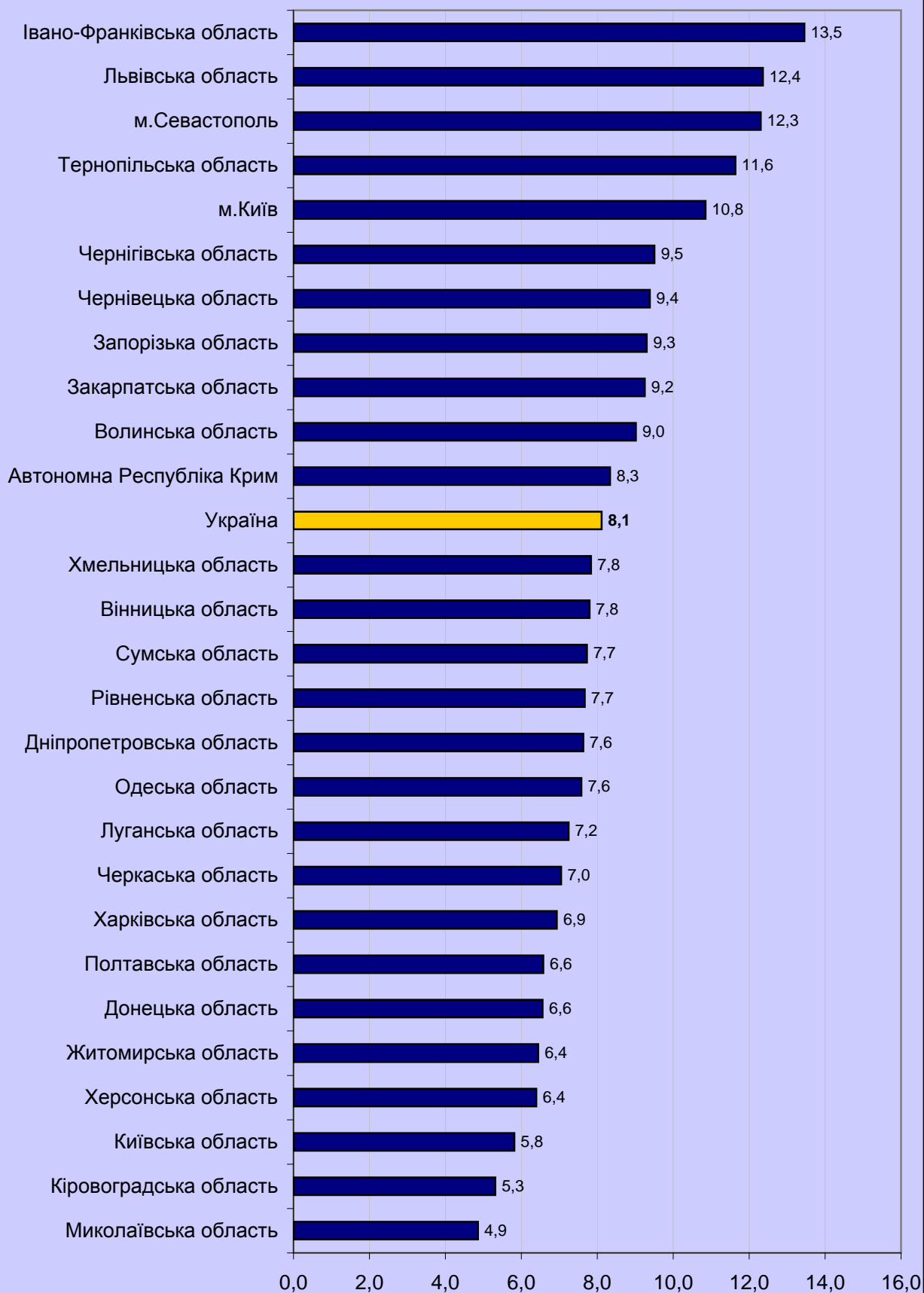
**3.34. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із біології,  
які отримали від 124 до 150 балів  
за шкалою 100-200 балів**



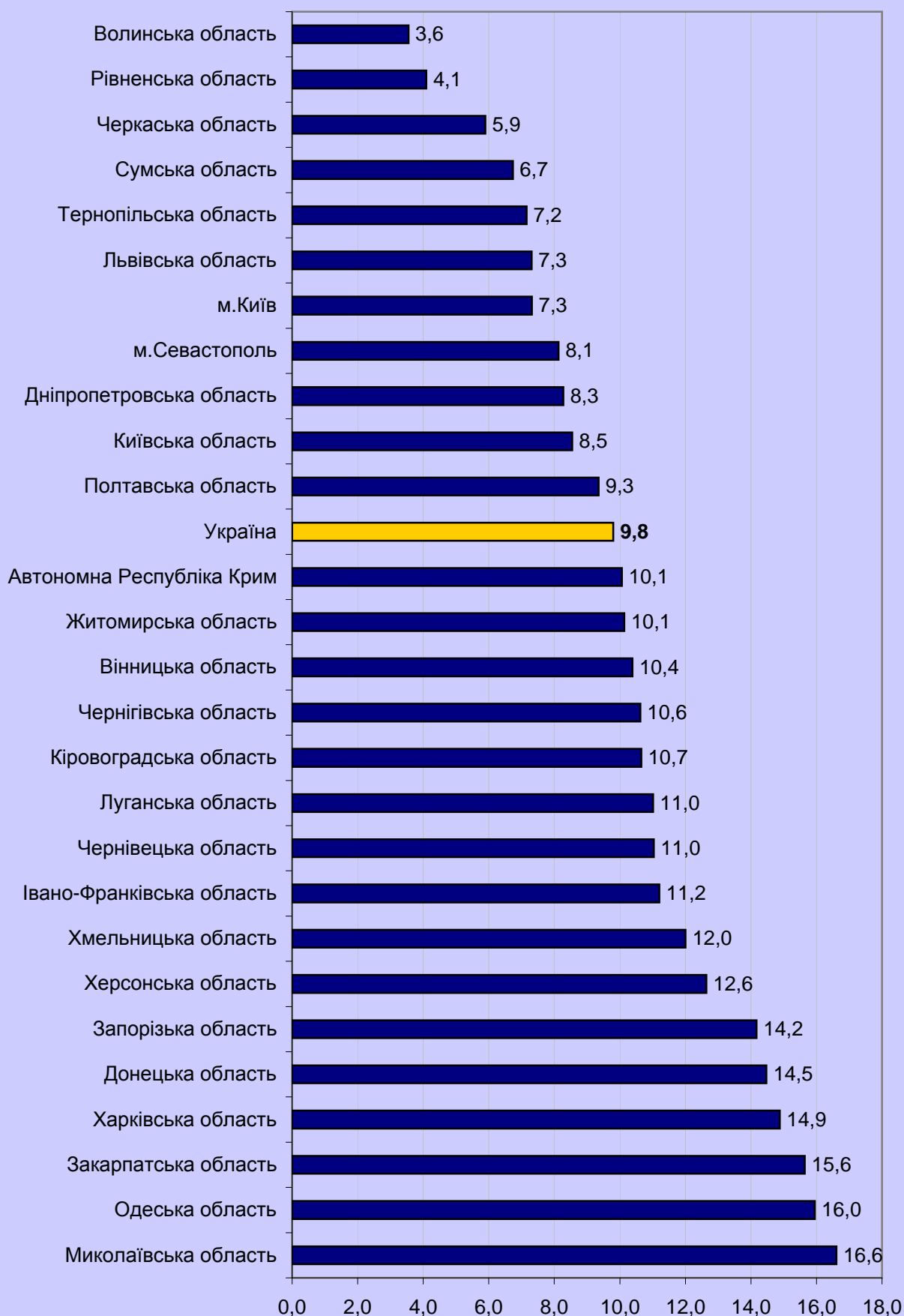
**3.35. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із біології,  
які отримали від 151 до 179 балів  
за шкалою 100-200 балів**



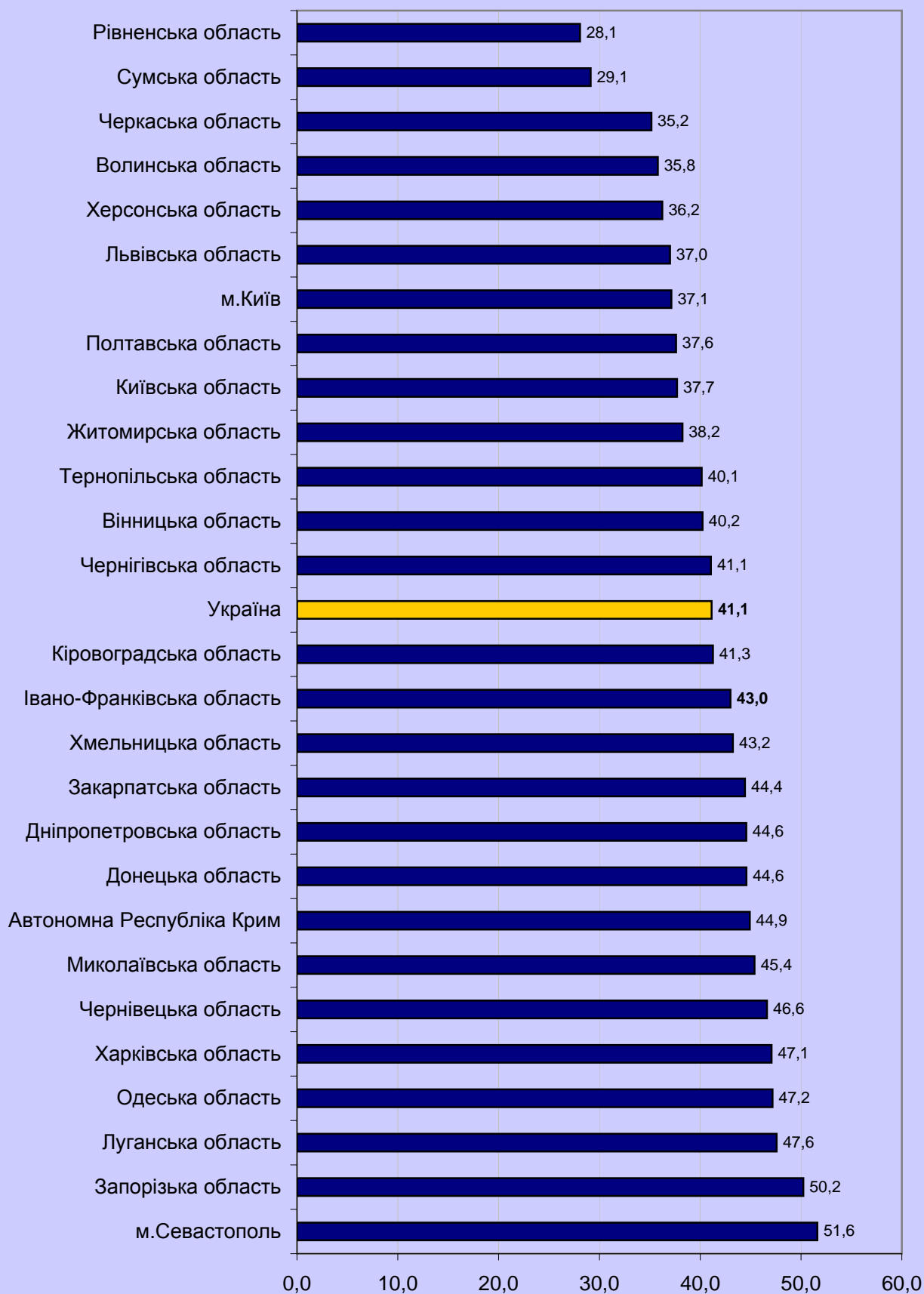
**3.36. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із біології,  
які отримали 180 і більше балів  
за шкалою 100-200 балів**



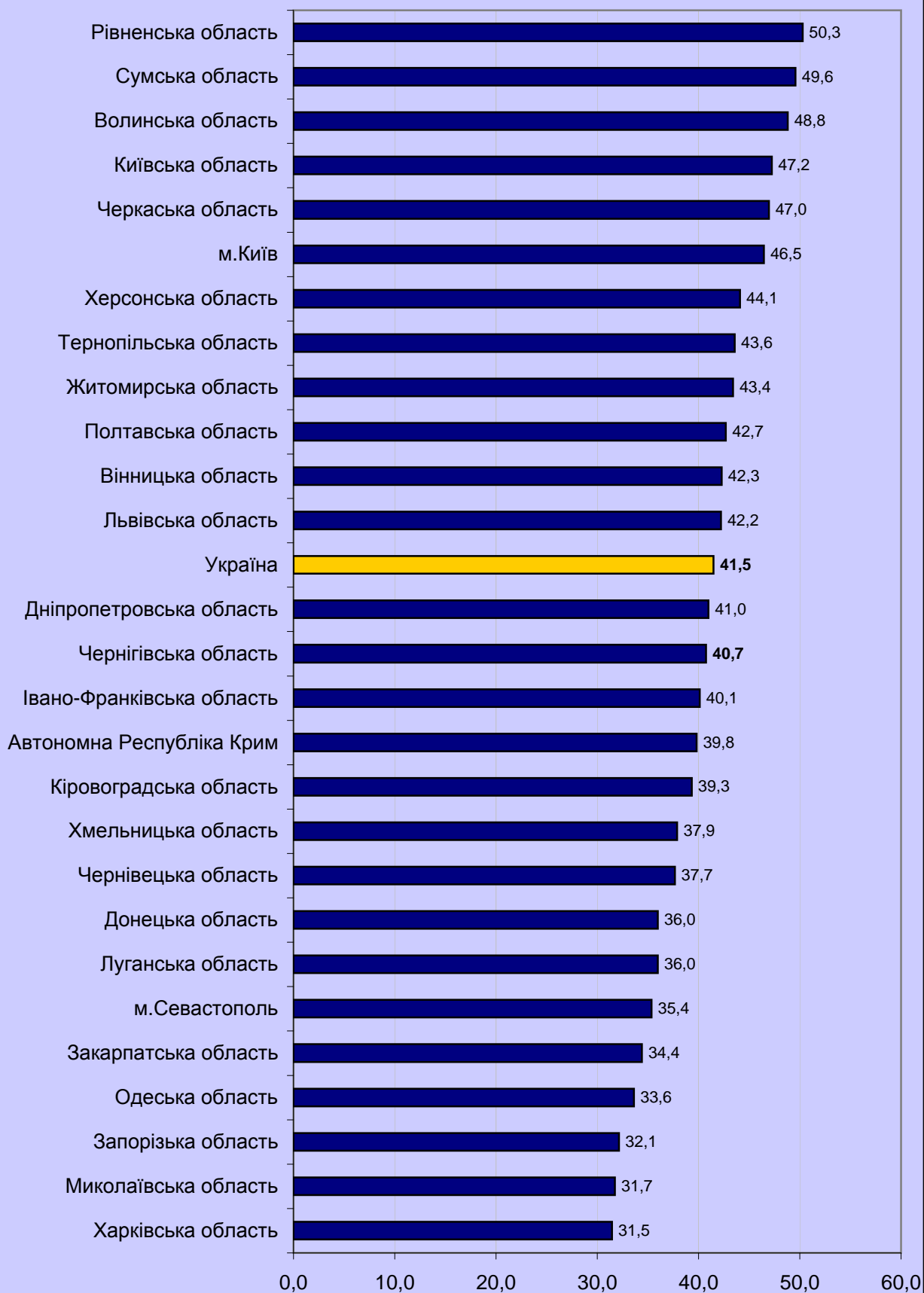
**3.37. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із географії,  
які отримали менше 124 балів  
за шкалою 100-200 балів**



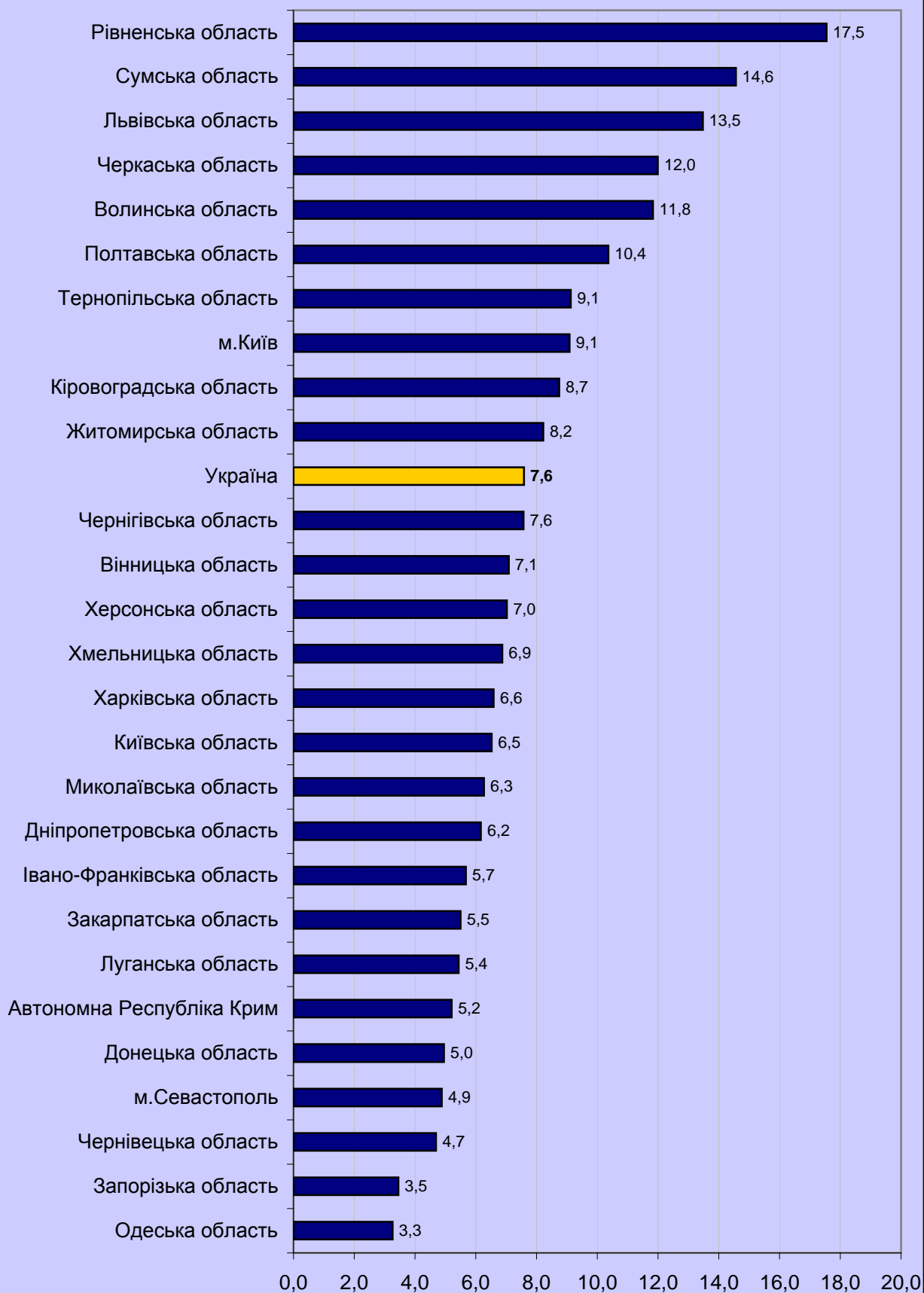
**3.38. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із географії,  
які отримали від 124 до 150 балів  
за шкалою 100-200 балів**



**3.39. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із географії,  
які отримали від 151 до 179 балів  
за шкалою 100-200 балів**

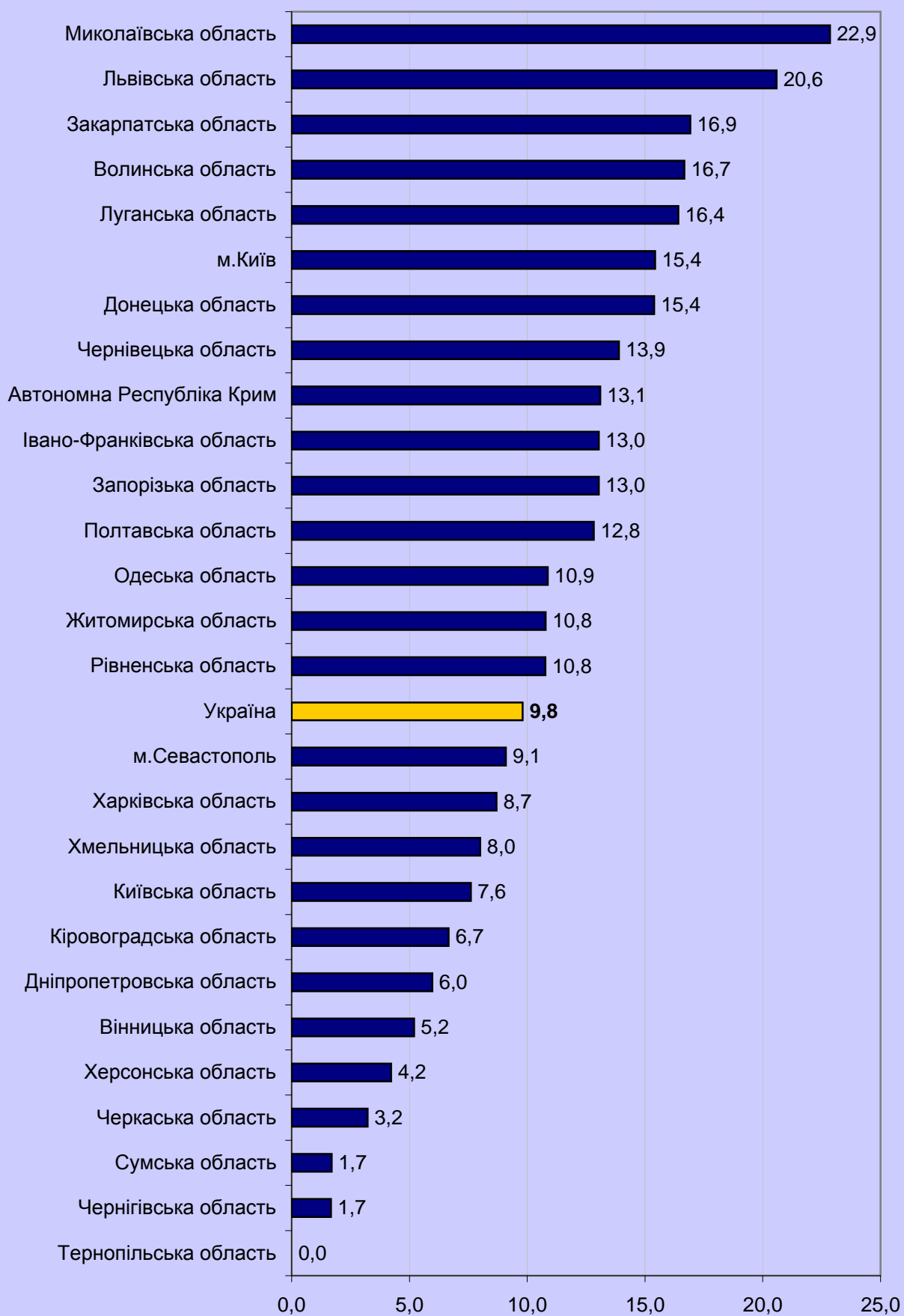


**3.40. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із географії,  
які отримали 180 і більше балів  
за шкалою 100-200 балів**

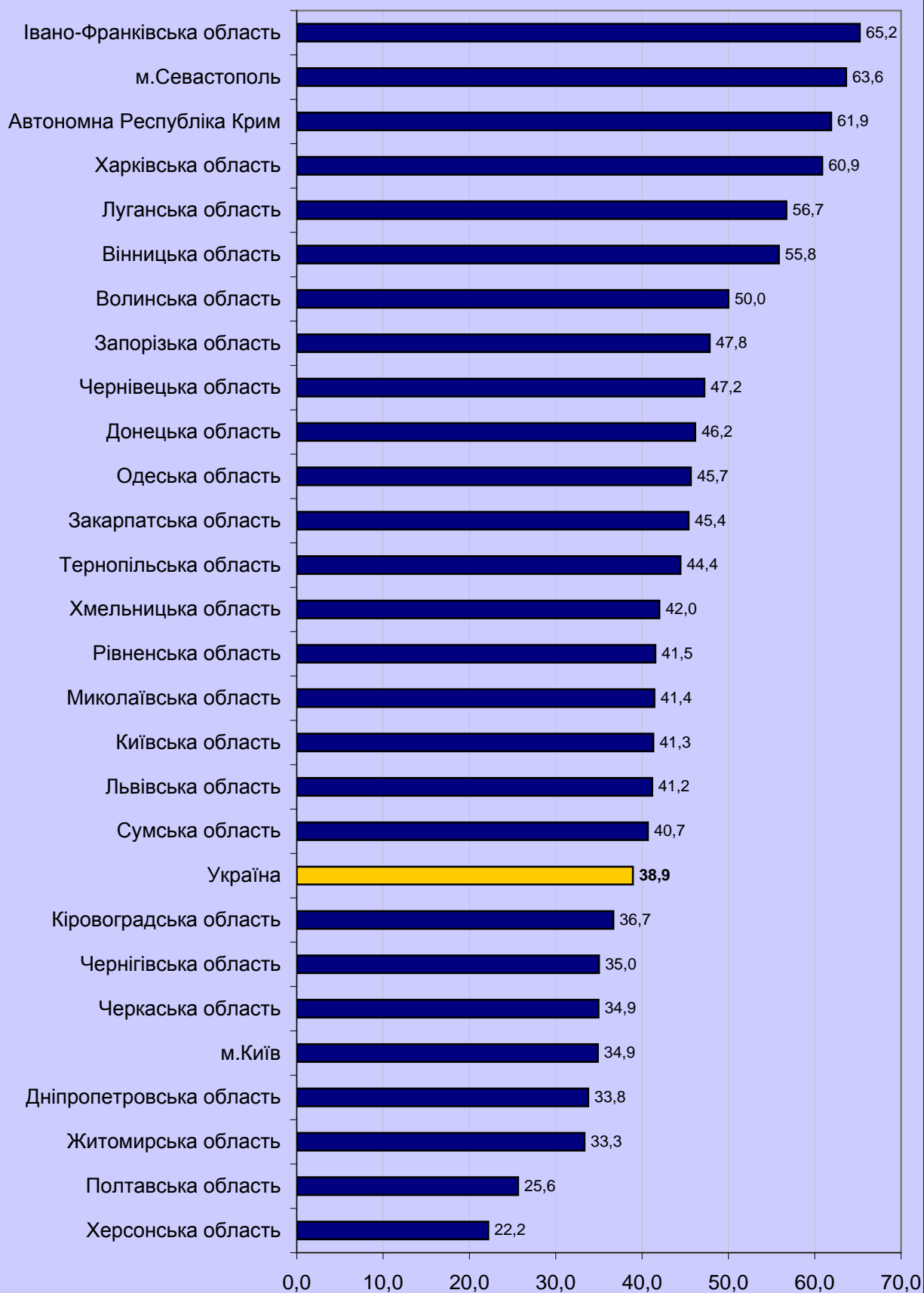




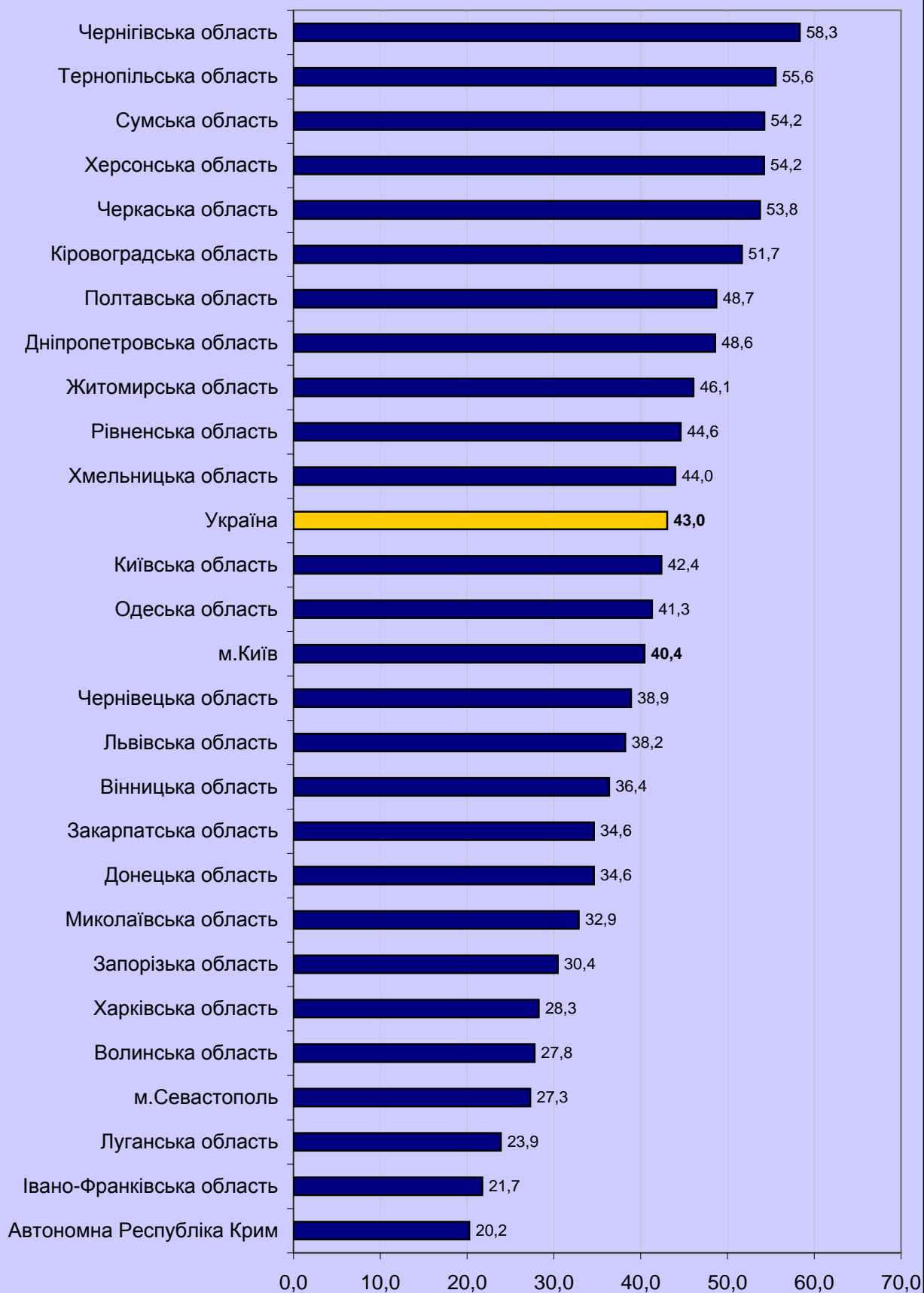
**3.41. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із зарубіжної літератури,  
які отримали менше 124 балів  
за шкалою 100-200 балів**



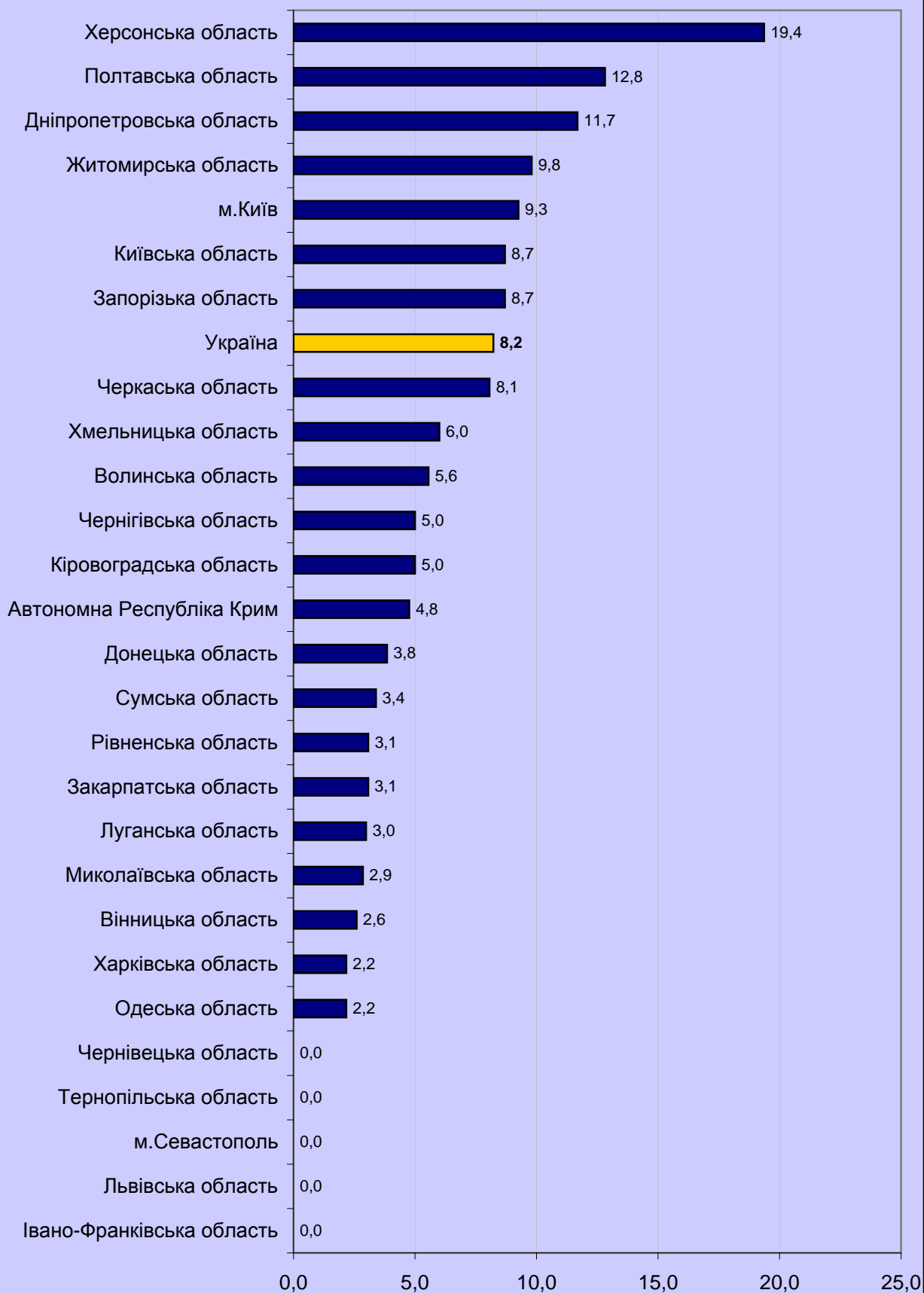
**3.42. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із зарубіжної літератури,  
які отримали від 124 до 150 балів  
за шкалою 100-200 балів**



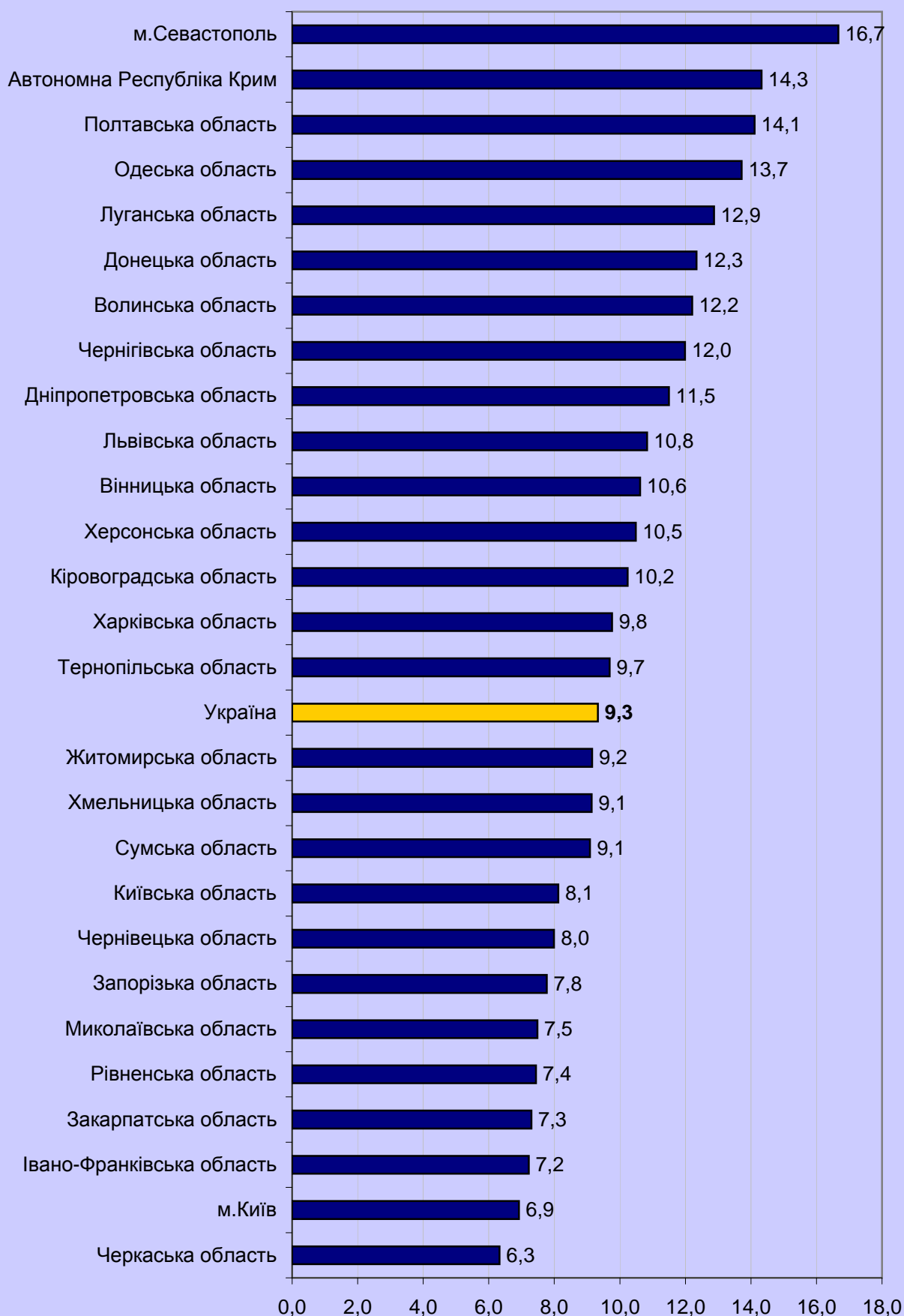
**3.43. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
із зарубіжної літератури,  
які отримали від 151 до 179 балів  
за шкалою 100-200 балів**



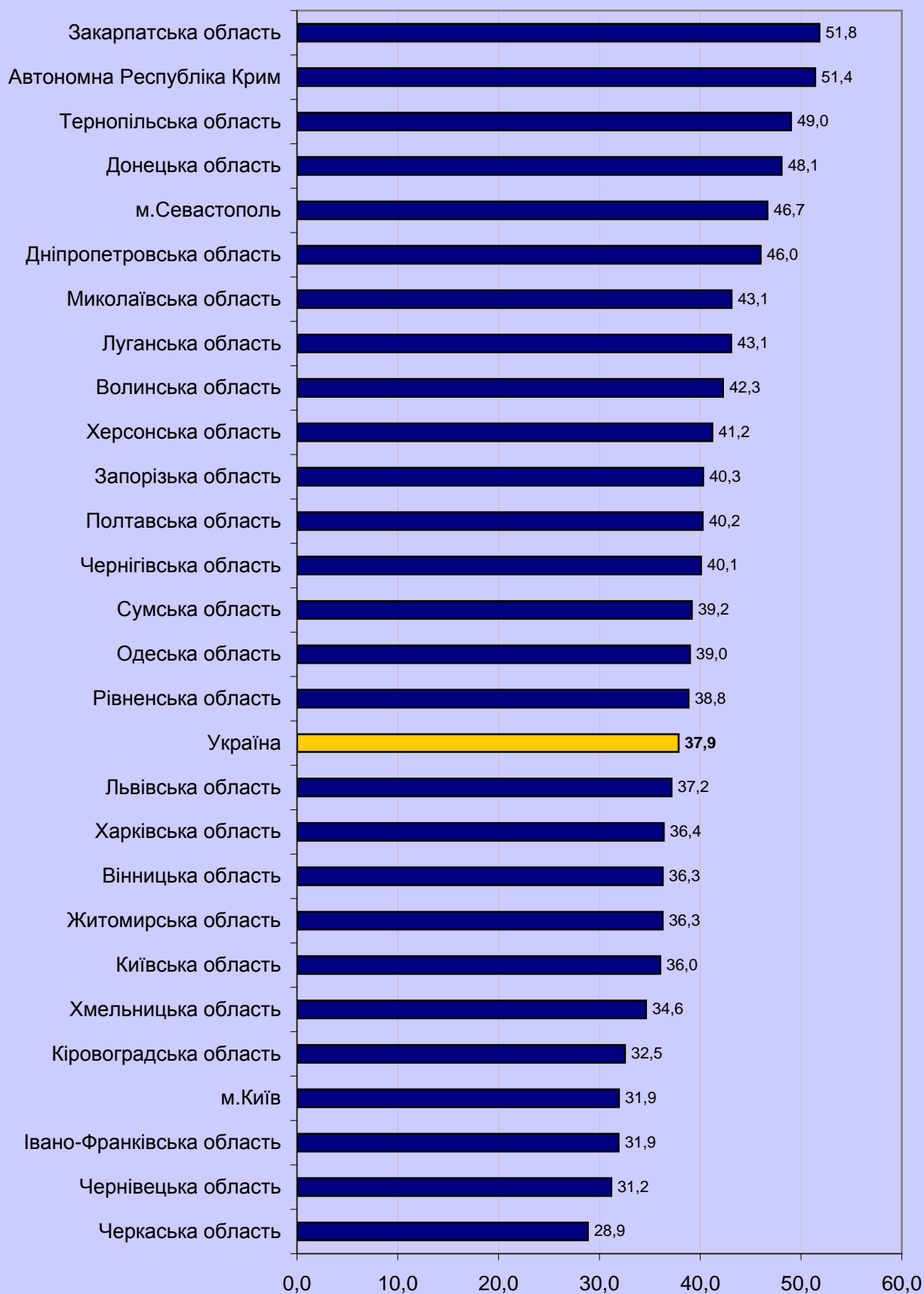
### 3.44. Рейтинг регіонів за відсотком учасників із зарубіжної літератури, які отримали 180 і більше балів за шкалою 100-200 балів



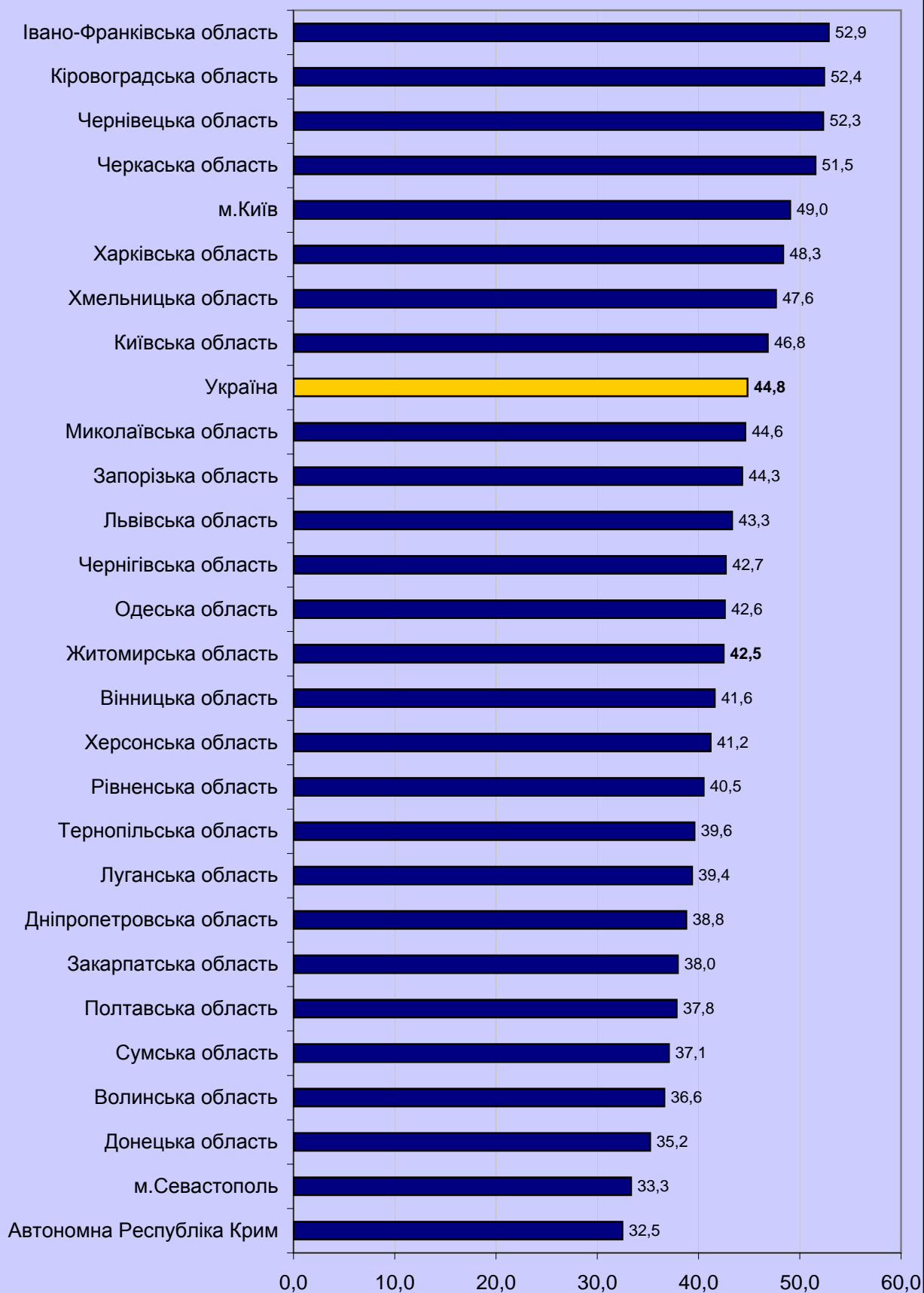
**3.45. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з основ економіки,  
які отримали менше 124 балів  
за шкалою 100-200 балів**



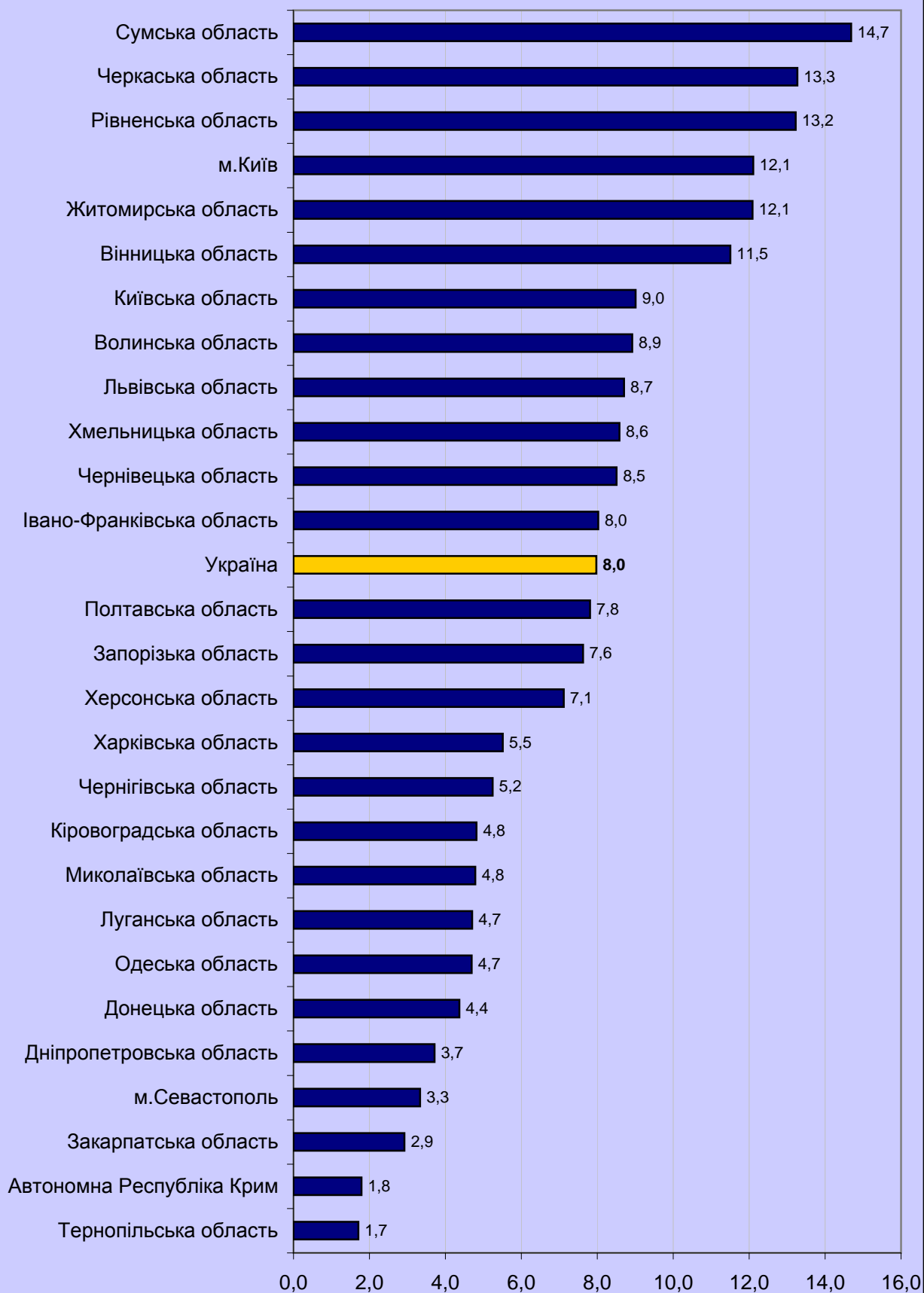
**3.46. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з основ економіки,  
які отримали від 124 до 150 балів  
за шкалою 100-200 балів**



**3.47. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з основ економіки,  
які отримали від 151 до 179 балів  
за шкалою 100-200 балів**

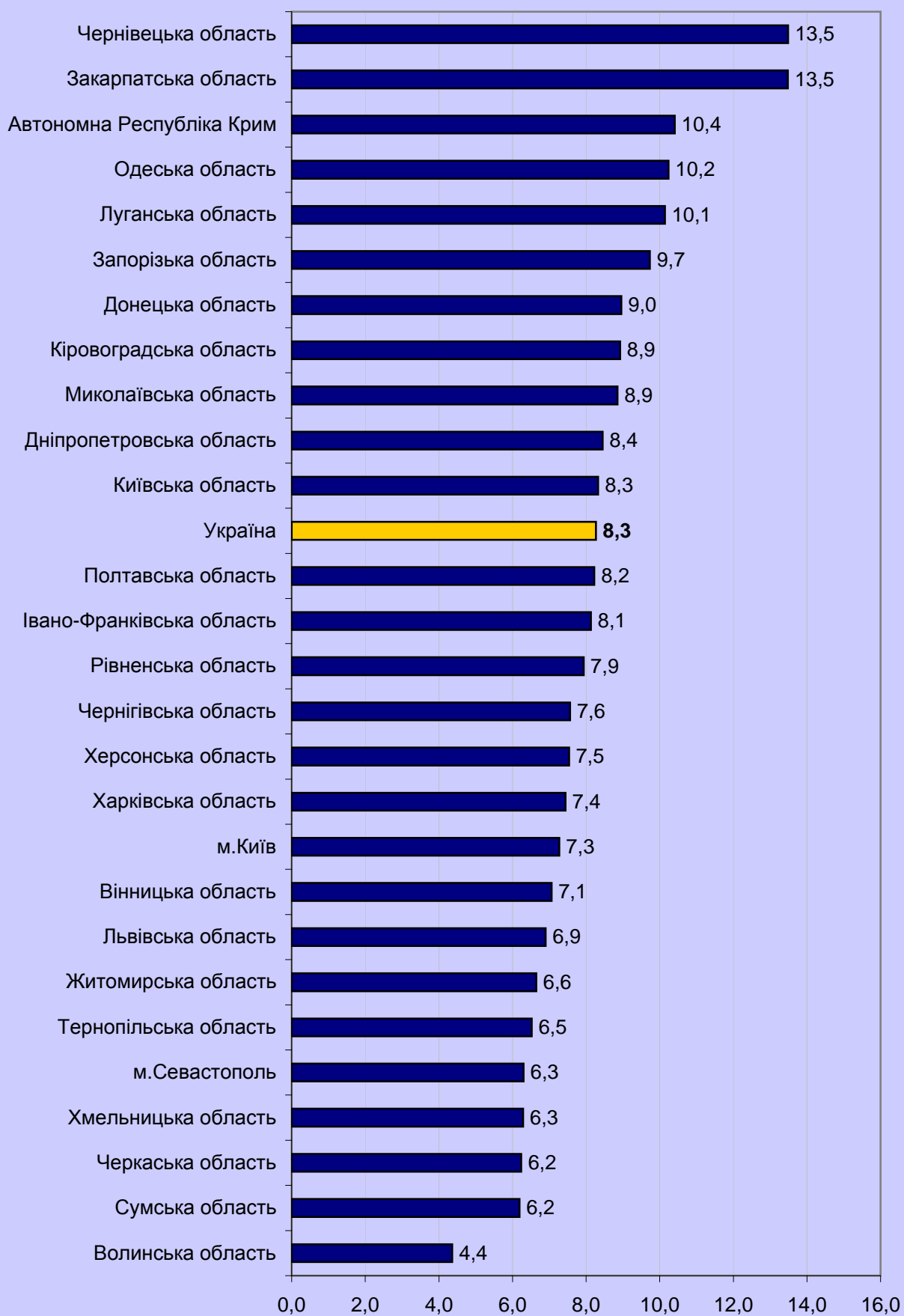


**3.48. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з основ економіки,  
які отримали 180 і більше балів  
за шкалою 100-200 балів**

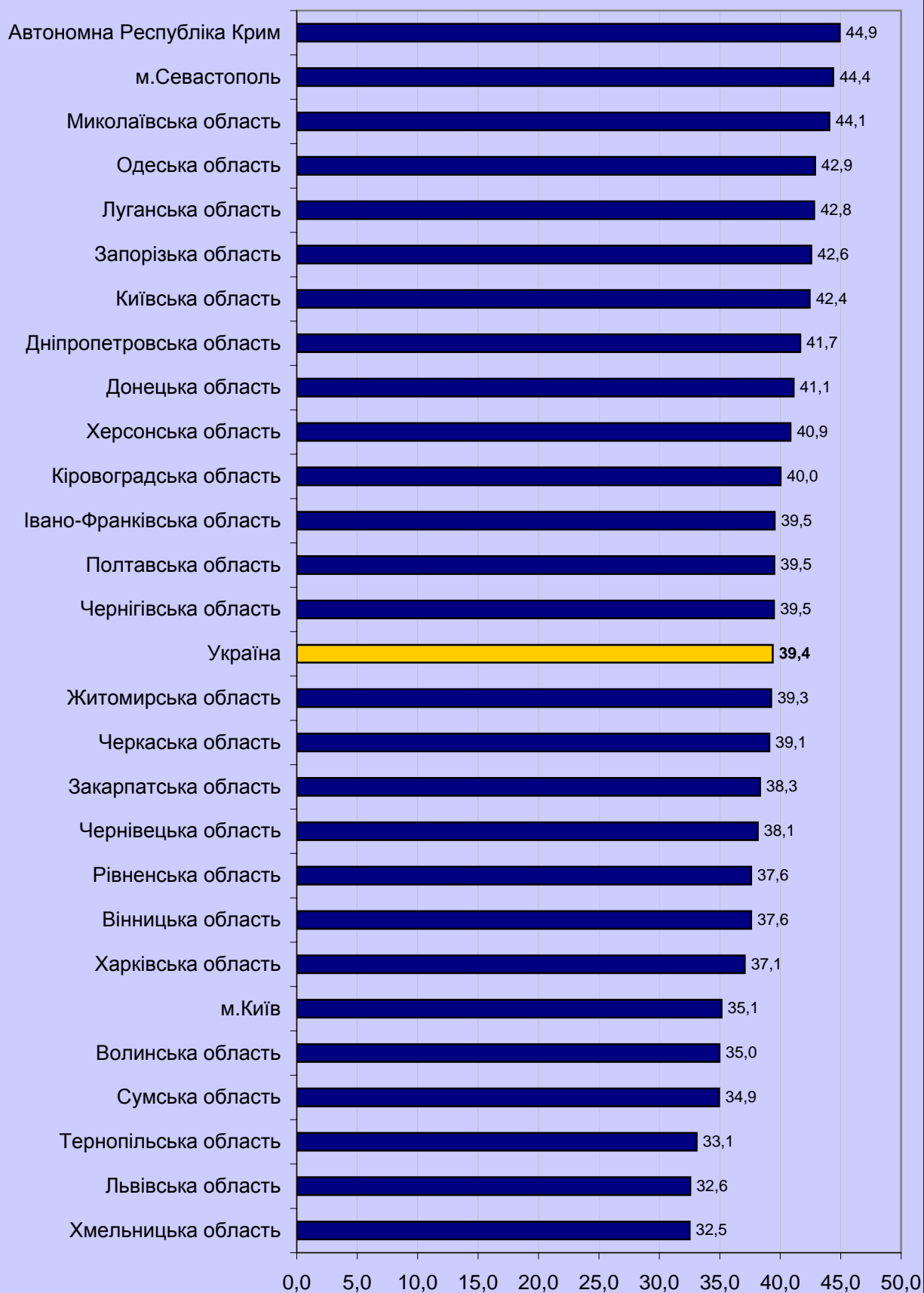




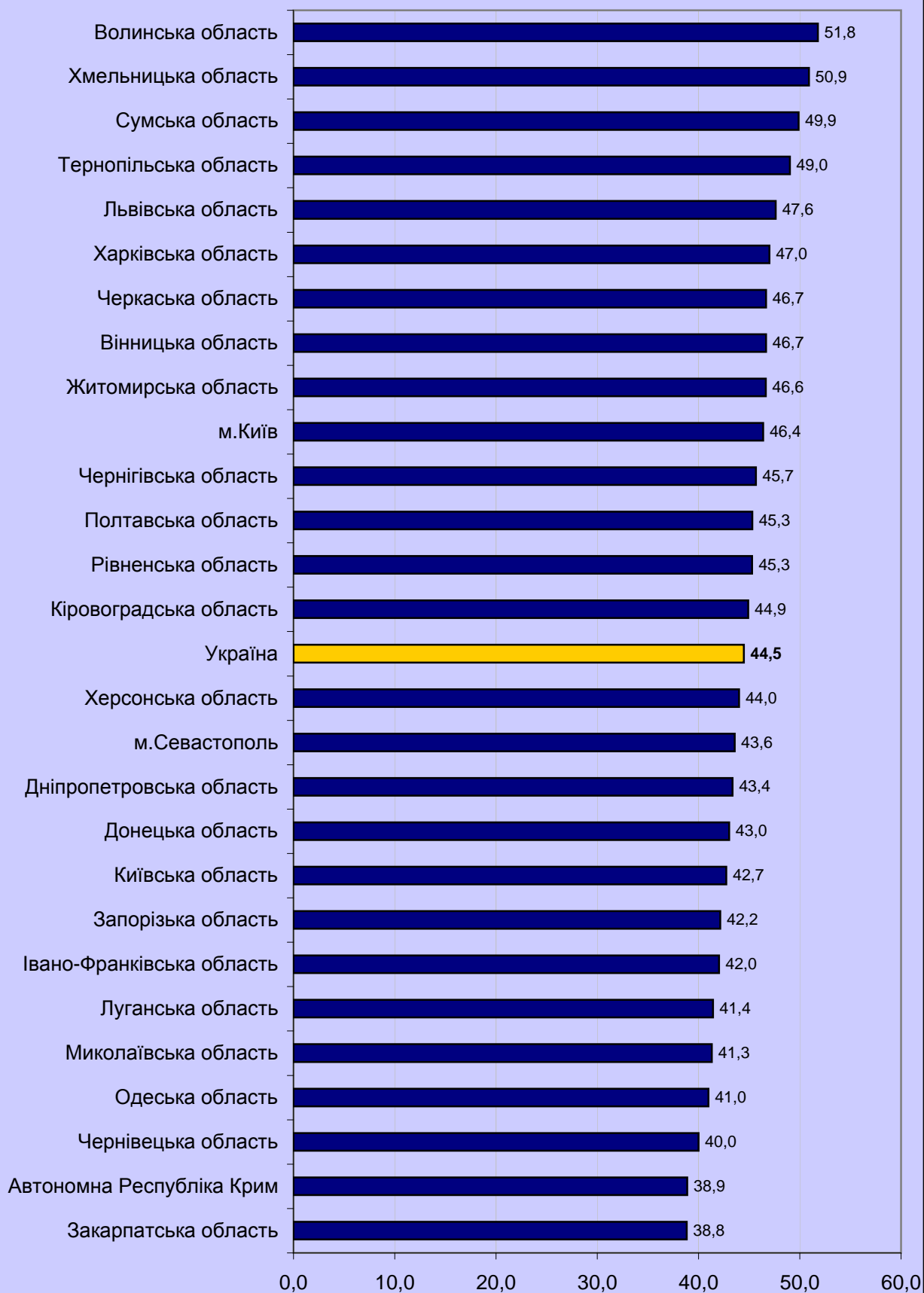
**3.49. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з основ правознавства,  
які отримали менше 124 балів  
за шкалою 100-200 балів**



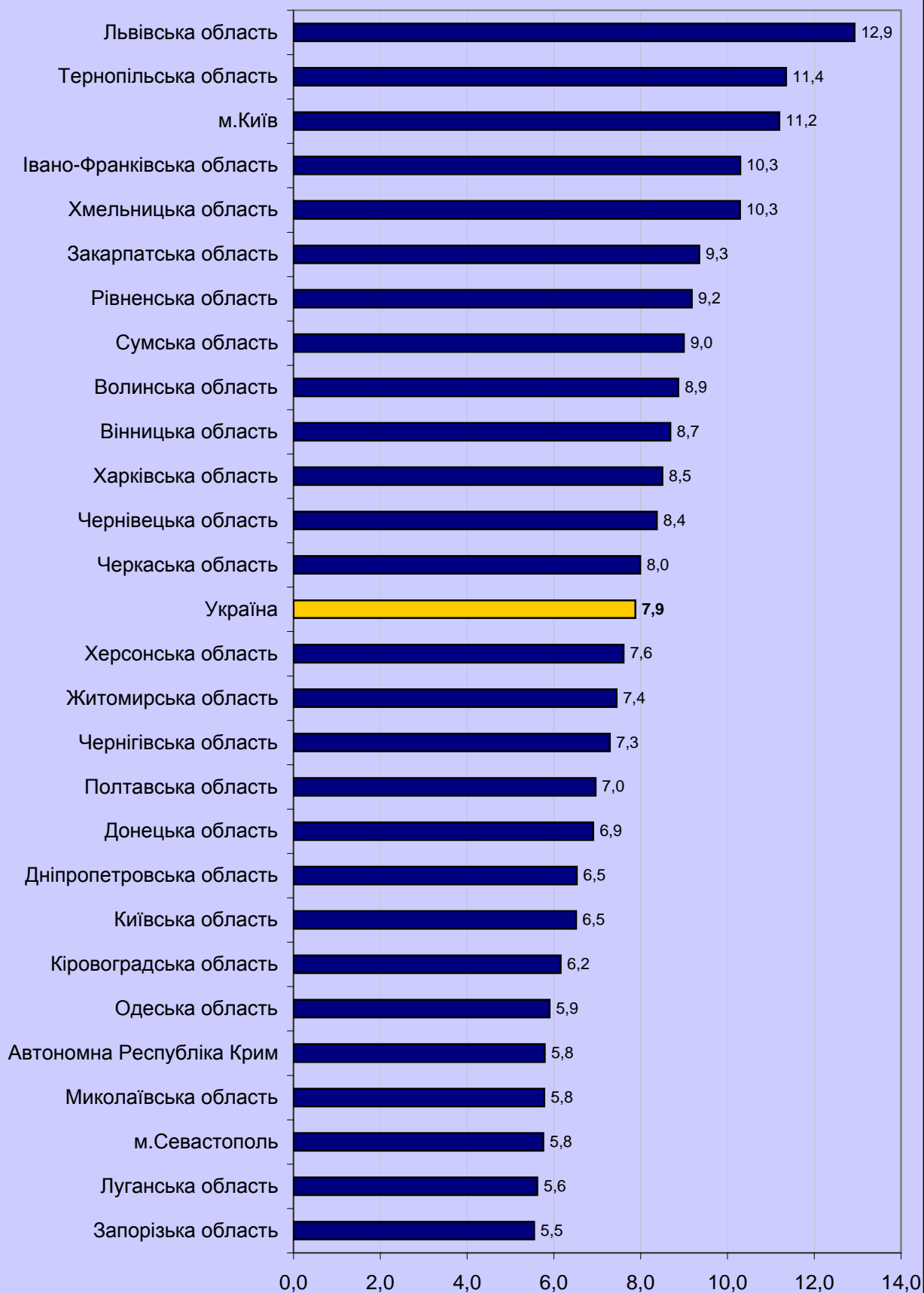
**3.50. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з основ правознавства,  
які отримали від 124 до 150 балів  
за шкалою 100-200 балів**



**3.51. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з основ правознавства,  
які отримали від 151 до 179 балів  
за шкалою 100-200 балів**



**3.52. Рейтинг регіонів за відсотком учасників  
з основ правознавства,  
які отримали 180 і більше балів  
за шкалою 100-200 балів**



Зведені дані  
про результати зовнішнього незалежного оцінювання навчальних  
досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів (основна  
сесія)

	Українська мова та література		Історія України		Математика		Всесвітня історія		Фізика		Хімія		Біологія		Географія		Зарубіжна література		Основні економіки		Основні правознавства	
Всього зареєструвалося учасників	512 591		98 981		266 399		7 738		45 674		30 377		83 815		30 897		4 838		20 554		69 604	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
Взяло участь усього	461 211	89,98	83 464	84,32	226 084	84,87	5 469	70,68	32 592	71,36	24 382	80,26	70 581	84,21	24 225	78,41	2 530	52,29	12 111	58,92	55 248	79,37
Виявили результати																						
до 124 балів	40 654	8,81	7 587	9,09	10 363	4,58	472	8,63	3 170	9,73	2 382	9,77	6 734	9,54	2 373	9,80	248	9,80	1 130	9,33	4 588	8,27
від 124 до 150 балів	186 800	40,50	29 872	35,79	97 859	43,28	2 140	39,13	11 745	36,04	9 246	37,92	27 322	38,71	9 261	38,23	985	38,93	4 585	37,86	21 756	39,38
від 150 до 181 балів	202 047	43,81	40 175	48,13	100 982	44,67	2 476	45,27	15 403	47,26	11 069	45,40	31 265	44,30	10 753	44,39	1 123	44,39	5 526	45,63	24 573	44,48
від 181 до 199 балів	31 484	6,83	5 769	6,91	16 654	7,37	375	6,86	2 235	6,86	1 666	6,83	5 183	7,34	1 820	7,51	170	6,72	859	7,09	4 305	7,79
200 балів	222	0,05	62	0,07	227	0,10	6	0,11	39	0,12	19	0,08	77	0,11	18	0,07	4	0,16	11	0,09	46	0,08
Жителі міст																						
до 124 балів	32 223	7,56	6 934	7,52	8 788	3,75	472	6,10	3 087	6,91	2 265	7,76	5 988	7,88	2 208	7,59	248	5,13	1 107	5,50	4 345	6,50
від 124 до 150 балів	151 347	35,52	27 566	29,88	83 543	35,67	2 140	27,66	11 446	25,62	8 817	30,20	24 452	32,20	8 662	29,77	985	20,36	4 484	22,27	20 800	31,12
від 150 до 181 балів	168 907	39,64	37 480	40,62	88 893	37,96	2 476	32,00	15 090	33,78	10 694	36,63	28 315	37,28	10 064	34,59	1 123	23,21	5 388	26,76	23 594	35,30
від 181 до 199 балів	27 402	6,43	5 458	5,92	15 661	6,69	375	4,85	2 216	4,96	1 635	5,60	4 819	6,35	1 740	5,98	170	3,51	849	4,22	4 153	6,21
200 балів	203	0,05	60	0,07	224	0,10	6	0,08	39	0,09	19	0,07	74	0,10	18	0,06	4	0,08	11	0,05	43	0,06
Жителі сільської місцевості																						
до 124 балів	8 431	9,75	653	9,71	1 575	4,89	0	0,00	83	8,28	117	9,88	746	9,48	165	9,14	0	0,00	23	5,48	223	8,06
від 124 до 150 балів	35 453	40,99	2 306	34,30	14 316	44,46	0	0,00	299	29,81	429	36,23	2 870	36,48	599	33,19	0	0,00	101	24,05	956	34,55
від 150 до 181 балів	33 140	38,32	2 695	40,09	12 089	37,54	0	0,00	313	31,21	375	31,67	2 950	37,50	689	38,17	0	0,00	138	32,86	979	35,38
від 181 до 199 балів	4 082	4,72	311	4,63	993	3,08	0	0,00	19	1,89	31	2,62	364	4,63	80	4,43	0	0,00	10	2,38	152	5,49
200 балів	19	0,02	2	0,03	3	0,01	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,11
Випускники 2008 року																						
до 124 балів	26 099	7,30	6 168	8,40	6 886	3,73	386	6,80	2 007	6,65	1 494	7,57	5 713	9,28	2 025	8,43	205	5,91	717	6,06	3 556	7,77
від 124 до 150 балів	130 691	36,57	24 235	33,02	69 402	37,63	1 761	31,00	8 050	26,66	5 987	30,34	22 191	36,06	7 804	32,49	793	22,88	3 129	26,47	16 449	35,94
від 150 до 181 балів	164 053	45,90	32 831	44,73	84 608	45,88	2 010	35,39	13 382	44,31	8 954	45,37	24 230	39,37	9 285	38,66	965	27,84	4 282	36,22	18 546	40,52
від 181 до 199 балів	29 316	8,20	5 137	7,00	15 918	8,63	322	5,67	2 143	7,10	1 562	7,91	4 336	7,05	1 611	6,71	150	4,33	808	6,83	3 532	7,72
200 балів	219	0,06	54	0,07	222	0,12	5	0,09	38	0,13	19	0,10	69	0,11	17	0,07	4	0,12	10	0,08	42	0,09
Випускники ВНЗ I-II рівнів акредитації 2008 року																						
до 124 балів	1 399	4,81	166	4,16	456	2,64	2	0,82	169	4,67	149	5,14	141	2,96	36	2,77	3	1,48	86	2,95	72	2,46
від 124 до 150 балів	8 806	30,25	812	20,35	4 442	25,71	49	20,16	691	19,09	928	32,02	946	19,87	242	18,63	25	12,32	397	13,63	537	18,34
від 150 до 181 балів	8 326	28,60	1 133	28,40	3 612	20,90	45	18,52	467	12,90	649	22,39	1 617	33,96	252	19,40	13	6,40	421	14,45	784	26,78
від 181 до 199 балів	337	1,16	60	1,50	89	0,52	5	2,06	14	0,39	24	0,83	187	3,93	28	2,16	2	0,99	12	0,41	132	4,51
200 балів	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Випускники ПТНЗ 2008 року																						
до 124 балів	3 381	14,71	287	9,90	939	6,27	26	10,32	362	11,42	269	15,15	246	9,03	83	7,83	14	8,19	96	8,74	150	8,28
від 124 до 150 балів	10 384	45,17	952	32,83	6 746	45,01	54	21,43	905	28,55	515	29,00	833	30,57	263	24,81	21	12,28	278	25,30	563	31,07
від 150 до 181 балів	3 695	16,07	567	19,55	2 291	15,29	41	16,27	266	8,39	138	7,77	522	19,16	163	15,38	7	4,09	102	9,28	281	15,51
від 181 до 199 балів	92	0,40	20	0,69	32	0,21	1	0,40	4	0,13	4	0,23	36	1,32	15	1,42	0	0,00	3	0,27	13	0,72
200 балів	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Випускники минулих років																						
до 124 балів	9 775	9,48	966	5,17	2 082	4,19	58	3,71	632	7,28	470	7,88	634	4,29	229	5,07	26	2,61	231	4,89	790	4,14
від 124 до 150 балів	36 919	35,81	3 873	20,71	17 269	34,74	276	17,66	2 099	24,17	1 816	30,43	3 352	22,67	952	21,07	146	14,63	781	16,55	4 207	22,04
від 150 до 181 балів	25 973	25,20	5 644	30,18	10 471	21,07	380	24,31	1 288	14,83	1 328	22,26	4 896	33,11	1 053	23,30	138	13,83	721	15,28	4 962	25,99
від 181 до 199 балів	1 739	1,69	552	2,95	615	1,24	47	3,01	74	0,85	76	1,27	624	4,22	166	3,67	18	1,80	36	0,76	628	3,29
200 балів	3	0,00	8	0,04	5	0,01	1	0,06	1	0,01	0	0,00	6	0,04	1	0,02	0	0,00	1	0,02	4	0,02

### 3.54. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по регіону	
	від 100 до 123,5		від 124 до 135,5		від 136 до 150		від 150,5 до 161,5		від 162 до 172,5		від 173 до 183		від 183,5 до 190		від 190,5 до 195		від 195,5 до 199,5		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
Автономна Республіка Крим	2 662	12,24	4 208	19,35	5 979	27,49	4 154	19,10	2 636	12,12	1 413	6,50	437	2,01	172	0,79	82	0,38	5	0,02	21 748	
Вінницька область	1 477	8,48	2 508	14,40	4 339	24,91	3 653	20,97	2 728	15,66	1 625	9,33	613	3,52	300	1,72	169	0,97	7	0,04	17 419	
Волинська область	600	5,45	1 455	13,22	2 716	24,68	2 277	20,69	1 923	17,47	1 175	10,68	485	4,41	225	2,04	145	1,32	6	0,05	11 007	
Дніпропетровська область	3 518	9,71	5 868	16,20	9 592	26,48	7 748	21,39	5 209	14,38	2 827	7,80	930	2,57	369	1,02	164	0,45	5	0,01	36 230	
Донецька область	4 207	10,49	6 800	16,95	10 905	27,18	8 059	20,09	5 513	13,74	3 038	7,57	995	2,48	418	1,04	178	0,44	7	0,02	40 120	
Житомирська область	916	6,66	1 636	11,89	3 177	23,10	3 032	22,04	2 432	17,68	1 446	10,51	602	4,38	333	2,42	171	1,24	11	0,08	13 756	
Закарпатська область	1 183	12,02	1 609	16,35	2 368	24,07	1 869	19,00	1 322	13,44	839	8,53	354	3,60	177	1,80	113	1,15	5	0,05	9 839	
Запорізька область	2 029	10,60	3 098	16,18	4 732	24,72	4 034	21,07	2 775	14,49	1 609	8,40	518	2,71	216	1,13	127	0,66	7	0,04	19 145	
Івано-Франківська область	853	6,48	1 577	11,97	2 949	22,39	2 802	21,27	2 274	17,26	1 495	11,35	651	4,94	346	2,63	212	1,61	14	0,11	13 173	
Київська область	1 528	8,76	2 586	14,83	4 426	25,39	3 636	20,86	2 732	15,67	1 549	8,88	519	2,98	276	1,58	170	0,98	12	0,07	17 434	
Кіровоградська область	1 117	10,45	1 853	17,33	2 979	27,86	2 283	21,35	1 356	12,68	721	6,74	234	2,19	97	0,91	51	0,48	3	0,03	10 694	
Луганська область	2 227	10,14	3 920	17,95	6 104	27,80	4 430	20,17	3 015	13,73	1 538	7,00	486	2,21	162	0,74	76	0,35	2	0,01	21 960	
Львівська область	1 596	6,23	3 240	12,64	5 823	22,72	5 178	20,20	4 310	16,81	3 054	11,91	1 315	5,13	706	2,75	384	1,50	29	0,11	25 635	
м.Київ	1 832	6,32	3 407	11,75	6 331	21,84	6 139	21,18	5 024	17,33	3 501	12,08	1 436	4,95	759	2,62	522	1,80	40	0,14	28 991	
м.Севастополь	252	7,40	503	14,77	906	26,61	691	20,29	562	16,51	310	9,10	101	2,97	58	1,70	21	0,62	1	0,03	3 405	
Миколаївська область	1 179	10,24	1 973	17,13	3 038	26,38	2 394	20,79	1 622	14,09	855	7,43	284	2,47	99	0,86	69	0,60	2	0,02	11 515	
Одеська область	2 181	9,87	3 619	16,39	5 870	26,58	4 466	20,22	3 175	14,37	1 853	8,39	595	2,69	220	1,00	104	0,47	4	0,02	22 087	
Полтавська область	1 214	7,22	2 222	13,22	4 331	25,77	3 765	22,40	2 746	16,34	1 538	9,15	556	3,31	292	1,74	134	0,80	7	0,04	16 805	
Рівненська область	951	7,35	1 820	14,07	3 352	25,91	2 735	21,14	2 065	15,96	1 249	9,65	453	3,50	192	1,48	113	0,87	8	0,06	12 938	
Сумська область	977	8,34	1 723	14,71	3 018	25,77	2 468	21,07	1 907	16,28	1 069	9,13	342	2,92	144	1,23	63	0,54	0	0,00	11 711	
Тернопільська область	700	6,77	1 181	11,41	2 333	22,55	2 238	21,63	1 785	17,25	1 187	11,47	500	4,83	250	2,42	160	1,55	13	0,13	10 347	
Харківська область	2 951	10,46	4 867	17,26	7 552	26,78	5 835	20,69	3 974	14,09	2 047	7,26	626	2,22	254	0,90	95	0,34	0	0,00	28 201	
Херсонська область	944	8,22	1 636	14,24	2 897	25,22	2 520	21,94	1 848	16,09	1 036	9,02	360	3,13	140	1,22	99	0,86	7	0,06	11 487	
Хмельницька область	901	7,00	1 687	13,11	3 175	24,67	2 780	21,60	2 199	17,09	1 294	10,05	483	3,75	229	1,78	115	0,89	7	0,05	12 870	
Черкаська область	1 000	7,37	1 815	13,37	3 334	24,56	2 916	21,48	2 300	16,94	1 365	10,05	506	3,73	229	1,69	107	0,79	5	0,04	13 577	
Чернівецька область	685	9,68	1 090	15,40	1 838	25,97	1 495	21,12	965	13,63	566	8,00	225	3,18	120	1,70	82	1,16	12	0,17	7 078	
Чернігівська область	974	8,09	1 805	15,00	3 028	25,16	2 542	21,13	1 876	15,59	1 150	9,56	416	3,46	164	1,36	75	0,62	3	0,02	12 033	
<b>Всього</b>	<b>40 654</b>	<b>8,81</b>	<b>69 706</b>	<b>15,11</b>	<b>117 092</b>	<b>25,39</b>	<b>96 139</b>	<b>20,85</b>	<b>70 273</b>	<b>15,24</b>	<b>41 349</b>	<b>8,97</b>	<b>15 022</b>	<b>3,26</b>	<b>6 947</b>	<b>1,51</b>	<b>3 801</b>	<b>0,82</b>	<b>222</b>	<b>0,05</b>	<b>461 205</b>	

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з української мови та літератури в даному регіоні

### 3.55. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з математики (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по регіону	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
Автономна Республіка Крим	473	4,96	1 413	14,82	3 014	31,61	2 222	23,30	1 321	13,85	740	7,76	241	2,53	80	0,84	29	0,30	2	0,02	9 535	
Вінницька область	457	5,25	1 376	15,81	2 757	31,68	2 029	23,31	1 186	13,63	613	7,04	184	2,11	69	0,79	32	0,37	1	0,01	8 704	
Волинська область	194	4,28	537	11,84	1 311	28,91	1 065	23,49	707	15,59	481	10,61	159	3,51	48	1,06	28	0,62	4	0,09	4 534	
Дніпропетровська область	926	4,17	3 126	14,09	6 908	31,14	5 124	23,10	3 140	14,15	1 880	8,47	658	2,97	259	1,17	146	0,66	19	0,09	22 186	
Донецька область	1 184	4,88	3 638	15,01	7 358	30,35	5 351	22,07	3 305	13,63	2 270	9,36	776	3,20	247	1,02	103	0,42	12	0,05	24 244	
Житомирська область	291	4,81	906	14,97	1 828	30,19	1 404	23,19	869	14,35	501	8,28	165	2,73	49	0,81	34	0,56	7	0,12	6 054	
Закарпатська область	257	6,58	628	16,09	1 249	31,99	782	20,03	466	11,94	354	9,07	126	3,23	29	0,74	13	0,33	0	0,00	3 904	
Запорізька область	463	5,07	1 359	14,89	2 849	31,22	2 144	23,49	1 231	13,49	672	7,36	254	2,78	91	1,00	51	0,56	12	0,13	9 126	
Івано-Франківська область	227	4,81	691	14,63	1 304	27,60	1 027	21,74	709	15,01	434	9,19	189	4,00	85	1,80	53	1,12	5	0,11	4 724	
Київська область	398	4,69	1 233	14,52	2 464	29,02	1 982	23,34	1 271	14,97	747	8,80	251	2,96	100	1,18	38	0,45	7	0,08	8 491	
Кіровоградська область	230	4,88	757	16,06	1 433	30,41	1 125	23,87	630	13,37	369	7,83	105	2,23	45	0,95	16	0,34	3	0,06	4 713	
Луганська область	566	5,11	1 769	15,98	3 586	32,39	2 727	24,63	1 456	13,15	679	6,13	190	1,72	66	0,60	31	0,28	2	0,02	11 072	
Львівська область	622	4,70	1 696	12,83	3 548	26,83	2 844	21,51	2 109	15,95	1 437	10,87	608	4,60	218	1,65	128	0,97	14	0,11	13 224	
м.Київ	400	3,05	1 283	9,79	2 907	22,18	2 646	20,19	2 324	17,73	1 838	14,03	841	6,42	451	3,44	346	2,64	69	0,53	13 105	
м.Севастополь	54	3,00	154	8,55	378	20,99	410	22,77	360	19,99	271	15,05	109	6,05	50	2,78	14	0,78	1	0,06	1 801	
Миколаївська область	213	4,28	735	14,77	1 424	28,62	1 161	23,34	710	14,27	461	9,27	172	3,46	68	1,37	28	0,56	3	0,06	4 975	
Одеська область	585	4,89	1 522	12,73	3 355	28,06	2 808	23,49	1 929	16,14	1 206	10,09	386	3,23	114	0,95	47	0,39	3	0,03	11 955	
Полтавська область	357	4,30	1 170	14,10	2 517	30,33	2 027	24,43	1 188	14,32	692	8,34	224	2,70	72	0,87	46	0,55	5	0,06	8 298	
Рівненська область	254	4,42	737	12,84	1 686	29,37	1 357	23,64	823	14,34	555	9,67	214	3,73	79	1,38	30	0,52	6	0,10	5 741	
Сумська область	207	4,06	607	11,90	1 363	26,73	1 178	23,10	829	16,25	546	10,71	215	4,22	88	1,73	61	1,20	6	0,12	5 100	
Тернопільська область	185	4,41	560	13,35	1 153	27,48	948	22,59	709	16,90	448	10,68	128	3,05	43	1,02	21	0,50	1	0,02	4 196	
Харківська область	799	4,70	2 540	14,93	5 056	29,72	3 869	22,74	2 536	14,91	1 521	8,94	458	2,69	154	0,91	70	0,41	8	0,05	17 011	
Херсонська область	184	3,68	704	14,09	1 510	30,21	1 226	24,53	708	14,17	385	7,70	166	3,32	66	1,32	45	0,90	4	0,08	4 998	
Хмельницька область	247	4,73	759	14,55	1 520	29,13	1 237	23,71	737	14,12	459	8,80	159	3,05	63	1,21	33	0,63	4	0,08	5 218	
Черкаська область	224	4,02	683	12,26	1 513	27,15	1 327	23,82	877	15,74	607	10,89	191	3,43	96	1,72	44	0,79	10	0,18	5 572	
Чернівецька область	141	6,58	403	18,81	673	31,42	431	20,12	232	10,83	143	6,68	59	2,75	25	1,17	28	1,31	7	0,33	2 142	
Чернігівська область	225	4,12	694	12,71	1 515	27,74	1 252	22,93	793	14,52	567	10,38	222	4,07	117	2,14	64	1,17	12	0,22	5 461	
	10 363	4,58	31 680	14,01	66 179	29,27	51 703	22,87	33 155	14,66	20 876	9,23	7 450	3,30	2 872	1,27	1 579	0,70	227	0,10	226 084	

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з математики в даному регіоні



### 3.56. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з історії України (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																		Всього по регіону		
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		Всього по регіону
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	
Автономна Республіка Крим	661	12,88	774	15,08	1 636	31,87	1 022	19,91	579	11,28	321	6,25	83	1,62	40	0,78	14	0,27	3	0,06	5 133
Вінницька область	286	10,25	350	12,54	864	30,96	555	19,89	357	12,79	261	9,35	80	2,87	25	0,90	12	0,43	1	0,04	2 791
Волинська область	131	5,93	204	9,23	533	24,13	478	21,64	382	17,29	323	14,62	91	4,12	47	2,13	20	0,91	0	0,00	2 209
Дніпропетровська область	392	8,27	498	10,50	1 317	27,77	1 039	21,91	766	16,15	493	10,40	158	3,33	55	1,16	22	0,46	2	0,04	4 742
Донецька область	532	10,19	660	12,64	1 540	29,48	1 158	22,17	713	13,65	446	8,54	115	2,20	40	0,77	18	0,34	1	0,02	5 223
Житомирська область	202	7,56	273	10,22	729	27,28	569	21,29	445	16,65	312	11,68	83	3,11	38	1,42	19	0,71	2	0,07	2 672
Закарпатська область	286	15,27	287	15,32	577	30,81	313	16,71	203	10,84	125	6,67	54	2,88	17	0,91	9	0,48	2	0,11	1 873
Запорізька область	395	12,70	476	15,30	957	30,76	598	19,22	355	11,41	238	7,65	60	1,93	20	0,64	11	0,35	1	0,03	3 111
Івано-Франківська область	120	7,84	139	9,08	348	22,73	291	19,01	260	16,98	221	14,44	84	5,49	40	2,61	24	1,57	4	0,26	1 531
Київська область	342	8,96	477	12,50	1 102	28,87	819	21,46	532	13,94	351	9,20	121	3,17	54	1,41	16	0,42	3	0,08	3 817
Кіровоградська область	304	10,99	355	12,83	924	33,41	510	18,44	369	13,34	205	7,41	55	1,99	28	1,01	16	0,58	0	0,00	2 766
Луганська область	374	10,31	446	12,29	1 100	30,32	815	22,46	491	13,53	284	7,83	79	2,18	29	0,80	9	0,25	1	0,03	3 628
Львівська область	333	8,39	359	9,05	927	23,36	743	18,72	585	14,74	564	14,21	251	6,32	131	3,30	66	1,66	10	0,25	3 969
м.Київ	528	6,65	776	9,78	2 011	25,34	1 793	22,60	1 291	16,27	929	11,71	349	4,40	153	1,93	91	1,15	14	0,18	7 935
м.Севастополь	52	7,66	74	10,90	219	32,25	166	24,45	87	12,81	61	8,98	11	1,62	5	0,74	3	0,44	1	0,15	679
Миколаївська область	352	11,74	480	16,01	994	33,16	612	20,41	311	10,37	183	6,10	48	1,60	13	0,43	5	0,17	0	0,00	2 998
Одеська область	449	13,17	524	15,38	1 056	30,99	693	20,33	378	11,09	239	7,01	50	1,47	14	0,41	5	0,15	0	0,00	3 408
Полтавська область	178	6,32	262	9,30	766	27,18	638	22,64	504	17,89	317	11,25	92	3,26	40	1,42	20	0,71	1	0,04	2 818
Рівненська область	124	4,61	268	9,96	687	25,52	588	21,84	488	18,13	347	12,89	111	4,12	54	2,01	21	0,78	4	0,15	2 692
Сумська область	147	6,75	229	10,51	581	26,68	515	23,65	364	16,71	219	10,06	67	3,08	36	1,65	19	0,87	1	0,05	2 178
Тернопільська область	101	5,97	158	9,34	403	23,83	337	19,93	263	15,55	260	15,38	93	5,50	42	2,48	31	1,83	3	0,18	1 691
Харківська область	425	8,89	560	11,71	1 401	29,30	1 022	21,37	658	13,76	509	10,64	135	2,82	55	1,15	15	0,31	2	0,04	4 782
Херсонська область	185	8,66	263	12,31	637	29,82	455	21,30	316	14,79	185	8,66	60	2,81	20	0,94	14	0,66	1	0,05	2 136
Хмельницька область	207	8,42	292	11,87	709	28,83	507	20,62	359	14,60	250	10,17	86	3,50	38	1,55	10	0,41	1	0,04	2 459
Черкаська область	179	7,98	233	10,38	666	29,68	462	20,59	343	15,29	234	10,43	81	3,61	31	1,38	14	0,62	1	0,04	2 244
Чернівецька область	85	8,54	126	12,66	305	30,65	176	17,69	137	13,77	101	10,15	41	4,12	13	1,31	9	0,90	2	0,20	995
Чернігівська область	217	7,27	312	10,45	811	27,17	647	21,68	496	16,62	324	10,85	109	3,65	44	1,47	24	0,80	1	0,03	2 985
	7 587	9,09	9 855	11,81	23 800	28,51	17 521	20,99	12 032	14,42	8 302	9,95	2 647	3,17	1 122	1,34	537	0,64	62	0,07	83 465

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з історії України в даному регіоні



### 3.57. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання із всесвітньої історії (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по регіону	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
Автономна Республіка Крим	34	13,71	38	15,32	75	30,24	46	18,55	23	9,27	19	7,66	7	2,82	2	0,81	3	1,21	1	0,40	248	
Вінницька область	15	4,59	32	9,79	92	28,13	79	24,16	56	17,13	33	10,09	9	2,75	11	3,36	0	0,00	0	0,00	327	
Волинська область	3	4,05	8	10,81	18	24,32	20	27,03	13	17,57	9	12,16	2	2,70	1	1,35	0	0,00	0	0,00	74	
Дніпропетровська область	20	9,05	35	15,84	70	31,67	38	17,19	29	13,12	22	9,95	2	0,90	5	2,26	0	0,00	0	0,00	221	
Донецька область	35	8,35	44	10,50	130	31,03	78	18,62	60	14,32	42	10,02	17	4,06	9	2,15	4	0,95	0	0,00	419	
Житомирська область	8	5,59	22	15,38	50	34,97	26	18,18	23	16,08	10	6,99	2	1,40	1	0,70	1	0,70	0	0,00	143	
Закарпатська область	15	11,11	23	17,04	32	23,70	28	20,74	21	15,56	13	9,63	2	1,48	0	0,00	1	0,74	0	0,00	135	
Запорізька область	31	13,96	26	11,71	79	35,59	30	13,51	27	12,16	19	8,56	8	3,60	1	0,45	1	0,45	0	0,00	222	
Івано-Франківська область	2	3,23	14	22,58	14	22,58	11	17,74	9	14,52	8	12,90	1	1,61	1	1,61	2	3,23	0	0,00	62	
Київська область	23	12,78	19	10,56	49	27,22	35	19,44	30	16,67	19	10,56	3	1,67	2	1,11	0	0,00	0	0,00	180	
Кіровоградська область	15	8,24	21	11,54	53	29,12	35	19,23	29	15,93	18	9,89	9	4,95	1	0,55	0	0,00	1	0,55	182	
Луганська область	31	10,65	47	16,15	96	32,99	58	19,93	36	12,37	16	5,50	4	1,37	2	0,69	1	0,34	0	0,00	291	
Львівська область	16	7,44	29	13,49	63	29,30	43	20,00	32	14,88	22	10,23	5	2,33	0	0,00	4	1,86	1	0,47	215	
м.Київ	47	6,54	68	9,46	194	26,98	156	21,70	124	17,25	82	11,40	31	4,31	11	1,53	4	0,56	2	0,28	719	
м.Севастополь	2	6,45	5	16,13	9	29,03	7	22,58	4	12,90	4	12,90	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	31	
Миколаївська область	20	14,18	17	12,06	43	30,50	25	17,73	19	13,48	9	6,38	7	4,96	0	0,00	1	0,71	0	0,00	141	
Одеська область	40	8,47	75	15,89	142	30,08	100	21,19	62	13,14	37	7,84	10	2,12	5	1,06	1	0,21	0	0,00	472	
Полтавська область	7	8,05	7	8,05	26	29,89	21	24,14	9	10,34	11	12,64	3	3,45	1	1,15	2	2,30	0	0,00	87	
Рівненська область	13	9,35	18	12,95	41	29,50	27	19,42	20	14,39	15	10,79	3	2,16	1	0,72	0	0,00	1	0,72	139	
Сумська область	8	9,76	11	13,41	23	28,05	20	24,39	10	12,20	5	6,10	1	1,22	3	3,66	1	1,22	0	0,00	82	
Тернопільська область	4	2,35	10	5,88	39	22,94	34	20,00	30	17,65	29	17,06	12	7,06	8	4,71	4	2,35	0	0,00	170	
Харківська область	27	10,89	36	14,52	82	33,06	47	18,95	28	11,29	20	8,06	3	1,21	3	1,21	2	0,81	0	0,00	248	
Херсонська область	19	7,25	46	17,56	88	33,59	52	19,85	27	10,31	22	8,40	7	2,67	0	0,00	1	0,38	0	0,00	262	
Хмельницька область	11	7,10	18	11,61	51	32,90	33	21,29	23	14,84	11	7,10	3	1,94	4	2,58	1	0,65	0	0,00	155	
Черкаська область	4	3,96	8	7,92	23	22,77	21	20,79	21	20,79	14	13,86	6	5,94	2	1,98	2	1,98	0	0,00	101	
Чернівецька область	5	12,82	4	10,26	13	33,33	7	17,95	6	15,38	2	5,13	2	5,13	0	0,00	0	0,00	0	0,00	39	
Чернігівська область	17	16,35	13	12,50	25	24,04	14	13,46	12	11,54	16	15,38	4	3,85	2	1,92	1	0,96	0	0,00	104	
	472	8,63	694	12,69	1620	29,62	1091	19,95	783	14,32	527	9,64	163	2,98	76	1,39	37	0,68	6	0,11	5 469	

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з всесвітньої історії в даному регіоні

### 3.58. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з фізики (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по регіону	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
Автономна Республіка Крим	144	12,94	118	10,60	380	34,14	167	15,00	176	15,81	81	7,28	25	2,25	15	1,35	6	0,54	1	0,09	1 113	1 113
Вінницька область	145	7,33	166	8,39	530	26,79	391	19,77	361	18,25	245	12,39	87	4,40	37	1,87	13	0,66	3	0,15	1 978	1 978
Волинська область	168	11,20	133	8,87	514	34,27	274	18,27	234	15,60	128	8,53	30	2,00	17	1,13	2	0,13	0	0,00	1 500	1 500
Дніпропетровська область	339	10,22	407	12,27	1 219	36,76	591	17,82	436	13,15	211	6,36	74	2,23	25	0,75	12	0,36	2	0,06	3 316	3 316
Донецька область	160	8,71	182	9,91	616	33,53	356	19,38	286	15,57	159	8,66	48	2,61	16	0,87	12	0,65	2	0,11	1 837	1 837
Житомирська область	57	8,74	49	7,52	172	26,38	119	18,25	132	20,25	74	11,35	25	3,83	14	2,15	8	1,23	2	0,31	652	652
Закарпатська область	81	10,84	70	9,37	237	31,73	139	18,61	121	16,20	59	7,90	22	2,95	16	2,14	1	0,13	1	0,13	747	747
Запорізька область	236	13,71	199	11,56	645	37,48	293	17,02	197	11,45	97	5,64	32	1,86	11	0,64	7	0,41	4	0,23	1 721	1 721
Івано-Франківська область	124	9,58	109	8,42	349	26,97	251	19,40	217	16,77	150	11,59	66	5,10	20	1,55	7	0,54	1	0,08	1 294	1 294
Київська область	85	6,70	94	7,41	359	28,31	263	20,74	260	20,50	130	10,25	51	4,02	18	1,42	7	0,55	1	0,08	1 268	1 268
Кіровоградська область	66	11,40	63	10,88	193	33,33	116	20,03	73	12,61	41	7,08	17	2,94	6	1,04	4	0,69	0	0,00	579	579
Луганська область	253	14,57	242	13,93	670	38,57	270	15,54	180	10,36	75	4,32	26	1,50	13	0,75	7	0,40	1	0,06	1 737	1 737
Львівська область	132	10,77	122	9,95	382	31,16	236	19,25	185	15,09	99	8,08	37	3,02	21	1,71	10	0,82	2	0,16	1 226	1 226
м.Київ	146	4,56	180	5,62	726	22,68	608	18,99	718	22,43	456	14,25	197	6,15	112	3,50	52	1,62	6	0,19	3 201	3 201
м.Севастополь	41	7,41	44	7,96	172	31,10	113	20,43	89	16,09	60	10,85	19	3,44	9	1,63	5	0,90	1	0,18	553	553
Миколаївська область	110	10,70	89	8,66	312	30,35	165	16,05	188	18,29	104	10,12	37	3,60	19	1,85	4	0,39	0	0,00	1 028	1 028
Одеська область	136	10,70	133	10,46	420	33,04	244	19,20	203	15,97	80	6,29	31	2,44	18	1,42	5	0,39	1	0,08	1 271	1 271
Полтавська область	86	9,66	90	10,11	275	30,90	175	19,66	149	16,74	61	6,85	37	4,16	9	1,01	6	0,67	2	0,22	890	890
Рівненська область	88	8,07	103	9,45	314	28,81	193	17,71	198	18,17	121	11,10	51	4,68	18	1,65	4	0,37	0	0,00	1 090	1 090
Сумська область	43	8,41	35	6,85	134	26,22	78	15,26	108	21,14	75	14,68	18	3,52	11	2,15	8	1,57	1	0,20	511	511
Тернопільська область	31	10,00	25	8,06	81	26,13	46	14,84	67	21,61	36	11,61	11	3,55	8	2,58	5	1,61	0	0,00	310	310
Харківська область	169	13,72	156	12,66	396	32,14	220	17,86	168	13,64	61	4,95	35	2,84	13	1,06	12	0,97	2	0,16	1 232	1 232
Херсонська область	47	7,44	41	6,49	197	31,17	130	20,57	95	15,03	78	12,34	21	3,32	18	2,85	5	0,79	0	0,00	632	632
Хмельницька область	119	13,73	85	9,80	266	30,68	155	17,88	129	14,88	71	8,19	25	2,88	10	1,15	6	0,69	1	0,12	867	867
Черкаська область	26	4,35	33	5,52	134	22,41	105	17,56	145	24,25	94	15,72	39	6,52	16	2,68	5	0,84	1	0,17	598	598
Чернівецька область	46	12,67	37	10,19	129	35,54	79	21,76	34	9,37	22	6,06	12	3,31	2	0,55	2	0,55	0	0,00	363	363
Чернігівська область	92	8,53	95	8,81	306	28,39	210	19,48	196	18,18	87	8,07	54	5,01	24	2,23	10	0,93	4	0,37	1 078	1 078
	3 170	9,73	3 100	9,51	10 128	31,08	5 987	18,37	5 345	16,40	2 955	9,07	1 127	3,46	516	1,58	225	0,69	39	0,12	32 592	32 592

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з фізики в даному регіоні

### 3.59. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з хімії (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по регіону	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
Автономна Республіка Крим	162	10,74	239	15,84	381	25,25	304	20,15	202	13,39	141	9,34	45	2,98	18	1,19	16	1,06	1	0,07	1 509	
Вінницька область	90	8,21	152	13,87	254	23,18	236	21,53	187	17,06	114	10,40	40	3,65	14	1,28	9	0,82	0	0,00	1 096	
Волинська область	44	6,66	77	11,65	170	25,72	128	19,36	125	18,91	71	10,74	29	4,39	15	2,27	2	0,30	0	0,00	661	
Дніпропетровська область	165	8,56	300	15,56	520	26,97	392	20,33	288	14,94	184	9,54	48	2,49	20	1,04	11	0,57	0	0,00	1 928	
Донецька область	222	13,27	274	16,38	451	26,96	286	17,10	229	13,69	133	7,95	39	2,33	21	1,26	14	0,84	4	0,24	1 673	
Житомирська область	91	10,00	155	17,03	271	29,78	187	20,55	106	11,65	66	7,25	17	1,87	11	1,21	5	0,55	1	0,11	910	
Закарпатська область	56	10,20	101	18,40	131	23,86	97	17,67	74	13,48	54	9,84	22	4,01	10	1,82	3	0,55	1	0,18	549	
Запорізька область	105	10,19	135	13,11	292	28,35	190	18,45	169	16,41	88	8,54	30	2,91	14	1,36	7	0,68	0	0,00	1 030	
Івано-Франківська область	50	5,49	87	9,56	185	20,33	199	21,87	180	19,78	130	14,29	42	4,62	23	2,53	10	1,10	4	0,44	910	
Київська область	120	15,31	150	19,13	227	28,95	125	15,94	90	11,48	45	5,74	17	2,17	6	0,77	4	0,51	0	0,00	784	
Кіровоградська область	28	5,85	81	16,91	144	30,06	100	20,88	77	16,08	35	7,31	6	1,25	6	1,25	2	0,42	0	0,00	479	
Луганська область	163	11,34	226	15,73	428	29,78	278	19,35	180	12,53	121	8,42	28	1,95	8	0,56	5	0,35	0	0,00	1 437	
Львівська область	120	6,94	185	10,70	371	21,46	331	19,14	309	17,87	243	14,05	76	4,40	62	3,59	29	1,68	3	0,17	1 729	
м.Київ	117	13,13	149	16,72	229	25,70	170	19,08	118	13,24	69	7,74	21	2,36	11	1,23	7	0,79	0	0,00	891	
м.Севастополь	27	12,33	38	17,35	55	25,11	49	22,37	32	14,61	14	6,39	3	1,37	0	0,00	1	0,46	0	0,00	219	
Миколаївська область	64	12,83	76	15,23	139	27,86	102	20,44	66	13,23	40	8,02	5	1,00	4	0,80	3	0,60	0	0,00	499	
Одеська область	70	7,95	104	11,82	209	23,75	217	24,66	153	17,39	83	9,43	29	3,30	9	1,02	5	0,57	1	0,11	880	
Полтавська область	55	11,09	78	15,73	136	27,42	81	16,33	86	17,34	38	7,66	12	2,42	8	1,61	2	0,40	0	0,00	496	
Рівненська область	40	5,41	81	10,96	199	26,93	153	20,70	124	16,78	84	11,37	29	3,92	18	2,44	8	1,08	3	0,41	739	
Сумська область	44	9,54	70	15,18	112	24,30	90	19,52	73	15,84	47	10,20	18	3,90	3	0,65	4	0,87	0	0,00	461	
Тернопільська область	42	5,67	77	10,39	185	24,97	168	22,67	113	15,25	101	13,63	28	3,78	20	2,70	7	0,94	0	0,00	741	
Харківська область	214	13,67	294	18,79	414	26,45	293	18,72	185	11,82	119	7,60	23	1,47	14	0,89	9	0,58	0	0,00	1 565	
Херсонська область	43	7,45	71	12,31	153	26,52	139	24,09	84	14,56	49	8,49	18	3,12	11	1,91	9	1,56	0	0,00	577	
Хмельницька область	69	8,77	128	16,26	224	28,46	154	19,57	105	13,34	69	8,77	18	2,29	15	1,91	4	0,51	1	0,13	787	
Черкаська область	86	10,18	133	15,74	234	27,69	193	22,84	111	13,14	52	6,15	23	2,72	8	0,95	5	0,59	0	0,00	845	
Чернівецька область	60	10,66	93	16,52	170	30,20	108	19,18	81	14,39	29	5,15	12	2,13	8	1,42	2	0,36	0	0,00	563	
Чернігівська область	35	8,25	67	15,80	90	21,23	72	16,98	76	17,92	58	13,68	15	3,54	8	1,89	3	0,71	0	0,00	424	
	2 382	9,77	3 621	14,85	6 374	26,14	4 842	19,86	3 623	14,86	2 277	9,34	693	2,84	365	1,50	186	0,76	19	0,08	24 382	

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з хімії в даному регіоні

### 3.60. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з біології (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по регіону	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
Автономна Республіка Крим	369	9,38	502	12,76	1 081	27,47	828	21,04	597	15,17	350	8,89	109	2,77	77	1,96	21	0,53	1	0,03	3 935	
Вінницька область	258	8,56	350	11,61	814	27,01	653	21,67	508	16,85	280	9,29	83	2,75	49	1,63	15	0,50	4	0,13	3 014	
Волинська область	144	7,14	236	11,69	559	27,70	432	21,41	319	15,81	203	10,06	69	3,42	37	1,83	15	0,74	4	0,20	2 018	
Дніпропетровська область	514	9,78	665	12,66	1 423	27,09	1 134	21,59	809	15,40	469	8,93	137	2,61	79	1,50	21	0,40	2	0,04	5 253	
Донецька область	510	9,89	614	11,91	1 451	28,15	1 153	22,37	774	15,01	457	8,87	106	2,06	73	1,42	17	0,33	0	0,00	5 155	
Житомирська область	289	9,51	371	12,20	841	27,66	687	22,60	487	16,02	248	8,16	66	2,17	33	1,09	17	0,56	1	0,03	3 040	
Закарпатська область	230	14,28	243	15,08	407	25,26	288	17,88	205	12,73	140	8,69	42	2,61	36	2,23	18	1,12	2	0,12	1 611	
Запорізька область	291	10,02	339	11,68	761	26,21	635	21,87	427	14,71	283	9,75	103	3,55	44	1,52	16	0,55	4	0,14	2 903	
Івано-Франківська область	161	7,44	222	10,26	522	24,13	450	20,80	349	16,13	267	12,34	94	4,35	60	2,77	35	1,62	3	0,14	2 163	
Київська область	267	10,71	366	14,68	705	28,28	533	21,38	326	13,08	209	8,38	43	1,72	31	1,24	12	0,48	1	0,04	2 493	
Кіровоградська область	165	10,31	236	14,75	434	27,13	351	21,94	243	15,19	112	7,00	37	2,31	16	1,00	5	0,31	1	0,06	1 600	
Луганська область	274	9,41	330	11,33	814	27,94	640	21,97	435	14,93	296	10,16	58	1,99	44	1,51	18	0,62	4	0,14	2 913	
Львівська область	308	8,73	399	11,31	890	25,23	707	20,05	530	15,03	407	11,54	154	4,37	70	1,98	55	1,56	7	0,20	3 527	
м.Київ	229	8,07	273	9,62	687	24,20	620	21,84	485	17,08	350	12,33	109	3,84	60	2,11	21	0,74	5	0,18	2 839	
м.Севастополь	19	4,97	37	9,69	88	23,04	87	22,77	54	14,14	66	17,28	16	4,19	14	3,66	1	0,26	0	0,00	382	
Миколаївська область	266	12,08	308	13,99	640	29,06	470	21,34	302	13,71	153	6,95	34	1,54	20	0,91	8	0,36	1	0,05	2 202	
Одеська область	311	12,47	310	12,43	661	26,50	489	19,61	370	14,84	231	9,26	64	2,57	43	1,72	14	0,56	1	0,04	2 494	
Полтавська область	201	8,11	293	11,82	624	25,17	589	23,76	442	17,83	230	9,28	54	2,18	36	1,45	8	0,32	2	0,08	2 479	
Рівненська область	225	8,67	308	11,87	681	26,24	573	22,08	435	16,76	249	9,60	75	2,89	26	1,00	19	0,73	4	0,15	2 595	
Сумська область	210	9,22	255	11,19	576	25,29	510	22,39	381	16,73	231	10,14	60	2,63	35	1,54	15	0,66	5	0,22	2 278	
Тернопільська область	147	7,60	211	10,92	502	25,97	404	20,90	297	15,36	221	11,43	79	4,09	42	2,17	29	1,50	1	0,05	1 933	
Харківська область	428	11,46	509	13,63	959	25,68	789	21,12	554	14,83	356	9,53	82	2,20	44	1,18	11	0,29	3	0,08	3 735	
Херсонська область	208	8,99	265	11,45	629	27,18	549	23,73	390	16,85	179	7,74	52	2,25	29	1,25	11	0,48	2	0,09	2 314	
Хмельницька область	206	9,96	249	12,04	558	26,98	449	21,71	323	15,62	182	8,80	63	3,05	29	1,40	7	0,34	2	0,10	2 068	
Черкаська область	172	7,53	247	10,81	618	27,05	501	21,93	419	18,34	225	9,85	63	2,76	31	1,36	8	0,35	1	0,04	2 285	
Чернівецька область	165	12,49	194	14,69	332	25,13	242	18,32	187	14,16	111	8,40	37	2,80	21	1,59	17	1,29	15	1,14	1 321	
Чернігівська область	167	8,22	229	11,28	504	24,82	458	22,55	321	15,81	244	12,01	57	2,81	39	1,92	11	0,54	1	0,05	2 031	
	6 734	9,54	8 561	12,13	18 761	26,58	15 221	21,57	10 969	15,54	6 749	9,56	1 946	2,76	1 118	1,58	445	0,63	77	0,11	70 581	

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з біології в даному регіоні



### 3.61. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з географії (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по регіону		
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*			
Автономна Республіка Крим	228	10,06	328	14,47	690	30,45	461	20,34	323	14,25	154	6,80	54	2,38	22	0,97	6	0,26			0	0,00	2 266
Вінницька область	126	10,39	177	14,59	311	25,64	265	21,85	173	14,26	101	8,33	41	3,38	14	1,15	5	0,41			0	0,00	1 213
Волинська область	24	3,55	62	9,17	180	26,63	139	20,56	125	18,49	84	12,43	38	5,62	12	1,78	11	1,63			1	0,15	676
Дніпропетровська область	106	8,27	185	14,44	386	30,13	263	20,53	189	14,75	95	7,42	33	2,58	16	1,25	7	0,55			1	0,08	1 281
Донецька область	111	14,47	121	15,78	221	28,81	148	19,30	96	12,52	43	5,61	15	1,96	7	0,91	5	0,65			0	0,00	767
Житомирська область	53	10,13	62	11,85	138	26,39	101	19,31	85	16,25	49	9,37	20	3,82	11	2,10	3	0,57			1	0,19	523
Закарпатська область	145	15,64	136	14,67	276	29,77	168	18,12	107	11,54	60	6,47	20	2,16	12	1,29	2	0,22			1	0,11	927
Запорізька область	123	14,17	156	17,97	280	32,26	140	16,13	97	11,18	53	6,11	10	1,15	8	0,92	1	0,12			0	0,00	868
Івано-Франківська область	148	11,20	192	14,53	376	28,46	272	20,59	177	13,40	100	7,57	31	2,35	13	0,98	12	0,91			0	0,00	1 321
Київська область	114	8,55	161	12,07	342	25,64	257	19,27	262	19,64	138	10,34	38	2,85	19	1,42	3	0,22			0	0,00	1 334
Кіровоградська область	39	10,66	60	16,39	91	24,86	76	20,77	47	12,84	32	8,74	11	3,01	4	1,09	5	1,37			1	0,27	366
Луганська область	75	11,01	124	18,21	200	29,37	124	18,21	89	13,07	43	6,31	16	2,35	5	0,73	5	0,73			0	0,00	681
Львівська область	77	7,31	122	11,57	268	25,43	186	17,65	155	14,71	135	12,81	59	5,60	28	2,66	23	2,18			1	0,09	1 054
м.Київ	302	7,32	469	11,36	1 064	25,78	850	20,59	704	17,05	476	11,53	170	4,12	70	1,70	21	0,51			2	0,05	4 128
м.Севастополь	20	8,13	39	15,85	88	35,77	45	18,29	31	12,60	18	7,32	4	1,63	0	0,00	0	0,00			1	0,41	246
Миколаївська область	45	16,61	48	17,71	75	27,68	50	18,45	24	8,86	17	6,27	7	2,58	2	0,74	3	1,11			0	0,00	271
Одеська область	93	15,95	102	17,50	173	29,67	90	15,44	79	13,55	32	5,49	10	1,72	3	0,51	1	0,17			0	0,00	583
Полтавська область	46	9,35	64	13,01	121	24,59	102	20,73	72	14,63	50	10,16	25	5,08	10	2,03	1	0,20			1	0,20	492
Рівненська область	14	4,09	23	6,73	73	21,35	75	21,93	66	19,30	47	13,74	25	7,31	9	2,63	8	2,34			2	0,58	342
Сумська область	31	6,74	49	10,65	85	18,48	99	21,52	84	18,26	60	13,04	27	5,87	15	3,26	8	1,74			2	0,43	460
Тернопільська область	69	7,16	102	10,58	285	29,56	205	21,27	139	14,42	113	11,72	37	3,84	7	0,73	6	0,62			1	0,10	964
Харківська область	61	14,88	72	17,56	121	29,51	72	17,56	42	10,24	22	5,37	10	2,44	1	0,24	9	2,20			0	0,00	410
Херсонська область	45	12,64	45	12,64	84	23,60	74	20,79	63	17,70	24	6,74	13	3,65	4	1,12	4	1,12			0	0,00	356
Хмельницька область	103	12,00	109	12,70	262	30,54	165	19,23	103	12,00	70	8,16	28	3,26	9	1,05	9	1,05			0	0,00	858
Черкаська область	29	5,89	47	9,55	126	25,61	92	18,70	88	17,89	72	14,63	27	5,49	3	0,61	6	1,22			2	0,41	492
Чернівецька область	80	11,03	104	14,34	234	32,28	141	19,45	87	12,00	54	7,45	14	1,93	6	0,83	5	0,69			0	0,00	725
Чернігівська область	66	10,63	76	12,24	179	28,82	117	18,84	83	13,37	64	10,31	17	2,74	16	2,58	2	0,32			1	0,16	621
	2 373	9,80	3 235	13,35	6 729	27,78	4 777	19,72	3 590	14,82	2 206	9,11	800	3,30	326	1,35	171	0,71			18	0,07	24 225

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з географії в даному регіоні

### 3.62. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання із зарубіжної літератури (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по регіону		
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*			
Автономна Республіка Крим	11	13,10	14	16,67	38	45,24	13	15,48	4	4,76	0	0,00	3	3,57	1	1,19	0	0,00	0	0,00	84	0,00	84
Вінницька область	4	5,19	14	18,18	29	37,66	14	18,18	12	15,58	2	2,60	0	0,00	1	1,30	1	1,30	0	0,00	77	0,00	77
Волинська область	3	16,67	4	22,22	5	27,78	3	16,67	1	5,56	1	5,56	1	5,56	0	0,00	0	0,00	0	0,00	18	0,00	18
Дніпропетровська область	23	5,97	31	8,05	99	25,71	96	24,94	62	16,10	46	11,95	19	4,94	7	1,82	2	0,52	0	0,00	385	0,00	385
Донецька область	16	15,38	21	20,19	27	25,96	22	21,15	11	10,58	5	4,81	1	0,96	1	0,96	0	0,00	0	0,00	104	0,00	104
Житомирська область	11	10,78	12	11,76	22	21,57	26	25,49	15	14,71	11	10,78	3	2,94	1	0,98	1	0,98	0	0,00	102	0,00	102
Закарпатська область	22	16,92	27	20,77	32	24,62	27	20,77	14	10,77	5	3,85	2	1,54	0	0,00	1	0,77	0	0,00	130	0,00	130
Запорізька область	9	13,04	9	13,04	24	34,78	10	14,49	8	11,59	7	10,14	0	0,00	1	1,45	1	1,45	0	0,00	69	0,00	69
Івано-Франківська область	3	13,04	8	34,78	7	30,43	3	13,04	2	8,70	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	23	0,00	23
Київська область	7	7,61	19	20,65	19	20,65	13	14,13	16	17,39	14	15,22	1	1,09	3	3,26	0	0,00	0	0,00	92	0,00	92
Кіровоградська область	4	6,67	6	10,00	16	26,67	11	18,33	18	30,00	2	3,33	1	1,67	1	1,67	1	1,67	0	0,00	60	0,00	60
Луганська область	11	16,42	18	26,87	20	29,85	9	13,43	7	10,45	0	0,00	1	1,49	1	1,49	0	0,00	0	0,00	67	0,00	67
Львівська область	7	20,59	4	11,76	10	29,41	9	26,47	2	5,88	2	5,88	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	34	0,00	34
м.Київ	50	15,43	42	12,96	71	21,91	59	18,21	45	13,89	33	10,19	14	4,32	7	2,16	0	0,00	3	0,93	324	0,00	324
м.Севастополь	1	9,09	3	27,27	4	36,36	2	18,18	1	9,09	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	11	0,00	11
Миколаївська область	16	22,86	11	15,71	18	25,71	15	21,43	8	11,43	1	1,43	1	1,43	0	0,00	0	0,00	0	0,00	70	0,00	70
Одеська область	5	10,87	8	17,39	13	28,26	9	19,57	10	21,74	1	2,17	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	46	0,00	46
Полтавська область	5	12,82	11	16,92	10	25,64	13	33,33	5	12,82	2	5,13	3	7,69	1	2,56	0	0,00	0	0,00	39	0,00	39
Рівненська область	7	10,77	9	15,25	16	24,62	14	21,54	14	21,54	2	3,08	1	1,54	0	0,00	0	0,00	0	0,00	65	0,00	65
Сумська область	1	1,69	9	15,25	15	25,42	17	28,81	11	18,64	5	8,47	0	0,00	1	1,69	0	0,00	0	0,00	59	0,00	59
Тернопільська область	0	0,00	2	22,22	2	22,22	4	44,44	0	0,00	1	11,11	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	9	0,00	9
Харківська область	4	8,70	7	15,22	21	45,65	10	21,74	0	0,00	4	8,70	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	46	0,00	46
Херсонська область	12	4,23	17	5,99	46	16,20	68	23,94	61	21,48	41	14,44	21	7,39	12	4,23	5	1,76	1	0,35	284	0,00	284
Хмельницька область	4	8,00	9	18,00	12	24,00	14	28,00	6	12,00	2	4,00	2	4,00	0	0,00	1	2,00	0	0,00	50	0,00	50
Черкаська область	6	3,23	25	13,44	40	21,51	37	19,89	44	23,66	25	13,44	4	2,15	4	2,15	1	0,54	0	0,00	186	0,00	186
Чернівецька область	5	13,89	5	13,89	12	33,33	7	19,44	5	13,89	2	5,56	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	36	0,00	36
Чернігівська область	1	1,67	6	10,00	15	25,00	22	36,67	11	18,33	3	5,00	1	1,67	1	1,67	0	0,00	0	0,00	60	0,00	60
	248	9,80	342	13,52	643	25,42	547	21,62	393	15,53	217	8,58	79	3,12	43	1,70	14	0,55	4	0,16	2530	0,00	2530

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з зарубіжної літератури в даному регіоні

### 3.63. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з основ економіки (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по регіону	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *		
Автономна Республіка Крим	56	14,32	68	17,39	133	34,02	86	21,99	29	7,42	14	3,58	4	1,02	1	0,26	0	0,00	0	0,00	391	
Вінницька область	24	10,62	29	12,83	53	23,45	43	19,03	34	15,04	25	11,06	9	3,98	7	3,10	2	0,88	0	0,00	226	
Волинська область	26	12,21	30	14,08	60	28,17	45	21,13	22	10,33	14	6,57	8	3,76	4	1,88	3	1,41	1	0,47	213	
Дніпропетровська область	99	11,50	93	10,80	303	35,19	190	22,07	114	13,24	40	4,65	16	1,86	4	0,46	2	0,23	0	0,00	861	
Донецька область	48	12,34	51	13,11	136	34,96	85	21,85	45	11,57	12	3,08	12	3,08	0	0,00	0	0,00	0	0,00	389	
Житомирська область	28	9,15	23	7,52	88	28,76	59	19,28	42	13,73	43	14,05	17	5,56	4	1,31	2	0,65	0	0,00	306	
Закарпатська область	10	7,30	27	19,71	44	32,12	37	27,01	7	5,11	10	7,30	2	1,46	0	0,00	0	0,00	0	0,00	137	
Запорізька область	54	7,77	82	11,80	198	28,49	163	23,45	106	15,25	55	7,91	21	3,02	8	1,15	5	0,72	3	0,43	695	
Івано-Франківська область	72	7,22	94	9,43	224	22,47	264	26,48	179	17,95	111	11,13	42	4,21	6	0,60	4	0,40	1	0,10	997	
Київська область	55	8,12	52	7,68	192	28,36	159	23,49	106	15,66	72	10,64	24	3,55	13	1,92	4	0,59	0	0,00	677	
Кіровоградська область	17	10,24	16	9,64	38	22,89	48	28,92	26	15,66	14	8,43	6	3,61	1	0,60	0	0,00	0	0,00	166	
Луганська область	52	12,87	42	10,40	132	32,67	86	21,29	57	14,11	24	5,94	8	1,98	1	0,25	1	0,25	1	0,25	404	
Львівська область	51	10,83	54	11,46	121	25,69	107	22,72	61	12,95	50	10,62	15	3,18	6	1,27	6	1,27	0	0,00	471	
м.Київ	140	6,92	163	8,06	483	23,88	500	24,72	328	16,21	232	11,47	92	4,55	54	2,67	27	1,33	4	0,20	2 023	
м.Севастополь	5	16,67	5	16,67	9	30,00	6	20,00	1	3,33	3	10,00	0	0,00	1	3,33	0	0,00	0	0,00	30	
Миколаївська область	25	7,49	44	13,17	100	29,94	64	19,16	54	16,17	33	9,88	8	2,40	2	0,60	3	0,90	1	0,30	334	
Одеська область	38	13,72	27	9,75	81	29,24	68	24,55	41	14,80	13	4,69	4	1,44	4	1,44	1	0,36	0	0,00	277	
Полтавська область	47	14,11	40	12,01	94	28,23	63	18,92	45	13,51	28	8,41	11	3,30	2	0,60	3	0,90	0	0,00	333	
Рівненська область	9	7,44	16	13,22	31	25,62	26	21,49	15	12,40	12	9,92	7	5,79	4	3,31	1	0,83	0	0,00	121	
Сумська область	13	9,09	17	11,89	39	27,27	25	17,48	25	17,48	7	4,90	9	6,29	4	2,80	4	2,80	0	0,00	143	
Тернопільська область	34	9,69	40	11,40	132	37,61	91	25,93	39	11,11	11	3,13	2	0,57	2	0,57	0	0,00	0	0,00	351	
Харківська область	62	9,76	59	9,29	172	27,09	176	27,72	95	14,96	49	7,72	13	2,05	7	1,10	2	0,31	0	0,00	635	
Херсонська область	28	10,49	39	14,61	71	26,59	63	23,60	29	10,86	23	8,61	10	3,75	2	0,75	2	0,75	0	0,00	267	
Хмельницька область	33	9,14	37	10,25	88	24,38	82	22,71	57	15,79	46	12,74	11	3,05	3	0,83	4	1,11	0	0,00	361	
Черкаська область	41	6,33	48	7,41	139	21,45	138	21,30	122	18,83	103	15,90	40	6,17	15	2,31	2	0,31	0	0,00	648	
Чернівецька область	31	7,99	29	7,47	92	23,71	99	25,52	69	17,78	43	11,08	18	4,64	6	1,55	1	0,26	0	0,00	388	
Чернігівська область	32	11,99	31	11,61	76	28,46	64	23,97	36	13,48	18	6,74	4	1,50	5	1,87	1	0,37	0	0,00	267	
	1 130	9,33	1 256	10,37	3 329	27,49	2 837	23,42	1 784	14,73	1 105	9,12	413	3,41	166	1,37	80	0,66	11	0,09	12 111	

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з основ економіки в даному регіоні

### 3.64. Порівняльна таблиця результатів зовнішнього незалежного оцінювання з основ правознавства (основна сесія)

Регіон	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по регіону
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	
Автономна Республіка Крим	250	10,41	487	20,27	592	24,65	510	21,23	298	12,41	177	7,37	60	2,50	20	0,83	7	0,29	1	0,04	
Вінницька область	148	7,06	294	14,03	494	23,57	459	21,90	348	16,60	238	11,35	71	3,39	30	1,43	13	0,62	1	0,05	
Волинська область	62	4,36	181	12,74	316	22,24	360	25,33	249	17,52	172	12,10	54	3,80	17	1,20	8	0,56	2	0,14	
Дніпропетровська область	347	8,45	715	17,41	996	24,25	867	21,11	625	15,22	377	9,18	110	2,68	50	1,22	17	0,41	3	0,07	
Донецька область	398	8,96	754	16,97	1 073	24,14	944	21,24	660	14,85	398	8,96	146	3,29	50	1,13	19	0,43	2	0,05	
Житомирська область	125	6,65	285	15,16	453	24,10	438	23,30	290	15,43	182	9,68	75	3,99	20	1,06	10	0,53	2	0,11	
Закарпатська область	186	13,48	266	19,28	263	19,06	258	18,70	183	13,26	123	8,91	57	4,13	27	1,96	15	1,09	2	0,14	
Запорізька область	209	9,73	405	18,86	509	23,71	502	23,38	297	13,83	147	6,85	52	2,42	21	0,98	3	0,14	2	0,09	
Івано-Франківська область	124	8,13	266	17,44	337	22,10	297	19,48	236	15,48	154	10,10	62	4,07	24	1,57	23	1,51	2	0,13	
Київська область	197	8,33	414	17,50	590	24,94	548	23,16	310	13,10	200	8,45	66	2,79	23	0,97	17	0,72	1	0,04	
Кіровоградська область	132	8,92	254	17,17	338	22,85	354	23,94	215	14,54	124	8,38	40	2,70	15	1,01	7	0,47	0	0,00	
Луганська область	280	10,14	532	19,27	650	23,54	600	21,73	358	12,97	249	9,02	57	2,06	23	0,83	11	0,40	1	0,04	
Львівська область	143	6,90	266	12,83	409	19,73	447	21,56	340	16,40	268	12,93	115	5,55	55	2,65	28	1,35	2	0,10	
м.Київ	276	7,27	503	13,25	831	21,89	778	20,50	637	16,78	462	12,17	174	4,58	73	1,92	51	1,34	11	0,29	
м.Севастополь	23	6,30	64	17,53	98	26,85	85	23,29	45	12,33	36	9,86	10	2,74	1	0,27	3	0,82	0	0,00	
Миколаївська область	147	8,85	339	20,41	393	23,66	350	21,07	222	13,37	145	8,73	38	2,29	14	0,84	10	0,60	3	0,18	
Одеська область	309	10,24	581	19,26	713	23,63	646	21,41	393	13,03	261	8,65	77	2,55	25	0,83	11	0,36	1	0,03	
Полтавська область	169	8,22	330	16,06	482	23,45	485	23,60	307	14,94	194	9,44	52	2,53	25	1,22	11	0,54	0	0,00	
Рівненська область	134	7,93	250	14,80	385	22,79	342	20,25	262	15,51	212	12,55	62	3,67	31	1,84	10	0,59	1	0,06	
Сумська область	95	6,19	206	13,43	330	21,51	378	24,64	242	15,78	188	12,26	61	3,98	19	1,24	13	0,85	2	0,13	
Тернопільська область	81	6,52	168	13,53	243	19,57	260	20,93	217	17,47	182	14,65	50	4,03	28	2,25	12	0,97	1	0,08	
Харківська область	182	7,44	364	14,88	543	22,19	537	21,95	414	16,92	283	11,57	79	3,23	26	1,06	17	0,69	2	0,08	
Херсонська область	117	7,54	251	16,17	383	24,68	346	22,29	236	15,21	148	9,54	48	3,09	14	0,90	8	0,52	1	0,06	
Хмельницька область	107	6,29	200	11,76	353	20,75	404	23,75	277	16,28	241	14,17	79	4,64	27	1,59	12	0,71	1	0,06	
Черкаська область	103	6,23	236	14,29	410	24,82	380	23,00	270	16,34	172	10,41	56	3,39	18	1,09	7	0,42	0	0,00	
Чернівецька область	87	13,49	106	16,43	140	21,71	107	16,59	94	14,57	70	10,85	18	2,79	14	2,17	8	1,24	1	0,16	
Чернігівська область	137	7,56	298	16,45	417	23,03	425	23,47	260	14,36	179	9,88	52	2,87	21	1,16	21	1,16	1	0,06	
	4 568	8,27	9 015	16,32	12 741	23,06	12 107	21,91	8 285	15,00	5 582	10,10	1 821	3,30	711	1,29	372	0,67	46	0,08	

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з основ правознавства в даному регіоні



**3.65. Результати зовнішнього незалежного оцінювання  
з української мови та літератури**

**за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)**

Тип навчального закладу		Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
		від 100 до 123,5		від 124 до 135,5		від 136 до 150		від 150,5 до 161,5		від 162 до 172,5		від 173 до 183		від 183,5 до 190		від 190,5 до 195		від 195,5 до 199,5		200		всього	%
		всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа		23 674	8,64	40 826	14,91	70 567	25,77	57 847	21,12	42 229	15,42	24 533	8,96	8 448	3,08	3 760	1,37	1 858	0,68	111	0,04	273 853	0,04
спеціалізована школа		1 030	4,45	2 149	9,29	4 682	20,25	5 049	21,83	4 602	19,90	3 266	14,12	1 304	5,64	630	2,72	395	1,71	17	0,07	23 124	0,07
спеціальна загальноосвітня школа-гімназія		142	5,35	317	11,94	586	22,06	537	20,22	474	17,85	341	12,84	147	5,53	72	2,71	38	1,43	2	0,08	2 656	0,08
ліцей		641	2,52	1 526	6,00	4 084	16,06	5 065	19,92	5 515	21,69	4 425	17,40	2 153	8,47	1 168	4,59	796	3,13	54	0,21	25 427	0,21
колегіум		497	2,31	1 229	5,72	3 472	16,17	4 478	20,85	4 894	22,79	3 849	17,92	1 679	7,82	844	3,93	496	2,31	35	0,16	21 473	0,16
вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації		36	2,02	124	6,95	306	17,16	425	23,84	389	21,82	281	15,76	132	7,40	55	3,08	35	1,96	0	0,00	1 783	0,00
професійно-технічне училище відповідного профілю		1 476	7,07	3 249	15,56	6 354	30,42	5 391	25,81	3 037	14,54	1 067	5,11	226	1,08	68	0,33	18	0,09	0	0,00	20 886	0,00
інші		3 381	19,26	4 946	28,18	5 438	30,98	2 551	14,53	925	5,27	241	1,37	50	0,28	14	0,08	6	0,03	0	0,00	17 552	0,00
випускники минулих років		2	4,88	4	9,76	20	48,78	12	29,27	1	2,44	1	2,44	0	0,00	1	2,44	0	0,00	0	0,00	41	0,00
інші		9 775	13,14	15 336	20,61	21 583	29,01	14 784	19,87	8 207	11,03	3 345	4,50	883	1,19	335	0,45	159	0,21	3	0,00	74 410	0,00
		40 654	8,81	69 706	15,11	117 092	25,39	96 139	20,85	70 273	15,24	41 349	8,97	15 022	3,26	6 947	1,51	3 801	0,82	222	0,05	461 205	0,05

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з української мови та літератури за даним типом навчального закладу

**3.66. Результати зовнішнього незалежного оцінювання  
з математики**

**за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)**

Тип навчального закладу		Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
		від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
		всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа		6 107	4,48	18 984	13,92	40 469	29,67	32 287	23,67	20 931	15,35	12 231	8,97	3 703	2,71	1 173	0,86	467	0,34	49	0,04	136 401	0,04
спеціалізована школа		255	2,23	969	8,48	2 389	20,90	2 607	22,80	2 328	20,36	1 739	15,21	696	6,09	285	2,49	155	1,36	9	0,08	11 432	0,08
спеціальна загальноосвітня школа		34	2,56	115	8,65	284	21,37	321	24,15	254	19,11	184	13,84	66	4,97	41	3,09	22	1,66	8	0,60	1 329	0,60
гімназія		260	1,94	862	6,42	2 266	16,87	2 790	20,77	2 874	21,39	2 498	18,59	1 126	8,38	472	3,51	252	1,88	35	0,26	13 435	0,26
ліцей		184	1,44	643	5,03	1 743	13,65	2 050	16,05	2 543	19,91	2 641	20,68	1 444	11,31	794	6,22	611	4,78	120	0,94	12 773	0,94
колегіум		9	0,99	73	8,06	196	21,63	214	23,62	182	20,09	146	16,11	49	5,41	20	2,21	16	1,77	1	0,11	906	0,11
вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації		491	5,26	1 548	16,58	3 291	35,25	2 596	27,80	1 089	11,45	287	3,07	44	0,47	8	0,09	3	0,03	0	0,00	9 337	0,00
професійно-технічне училище відповідного профілю		939	9,38	2 542	25,40	4 204	42,01	1 831	18,30	376	3,76	98	0,98	17	0,17	1	0,01	0	0,00	0	0,00	10 008	0,00
інші		2	10,00	4	20,00	7	35,00	5	25,00	1	5,00	1	5,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	20	0,00
випускники минулих років		2 082	6,84	5 940	19,51	11 330	37,22	7 002	23,00	2 597	8,53	1 051	3,45	305	1,00	78	0,26	53	0,17	5	0,02	30 443	0,02
		10 363	4,58	31 680	14,01	66 179	29,27	51 703	22,87	33 155	14,66	20 876	9,23	7 450	3,30	2 872	1,27	1 579	0,70	227	0,10	226 084	0,10

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з математики за даним типом навчального закладу

**3.67. Результати зовнішнього незалежного оцінювання  
з історії України**

**за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)**

Тип навчального закладу	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		Всього за типом	
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа	5 444	10,44	6 864	13,16	15 713	30,13	10 613	20,35	6 828	13,09	4 468	8,57	1 396	2,68	566	1,09	238	0,46	19	0,04	52 149	
спеціалізована школа	271	5,36	427	8,44	1 249	24,68	1 155	22,83	871	17,21	693	13,70	228	4,51	100	1,98	59	1,17	7	0,14	5 060	
спеціальна загальноосвітня школа	44	7,65	51	8,87	151	26,26	128	22,26	87	15,13	66	11,48	29	5,04	15	2,61	4	0,70	0	0,00	575	
гімназія	225	4,03	338	6,05	1 119	20,04	1 108	19,84	1 076	19,27	988	17,69	408	7,31	189	3,38	116	2,08	18	0,32	5 585	
ліцей	162	3,67	257	5,83	912	20,68	967	21,93	879	19,94	744	16,87	287	6,06	138	3,13	74	1,68	9	0,20	4 409	
колегіум	16	3,83	29	6,94	88	21,05	88	21,05	81	19,38	85	20,33	21	5,02	7	1,67	2	0,48	1	0,24	418	
вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації	172	7,18	263	10,98	722	30,13	648	27,05	394	16,44	156	6,51	30	1,25	7	0,29	4	0,17	0	0,00	2 396	
професійно-технічне училище відповідного профілю	287	15,72	357	19,55	687	37,62	312	17,09	123	6,74	43	2,35	12	0,66	3	0,16	2	0,11	0	0,00	1 826	
інші	0	0,00	3	75,00	0	0,00	0	0,00	1	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	
випускники минулих років	966	8,75	1 266	11,46	3 159	28,61	2 502	22,66	1 692	15,32	1 059	9,59	256	2,32	97	0,88	38	0,34	8	0,07	11 043	
	7 587	9,09	9 855	11,81	23 800	28,51	17 521	20,99	12 032	14,42	8 302	9,95	2 647	3,17	1 122	1,34	537	0,64	62	0,07	83 465	

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з історії України за даним типом навчального закладу

**3.68. Результати зовнішнього незалежного оцінювання  
з всевітньої історії**

**за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)**

Тип навчального закладу	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		Всього за типом	
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа	305	9,76	448	14,34	983	31,46	594	19,01	387	12,38	268	8,58	77	2,46	44	1,41	17	0,54	2	0,06	3 125	
спеціалізована школа	29	7,11	37	9,07	115	28,19	94	23,04	67	16,42	41	10,05	13	3,19	8	1,96	4	0,98	0	0,00	408	
спеціальна загальноосвітня школа	4	8,70	3	6,52	15	32,61	6	13,04	11	23,91	5	10,87	2	4,35	0	0,00	0	0,00	0	0,00	46	
гімназія	22	4,88	31	6,87	118	26,16	98	21,73	74	16,41	65	14,41	24	5,32	9	2,00	9	2,00	1	0,22	451	
ліцей	19	4,55	33	7,89	109	26,08	89	21,29	73	17,46	59	14,11	23	5,50	8	1,91	3	0,72	2	0,48	418	
колегіум	2	10,00	3	15,00	0	0,00	7	35,00	3	15,00	4	20,00	1	5,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	20	
вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації	7	5,98	26	22,22	34	29,06	23	19,66	16	13,68	9	7,69	2	1,71	0	0,00	0	0,00	0	0,00	117	
професійно-технічне училище відповідного профілю	26	21,31	22	18,03	39	31,97	22	18,03	9	7,38	3	2,46	1	0,82	0	0,00	0	0,00	0	0,00	122	
випускники минулих років	58	7,61	91	11,94	207	27,17	158	20,73	143	18,77	73	9,58	20	2,62	7	0,92	4	0,52	1	0,13	762	
	472	8,63	694	12,69	1 620	29,62	1 091	19,95	783	14,32	527	9,64	163	2,98	76	1,39	37	0,68	6	0,11	5 469	

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з всевітньої історії за даним типом навчального закладу

3.69. Результати зовнішнього незалежного оцінювання  
з фізики

за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)

Тип навчального закладу		Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
		від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
		всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа		1 734	9,90	1 644	9,39	5 617	32,07	3 509	20,04	2 902	16,57	1 409	8,04	433	2,47	179	1,02	75	0,43	12	0,07	17 514	100
спеціалізована школа		74	4,18	99	5,59	413	23,31	379	21,39	399	22,52	251	14,16	93	5,25	45	2,54	17	0,96	2	0,11	1 772	100
спеціальна загальноосвітня школа		14	6,48	11	5,09	64	29,63	37	17,13	38	17,59	19	8,80	12	5,56	42	5,56	6	2,78	3	1,39	216	100
гімназія		79	3,72	79	3,72	417	19,64	398	18,75	539	25,39	352	16,58	148	6,97	74	3,49	30	1,41	7	0,33	2 123	100
ліцей		81	2,21	117	3,19	546	14,89	591	16,12	919	25,06	749	20,43	381	10,39	178	4,85	91	2,48	14	0,38	3 667	100
колегіум		6	3,87	12	7,74	40	25,81	34	21,94	22	14,19	21	13,55	12	7,74	7	4,52	1	0,65	0	0,00	155	100
вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації		187	12,40	224	14,85	638	42,31	277	18,37	139	9,22	33	2,19	9	0,60	0	0,00	1	0,07	0	0,00	1 508	100
професійно-технічне училище відповідного профілю		362	23,55	285	18,54	696	45,28	133	8,65	47	3,06	10	0,65	3	0,20	1	0,07	0	0,00	0	0,00	1 537	100
інші		1	16,67	0	0,00	4	66,67	1	16,67	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	100
випускники минулих років		632	15,44	629	15,36	1 693	41,35	628	15,34	340	8,30	111	2,71	36	0,88	20	0,49	4	0,10	1	0,02	4 094	100
		3 170	9,73	3 100	9,51	10 128	31,08	5 987	18,37	5 345	16,40	2 955	9,07	1 127	3,46	516	1,58	225	0,69	39	0,12	32 592	100

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з фізики за даним типом навчального закладу

3.70. Результати зовнішнього незалежного оцінювання  
з хімії

за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)

Тип навчального закладу		Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
		від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
		всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа		1 319	9,47	1 964	14,10	3 479	24,97	2 907	20,87	2 225	15,97	1 367	9,81	373	2,68	200	1,44	87	0,62	9	0,06	13 930	100
спеціалізована школа		64	6,74	90	9,47	182	19,16	205	21,58	183	19,26	131	13,79	58	6,11	18	1,89	17	1,79	2	0,21	950	100
спеціальна загальноосвітня школа		12	8,05	15	10,07	33	22,15	27	18,12	26	17,45	22	14,77	9	6,04	4	2,68	1	0,67	0	0,00	149	100
гімназія		50	3,85	89	6,85	211	16,23	256	19,69	278	21,38	226	17,38	94	7,23	63	4,85	29	2,23	4	0,31	1 300	100
ліцей		30	2,29	68	5,18	203	15,47	249	18,98	285	21,72	272	20,73	104	7,93	59	4,50	38	2,90	4	0,30	1 312	100
колегіум		2	1,63	9	7,32	23	18,70	26	21,14	26	21,14	23	18,70	10	8,13	2	1,63	2	1,63	0	0,00	123	100
вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації		165	8,26	352	17,63	786	39,36	419	20,98	187	9,36	68	3,41	12	0,60	6	0,30	2	0,10	0	0,00	1 997	100
професійно-технічне училище відповідного профілю		269	29,05	279	30,13	248	26,78	77	8,32	37	4,00	14	1,51	1	0,11	0	0,00	1	0,11	0	0,00	926	100
інші		1	20,00	0	0,00	4	80,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	100
випускники минулих років		470	12,74	755	20,46	1 205	32,66	676	18,32	376	10,19	154	4,17	32	0,87	13	0,35	9	0,24	0	0,00	3 690	100
		2 382	9,77	3 621	14,85	6 374	26,14	4 842	19,86	3 623	14,86	2 277	9,34	693	2,84	365	1,50	186	0,76	19	0,08	24 382	100

\* - відсоток учасників, які взяли участь в тестуванні з хімії за даним типом навчального закладу

### 3.71. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з біології

#### за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)

Тип навчального закладу	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа	5 206	10,96	6 431	13,54	13 204	27,80	9 933	20,91	6 770	14,25	4 035	8,49	1 070	2,25	588	1,24	233	0,49	31	0,07	47 501	0,07
спеціалізована школа	173	6,61	252	9,62	614	23,44	558	17,31	450	17,18	315	12,03	124	4,73	97	3,70	28	1,07	8	0,31	2 619	0,31
спеціальна загальноосвітня школа	34	9,86	46	13,33	79	22,90	54	15,65	64	18,55	43	12,46	11	3,19	10	2,90	2	0,58	2	0,58	345	0,58
гімназія	159	5,36	224	7,56	586	19,77	584	19,70	529	17,85	488	16,46	175	5,90	127	4,28	77	2,60	15	0,51	2 964	0,51
ліцей	118	4,79	149	6,04	411	16,67	465	18,86	469	19,02	461	18,69	206	8,35	122	4,95	54	2,19	11	0,45	2 466	0,45
колегіум	10	4,17	17	7,08	44	18,33	45	18,75	50	20,83	46	19,17	14	5,83	5	2,08	7	2,92	2	0,83	240	0,83
вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації	153	4,65	274	8,32	804	24,42	858	26,06	703	21,35	362	11,00	93	2,83	38	1,15	5	0,15	2	0,06	3 292	0,06
професійно-технічне училище відповідного профілю	246	15,04	286	17,48	547	33,44	355	21,70	127	7,76	49	3,00	15	0,92	9	0,55	2	0,12	0	0,00	1 636	0,00
інші	1	16,67	0	0,00	2	33,33	1	16,67	2	33,33	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	0,00
випускники минулих років	634	6,67	882	9,27	2 470	25,97	2 368	24,89	1 805	18,98	950	9,99	238	2,50	122	1,28	37	0,39	6	0,06	9 512	0,06
	6 734	9,54	8 561	12,13	18 761	26,58	15 221	21,57	10 969	15,54	6 749	9,56	1 946	2,76	1 118	1,58	445	0,63	77	0,11	70 581	0,11

\* - відсоток учасників які, взяли участь в тестуванні з біології за даним типом навчального закладу

### 3.72. Результати зовнішнього незалежного оцінювання з географії

#### за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)

Тип навчального закладу	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа	1 761	11,31	2 323	14,92	4 451	28,58	2 982	19,15	2 130	13,67	1 224	7,86	427	2,75	173	1,11	90	0,58	13	0,08	15 574	0,08
спеціалізована школа	117	5,73	207	10,14	495	24,25	442	21,66	375	18,37	271	13,28	91	4,46	24	1,18	19	0,93	0	0,00	2 041	0,00
спеціальна загальноосвітня школа	8	5,76	7	5,04	41	29,50	33	23,74	27	19,42	13	9,35	5	3,60	1	0,72	4	2,88	0	0,00	139	0,00
гімназія	80	4,59	116	6,66	382	21,92	358	20,54	370	21,23	262	15,03	102	5,85	56	3,21	14	0,80	3	0,17	1 743	0,17
ліцей	50	4,42	92	8,14	252	22,30	229	20,27	215	19,03	158	13,98	76	6,73	33	2,92	24	2,12	1	0,09	1 130	0,09
колегіум	2	3,28	1	1,64	17	27,87	15	24,59	9	14,75	10	16,39	4	6,56	1	1,64	2	3,28	0	0,00	61	0,00
вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації	43	7,05	77	12,62	196	32,13	142	23,28	87	14,26	41	6,72	18	2,95	4	0,66	2	0,33	0	0,00	610	0,00
професійно-технічне училище відповідного профілю	83	15,84	102	19,47	179	34,16	93	17,75	37	7,06	20	3,82	9	1,72	1	0,19	0	0,00	0	0,00	524	0,00
інші	0	0,00	1	50,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,00
випускники минулих років	229	9,54	309	12,87	715	29,78	483	20,12	340	14,16	207	8,62	68	2,83	33	1,37	16	0,67	1	0,04	2 401	0,04
	2 373	9,80	3 235	13,35	6 729	27,78	4 777	19,72	3 590	14,82	2 206	9,11	800	3,30	326	1,35	171	0,71	18	0,07	24 225	0,07

\* - відсоток учасників які, взяли участь в тестуванні з географії за даним типом навчального закладу

**3.7.3. Результати зовнішнього незалежного оцінювання  
з зарубіжної літератури**

**за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)**

Тип навчального закладу	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200			
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа	175	11,48	234	15,35	406	26,64	318	20,87	222	14,57	110	7,22	35	2,30	16	1,05	8	0,52	0	0,00	1 524	0,00
спеціалізована школа	14	6,80	21	10,19	41	19,90	39	18,93	42	20,39	29	14,08	13	6,31	6	2,91	1	0,49	0	0,00	206	0,00
спеціальна загальноосвітня школа	2	11,76	3	17,65	3	17,65	7	41,18	2	11,76	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	17	0,00
гімназія	7	3,78	12	6,49	35	18,92	51	27,57	38	20,54	18	9,73	12	6,49	8	4,32	2	1,08	2	1,08	185	0,00
ліцей	6	3,61	8	4,82	20	12,05	41	24,70	46	27,71	26	15,66	11	6,63	5	3,01	1	0,60	2	1,20	166	0,00
колегіум	0	0,00	2	20,00	3	30,00	2	20,00	2	20,00	1	10,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	10	0,00
вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації	4	7,69	10	19,23	20	38,46	9	17,31	6	11,54	2	3,85	0	0,00	1	1,92	0	0,00	0	0,00	52	0,00
професійно-технічне училище відповідного профілю	14	33,33	12	28,57	9	21,43	5	11,90	1	2,38	1	2,38	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	42	0,00
випускники минулих років	26	7,93	40	12,20	106	32,32	75	22,87	34	10,37	30	9,15	8	2,44	7	2,13	2	0,61	0	0,00	328	0,00
	248	9,80	342	13,52	643	25,42	547	21,62	393	15,53	217	8,58	79	3,12	43	1,70	14	0,55	4	0,16	2 530	0,00

\* - відсоток учасників які, взяли участь в тестуванні з зарубіжної літератури за даним типом навчального закладу

**3.7.4. Результати зовнішнього незалежного оцінювання  
з основ економіки**

**за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)**

Тип навчального закладу	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200			
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа	566	9,98	655	11,54	1 688	29,75	1 362	24,00	763	13,45	448	7,90	129	2,27	48	0,85	15	0,26	0	0,00	5 674	0,00
спеціалізована школа	50	5,25	76	7,97	223	23,40	215	22,56	190	19,94	126	13,22	46	4,83	15	1,57	12	1,26	0	0,00	953	0,00
спеціальна загальноосвітня школа	10	16,95	5	8,47	12	20,34	13	22,03	10	16,95	4	6,78	2	3,39	3	5,08	0	0,00	0	0,00	59	0,00
гімназія	34	3,44	59	5,98	152	15,40	187	18,95	237	24,01	174	17,63	86	8,71	42	4,26	13	1,32	3	0,30	987	0,00
ліцей	37	3,39	38	3,48	159	14,56	218	19,96	190	17,40	240	21,98	122	11,17	44	4,03	38	3,48	6	0,55	1 092	0,00
колегіум	4	5,97	4	5,97	12	17,91	15	22,39	14	20,90	11	16,42	4	5,97	2	2,99	0	0,00	1	1,49	67	0,00
вищий навчальний заклад І-ІІ рівнів акредитації	102	9,93	117	11,39	326	31,74	304	29,60	143	13,92	27	2,63	3	0,29	4	0,39	1	0,10	0	0,00	1 027	0,00
професійно-технічне училище відповідного профілю	96	20,04	98	20,46	180	37,58	75	15,66	26	5,43	2	0,42	2	0,42	0	0,00	0	0,00	0	0,00	479	0,00
інші	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	66,67	0	0,00	0	0,00	1	33,33	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,00
випускники минулих років	231	13,05	204	11,53	577	32,60	446	25,20	211	11,92	73	4,12	18	1,02	8	0,45	1	0,06	1	0,06	1 770	0,00
	1 130	9,33	1 256	10,37	3 329	27,49	2 837	23,42	1 784	14,73	1 105	9,12	413	3,41	166	1,37	80	0,66	11	0,09	12 111	0,00

\* - відсоток учасників які, взяли участь в тестуванні з основ економіки за даним типом навчального закладу



3.75. Результати зовнішнього незалежного оцінювання  
з основ правознавства

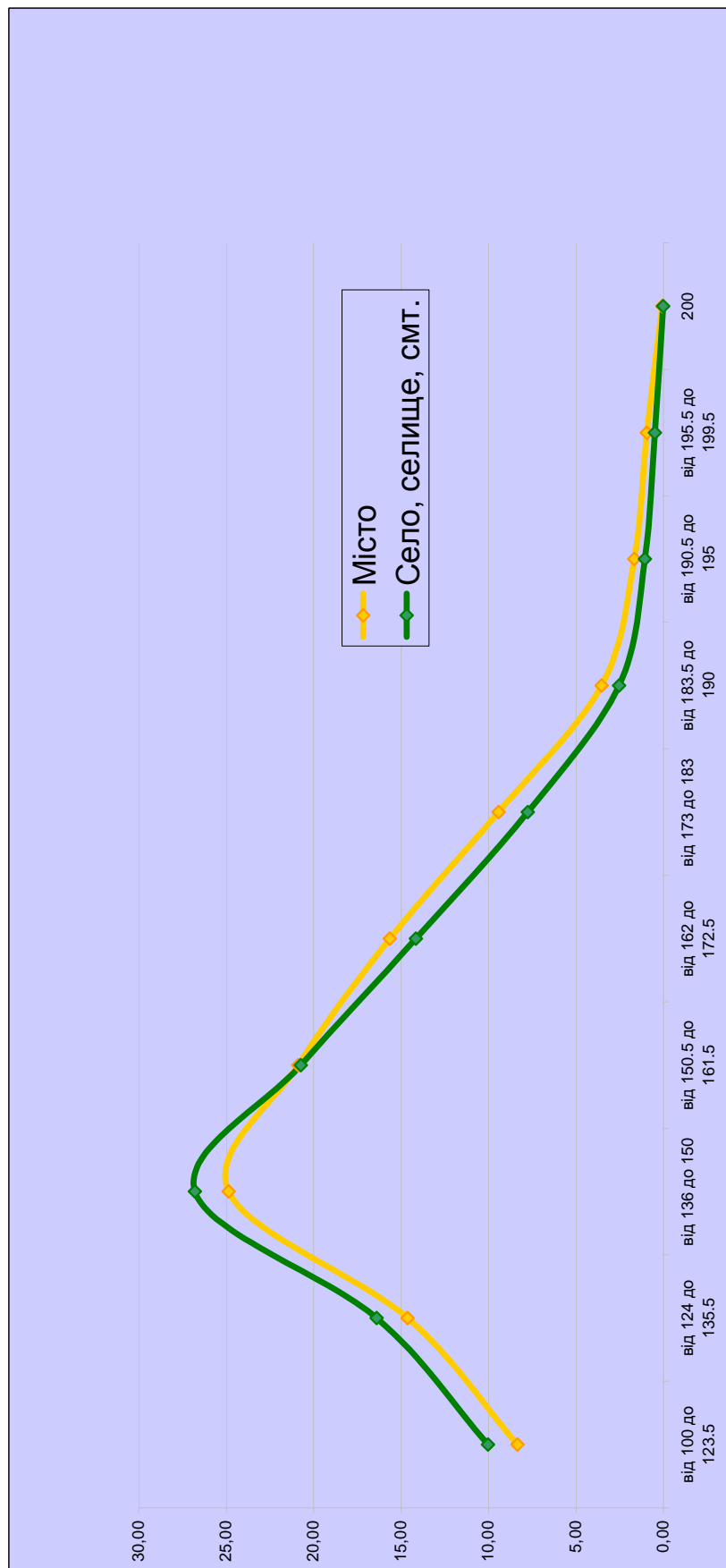
за типами загальноосвітніх навчальних закладів (основна сесія)

Тип навчального закладу	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього за типом	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
середня загальноосвітня школа	3 073	9,84	5 717	18,31	7 618	24,40	6 689	21,42	4 212	13,49	2 599	8,32	839	2,69	317	1,02	145	0,46	13	0,04	31 222	0,04
спеціалізована школа	181	5,94	389	12,77	617	20,26	694	22,78	535	17,56	403	13,23	128	4,20	58	1,90	36	1,18	5	0,16	3 046	0,16
спеціалізована загальноосвітня школа	26	7,26	67	18,72	70	19,55	78	21,79	52	14,53	37	10,34	17	4,75	3	0,84	8	2,23	0	0,00	358	0,00
гімназія	137	3,74	349	9,52	608	16,58	755	20,59	702	19,14	632	17,23	270	7,36	112	3,05	91	2,48	11	0,30	3 667	0,30
ліцей	128	3,81	303	9,03	573	17,07	737	21,96	660	19,67	553	16,48	241	7,18	90	2,68	58	1,73	13	0,39	3 356	0,39
колегіум	7	2,32	35	11,59	59	19,54	59	19,54	67	22,19	51	16,89	13	4,30	9	2,98	2	0,66	0	0,00	302	0,00
вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації	76	4,48	218	12,86	362	21,36	434	25,60	279	16,46	232	13,69	65	3,83	25	1,47	4	0,24	0	0,00	1 695	0,00
професійно-технічне училище відповідного профілю	150	14,90	267	26,51	296	29,39	195	19,36	62	6,16	30	2,98	5	0,50	1	0,10	1	0,10	0	0,00	1 007	0,00
інші	0	0,00	0	0,00	1	25,00	2	50,00	1	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,00
випускники минулих років	790	7,46	1 670	15,77	2 537	23,95	2 464	23,27	1 715	16,19	1 045	9,87	243	2,29	96	0,91	27	0,25	4	0,04	10 591	0,04
	4 568	8,27	9 015	16,32	12 741	23,06	12 107	21,91	8 285	15,00	5 582	10,10	1 821	3,30	711	1,29	372	0,67	46	0,08	55 248	0,08

\* - відсоток учасників які, взяли участь в тестуванні з основ правознавства за даним типом навчального закладу

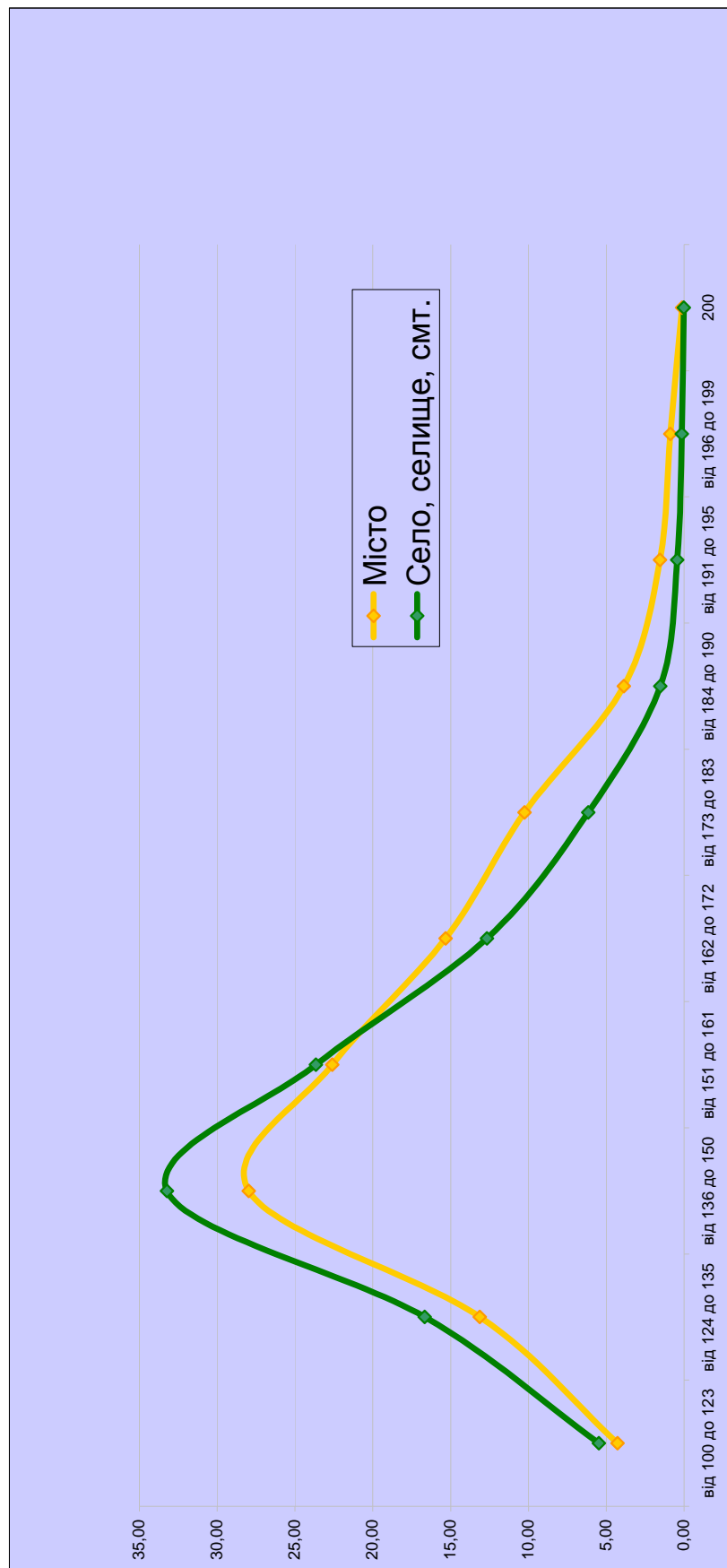
### 3.76. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури (за місцем проживання)

Тип місця проживання	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по типу	
	від 100 до 123,5		від 124 до 135,5		від 136 до 150		від 150,5 до 161,5		від 162 до 172,5		від 173 до 183		від 183,5 до 190		від 190,5 до 195		від 195,5 до 199,5		від 199,5 до 200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
Місто	27 924	8,35	48 911	14,63	83 113	24,86	69 845	20,89	52 310	15,64	31 501	9,42	11 801	3,53	5 595	1,67	3 177	0,95	192	0,06	334 369	
Село, селище, смт.	12 730	10,04	20 795	16,40	33 979	26,79	26 294	20,73	17 963	14,16	9 848	7,76	3 221	2,54	1 352	1,07	624	0,49	30	0,02	126 836	
<b>Всього</b>	<b>40 654</b>	<b>8,81</b>	<b>69 706</b>	<b>15,11</b>	<b>117 092</b>	<b>25,39</b>	<b>96 139</b>	<b>20,85</b>	<b>70 273</b>	<b>15,24</b>	<b>41 349</b>	<b>8,97</b>	<b>15 022</b>	<b>3,26</b>	<b>6 947</b>	<b>1,51</b>	<b>3 801</b>	<b>0,82</b>	<b>222</b>	<b>0,05</b>	<b>461 205</b>	



### 3.77. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з математики (за місцем проживання)

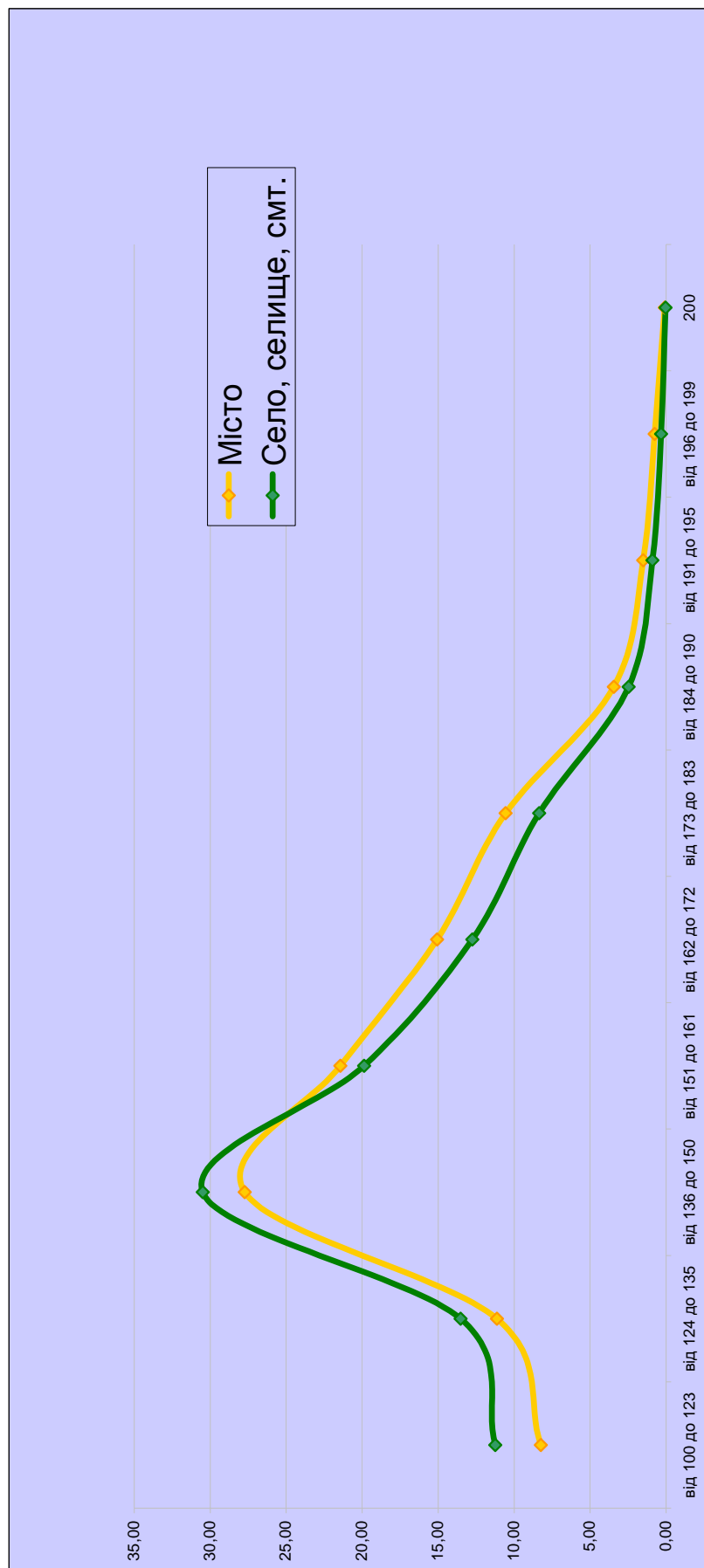
Тип місця проживання	Кількість балів за шкалою 100-200																			Всього по типу	
	від 100 до 123 всього 7283	від 124 до 135 всього 22311	від 136 до 150 всього 47507	від 151 до 161 всього 38404	від 162 до 172 всього 26031	від 173 до 183 всього 17416	від 184 до 190 всього 6588	від 191 до 195 всього 2628	від 196 до 199 всього 1492	200 всього 220	%*	%*	%*	%*	%*	%*	%*	%*	%*	%*	%*
Місто	4,29	13,13	27,97	22,61	15,32	10,25	3,88	1,55	0,88	0,13											
Село, селище, смт.	5,48	16,67	33,22	23,66	12,68	6,16	1,53	0,43	0,15	7											
<b>Всього</b>	<b>10 363</b>	<b>31 680</b>	<b>66 179</b>	<b>51 703</b>	<b>33 155</b>	<b>20 876</b>	<b>7 450</b>	<b>2 872</b>	<b>1 579</b>	<b>227</b>	<b>0,10</b>	<b>0,70</b>	<b>0,15</b>	<b>0,88</b>	<b>1,55</b>	<b>2,20</b>	<b>0,13</b>	<b>0,01</b>	<b>0,01</b>	<b>0,10</b>	<b>0,10</b>





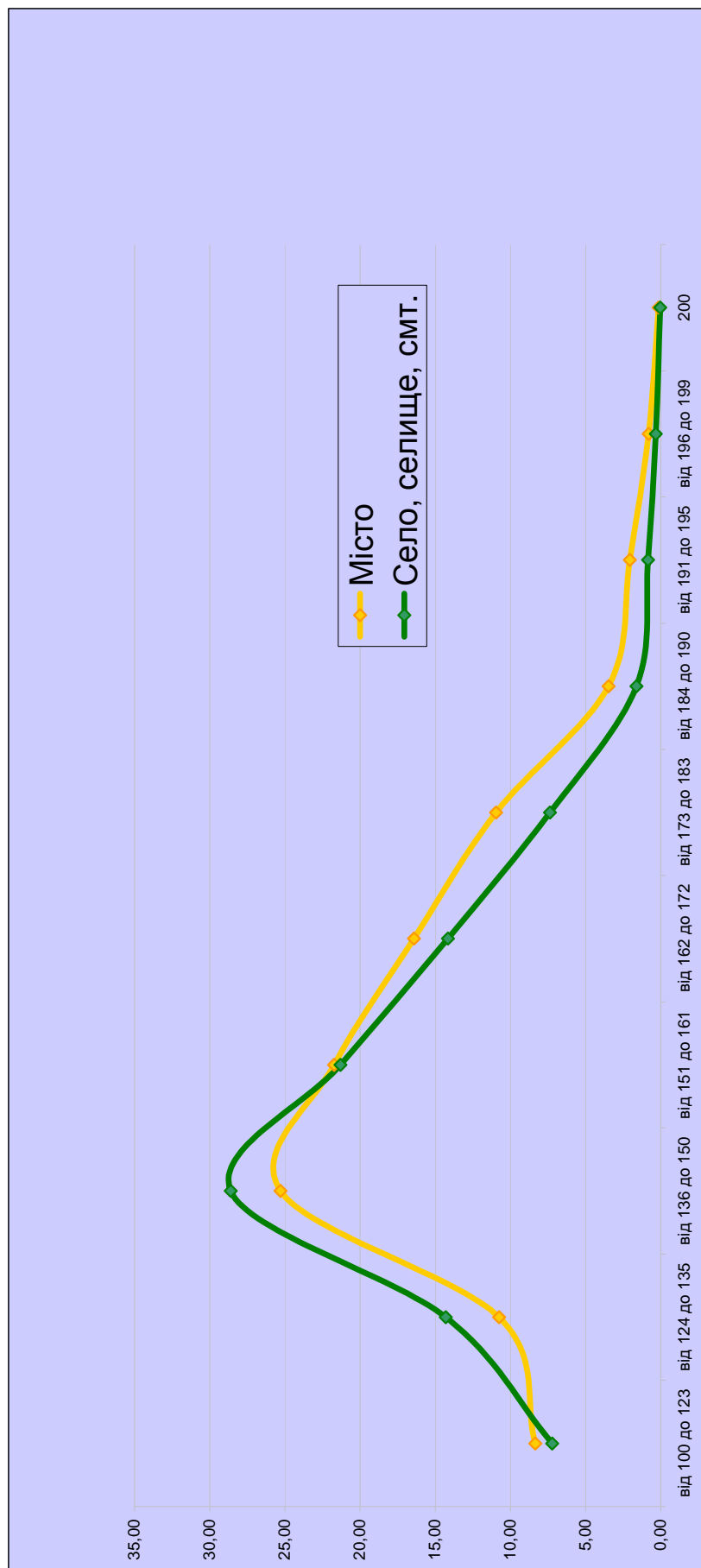
### 3.78. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з історії України (за місцем проживання)

		Кількість балів за шкалою 100-200																		Всього по типу	
Тип місця проживання	всього	від 100 до 123	від 124 до 135	від 136 до 150	від 151 до 161	від 162 до 172	від 173 до 183	від 184 до 190	від 191 до 195	від 196 до 199	200	всього	%*								
		%*	%*	%*	%*	%*	%*	%*	%*	%*	%*										
Місто	4 933	8,24	6 666	11,13	16 606	27,73	12 831	21,43	9 025	15,07	6 329	10,57	2 065	3,45	908	1,52	457	0,76	54	0,09	59 874
Село, селище, смт.	2 654	11,25	3 189	13,52	7 194	30,49	4 690	19,88	3 007	12,75	1 973	8,36	582	2,47	214	0,91	80	0,34	8	0,03	23 591
Всього	7 587	9,09	9 855	11,81	23 800	28,51	17 521	20,99	12 032	14,42	8 302	9,95	2 647	3,17	1 122	1,34	537	0,64	62	0,07	83 465



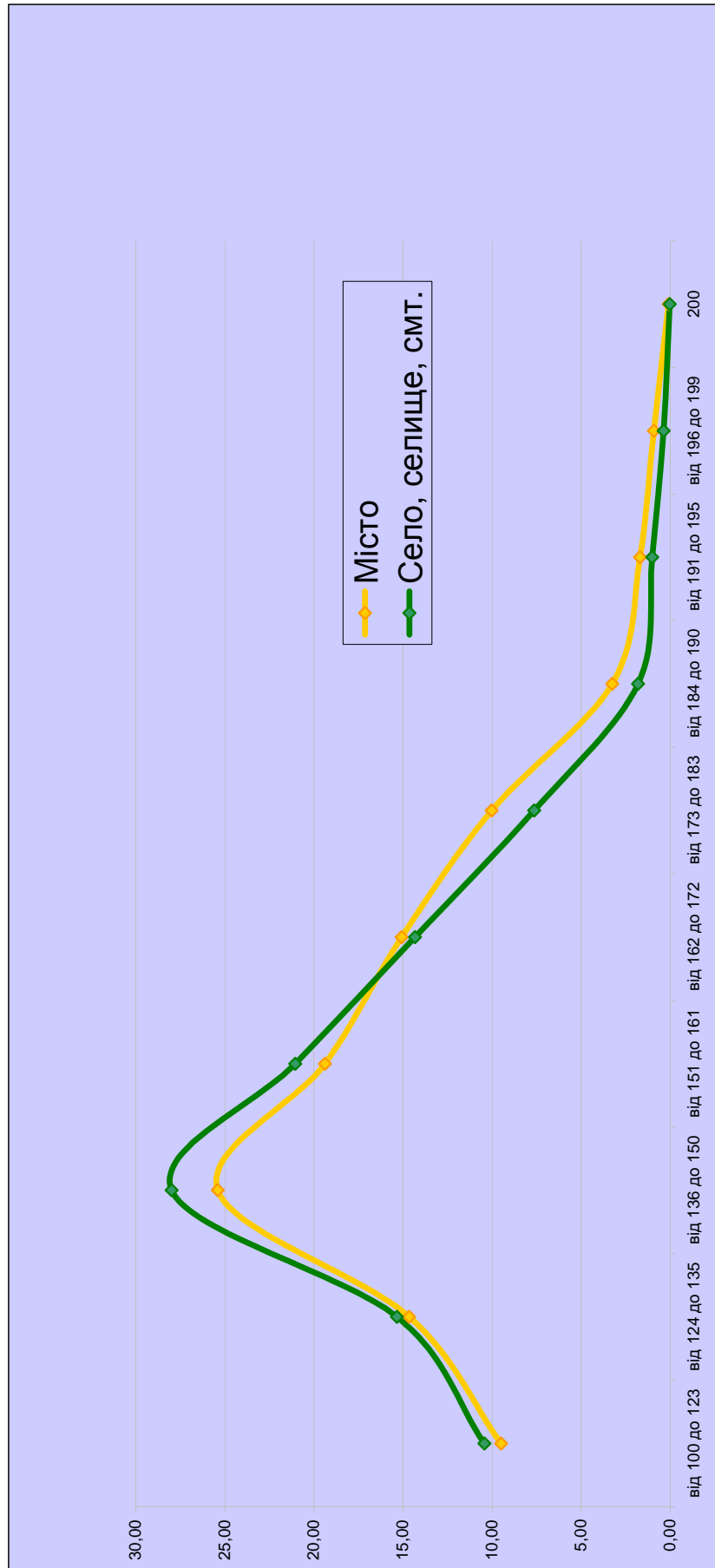
### 3.79. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з біології (за місцем проживання)

Тип місця проживання	Кількість балів за шкалою 100-200																		Всього по типу	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199			
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*
Місто	3611	8,35	4650	10,76	10937	25,30	9393	21,73	7099	16,42	4735	10,95	1503	3,48	888	2,05	352	0,81	65	0,15
Село, селище, смт.	3123	7,22	3911	9,03	7824	18,11	5828	13,51	3870	8,95	2014	4,65	443	1,02	230	0,53	93	0,22	12	0,04
Всього	6 734	9,54	8 561	12,13	18 761	26,58	15 221	21,57	10 969	15,54	6 749	9,56	1 946	2,76	1 118	1,58	445	0,63	77	0,11



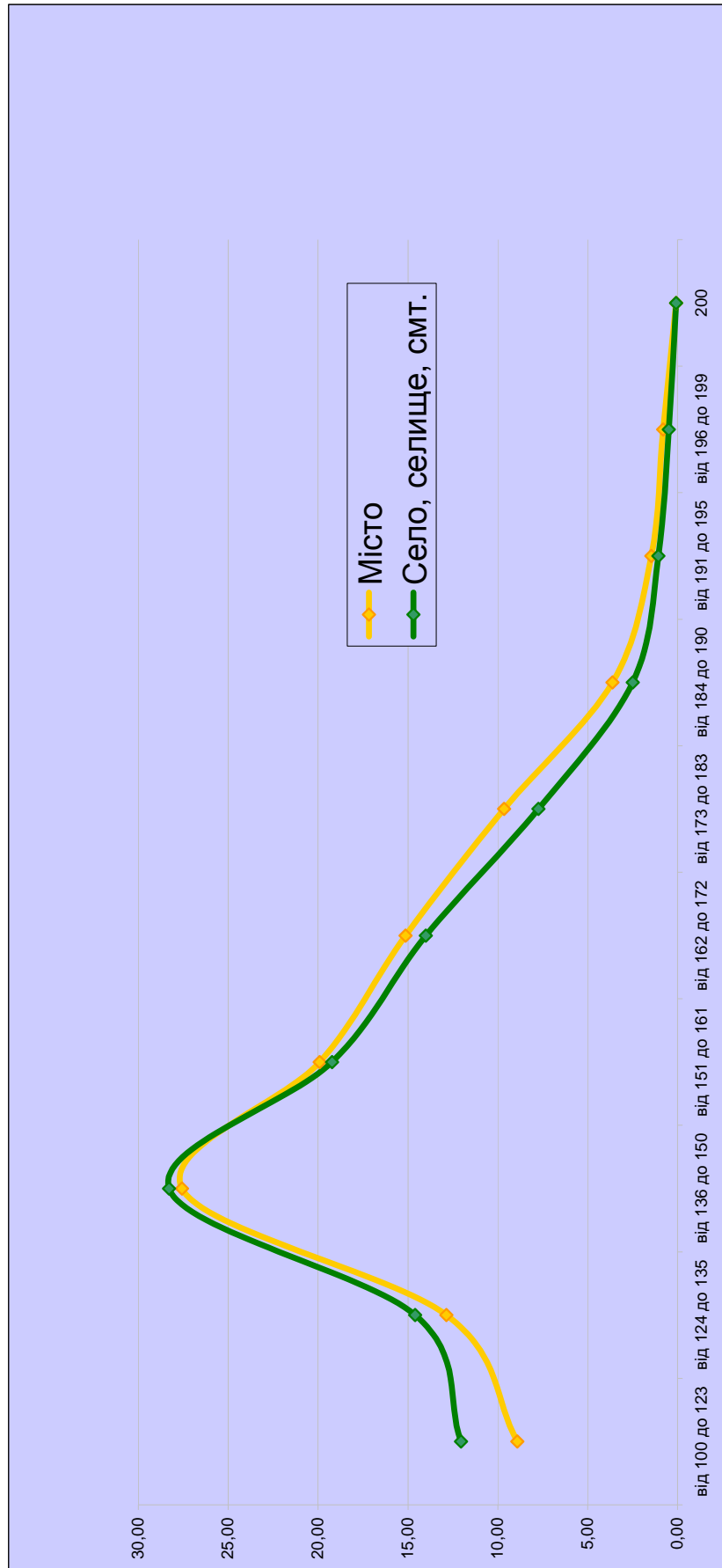
### 3.80. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з хімії (за місцем проживання)

Тип місця проживання	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по типу	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
Місто	1651	9,50	2546	14,65	4413	25,40	3367	19,38	2619	15,07	1742	10,03	566	3,26	294	1,69	160	0,92	17	0,10	17 375	
Село, селище, смт.	731	10,43	1075	15,34	1961	27,99	1475	21,05	1004	14,33	535	7,64	127	1,81	71	1,01	26	0,37	2	0,03	7 007	
<b>Всього</b>	<b>2 382</b>	<b>9,77</b>	<b>3 621</b>	<b>14,85</b>	<b>6 374</b>	<b>26,14</b>	<b>4 842</b>	<b>19,86</b>	<b>3 623</b>	<b>14,86</b>	<b>2 277</b>	<b>9,34</b>	<b>693</b>	<b>2,84</b>	<b>365</b>	<b>1,50</b>	<b>186</b>	<b>0,76</b>	<b>19</b>	<b>0,08</b>	<b>24 382</b>	



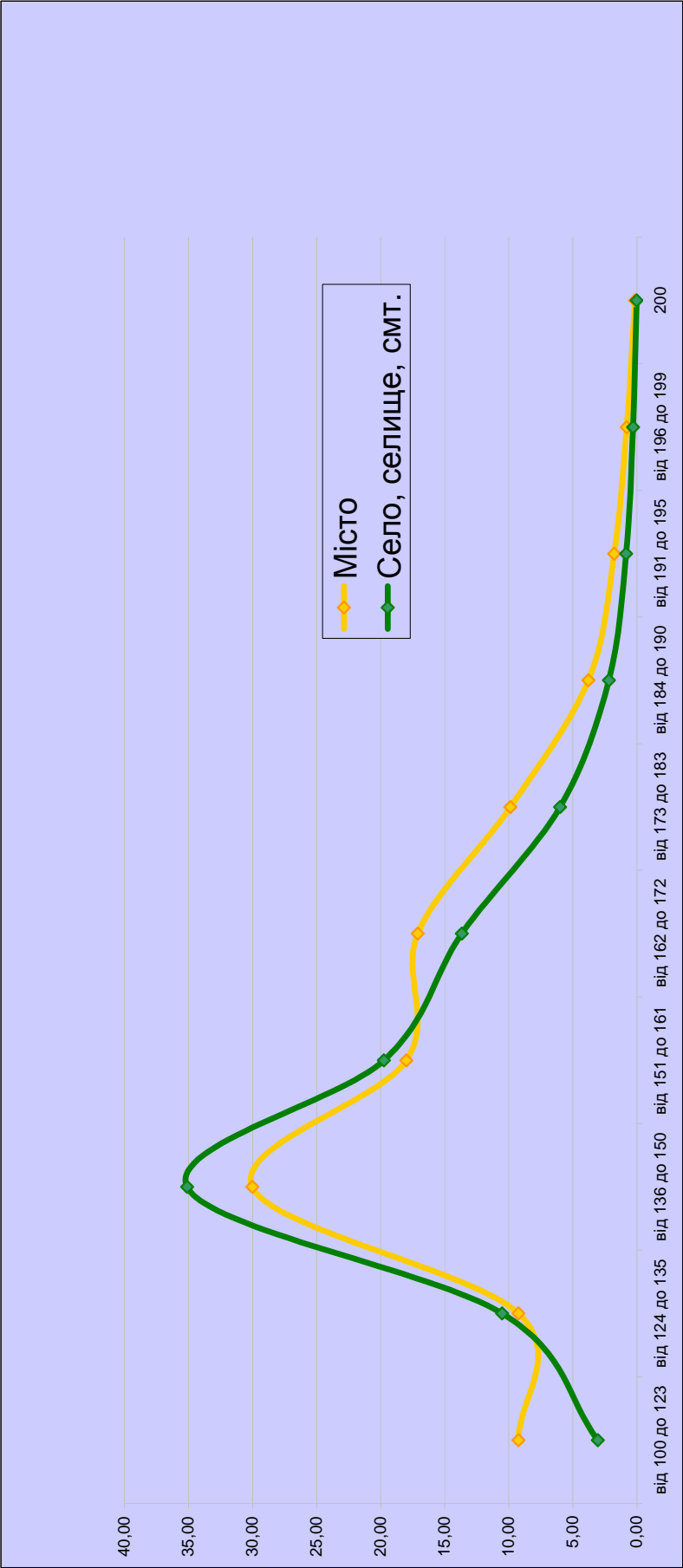
### 3.81. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з географії (за місцем проживання)

Тип місця проживання	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по типу	
	від 100 до 123	від 124 до 135	від 136 до 150	від 151 до 161	від 162 до 172	від 173 до 183	від 184 до 190	від 191 до 195	від 196 до 199	200												
Місто	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*
Село, селище, смт.	827	12,04	1003	14,60	1943	28,29	1320	19,22	962	14,01	531	7,73	171	2,49	73	1,06	33	0,48	5	0,07	6 868	
<b>Всього</b>	<b>2 373</b>	<b>9,80</b>	<b>3 235</b>	<b>13,35</b>	<b>6 729</b>	<b>27,78</b>	<b>4 777</b>	<b>19,72</b>	<b>3 590</b>	<b>14,82</b>	<b>2 206</b>	<b>9,11</b>	<b>800</b>	<b>3,30</b>	<b>326</b>	<b>1,35</b>	<b>171</b>	<b>0,71</b>	<b>18</b>	<b>0,07</b>	<b>24 225</b>	



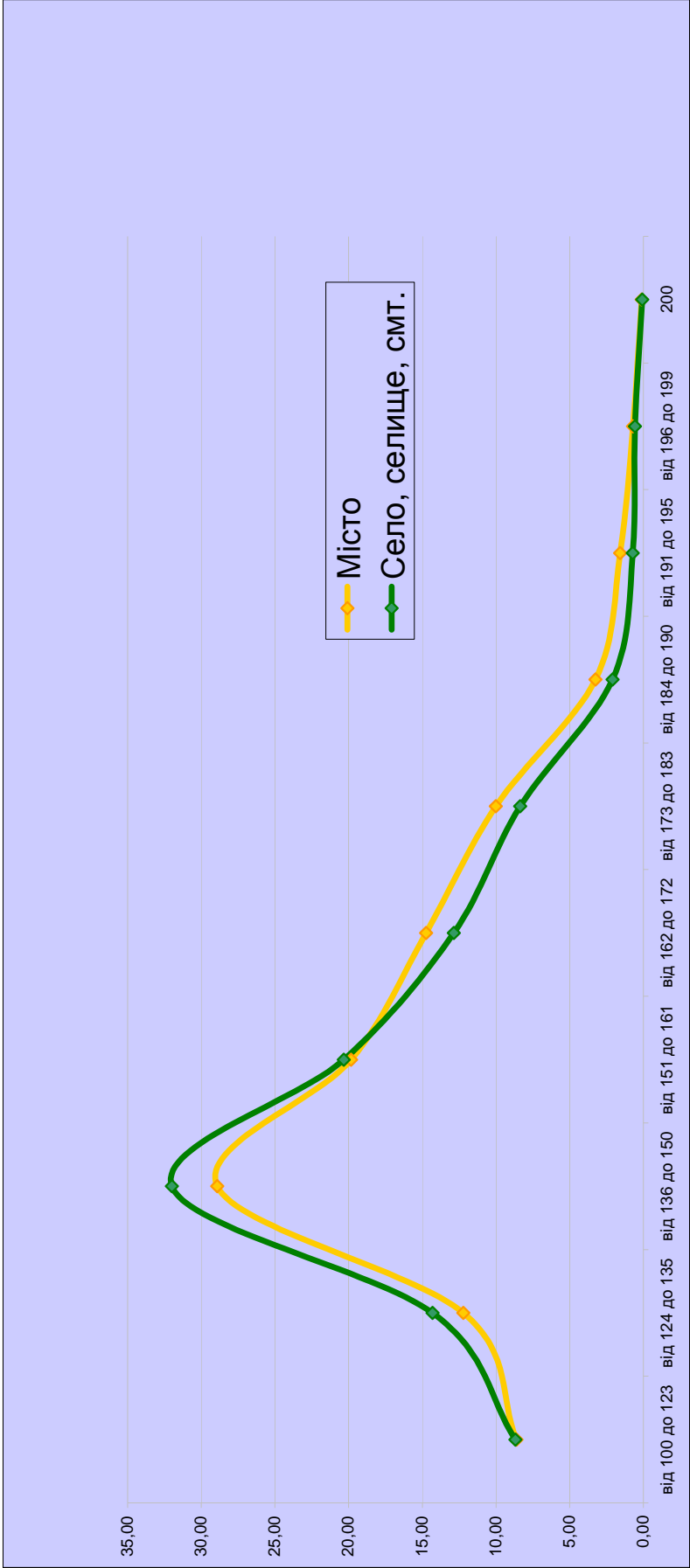
### 3.82. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з фізики (за місцем проживання)

Кількість балів за шкалою 100-200																						
Тип місця проживання	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200			
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
	по типу																					
Місто	2382	9,24	2384	9,25	7738	30,01	4642	18,00	4414	17,12	2546	9,87	978	3,79	458	1,78	205	0,80	37	0,14	25 784	
Село, селище, смт.	788	3,06	716	10,52	2390	35,11	1345	19,76	931	13,68	409	6,01	149	2,19	58	0,85	20	0,29	2	0,03	6 808	
Всього	3 170	9,73	3 100	9,51	10 128	31,08	5 987	18,37	5 345	16,40	2 955	9,07	1 127	3,46	516	1,58	225	0,69	39	0,12	32 592	



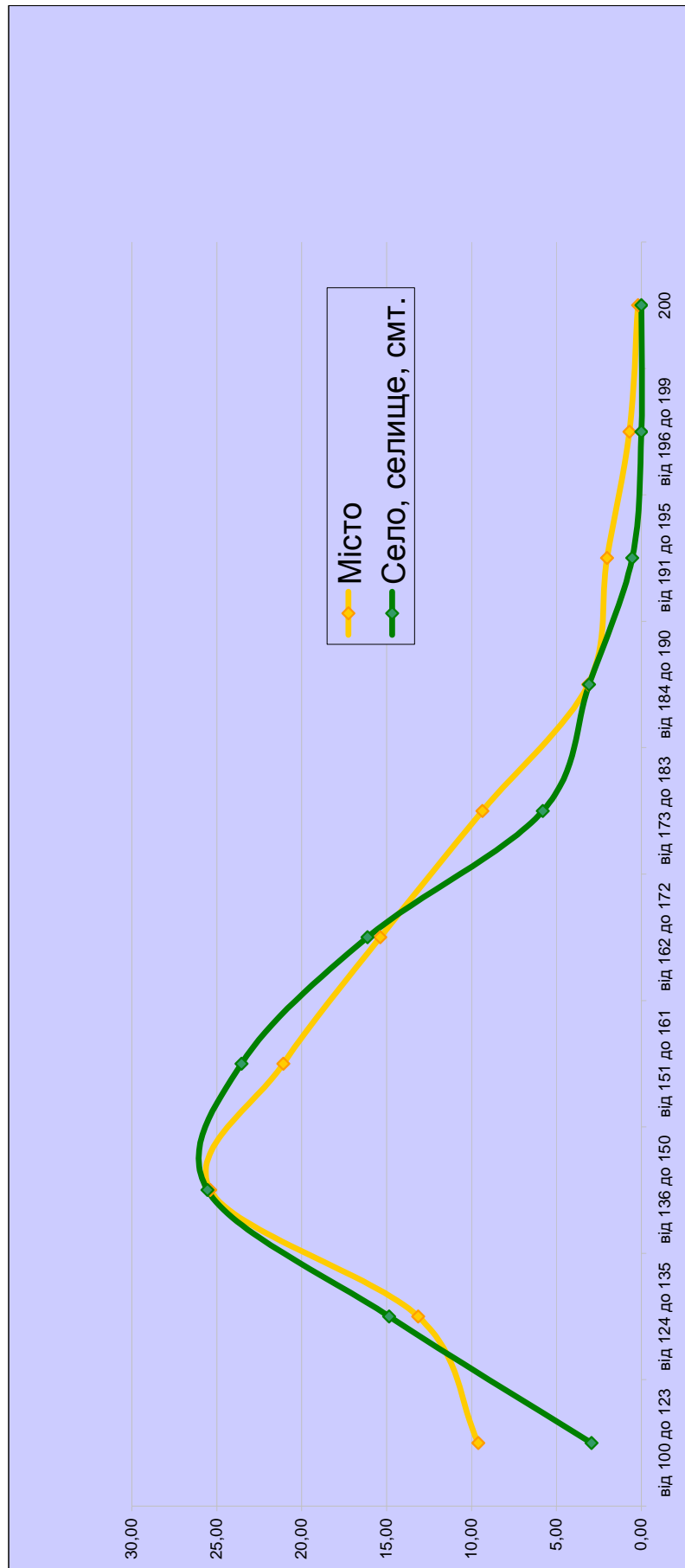
### 3.83. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з всесвітньої історії (за місцем проживання)

Тип місця проживання	Кількість балів за шкалою 100-200																		Всього по типу		
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	
Місто	364	8,62	516	12,21	1222	28,92	838	19,83	623	14,75	423	10,01	137	3,24	67	1,59	30	0,71	5	0,12	4 225
Село, селище, смт.	108	8,68	178	14,31	398	31,99	253	20,34	160	12,86	104	8,36	26	2,09	9	0,72	7	0,56	1	0,08	1 244
<b>Всього</b>	<b>472</b>	<b>8,63</b>	<b>694</b>	<b>12,69</b>	<b>1 620</b>	<b>29,62</b>	<b>1 091</b>	<b>19,95</b>	<b>783</b>	<b>14,32</b>	<b>527</b>	<b>9,64</b>	<b>163</b>	<b>2,98</b>	<b>76</b>	<b>1,39</b>	<b>37</b>	<b>0,68</b>	<b>6</b>	<b>0,11</b>	<b>5 469</b>



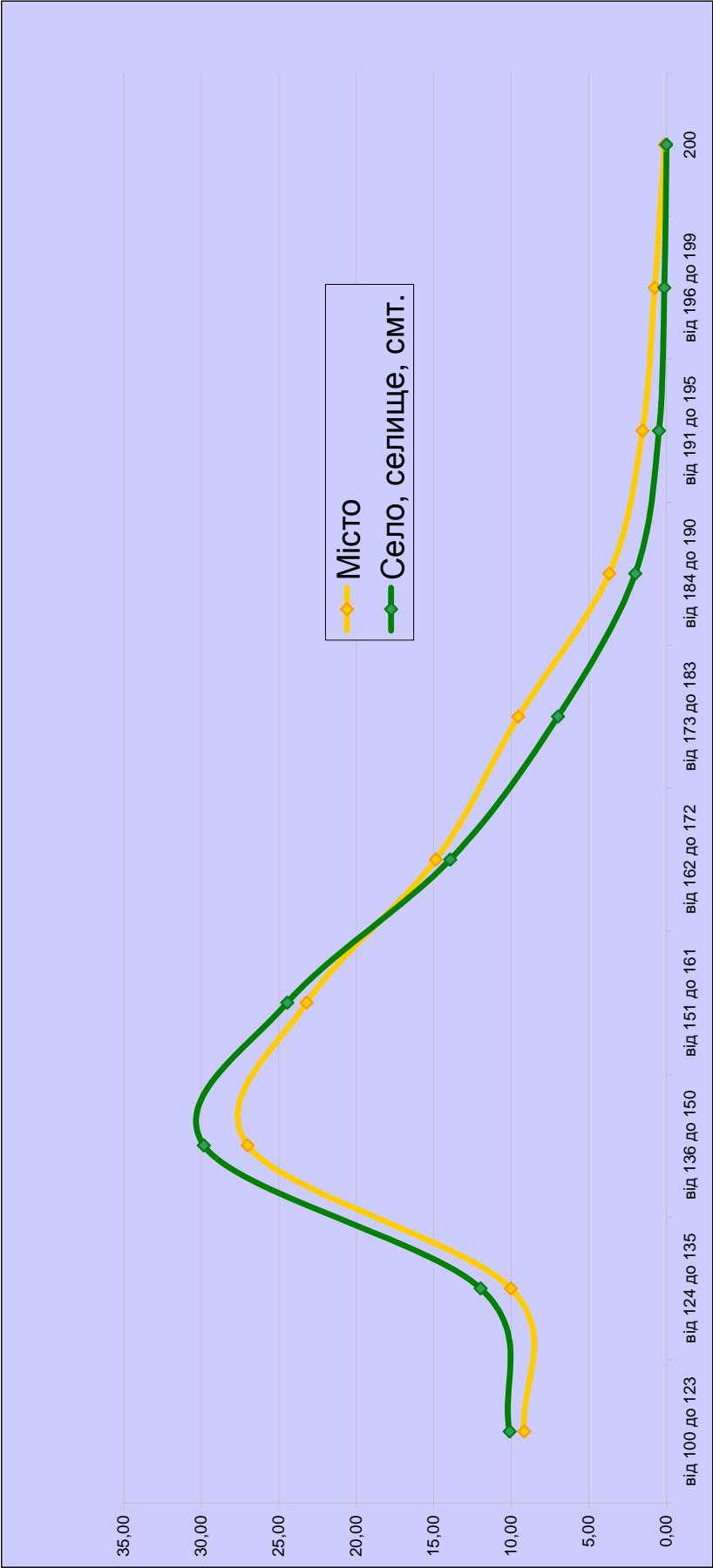
### 3.84. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з зарубіжної літератури (за місцем проживання)

Тип місця проживання	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по типу	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
Місто	190	9,61	260	13,14	502	25,38	417	21,08	304	15,37	185	9,35	62	3,13	40	2,02	14	0,71	4	0,20	1 978	
Село, селище, смт.	58	2,93	82	4,86	141	25,54	130	23,55	89	16,12	32	5,80	17	3,08	3	0,54	0	0,00	0	0,00	552	
<b>Всього</b>	<b>248</b>	<b>9,80</b>	<b>342</b>	<b>13,52</b>	<b>643</b>	<b>25,42</b>	<b>547</b>	<b>21,62</b>	<b>393</b>	<b>15,53</b>	<b>217</b>	<b>8,58</b>	<b>79</b>	<b>3,12</b>	<b>43</b>	<b>1,70</b>	<b>14</b>	<b>0,55</b>	<b>4</b>	<b>0,16</b>	<b>2 530</b>	



### 3.85. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з основ економіки (за місцем проживання)

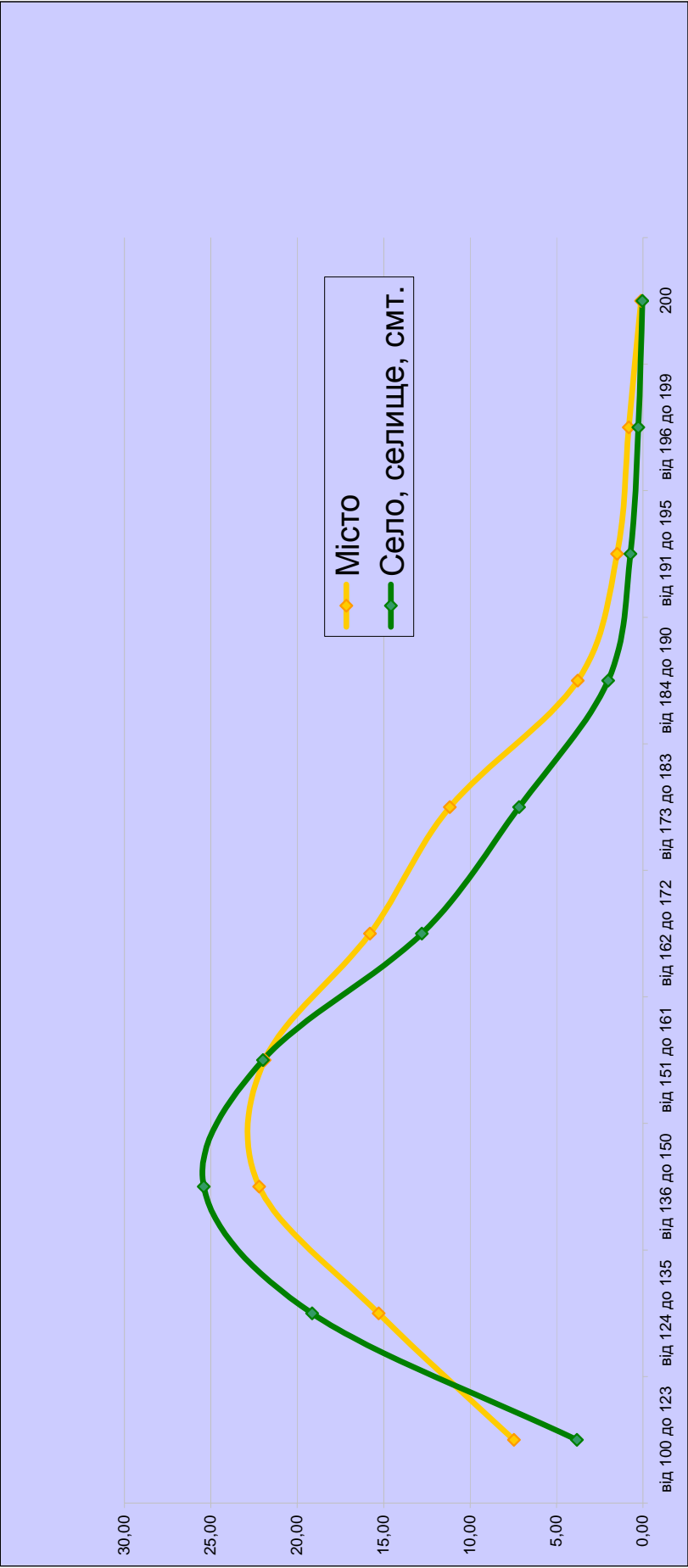
Тип місця проживання	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по типу	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *	всього	% *		
Місто	925	9,17	1013	10,05	2724	27,02	2341	23,22	1501	14,89	963	9,55	372	3,69	156	1,55	77	0,76	11	0,11	10 083	
Село, селище, смт.	205	10,11	243	11,98	605	29,83	496	24,46	283	13,95	142	7,00	41	2,02	10	0,49	3	0,15	0	0,00	2 028	
<b>Всього</b>	<b>1 130</b>	<b>9,33</b>	<b>1 256</b>	<b>10,37</b>	<b>3 329</b>	<b>27,49</b>	<b>2 837</b>	<b>23,42</b>	<b>1 784</b>	<b>14,73</b>	<b>1 105</b>	<b>9,12</b>	<b>413</b>	<b>3,41</b>	<b>166</b>	<b>1,37</b>	<b>80</b>	<b>0,66</b>	<b>11</b>	<b>0,09</b>	<b>12 111</b>	



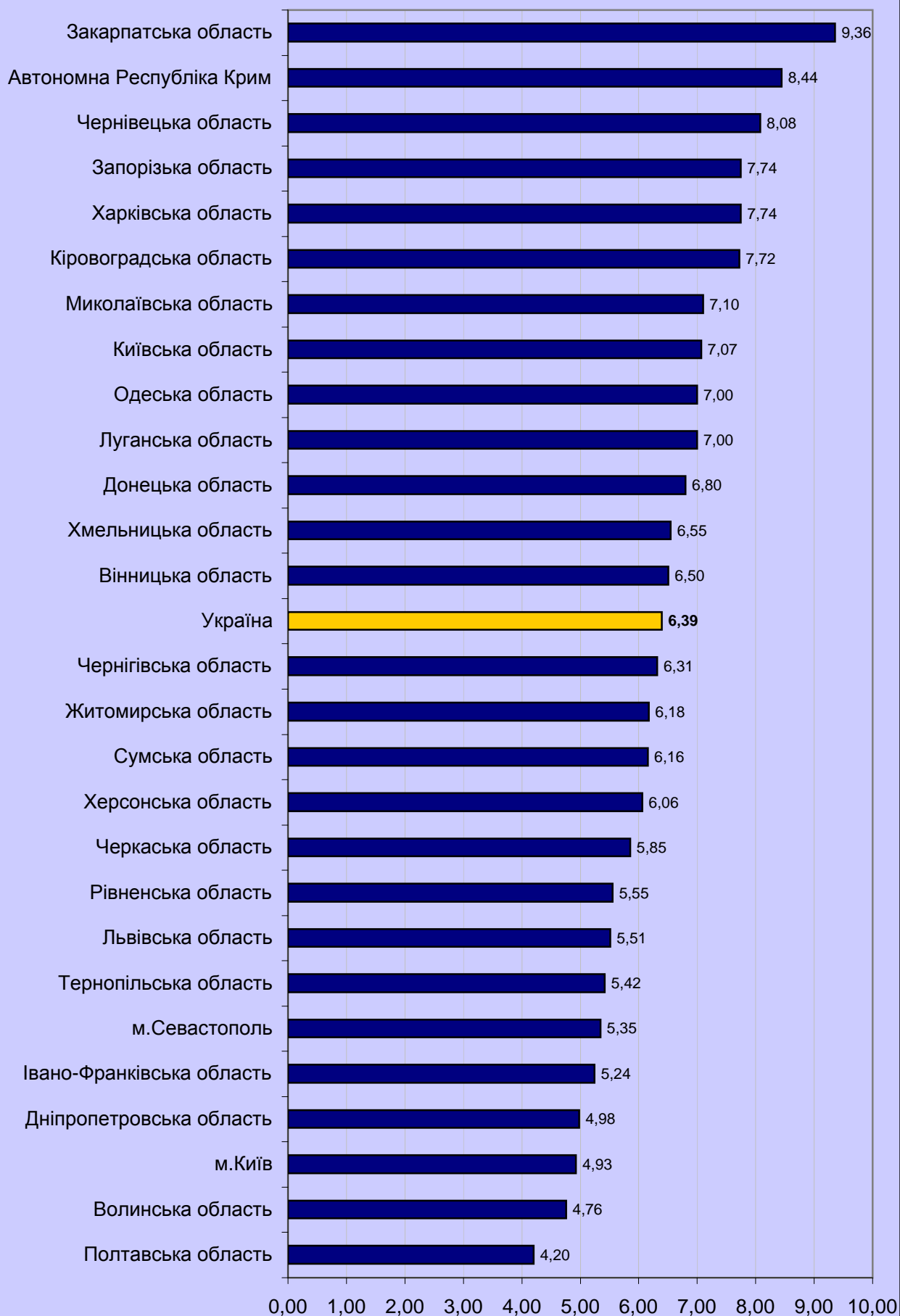


### 3.86. Дані про результати зовнішнього незалежного оцінювання з основ правознавства (за місцем проживання)

Тип місця проживання	Кількість балів за шкалою 100-200																				Всього по типу	
	від 100 до 123		від 124 до 135		від 136 до 150		від 151 до 161		від 162 до 172		від 173 до 183		від 184 до 190		від 191 до 195		від 196 до 199		200		всього	%
	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*	всього	%*		
Місто	3020	7,46	6191	15,29	8991	22,20	8863	21,89	6398	15,80	4525	11,18	1525	3,77	605	1,49	332	0,82	42	0,10	40 492	
Село, селище, смт.	1548	3,82	2824	19,14	3750	25,41	3244	21,98	1887	12,79	1057	7,16	296	2,01	106	0,72	40	0,27	4	0,03	14 756	
<b>Всього</b>	<b>4 568</b>	<b>8,27</b>	<b>9 015</b>	<b>16,32</b>	<b>12 741</b>	<b>23,06</b>	<b>12 107</b>	<b>21,91</b>	<b>8 285</b>	<b>15,00</b>	<b>5 582</b>	<b>10,10</b>	<b>1 821</b>	<b>3,30</b>	<b>711</b>	<b>1,29</b>	<b>372</b>	<b>0,67</b>	<b>46</b>	<b>0,08</b>	<b>55 248</b>	



**3.87. Рейтинг  
регіонів за відсотком учасників тестування,  
які отримали менше 124 балів з двох і більше предметів**



## **ВИСНОВКИ**

Проведене в 2008 р. зовнішнє оцінювання, аналіз отриманих результатів дозволяють зробити такі висновки.

1. Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів, які виявили бажання стати студентами вищих закладів освіти в 2008 р., було наймасовішим в історії освітньої системи України. Незважаючи на вплив багатьох негативних і дестабілізуючих чинників, мета, що була поставлена перед ним, досягнута. Участь у зовнішньому оцінюванні змогли взяти всі бажаючі. У пунктах тестування їм були створені рівні умови для виконання тестових завдань. Усі роботи учасників зовнішнього оцінювання ідентифіковані, розпізнані, перевірені та оцінені. Забезпечено своєчасне вручення випускникам загальноосвітніх навчальних закладів сертифікатів із результатами оцінювання.

2. Методика і технологія проведення зовнішнього оцінювання, що були експериментально апробовані в попередні роки, підтвердили свою ефективність. Це дало можливість досягти високого рівня організованості під час проведення зовнішнього оцінювання, виконати всі регламентні роботи у визначені терміни, створити всім учасникам рівні умови для виконання робіт, забезпечити необхідні умови конфіденційності, деперсоналізацію перевірки та встановлення результатів. Це дає підстави стверджувати, що громадяни України, які взяли участь у зовнішньому оцінюванні, отримали об'єктивні результати, що визначають рівень їхніх навчальних досягнень із предметів, обраних ними для складання тестів.

3. Розроблена та апробована система зовнішнього оцінювання є гнучкою та може оперативно адаптуватися для вирішення конкретних великомасштабних завдань в оцінюванні навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти. Це підтверджується кількістю предметів, із яких учасникам оцінювання було надано можливість скласти тести (якщо в 2007 р. таких предметів було 3, то в 2008 р. – 11); перекладом тестових завдань мовами національних меншин, якими здійснюється навчальний процес у загальноосвітніх навчальних закладах;

проведенням зовнішнього оцінювання впродовж двох сесій; залученням до участі в зовнішньому оцінюванні значної кількості працівників, для яких ця робота не є основною.

4. Випускники загальноосвітніх навчальних закладів у цілому показали достатньо високий рівень навчальних досягнень із 11 предметів, які вони вивчали. Не встановлено особливих відмінностей у рівнях навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів, розташованих у сільській чи міській місцевостях. Більш високий рівень знань показали випускники спеціалізованих загальноосвітніх навчальних закладів, а також ліцеїв, гімназій, колегіумів. Нижчий рівень – випускники професійно-технічних навчальних закладів і вищих закладів освіти I-II рівнів акредитації.

5. За результатами зовнішнього оцінювання сформовано базу даних для проведення порівняльного аналізу роботи навчальних закладів системи загальної середньої освіти, випускники яких брали участь у ньому, освітніх систем окремих регіонів та адміністративно-територіальних утворень. Отримано великий масив інформації, який може бути використаний для роботи, спрямованої на вдосконалення основних засад організації навчально-виховного процесу в навчальних закладах системи загальної середньої освіти та його змісту.

6. У системі освіти України є достатній потенціал для проведення глибоких і системних реформ, за умови їхнього належного методологічного та організаційного забезпечення.

Проведене в 2008 р. зовнішнє оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів дозволяє зробити певні уроки.

1. Необхідно вдосконалити нормативно-правову базу для проведення зовнішнього оцінювання, його імплементації в освітню систему держави.

2. Подальшої розбудови вимагає організаційна структура системи зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти. Потрібно реорганізувати Український центр оцінювання якості освіти, надавши йому статус уповноваженого органу центральної виконавчої влади із спеціальним статусом,

діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністерство освіти і науки України. Необхідно створити представництва Українського центру оцінювання якості освіти в Автономній Республіці Крим, кожній області, містах Києві та Севастополі.

З метою вдосконалення організації зовнішнього оцінювання, прискорення визначення результатів тестування, забезпечення конфіденційності та об'єктивності під час цього процесу необхідно обробку результатів зосередити в єдиному місці, тобто створити в Українському центрі оцінювання якості освіти департаменти обробки результатів і логістики.

3. Враховуючи досвід організації роботи в 2008 р., потрібно суттєво переглянути процедуру реєстрації бажаючих взяти участь у зовнішньому оцінюванні. Її проведення в пунктах реєстрації, розташованих у загальноосвітніх школах, вимагає значних матеріальних і трудових затрат. Тому набагато ефективнішим буде проведення реєстрації через систему обласних пунктів реєстрації (на базі обласних навчально-екзаменаційних центрів), або з допомогою мережі Інтернет.

4. Гострою є потреба вдосконалення системи підготовки тестових завдань. Тому нагальним є активізація роботи зі створення банку тестових завдань і перехід до їхньої підготовки творчими групами з широким залученням провідних фахівців держави.

5. Недосконалою виявилася схема звільнення громадян від проходження зовнішнього оцінювання за медичними протипоказами. Тому необхідно запровадити систему видачі в Українському центрі оцінювання якості освіти вмотивованих довідок про неможливість проходження зовнішнього оцінювання на основі висновків ЛКК медичних закладів (лише для осіб, які мають фізичні вади та офіційно встановлену інвалідність). Для цього до штатного розпису Українського центру доцільно ввести посаду довіреного лікаря.

6. Необхідно вдосконалити систему попередження випадків використання технічних засобів для отримання інформації під час проведення зовнішнього оцінювання. Усі пункти тестування слід обладнати металошукачами та легітимізувати процедуру їхнього використання.

7. Необхідно запровадити ефективну систему стимулювання педагогічних і науково-педагогічних працівників, які залучаються до проведення зовнішнього незалежного оцінювання.

8. Потребує вдосконалення система розгляду апеляцій. В Українському центрі оцінювання якості освіти повинні бути створені відповідні технічні умови для того, щоб надати кожному учасникові зовнішнього незалежного оцінювання можливість ознайомитися із власною роботою після її перевірки.

9. Для організації належної інформаційної підтримки зовнішнього оцінювання 2009 року необхідно змінити її філософію, а саме: визначити пріоритетні змістовні напрями на кожному етапі проведення тестування. Посилити роз'яснювальну роботу серед випускників закладів освіти минулих років. Визначити нові джерела отримання громадянами інформації. Доцільним буде створення спеціальної регулярної телепередачі на каналі УТ-1, присвяченої проблемам проведення зовнішнього оцінювання, відкриття спеціальних рубрик у фахових методичних виданнях, створення навчально-методичного порталу в системі Інтернет.

10. Співпрацю Українського та регіональних центрів оцінювання якості освіти з органами управління освітою та загальноосвітніми і вищими навчальними закладами організовувати на договірних засадах у питаннях надання приміщень, залучення педагогічних працівників до проведення зовнішнього оцінювання, перевірки робіт тощо.

\* \* \*

Проведення зовнішнього оцінювання в 2008 р. стало важливою подією в соціально-політичному житті держави. Постійна увага до нього з боку Президента України, Уряду, Верховної Ради, органів виконавчої влади, політичних партій, засобів масової інформації та величезної кількості населення України свідчить про актуальність і суспільну важливість проблем, для вирішення яких воно здійснювалося. Результати соціологічних досліджень,

проведених після завершення зовнішнього оцінювання, підтверджують те, що переважна більшість населення України його сприйняла позитивно. Це також є високою оцінкою роботи, проведеної Міністерством освіти і науки України, Українським центром оцінювання якості освіти. Її підсумки свідчать про можливість і доцільність здійснення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів, які виявили бажання вступати до вищих навчальних закладів у 2009 р., на нових засадах, враховуючи результати та уроки, набуті в 2008 р.

Директор Українського центру  
оцінювання якості освіти

І. Лікарчук

22 липня 2008 р.